

THE EPPO/OLAF

Compendium of National Procedures

XXIII

Desktop Codes on the Procedural Law of the
Member States with Annotations by National Experts

Pierre Hauck and Jan-Martin Schneider

Romania

λογος

λογος

The EPPO/OLAF Compendium of National Procedures

Volume XXIII – Romania

The EPPO/OLAF Compendium of National Procedures

Desktop Codes on the Procedural Law of the Member States
with Annotations by National Experts,
Volumes I (Austria) – XXVII (Sweden)

Volume XXIII – Romania

Prof. Dr. Pierre Hauck LL.M. (Sussex)

University of Giessen

Dr. Jan-Martin Schneider

University of Giessen

Assisted by

Nur Sena Karakocaoğlu
and Alastair Alexander Laird

This volume has been reviewed and updated for accuracy of content with the kind assistance of Attorney Adrian Șandru and Alexandra Aldea. Nevertheless, the authors take full responsibility for the content.

Pierre Hauck
Jan-Martin Schneider

The EPPO/OLAF Compendium of National Procedures: Romania

Logos Verlag Berlin

Bibliographic information published by the Deutsche Nationalbibliothek

The Deutsche Nationalbibliothek lists this publication in the Deutsche Nationalbibliografie; detailed bibliographic data is available on the Internet at <http://dnb.d-nb.de>.

This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 license CC BY (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Creative Commons license terms for re-use do not apply to any content (such as graphs, figures, photos, excerpts, etc.) not original to the Open Access publication and further permission may be required from the rights holder. The obligation to research and clear permission lies solely with the party re-using the material.

Cover image by Tom Fisk, pexels.com

Logos Verlag Berlin GmbH 2025
ISBN 978-3-8325-5973-1

Logos Verlag Berlin GmbH
Georg-Knorr-Str. 4, Geb. 10,
12681 Berlin
Tel.: +49 (0)30 / 42 85 10 90
Fax: +49 (0)30 / 42 85 10 92
<https://www.logos-verlag.de>

**Funded by
the European Union**

The research underlying this publication was funded by the European Union's HERCULE III programme (grant agreement No. 101015173).

The content of this publication represents the views of the authors only and is their sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

Dr Pierre Hauck LL.M. (Sussex) is Professor of Criminal Law at the Justus Liebig University of Giessen, Dr Jan-Martin Schneider, Nur Sena Karakocaoğlu and Alastair Alexander Laird are research assistants there.

This publication was supported by the Open Access Publication Fund of the Justus Liebig University of Giessen.

The EPPO/OLAF Compendium of National Procedures

Volumes

I: Austria	XIV: Ireland
II: Belgium	XV: Italy
III: Bulgaria	XVI: Latvia
IV: Croatia	XVII: Lithuania
V: Cyprus	XVIII: Luxembourg
VI: Czech Republic	XIX: Malta
VII: Denmark	XX: Netherlands
VIII: Estonia	XXI: Poland
IX: Finland	XXII: Portugal
X: France	XXIII: Romania
XI: Germany	XXIV: Slovakia
XII: Greece	XXV: Slovenia
XIII: Hungary	XXVI: Spain
	XXVII: Sweden

With national expert contributions by

Trainee Attorney Dr Thomas Flörl Mag iur rer oec Mag iur (Austria)
Prof Dr Frank Verbruggen & Pieter van Rooij (Belgium)
Prof Dr Dobrinka Chankova (Bulgaria)
Prof Dr Lucija Sokanović (Croatia)
Attorney at law Dr Marilena Katsogiannou LLM LLM (Cyprus)
Prof JUDr Jiří Jelínek CSc. & Tereza Ottová (Czech Republic)
Prof Dr Jaan Ginter (Estonia)
Prof Dr Raimo Lahti (Finland)
Maître de conférences Dr Hélène Christodoulou (France)
European Delegated Prosecutor Dr Anna-Elisabeth Krause-Ablaß (Germany)
Ombudsman Dr Eftichis Fitrakis (Greece)
Prof Dr Krisztina Karsai (Hungary)
Noelle Kenny & Claire O'Regan (Ireland)
Prof Dr Rosanna Belfiore & Dr Luca Pressacco (Italy)
Prof Dr Kristīne Strada-Rozenberga (Latvia)
Anonymous* (Lithuania)
Avocate Sandra Birtel (Luxembourg)
Advocate Dr Veronica-Anne Spiteri LLD (Malta)
Associate Prof Sjarai Lestrade (Netherlands)
Dr Dominika Czerniak (Poland)
Prof Dr Sandra Oliveira e Silva (Portugal)
Attorney Adrian Șandru & Mag Alexandra Aldea LLM (Romania)
doc JUDr et PhDr mult Libor Klimek PhD Dr h c (Slovakia)
Assoc Prof Dr Benjamin Flander (Slovenia)
Prof Dr Christoffer Wong (Sweden)

* The Lithuanian chapter was also revised by a national expert. However, due to his or her prominent professional position, this person does not wish to be named so as not to give the impression that the chapter reflects the official position of the Lithuanian state authorities. Nevertheless, we thank this person very much for this valuable contribution.

Preface and Acknowledgements

Every year, millions of euros of taxpayers' money are lost to fraud against the European Union budget. The fight against fraud has therefore been a key element in protecting the Union's financial interests for decades, and it still is. Since then, many different political and legal approaches have been taken to create a secure situation.

In essence, this financial protection by way of fighting crime is nowadays not only provided by the national judiciary, but also to a significant extent by the EU's own investigative bodies of the European Public Prosecutor's Office (EPPO) and the European Anti-Fraud Office (OLAF).

These two authorities work on the basis of their own EU regulations, each of which has in common to refer to the national legal situation with regard to the conduct of investigations. This concerns the law of the EPPO as a whole, insofar as the EPPO Regulation in Art. 30 para. 1 and para. 4 refers to nationally to be created (para. 1) or nationally existing powers (para. 4). This also applies to OLAF's right to carry out so-called external investigations, which are so important, in the event that an economic operator refuses to participate in the investigation, so that in this case it is not Union law but national law that forms the basis for the investigation (cf. Art. 3 para. 6 OLAF Regulation).

However, these references to national law are not enough; the problems of applying the law are only just beginning: Knowledge of national rules is usually reserved for those familiar with the national legal system, and at the level of the EU authorities these are very few. EU authorities, including the investigative authorities in question here, are rather characterized by the fact that they are made up of many employees from the most diverse member states. It is true that for both authorities, certain mechanisms (namely the EDPs as part of the EPPO and the AFCOS for OLAF) have been put in place to ensure that national legal competence is conveyed. But by and large, the respective national investigative procedure law remains a closed book in terms of criminal procedure or administrative law, not to mention the language barrier that threatens to become insurmountable for most people within the EU when seeking access to the law of other countries.

This publication series aims to remedy these shortcomings. It presents the law of criminal procedure and administrative investigation for all 27 Member States in English and in the language of the Member State. It thus provides easy access to the procedural rules of a foreign legal system, which are so important for EU investigative work. However, this presentation does not stop there, but explains these national rules, which are printed in bilingual form, from a competent source, namely from national experts. In this way, an explanatory work has been created that clearly ensures access to and understanding of foreign areas of law in the field of criminal procedural and administrative fraud investigations.

The editors would like to thank the European Commission for generously supporting the research underlying this work with funds from the EU's Hercule III programme, and they would like to thank the Justus Liebig University of Giessen for generously supporting the open access publication of this work with funds from its Open Access Publication Fund.

Our sincere thanks go to our team at the University of Giessen, in particular Nur Sena Karakocaoğlu and Alastair Laird, who have borne the main burden. Felina Frkic Wegener, Aleksandra Joachimiak and Sophie Meyer have greatly supported the project with a variety of research and formatting work. Corinna Haas and Vanessa Runge have accompanied the project from the beginning and have always backed us up with their sure eye for work-relevant aspects and processes, thus continuously supporting this ambitious project from start to finish.

The project was also successful because the third-party funding administration of the Justus Liebig University in the shape of Dr Christian Maarten Veldman, Anja Daßler and Jochen Stein took a lot of work off our shoulders.

Last but not least, our thanks go to the wonderful supervision and support of the publisher Volkhard Buchholtz and the production coordinator Katharina Kruse from Logos Verlag in Berlin for everything it takes to bring a book to life.

Fair comments and suggestions for improving the work are always welcome at eppo.olaf@web.de.

Giessen/Germany, in November 2023

Pierre Hauck & Jan-Martin Schneider

Suggested citation:

The suggested citation for the entire work is always “Hauck/Schneider, EPPO/OLAF CNP, Vol. [I–XXVII] [Member State], p., margin number”, but for the introductory chapters contributed by national experts with individual author references in the title it is “[Name of the national expert], in: Hauck/Schneider, EPPO/OLAF CNP, Vol. [I–XXVII] [Member State], p., margin number”.

Executive Summary: Part A of the book, divided into three parts, focuses on collecting the relevant material for the compendium chapters as a reference section with key terms, laws and a synopsis. Part B addresses the EPPO Regulation and centers on describing and presenting a collection of Union law and Romanian law related to criminal investigations regarding EU fraud offenses and the actions of the EPPO Regional Offices in Romania. It addresses who is involved, which provisions apply, and how investigations are conducted, including potential actions of the EPPO in Romania, recent cases, fraud typologies and case-law. The chapter also discusses Union Law established for the EPPO and provisions for Defense lawyers in EPPO fraud cases. Part B serves as a manual for OLAF investigations in Romania, specifically focusing on fact-finding missions carried out by OLAF and its national partners according to Regulation 2185/96, Sigma Orionis Jurisprudence and national law related to external investigations.

Prima parte (A) a acestui studiu reprezintă o culegere atât a dreptului Uniunii, cât și a legislației penale românești în domeniul urmăririi penale având ca obiect infracțiunile ce aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene și acțiunile desfășurate de Birourile Regionale ale Parchetului European (EPPO) referitoare la începerea și desfășurarea urmăririi penale într-un anumit stat membru: Cine este implicat, ce dispoziții legale se aplica, cum se desfășoară urmărirea penală? Așadar, această culegere cuprinde explicații privind acțiunile desfășurate de EPPO în România, exemple din practică, tipologii de fraudă cu fonduri europene, cazuri recente, perspective criminologice și jurisprudență relevantă din jurisprudența penală românească. Mai mult, prezentul studiu prezintă explicații privind legislația unională care reglementează activitatea Parchetului European și o compară cu situația actuală: este această situație fezabilă pentru viitor? În final, partea A prezintă informații și dispoziții legale folosite pentru avocații care activează în domeniul de activitate al EPPO, cum ar fi cazuri de fraudă vamală, fiscală sau subvenții europene în România.

A doua parte (B) a prezentului capitol reprezintă un manual al investigațiilor realizate de OLAF în România. Această parte se concentrează asupra misiunilor de constatare (verificări la fața locului) efectuate de către Oficiul Antifraudă (OLAF) conform Regulamentului 2185/96, jurisprudența Sigma Orionis, legislația națională și numeroșii săi parteneri naționali în cadrul investigațiilor externe. La începutul fiecăreia dintre cele două părți, o introducere precede prezentarea dreptului Uniunii Europene și a dreptului

național, care se completează reciproc. Pentru a realiza obiectivele menționate, corpul textului întregului capitol este tradus în limba engleză, în timp ce notele de subsol redau textul original în limba română, iar părțile intermediare conțin explicații, pași de efectuat, sfaturi și informații suplimentare.

General structure and concept: Prof. Dr. *Pierre Hauck* LL.M. (Sussex)

National experts: National experts and authors of the introduction: Lawyer *Adrian Șandru* (Bucharest) Author *Alexandra Paula Aldea* (Groningen).

Feedback, comments and review by National experts: *Adrian Șandru* (Bucharest), *Alexandra Paula Aldea* (Groningen) Part B.

Part B severally (EPPO Analysis): Prof. Dr. *Pierre Hauck* LL.M. (Sussex) / *Jan-Martin Schneider* (Dipl.-Jur. MR; R.A., University of Gießen) / *Alastair Laird* (R.A., University of Gießen) / *Nur Sena Karakocaoğlu* (Dipl.-Jur. FFM.; R.A., University of Gießen) organisations via questionnaires (AFCOS, OAFCN members and Experts

Part C (OLAF Analysis): Prof. Dr. *Pierre Hauck* LL.M. (Sussex) / *Jan-Martin Schneider* (Dipl.-Jur. MR; R.A., University of Gießen) / *Alastair Laird* (R.A., University of Gießen) / *Nur Sena Karakocaoğlu* (Dipl.-Jur. FFM.; R.A., University of Gießen. Further sources: AFCOS Questionnaire, Comments, Expert Visions.

Table of Contents

Preface and Acknowledgements	9
Abbreviations	25
Tables & Figures	27
Explanation of Symbols & Highlighting	29
A. General collection of material for Part B and Part C	31
I. Collection of Cases for OLAF and EPPO concerning PIF Investigations	32
1. EPPO Regulation	32
2. OLAF Regulation	41
II. Institutions	43
1. The EPPO in Romania	43
2. Notification Art. 117 EPPO Regulation	46
3. Organization of the Criminal Justice System in Romania	48
4. AFCOS: Partner of OLAF in Romania	48
III. Sources of law	49
1. National laws (Alte acte normative importante pentru lupta împotriva fraudei în Uniunea Europeană)	49
a) Investigation related laws	49
b) EPPO-related laws	49
c) OLAF-related laws	49
2. Act for the Execution of the EPPO in Romania	52
B. EPPO-Regulation	71
I. Introduction: Criminal Investigations in Romania in the Light of the EPPO Legislation	71
II. Criminal Investigations according to the EPPO Regulation based on national law (Measures)	78
1. Article 26 Initiation of investigations and allocation of competences	83
a) Verification of PIF crimes by virtue of Art. 24 para 6 in combination with Art. 22, 23, 25 EPPO Regulation	85
b) General provisions of the CCP (Codul De Procedură Penală)/Initiation of an investigation	87
c) Relevant suspicion level according to Art. 305 et seq. Code of criminal procedure and the start of investigations	90
aa. The concept of “the national suspicion level” “(rezulte bănuiala rezonabilă)” in general	96
bb. For the start of an investigation into PIF offences	96

(1) The PIF offences in Romania.....	97
(2) Examples & judgements for sufficient factual indications for the PIF offences in Romanian law – overview	99
(3) Methods of investigation, Collecting information and documenting the initiation of an investigation for an indictment (Art. 34 et seq. EPPO Regulation)	100
d) Fraud	101
aa. Revenue Frauds	101
bb. Expenditure Frauds	103
e) Money Laundering with PIF Acquis Money	103
f) Criminal organization	106
aa. Relevant sources of these indications for an offence falling in the competence of the EPPO	106
bb. The level of sufficiency	106
2. Article 27 Right of evocation	108
a) Provisions with a precluding effect for the right of evocation of the EPPO, para 2	112
aa. Statute of limitations (prescripție).....	113
bb. Amnesty and pardon.....	117
cc. Criminal complaint	118
dd. Prosecution before the trial court	118
ee. Opposing legal validity	119
ff. Abatement of action (dispense with prosecution).....	119
b) Urgent measures of national authorities for securing an investigation and prosecution	125
aa. Arrest	126
bb. Detention	126
c) Competent national authorities in paras 3 to 7 of Art. 27	126
d) Provisions regarding the finalization of the national investigation, para 7	126
3. Article 28 Conducting the investigation.....	128
a) The handling EDP carrying out the investigative measures, para 1	129
b) Instructions and assignment of investigative measures for “those national authorities”	130
c) Ensuring compliance with national law.....	142
aa. Via the general investigation provisions	142
bb. Via national administrative decrees/regulations under criminal procedural law (Codul de Procedură Penală)	159
(1) Emergency Ordinance 2011	159
(2) Specific Decrees and non-formal law	159

d) Urgent measures in accordance with national law necessary to ensure effective investigations	160
e) Provisions in relation to the gathering of evidence	161
4. Article 29 Lifting privileges or immunities.....	169
a) National privilege and immunity provisions, para 1	172
aa. Privilege Provisions.....	172
(1) Legal (professional) privilege	172
(a) Provisions in Romanian law	172
(b) Provisions on Lifting a legal (professional) privilege	177
(2) Witness and spousal privilege	178
(a) Provisions in Romanian law	178
(b) Provisions on lifting a spousal privilege.....	181
(c) National legislation	181
(3) Privilege against self-incrimination	181
(a) Enshrinement in Romanian law	181
(b) National legislation	182
bb. Conclusion and Summary to the different Privileges and the lifting/waiving procedure in Romanian law	183
b) Immunity provisions.....	183
aa. Parliamentary privilege or immunity	183
bb. Provisions on the lifting of immunities	184
c) Immunities and Privileges under union law, para 2	185
III. National Law applicable in EPPO Investigation with Special Focus on Investigation Measures	186
1. Article 30 Investigation measures and other measures	186
a) Member States shall ensure that the European Delegated Prosecutors are entitled to order or request	190
aa. Adaption Law of the Member State	190
bb. General provision in the Romanian CPC	190
b) Investigation measures.....	191
aa. Para 1(a)	191
(1) Search measures	192
(a) Search any premises or land	192
(b) Search any means of transport.....	192
(c) Search any private home	194
(d) Search any clothes and any other personal property	195
(e) Search any computer system.....	196
(2) Conservatory measures	200
(a) Necessary to preserve their integrity	200
(b) Necessary to avoid the loss	201

(c) Necessary to avoid the contamination of evidence.....	203
bb. Para 1(b)	203
(1) Obtainment of the production of any relevant object or document	204
(2) Either in its original form or in some other specified form.....	205
(3) Para 1(c)	207
(a) Obtainment of the production of stored computer data, encrypted or decrypted.....	207
(aa) General Provisions in the CPC	207
(bb) Special Provisions in the Fiscal Procedure Code	207
(b) Obtainment of banking account data and traffic data.....	211
(c) Exception of data specifically retained in accordance with national law (pursuant to the second sentence of Article 15(1) of Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council)	216
(aa) Transposition of this Directive	216
(bb) National Provision in relation to Art. 15(1) s. 2 of this Directive	217
cc. Para 1(d) Freezing instrumentalities or proceeds of crime, including assets.....	219
dd. Para 1(e) Interception of electronic communications to and from the suspect or accused person.....	228
(1) Provisions in the CPC and other national laws	229
(a) Scope.....	241
(b) Fulfilment of the requirement of the Regulation: “over any electronic communication means that the suspect or accused person is using”	242
(2) Summary to (e).....	242
c) Para 1(f) Tracking & Tracing an Object.....	242
d) Para 2: Specific restrictions in national law that apply with regard to certain categories of persons or professionals with an LLP obligation, Art. 29	244
e) Para 3: Conditions/ Thresholds for investigation measures	244
aa. Conditions and Limitations for investigation measures of Para 1 (c), I and (f)	244
bb. Serious offences limitation for offences of Para 1 (e) and (f).....	246
f) Para 4: Any other measure(s) in the EDP’s Member State	247
g) Para 5: National Procedures and national modalities for taking investigative measures	252
2. Article 31 Cross-boder investigations	259
a) Introduction to Art. 31 and 32 EPPO Regulation.....	260

b)	Overview of general national codes and provisions applicable in cross border-cases.....	261
c)	Para 2: Assignment of measures by a handling EDP to an assisting EDP in another, foreign MS	261
d)	Availability of measures to the EDP	261
3.	Article 32 Enforcement of assigned measure.....	263
a)	Assigned measures according to Para 2 of Art. 31	263
aa.	Special provisions in the handling EDP's state that govern this situation	263
bb.	Availability of measures to the EDP according to Art. 31 and 30 in combination with the national measures	264
b)	Examples for difficulties between handling and the assisting MS.....	264
aa.	EDP misses knowledge about "the other country"	264
bb.	The role of mutual legal assistance (cf. Art. 31 para 6 EPPO Regulation)	264
cc.	Contact points between the MS	265
4.	Article 33 Pre-trial arrest and cross-border surrender.....	266
a)	General relation to national law: Applicable Codes.....	268
b)	Para 1: Provisions for arrest and pre-trial detention.....	270
aa.	Arrest.....	270
bb.	Pre-trial detention.....	292
c)	Para 2: Cross-border surrender	297
d)	Fraud-related peculiarities	306
IV.	Main Provisions on Defence relating to EPPO actions concerning PIF Crime offences in Romania	307
1.	Access to lawyers	309
2.	Defence in the investigation phase.....	309
a)	Art. 26, 27 EPPO Regulation.....	309
b)	Input from Regulation 2017/1939	310
aa.	Access to national case file	310
bb.	Access to EPPO case file	310
3.	Defence while investigation is under-way, Art. 28–33 EPPO Regulation	311
a)	In cases involving investigative measures of Art. 30 EPPO-Regulation	311
b)	Defence in Cross-Border Cases if the suspect is not from Romania or does not speak the Language	313
c)	Defence in case of arrest and pre-trial detention, Art. 33 EPPO Regulation	314
d)	Defence in Indictment phase and the trial phase	315
4.	Determining the jurisdiction via the gravity of the PIF offence	316

a) Specialized Economic Chambers of a instanta penala/ Curtea de Apel	316
b) Challenging the Competence of the Court	319
5. Other defence strategies and relevant provisions	320
C. OLAF-Regulation	323
I. General Introduction: Investigation Powers and National Law Related to OLAF in Romania (Art. 3–8 OLAF Regulation)	323
1. Article 3 External investigations	330
a) On the spot-checks and inspections – Renouncing the applicable national law – paras 2, 4	334
b) Assistance needed, competent authorities and access to information in the Member States, para 5	334
c) Resistance by the economic operator vs. law enforcement and effective investigations, para 6 or the new model and the relevance of resistance or conformity of the Economic Operator	335
d) The Basic Principle of Conformity to Regulations 2185/96 and 883/2013	335
aa. Submission: Compliance with Union Law	335
bb. Resistance: Assistance in conformity with national procedural rules applicable	335
e) Competent authorities	336
f) National law and “checks and inspections” of OLAF	336
aa. Administrative procedure in general	336
bb. Special administrative powers and provisions in certain areas of revenue and expenditure	339
(1) Legal Area: Structure of the Romanian Fiscal Code (Codul Fiscal)	339
(2) Legal Area: Structure of the Romanian Fiscal Procedures Code	341
cc. The competent bodies & authorities	341
(1) Determining the administrative powers in certain areas of revenue and expenditure	344
(2) Administrative provisions	346
(a) Administrative provisions in the area of customs duties and value added tax (VAT) = revenue	346
(aa) Principle of investigation (General Tax Procedures Code, Customs Code)	347
(bb) External audit (General Tax Procedures Code)	347

(cc) Tax and customs investigation (Customs Code/General Tax Procedures Code)	349
(dd) Fiscal supervision	351
(b) Administrative provisions in the area of structural funds and internal policies (interne) = expenditure	352
(aa) Structural funds.....	353
(bb) Internal policies	355
(c) Administrative provisions in the area of the common organization of the markets= expenditure.....	356
(d) Administrative provisions in the area of direct expenditure.....	357
(e) Administrative provisions in the area of external aid = expenditure	357
g) Investigative powers	358
aa. Investigative powers in the area of customs duties (Non-VAT-revenue fraud) and VAT (VAT Revenue fraud) in the General Tax Code & Customs Code (Codul Vamal))	358
bb. Investigative powers in the area of structural funds and internal policies.....	360
cc. Investigative powers in the area of common market organisations..	361
dd. Investigative powers in the area of direct expenditure.....	362
h) Investigative powers in the area of external aid = expenditure	363
aa. Protection of information	364
(1) Tax secrecy (General Tax Procedures Code).....	364
(2) Data secrecy (Data protection laws, Customs Code, General Tax Code...).	369
(3) Official secrecy	370
bb. Investigation reports (Customs Code, General Tax Procedures Code)	370
cc. Support to the inspectors in all areas (Customs Code, General Tax Procedures Code)	371
dd. Preservation of Evidence (Customs Code, General Tax Code)	373
i) Interviewing/Questioning of “persons concerned” (in relation to suspects/defendants).....	373
aa. The taking of statements from Economic Operators.....	374
bb. Interviewing/Questioning of witnesses	375
j) Inspections	376
k) Searches	378
l) Seizure of other evidence.....	381
aa. The seizure of digital forensic evidence including bank account information	385

bb. Acquisition of digital evidence	391
cc. Digital forensic operations within inspections or on-the-spot checks	391
m) Investigative missions in third countries	392
n) National procedural rules for “checks and inspections” by the assisting national authority	393
o) Cooperation and mutual assistance agreements	394
2. Article 4 Internal investigations	395
a) References to national law, para 8	396
b) Competent authorities	398
3. Article 5 Opening of investigations	399
a) Competent authorities	399
b) National rules	400
4. Article 7 Investigations procedure	406
a) References to national law	407
b) References to national authorities	410
5. Article 8 Duty to inform the Office	411
II. References to National law in the OLAF Regulation (Art. 9–17 OLAF Regulation)	414
1. Article 9 Procedural guarantees	414
a) Art. 9 para 3 – remit of a national judicial authority	415
b) Art. 9 para 4 – national judicial authorities	415
2. Article 10 Confidentiality and data protection	416
3. Article 11 Investigation report and action to be taken following investigations	416
a) References to national law	417
b) National authority, para 3	417
4. Article 12 Exchange of information between the Office and the competent authorities of the Member States	418
a) Art. 12 para 1 OLAF Regulation (competent authorities & appropriate action in accordance with their national law)	418
b) Art. 12 para 2 OLAF Regulation (judicial authorities of the Member State concerned)	419
c) Art. 12 para 3 OLAF Regulation (Information to the Office by competent authorities of the Member State concerned)	420
d) Art. 12 para 4 OLAF Regulation (Providing evidence in court proceedings before national courts and tribunals in conformity with national law)	421
5. Article 12a Anti-fraud coordination services	422
[Article 12b–12d omitted]	429

6. Article 12e The Office's support to the EPPO	429
[Article 12f–g omitted]	429
7. Article 13 Cooperation of the Office with Eurojust and Europol	430
[Article 14–16 omitted]	430
8. Article 17 Director-General.....	430
a) National law applicable to judicial proceedings.....	432
b) Internal advisory and control procedure: Legality check involving national law	433
Bibliography	435
Index	443

Abbreviations

A.N.A.B.I	National Agency for the Administration of Unavailable Assets/ <i>Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate</i>
AIPA	<i>Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA)</i> / Agency for Payments and Intervention for Agriculture (APIA)
AMAF-DGV	<i>ANAF – Direcția Generală a Vămirilor</i> /General Directorate of the Customs Authority
ANAF	<i>Agenției Naționale de Administrare Fiscală</i> / National Agency for Fiscal Administration
APADOR-CH	Association for the Defense of Human Rights in Romania – Helsinki Committee
COD PR PENALĂ	<i>CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ</i> /Romanian Criminal Procedure Code
CV	<i>Codul vamal</i> /Customs Code
DLAF	<i>Departamentul pentru Lupta Antifrauda</i> – DLAF/Anti-Fraud Department/
EORI	<i>Numărul de Înregistrare și Identificare a Operatorilor Economici</i> / Economic Operators Registration and Certification Number
MFP	<i>Ministrul Finanțelor Publice</i> /Ministry of Finance

O.N.P.C.S.B.	National Office For Prevention And Control Of Money Laundering/ <i>Oficiului National De Prevenire Si Combatere A Spalarii Banilor</i>
PNNR	<i>Planul Național de Redresare și Rezi-</i> <i>liență</i> /National Resilience Plan
POR	<i>POR – Programul Operațional Re-</i> <i>gional</i> / ROP – Regional Operational Pro- gram
R.R.D.J.	<i>Revista Română de Jurisprudență</i> /Roma- nian Jurisprudence Review

Tables & Figures

Figures

Figure 1 Start of an investigation - Romanian system.....	94
Figure 2 The offences in national law by virtue of the Romanian PIF offences Acquis (examples).....	99
Figure 3 VAT Carousel Fraud Case involving Romanian EPPO Offices 2021 (German Investigation – Munich).....	102
Figure 4 Structure of the Romanian Fiscal Code.....	339
Figure 5 Structure of the Romanian Fiscal Procedures Code.....	341
Figure 6 Romanian National Resilience Plan (2021–2027): concrete spending	352

Case Studies

Case Study 1 Criminal Gang obtaining Funds –Subsidy Fraud Case in Romania.....	103
Case Study 2 Money Laundering with EU Money by setting-up a center in medical recovery and bio-reconstruction in Călugăreni-Giurgiu.....	104

Tables

Table 1 EPPO Regulation Examples concerning the Material Scope and Investigation Measures from National Case-Law	32
Table 2 OLAF Regulation Related Cases.....	41
Table 3 The EPPO Regional Offices in Romania.....	45
Table 4 Overview for Romania Institutions in the administrative sector (specialized for investigations)	48
Table 5 Overview Production of documents and objects	203
Table 6 Competent authorities Art. 3 OLAF Regulation	336

Sources and national sections

Sources and national sections 1 Overview for Romania – Art. 26 EPPO Regulation:	84
Sources and national sections 2 Art. 31 EPPO Regulation	261
Sources and national sections 3 Overview for Romania Art. 3 OLAF Regulation....	355
Sources and national sections 4 Art. 5 OLAF Regulation Referral of a case and Opening of investigations	401
Sources and national sections 5 Art. 7 OLAF Regulation: Investigations procedure	407
Sources and national sections 6 Overview for Romania Art. 11 OLAF Regulation	417
Sources and national sections 7 Overview for Romania Art. 17 OLAF Regulation	433

Explanation of Symbols & Highlighting

Text passages highlighted in grey show Union law.

Text passages marked with **boxes** show relevant national law.

Plain Tables display either a synopsis of a foreign law text and the English translation or a summary of institutions and relevant case law.

Tables with symbols in the first row contain case studies (EPPO & OLAF cases) or relevant jurisprudence.

Margin numbers (1, 2, 3...) in the General Margin enable citation.

Copyright Statements & Free Licences

Pictures/Figures/Symbols Used:

	=	Expert/Introduction to national law		=	(criminal) police); relevant for investigators
	=	Customs legislation/Customs cases		=	Funds area (e.g maritime)
				=	procurement area
	=	Examples		=	judicial authorisation required (e.g. Art. 30)
	=	Nota bene/General note		=	urgent measures (e.g. Art. 27, 28)
		Case Law/Access to files	Π	=	Plaintiff (Pi)
	=	Tax police/tax-related matters	Δ	=	(Delta) Defendant
				=	Case Studies (Overviews)
	=	Excerpt			
	=	Arrest, pre-trial detention (e.g. Art. 33)		=	Expert comment
\textcircled{P}	=	Problems resulting from national law			
	=	(Important) National Sections			

All vector graphics stem from *openclipArt.org* and are, if used licenced under *CC0 1.0 Universal (CC0 1.0) Public Domain Dedication* aka “Creative Commons Zero 1.0 Public Domain License”. They are a freely licensed work, as explained in the Definition of Free Cultural Works. Credit goes to librarians of *@openclipArt.org*. Romania: <https://openclipart.org/detail/263415/romania-map-flag>. They are a freely licensed work, as explained in the Definition of Free Cultural Works. Credit goes to Gordon Dylan Johnson/librarian *@openclipart.org* for the Flags.

Expert Icon 6. Flaticon Free License (With Attribution). <https://www.flaticon.com/free-icons/student>“ title=„student icons“ Student icons created by Freepik - Flaticon; Checkmarks/ticks on circles. Credit goes to Andrea S/librarian @openclipart.org. 2008.

Money bag by security_man/librarian <https://openclipart.org/detail/245511/money-bag>. Arrest Icon by j4p4n/librarian <https://openclipart.org/detail/280072/arrest-icon>. Academic cap by pnx -/librarian. <https://openclipart.org/detail/202668/academic-cap>. Books - Lineart - No Shading. by amcolley. <https://openclipart.org/detail/274110/books-lineart-no-shading>; *Scales of justice* by laobc. <https://openclipart.org/detail/62989/scales-of-justice>; *Fountain pen over paper sheet* by ousia. <https://openclipart.org/detail/184618/fountain-pen-over-paper-sheet>; Pencil icon by Anonymous. <https://openclipart.org/detail/24821/pencil-icon> Dog by dear_theophilus. <https://openclipart.org/detail/122197/dog> Dog Leashed Silhouette by GangandInfographie. <https://openclipart.org/detail/276050/dog-leashed-silhouette> Telephone by Anonymous. <https://openclipart.org/download/24943/Anonymous-aiga-telephone.svg>; Port by Shinnoske. <https://openclipart.org/detail/218695/port>; Water transportation by jean_victor_balin. <https://openclipart.org/detail/25368/aiga-water-transportation>; Airplane silhouette by rones. <https://openclipart.org/detail/219836/airplane-silhouette>; Idee/idea by Improulx. <https://openclipart.org/detail/125719/idee-idea>; Town-hall-15 by PublicDomainSymbols. <https://openclipart.org/detail/260851/townhall15>; Open book by ShannonW. <https://openclipart.org/detail/296507/open-book>; Police Car by j4p4n. <https://openclipart.org/detail/298872/police-car>; Thinking by j4p4n <https://openclipart.org/detail/308838/thinking>; Graduate by j4p4n <https://openclipart.org/detail/308889/graduate>; Train Pictogram by libberry. <https://openclipart.org/detail/173654/train-pictogram>; Search Ideogram by libberry. <https://openclipart.org/detail/188650/search-ideogram>; Sketched police car by Firkin. <https://openclipart.org/detail/303507/sketched-police-car>. All Eur-lex material used in this work is © European Union. and/or Official Gazette 4.0 OpenGovernmentLicence.

Only European Union legislation published in paper editions of the Official Journal of the European Union prior to 1 July 2013 and its electronic versions published after 1 July 2013 have legal value. Further information from the Official Gazette is used under Open Licence. Data from GeoNames and all other source is used on the basis of a CC BY 4.0 licence and Open Government Licence or academic work. National transposition measures communicated by the Member States concerning: Directive (EU) 2017/1371 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2017 on the fight against fraud to the Union's financial interests by means of criminal law OJ L 198, 28/07/2017, p. 29–41 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV). The member states bear sole responsibility for all information on this site provided by them on the transposition of EU law into national law. This does not, however, prejudice the results of the verification by the Commission of the completeness and correctness of the transposition of EU law into national law as formally notified to it by the member states. The collection National transposition measures is updated weekly. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/NIM/?uri=CELEX:32017L1371>. Art. 15 TFEU and Regulation (EC) No 1049/2001 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2001 regarding public access to European Parliament, Council and Commission documents. All other source is used on the basis of a CC BY 4.0 licence and Open Government Licence or academic work. Errata: In Volumes III, V, X, XXII, XXV the word ‘Trainee’ was missing prior to Attorney at Law for Austria.

A. General collection of material for Part B and Part C

To ensure that any prosecutorial decision, or indictments and the evidence supporting them are upheld in Romanian courts, the EPPO must operate within the **boundaries of national jurisprudence**, particularly regarding the criminal **procedural law**¹. It can bring cases that might challenge existing interpretations or legal precedents. This is particularly relevant in areas where the **EU's financial interests** are concerned, and where national jurisprudence might be inconsistent in relation to EU law.

By understanding and sometimes challenging Romanian jurisprudence, the EPPO can work towards a **more harmonized legal framework** across the EU, particularly in areas of significant interest. However, in practice, the EPPO must operate within the framework of national legal systems because prosecutions are carried out in national courts, and the procedural law of the Member State applies unless EU law provides otherwise. The EPPO is therefore bound by the Romanian jurisprudence and must **establish its own jurisprudence** by testing “balloons”. Thus, knowing the nuances of national jurisprudence allows the EDPs to **strategically choose cases and legal arguments** that are more likely to succeed or that could lead to important legal developments.

Access to EPPO-Cases and relevant jurisprudence in Romania: See → EPPO Annual Crime Reports with data for Romania (2022–2024) **Nota bene:** There is no special Romanian jurisprudence or established doctrine for now. Romania had no transparent official Court Decisions Database until the beginning of 2022 but only Databases that were not accessible for everyone.² From now on everyone can use *Portalul de jurisprudență ReJust* operated by the Superior Council of Magistracy: <https://www.rejust.ro/>.

¹ For an analysis of the Romanian criminal procedure area see Nițu and Ionescu 2022, pp. 205–250.

² Toni, <https://www.juridice.ro/279459/regulile-publicarii-hotararilor-judecatoresti.html>. Accessed 31 Dezember 2024. The Portal itself explains: “The jurisprudence portal is an application designed and developed by the Superior Council of the Magistracy to allow citizens and practitioners within the judicial system easier access to court decisions issued by national courts. In this way, a better knowledge of judicial practice in certain areas is achieved, while ensuring increased transparency inside and outside the system, as well as improving access to justice by increasing the level of information, awareness of citizens’ rights and the development of legal culture.

Within the portal are included both the court decisions by which the disputes were resolved, as well as the court decisions during the trial, in anonymized format, users thus having the opportunity to know not only the final solution, but also the way in which they certain exceptions or requests were resolved during the trial, as well as the manner in which the administration of evidence was ordered in certain types of cases.

The documents (sentences, decisions, conclusions) come from all courts, any interested person can access judgments pronounced at the level of all levels of jurisdiction that they can use as judicial practice in other litigations or in specialized studies. Considering that the decisions in the portal are anonymized and cannot be identified by the file number or by the names of the parties, each document has a unique identification code – RJ code, which can be used to cite the case law and to verify the existence of the document within the portal (example citation: civil sentence of the 4th District Court of Bucharest, RJ code de8682g). The use of the portal is very simple, the search for documents can be done depending on the legal matter, the subject of the case or the court that issued the decision. Like any product, the portal can be improved, so the opinion of users is very important, they are

I. Collection of Cases for OLAF and EPPO concerning PIF Investigations

1. EPPO Regulation

- 4 The next table enumerates relevant jurisprudence collected from public information, statistic reports and databases, which may be cited in EPPO proceedings:

Table 1 EPPO Regulation Examples concerning the Material Scope and Investigation Measures from National Case-Law

Articles referred to	Judgement, ECLI etc.	Content
Art. 26 and PIF offences/Directive 2017/1371 + national law	ECJ, Case C-69/17, <i>Siemens Gamesa Renewable Energy România SRL</i> , V Agenția Națională de Administrare Fiscală Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor, Agenția Națională de Administrare Fiscală Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili, ECLI:EU:C:2018:70.	In the case involving Gamesa it was declared that EU law, specifically Directive 2006/112/EC, does not preclude national legislation that denies a taxpayer the right to deduct VAT during the period when the taxpayer's VAT identification number was inactive, even after it is reactivated. However, the Court emphasized that such denial must be proportional and must not undermine the neutrality of VAT, meaning the rules must ensure that the tax is collected properly and that fraud is prevented, but they should not excessively penalize taxpayers who have subsequently complied with their obligations.
First EPPO Judgements & Investigations (assembled by public information)		
Art. 22–26 (Material competence established, territorial competence)	Bucharest Criminal Court, 3.11.2022, Decision 1190/2022. Follow-up: art. 208 para. 5 of the Civil Code and art. 207 para. 4 C. proc. Pen; legal	EPPO prosecution case, Sentence: 2 (two) years and 4 (four) months in prison. Complementary punishment: Art. 66 para. (1) and art. 67 para. (2) C. pen., rights to be elected to public authorities or to any other public positions and to occupy a position that

invited to the extent that they identify errors in the operation of the application, to use the feedback form within the document to signal errors in the anonymization process, being able to send suggestions for improving the application at rejust@csm1909.ro.”

despite involvement of Spanish Company, nationality principle).	expenses total amount of 4000 lei.	involves the exercise of state authority for three years. Crime described in word: “crime of complicity in the use or presentation of false, inaccurate or incomplete documents or statements, if the deed results in obtaining the unjustly or the unjust withholding of funds or assets from the European Union budget or the budgets administered by it or on its behalf, with particularly serious consequences.” Accused of by Articles: art. 48 Cp rap. to art. 18 ind. 1 paragraph 1 and 3 of Law no. 78/2000; Art. 480 para. 4 (Money Laundering) of the Criminal Code
Further Examples of EU Fraud Cases (EU Fraud Typologies)		
Art. 25, 26 EPPO Regulation	Decision without the EPPO but involving OLAF Investigations: Vişeu de Sus Court, RJ code 864728999.	Romanian Customs Authority-Cluj Regional Customs Directorate, commission of smuggling crimes, 6,000 packs of cigarettes with Duty inscriptions Free, (https://www.rejust.ro/juris/864728999). Defendants from Ukraine. Ukraine in war: By the End of the meeting of 15.12.2022, it was decided to postpone the case to 14.12.2023, after which the Ukrainian defendants will be summoned again.
Art. 26, 34 EPPO Regulation	Court of Appeal Ploieşti, Final judgment of the preliminary chamber of 01.08.2024, RJ code 2645636, https://www.rejust.ro/juris/de2645636 .	It contains a court decision from the Court of Appeal in Ploieşti, Romania (1. 2024). The decision concerns the preliminary chamber proceedings related to a criminal case involving multiple defendants accused of crimes related to the fraudulent acquisition of European Union

		funds. The defendants, including both individuals and a company, allegedly presented false, inaccurate, or incomplete documents to obtain these funds unlawfully. The decision addresses several procedural and substantive issues raised by the defendants in their appeals against a previous ruling from the Tribunalul Dâmbovița, which had dismissed their objections and confirmed the legality of the indictment and the evidence gathered during the investigation. The appeals focused on the alleged irregularities in the indictment, including discrepancies between the charges and the facts described, as well as procedural violations during the criminal investigation. The court ultimately upheld the previous ruling, rejecting the defendants' appeals and confirming the legality of the charges and the evidence. The decision allows the criminal trial to proceed against the accused parties.
Art. 25, 26 EPPO Regulation	Hotărâre nr. 1242/2022 din 14.11.2022 pronunțată de Tribunalul București, cod RJ eee5ed93g (https://www.rejust.ro/juris/eee5ed93g).	National Anti-Corruption Directorate vs. Official. Bribery case, Art. 290 CC. Defendant tried to stop DNA investigating. Accused of: "Using, at the customs authority, falsified transport or commercial customs documents, pursuant to art. 273 Customs Code, the use or presentation in bad faith of false, inaccurate or incomplete documents or statements which results in the illegal reduction of resources"

		that must be transferred to the general budget of the European Union under art. 183 of Law no. 78/2000; tax evasion under art. 9 para. 1 lit. a (concealment of the taxable or taxable asset or source) from Law 241/2005; favouring the perpetrator prev. of art. 269 para. 1 of the Criminal Code; incitement to the crime of abuse of office if the official obtained for himself or for another an undue benefit prev. and ped. of art. 47 of the Criminal Code rap. to art. 13 2 of Law 78/2000 rap. to art. 297 para. 1 of the Criminal Code; incitement to the crime of abuse of office if the official obtained for himself or for another an undue benefit prev. of art. 47 of the Criminal Code rap. to art. 132 of Law 78/2000 rap. to art. 297 para. 1 of the Criminal Code with application. Art. 38 para. I of the Criminal Code (7 material documents). In the same case, together with the defendant #####, the named ##### is a defendant, being investigated for the crime of: complicity in the crime of abuse of office if the official obtained an undue benefit for himself or for another, prev. of art. 48 of the Criminal Code rap. to art. 132 of Law no. 78/2000 rap. to art. 297 para. 1 of the Criminal Code with application.”
Art. 25–27, 34, 36 EPPO Regulation	Ilfov Tribunal, Final judgment (disinvestment) no. 36/2023 of 10.02.2023, RJ code 4e674638g	The final court ruling from the Tribunalul Ilfov, Romania from 10 of February 2023, involves multiple defendants accused of smuggling

	https://www.rejust.ro/juris/4e674638g .	and using false documents to evade customs duties and taxes, defrauding both the national and EU budgets. The defendants challenged the court's jurisdiction, arguing that EU regulations should apply due to the crimes' relation to the EU budget. They claimed the charges were based on outdated Romanian customs laws and contested the legality of the evidence . However, the court upheld the indictment's legality, confirming the trial will proceed with charges of smuggling, false documents use, and customs duty evasion under both Romanian and EU law.
Art. 30 EPPO Regulation	Bucharest Court, Final decision (disinvestment) of 29.03.2024, RJ code g8757957e (https://www.rejust.ro/juris/g8757957e).	The court found the precautionary measures (art. 2502, 241 CPC) taken in the case of the defendant to be legal and necessary to recover damage from tax evasion. The court considered the proportionality of the measures in relation to the damage caused and the assets seized. It was concluded that the measures were appropriate to cover any claims from the state. The court stated that the precautionary measures were correctly implemented under the law to prevent and combat tax evasion. Therefore, the court maintained the precautionary measures on the defendant's assets to ensure the recovery of state funds, rejecting the request to lift the seizure until the criminal case is resolved.

Art. 30 EPPO Regulation	Romanian High Court of Cassation and Justice, Specialized Full Court on questions of law, Decision No 64/2023 Case No 1796/1/2023.	On the question of the absence of a technical supervision mandate issued prior to the authorisation of the use of the investigator and the obligation to inform the judge of rights and freedoms for this purpose. Articles 138, 141 and 142, 150 (length of the measure, further conditions in case of enforcement) of the Romanian Code of Criminal Procedure are relevant. The activities of the undercover investigator are described and analysed from the point of law. On the role of the national centre for the perception of communication within the Romanian intelligence service. Main question: “Does the provision of the necessary infrastructure by the National Center for Interception of Communications of the Romanian Intelligence Service for the purpose of ensuring the technical conditions for the implementation of technical surveillance measures constitute an activity of execution of the technical surveillance warrant, pursuant to Article 142 of the Code of Criminal Procedure?”
Art. 26, 30 EPPO Regulation	Court of Appeal Constanța, Decision no. 295/2022 of 29.03.2022 rendered by the code RJ 98399665d.	Crimes of forgery in documents under private signature prev. and ped. of art. 290 Criminal Code 1968 with the application of art. 33 para. 1 Criminal Code 1968 and art. 5 Criminal Code and for committing two (2) crimes of using falsified documents at the customs authority prev. and ped. of art. 273 of Law 86/2006 on the Customs Code with the application of art. 38 para.

		(https://www.rejust.ro/juris/98399665d).
Art. 25–27, 36, 41 EPPO Regulation	Bucharest Court of Appeal, Final judgment of the, no. 268/2024 of 14.05.2024, ECLI:RO:CABUC:2024:172. Previous decision: Court of Bucharest, code RJ 594dg7866, Decision 15.02.2022, cod RJ 594dg7866.	Bribery Case, OLAF on-site-Report (https://www.rejust.ro/juris/594dg7866) as evidence. The case pictures the procedural and substantive legal challenges faced in EU fraud cases, which centers around financial misconduct linked to EU funds. The defence contests the prosecution's framing of the charges and argues for the dismissal of certain evidence. The clarity of indictments is important. The EU report seems to have helped clarify the roles of those involved in the project, differentiating between the responsibilities of the accused parties and validating the charges based on fraudulent use of EU funds.
Art. 325 TFEU	ECJ, <i>Euro Box Promotion and Others</i>, Judgment of the Court, 21 December 2021, ECLI:EU:C:2021:1034.	This decision concerns requests for a preliminary ruling from the Înalta Curte de Casație și Justiție and Tribunalul Bihor. In summary, the Euro Box Promotion and Others case highlighted the CJEU's role in ensuring that EU member states, including Romania, adhere to core principles like judicial independence and the supremacy of EU law. The ruling had direct implications for the Romanian legal system, particularly concerning judicial reforms that were perceived as undermining these principles. The reform and the fight against corruption and the disciplinary liability of judges in case of non-compliance with such decisions are addressed- The power to

		disapply decisions of the Curtea Constituțională (Constitutional Court) that conflict with EU law and the principle of primacy of EU law were addressed, too.
Art. 33 EPPO Regulation³	ECtHR, <i>Pantea v Romania</i> , Application no. 33343/96.	Violation of Art. 3, 5 para 1, 3 ECHR, detention case, which was concerned conditions in this state. Mr. Pantea contended that his detention was unlawful and that the legal proceedings regarding his detention were not conducted properly. He argued that the authorities had failed to inform him promptly of the reasons for his arrest and had not brought him before a judge within a reasonable time. He alleged that the criminal proceedings against him were unfair, particularly due to the lack of an independent and impartial tribunal, as well as the improper handling of evidence. The Court granted non-pecuniary damages.
Art. 33 EPPO Regulation.	ECtHR, <i>Samolia and Cionca v Romania</i> , Application no. 33065/03.	The case stated that detention conditions, which result in degrading treatment, particularly to the poor conditions of detention, will lead to violations of Art. 3 and 5 ECHR. Thus, <i>Samoilă and Cionca v. Romania</i> is a critical reminder EDPs under the EPPO Regulation to uphold fundamental rights, particularly the right to liberty and security, and to ensure that all procedural safeguards are respected in the course of criminal investigations and prosecutions.

³ Article 33 of the EPPO Regulation deals with the rights of suspects and accused persons in EPPO proceedings. It emphasizes the need to respect fundamental rights, including those enshrined in the EU Charter of Fundamental Rights, and requires that suspects and accused persons be treated in accordance with the applicable national laws of the Member States, as well as EU law. See below → Art. 33 EPPO Regulation.

		EDPs must be vigilant in ensuring that any deprivation of liberty is lawful, justified, and subject to proper judicial oversight. This is essential to maintaining the integrity of the criminal justice process and ensuring that the EPPO's actions are consistent with both national and European human rights standards.
Art. 30, 36, 41 EPPO Regulation	ECtHR, <i>Beraru v Romania</i> , Application No. 40107/04, Judgment of 18 March 2014.	The applicant's lawyers must have access to files and evidence according to Article 6 § 3 (b) of the Convention, allowing adequate time and resources for the defence preparation. Unrestricted access to the case file and the ability to use any notes, including obtaining copies of relevant documents, are essential for a fair trial. Failure to provide such access can violate the principle of equality of arms.

Source: The authors.

- 5 Last but not least, we want to make the reader aware of the fact that in addition there are other valuable sources for updates on judicature and recent cases. These source are the **Reports of DALF and OLAF** and nowadays as well the **Annual Reports of the EPPO**, which includes exemplary cases of the EPPO. The EPPO does not operate a database with all its judgements, which could be regulated in the EPPO Regulation.
- 6 A **DALF Report** from 2017 highlighted e.g. efforts to combat crimes against the EU's financial interests. The DNA investigated 2,180 cases, resolving 912 by year-end, with 108 indictments and 22 plea agreements issued. Financial losses totalled approximately 129. 9 million lei, with 70. 3 million lei in assets seized. Agriculture saw significant EU fund fraud, and 66 final convictions involving 106 defendants were secured. The DNA's increased efficiency in prosecuting offenders demonstrates a commitment to protecting EU funds through strict measures. Overall, the report underscores progress in tackling financial fraud and corruption effectively.⁴

⁴ DNA 2017. online: https://www.pna.ro/bilant_activitate.xhtml?id=40#cap1. Accessed 31 Dezember 2024.

2. OLAF Regulation

Table 2 OLAF Regulation Related Cases

Art. Referred to	Judgement, ECLI, etc.	Content
Deciding court: CJEU		
Art. 3 (external investigations)	Târgu Mureş Court of Appeal, RJ code 5989g4e5d	Appeal Case, Anti-Dumping-Duties Case, Romanian General Directorate of Public Finances vs. two companies, Total amount of 102,498 lei (anti-dumping taxes, VAT and accessories related to these main fiscal obligations). Imports, stainless steel seamless pipes and tubes of heading 7304 exported to the EU, Suspicion, Indi vs. China origin of the goods Case, Defence argument: “trial court absolutized OLAF’s findings as immutable truths and overlooked all the documents proposed as evidence by RL Company.”, Court considers Appeal well-founded. See https://www.rejust.ro/juris/5989g4e5d .
Art. 3, 11 OLAF Regulation	Craiova Court of Appeal, Hotărâre nr. 210/2022 din 01.08.2022 pronunțată, cod RJ 988d32gg8. Decision mentioned by Defence: ECtHR Judgment in the case of <i>Jussila v. Finland</i> .	FEADR Program, management of non-reimbursable funds, Project “construction of a pig farm”; Agency for the Financing of Rural Investments, as the contracting authority, 7,526,319.56 lei, representing the equivalent of 1,660,348 euros, Audit Report drawn up by the Court of Accounts, Irregularities afterwards, https://www.rejust.ro/juris/988d32gg8 .
Procurement related Case	ECJ, Case C-408/16, <i>Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România</i> , Judgment ECLI:EU:C:2017:940.	European Regional Development Fund, European Social Fund and Cohesion Fund, Finance agreement for the construction of a motorway concluded with the European Investment Bank before the accession of the Member State to the EU.

Policy related Case	ECJ, Case C–498/19 P, <i>Romania v Commission</i> , Judgment ECLI:EU:C:2020:686 [Agriculture and Fisheries].	An Appeal case, which involved the European Agricultural Guarantee Fund (EAGF) and the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD). A decision of the European Commission excluding expenditure from EU financing was issued. A notification to the addressee.
Art. 11 OLAF Regulation	Târgu Mureş Court of Appeal, RJ code 5989g4e5d. Connected ECJ Case: CJEU in the judgment of March 16, 2017 in case C–47/16: OLAF Report Requisites.	Good Example for relevance of an OLAF Report. See above, Art. 3 for an explanation in this table. No own investigations of Romanian authority. Taking offer of OLAF findings without reasoning. “Thus, the tax authorities did not specifically analyse whether the goods were previously imported from the People’s Republic of, whether they were subjected to any treatment leading to their modification or whether they were only transported through India and re-exported without suffering any change. Considering the above, the Court will find that the first court has misinterpreted the applicable material law rules, meaning that the appeal declared in the case will be admitted, based on art. 496 para. 1 of the Civil Procedure Code, with the consequence of annulling the contested sentence in its entirety.”

Source: The authors.

II. Institutions

1. The EPPO in Romania

The EPPO and its regional offices in Romania, which are displayed below, is, at least since 1 June 2021, crucial in dealing with serious cross-border crimes impacting the EU's financial interests. It is essential for any administrative authority, such as tax and customs offices, EU funds authorities, enforcement authorities, like lawyers, defendants, suspects, and any other unnamed administrative authorities to connect with the EPPO or OLAF (see → Part C).

Lawyers need to contact the EPPO to ensure proper legal proceedings and protect their clients' rights. Defendants and suspects must communicate with the EPPO to understand charges and participate in the process.

Administrative authorities and law enforcement agencies in EU member states must coordinate with the EPPO for thorough investigations of financial (PIF) crimes. Efficient communication with the EPPO helps manage cases across jurisdictions effectively.

Standardized **EPPO templates**, which were set-up by the EPPO itself, facilitate reporting crimes, requesting assistance, and notifying parties involved, shall ensure smooth communication and proper handling of cases.

The following list enumerates the latest information on the EPPO's regional offices:

A. Bucharest

The address remains the same.

Phone number: (+40) 264439447

Prosecutors:

- Dana Manuela Ana
- Iulia Ioana Bilciu
- Dana Cristina Bunea
- Camelia Elena Grecu
- Constantin Irina
- Gabriela Stanciu
- Jean Nicolae Uncheselu
- Dragos-Andrei Paduraru
- Alexandru-Narcis Lazarescu

B. Cluj-Napoca

Updated address: Parchetul European România, Street Fabricii de Zahăr. no. 82

Postcode: 400394 Cluj

Email: eppo.cluj@pna.ro

Prosecutors:

- Tudor Radian
- Paul-Teodor Leontica
- Erika Renyi

8 C. Iasi

Phone: (+40) 232266566 Fax: (+40) 232220019

- Bogdan Florin Munteanu
- Mihai Cătălin Popa
- Violeta Hobincu-Acsinte

9 D. Timișoara

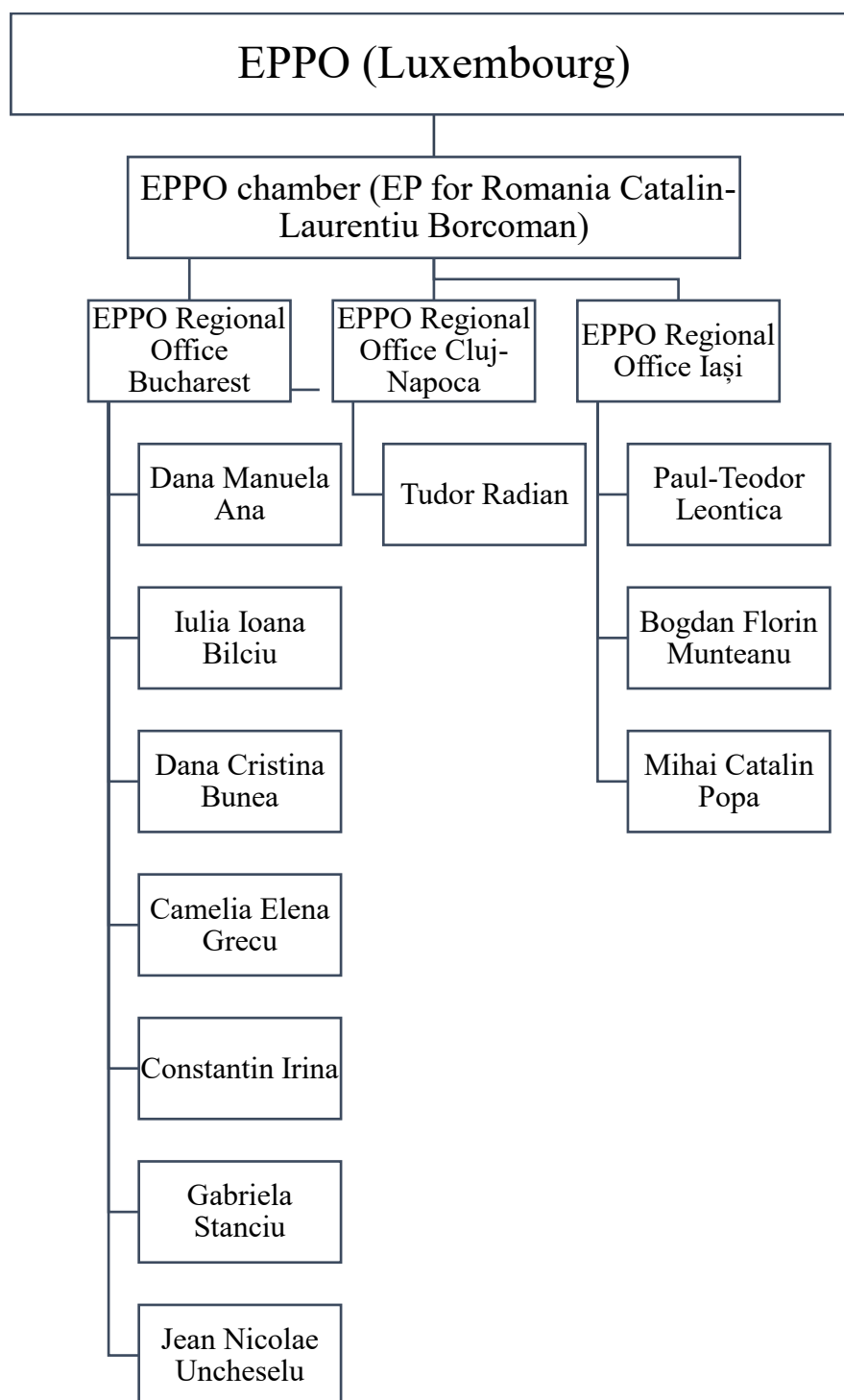
Address: Street Martin Luther no. 2 Postcode:300054, Timiș County

European Delegated Prosecutors:

- Lucian-Claudiu Rus
- Flavius Cristea
- Ioan Amariei
- Cosmin-Adrian Iordache
- Lavinia Rus⁵

⁵ The Ministry of Justice announced on Monday, July 10, 2023, that it has selected 3 more candidates for the position of European Delegated Prosecutor in Romania. The names of the 3 new selected candidates will be forwarded to the European Chief Prosecutor, after which specific procedures within the EPPO will follow for the appointment to the position. The names of the 3 candidates do not yet appear on the official EPPO website, likely due to the fact that the specific procedures before the EPPO have not been fulfilled.

Table 3: The EPPO Regional Offices in Romania

The Offices can be contacted either via Luxembourg or directly with the **European Crime Reports** (ECR-forms) i.e. the EPPO's harmonized special criminal complaints.⁶

10

⁶ 1) Parchetul European Romani Strada Modrogan nr. 16 București, Phone: (+40) 372193426; 2) CLUJ-NAPOCA: Parchetul European Romania Strada Gheorghe Marinescu 31 400394 Cluj-Napoca; 3) Parchetul European Romania Bulevardul Independenței 11-13 700106 Iași Phone: (+40) 372777838.

2. Notification Art. 117 EPPO Regulation

11

Notification addressed to the European Chief Prosecutor, the Council of the European Union and the European Commission pursuant to art. 117 of Regulation (EU) 2017/1939

Pursuant to art. 117 of Regulation (EU) 2017/1939 of the Council of 12 October 2017 implementing a form of consolidated cooperation regarding the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO), the Ministry of Justice notifies, on behalf of Romania, the following:

I. Pursuant to the provisions of art. 117, first sentence, according to which “each member state designates the authorities that are competent for the purpose of implementing this regulation”, Romania designates the following competent authorities:

a) in the application of art. 2 paragraph (22), art. 85 paragraph (1) and paragraph 87 par.(1)–(2) – The National Supervisory Authority for the Processing of Personal Data, designated according to Law no. 102/2005 regarding the establishment, organization and operation of the National Supervisory Authority for the Processing of Personal Data, with subsequent amendments and additions;

b) in application of art. 10 para. (3) letter (d), art. 25 para. (1) – (5), art. 26 para. (7) and art. 34 para. (1)–(7), all competent prosecution offices/structures within the Public Ministry, according to the national law;

c) in the application of art. 13 paragraph (2) – Ministry of Justice, according to art. 2 of the Emergency Ordinance no. 8/2019 regarding some measures for the application of Council Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of consolidated cooperation regarding the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO);

d) in application of art. 25 paragraph (6) and art. 39 paragraph (3), the Prosecutor General of the Public Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice, according to art. 6 paragraph (3) of the Emergency Ordinance no. 8/2019 regarding some measures for the application of Council Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of consolidated cooperation regarding the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO);

- e) art. 24 para. (1)–(3) and para. (7)–(9), all competent prosecution offices/structures within the Public Ministry, according to the national law, as well as the authorities mentioned in point 3 of Annex no.1 to this notification;
- f) in the application of art. 27 par. (1)–(8) – all competent prosecutors’ offices/structures within the Public Ministry, according to the national law, as well as the authorities mentioned in point 3 of Annex no. 1 to this notification;
- g) in the application of art. 5 par.(6), art.28 par.(1)–(2) and (4), art.91 par.(6) – the judicial police within the Support Structure of European prosecutors delegated to Romania, mentioned in point 1 of Annex no. 1 to this notification; the other criminal investigation bodies of the judicial police, mentioned in point 2 of Annex no. 1 to this notification; as well as other competent criminal investigation bodies, according to the national law;
- h) in the application of art. 31 paragraph (4), the judicial police within the Support Structure of European prosecutors delegated to Romania, mentioned in point 1 of Annex no. 1 to this notification; the other criminal investigation bodies of the judicial police, mentioned in point 2 of Annex no. 1 to this notification;
- i) in application of art. 33 paragraph (2) – competent courts according to the law, to issue European arrest warrants;
- j) in the application of art. 36 paragraph (6), the authorities mentioned in point 3 of Annex no. 1 to this notification;
- k) in application of art. 39 paragraph (4) – all competent prosecutors’ offices/structures within the Public Ministry, according to the national law, as well as the authorities mentioned in point 3 of Annex no. 1 to this notification;
- l) in the application of art. 40 para. (1), all prosecutors’ offices/structures within the Public Ministry that could have been competent, according to the national law;
- m) in application of art. 96 paragraph (6) – the Public Ministry, according to the law;
- n) in application of art. 101 paragraph (3) the authorities mentioned in point 3 of Annex no. 1 to this notification;
- o) in the application of art. 104 para. (7) – the competent courts according to the law, to ascertain whether the conditions for requesting extradition are fulfilled.

3. Organization of the Criminal Justice System in Romania

12 *Table 4 Overview for Romania Institutions in the administrative sector (specialized for investigations)*

- Romanian Police - Criminal Investigations Directorate - Combating Organized Crime Directorate - Economic Crimes Investigation Directorate - National Anticorruption Directorate (Direcția Națională Anticorupție – DNA)⁷ - Bucharest Municipal Police (Direcția Generală de Poliție a Municipiului București) - Romanian Gendarmerie (Brigada Specială de Intervenție a Jandarmeriei Române) - National Office for Prevention and Control of Money Laundering (the Romanian Financial Intelligence Unit) - National Anti-Fraud Agency (tax and financial control) - Financial supervisory authority	- Customs offices: - DRV Brasov - DRV Cluj-Napoca - DRW Timisoara - DRV Craiova - DRV Ploiesti - DRV Bucuresti - DRV Galati - DRV Iasi⁸ - National Agency for Fiscal Administration (<i>Agencia Națională de Administrare Fiscală ANAF</i>)⁹ - Anti-fraud inspectors of the tax authority - Anti-fraud Directorate

Source: The authors.

4. AFCOS: Partner of OLAF in Romania

13 See → Art. 12a OLAF Regulation in Part. C.

⁷ See Direcția Națională Anticorupție 2021.

⁸ See <https://www.customs.ro/info-publice/politica-agricola-comuna/reglementari>. Accessed 31 December 2024.

⁹ Starting December 10, 2021 the customs activity of the A.N.A.F. has been taken over by the Romanian Customs Authority through Law no 268/2021.

III. Sources of law

The following pages present a list of the applicable sources of law:

1. National laws (*Alte acte normative importante pentru lupta împotriva fraudei în Uniunea Europeană*)

a) Investigation related laws

- Criminal Procedure Code/*Codul De Procedură Penală*
- Law no. 227/2015 on the Fiscal Code/*Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal*
- Customs Code of 10 April 2006, Law nr. 86/2006/*Codul Vamal din 10 aprilie 2006, Legea nr. 86/2006* [last changed 10.12.2021]

14

b) EPPO-related laws

- Criminal Procedure Code of July 1, 2010, no. 135/2010/*Codul de Procedură Penală din 1 iulie 2010 (Legea nr. 135/2010)*
- Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters/ *Lege nr. 302 din 28 iunie 2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală*
- 218 of 23 April 2002 on the organization and functioning of the Romanian Police/*Lege nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române*
- Law no. 129 of/ 11 July.07.2019 on for preventing and combating money laundering and terrorist financing, as well as for amending/*Lege nr. and supplementing some normative acts – Includes all amendments to the official act published in the Official Gazette, including those provided in L. No. 315/28.12.2021, Published in M.Of. Nr. 1.240/29.12.2021/Legea nr 129 din /11 iulie.07.2019 pentru prevenirea si combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului, precum si pentru modificarea si completarea unor acte normative – Cuprinde toate modificarile aduse actului oficial publicate in M.Of, inclusiv cele prevazute in L. Nr. 315/28.12.2021, Publicata in M.Of. Nr. 1.240/29.12.2021*

15

Nota bene: In all areas affected by the fight against fraud detrimental to the financial interest of the Union there are: Ordinances, Emergency Ordinance s (*ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ*), Orders of the President, Decisions (*HOTĂRÂRE*), Decisions of the Offices, GEOs, GDs. Most of these sub-laws and instruction documents may be retrieved from the homepages of the institutions.

16

c) OLAF-related laws

- Codul administrative/Administrative code

17

- Customs Code of 10 April 2006, Law nr. 86/2006/*Codul Vamal*
- Law No 73 of 16 January 2002 on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania/*Lege nr. 73 din 16 ianuarie 2002 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare în România*
- Fiscal Procedure Code of July 20, 2015/*Codul de procedură fiscală din 20 iulie 2015*
- EMERGENCY ORDINANCE no. 133 of December 17, 2021 on the financial management of the European funds for the 2021–2027 programming period allocated to Romania from the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund, the European Social Fund Plus, the Fair Transition Fund/ *ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 133 din 17 decembrie 2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021–2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă*
- LAW no. 105 of June 15, 2011, On the management and use of external non-reimbursable funds and national public co-financing for the European territorial cooperation goal/*LEGE nr. 105 din 15 iunie 2011 privind gestionarea și utilizarea fondurilor externe nerambursabile și a cofinanțării publice naționale, pentru obiectivul “Cooperare teritorială europeană”*
- ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 57 din 3 iulie 2019 privind CODUL ADMINISTRATIV Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 555 din 5 iulie 2019.
- Lege nr. 73 din 16 ianuarie 2002 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare în România/Law on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania.
- Ordonanța de urgență nr. 23 din 5 martie 2008 privind pescuitul și acvacultura/ Emergency Ordinance no 23 of March 5, 2008 on fisheries and aquaculture.
- ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului/Emergency Ordinance no. 195 of December 22, 2005 on environmental protection.
- Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare/Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments.
- LEGE nr. 98 din 19 mai 2016 privind achizițiile publice/Law no 98 of May 19, 2016, on public procurement.
- *ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*/Emergency Ordinance no 66/2011 of June 29, 2011, on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European funds and/or national public funds related to them.

- LEGE nr. 213 din 9 noiembrie 2016 privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară/Law no. 213/2016 on the international cooperation for development and humanitarian aid.
- Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare/Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments/.

2. Act for the Execution of the EPPO in Romania

 Nota bene: The Federal Act on the Execution of the European Public Prosecutor's Office contains provisions that may affect all Sections 26–33 of the EPPO Regulation:

Synopsis 1: Romanian EPPO Adoption Act vs. Unofficial English version

18	Articolul 1 Prezenta lege stabilește unele măsuri pentru punerea în aplicare a dispozițiilor cuprinse în Regulamentul (UE) 2017/1.939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 283 din 31 octombrie 2017, denumit în continuare Regulamentul EPPO. Articolul 2 Termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au semnificația prevăzută în Regulamentul EPPO. Articolul 3 Ministerul Justiției efectuează notificările prevăzute la art. 117 din Regulamentul EPPO, după consultarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a celorlalte autorități competente, potrivit Regulamentului EPPO. Capitolul II Dispoziții privind procedura judiciară Articolul 4 (1) Ori de câte ori într-un act normativ se face referire la procuror sau la organul de	Article 1 This law lays down certain measures for the implementation of the provisions contained in Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of enhanced cooperation with regard to the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO), published in the Official Journal of the European Union, series L, no. 283 of 31 October 2017, hereinafter referred to as the EPPO Regulation. Article 2 The terms and expressions used in this law have the meaning provided in the EPPO Regulation. Article 3 The Ministry of Justice makes the notifications provided in art. 117 of the EPPO Regulation, after consulting the Prosecutor General of the Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice and the other competent authorities, according to the EPPO Regulation. Chapter II Provisions on judicial procedure Article 4 (1) Whenever a reference is made in a legislative act to the prosecutor or the

urmărire penală, referirea se consideră a fi făcută și la procurorul european delegat, precum și, după caz, la procurorul european, dacă prin aceasta se asigură îndeplinirea competențelor ce le revin în temeiul Regulamentului EPPO.

(2) Ori de câte ori legislația națională face referire la procurorul ierarhic superior, referirea se consideră a fi făcută, după caz, la procurorul european, respectiv la camera permanentă a Parchetului European, pentru cauzele de competența Parchetului European.

(3) Înlocuitorul procurorului european desemnat în acest sens în aplicarea prevederilor art. 12 alin. (1) din Regulamentul EPPO este asimilat procurorului european din partea României pe durata și în limitele exercitării competențelor specifice.

Articolul 5

Autoritățile naționale competente sesizează Parchetul European în situațiile în care, la sesizare sau din oficiu, constată elemente privind o infracțiune pentru care Parchetul European ar putea să își exercite competența în conformitate cu prevederile art. 22 și art. 25 alin. (2) și (3) din Regulamentul EPPO.

Articolul 6

(1) În cazul în care procurorul, în cursul urmăririi penale, constată elemente

criminal investigation body, the reference shall be deemed to be made to the European Delegated Prosecutor as well as, as the case may be, to the European Public Prosecutor. ensures the fulfillment of their competences under the EPPO Regulation.

(2) Whenever national law refers to the hierarchically superior prosecutor, the reference shall be deemed to be made, as appropriate, to the European prosecutor, respectively to the permanent chamber of the European Public Prosecutor's Office, for cases within the competence of the European Public Prosecutor's Office.

(3) The replacement of the European prosecutor appointed for this purpose in application of the provisions of art. 12 para. (1) of the EPPO Regulation is assimilated to the European prosecutor from Romania during and within the limits of the exercise of specific competencies.

Article 5

The competent national authorities notify the European Public Prosecutor's Office in situations where, upon notification or ex officio, they find elements regarding a crime for which the European Public Prosecutor's Office could exercise its competence in accordance with the provisions of art. 22 and art. 25 para. (2) and (3) of the EPPO Regulation.

Article 6

(1) If, during criminal proceedings, the prosecutor finds evidence of an offense

privind o infracțiune pentru care Parchetul European ar putea să își exercite competența sau descoperă împrejurări care determină atragerea competenței Parchetului European, informează despre aceasta, de îndată, Parchetul European, prin adresă, oferind, ulterior, oricare alte informații solicitate de Parchetul European în vederea stabilirii competenței.

(2) Informarea prevăzută la alin. (1) va cuprinde toate elementele relevante ale cauzei, incluzând cel puțin descrierea faptelor cercetate, valoarea prejudiciului produs sau care s-ar fi putut produce, identitatea persoanelor care ar fi putut participa la săvârșirea faptei, identitatea victimelor, date privind infracțiuni legate în mod indisolubil, stadiul cercetărilor, indicarea probelor administrate, elemente transfrontaliere, argumente pentru a concluziona că Parchetul European este mai bine poziționat pentru a efectua urmărirea penală în sensul prevederilor art. 25 alin. (4) din Regulamentul EPPO, după caz.

(3) În situația în care Parchetul European solicită informații suplimentare sau accesul la dosar în vederea exercitării dreptului de evocare, acestea îi sunt puse la dispoziție de îndată.

(4) După transmiterea informării și până la comunicarea deciziei Parchetului European sau până la expirarea unui termen de 5 zile, organul de urmărire penală va efectua doar actele urgente. În cazul în care Parchetul European emite o decizie motivată de prelungire a termenului de

for which the European Public Prosecutor's Office may exercise its competence or discovers circumstances which lead to the European Public Prosecutor's Office being informed, it shall immediately inform the European Public Prosecutor's Office by address, subsequently providing any other information requested by the European Public Prosecutor's Office in order to establish jurisdiction.

(2) The information provided in para. (1) shall include all relevant elements of the case, including at least a description of the facts investigated, the amount of damage caused or that could have occurred, the identity of persons who may have participated in the crime, the identity of victims, data on related crimes indissoluble, the stage of investigations, the indication of the evidence administered, cross-border elements, arguments to conclude that the European Public Prosecutor's Office is better positioned to carry out the criminal investigation within the meaning of the provisions of art. 25 para. (4) of the EPPO Regulation, as appropriate.

(3) If the European Public Prosecutor's Office requests additional information or access to the file in order to exercise the right of evocation, it shall be made available to it immediately.

(4) After the transmission of the information and until the communication of the decision of the European Prosecutor's Office or until the expiration of a term of 5 days, the criminal investigation body will carry out only the urgent acts.

adoptare privind exercitarea dreptului de evocare cu o durată maximă de 5 zile, actele urgente vor fi efectuate pe durata noului termen, începând de la momentul comunicării deciziei de prelungire.

Articolul 7

(1) În cazul în care Parchetul European își exercită dreptul de evocare, procurorul transmite cauza către Parchetul European, întocmind, totodată, o ordonanță în acest sens.

(2) Ordonanța cuprinde mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare (Codul de procedură penală), și nu poate face obiectul unei plângeri în temeiul prevederilor art. 336 și următoarelor din Codul de procedură penală.

Articolul 8

În cazul transmiterii cauzei către Parchetul European, potrivit prevederilor art. 7, procurorul informează de îndată, în scris, despre aceasta părțile din dosar, subiecții procesuali principali, precum și persoana care a făcut sesizarea, dacă este cazul.

Articolul 9

(1) În cazul în care Parchetul European decide să nu își mai exercite competența, organul de urmărire penală național care

If the European Public Prosecutor's Office issues a reasoned decision to extend the deadline for the exercise of the right of evocation with a maximum duration of 5 days, urgent acts will be carried out during the new term, starting from the communication of the extension decision.

Article 7

(1) If the European Public Prosecutor's Office exercises its right of summons, the prosecutor shall forward the case to the European Public Prosecutor's Office, while drawing up an order to that effect.

(2) The ordinance includes the mentions provided in art. 286 para. (2) of Law no. 135/2010 on the Code of Criminal Procedure, as subsequently amended and supplemented (Code of Criminal Procedure), and may not be the subject of a complaint under the provisions of art. 336 et seq. Of the Code of Criminal Procedure.

Article 8

In case of sending the case to the European Prosecutor's Office, according to the provisions of art. 7, the prosecutor immediately informs, in writing, about this the parties in the case, the main procedural subjects, as well as the person who made the notification, if applicable.

Article 9

(1) In the case in which the European Public Prosecutor's Office decides not to exercise its competence, the national

a transmis anterior dosarul către Parchetul European continuă urmărirea penală în cauză, prin preluarea acesteia de la Parchetul European sau sesizează parchetul competent, după caz.

(2) Probele administrate, actele îndeplinite și măsurile dispuse până la preluarea cauzei de către organul de urmărire penală prevăzut la alin. (1), cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, se mențin.

Articolul 10

(1) Pe durata soluționării cauzei de către Parchetul European, orice cerere ce ține de soluționarea cauzei transmisă organelor judiciare române va fi înaintată, de îndată, Parchetului European, spre competență soluționare.

(2) Durata în care dosarul cauzei se află la Parchetul European se include în durata rezonabilă a procesului penal.

Articolul 11

Dispozițiile prezentului capitol se completează cu prevederile Legii nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare, sau ale altor prevederi legale naționale.

criminal investigation body that previously sent the file to the European Public Prosecutor's Office continues the criminal investigation in question, by taking it from the European Public Prosecutor's Office or notifying the competent prosecutor's office, as appropriate.

(2) The evidence administered, the acts performed and the measures ordered until the taking over of the case by the criminal investigation body provided in par. (1), in compliance with the legal provisions in force at the date of their fulfillment, are maintained.

Article 10

(1) During the settlement of the case by the European Prosecutor's Office, any request related to the settlement of the case sent to the Romanian judicial bodies will be submitted, immediately, to the European Prosecutor's Office, for competent settlement.

(2) The duration of the case file at the European Public Prosecutor's Office shall be included in the reasonable duration of the criminal proceedings.

Article 11

The provisions of this chapter are completed with the provisions of Law no. 135/2010, with subsequent amendments and completions, or other national legal provisions.

Capitolul III Dispoziții pentru facilitarea cooperării judiciare în materie penală

Articolul 12

Parchetul European este autoritate judiciară în sensul prevederilor art. 2 lit. d) din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, și va fi notificat ca atare la instrumentele juridice internaționale relevante în domeniul asistenței judiciare internaționale în materie penală la care România este parte, precum și în cazurile în care, potrivit Regulamentului EPPO, procurorii europeni delegați pot desfășura activități de cooperare judiciară internațională în temeiul tratatelor aplicabile.

Articolul 13

În aplicarea prevederilor art. 31 și 32 din Regulamentul EPPO, procurorii europeni delegați în România aplică dispozițiile corespunzătoare din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, și din Legea nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare, și instrumentele juridice internaționale la care România este parte, precum și instrumentele juridice ale Uniunii Europene aplicabile pe teritoriul României.

Articolul 14

(1) În aplicarea prevederilor art. 33 alin. (2) din Regulamentul EPPO, Parchetul European poate propune judecătorului

Chapter III Provisions for facilitating judicial cooperation in criminal matters

Article 12

The European Public Prosecutor's Office is a judicial authority within the meaning of the provisions of art. 2 lit. d) of Law no. 302/2004 on international judicial cooperation in criminal matters, republished, and will be notified as such to the relevant international legal instruments in the field of international legal assistance in criminal matters to which Romania is a party, as well as in cases where, according to the EPPO Regulation, prosecutors Delegated Europeans may carry out international judicial cooperation activities under the applicable Treaties.

Article 13

In applying the provisions of art. 31 and 32 of the EPPO Regulation, the European prosecutors delegated to Romania apply the corresponding provisions of Law no. 302/2004 on international judicial cooperation in criminal matters, republished, and Law no. 135/2010, with subsequent amendments and completions, and the international legal instruments to which Romania is a party, as well as the legal instruments of the European Union applicable on the Romanian territory.

Article 14

(1) In applying the provisions of art. 33 para. (2) of the EPPO Regulation, the European Public Prosecutor's Office

competent potrivit dispozițiilor art. 89 alin. (3) din Legea nr. 302/2004, republicată, să emită un mandat european de arestare.

(2) În aplicarea dispozițiilor art. 104 alin. (7) din Regulamentul EPPO, Parchetul European poate sesiza instanța română competentă potrivit capitolului II secțiunea a 2-a din titlul II al Legii nr. 302/2004, republicată, pentru a dispune darea în urmărire internațională, respectiv să propună Ministerului Justiției să solicite extrădarea unei persoane care se sustrage de la urmărire penală într-o cauză a Parchetului European sau care se sustrage de la judecată într-o cauză deferită judecării de Parchetul European.

Capitolul IV Dispoziții privind organizarea activității Parchetului European în România

Articolul 15

Activitatea desfășurată de Parchetul European în România este sprijinită în mod activ de către toate autoritățile naționale competente potrivit Regulamentului EPPO, în special de către organele de cercetare penală ale poliției judiciare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Departamentul pentru lupta antifraudă, Agenția Națională de Administrare Fiscală, autoritățile de gestionare a fondurilor europene și alte instituții cu atribuții în protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor.

may propose to the competent judge according to the provisions of art. 89 para. (3) of Law no. 302/2004, republished, to issue a European arrest warrant.

(2) In applying the provisions of art. 104 para. (7) of the EPPO Regulation, the European Public Prosecutor's Office may notify the competent Romanian court according to Chapter II, Section 2 of Title II of Law no. 302/2004, republished, in order to order the international prosecution, respectively to propose to the Ministry of Justice to request the extradition of a person who evades criminal prosecution in a case of the European Public Prosecutor's Office or who evades from trial in a deferred case by the European Public Prosecutor's Office.

Chapter IV Provisions regarding the organization of the activity of the EPPO in Romania

Article 15

The activity carried out by the European Public Prosecutor's Office in Romania is actively supported by all competent national authorities according to the EPPO Regulation, especially by the criminal investigation bodies of the judicial police within the Ministry of Internal Affairs, the Department for Anti-Fraud, the National Fiscal Administration Agency, the managing authorities of the European funds and other institutions with attributions in the protection of the financial interests of the European Union in Romania, the Ministry of Justice and the Ministry of Finance.

Articolul 17

(1) Ofițerii și agenții de poliție judiciară din cadrul Structurii de sprijin își desfășoară activitatea sub directă conducere, supraveghere și control al procurorului european delegat. Dispozițiile procurorilor europeni delegați sunt obligatorii pentru ofițerii și agenții de poliție judiciară prevăzuți la art. 16 alin. (1), precum și pentru ofițerii și agenții de poliție judiciară care își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

(2) Ofițerilor și agenților de poliție judiciară care își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pe baza dispozițiilor procurorilor europeni delegați, nu li se modifică raporturile de serviciu și li se mențin drepturile și obligațiile prevăzute de lege pentru această categorie de personal avute până la data desfășurării activității pentru procurorii europeni delegați.

(3) Pe durata desfășurării activității pentru procurorii europeni delegați, specialiștii prevăzuți la art. 16 alin. (1) își desfășoară activitatea sub directă conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor europeni delegați.

(4) Rapoartele de constatare întocmite din dispoziția scrisă a procurorilor europeni delegați, precum și procesele-verbale de efectuare a percheziției informatice întocmite de către specialiștii prevăzuți la art. 16 alin. (1) constituie mijloace de probă, în condițiile Codului de procedură penală.

Article 17

(1) Judicial police officers and agents within the Support Structure shall work under the direct direction, supervision and control of the European Delegated Prosecutor. The provisions of the delegated European prosecutors are mandatory for the judicial police officers and agents provided in art. 16 para. (1), as well as for judicial police officers and agents operating within the Ministry of Internal Affairs. 2 on the date of the activity for the European Delegated Prosecutors.

(2) Officers and officers of the criminal investigation police working within the Ministry of Internal Affairs, on the basis of the provisions of the delegated European public prosecutors, shall not have their service reports modified and shall maintain the rights and obligations provided by law for this category of personnel, which they had until the date of the work for the delegated European public prosecutors.

(3) During the activity for the delegated European prosecutors, the specialists provided in art. 16 para. 1. shall carry out their activities under the direct direction, supervision and direct control of the European Delegated Prosecutors.

(4) The finding reports drawn up from the written order of the delegated European prosecutors, as well as the minutes of the computerized search drawn up by the specialists provided in art. 16 para. (1) constitute means of proof, under the conditions of the Code of Criminal Procedure.

(5) Personalul auxiliar de specialitate care își desfășoară activitatea în cadrul Structurii de sprijin este condus de un grefier-șef.

(6) Modalitățile și procedura de desemnare a ofițerilor și agenților de poliție judiciară, a specialiștilor și a personalului auxiliar de specialitate din cadrul Structurii de sprijin sunt cele prevăzute de lege pentru aceleași categorii de personal din cadrul Direcției Naționale Anticorupție. Procedurile de ocupare a acestor posturi se vor realiza cu cel puțin 30 de zile anterior datei preconizate pentru începerea funcționării Structurii de sprijin.

Articolul 18

(1) Procurorii europeni delegați, pe durata desfășurării activității în această calitate, sunt salariați de Parchetul European, potrivit Regulamentului EPPO, drepturile salariale neputând fi mai mici decât cele la care au dreptul în țară, inclusiv cele obținute ca urmare a promovării în grad profesional.

(2) Procurorii europeni delegați beneficiază de decontarea chiriei sau a transportului, în condițiile prevăzute la art. 23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 45/2007, cu modificările și completările ulterioare, precum și de dreptul prevăzut

(5) The specialized auxiliary staff working within the Support Structure shall be headed by a Chief Clerk.

(6) The modalities and the procedure for appointing the judicial police officers and agents, the specialists and the specialized auxiliary personnel within the Support Structure are those provided by law for the same categories of personnel within the National Anticorruption Directorate. The procedures for filling these positions will be performed at least 30 days before the expected date for the start of operation of the Support Structure.

Article 18

(1) Delegated European Public Prosecutors shall be remunerated by the European Public Prosecutor's Office in accordance with the EPPO Regulation, and their salary rights may not be lower than those to which they are entitled in the country, including those obtained as a result of promotion..

(2) The delegated European prosecutors benefit from the settlement of the rent or transport, under the conditions provided in art. 23 of the Government Emergency Ordinance no. 27/2006 on the remuneration and other rights of judges, prosecutors and other categories of staff in the justice system, approved with amendments and completions by Law no. 45/2007, with the subsequent modifications and completions, as well as by the right provided in art. 13 para. (1) lit. c) of

la art. 13 alin. (1) lit. c) din aceeași ordonanță de urgență, dacă drepturi similare nu se acordă și de Parchetul European.

(3) De la data încetării calității de procuror european delegat, procurorii care au activat ca procurori europeni delegați își redobândesc drepturile salariale avute anterior sau pe cele dobândite ca urmare a promovării, în condițiile legii, în timpul desfășurării activității ca procurori europeni delegați.

(4) Parchetul de unde provine procurorul european delegat asigură în continuare plata celorlalte drepturi bănești ale acestuia, cu excepția celor prevăzute la alin.

(1), iar structura de resurse umane a acestui parchet transmite Parchetului European toate informațiile necesare salarizării acestuia.

(5) În aplicarea dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2019 privind unele măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2017/1.939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO), structura de resurse umane a parchetului de unde provine procurorul european delegat asigură efectuarea demersurilor specifice privind plata, de către statul român, a contribuțiilor de asigurări sociale și asigurări sociale de sănătate corespunzătoare sumelor primite de procurorul european delegat cu titlu de remunerație din partea Parchetului European.

the same Emergency Ordinance, if similar rights are not granted by the European Public Prosecutor's Office.

(3) From the date of cessation of the capacity of European Delegated Prosecutor, prosecutors who have acted as European Delegated Prosecutors shall regain their previous salary rights or those acquired as a result of promotion, in accordance with the law, during their activity as European Delegated Prosecutors.

(4) The prosecutor's office where the delegated European prosecutor comes from shall continue to ensure the payment of his other monetary rights, except for those provided in par. (1), and the human resources structure of this prosecutor's office transmits to the European Prosecutor's Office all the information necessary for its remuneration.

(5) In applying the provisions of art. 5 para. (2) of the Government Emergency Ordinance no. 8/2019 on certain measures for the implementation of Council Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO), the human resources structure of the Public Prosecutor's Office The European Delegated Prosecutor ensures the specific steps regarding the payment, by the Romanian State, of the social insurance and social health insurance contributions corresponding to the amounts received by the European Delegated Prosecutor as remuneration from the European Public Prosecutor's Office.

(6) În vederea acoperirii cheltuielilor necesare desfășurării activității Structurii de sprijin, inclusiv a celor legate de dotările materiale, precum și pentru acoperirea cheltuielilor judiciare aferente anchetelor penale în cauzele de competența Parchetului European vor fi alocate fonduri bugetare corespunzătoare, acestea fiind asigurate prin bugetul Direcției Naționale Anticorupție.

Capitolul V Dispoziții de modificare și completare a unor prevederi ale Codului de procedură penală

Articolul 19

Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

- (1) La articolul 36 alineatul (1), după litera c¹) se introduce o nouă literă, litera c²), cu următorul cuprins: c²) infracțiunile cu privire la care urmărirea penală a fost efectuată de către Parchetul European, potrivit Regulamentului (UE) 2017/1.939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO);
- (2) După articolul 250¹ se introduce un nou articol, articolul 250², cu următorul cuprins:
- Articolul 250² Verificarea măsurii asigurătorii În tot cursul procesului penal,

(6) In order to cover the expenses necessary for the activity of the Support Structure, including those related to material endowments, as well as to cover the judicial expenses related to criminal investigations in cases within the competence of the European Public Prosecutor's Office, appropriate budgetary funds will be allocated. National Anticorruption.

Chapter V Provisions for amending and supplementing certain provisions of the Code of Criminal Procedure

Article 19

Law no. 135/2010 on the Code of Criminal Procedure, published in the Official Gazette of Romania, Part I, no. 486 of July 15, 2010, as subsequently amended and supplemented, is amended and supplemented as follows:

- (1) In Article 36 (1), after point (c) (1), a new point (c) (2) is inserted, with the following wording:
- c²) offenses for which the European Public Prosecutor's Office has been prosecuted, in accordance with Council Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of enhanced cooperation with regard to the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO);
- (2) A new Article 250² is inserted after Article 250¹, with the following wording:
- Article 250² Verification of the precautionary measure

procurorul, judecătorul de cameră preliminară sau, după caz, instanța de judecată verifică periodic, dar nu mai târziu de 6 luni în cursul urmăririi penale, respectiv un an în cursul judecății, dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea sau menținerea măsurii asigurătorii, dispunând, după caz, menținerea, restrângerea sau extinderea măsurii dispuse, respectiv ridicarea măsurii dispuse, prevederile art. 250 și 250¹ aplicându-se în mod corespunzător.

(3) La articolul 272, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

Articolul 272

(1) Cheltuielile necesare pentru efectuarea actelor de procedură, administrarea probelor, conservarea mijloacelor materiale de probă, administrarea și, după caz, valorificarea în cursul procesului penal a bunurilor indisponibilizate, onorariile avocaților, precum și orice alte cheltuieli ocazionate de desfășurarea procesului penal se acoperă din sumele avansate de stat sau plătite de părți.

Capitolul VI Dispoziții privind competența instanțelor de judecată

Articolul 20

(1) În cazul infracțiunilor cu privire la care urmărirea penală a fost efectuată de către Parchetul European, potrivit Regulamentului EPPO competența teritorială revine:

Throughout the entire criminal proceedings, the prosecutor, the preliminary chamber judge, or, as the case may be, the trial court shall periodically review but no later than every 6 months during the criminal investigation and every 12 months during the trial whether the grounds that justified the imposition or continuation of the preventive seizure measure still subsist. Depending on the findings, they shall order, as appropriate, the maintenance, restriction, extension, or lifting of the measure. The provisions of Articles 250 and 250¹ shall apply accordingly.

(3) In Article 272, paragraph 1 is amended to read as follows:

Article 272

(1) The expenses necessary for the performance of the proceedings, the administration of evidence, the preservation of material evidence, the administration and, where appropriate, the recovery during the criminal proceedings of the goods made unavailable, lawyers' fees and any other expenses incurred in the criminal proceedings shall be covered. from amounts advanced by the state or paid by the parties.

Chapter VI Provisions on the jurisdiction of the courts

Article 20

(1) In the case of offenses for which the European Public Prosecutor's Office has been prosecuted, the territorial jurisdiction shall have jurisdiction under the EPPO Regulation:

(a) tribunalelor Bucureşti, Cluj, Iaşi şi Timiş – în ceea ce priveşte judecata în primă instanţă care nu este dată prin lege în competenţa după calitatea persoanei a altor instanţe de judecată;

(b) curţilor de apel Bucureşti, Cluj, Iaşi, Timişoara – în ceea ce priveşte judecarea apelurilor împotriva hotărârilor penale pronunţate în primă instanţă de tribunalele prevăzute la lit. a), precum şi în ceea ce priveşte judecata în primă instanţă în cazul în care competenţa după calitatea persoanei este dată curţilor de apel;

(c) Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie – în ceea ce priveşte judecata în primă instanţă şi în apel în cazul în care competenţa sa este atrasă de calitatea persoanei.

(2) Circumscripţiile teritoriale ale instanţelor prevăzute la alin. (1) lit. a) şi b) sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta lege.

Capitolul VII Dispoziţii privind organele de aplicare a legii

Articolul 21

În cazul în care organele de aplicare a legii, altele decât organele de urmărire penală, cu ocazia desfăşurării activităţii, constată elemente privind o infracţiune pentru care Parchetul European ar putea să îşi exercite competenţa, sesizează, de îndată, Parchetul European, potrivit procedurilor specifice.

Articolul 22

Ori de câte ori legislaţia naţională care reglementează activitatea organelor de aplicare a legii face referire la procuror

(a) the courts of Bucharest, Cluj, Iaşi and Timiş – regarding the trial in the first instance which is not given by law in the competence according to the quality of the person of other courts;

(b) the courts of appeal Bucharest, Cluj, Iaşi, Timişoara – regarding the judgment of the appeals against the criminal decisions pronounced in the first instance by the tribunals provided at let. a), as well as regarding the trial in the first instance in case the competence according to the quality of the person is given to the courts of appeal;

(c) The High Court of Cassation and Justice – regarding the trial in the first instance and on appeal if its competence is attracted by the quality of the person.

(2) The territorial constituencies of the courts provided in par. (1) lit. a) and b) are provided in the annex which is an integral part of this law.

Chapter VII Provisions on law enforcement bodies

Article 21

If law enforcement bodies other than prosecuting bodies, in carrying out their activity, find elements of a crime for which the European Public Prosecutor's Office could exercise its competence, it shall immediately notify the European Public Prosecutor's Office in accordance with specific procedures.

Article 22

Whenever national law governing the activity of law enforcement bodies refers to the prosecutor or the prosecuting body,

sau la organul de urmărire penală, referirea se consideră a fi făcută și la procurorul european delegat, precum și, după caz, la procurorul european dacă prin aceasta se asigură îndeplinirea competențelor ce le revin în temeiul Regulamentului EPPO.

Capitolul VIII

Dispoziții de modificare și completare ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora

Articolul 23

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 30 iunie 2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

(1) La articolul 8, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins: Articolul 8(1) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să sesizeze de îndată Parchetul European în cazul constatării unor indicii de fraudă pentru care acesta ar putea să își exercite competența în conformitate

the reference shall be deemed to be made to the European Delegated Prosecutor and, where appropriate, to the European Public Prosecutor. ensures the fulfillment of their competences under the EPPO Regulation.

Chapter VIII

Provisions amending and supplementing the Government Emergency Ordinance no. 66/2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in obtaining and using European funds and/or fundsnational public authorities

Article 23

Government Emergency Ordinance no. 66/2011 on the prevention, ascertainment and sanctioning of irregularities in obtaining and using European funds and/or national public funds related to them, published in the Official Gazette of Romania, Part I, no. 461 of June 30, 2011, approved with amendments and completions by Law no. 142/2012, as subsequently amended and supplemented, is amended and supplemented as follows:

(1) In Article 8, paragraph 1 is amended to read as follows: Article 8 (1) The authorities with competences in the management of European funds have the obligation to notify immediately the European Public Prosecutor's Office in case of finding indications of fraud for which

cu prevederile art. 22 și art. 25 alin. (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2017/1.939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) și să informeze DLAF.

(2) La articolul 8, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1¹), cu următorul cuprins: (1¹) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să sesizeze de îndată DLAF și organele de urmărire penală în cazul constatării unor indicii de fraudă, în situațiile în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1).

(3) La articolul 8 alineatul (2), partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins: (2) În cazul în care, ca urmare a sesizării prevăzute la alin. (1) sau (1¹), procurorul dispune trimiterea în judecată și sesizează instanța, autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene are obligația luării următoarelor măsuri până la rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată:

4. Articolul 23 se modifică și va avea următorul cuprins:

Articolul 23

În cazul constatării unor nereguli care prezintă indicii de fraudă, structurile de control prevăzute la art. 20 au obligația să aplice prevederile art. 8 alin. (1) sau (1¹), după caz, și să continue activitatea de verificare și întocmire a procesului-

it could exercise its competence in accordance with the provisions of art. 22 and art. 25 para. (2) and (3) of Council Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of enhanced cooperation with regard to the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO) and informing DLAF.

(2) In Article 8, a new paragraph 1 (1) is inserted after paragraph 1, with the following wording: (1¹) The authorities with competences in the management of European funds have the obligation to immediately notify DLAF and the criminal investigation bodies in case of finding indications of fraud, in the situations in which the conditions provided in par. (1).

(3) In Article 8 (2), the introductory part is amended to read as follows:

(2) If, as a result of the notification provided in par. (1) or (1¹), the prosecutor orders the referral to court and notifies the court, the authority with competences in the management of European funds has the obligation to take the following measures until the final decision of the court:

4. Article 23 is amended to read as follows:

Article 23

In case of finding irregularities that show signs of fraud, the control structures provided in art. 20 have the obligation to apply the provisions of art. 8 para. (1) or (1¹), as the case may be, and to con-

verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare, precum și de recuperare a creanțelor bugetare conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, independent de desfășurarea cercetării penale, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 8 alin. (2).

(5) La articolul 45, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

(4) În cazul în care existența creanței bugetare depinde de existența unei fapte penale, respectiv a unei fraude, și a fost sesizat/sesizată organul de urmărire penală/DLAF/Agencia Națională de Integritate – ANI, autoritățile competente prevăzute la art. 20 suspendă de drept emiterea titlului de creanță până la rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată și dispun aplicarea măsurilor asigurătorii prevăzute la art. 40 alin. (1), cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 8 alin. (2).

(6) După articolul 45 se introduce un nou articol, articolul 45¹, cu următorul cuprins: Articolul 45¹ Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene și Departamentul pentru lupta anti-fraudă – DLAF pot fi înștiințate de către Parchetul European cu privire la decizia acestuia de începere a unei acțiuni penale, dacă acest lucru este necesar în scopul recuperării, urmăririi sau monitorizării administrative.

(7) La articolul 60 alineatul (1), litera g) se modifică și va avea următorul cuprins: g) neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 8 alin. (1) și (1¹).

tinue the activity of verifying and drawing up the minutes of finding irregularities and establishing the budget receivables, as well as of recovering the budget receivables according to the provisions of this Emergency Ordinance, independent of the conduct of the criminal investigation, with the corresponding application of the provisions of art. 8 para. (2).

(5) In Article 45, paragraph 4 is amended to read as follows:

(4) If the existence of the budget claim depends on the existence of a criminal act, respectively of a fraud, and the criminal investigation body/DLAF/National Integrity Agency – ANI has been notified, the competent authorities provided in art. 20 suspends by right the issuance of the debt title until the finality of the court decision and orders the application of the precautionary measures provided in art. 40 para. (1), with the corresponding application of the provisions of art. 8 para. (2).

(6) After Article 45, a new Article, Article 45¹, is inserted with the following wording: Article 45¹ The authorities responsible for managing European funds and the *Anti-Fraud Department – DLAF* may be notified by the European Public Prosecutor's Office of its decision to initiate criminal proceedings, if this is necessary for the purpose of recovery, prosecution or administrative monitoring.

(7) In Article 60 (1), point (g) is amended to read as follows:

g) non-fulfillment of the obligations provided in art. 8 para. (1) and (1¹).

Capitolul IX Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 24

În cauzele înregistrate anterior operaționalizării Parchetului European, având ca obiect infracțiuni de competența acestuia, procurorii informează de îndată Parchetul European pentru ca acesta să decidă dacă își exercită dreptul de evocare a cauzei.

Articolul 25

Prezenta lege intră în vigoare la 10 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I. Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

LUDOVIC ORBAN

PREȘEDINTELE SENATULUI

ANCA DANA DRAGU

București, 18 februarie 2021. Nr. 6.

ANEXĂ

Circumscripțiile teritoriale ale instanțelor competente să judece potrivit art. 20 alin. (1) lit. a) și b) cauzele privind infracțiuni cu privire la care urmărirea penală a fost efectuată de către Parchetul European, potrivit Regulamentului (UE) 2017/1.939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei

Chapter IX Transitional and final provisions

Article 24

In cases registered prior to the operationalization of the European Public Prosecutor's Office, having as object offenses within its competence, the prosecutors shall immediately inform the European Public Prosecutor's Office so that it may decide whether to exercise its right to invoke the case.

Article 25

This law enters into force 10 days from the date of publication in the Official Gazette of Romania, Part I.

This law was adopted by the Romanian Parliament, in compliance with the provisions of art. 75 and of art. 76 para. (1) of the Romanian Constitution, republished.

PRESIDENT OF THE CHAMBER OF DEPUTIES

LUDOVIC ORBAN

PRESIDENT OF THE SENATE

ANCA DANA DRAGU

Bucharest, February 18, 2021. Nr. 6.

ANNEX

The territorial districts of the courts competent to take judicial decisions according to art. 20 para. (1) lit. a) and b) for the causes regarding offenses for which the European Public Prosecutor's Office has been prosecuting, according to Council Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of

forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (a) Circumscripțiile tribunalelor Instanța și localitatea de reședință Circumscripția teritorială Tribunalul București Sediul: municipiul București Județele: Argeș, Călărași, Giurgiu, Ialomița, Ilfov, Olt, Teleorman, Vâlcea, Constanța, Tulcea, Brăila, Buzău, Dâmbovița, Prahova Tribunalul Cluj Sediul: municipiul Cluj-Napoca Județele: Cluj, Brașov, Covasna, Sibiu, Alba, Bistrița-Năsăud, Sălaj, Harghita, Mureș, Bihor, Satu Mare, Maramureș Tribunalul Iași Sediul: municipiul Iași Județele: Bacău, Neamț, Suceava, Botoșani, Iași, Galați, Vrancea, Vaslui Tribunalul Timiș Sediul: municipiul Timișoara Județele: Dolj, Gorj, Hunedoara, Mehedinți, Arad, Caraș-Severin, Timiș (b) Circumscripțiile curților de apel Nr. crt. Instanța și localitatea de reședință Tribunalele cuprinse în circumscripția curții de apel 1. Curtea de Apel București Sediul: municipiul București Tribunalul București 2. Curtea de Apel Cluj Sediul: municipiul Cluj-Napoca Tribunalul Cluj 3. Curtea de Apel Iași Sediul: municipiul Iași Tribunalul Iași 4. Curtea de Apel Timișoara Sediul: municipiul Timișoara Tribunalul Timiș	enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO) are (a) Constituencies of courts Nr. crt. Court and place of residence Territorial constituency Bucharest Tribunal Headquarters: Bucharest Bucharest Counties: Argeș, Călărași, Giurgiu, Ialomița, Ilfov, Olt, Teleorman, Vâlcea, Constanța, Tulcea, Brăila, Buzău, Dâmbovița, Prahova Cluj Court Headquarters: Cluj-Napoca municipality Counties: Cluj, Brașov, Covasna, Sibiu, Alba, Bistrița-Năsăud, Sălaj, Harghita, Mureș, Bihor, Satu Mare, Maramureș Iași Court Headquarters: Iași County Counties: Bacău, Neamț, Suceava, Botoșani, Iași, Galați, Vrancea, Vaslui Timiș Tribunal Headquarters: Timișoara municipality Counties: Dolj, Gorj, Hunedoara, Mehedinți, Arad, Caraș-Severin, Timiș (b) The constituencies of the courts of appeal are Nr. crt. Court and place of residence Courts in the district of the court of appeal 1. Bucharest Court of Appeal Headquarters: Bucharest Bucharest Court 2. Cluj Court of Appeal Headquarters: Cluj-Napoca municipality Cluj Court 3. Iași Court of Appeal Headquarters: Iași Municipality Iași Tribunal 4. Timișoara Court of Appeal Headquarters: Timișoara municipality Timiș Tribunal.

B. EPPO-Regulation

I. Introduction: Criminal Investigations in Romania in the Light of the EPPO Legislation

by Adrian Șandru/Alexandra Paula Aldea

The European Public Prosecutor's Office (herein: EPPO) represents an **innovative institutional approach** in the fight against crime, the first time that Member States have ceded a component of sovereignty to the European Union, a component that was traditionally considered an exclusively national domain. Thus, the emergence of the EPPO takes place in an institutional context where there is no precedent of **mixed** (central and national) **supranational law enforcement authorities**.¹⁰

1

The **efficiency** of the EPPO will depend not only on the lack of ambiguity in the rules of organisation and operation or the allocation of powers, but also on the resources that will be allocated both at European level (where the Central Office will operate) and at a national level by the Member States, which must provide all the infrastructure and support staff for the delegated European Prosecutors.

2

The construction of a 'single European Public Prosecutor's Office' with investigative competence in all Member States, which can obtain evidence directly from and in any State, which can aggregate information at European level (via the Case Management System, where information from all cases will be centralised), or which can obtain information directly from the European institutions, will also generate a wide-ranging debate on the limits of the EPPO's investigative powers, on one hand, and on how the EPPO will ensure respect for fundamental rights and freedoms, on the other.

3

The European Public Prosecutor's Office is a **forefront institution** in the fight against crime in the European Union, at the beginning of its activities. The EPPO operates **independently** from the national authorities in Romania, but it is required to cooperate with them in carrying out its work. The EPPO has the power to conduct investigations and gather evidence in Romania, and it can also request assistance from national authorities in carrying out its work. The EPPO also has the power to prosecute cases in Romania, and it can bring cases before Romanian courts or before the EU courts, depending on the circumstances of each case.

4

The **establishment of the EPPO** in Romania represents an important step forward in the fight against crime that affects the financial interests of the EU. It provides a frame-

5

¹⁰ See Marcel 2019, *passim* for interaction of national authorities and the EPPO.

work for more effective cooperation between Member States in investigating and prosecuting such crimes, and it ensures that the perpetrators of such crimes are held accountable, regardless of where they are located.

- 6 Thus, the implementation of the EPPO in Romania is an important development in the country's criminal justice system. It provides a **new tool** for combating crimes that affect the financial interests of the EU.
- 7 The **primary purpose of the EPPO**, namely *the protection of the Union's financial interests against crimes causing significant financial damage*, must always be borne in mind when studying and analysing this area. This purpose helps, among other things, to identify and interpret the fundamental principles of the functioning of this Office, as laid down directly or indirectly in the EPPO Regulation.
- 8 Respect for **human rights and fundamental freedoms**, which is inherent to any criminal law concern, is of particular importance and must govern all EPPO's work, alongside, of course, the already famous *rule of law*. Further, given the need to protect the financial interests of the EU only against significant financial damage, the **principle of proportionality** is foreseen to apply, with consequences for the determination of the scope of the EPPO's material competence, but also for the procedural measures that are taken in the conduct of investigations.
- 9 Given the need for **coherent and uniform work** across the EPPO structure, while respecting the specificities of each Member State, the rule of priority application of the provisions of the Regulation in the conduct of investigations and prosecutions has been established, with **national law** being subsidiary and applicable only in situations where there are no legal provisions at European level.
- 10 A principle indirectly deduced from the rules on the **impartiality of prosecutors** and the taking of evidence in both the prosecution and the defence is the principle of finding the truth, which is also enshrined in Romanian national law. Also on the basis of the aforementioned purpose, it can only be effectively achieved if EPPO proceedings are governed by the principle of celerity, but as the Regulation does not provide for direct remedies to ensure compliance with this principle, recourse may be had to the remedies provided for in domestic law, such as the challenge to the length of the trial under Romanian law.
- 11 The EPPO operates as a **mechanism at European level**, created as a result of agreements between Member States, so it is necessary that its work and its relationship with

the Member States be governed by the **principle of loyal cooperation**, which is a fundamental principle of the Union, laid down in the EU Treaty itself.¹¹

Lastly, the **EPPO's ambition** would not be possible without the independence of this prosecuting authority from any entity or natural or legal person outside it, and it would, as a rule, shall provide explanations and answer only to the Union institutions, in accordance with the procedures expressly laid down on the basis of the *checks and balances* mechanism. 12

In Romania, the EPPO's work is particularly important given the country's history of corruption and its efforts to combat it. The EPPO has already launched **several investigations** in Romania, including into cases of fraud and **embezzlement** of EU funds. Its work is expected to contribute to strengthening the rule of law in Romania¹² and promoting greater transparency and accountability in the use of EU funds. 13

Specifically, for carrying out the investigation the European Delegated Prosecutor in Romania handles the investigation supervised by the European Prosecutor and being monitored and controlled by the Permanent Chamber. 14

The Permanent Chamber to which a case is assigned is automatically randomly assigned by the case management system pursuant to Art. 45 para. (1) of the EPPO Internal Rules of Procedure. 15

It is therefore European Delegated Prosecutor who is responsible for conducting EPPO investigations and handling cases¹³. In relation to the law under which he carries out the criminal investigation, we recall the provisions of **Art. 13 para. (1) of the Regulation**, which states that "*The European Delegated Prosecutors shall act on behalf of the EPPO in their respective Member States and shall have the same powers as national prosecutors in respect of investigations, prosecutions and bringing cases to judgment, in addition and subject to the specific powers and status conferred on them, and under the conditions set out in this Regulation*". The European Delegated Prosecutor carries out the specific measures of the criminal investigation in accordance with the provisions of 16

¹¹ See Boro et al. 2016, *passim*.

¹² See Lobina and Meera Maharaj VerfBlog, 2025/2/27 on the rule of law saga in Romania.

¹³ Recital (30) of the Regulation states that: "The investigations of the EPPO should as a rule be carried out by European Delegated Prosecutors in the Member States. They should do so in accordance with this Regulation and, as regards matters not covered by this Regulation, in accordance with national law. European Delegated Prosecutors should carry out their tasks under the supervision of the supervising European Prosecutor and under the direction and instruction of the competent Permanent Chamber. Where the national law of a Member State provides for the internal review of certain acts within the structure of the national prosecutor's office, the review of such decisions taken by the European Delegated Prosecutor should fall under the supervision powers of the supervising European Prosecutor in accordance with the internal rules of procedure of the EPPO. In such cases, Member States should not be obliged to provide for review by national courts, without prejudice to Art. 19 TEU and Art. 47 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union ('the Charter')".

the Regulation, which are supplemented by national legislation¹⁴, the role of which is to supplement any action taken by the prosecution authorities which is not regulated or not covered by the Regulation. For example, in the **activity of gathering evidence**, the European Delegated Prosecutor conducting the investigation on the territory of Romania will carry out the legal steps of gathering evidence, not only on the basis of Art. 37 of the Regulation (which does not define evidence) or Art. 30 of the Regulation, which lists search, obtaining computer and bank data and several other methods of obtaining evidence, but his activity will be circumscribed by the provisions of Art. 97 et seq. Code of Criminal Procedure, as well as the Romanian criminal procedural provisions on special surveillance methods.

- 17 These articles establish key concepts such as **proof** and investigative measures, the *onus* and nature of evidence, evidence procurement, the exclusion of illegally obtained evidence, and more. Furthermore, Romanian criminal procedural provisions concerning specialised surveillance methods, including those governing the **issuance of surveillance warrants** or the prosecutor's authorization for specific surveillance techniques, will also be applicable.
- 18 These articles establish **key concepts** such as **proof** and investigative measures, the *onus* and nature of evidence, evidence procurement, the exclusion of illegally obtained evidence, and more. Furthermore, Romanian criminal procedural provisions concerning specialised surveillance methods, including those governing the issuance of surveillance warrants or the **prosecutor's authorization** for specific surveillance techniques, will also be applicable.
- 19 Another interesting **hypothetical situation** is where national law requires the hierarchical senior prosecutor to confirm certain acts of prosecution. If the European Delegated Prosecutor issues such an act, for which national law provides for **confirmation** as a condition of validity, he will enter the request for confirmation in the case management system and notify the European Prosecutor in charge of supervision and the Permanent Chamber thereof, together with his comments. The **supervising European Prosecutor** is obliged, under Art. 48(2) of the Statute, to take the necessary measures to ensure that the European Prosecutor is not involved in the proceedings. (3) of the EPPO Rules of Procedure, to reply to the request within the time-limit set by national law.

¹⁴ Art. 5 para. (3) of the Regulation: "The investigations and prosecutions on behalf of the EPPO shall be governed by this Regulation. National law shall apply to the extent that a matter is not regulated by this Regulation. Unless otherwise specified in this Regulation, the applicable national law shall be the law of the Member State whose European Delegated Prosecutor is handling the case in accordance with Article 13(1). Where a matter is governed by both national law and this Regulation, the latter shall prevail".

The **European Prosecutor** may order under Art. 43 para. (2) of the EPPO IRop that one or more European Delegated Prosecutors from the same Member State as the investigating prosecutor may conduct prosecutions together with the investigating prosecutor, if national law allows prosecutions to be conducted by more than one prosecutor¹⁵. 20

According to Art. 28 para. (1) of the Regulation, the European Delegated Prosecutor may either undertake investigative and other measures on his own initiative or issue instructions to the competent authorities of his Member State. The delegation of prosecutions to the competent national authorities is a consequence of the **principle of loyal cooperation**. For this reason, Art. 5 para. (6) of the Regulation provides that “*competent national authorities shall actively assist and support the investigations and prosecutions of the EPPO. Any action, policy or procedure under this Regulation shall be guided by the principle of sincere cooperation*”. 21

The **delegation of jurisdiction** to carry out criminal prosecution acts has given rise to numerous debates in the Romanian legal space. This is because conducting criminal investigations personally by prosecutors is widely regarded as a robust safeguard, ensuring adherence to both the **principle of legality** and the protection of fundamental rights for individuals under scrutiny in complex and sensitive cases. Such cases require meticulous preparation and demand that investigations be conducted by an entity with comprehensive expertise and a guarantee of independence in relation to other branches of state authority. 22

In Romanian national law, the legal basis for delegating the performance of certain acts is Art. 324 para. (3) of the Romanian Criminal Code of Procedure, which states that “*In cases where the prosecutor carries out the criminal prosecution, he may delegate, by order, the criminal investigation bodies to carry out certain acts of criminal prosecution*”.¹⁶ A few examples of such investigation measures or acts, which could potentially 23

¹⁵ In Romania, especially in complex cases involving many parties, there are more prosecutors carrying out prosecutions in order to carry out investigative activities and better case management.

¹⁶ The Romanian Law no. 6/2021 on the establishment of measures for the implementation of Council Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of enhanced cooperation in relation to the establishment of the European Public Prosecutor’s Office (EPPO) proposes to introduce the following provisions: “Art. 15. – The work carried out by the European Public Prosecutor’s Office in Romania shall benefit from the active support of all national authorities competent under the EPPO Regulation, in particular the criminal investigation bodies of the judicial police of the Ministry of the Interior or of the Public Prosecutor’s Office, the Department for the Fight against Fraud, the National Tax Administration Agency, the authorities responsible for managing European funds and other institutions responsible for protecting the financial interests of the European Union in Romania, the Ministry of Justice, the Ministry of Public Finance, etc. On the instructions of any European Delegated Prosecutor, any competent national authority, in accordance with the EPPO Regulation, shall directly and immediately make available to him/her appropriate material or human resources for the performance of his/her activities. Art. 16 – (1) In application of the EPPO Regulation, within the National Anticorruption Directorate, the Support Structure of the European Prosecutors delegated in Romania shall be established and shall operate with a maximum number of 10 posts, including 6 posts of officers and judicial police officers, 2 posts of specialists and 2 posts of court

be delegated to criminal investigation bodies, encompass: conducting interrogations and searches, carrying out technical surveillance measures, or enforcing precautionary measures.

- 24 For the purpose of delegating the execution of specific acts of criminal procedure to national authorities, Article 28 of the EPPO Regulation establishes that the EPPO is empowered to issue **mandatory orders** to these national authorities. The binding nature of these orders is evident from the second sentence of paragraph (1), which mandates that “Those authorities shall, in accordance with national law, ensure that all instructions are followed and undertake the measures assigned to them.”
- 25 For the purpose of delegating the execution of specific acts of criminal procedure to national authorities, Article 28 of the EPPO Regulation establishes that the EPPO is empowered to issue **mandatory orders** to these national authorities. The binding nature of these orders is evident from the second sentence of paragraph (1), which mandates that “Those authorities shall, in accordance with national law, ensure that all instructions are followed and undertake the measures assigned to them.”
- 26 However, Art. 28 para. (2) of the Regulation provides that”. At any time during the investigations conducted by the EPPO, the competent national authorities shall take urgent measures in accordance with national law necessary to ensure effective investigations even where not specifically acting under an instruction given by the handling European Delegated Prosecutor. The national authorities shall without undue delay inform the handling European Delegated Prosecutor of the urgent measures they have taken”. This regulation was born out of the European legislator’s awareness that, very often, promptness is the defining characteristic that must describe the reaction of the authorities. In our opinion, this obligation is particularly intended to address the situation where certain national authorities, in the course of their work, encounter situations where urgent action is needed to preserve evidence that would be useful in establishing the truth in an EPPO investigation, but which may be impossible to use later in an investigation¹⁷.

clerks, the maximum number of posts of the Directorate being supplemented accordingly by the 10 posts. The maximum number of posts may subsequently be supplemented by Government decision, depending on the specific needs of the European Prosecutors delegated to Romania. (2) The delegated European Prosecutors shall benefit from the support of the structure referred to in paragraph (1) during the time they are working in the European Public Prosecutor’s Office. The delegated European Prosecutors shall remain in the structure of posts and staff of the Public Prosecutor’s Office from which they come, but shall actually work in the support structure referred to in paragraph (1). (1)”

¹⁷ In the same sense see A. Jurma, G. Bocşan, C.C. Dumitrescu (coordinators), *op. cit.*, p. 96.

The example was given of the seizure of objects and documents, governed by Art. 169 and 171 of the Romanian Code of Criminal Procedure, and the seizure of corpus delicti under Art. 197 para. (2) of the Romanian Code of Criminal Procedure¹⁸. 27

Once the evidence-gathering work of the **EPPO investigation is completed**, the investigation comes to an end and EPPO decides on the disposition of each case. When discussing the completion of the investigation in the light of the EPPO's purpose (to effectively combat offences against the Union's financial interests and crimes inextricably linked to them), it is natural to suggest that cases should be referred for trial with a view to **obtaining judgments** holding the perpetrators of such offences criminally liable. However, it is clear that the investigation can also be **completed in other ways**. We envisage, in addition to referring the case to the competent national authorities, closing the case or completing the case through a **simplified prosecution procedure** (negotiated justice). 28

The final "test" of the **efficiency of the EPPO's innovative mechanisms** shall take place in criminal Courts where national judges are already called to decide upon the guilt of the defendants sent for prosecution by the EPPO. Taking this into consideration it will be jurisprudence that will define the role of the EPPO in the EU criminal justice legal framework. 29

¹⁸ According to the Law on the establishment of measures for the implementation of Council Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing a form of enhanced cooperation in relation to the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO), it is proposed to amend GEO no. 66/2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the receipt and use of European and/or national public funds related to them, as follows: "(1) The authorities responsible for the management of European funds shall without delay refer to the European Public Prosecutor's Office any evidence of fraud for which the European Public Prosecutor's Office may exercise jurisdiction in accordance with Art. 22, 25(2) and 25(3) of Regulation (EU) 2017/1.939 of 12 October 2017 implementing enhanced cooperation in relation to the establishment of the European Public Prosecutor's Office (EPPO) and inform DLAF".

The introductory part of para. (2) of Art. 8 shall be amended and shall read as follows:

"(2) Where, following the referral referred to in paragraph 1, the competent authorities of the Member State of origin (1) or para. 2 (11), the prosecuting authority refers the case to the courts, the authority responsible for the management of the European Funds shall be obliged to take the following measures until the court has reached a final decision on whether the act in question is criminal or not:"

4. Article 23 is amended and shall read as follows:

"If irregularities are detected which indicate possible fraud, the inspection structures referred to in Art. 20 shall apply the provisions of Art. 8(2). (1) or para. (11), as the case may be, and to continue the activity of verification and drawing up of the report of irregularities and establishment of budget claims, as well as the recovery of budget claims in accordance with the provisions of this Emergency Ordinance, independently of the criminal investigation, with the appropriate application of the provisions of Art. 8 para. (2)".

II. Criminal Investigations according to the EPPO Regulation based on national law (Measures)

by Hauck, Schneider, Laird, Karakocaoğlu

University of Gießen, JLU

- 1 The **Romanian Judicial System** ever since the reforms at the beginning of this century featured different competent bodies that are capable of combating organized crime or corruption offences (*justice and prosecution specialization system*). The Romanian Criminal Procedure Code is “based on a continental legal system and with elements from the adversarial system”.¹⁹ The cooperation between national authorities, the EDPs of the EPPO and OLAF seems to be good as a recent cooperation in the “Danube Delta Case” revealed to the public.²⁰
- 2 These bodies are partially substituted by the Romanian EDPs (nowadays i.e. from 2021 onwards, e.g. in cases of an EPPO evocation, see → Art. 27 EPPO Regulation below²¹) – the EDPs can still rely on the help of Romanian national bodies (e.g. in particular by the criminal investigation bodies of the judicial police within the Ministry of Internal Affairs, the Department for Anti-Fraud, the National Tax Administration Agency) – if a case within their i.e. the EPPO’s competence occurs (cf. → Art. 25 et seq. EPPO Regulation).²²
- 3 If a case is (finally) evoked by the EPPO (cf. → Art. 27) from a Romanian national prosecutors office, the previously competent Romanian prosecutor needs to file an order

¹⁹ Călin 2022. online: <https://lege5.ro/gratuit/geztcmryhazti/contradictorialitatea-in-faza-de-urmarire-penala-asistarea-avocatului-la-efectuarea-actelor-de-urmarire-penala>. Accessed 24 December 2024.

²⁰ See OLAF Press Release, OLAF Unveils Fraudulent Misuse of EU Funds in Romania’s Danube Delta Development Projects, https://anti-fraud.ec.europa.eu/media-corner/news/olaf-unveils-fraudulent-misuse-eu-funds-romania-danube-delta-development-projects-2025-01-29_en. Accessed 31 May 2025. “OLAF carried out an investigative analysis into allegations of EU fund mismanagement and delivered its results to the European Delegated Prosecutor. [...] Throughout the investigation, OLAF collaborated closely with the EPPO, sharing evidence and coordinating efforts to ensure a thorough and effective inquiry. In July 2024, OLAF concluded its investigation and issued a recommendation to the European Commission to recover EUR 593 000 as a result of the misappropriation of EU funds.” This case clearly shows how both authorities can cooperate efficiently.

²¹ See Art. 7 of the Law 6/18.2/2021: “Article 7 1. If the European Public Prosecutor’s Office exercises its right of appeal, the prosecutor shall forward the case to the European Public Prosecutor’s Office, and shall issue an order to that effect.”

²² See Romanian Constitution and Law no. 304/2004 on the republished judicial organization. There are National Anticorruption Department (cf. O.U.G.nr.43/2002), The Prosecutor’s Office attached to the High Court of Cassation and Justice and last but not least the Directorate for the Investigation of Organized Crime and Terrorism (cf. Law no. 304/2004). But see as well Art. 15 of Law 6/18.2/2021, which states that the EDPs will be supported by their national companions: “Article 15: The work carried out by the European Public Prosecutor’s Office in Romania is actively supported by all competent national authorities under the EPPO Regulation, in particular by the criminal investigation bodies of the judicial police within the Ministry of Internal Affairs, the Department for Anti-Fraud, the National Tax Administration Agency, the managing authorities of the European funds and other institutions with attributions in the protection of the financial interests of the European Union in Romania, the Ministry of Justice and the Ministry of Finance.”

for the EDP (sitting in one of the decentralized offices) according to Art. 7 of the Romanian EPPO Adoption Act, which must include the information stipulated by Art. 286 para 2 of the Romanian CPC (*Articolul 286 Actele organelor de urmărire penală*).²³

Art. 16 para 7 Law 6/18.2/2021 (Romanian EPPO Adoption Act, see above → III. Sources of Law) states that if a suspicion is e.g. not about a corruption offence²⁴, one of the normal prosecutors' offices will be competent as the "[t]he delegated European prosecutors remain in the structure of posts and staff of the prosecutor's office where they come from and actually carry out their activity in *Bucharest, Cluj-Napoca, Iași and Timișoara*."

The reason for this is simple: it is about process economy and cost savings in the justice sector. Thus as the case may be, according to the agreement concluded in order to comply with art. 13 para. 2 of the EPPO Regulation the EDPs shall benefit from the services of the Support Structure (in and through the national prosecutors' offices i.e. the central office and its territorial offices) provided in par. (1) of Art. 16 Law 6/18.2/2021^{25, 26}

The DNA (Romanian National Anti-Corruption Bureau) is still competent to fight corruption in purely national i.e. Romanian cases from 2021. But the DNA office according to Law 6/18.2/2021, also houses some of the European Delegated Prosecutors of Romania, which are competent to investigate corruption cases detrimental to the Union's financial interests.²⁷ Art. 16 and 17 of Law 6/18.2/2021 amended the so-called Emergency Ordinance no. 43 of April 4, 2002 on the National Anticorruption Directorate.

This means that the EDPs are *de facto* logistically and financially supported – without interference with their independence – by the national corruption authority (DNA). The EDPs, which fight corruption (specialized competence like in purely national corruption

²³ This order from the Romanian prosecutor to his Romanian fellow prosecutor, which works for the EPPO must include: (2) The ordinance must include:

a) the name of the prosecutor's office and the date of issue;
b) the name, surname and quality of the person who draws it up;
c) the deed that is the object of the criminal investigation, its legal classification and, as the case may be, the data regarding the person of the suspect or defendant;
d) the object of the procedural act or measure or, as the case may be, the type of solution, as well as their factual and legal reasons; [...]"

²⁴ This will happen quite often according to the first EPPO Crime Report (*argumentum e contrario*), see EPPO Annual Report 2021, p. 61: "4 % of the EPPO investigations concern active or passive corruption of public officials."

²⁵ Article 16 (1) In the application of the EPPO Regulation, within the National Anticorruption Directorate, the Support Structure of the European prosecutors delegated in Romania is established, which operates with a maximum number of 20 positions, out of which 5 positions of judicial police officers and agents, 8 positions of specialists, 5 positions of specialized auxiliary staff (clerks) and two positions of related staff (drivers).

²⁶ The EDP returns to his old office if his work for the EPPO ceases, Art. 16 para 8 Law 6/18.2/2021.

²⁷ Hach 2024 on the special relationship of both anati-fraud bodies.

cases, see above) are located either in the (central) DNA office in Bucharest or, in accordance with Art. 16 para 2 of Law 6/18.2/2021, in one of the three new territorial offices, organized within the territorial services of the National Anticorruption Directorate (in the cities of) *Cluj, Iași and Timișoara*.

- 8 Another important factor is the protection of the rights of the suspect and the accused in EPPO proceedings. This matter is highly important and was already discussed shortly after the EPPO started its official work on 1.6.22. On 22.9.21 defence lawyers and Bar Associations met in Berlin to talk about the EPPO investigations and focus on the question on how to build up the best fundament for White Collar Crime Defence in the EPPO Age.²⁸
- 9 To summarize it, the EDPs act on behalf of EPPO but within the Romanian legal system, Art. 13 para 1 EPPO Regulation and as they hold the same powers as Romanian national prosecutors, supplemented by the EPPO's own legal framework. The case management and supervision is done by the assignment to a Permanent Chamber by CMS, see Art. 45 RoP. The supervision is done by a European Prosecutor from another Member State and the coordination with national support structures as described by Art. 16 Law 6/2021. The Romanian EDPs may initiate investigative measures according to Art. 2 para 1 EPPO Regulation and this delegation to Romanian criminal investigation bodies possible, Art. 324 para 3 CPC. The evidence to prove the PIF offences is done by gathering according to Art. 30 and 37 EPPO Reg and the Romanian CPC Arts. 97 ff. (evidence), 138 ff. (special surveillance), 169–171 (seizure) the relevant evidence. These provisions are presented below in full length.
- 10 The emergency and proactive measures by national authorities are regulated by Art. 28 para 2 EPPO Reg., which allows urgent national measures. The national bodies must inform EDPs without delay. Highly important is that the admissibility and exclusion of evidence under Romanian law as for this decisions the EPPO Regulation is silent. Thus, the national jurisprudence of the High Court applies, especially on illegally obtained evidence, which is inadmissible under Art. 102 CPC.

²⁸ See JURIDICE.ro. online: <https://rlw.juridice.ro/19397/european-criminal-bar-association-holds-the-ecba-autumn-conference-in-berlin-adrian-sandru-the-first-romanian-lawyer-to-speak-at-an-ecba-event-outside-romania.html>. Accessed 31 December 2024: “On the 1st and 2nd October, the European Criminal Bar Association organises its annual conference in Berlin – EPPO meets European Defence: striving for the highest standard of fair proceedings in Europe. In the context of this year’s operationalisation of the European Public Prosecutor’s Office (EPPO), the agenda of the upcoming ECBA Autumn Conference will focus on the role of the defence in the scope of EPPO proceedings. In response to the operationalisation of the first European institution with investigative powers of this kind, lawyers specializing in criminal law are aware of the need to ensure high standard of defence in EPPO investigations, the conference providing for a favourable debate framework.

Adrian Sandru is the first Romanian lawyer to have been invited to take the floor as speaker discussant in the Panel dedicated to one of the most controversial topics – Challenging EPPO Procedural Acts, alongside speakers such as Dr. Hans-Holger Herrenfeld, Former Senior German Federal Prosecutor, and other keynote criminal lawyers from Italy and Ireland.”

Special procedural acts are e.g. interrogations and searches. How these are conducted under CPC rules and the authorization structure is explained below. Some measures can be delegated (e.g., to judicial police). For VAT carousel structures or highly sophisticated PIF crimes it is important to study the surveillance measures, which are regulated in CPC, see Arts. 138 ff.²⁹ These may require, the EDP or judge for approval depending on intensity. As PIF crime offenders tend to gain huge sums of illegal money, it is important for the EPPO to secure before a trial, via precautionary measures and asset seizure, e.g. via asset freezing under Romanian CPC Art. 249 ff. these sums for the time after a final decision. This was already applied by current Romanian EDPs, when necessary to secure EU financial interests (e.g., EPPO Iași tailoring case: seizure of real estate worth €620,000). In general the judicial oversight is relevant for other measures, too. As the national courts remain competent for validation and review, the EDP submits the order for approval or the indictment before Romanian courts (e.g., Tribunal of Iași)

11

If the case finalisation and trial is near, the EPPO may refer to trial according to Art. 36 EPPO Reg. or close proceedings via Art. 39. This last alternative would involve to negotiate simplified procedures where allowed (plea agreements under Romanian CPC³⁰). Finally, the Romanian courts remain competent for the final instance for judgment and sentence. In a recent case, a case tailoring Equipment Fraud Case in Iași, the crime was the misuse of EU funds (EAFRD), fraudulent sale of equipment, failure to report. The loss created was €196,000 and the measures taken involved real estate seizure worth €620,000. Concluding the case, the EDP filed an indictment, which involved the legal issues of the breach of contractual obligations and the offences under Romanian and EU financial law.³¹ The typical process of taking and opening a case was followed based on the jurisdiction of EPPO.

12

For any investigation in Romania the EDPs will need to ensure proportionality and fundamental rights, which involves that the investigative actions must respect rights under Charter, here: Art. 51 para 2 and ECHR. This involves the right against self-incrimination, the defence rights under Art. 6 ECHR, the right to be heard, the whole process, even the investigative stadium has to be orientated on the principles of impartiality and search for truth as both are enshrined in EPPO Reg. and Romanian law. The investigations need to have a certain celerity and must respect the fundamental rights leading to a fair trial. Any delays can be challenged under Romanian procedures. The Regional

13

²⁹ See Fiches belges, <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejnupload/DynamicPages/New%20Fiches%20Belges%20on%20electronic%20evidence.pdf>. Accessed 31 May 2025.

³⁰ See Tribunalul BUCUREȘTI, Hotărâre nr. din 13/11/2024 - Penal - sesizarea cu acordul de recunoaștere a vinovăției (art.483 NCPP).

³¹ See EPPO, Romania: EPPO investigation reveals €196 000 fraud involving textile machinery, <https://www.eppo.europa.eu/en/media/news/romania-eppo-investigation-reveals-eu196-000-fraud-involving-textile-machinery>.

offices in Romania must act under loyal cooperation and the mandatory between EPPO and Romanian authorities as enshrined in Art. 5 para 6 EPPO Reg. must be respected.

- 14 The Romanian CPC is subsidiary to all actions not superseded by the EPPO Regulation. Most important is it to ensure the fundamental rights must be ensured, including access to counsel and right to silence and the EDPs must be good in the use of the EPPO's CMS and internal reporting ensures legality and traceability based on the Guidelines and the obligations therein. In the national sphere the cooperation with the judicial police, the AFIR, and financial authorities must be close to ensure all cases are monitored according to these high Europeanized standards of criminal procedure laws, which involve all transposed EU Directives on the rights of any suspect or accused in a PIF case.

SECTION 1

Rules on investigations

1. Article 26 Initiation of investigations and allocation of competences

a) Verification of PIF crimes by virtue of Art. 24 para 6 in combination with Art. 22, 23, 25 EPPO Regulation	85	bb. For the start of an investigation into PIF offences	96
b) General provisions of the CCP (<i>Codul De Procedură Penală</i>)/Initiation of an investigation	87	d) Fraud.....	101
c) Relevant suspicion level according to Art. 305 et seq. Code of criminal procedure and the start of investigations	90	aa. Revenue Frauds..	101
aa. The concept of “the national <i>suspicion</i> level” “(<i>rezulte bănuiala rezonabilă</i>)” in general....	96	bb. Expenditure Frauds	103
		e) Money Laundering with PIF Acquis Money	103
		f) Criminal organization	106
		aa. Relevant sources of these indications for an offence falling in the competence of the EPPO	106
		bb. The level of sufficiency	106

1. Where, in accordance with the **applicable national law**, there are reasonable grounds to believe that an offence within the competence of the EPPO is being or has been committed, a European Delegated Prosecutor in a Member State which according to its national law has jurisdiction over the offence shall, without prejudice to the rules set out in Article 25(2) and (3), initiate an investigation and note this in the case management system.

2. Where upon verification in accordance with Article 24(6), the EPPO decides to initiate an investigation, it shall without undue delay inform the authority that reported the criminal conduct in accordance with Article 24(1) or (2).

3. Where no investigation has been initiated by a European Delegated Prosecutor, the Permanent Chamber to which the case has been allocated shall, under the conditions set out in paragraph 1, instruct a European Delegated Prosecutor to initiate an investigation.

4. A case shall as a rule be initiated and handled by a European Delegated Prosecutor from the Member State where the focus of the criminal activity is or, if several connected offences within the competences of the EPPO have been committed, the Member State where the bulk of the offences has been committed. A European Delegated Prosecutor of a different Member State that has jurisdiction for the case may only initiate or be

instructed by the competent Permanent Chamber to initiate an investigation where a deviation from the rule set out in the previous sentence is duly justified, taking into account the following criteria, in order of priority:

- (a) the place of the suspect's or accused person's habitual residence;
- (b) the nationality of the suspect or accused person;
- (c) the place where the main financial damage has occurred.

5. Until a decision to prosecute under Article 36 is taken, the competent Permanent Chamber may, in a case concerning the jurisdiction of more than one Member State and after consultation with the European Prosecutors and/or European Delegated Prosecutors concerned, decide to:

- (a) reallocate the case to a European Delegated Prosecutor in another Member State;
- (b) merge or split cases and, for each case choose the European Delegated Prosecutor handling it,
- (c) if such decisions are in the general interest of justice and in accordance with the criteria for the choice of the handling European Delegated Prosecutor in accordance with paragraph 4 of this Article.

6. Whenever the Permanent Chamber is taking a decision to reallocate, merge or split a case, it shall take due account of the current state of the investigations.

7. The EPPO shall inform the **competent national authorities** without undue delay of any decision to initiate an investigation.

1 *Sources and national sections 1 Overview for Romania – Art. 26 EPPO Regulation:*

Overview	
Relevant national law	Sources: Law no. 6 of February 18, 2021; Codul penal, the Criminal Code [for more PIF offences related Sections cf. next column below], Law no. 78/2000, Law No 241/2005, Law No 86/2006, Law No 129/2019 and decrees as well as (emergency) ordinances
“an offence within the competence of the EPPO”	For the offences that are mentioned by Art. 26 EPPO Regulation cf. the EU Fraud Commentary and the Notification acc. to Art. 117 EPPO Regulation, which mention: · a) Law no. 78/2000 on the prevention, detection and punishment of corruption, Articles 6, 7, 18¹– 18⁴; · b) Law No 241/2005 on preventing and combating tax evasion, Art. 4, 8, 9; · c) Law No 86/2006 on the Customs Code of Romania [Codul Vamal], Articles 270, 272, 273, 274, 275; · d) Law No 129/2019 on the prevention and combating of money laundering and financing terrorism, as

	well as for the amendment and completion of some normative acts, Article 49; · [e) Criminal Code, 2009, Art. 244, 249, 250, 251, 252, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 313, 314, 315, 317–326 (as inextricably linked offences)]
“[competence of] an EDP in [Romania]”	Cf. the newly created Art. 4 LAW no. 6 of February 18, 2021 stipulates the competence equivalence (“double head system”).
“jurisdiction” in criminal matters	Cf. Art. 11 of the PIF Directive, which notifies the general principles of the CPC. Art. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 Codul penal in combination with the relevant offence.

Source: The authors.

a) Verification of PIF crimes by virtue of Art. 24 para 6 in combination with Art. 22, 23, 25 EPPO Regulation

First of all the Romanian EDPs need to be informed of a potential offence³² for which they could exercise competence.³³

The Regulation and the Internal Guidelines of the EPPO give clear indications on the transfer of information to the EPPO (see German volume for a visualization, Annex III). OLAF is obliged to report by virtue of Art. 12c, 12e OLAF Regulation. National authorities as well as the AFCOS bodies must report potential criminal conduct.

The Romanian DLAF (see below Art. 12a OLAF Regulation → p. 422) is as an administrative coordination body under Romanian law obliged by the Romanian CPC to report PIF offences:

Article 61 CPC Acts concluded by certain investigation authorities³⁴
 (1) Whenever there is a reasonable suspicion that an offence has been committed, they shall be obliged to draw up a report on the circumstances established:

³² Legal commentaries analyze the material requestites for the offences see Cioclei 2020 and Cioclei et al. 2022; Dungan et al. 2010; Udrioiu 2022; Udrioiu et al. 2020.

³³ What concerns competence, Art. 22-25 EPPO Regulation apply, but may lead to disputes, see High Court of Cassation and Justice, Hotărâre nr. din 04/07/2024 - Penal - conflict de competență (pozitiv/negativ) (art. 43 CPP/art51 NCPP).

³⁴ **Articolul 61 Actele încheiate de unele organe de constatare Codul De Procedură Penală**

(1) Ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate:

a) organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, precum și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii;

- (a) bodies of state inspectorates, other state bodies, as well as public authorities, public institutions or other legal persons under public law, for offences that constitute violations of the provisions and obligations whose observance they control, according to the law;
 - (b) the control and management bodies of public administration authorities, other public authorities, public institutions or other legal persons governed by public law, for offences committed in the course of their duties by persons subordinate to or under their control;
 - (c)³⁵ public order and national security bodies, for offences detected in the exercise of their duties under the law.
- (2) The bodies referred to in paragraph 1 shall (1) shall be obliged to take measures to preserve the place where the offence was committed and to remove or preserve material evidence. In the case of offences committed in flagrante delicto, the same bodies shall have the right to carry out body or vehicle searches, to apprehend the offender and to submit him immediately to the criminal prosecution authorities.
- (3) Where the offender or the persons present at the scene of the investigation have objections to, or clarifications or explanations to, the findings in the report, the investigating body shall record them in the report.
- (4) The record and the evidence shall be forwarded immediately to the prosecution authorities.
- (5) The report drawn up in accordance with the provisions of paragraph 1 shall be forwarded to the competent authorities. (1) shall constitute an act of referral to the criminal prosecution authorities and shall not be subject to review through administrative appeal.

- 6 The Romanian EDPs may as well themselves discover indications for a suspicion of fraud detrimental to the EU's interests.

³⁵ b) organele de control și cele de conducere ale autorităților administrației publice, ale altor autorități publice, instituții publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile săvârșite în legătură cu serviciul de către cei aflați în subordinea ori sub controlul lor;

c) organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege.

(2) Organele prevăzute la alin. (1) au obligația să ia măsuri de conservare a locului săvârșirii infracțiunii și de ridicare sau conservare a mijloacelor materiale de probă. În cazul infracțiunilor flagrante, aceleași organe au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta de îndată organelor de urmărire penală.

(3) Când făptuitorul sau persoanele prezente la locul constatării au de făcut obiecții ori precizări sau au de dat explicații cu privire la cele consemnate în procesul-verbal, organul de constatare are obligația de a le consemna în procesul-verbal.

(4) Actele încheiate împreună cu mijloacele materiale de probă se înaintează, de îndată, organelor de urmărire penală.

(5) Procesul-verbal încheiat în conformitate cu prevederile alin. (1) constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ.

b) General provisions of the CCP (*Codul De Procedură Penală*)/Initiation of an investigation

There are different ways for the initiation of an investigation. *De facto* there are at least 5 ways:

1. *Plângerea* (complaint)
2. *Denunțul* (denouncement/report)
3. *Plângerea prealabilă* (prior/preliminary complaint)
4. *Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane* (Notifications made by persons in leadership positions and other individuals)

Article 291 paragraph 1 Romanian Criminal Code holds that “Any person in a leadership position within a public administration authority or within other public authorities, public institutions, or other public legal entities, as well as any other person with supervisory duties, who, in the exercise of their responsibilities, becomes aware of the commission of an offence for which criminal action is initiated *ex officio*, is obliged to promptly notify the criminal investigation body and take measures to ensure that the traces of the offence, the evidence, and any other means of proof do not disappear.”

5. *Proces verbal de sesizare din oficiu* (official report filed *ex officio*)

A complaint (*plângere*) stems from the victim of the criminal offence, while a denouncement /report (*denunț*) is made by any natural or legal person other than the victim of the criminal offence.

The difference between a simple complaint and a preliminary complaint is that complaints are made in cases of offences for which criminal prosecution is conducted *ex officio*, while a preliminary complaint is made in cases of offences for which criminal prosecution cannot proceed until the victim of the offence submits such a complaint.

Art. 1 para 2 CPC³⁶

(2) The rules of criminal procedure aim to ensure the efficient exercise of the powers of the judiciary while guaranteeing the rights of the parties and other participants in the criminal process so that the provisions of the Constitution, the founding treaties of the European Union, the other regulations of the European Union on criminal procedure and the covenants and treaties on fundamental human rights to which Romania is a party are respected.

³⁶ Art. 1 CPP

(2) Normele de procedură penală urmăresc asigurarea exercitării eficiente a atribuțiilor organelor judiciare cu garantarea drepturilor părților și ale celorlalți participanți în procesul penal astfel încât să fie respectate prevederile Constituției, ale tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, ale celorlalte reglementări ale Uniunii Europene în materie procesual penală, precum și ale pactelor și tratatelor privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte.

Article 285³⁷ The subject of the criminal investigation

(1) The purpose of the criminal investigation is to gather the necessary evidence regarding the existence of crimes, to identify the persons who committed a crime and to establish their criminal responsibility, in order to ascertain whether or not it is necessary to order the prosecution.

(2) The procedure during the criminal investigation is not public.

Article 56 CPC Competence of the prosecutor³⁸

(1) The prosecutor directly directs and controls the activity of criminal investigation of the judicial police and of the special criminal investigation bodies, provided by law. The prosecutor also supervises that the criminal investigation acts are carried out in compliance with the legal provisions.

(on 01–02–2014, Paragraph (1) of art. 56 was amended by point 29 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the Official Gazette no. 515 of 14 August 2013.)

(2) The prosecutor may carry out any act of criminal investigation in the cases he leads and supervises.

(3) The criminal investigation shall be carried out, obligatorily, by the prosecutor:

(a) in the case of offenses for which the jurisdiction in the first instance belongs to the High Court of Cassation and Justice or to the court of appeal;

³⁷ Partea Specială Articolul 285 Obiectul urmăririi penale

(1) Urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și la stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată.

(2) Procedura din cursul urmăririi penale este nepublică.

³⁸ Articolul 56 Competența procurorului CPP

(1) Procurorul conduce și controlează nemijlocit activitatea de urmărire penală a poliției judiciare și a organelor de cercetare penală speciale, prevăzute de lege. De asemenea, procurorul supraveghează ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale.

(2) Procurorul poate să efectueze orice act de urmărire penală în cauzele pe care le conduce și le supraveghează.

(3) Urmărirea penală se efectuează, în mod obligatoriu, de către procuror:

a) în cazul infracțiunilor pentru care competența de judecată în primă instanță aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție sau curții de apel;

b) în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 188–191, art. 257, 277, art. 279–283 și art. 289–294 din Codul penal;

(la 23–05–2016, Lit. b) a alin. (3) al art. 56 a fost modificată de pct. 5 al art. II din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016.)

c) în cazul infracțiunilor săvârșite cu intenție depășită, care au avut ca urmare moartea unei persoane;

d) în cazul infracțiunilor pentru care competența de a efectua urmărirea penală aparține Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau Direcției Naționale Anticorupție;

e) în alte cazuri prevăzute de lege.

(4) Urmărirea penală în cazul infracțiunilor săvârșite de militari se efectuează, în mod obligatoriu, de procurorul militar.

(5) Procurorii militari din cadrul parchetelor militare sau secțiilor militare ale parchetelor efectuează urmărirea penală potrivit competenței parchetului din care fac parte, față de toți participanții la săvârșirea infracțiunilor comise de militari, urmând a fi sesizată instanța competentă potrivit art. 44.

(6) Este competent să efectueze ori, după caz, să conducă și să supravegheze urmărirea penală procurorul de la parchetul corespunzător instanței care, potrivit legii, judecă în primă instanță cauza cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

- b) in the case of the offenses provided in art. 188–191, art. 257, 277, art. 279–283 and art. 289–294 of the Criminal Code;
 - c) in the case of crimes committed with outdated intent, which resulted in the death of a person;
 - d) in the case of crimes for which the competence to carry out the criminal investigation belongs to the Directorate for the Investigation of Organized Crime and Terrorism Crimes or to the National Anticorruption Directorate;
 - e) in other cases provided by law.
- (4) The criminal investigation in the case of crimes committed by the military shall be carried out, obligatorily, by the military prosecutor.
- (5) The military prosecutors within the military prosecutor's offices or military sections of the prosecutor's offices carry out the criminal investigation according to the competence of the prosecutor's office of which they are part, against all participants in committing crimes committed by the military. 44.
- (6) It is competent to carry out or, as the case may be, to lead and supervise the criminal investigation the prosecutor from the prosecutor's office corresponding to the court which, according to the law, judges in the first instance the case unless the law provides otherwise.

Art. 7 CPC³⁹

The prosecutor is under an obligation to start and exercise the criminal investigation ex officio when evidence exists that shows the commission of an offense and there are no legal grounds to prevent them other than those stipulated at par. (2) and (3).

Art. 15 CPC⁴⁰

Criminal action is initiated and exercised when there is evidence leading to a reasonable presumption that a person committed an offense, and when there are no circumstances preventing its initiation or use.

³⁹ **Articolul 7 Codul de Procedură Penală**

Obligativitatea punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale

(1) Procurorul este obligat să pună în mișcare și să exercite acțiunea penală din oficiu atunci când există probe din care rezultă săvârșirea unei infracțiuni și nu există vreo cauză legală de împiedicare, alta decât cele prevăzute la alin. (2) și (3).

⁴⁰ **Articolul 15 Codul de Procedură Penală**

Condițiile de punere în mișcare sau de exercitare a acțiunii penale

Acțiunea penală se pune în mișcare și se exercită când există probe din care rezultă presupunerea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune și nu există cazuri care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acesteia.

Chapter III Main procedural subjects and their rights

Article 77 CPC Suspect⁴¹

The person in respect of whom, from the existing data and evidence in question, results the reasonable suspicion that he has committed an act provided by the criminal law is called a suspect.

Chapter IV

The Special Part of the CPC

Chapter IV Carrying out the criminal investigations

Art. 305 et seq., which stipulate the rules for carrying out the criminal investigations. These provisions shall be displayed below.

- 12 Provisions, which relate only to purely national cases are suppressed by supranational law. These articles may include e.g.: Art. 324, Art. 315, Art. 326 CPC.

c) Relevant suspicion level according to Art. 305 et seq. Code of criminal procedure and the start of investigations

13 **Article 305⁴² The beginning of the criminal investigation**

(1) When the act of notification fulfils the conditions provided by law, the criminal investigation body shall order the initiation of the criminal investigation regarding the committed deed

or the commission of which is being prepared, even if the perpetrator is indicated or known.

(2) The beginning of the criminal investigation and respectively the continuation of the criminal investigation shall be ordered by an ordinance which includes, as the case may be, the things provided in art. 286 para. (2) lit. a)–c) and g).

⁴¹ Capitolul III Subiecții procesuali principali și drepturile acestora

Articolul 77 Codul de Procedură Penală

Suspectul Persoana cu privire la care, din datele și probele existente în cauză, rezultă bănuiala rezonabilă că a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală se numește suspect.

⁴² Capitolul IV Efectuarea urmăririi penale Secțiunea 1 Desfășurarea urmăririi penale

Articolul 305 Începerea urmăririi penale

(1) Când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege, organul de urmărire penală dispune începerea urmăririi penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește, chiar dacă autorul este indicat sau cunoscut.

(2) Începerea urmăririi penale și respectiv continuarea efectuării urmăririi penale se dispun prin ordonanță care cuprinde, după caz, mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2) lit. a)–c) și g).

(3) Atunci când există probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală și nu există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1), organul de urmărire penală dispune ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de aceasta, care dobândește calitatea de suspect. Măsura dispusă de organul de cercetare penală se supune, în termen de 3 zile, confirmării procurorului care supraveghează urmărirea penală, organul de cercetare penală fiind obligat să prezinte acestuia și dosarul cauzei.

(4) Față de persoanele pentru care urmărirea penală este condiționată de obținerea unei autorizații prealabile sau de îndeplinirea unei alte condiții prealabile, efectuarea urmăririi penale se poate dispune numai după obținerea autorizației ori după îndeplinirea condiției.

(3) Where there is evidence giving rise to a reasonable suspicion that a specific person has committed the offence for which the prosecution has been initiated and there is none of the cases referred to in Article 16(1)(a), the competent authorities shall, in accordance with the procedure referred to in Article 16(1)(b), take the necessary measures to ensure that the person concerned is prosecuted. (1), the prosecuting authority shall order that criminal proceedings be continued against that person, who shall become a suspect. The measure ordered by the criminal investigation body shall be submitted, within 3 days, for confirmation to the prosecutor supervising the prosecution, and the criminal investigation body shall be obliged to submit the case file to the prosecutor.

(4) In respect of persons for whom the prosecution is conditional on obtaining a pre-allowance or fulfilling another precondition, the prosecution may be ordered only after obtaining the authorization or fulfilling the condition.

The Romanian system is mainly based on Art. 305 para 3 of the new CPC. The old system dates back to 1968. It changed completely with the new criminal procedure code (2010/2014). There is an obligation to start an investigation in cases of an offence *in rem*. If someone was caught red-handed (Art. 293 CPC), it must still be ordered afterwards that the criminal investigation shall start⁴³.

Before presenting the applicable national law a few important aspects should be clarified with the help of expert comments⁴⁴:

As already mentioned concerning the Romanian legal system all criminal investigations in Romania are firstly carried out *in rem*, which means that it targets only the act itself and not a particular person.⁴⁵ In other words, at the outset of a criminal investigation, prosecutors focus solely on the criminal offence itself, without a specific suspected individual. This holds true even when dealing with a flagrant criminal offence. An **investigation in rem** refers to a legal investigation that focuses on a particular object, asset, or property rather than on a specific individual or entity. The term “*in rem*” is Latin for “against the thing,” which contrasts with “*in personam*,” meaning “against the person.”

⁴³ Noul Cod De Procedură Penală. Comparison with the old version, p. 512. online: https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/NOILE_CODURI/ncpp.pdf (Accessed 31 December 2024).

⁴⁴ We thank both experts for the explanations provided in our research and revision procedures.

⁴⁵ The “**act**” means a conduct (action or omission) that might turn out to meet the elements of a “**criminal offence**” provided by the Romanian Criminal Code or other laws. The criminal offence is what we call specific “acts” incriminated and punished by the Romanian Criminal Code or other laws. In practice, the criminal prosecution bodies start the investigation *in rem* by formally ordering the initiation of criminal prosecution with regard to criminal offences as provided by Romanian Criminal Code or other laws and not with regard just to “acts”.

- 17 If the evidence collected during the *in-rem* investigation yields a **reasonable suspicion** pointing to a particular person as the potential perpetrator, the individual transitions from being a mere perpetrator/offender (*făptuitor*) to a suspect. In this sense, the prosecution bodies bring criminal accusations (charges) against these persons by initially turning them into suspects and, subsequently, into defendants. In other words, gaining the standing of *suspect* in a criminal case file means that a criminal accusation/charge has been officially *initiated against a person*.

 The next two boxes include definitions, which will become important in every investigation by Romanian EDPs:

- 18 **Suspect:** a person is turned into suspect when the prosecutor issues the ordinance ordering the continuation of prosecution against that person for the perpetration of one or more criminal offences. Basically, the ordinance ordering the continuation of prosecution should be issued when the collected evidence suggests the *reasonable suspicion* that a certain individual committed the act for which criminal investigation (*i.e.* the criminal investigation *in rem*) was commenced and there is no case preventing the setting into motion and exercise of the criminal action.⁴⁶ Turning someone into suspect marks the moment of the so-called criminal prosecution *in personam* of the Romanian law system.

- 19 **Defendant:** a suspect is turned into defendant when the prosecutor issues the ordinance by which the criminal action is set into motion.⁴⁷ Basically, this ordinance should be issued when the further⁴⁸ collected evidence suggests that the suspect *has indeed committed* one or more criminal offences and there is no case preventing the setting into motion and exercise of the criminal action.⁴⁹

- 20 It should although already be briefly noted that criminal prosecution in Romania is likely to terminate⁵⁰ in two main ways:

⁴⁶Art. 305 para. (3) Criminal Procedure Code.

⁴⁷**Comment 1:** In the Romanian procedural system of law, “**criminal action**” refers to the legal means that the Romanian State (represented by the prosecutor) has in order to trigger the criminal liability of a certain person. Basically, the criminal action is set into motion during the criminal prosecution phase by the prosecutor and it is virtually exercised by the State when the defendant is sent to the court proceedings for trial and also throughout the court proceedings. The criminal action is literally settled by a court of law when deciding about the “guilty or not” situation.

Comment 2: There are certain conditions to be met in order for the prosecutor to start the criminal action by setting it into motion and further exercise it during the criminal prosecution phase, but this is not the scope of this Executive Summary. As such, we shall not bring further details on the criminal action and its particularities.

⁴⁸Normally, the prosecution bodies should further investigate the case and gather additional evidence to actually confirm the accusation imposed on the suspect and only after that the criminal action should be set in motion and thus turn the suspect into defendant.

⁴⁹Art. 309 para. (1) Criminal Procedure Code.

⁵⁰There is no legally provided timeframe for the duration of the criminal prosecution phase.

- a. the prosecutor issues the **indictment** ~ this is the final act of the prosecutor by which the criminal case file is sent before the court for the second phase of the criminal case proceedings;⁵¹ 21
- b. the prosecutor *closes the case*: either by **dismissing the case** (*clasare*) – this is when the prosecutor drops the charges against a suspect or a defendant, as the case may be, or by a **waiver of the criminal prosecution** (*renunțarea la urmărirea penală*) against a suspect or a defendant, when the prosecutor determines that there is no public interest in pursuing the case ~ this latter procedure entails specific conditions set forth by the Criminal Procedure Code. 22

On the following pages the provisions addressed by Union law, but not explicitly mentioned are presented in order to enable quick references during work on a case. The list is not exhaustive and it is highly recommended to consult the Official Gazette as well in order to quickly discover changes in the law: 23

Art. 293 CPC⁵² Discovering a flagrant crime

- (1) The crime discovered at the time of the commission or immediately after the commission is flagrant.
- (2) It is also considered flagrant the crime whose perpetrator, immediately after the commission, is prosecuted by the public order and national security bodies, by the injured person, by eyewitnesses or by public outcry or shows traces that justify the reasonable suspicion that has committed the crime or is caught close to the crime scene with weapons, tools or any other object likely to involve a participant in the crime.
- (3) In the case of the flagrant crime, the public order and national security bodies shall draw up a report, in which they shall record all the aspects found and the activities carried out, which they shall immediately submit to the criminal investigation body.
- (4) The complaints and requests presented in writing, the criminal body, as well as the objects and documents seized on the occasion of the finding of the crime are made available to the criminal investigation body.

⁵¹The indictment may be issued only if the suspect has been previously turned into a defendant.

⁵² **Articolul 293 Constatarea infracțiunii flagrante**

(1) Este flagrantă infracțiunea descoperită în momentul săvârșirii sau imediat după săvârșire.

(2) Este de asemenea considerată flagrantă și infracțiunea al cărei făptuitor, imediat după săvârșire, este urmărit de organele de ordine publică și de siguranță națională, de persoana vătămată, de martorii oculari sau de strigătul public ori prezintă urme care justifică suspiciunea rezonabilă că ar fi săvârșit infracțiunea sau este surprins aproape de locul comiterii infracțiunii cu arme, instrumente sau orice alte obiecte de natură a-l presupune participant la infracțiune.

(3) În cazul infracțiunii flagrante, organele de ordine publică și siguranță națională întocmesc un proces-verbal, în care consemnează toate aspectele constatate și activitățile desfășurate, pe care îl înaintează de îndată organului de urmărire penală.

Alin. (3) al art. 293 a fost modificat de pct. 195 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013.

(4) Plângerile și cererile prezentate în scris, corpul delict, precum și obiectele și înscrisurile ridicate cu ocazia constatării infracțiunii sunt puse la dispoziția organului de urmărire penală.

- 25 Information in relation to customs fraud is transferred differently. Art. 17 Customs Code is quite important for Art. 24 para 1, 2, 26 and 27 in connection with 25 para 2 and 3 EPPO Regulation:

Article 17 Customs Code⁵³

(1) The customs authority exercises its attributions on the entire customs territory of Romania, under the conditions established by this code.

(2) The police bodies and other public authorities that have, according to the law, competences in the field of fiscal control, movement and use of goods on the Romanian customs territory are obliged to immediately notify the nearest customs authority when they find violations of customs regulations and to submit to it the goods which were the subject of those infringements, as well as the supporting documents.

- 26 Thus the following drawing can be made for the Romanian system:

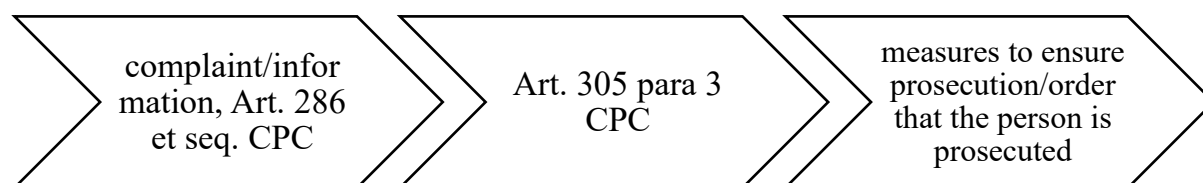

Figure 1 Start of an investigation – Romanian System

- 27 All criminal investigations in Romania are firstly carried out *in rem*, which means that it targets only the act itself and not a particular person.⁵⁴ In other words, at the outset of a criminal investigation, prosecutors focus solely on the criminal offence itself, without a specific suspected individual. This holds true even when dealing with a flagrant criminal offence.
- 28 The following Articles of the CPC indicate who is competent to initiate the criminal investigation and how to proceed further if the EDP verified and assessed competence:

⁵³**Articolul 17 Codul Vamal**

(1) Autoritatea vamală își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul vamal al României, în condițiile stabilite prin prezentul cod. (2) Organele de poliție și alte autorități publice ce au, potrivit legii, competențe în domeniul controlului fiscal, al circulației și utilizării mărfurilor pe teritoriul vamal al României sunt obligate să anunțe de îndată autoritatea vamală cea mai apropiată când constată încălcări ale reglementărilor vamale și să depună la aceasta mărfurile care au făcut obiectul acelor încălcări, precum și documentele doveditoare.

⁵⁴ The “act” means a conduct (action or omission) that might turn out to meet the elements of a “criminal offence” provided by the Romanian Criminal Code or other laws. The criminal offence is what we call specific “acts” incriminated and punished by the Romanian Criminal Code or other laws. In practice, the criminal prosecution bodies start the investigation *in rem* by formally ordering the initiation of criminal prosecution with regard to criminal offences as provided by Romanian Criminal Code or other laws and not with regard just to “acts”.

Article 309⁵⁵ Initiation of criminal proceedings

(1) The prosecution shall be initiated by the public prosecutor, by means of an order, in the course of criminal proceedings, when he finds that there is evidence that a person has committed a criminal offence and there is none of the cases of impediment provided for in Article 16.

(2) The prosecution shall be notified to the defendant by the prosecuting authority, which shall summon him/her for a hearing. The provisions of Article 108 shall be applied accordingly, and a record shall be drawn up to that effect.

(3) Upon request, the accused shall be provided with a copy of the order ordering the measure.

(4) Where he deems it necessary, the public prosecutor may personally hear the accused and serve him with the order referred to in paragraph 1. (2).

(5) The prosecuting authority shall continue the prosecution even without hearing the accused when he/she is unjustifiably absent, absconding or missing.

The prosecutor initiates proceedings by order when there's evidence of a crime and no legal impediment. The accused is notified, summoned, and can receive a copy of the order. The prosecutor may hear the accused personally. If the accused is absent or fugitive, proceedings continue without them.

Article 310⁵⁶ Provisions on taking measures against the offender (*flagrante delicto*)

(1) In the case of an offence committed in *flagrante delicto*, any person shall have the right to apprehend the offender.

(2) If the offender has been caught under the conditions of paragraph 1, the offender shall be liable to be punished. (1), the person who apprehended him shall immediately hand him over, together with the objects and documents seized, to the prosecution authorities, who shall draw up a report.

⁵⁵ Articolul 309 Punerea în mișcare a acțiunii penale

(1) Acțiunea penală se pune în mișcare de procuror, prin ordonanță, în cursul urmăririi penale, când acesta constată că există probe din care rezultă că o persoană a săvârșit o infracțiune și nu există vreunul dintre cazurile de împiedicare prevăzute la art. 16 alin. (1).

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale este comunicată inculpatului de către organul de urmărire penală care îl cheamă pentru a-l audia. Dispozițiile art. 108 se aplică în mod corespunzător, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

(3) La cerere, inculpatului i se eliberează o copie a ordonanței prin care a fost dispusă măsura.

(4) Atunci când consideră necesar, procurorul poate proceda personal la audierea inculpatului și la comunicarea prevăzute la alin. (2).

(5) Organul de urmărire penală continuă urmărirea și fără a-l audia pe inculpat atunci când acesta lipsește nejustificat, se sustrage sau este dispărut.

⁵⁶ Articolul 310

Dispoziții privind luarea unor măsuri față de făptuitor

(1) În cazul infracțiunii flagrante, orice persoană are dreptul să îl prindă pe făptuitor.

(2) Dacă făptuitorul a fost prins în condițiile alin. (1), persoana care l-a reținut trebuie să îl predea de îndată, împreună cu corpurile delictive, precum și cu obiectele și înscrisurile ridicate, organelor de urmărire penală, care întocmesc un proces-verbal.

aa. The concept of “the national suspicion level” “(rezulte bănuiala rezonabilă)” in general

- 31** The national suspicion level (*rezulte bănuiala rezonabilă*) is referenced in Art. 202 and 305 CPC (ex–Art. 228 old CPC prior to 2010) and can even if supranational law prevails be taken into account for references and thresholds for PIF offences under the national principle. In the past Art. 202 para 1 CPC, which is stipulated by Title V “Preventive measures and other procedural measures Chapter I Preventive measures” requests “solid evidence or evidence that results in a reasonable suspicion that a person has committed a crime”⁵⁷ for the start of preventive measures.
- 32** This provision was challenged before the courts as some scholars regarded it as unconstitutional. First of all, it was argued that the phrases “**solid indications**” and “reasonable suspicion”, from para 1 of art. 202 of the CPC, (would) contradict the provisions of art. 1 para. (5) of the Constitution.⁵⁸ The reasons for **unconstitutionality** were thus based on lack in clarity, precision and predictability.⁵⁹ This reason was underpinned by the fact that these criteria are not defined by the criminal law, thereby infringing the **presumption of innocence**.⁶⁰ In the end, “the criticized expression meets the requirements of clarity, precision and predictability specific to the quality standard of the law, the Court rejected the exception of unconstitutionality by Decision no. 10/2018 published in the Official Gazette no. 284/2018”.⁶¹

bb. For the start of an investigation into PIF offences

- 33** First of all the EDPs need knowledge and information of a PIF offence e.g. via a *notitia criminis*. The rules for the transfer of these information are stipulated by Art. 24 para 1, 2 and 6 EPPO Regulation⁶² as well as the Romanian EPPO Adoption Act (Law of 6

⁵⁷ Articolul 202 “există probe sau indicii temeinice din care rezultă suspiciunea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune.”

⁵⁸ See Jitaru 2018. online: <http://lexcafe.ro/2018/04/02/sintagma-suspiciune-rezonabila-contravine-dispozitiilor-constitutionale/>. Accessed 31 December 2024: “În concluzie, expresia criticată îndeplinește cerințele de claritate, precizie și previzibilitate specifice standardului calității legii, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate prin Decizia nr. 10/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 284/2018.”

⁵⁹ See Jitaru 2018. online: <http://lexcafe.ro/2018/04/02/sintagma-suspiciune-rezonabila-contravine-dispozitiilor-constitutionale/>. Accessed 31 December 2024: “În concluzie, expresia criticată îndeplinește cerințele de claritate, precizie și previzibilitate specifice standardului calității legii, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate prin Decizia nr. 10/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 284/2018.”

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ See Jitaru 2018. online: <http://lexcafe.ro/2018/04/02/sintagma-suspiciune-rezonabila-contravine-dispozitiilor-constitutionale/>. Accessed 31 December 2024: “În concluzie, expresia criticată îndeplinește cerințele de claritate, precizie și previzibilitate specifice standardului calității legii, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate prin Decizia nr. 10/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 284/2018.”

⁶² **Section 2 Exercise of the competence of the EPPO [EPPO Regulation] Article 24 Reporting, registration and verification of information** 1. The institutions, bodies, offices and agencies of the Union and the authorities of the Member States competent under applicable national law shall without undue delay report to the EPPO any criminal conduct in respect of which it could exercise its competence in accordance with Article 22, Article 25(2) and (3).

February 2021). Last but not least Art. 288 CPC provides for an obligation to transfer information to the right investigation body (*ex officio*). It might be the case that Romanian national authorities have already started an investigation into a PIF case.⁶³

This is determined by the competence of the EPPO, which results from Article 22, Article 25(2) and (3) EPPO Regulation⁶⁴. The next question concerns Art. 26 EPPO Regulation and the start of investigations after the EDP has received the information transferred from the Romanian national authorities:

The wording of the Regulation is: “Where, in accordance with the applicable national law, there are **reasonable grounds to believe** that an offence within the competence of the EPPO is being or has been committed, [...]”. This requires the EDP to assess and verify the material PIF offences as already presented in the overview at the beginning of the chapter (see above → Table 1).

(1) The PIF offences in Romania

Law no. 78/2000 on the prevention, detection and punishment of corruption, Articles 6, 7, 18¹–18⁴;
Criminal Code, 2009, Art. 244, 249, 250, 251, 252, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 313, 314, 315, 317–326 (as inextricably linked offences)],

2. When a judicial or law enforcement authority of a Member State initiates an investigation in respect of a criminal offence for which the EPPO could exercise its competence in accordance with Article 22, Article 25(2) and (3), or where, at any time after the initiation of an investigation, it appears to the competent judicial or law enforcement authority of a Member State that an investigation concerns such an offence, that authority shall without undue delay inform the EPPO so that the latter can decide whether to exercise its right of evocation in accordance with Article 27.

6. Information provided to the EPPO shall be registered and verified in accordance with its internal rules of procedure. The verification shall assess whether, on the basis of the information provided in accordance with paragraphs 1 and 2, there are grounds to initiate an investigation or to exercise the right of evocation.

⁶³ *Ie* for smuggling offences, see **Art. 270 et seq. Customs Code**

Article 270

(1) The introduction into or removal from the country, by any means, of goods or merchandise, through places other than those established for customs control, constitutes the crime of smuggling and is punishable by imprisonment from 2 to 7 years and the prohibition of certain rights.

(2) It also constitutes a crime of smuggling and is punished according to par. (1):

a) the entry into or exit from the country through the places established for customs control, by evasion from customs control, of goods or merchandise to be placed under a customs procedure, if the customs value of the stolen goods or merchandise is greater than 20,000 lei in the case of products subject to excise duties and more than 40,000 lei in the case of other goods or merchandise;

b) the entry into or exit from the country, twice during a year, through the places established for customs control, by evading the customs control, of the goods or goods to be placed under a customs regime, if the customs value of the goods or of the stolen goods is less than 20,000 lei in the case of products subject to excise duties and less than 40,000 lei in the case of other goods or merchandise;

c) the alienation in any form of the goods in customs transit.

(3) They are assimilated to the crime of smuggling and are punished according to par. (1) the collection, possession, production, transport, taking over, storage, delivery, sale and sale of goods or merchandise to be placed under a customs procedure knowing that they are smuggled or intended for smuggling.

⁶⁴ Excerpts from the supranational law can be online on Eur-lex.

Law No 241/2005 on preventing and combating tax evasion, Art. 4, 8, 9;
Law No 129/2019 on the prevention and combating of money laundering and financing terrorism, as well as for the amendment and completion of some normative acts, Article 49; Art. 270 et seq. Article 270 (see above)

Article 271 CV

The unlawful entry into or removal from the country of weapons, ammunition, explosives, drugs, precursors, nuclear or other radioactive substances, toxic substances, waste, residues or hazardous chemicals constitutes the offense of qualified smuggling and shall be punishable by imprisonment. at 3 to 12 years and the prohibition of certain rights, if the criminal law does not provide for a greater punishment.

Article 272 CV

The use in the customs authority of transport or commercial customs documents which refer to other goods or to other quantities of goods or things than those presented to customs constitutes the offense of using unrealistic acts and is punishable by imprisonment from 2 to 7 years and the prohibition of certain rights.

Article 273 CV

The use of falsified transport or commercial customs documents at the customs authority constitutes the crime of using forged documents and is punishable by imprisonment from 3 to 10 years and the prohibition of certain rights.

Article 274 CV

The facts provided in art. 270–273, committed by one or more armed persons or by two or more persons together, shall be punished by imprisonment from 5 to 15 years and the prohibition of certain rights.

Article 275 CV

Attempt at the offenses provided in art. 270–274 shall be punished.

Article 276 CV

If the facts provided in art. 270–274 are committed by employees or representatives of some legal entities whose object of activity is import-export operations or for the benefit of these legal entities, the prohibition of certain rights may be applied, according to art. 64 lit. c) of the Criminal Code.

Article 277 CV

When the goods or other goods that were the object of the crime are not found, the offender is obliged to pay their equivalent in lei.

Article 278 CV

The provisions of this section shall be supplemented by the provisions of the Criminal Code of Romania, as well as by the criminal provisions provided in other special laws.

(2) Examples & judgements for sufficient factual indications for the PIF offences in Romanian law – overview

Examples and precedents of media-related EPPO cases can be found in the Annual Reports of the EPPO and on the webpage of the EPPO. As already explained in part I. the collection of cases for EPPO and OLAF investigations is essential in order to compare fraud schemes across Europe and use this knowledge to uncover conduct by perpetrators.

37

Figure 2 The offences in national law by virtue of the Romanian PIF offences Acquis (examples)

CC/Codul penal	Corruption offences	Customs Code/Codul Vamal	Tax offences
• Art. 244 • Art. 249, • Art. 250, • Art. 251, • Art. 252, • Art. 306, 307, 308, 309, • Art. 310, 311, • Art. 313, 314, 315, • Art. 317–326 (as inextricably linked offences)]	• Law no. 78/2000 • Articles 6, 7, • 18¹ • 18² • 18³ • 18⁴	• Art. 270 [smuggling] • Art. 271 [qualified smuggling] • Art. 272 [using unrealistic things] • Art. 273 [falsified transport] • Art. 274 [aggravated sentencing] • Art. 275 [punishability of the attempt] • Art. 276 [prohibition of certain rights/legal person] • Art. 277 • Art. 278	• Law No 241/2005 Art. 4, 8, 9

38 **Carousel frauds** are common revenue frauds. They damage the EU budget frequently and must be prosecuted effectively in order not to leave too much gaps for potential criminals.⁶⁵ For the start of a criminal investigation into fraudulent conduct Art. 305 para 3 CPC⁶⁶ is important:

39 “(3) When there is evidence from which to result the reasonable suspicion that a certain person committed the deed for which the criminal investigation was initiated and there is no one of the cases provided in art. 16 para. (1), the criminal investigation body orders that the criminal investigation be continued against him, [...]”⁶⁷

Some judge that the wording “orders” instead of “can order”, thus indicates that the prosecution service is obliged to continue investigations (“a positive procedural obligation”/ *o obligație procedurală pozitivă* ≠ i.e. no faculty/*iar nu o facultate*) against the alleged person, which with this decision turns into a (real) suspect. With this demarcation the person is provided with the special rights in Art. 78 CPC, which are only granted to a suspect.⁶⁸

The justice reform in 2019 brought minor changes to this system but overall there seems to be a tendency of the Romanian legislator to create high thresholds for the actions of prosecutors, which contradicts the rule of law fundamentally.⁶⁹

(3) Methods of investigation, Collecting information and documenting the initiation of an investigation for an indictment (Art. 34 et seq. EPPO Regulation)

40 Recent studies have analysed and frequently analyse the peculiarities and typologies of (EU-)frauds quite extensively and is therefore highly important for EDPs and their knowledge about the structures of this crime area (criminological insights)⁷⁰:

⁶⁵ See in-depth on this matter BOTA Vlad-Andrei, *Frauda “tip carusel” în Uniunea Europeană. O problemă eternă [Carousel Fraud in the EU – an eternal problem]*, *Caiete de Drept Penal* nr. 3/2018 who presents relevant examples of VAT fraud.

⁶⁶ Capitolul IV Efectuarea urmăririi penale Secțiunea 1 Desfășurarea urmăririi penale Articolul 305.

⁶⁷ Articolul: “(3) Atunci când există probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală și nu există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1), organul de urmărire penală dispune ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de aceasta, care dobândește calitatea de suspect. Măsura dispusă de organul de cercetare penală se supune, în termen de 3 zile, confirmării procurorului care supraveghează urmărirea penală, organul de cercetare penală fiind obligat să prezinte acestuia și dosarul cauzei.”

⁶⁸ Dalu 2021.

⁶⁹ Rank and Brannaschk 2019, *passim*. online: <https://www.kas.de/documents/252038/4520172/Strafrechtsreform+in+Rumänien.pdf/bdc7634f-5a70-a45d-7771-64f745fe65d0?version=1.2&t=1560408821530>. Accessed 31 December 2024.

⁷⁰ Liebl 2020 presenting valuable critique when he says that the information about fraud typologies in the EU is still low for the general public. See Genç 2012, p. 154 et seq.; But see recently Constantinescu and Jurma 2021, pp. 191–196; and more extensively Malan and Bosch Chen 2022; See as well the internal conferences in this regard “Annual Forum on Combating Fraud in the EU 2022, Special toolkits of investigation techniques to better protect the EU financial interests” established under the new Anti-fraud programme. But see Wirth 2022, p. 50: “Erstaunlicherweise bestehen hinsichtlich des grenzüberschreitenden Elements von PIF Delikten keine validen empirisch-kriminologischen Aussagen.”

National level: The Romanian Ministry of Justice (<https://www.just.ro/eppo-2/>) informs about updates and the Romanian Doctrine, criminological science and the National Statistics Office offer information on crime patterns, O.N.P.C.S.B. 2021 on corruption statistics.

EU-level: Anti-Fraud-Knowledge Center, PIF Reports, Studies by the European Parliament.

Nota bene: The Anti-Fraud Knowledge Centre hosted by the EU Commission provides information on fraud patterns, prevention tools and case studies. The EDPs investigating in Romania in the future should take the cases mentioned below (partly investigated by their predecessors) as an example and they should be well informed about these procedures. Theoretically, these past EPPO-cases can be used in the future as teaching and learning materials at public prosecutors or universities to prepare new public prosecutors for the job as delegated public prosecutor in special white-collar crime cases. Since December 2022 a Website offers access to Updates on Learning Materials: <https://eppo-lex.eu/>.

41

d) Fraud

Fraud/*frauda* is a general term, which encompasses in the EU context any fraudulent conduct to the detriment of the financial interests of the Union. Different frauds on the EU level should be distinguished:

42

aa. Revenue Frauds

First of all, typical revenue frauds involve **customs or tax duties fraud** as well as VAT carousel fraud.⁷¹ They involve intentionally deceiving or manipulating financial records, transactions, or reporting systems to avoid paying taxes or to illicitly gain financial advantages from the government. Revenue fraud involves individuals, economic operators, or organizations misrepresenting their income, assets, or financial activities to evade EU tax obligations or to fraudulently obtain EU government funds or subsidies.

43

In 2021 the EPPO took over a case, which involved several countries including Romania.⁷² In this case the EPPO had to decide where to investigate and prosecute. This is primarily determined by Art. 26 para 4 EPPO Regulation in connection with the internal guidelines. For the suspects this has a serious effect. If they do not know where the EPPO will investigate (it must at the place of the core activity) they cannot plan on how

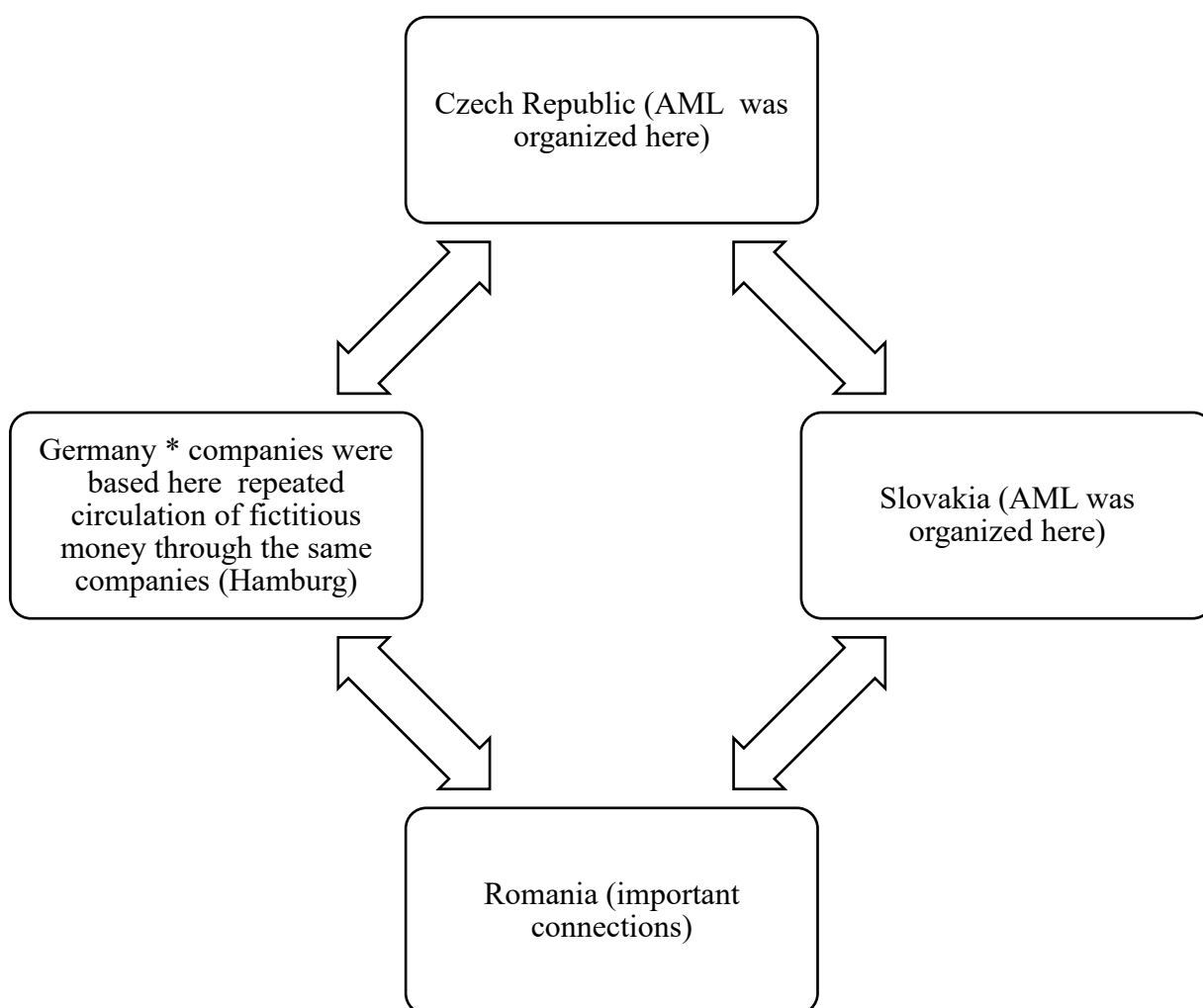
44

⁷¹ See e.g. Înalta Curte de Casație și Justiție (High Court of Cassation) Hotărâre nr. din 12/11/2024 - Penal - furtul calificat (art.229 NCP).

⁷² See Cornel Spiru, Radio Romania, <https://www.rador.ro/2021/11/05/actiune-a-parchetului-european/>. The case was described as an action against a group under the suspicion of training of a criminal organization and tax evasion.

to defend themselves, which is a basic right in a rule of law state. The **carousel fraud** seems to have effect to at least four countries. The EPPO Office in Hamburg and Munich investigated apparently as well in the case.⁷³ In such a case several EPPO Offices operate together and meet virtually to plan the action against the suspects. The Bucharest based Romanian Office e.g. helped their colleagues in Germany, Slovakia and Czech Republic with the support of the Bihor and Sălaj County Police Inspectorates. The EPPO issued several searches and seizures, arrested four people and obtained assets worth 23 million.

45 *Figure 3 VAT Carousel Fraud Case involving Romanian EPPO Offices 2021 (German Investigation – Munich)*

Source: The authors.

⁷³ HotNews.ro, 25.11.2021: "The entire operation was led by a European prosecutor delegated to Munich (south-east Germany) and executed by the tax police of the cities of Chemnitz, Hamburg and Munich, the Slovak National Police Agency for Combating Crime, the Czech National Agency for Combating Organized Crime and the EPPO office in Bucharest with the support of the Bihor and Sălaj County Police Inspectorates. (Agerpress)."

bb. Expenditure Frauds

Expenditure fraud refers to criminal conduct that causes unlawful loss or damage to the European Union's budget by misusing EU funds.

46

This can include **agricultural funds fraud** (e.g., EAFRD, CAP) by e.g. submitting false applications for farm equipment and selling the machinery instead of using it, structural funds fraud, using regional development funds for fictitious construction or training programs (COVID-19 recovery fund misuse) and falsifying project results to trigger fund disbursement under the Recovery and Resilience Facility. All in all, this means the conduct forbidden by the PIF Directive in Art. 3 para 2 a–c including false statements or documents in grant applications, the non-disclosure of required information, and last but not least the diversion of funds from the original project objectives.

47

Case Study 1 Criminal Gang obtaining Funds –Subsidy Fraud Case in Romania

	Subsidy Fraud Case in Romania
A gang, which operated in Austria and Romania tried by using forged documents false, inaccurate or incomplete documents to obtain funds being supplied with EU Money. The group that was suspected by the Romanian Police for a long time would have drawn up additionally various invoices for the purchase of fixed assets, machinery/goods, fictitiously, from companies that would not have carried out any kind of activity and which they would also have controlled. All of these information was presented by the representatives of the Romanian Police in June 2022 to the media.⁷⁴ A video shared with the media in Romania and allowed for publication by the EPPO showed very many unused 100- and 50-euro bills as well as very expensive luxury cars. All of the material was instantly seized to secure potential criminal trials.	

e) Money Laundering with PIF Acquis Money

Money laundering under Romanian law in Art. 49, Law No. 129/2019 (equivalent so s. 261 German CC) consists of converting, transferring, concealing, or using property derived from criminal offences, knowingly and with the aim of disguising its illicit origin or assisting the offender. The offence protects the **integrity of the EU's financial system** and legal order and is **punishable by 3 to 10 years' imprisonment**, with harsher penalties if committed by regulated entities or legal persons. The EPPO Regional Offices in Romania investigated in a procurement and subsidy fraud case, which involved medical equipment and the plan to build a **medical recovery center** and resulted in an

48

⁷⁴ Dudescu 2022. online: <https://www.libertatea.ro/stiri/parchetul-european-perchezitii-de-amploare-in-romania-si-austria-frauda-cu-bani-europeni-4192616>. Accessed 31 December 2024.

indictement for Art. 49. Thus such investigation conducted in the area of infrastructure projects – where he was indicted for fraud and money laundering may be worth investigations.⁷⁵ A reason might be that these kind of projects need heavy financing and one single economic operator can usually not work the plan out on its own. Thus, he normally applies for European Union money, that aims at facilitating the **infrastructure project** and make it worth e.g. to build medical recovery systems in places normal investors would usually not plan any building. Somehow it is a textbook case of alleged subsidy fraud turned money laundering, as legitimate EU money was criminally repurposed, fulfilling both the *actus reus* and *mens rea* of the offence by simulating a public procurement process and channelling it through entities all to give illicitly obtained funds a lawful appearance.

49 *Case Study 2 Money Laundering with EU Money by setting-up a center in medical recovery and bio-reconstruction in Călugăreni-Giurgiu*

	EPPO Judgement Case 10.10.2022 and 3.11.2022: Money Laundering with EU Money by setting-up a center in medical recovery
According to a press release from the EPPO, in order to collect over 3 million euros of EU funds in order to create a research and development center in medical recovery and bio-reconstruction in Călugăreni-Giurgiu, a company, named X in the present context, presented several false and inaccurate statements and documents to a Payments Agency in Romania. A Payment Agency has the task to decide on European financed projects. In this case the Ministry of Investments and European Projects (<i>Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene</i>) suspected an irregularity and issued administrative measures to obtain evidence. In the long run a criminal suspicion was established and the case was reported to Romanian authorities that informed the EPPO Offices. Both X and another company Y, which were represented through the representatives of a Spanish company that delivered the medical equipment and carried out the construction work, signed statements claiming that they were not in conflict of interest, which was false: Y had been employed by a big Medical Company A Srl, the company through which the project unfolds. The indictment file also shows that Prosecutors claim that the contract award procedure was simulated by the fact that fictitious counteroffers were submitted by other commercial companies, and the company in Spain submitted other false documents, from which it appears that it meets the eligibility conditions to prove that it has technical capacity to perform the contract.	

⁷⁵ EPPO Press Release, <https://www.eppo.europa.eu/en/media/news/medical-rehabilitation-centre-romania-businessman-and-company-indicted-fraud-and-money>. Accessed 31 May 2025.

In focus of the investigations was the primary businessman, one of the representatives of the Spanish company operating in Romania for Y. On October 10 2022, the businessman of the company X and the big Medical Company A Srl were sent to court, being accused of money laundering and defrauding a project financed by EU funds. The indictment was drawn up by the local structure of the EPPO (Criminal investigation file no. I.000557/2022).

On 3.11. the court announced the judgement against Y as well, which is a special type of solution: a Conviction with recognition agreement. The representative of the big Medical Company A Srl Y was sentenced to 2 (two) years and 4 (four) months in prison. But the Judgement said as well:

“Based on art. 91 of the Criminal Code, the execution of the 3-year prison sentence imposed on the defendant Y under supervision is suspended, for a period of 4 years of supervision, established according to art. 92 para. (1) C. pen. Pursuant to art. 93 para. (1) C. pen. during the probationary period, the defendant complies with the following supervision measures:

- he will appear at the Bucharest Probation Service on the dates fixed by it;
- will receive the visits of the probation counsellor appointed with his supervision;
- will announce, in advance, the change of residence and any travel that exceeds 5 days;
- will communicate the change of job;
- will communicate information and documents of a nature to allow the control of his means of existence. Pursuant to art. 93 para. (2) lit. b) C. pen., requires the defendant to attend a social reintegration program run by the probation service. Pursuant to art. 93 para. (3) C. pen., during the term of supervision, the defendant Y will perform unpaid work for the benefit of the community for a period of 100 days, at one of the following two entities, at the choice of the probation officer: within Direct Department of Social Assistance and Child Protection Sector 2 or Public Domain Administration Sector 2.

Based on art. 91 para. 4 of the Criminal Code, the defendant’s attention is drawn to the provisions of art. 96 of the Criminal Code regarding the revocation of the suspension of the execution of the sentence under supervision if, in bad faith, he does not comply with the supervision measures or does not fulfil the obligations imposed or established by law or if he has committed new crimes during the supervision period, as well as of art. 97 of the Civil Code regarding the cancellation of the suspension for previously committed crimes.

Source: The authors.

f) Criminal organization

50 In mid-2022 the *Timișoara Organized Crime Brigade* investigated a case related to EU funds obtained by a suspected criminal gang organization. Besides Romania, Austria was involved in the scheme⁷⁶: “The investigation concerns an organized criminal group, which, since 2017, would have established, fictitiously, more than 150 companies, in the name of which it would have fraudulently obtained European and national funding. Also, approximately 30 people will be taken to hearings. As part of this action, there will be 160 home searches in Romania and Austria, under the coordination of the EPPO in Romania, including the homes of some public officials and the headquarters of some public institutions.”⁷⁷

aa. Relevant sources of these indications for an offence falling in the competence of the EPPO

51 On the one hand if the EDP acts on his own the indications for an offence falling in the competence of the EPPO may stem from personal knowledge of a crime being committed, or having been committed.

52 On the other hand the information may stem from Romanian national authorities, like the DLAF⁷⁸, the administrative anti-fraud body, which works closely together with OLAF. OLAF has an obligation to report to the EPPO according to Art. 12g et seq. OLAF Regulation as well.

53 **Article 77 CPC Suspect**⁷⁹
The person in respect of whom, from the existing data and evidence in question, results the reasonable suspicion that he has committed an act provided by the criminal law is called a suspect.

bb. The level of sufficiency

54 For the level of sufficiency it can be referred to the explanation of the Romanian system above. The Romanian police regarded potentially forged documents, goods being listed as purchased but which were never purchased as well as the use of project names in a procurement and funding procedure as enough or sufficient enough to present a reasoning for a criminal suspicion.⁸⁰

⁷⁶ Dudesu 2022.

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ See <http://www.antifrauda.gov.ro/w/legislatie-nationala/>. Accessed 31 December 2024.

⁷⁹ Capitolul III Subiecții procesuali principali și drepturile acestora

Articolul 77

Suspectul Persoana cu privire la care, din datele și probele existente în cauză, rezultă bănuiala rezonabilă că a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală se numește suspect.

⁸⁰ Dudesu 2022. online: <https://www.libertatea.ro/stiri/parchetul-european-perchezitii-de-amploare-in-romania-si-austria-frauda-cu-bani-europeni-4192616>. Accessed 31 December 2024.

An investigation in the tax evasion area

In cases of economic crimes, such as tax evasion, criminal prosecution is commonly initiated subsequent to tax inspections conducted by the National Agency for Tax Administration. If any irregularities are discovered during the tax inspection, such as fictitious transactions being registered, tax agents must draft a report on the discovered circumstances in accordance with Article 61, paragraph 1 of the Romanian Code of Criminal Procedure.

Once an investigation into the commission of a **tax evasion crime** has been launched, various investigative measures may be utilized, such as financial analyses and expert assessments, to determine if the crime was committed through the registration of fictitious operations, concealment of funds' origins via the conclusion of fictitious contracts, or other related illicit activities, which can ultimately lead to the discovery of crimes such as forgery in deeds by private signature, bribery, trading, and buying of influence, among others.⁸¹

⁸¹ See for further information on how such investigations are conducted in Romania Voicu et al. 2015.

2. Article 27 Right of evocation

a) Provisions with a precluding effect for the right of evocation of the EPPO, para 2	112	b) Urgent measures of national authorities for securing an investigation and prosecution.....	125
aa. Statute of limitations (<i>prescripție</i>)	113	aa. Arrest.....	126
bb. Amnesty and pardon.	117	bb. Detention.....	126
cc. Criminal complaint	118	c) Competent national authorities in paras 3 to 7 of Art. 27	126
dd. Prosecution before the trial court	118	d) Provisions regarding the finalization of the national investigation, para 7.....	126
ee. Opposing legal validity	119		
ff. Abatement of action (dispense with prosecution).	119		

1. Upon receiving all relevant information in accordance with Article 24(2), the EPPO shall take its decision on whether to exercise its right of evocation as soon as possible, but no later than 5 days after receiving the information from the national authorities and shall inform the **national authorities** of that decision. The European Chief Prosecutor may in a specific case take a reasoned decision to prolong the time limit by a maximum period of 5 days, and shall inform the national authorities accordingly.

2. the periods referred to in paragraph 1, the national authorities shall refrain from taking any decision **under national law** that may have the effect of precluding the EPPO from exercising its right of evocation.

The national authorities shall take any urgent measures necessary, under national law, to ensure effective investigation and prosecution.

3. If the EPPO becomes aware, by means other than the information referred to in Article 24(2), of the fact that an investigation in respect of a criminal offence for which it could be competent is already undertaken by the **competent authorities of a Member State**, it shall inform these authorities without delay. After being duly informed in accordance with Article 24(2), the EPPO shall take a decision on whether to exercise its right of evocation. The decision shall be taken within the time limits set out in paragraph 1 of this Article.

4. The EPPO shall, where appropriate, consult the **competent authorities of the Member State** concerned before deciding whether to exercise its right of evocation.

5. Where the EPPO exercises its right of evocation, the **competent authorities of the Member States** shall transfer the file to the EPPO and refrain from carrying out further acts of investigation in respect of the same offence.

6. The right of evocation set out in this Article may be exercised by a European Delegated Prosecutor from any Member State whose competent authorities have initiated an investigation in respect of an offence that falls within the scope of Articles 22 and 23.

Where a European Delegated Prosecutor, who has received the information in accordance with Article 24(2), considers not to exercise the right of evocation, he/she shall inform the competent Permanent Chamber through the European Prosecutor of his/her Member State with a view to enabling the Permanent Chamber to take a decision in accordance with Article 10(4).

7. Where the EPPO has refrained from exercising its competence, it shall inform the competent national authorities without undue delay. At any time in the course of the proceedings, the competent national authorities shall inform the EPPO of any new facts which could give the EPPO reasons to reconsider its decision not to exercise competence.

The EPPO may exercise its right of evocation after receiving such information, provided that the national investigation has not already been finalised and that an indictment has not been submitted to a court. The decision shall be taken within the time limit set out in paragraph 1.

8. Where, with regard to offences which caused or are likely to cause damage to the Union's financial interests of less than EUR 100 000, the College considers that, with reference to the degree of seriousness of the offence or the complexity of the proceedings in the individual case, there is no need to investigate or to prosecute at Union level, it shall in accordance with Article 9(2), issue general guidelines allowing the European Delegated Prosecutors to decide, independently and without undue delay, not to evoke the case.

The guidelines shall specify, with all necessary details, the circumstances to which they apply, by establishing clear criteria, taking specifically into account the nature of the offence, the urgency of the situation and the commitment of the competent national authorities to take all necessary measures in order to fully recover the damage to the Union's financial interests.

9. To ensure coherent application of the guidelines, a European Delegated Prosecutor shall inform the competent Permanent Chamber of each decision taken in accordance with paragraph 8 and each Permanent Chamber shall report annually to the College on the application of the guidelines.

The national prosecutors as well as the national administrative bodies need to be aware of the existence of EU-fraud at any time. As **EU-fraud is a brought term** – it covers

1

various areas of unlawful conduct (see above → “PIF offences in Romania”) prescribed by Directive 2017/1371/EU – a constant assessment is needed.

- 2 Art. 24 of the EPPO Adoption Law ⁸² obliges the national administrative bodies to submit any open cases to the EPPO in case it could exercise its competence.⁸³
- 3 This provision was highly important in the time after the 1th June 2021 but the general request and importance of the transfer of information will not diminish in the years to come. Art. 6 of the Romanian EPPO Adoption Law requests the purely national prosecutors to “immediately inform the EPPO” and fulfil the obligations in Art. 6 Law of 18 February 2021:

- 4 **Art. 6 Law of 18 February 2021/EPPO Adoption Law**
(1) If, during criminal proceedings, the prosecutor finds evidence of an offense for which the EPPO may exercise its competence or discovers circumstances which lead to the EPPO being informed, it shall immediately inform the EPPO by address, subsequently providing any other information requested by the EPPO in order to establish jurisdiction.
(2) The information provided in par. (1) shall include all relevant elements of the case, including at least a description of the facts investigated, the amount of damage caused or that could have occurred, the identity of persons who may have participated in the crime, the identity of victims, data on related crimes indissoluble, the stage of investigations, the indication of the evidence administered, cross-border elements, arguments to conclude that the EPPO is better positioned to carry out the criminal investigation within the meaning of the provisions of art. 25 para. (4) of the EPPO Regulation, as appropriate.
(3) If the EPPO requests additional information or access to the file in order to exercise the right of evocation, it shall be made available to it immediately.
(4) After the transmission of the information and until the communication of the decision of the EPPO or until the expiration of a term of 5 days, the criminal investigation body will carry out only the urgent acts. If the EPPO issues a reasoned decision to extend the deadline for the exercise of the right of evocation with a maximum duration of 5 days, urgent acts will be carried out during the new term, starting from the communication of the extension decision.

⁸² Articolul 24

În cauzele înregistrate anterior operaționalizării Parchetului European, având ca obiect infracțiuni de competența acestuia, procurorii informează de îndată Parchetul European pentru ca acesta să decidă dacă își exercită dreptul de evocare a cauzei. See Marcel 2019, Caiete de Drept Penal nr. 2.

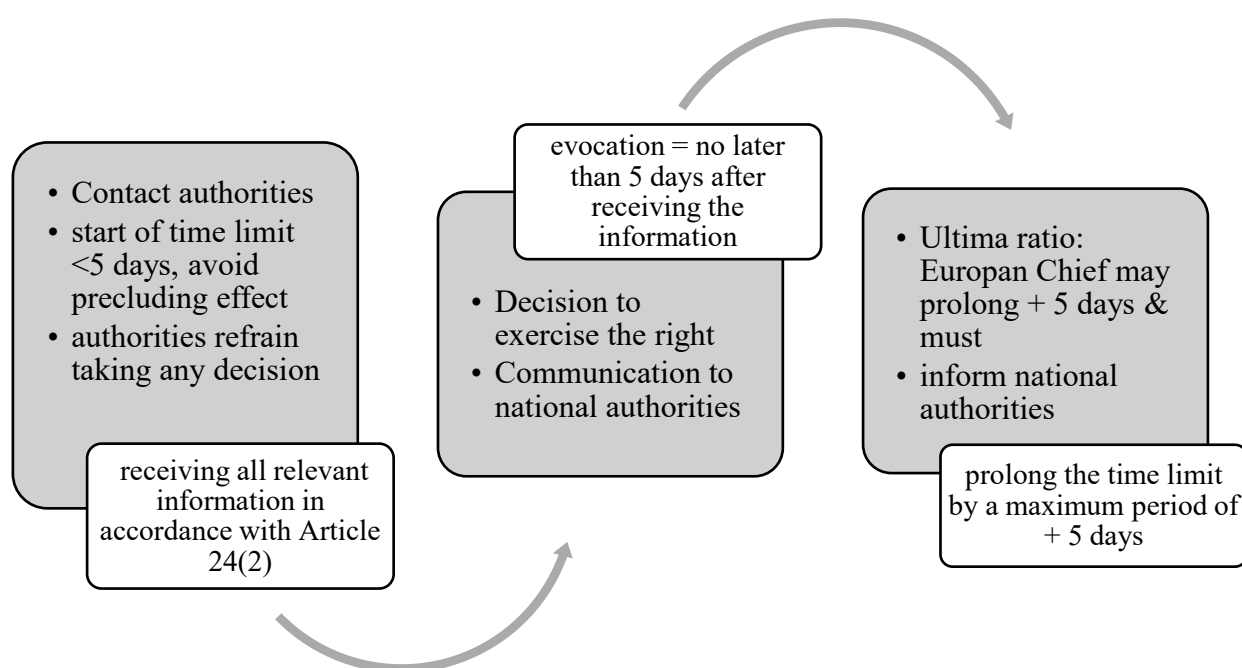
⁸³ Emergency Ordinance no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and / or national public funds relating thereto / *Ordonanță de Urgență nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.*

If the national prosecutor has already started investigating or he/she has taken any steps applying national law afterwards, these actions may have a **precluding effect** on the Right of evocation of the EPPO (see → para 2 of Art. 27 EPPO Regulation). *De jure* the prosecutor is ordered to “stand still” for the time period established by para 1 of Art. 27 EPPO Regulation. Therefore it is very important to reconsider the national provisions in this area prior to each investigation task:

5

Table 1 The Evocation in the Romanian system, Art. 27 EPPO Regulation

6

Romanian Authorities⁸⁴: a. Anti-Fraud Department; b. National Tax Administration Agency; c. Institutions involved in the coordination, management and control of European funds; d. National Office for the Prevention and Combating of Money Laundering; e. National Agency for the Administration of Seized Assets.

⁸⁴ See <https://www.eppo.europa.eu/sites/default/files/2021-11/06-RO.pdf>. Accessed 31 December 2024.

**a) Provisions with a precluding effect for the right of evocation of the EPPO,
para 2**

7 General provisions that may stipulate a precluding effect for the **right of evocation** of the EPPO can be deduced from:

8 **Art. 16 para 1 CPC⁸⁵ Cases that prevent the initiation and exercise of criminal proceedings**

(1) The criminal action may not be initiated, and when it has been initiated, it may not be exercised if:

- (a) the fact does not exist;
- (b) the fact is not provided by the criminal law or was not committed with the guilt provided by law;
- (c) there is no evidence that a person has committed the crime;
- (d) there is a justifiable or non-imputable cause;
- (e) the prior complaint, authorization or notification of the competent body or another condition provided by law, necessary for the initiation of the criminal action, is missing;
- (f) the amnesty or prescription has occurred, the death of the suspect or of the defendant is a natural person or the removal of the suspect or defendant of the legal person has been ordered *);
- (g) the prior complaint has been withdrawn, in the case of offenses for which its withdrawal removes criminal liability, reconciliation has taken place or a mediation agreement has been concluded in accordance with the law;
- (h) there is a cause of impunity provided by law;
- (i) there is res judicata authority;
- (j) there has been a transfer of proceedings with another state, according to the law.

⁸⁵ **Articolul 16 Cazurile care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale**

(1) Acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă:

- a) fapta nu există;
- b) fapta nu este prevăzută de legea penală ori nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege;
- c) nu există probe că o persoană a săvârșit infracțiunea;
- d) există o cauză justificativă sau de neimputabilitate;
- e) lipsește plângerea prealabilă, autorizarea sau sesizarea organului competent ori o altă condiție prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale;
- f) a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică*);
- g) a fost retrasă plângerea prealabilă, în cazul infracțiunilor pentru care retragerea acesteia înlătură răspunderea penală, a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii;
- h) există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege;
- i) există autoritate de lucru judecat;
- j) a intervenit un transfer de proceduri cu un alt stat, potrivit legii.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. e) și j), acțiunea penală poate fi pusă în mișcare ulterior, în condițiile prevăzute de lege.

(2) In the cases provided in par. (1) lit. e) and j), the criminal action may be initiated subsequently, under the conditions provided by law. See as well Art. 314 et seq. CPC below.

aa. Statute of limitations (*prescripție*)

The goal of Romanian statutes of limitations is to establish a maximum time period during which legal proceedings can be initiated after a crime has been committed, which ensures **legal certainty** and is an expression of the rights ensured in **Art. 41 EPPO Regulation**. Usually, after this period expires, the individual (natural person) can **no longer be prosecuted** for the PIF offences, regardless of the evidence available. Art. 146–151 CC stipulate special rules for legal persons, which are not displayed here, but may have an effect, see Art. 6, 7, 8 and 9 of the PIF Directive, which distinguishes between natural and legal persons. The legal framework for these statutes of limitations can be found in the Romanian Criminal Code (*Codul Penal*), which lays out the specific time frames for different categories of crimes:

9

Article 153⁸⁶ Limitation of criminal liability

- (1) Prescription shall extinguish criminal liability.
- (2) Prescription shall not exclude criminal liability in the case of:
 - (a) crimes of genocide, crimes against humanity and war crimes, irrespective of when they were committed;
 - (b) offences referred to in Articles 188 and 189 and intentional crimes resulting in the death of the victim.
 - (c) the offences referred to in Articles 209 to 211, 213, 218 to 220 and 282;
(on 23–03–2012, Alin. (2) of Art. 153 was amended by item 1 of Art. II of LAW No. 27 of 16 March 2012, published in the OFFICIAL MONITOR No. 180 of 20 March 2012)
- (3) The statute of limitations shall not remove criminal liability in the case of the offences referred to in para. (2) (b) for which the general or special limitation period has not expired on the date of entry into force of this provision.

10

⁸⁶ **Articolul 153 Prescripția răspunderii penale**

- (1) Prescripția înlătură răspunderea penală.
- (2) Prescripția nu înlătură răspunderea penală în cazul:
 - a) infracțiunilor de genocid, contra umanității și de război, indiferent de data la care au fost comise;
 - b) infracțiunilor prevăzute la art. 188 și 189 și al infracțiunilor intenționate urmate de moartea victimei.
 - c) infracțiunilor prevăzute la art. 209–211, art. 213, art. 218–220 și art. 282;
(la 23–03–2012, Alin. (2) al art. 153 a fost modificat de pct. 1 al art. II din LEGEA nr. 27 din 16 martie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 180 din 20 martie 2012.)
- (3) Prescripția nu înlătură răspunderea penală nici în cazul infracțiunilor prevăzute la alin. (2) lit. b) pentru care nu s-a împlinit termenul de prescripție, generală sau specială, la data intrării în vigoare a acestei dispoziții.

Article 154 CC⁸⁷ Limitation periods for criminal liability

(1) The limitation periods for criminal liability are:

- (a) 15 years, where the law provides for life imprisonment or imprisonment of more than 20 years for the offence committed;
- (b) 10 years, when the law provides for a penalty of imprisonment of more than 10 years but not exceeding 20 years for the offence committed;
- (c) 8 years, when the law provides for a prison sentence of more than 5 years but not more than 10 years for the offence committed;
- (d) 5 years, when the law provides for imprisonment for the offence committed for more than one year but not more than 5 years;
- (e) 3 years, when the law provides for imprisonment for a term not exceeding one year or a fine for the offence committed.

(2) The time limits provided for in this Article shall begin to run from the date of the commission of the offence. In the case of continuous offences, the time limit shall start from the date of the cessation of the act or inaction, in the case of continuing offences, from the date of the last act or inaction, and in the case of habitual offences, from the date of the last act.

(3) In the case of progressive offences, the limitation period for criminal liability shall begin to run from the date of the commission of the act or inaction and shall be calculated in relation to the penalty corresponding to the final result produced.

(4) In the case of offences of trafficking in and exploitation of vulnerable persons and offences against sexual freedom and sexual integrity other than those referred to in Article 153 (2), the time limit shall be extended by the time of the final sentence. (2) lit. (c), as well as in the case of the offence of child pornography committed against a minor, the limitation period shall begin to run from the date on which the minor reaches the age

⁸⁷ **Articolul 154 Codul penal Termenele de prescripție a răspunderii penale**

(1) Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

- a) 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;
- b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;
- c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;
- d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani;
- e) 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda.

(2) Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.

(3) În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.

(4) În cazul infracțiunilor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile și al infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, altele decât cele prevăzute la art. 153 alin. (2) lit. c), precum și al infracțiunii de pornografie infantilă, săvârșite față de un minor, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acesta a devenit major. Dacă minorul a decedat înainte de împlinirea majoratului, termenul de prescripție începe să curgă de la data decesului.

of majority. If the minor has died before reaching the age of majority, the limitation period shall begin to run from the date of death.

Article 155⁸⁸ Interruption of the limitation period

(1) The limitation period for criminal liability shall be interrupted by the performance of any procedural act in the case.

Note *) By DECISION No 297 of 26 April 2018, published in the OFFICIAL MONITOR No 518 of 25 June 2018, the objection of unconstitutionality was upheld, finding that the legislative solution providing for the interruption of the limitation period for criminal liability by the performance of “any procedural act in question”, in the provisions of Article 155 para. (1) of the Criminal Code is unconstitutional.

Under Article 147(1)(c) of the Criminal Code, the Criminal Code does not provide for the imposition of a criminal penalty. (1) of the Romanian Constitution republished in the Official Gazette no. 767 of 31 October 2003, the provisions of the laws and ordinances in force, as well as those of the regulations, found to be unconstitutional, shall cease to have legal effect 45 days after the publication of the decision of the Constitutional Court if, within this period, the Parliament or the Government, as the case may be, do not bring the unconstitutional provisions into line with the provisions of the Constitution. During this period, the provisions found to be unconstitutional shall be suspended by operation of law.

Therefore, during the period from 25 June 2018 to 8 August 2018, the legislative solution providing for the interruption of the limitation period of criminal liability by the performance of “any procedural act in question”, in the provisions of Article 155 para.

⁸⁸ **Articolul 155 Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale**

(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză. Notă *) Prin DECIZIA nr. 297 din 26 aprilie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 518 din 25 iunie 2018, s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea “oricărui act de procedură în cauză”, din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională.

Conform art. 147 alin. (1) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept. Prin urmare, în intervalul 25 iunie 2018 – 8 august 2018, soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea “oricărui act de procedură în cauză”, din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, a fost suspendată de drept, încetându-și efectele juridice începând cu data de 9 august 2018, întrucât legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

(2) După fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție.

(3) Întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.

(4) Termenele prevăzute la art. 154, dacă au fost depășite cu încă o dată, vor fi socotite îndeplinite oricâte întreruperi ar interveni.

(la 01–02–2014, Alin. (4) al art. 155 a fost modificat de pct. 18 al art. 245 din LEGEA nr. 187 din 24 octombrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 757 din 12 noiembrie 2012.)

(5) Admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale.

- (1) of the Criminal Code, has been suspended by law, ceasing its legal effects as of 9 August 2018, as the legislator has not intervened to amend the provisions under attack.
- (2) After each interruption, a new limitation period begins to run.
- (3) Interruption of the limitation period has effect in respect of all the participants in the offence, even if the act of interruption concerns only some of them.
- (4) The time limits provided for in Article 154, if they have been exceeded by one more time, shall be deemed to have been met irrespective of the number of interruptions. (on 01–02–2014, Paragraph. (4) of Art. 155 was amended by paragraph 18 of Art. 245 of LAW No. 187 of 24 October 2012, published in the OFFICIAL MONITOR No. 757 of 12 November 2012.)
- (5) The admission in principle of the request for reopening the criminal proceedings shall start a new limitation period for criminal liability.

Article 156⁸⁹ Suspension of the limitation period

- (1) The limitation period of criminal liability shall be suspended for as long as a legal provision or an unforeseeable or unforeseeable circumstance prevents the initiation of criminal proceedings or the continuation of criminal proceedings.
- (2) The limitation period shall start running again from the day on which the cause of suspension ceased.

11 See → Lege no. 302/2004

12 **Art. 33⁹⁰ Prescription**

- (1) Extradition shall not be granted if the statute of limitations for criminal liability or the statute of limitations for execution of the sentence has expired either under Romanian law or under the law of the requesting State.
- (2) The submission of an extradition request shall interrupt the limitation period which has not previously expired.

⁸⁹ **Articolul 156 Suspendarea cursului prescripției răspunderii penale**

(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale este suspendat pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de neînălăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal.

(2) Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare.

⁹⁰ **Articolul 33 Prescripția**

(1) Extrădarea nu se acordă în cazul în care prescripția răspunderii penale sau prescripția executării pedepsei este împlinită fie potrivit legislației române, fie potrivit legislației statului solicitant.

(2) Depunerea cererii de extrădare întrerupe prescripția neîmplinită anterior.

bb. Amnesty and pardon**Art. 596 CPC Amnesty and pardon**

(1)⁹¹ The application of amnesty and pardon, when they occur after the final judgment has become final, shall be made by the judge delegated with the execution of the sentence at the court of execution, and if the sentenced person is serving the sentence, by the judge delegated with the execution of the sentence at the appropriate court in whose district the place of detention is located.

(2) The judge shall give his decision by an enforceable order in chambers with the participation of the public prosecutor.

(3) Against the judgment given pursuant to para. (2) The public prosecutor may lodge an appeal within 3 days of the pronouncement. The appeal shall be suspensive of execution.

Title VII Grounds for excluding criminal liability**Article 152⁹² Effects of amnesty**

(1) An amnesty shall render a person not criminally liable for the offence committed. If it occurs after conviction, it shall also remove the enforcement of the sentence imposed and the other consequences of the conviction. The fine collected before the amnesty is not returned.

(2) Amnesty shall not affect security measures and the rights of the injured party.

Article 34⁹³ Amnesty Lege no. 302/2004

Extradition shall not be admissible for an offence for which amnesty has been granted in Romania if the Romanian State had jurisdiction to prosecute that offence under its own criminal law.

⁹¹ **Articolul 596 Amnistia și grațierea**

(1) Aplicarea amnistiei și a grațierii, atunci când intervin după rămânerea definitivă a hotărârii, se face de către judecătorul delegat cu executarea de la instanța de executare, iar dacă cel condamnat se află în executarea pedepsei, de către judecătorul delegat cu executarea de la instanța corespunzătoare în a cărei circumscripție se află locul de deținere.

(2) Judecătorul se pronunță prin încheiere executorie, dată în camera de consiliu, cu participarea procurorului.

(3) Împotriva încheierii pronunțate potrivit alin. (2) se poate declara contestație de către procuror, în termen de 3 zile de la pronunțare. Contestația este suspensivă de executare.

⁹² Titlul VII Cauzele care înlătură răspunderea penală

Articolul 152 Efectele amnistiei

(1) Amnistia înlătură răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită. Dacă intervine după condamnare, ea înlătură și executarea pedepsei pronunțate, precum și celelalte consecințe ale condamnării. Amenda încasată anterior amnistiei nu se restituie.

(2) Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

⁹³ **Articolul 34 Amnistia**

Extradarea nu se admite pentru o infracțiune pentru care a intervenit amnistia în România, dacă statul român avea competența să urmărească această infracțiune, potrivit propriei sale legi penale.

Article 35⁹⁴ Pardon Lege no. 302/2004

An act of pardon adopted by the requesting State shall render the extradition request ineffective, even if the other conditions for extradition are fulfilled.

cc. Criminal complaint

- 14 Art. 309 CPC provides for the initiation of an investigation by a purely national prosecutor. If the national prosecutor has not realized the European dimension at once as he/she has only discovered the surface of the possible offence, he/she will face an evocation if the *causa* proves to be an EPPO case.

15 **Article 309⁹⁵ Initiation of criminal proceedings**

(1) The prosecution shall be initiated by the public prosecutor, by means of an order, in the course of criminal proceedings, when he finds that there is evidence that a person has committed a criminal offence and there is none of the cases of impediment provided for in Article 16 (1). (1).

(2) The prosecution shall be notified to the defendant by the prosecuting authority, which shall summon him/her for a hearing. The provisions of Article 108 shall be applied accordingly, and a record shall be drawn up to that effect.

(3) Upon request, the accused shall be provided with a copy of the order ordering the measure.

(4) Where he deems it necessary, the public prosecutor may personally hear the accused and serve him with the order referred to in paragraph 1. (2).

(5) The prosecuting authority shall continue the prosecution even without hearing the accused when he/she is unjustifiably absent, absconding or missing.

dd. Prosecution before the trial court

- 16 Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters

⁹⁴ **Articolul 35 Grațierea**

Actul de grațiere adoptat de statul solicitant face inoperantă cererea de extrădare, chiar dacă celelalte condiții ale extrădării sunt îndeplinite.

⁹⁵ **Articolul 309 Punerea în mișcare a acțiunii penale**

(1) Acțiunea penală se pune în mișcare de procuror, prin ordonanță, în cursul urmăririi penale, când acesta constată că există probe din care rezultă că o persoană a săvârșit o infracțiune și nu există vreunul dintre cazurile de împiedicare prevăzute la art. 16 alin. (1).

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale este comunicată inculpatului de către organul de urmărire penală care îl cheamă pentru a-l audia. Dispozițiile art. 108 se aplică în mod corespunzător, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

(3) La cerere, inculpatului i se eliberează o copie a ordonanței prin care a fost dispusă măsura.

(4) Atunci când consideră necesar, procurorul poate proceda personal la audierea inculpatului și la comunicarea prevăzute la alin. (2).

(5) Organul de urmărire penală continuă urmărirea și fără a-l audia pe inculpat atunci când acesta lipsește nejustificat, se sustrage sau este dispărut.

ee. Opposing legal validity**Art. 6 CPC⁹⁶ Ne bis in idem**

No one shall be liable to be prosecuted or tried for a criminal offence where that person has previously been the subject of a final criminal judgment in respect of the same offence, even if that judgment has been given in a different legal context.

Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters

17

ff. Abatement of action (dispense with prosecution)

The abatement of actions is regulated by Art. 314–318 CPC:

18

Article 314⁹⁷ Decisions not to prosecute or not to prosecute

(1) After examining the referral, when the prosecutor finds that the necessary evidence has been gathered in accordance with the provisions of Article 285, the prosecutor shall, on the proposal of the prosecuting authority or ex officio, decide the case by order, ordering:

(a) discontinuance of the proceedings, where criminal proceedings are not instituted or, where appropriate, the prosecution is discontinued because one of the cases referred to in Article 16(1)(b) exists; or (1);

(b) discontinuing the prosecution, when there is no public interest in continuing the prosecution.

(2) The public prosecutor shall draw up a single order even if the works of the case file concern several facts or several suspects or defendants and even if they are given different resolutions according to para. (1).

19

⁹⁶ **Articolul 6 Ne bis in idem**

Nicio persoană nu poate fi urmărită sau judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni atunci când față de acea persoană s-a pronunțat anterior o hotărâre penală definitivă cu privire la aceeași faptă, chiar și sub altă încadrare juridică.

⁹⁷ **Articolul 314 Soluțiile de neurmărire și netrimiteră în judecată**

(1) După examinarea sesizării, când constată că au fost strânse probele necesare potrivit dispozițiilor art. 285, procurorul, la propunerea organului de urmărire penală sau din oficiu, soluționează cauza prin ordonanță, dispunând:

a) clasarea, când nu exercită acțiunea penală ori, după caz, stinge acțiunea penală exercitată, întrucât există unul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1);

b) renunțarea la urmărirea penală, când nu există interes public pentru continuarea urmăririi penale.

(2) Procurorul întocmește o singură ordonanță chiar dacă lucrările dosarului privesc mai multe fapte ori mai mulți suspecți sau inculpați și chiar dacă se dau acestora rezolvări diferite conform alin. (1).

Article 315⁹⁸ Classification

(1) Classification shall be ordered when:

(a) criminal proceedings cannot be commenced because the essential substantive and formal conditions of the referral have not been met;

(b) one of the cases referred to in Article 16(1)(a) or (b) exists. (1).

(2) The closure order shall contain the particulars referred to in Article 286 para. (2), as well as provisions on:

(a) the lifting or maintenance of precautionary measures; such measures shall cease by operation of law if the injured party does not bring an action before the civil court within 30 days of notification of the decision;

(b) the return of the property seized or the security deposit;

(c) referral to the preliminary chamber judge with the proposal to take the special confiscation measure;

(d) referral to the Pre-Trial Chamber Judge with a proposal for the total or partial destruction of a document;

(13) shall apply accordingly;

(f) legal expenses.

(3) If one of the security measures provided for by law has been taken in the course of criminal proceedings, a mention shall be made about it.

(4) The order shall also mention the termination by operation of law of the preventive measure ordered in the case.

(5) Mention of the factual and legal grounds shall be mandatory only if the prosecutor does not accept the arguments contained in the proposal of the criminal investigation body or if there was a suspect in the case.

⁹⁸ **Articolul 315 Clasarea**

(1) Clasarea se dispune când:a) nu se poate începe urmărirea penală, întrucât nu sunt întrunite condițiile de fond și formă esențiale ale sesizării;b) există unul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1).

(2) Ordonanța de clasare cuprinde mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2), precum și dispoziții privind:a) ridicarea sau menținerea măsurilor asigurătorii; aceste măsuri încetează de drept dacă persoana vătămată nu introduce acțiune în fața instanței civile, în termen de 30 de zile de la comunicarea soluției;b) restituirea bunurilor ridicate sau a cauțiunii;c) sesizarea judecătorului de cameră preliminară cu propunerea de luare a măsurii de siguranță a confiscării speciale;d) sesizarea judecătorului de cameră preliminară cu propunerea de desființare totală sau parțială a unui înscris;e) sesizarea judecătorului de cameră preliminară cu propunerea de luare ori, după caz, de confirmare, de înlocuire sau de încetare a măsurilor de siguranță prevăzute de art. 109 sau 110 din Codul penal, dispozițiile art. 246 alin. (13) aplicându-se în mod corespunzător

(3) Dacă în cursul urmăririi penale s-a luat una dintre măsurile de siguranță prevăzute de lege, se va face mențiune despre aceasta.

(4) În ordonanță se va face mențiune și cu privire la încetarea de drept a măsurii preventive dispuse în cauză.

(5) Menționarea motivelor de fapt și de drept este obligatorie numai dacă procurorul nu își însușește argumentele cuprinse în propunerea organului de cercetare penală ori dacă a existat un suspect în cauză

Article 316⁹⁹ Notification of closure

(1) A copy of the closure order shall be served on the person who made the referral, the suspect, the accused or, where appropriate, other interested persons. If the order does not contain reasons in fact and in law, a copy of the report shall also be communicated to the criminal investigation body.

(2) If the defendant is remanded in custody, the prosecutor shall notify by address the administration of the place of detention of the termination of the measure of remand in custody, with a view to the immediate release of the defendant.

Article 317¹⁰⁰ Return of the file to the criminal investigation body

Where the prosecutor, having received a proposal to close the case from the criminal investigation body, finds that the legal conditions for closing the case have not been met, or where the prosecutor closes the case in part and dismisses the case in accordance with Article 46, he shall return the case file to the criminal investigation body.

Article 318¹⁰¹ Waiver of prosecution

(1) In the case of offences for which the law provides for a fine or imprisonment of up to 7 years, the prosecutor may waive prosecution when he/she finds that there is no public interest in prosecuting the offence.

(2) The public interest shall be considered in relation to:

20

⁹⁹ **Articolul 316 Înștiințarea despre clasare**

(1) Ordonanța de clasare se comunică în copie persoanei care a făcut sesizarea, suspectului, inculpatului sau, după caz, altor persoane interesate. Dacă ordonanța nu cuprinde motivele de fapt și de drept, se comunică și o copie a referatului organului de cercetare penală.

(2) În cazul în care inculpatul este arestat preventiv, procurorul înștiințează prin adresă administrația locului de deținere cu privire la încetarea de drept a măsurii arestării preventive, în vederea punerii de îndată în libertate a inculpatului.

¹⁰⁰ **Articolul 317 Restituirea dosarului organului de cercetare penală**

Procurorul sesizat cu propunerea de clasare de către organul de cercetare penală, atunci când constată că nu sunt îndeplinite condițiile legale pentru a dispune clasarea sau când dispune clasarea parțial și disjunge cauza conform art. 46, restituie dosarul organului de cercetare penală.

¹⁰¹ **Articolul 318 Renunțarea la urmărire penală**

(1) În cazul infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau pedeapsa închisorii de cel mult 7 ani, procurorul poate renunța la urmărirea penală când constată că nu există un interes public în urmărirea faptei.

(2) Interesul public se analizează în raport cu:

- a) conținutul faptei și împrejurările concrete de săvârșire a faptei;
 - b) modul și mijloacele de săvârșire a faptei;
 - c) scopul urmărit;
 - d) urmările produse sau care s-ar fi putut produce prin săvârșirea infracțiunii;
 - e) eforturile organelor de urmărire penală necesare pentru desfășurarea procesului penal prin raportare la gravitatea faptei și la timpul scurs de la data săvârșirii acesteia;
 - f) atitudinea procesuală a persoanei vătămate;
 - g) existența unei disproporții vădite între cheltuielile pe care le-ar implica desfășurarea procesului penal și gravitatea urmărilor produse sau care s-ar fi putut produce prin săvârșirea infracțiunii.
- (3) Când autorul faptei este cunoscut, la aprecierea interesului public sunt avute în vedere și persoana suspectului sau a inculpatului, conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, atitudinea suspectului sau a inculpatului după săvârșirea infracțiunii și eforturile depuse pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii.

- (a) the content of the act and the concrete circumstances of the commission of the act;
 - (b) the manner and means of committing the offence;
 - (c) the aim pursued;
 - d) the consequences produced or which might have been produced by the commission of the offence;
 - (e) the efforts of the prosecution necessary for the conduct of the criminal proceedings in relation to the seriousness of the offence and the time which has elapsed since it was committed;
 - (f) the procedural attitude of the injured party;
 - (g) the existence of a manifest disproportion between the costs that the criminal proceedings would entail and the seriousness of the consequences produced or likely to be produced by the commission of the offence.
- (3) Where the offender is known, the public interest shall be assessed taking into account the person of the suspect or accused, the conduct of the suspect or accused prior to the commission of the offence, the attitude of the suspect or accused after the commission of the offence and the efforts made to eliminate or mitigate the consequences of the offence.
- (4)¹⁰² Where the offender is not identified, the prosecution may be discontinued by reference only to the criteria set out in paragraph 1. (2) (a), (b), (e) and (g).

¹⁰² (4) Atunci când autorul faptei nu este identificat, se poate dispune renunțarea la urmărirea penală prin raportare doar la criteriile prevăzute la alin. (2) lit. a), b), e) și g).

(5) Nu se poate dispune renunțarea la urmărirea penală pentru infracțiunile care au avut ca urmare moartea victimei.

(6) Procurorul poate dispune, după consultarea suspectului sau a inculpatului, ca acesta să îndeplinească una sau mai multe dintre următoarele obligații:

a) să înlăture consecințele faptei penale sau să repare paguba produsă ori să convină cu partea civilă o modalitate de reparare a acesteia;

b) să ceară public scuze persoanei vătămate;

c) să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității, pe o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile, în afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă;

d) să frecventeze un program de consiliere.

(7) În cazul în care procurorul dispune ca suspectul sau inculpatul să îndeplinească obligațiile prevăzute la alin. (6), stabilește prin ordonanță termenul până la care acestea urmează a fi îndeplinite, care nu poate fi mai mare de 6 luni sau de 9 luni pentru obligații asumate prin acord de mediere încheiat cu partea civilă și care curge de la comunicarea ordonanței.

(8) Ordonanța de renunțare la urmărire cuprinde, după caz, mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2), precum și dispoziții privind măsurile dispuse conform alin. (6) din prezentul articol și art. 315 alin. (2)–(4), termenul până la care trebuie îndeplinite obligațiile prevăzute la alin. (6) din prezentul articol și sancțiunea nedepunerii dovezilor la procuror, precum și cheltuielile judiciare.

(9) În cazul neîndeplinirii cu rea-credință a obligațiilor în termenul prevăzut la alin. (7), procurorul revocă ordonanța. Sarcina de a face dovada îndeplinirii obligațiilor sau prezentarea motivelor de neîndeplinire a acestora revine suspectului ori inculpatului.

(10) Ordonanța prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală este verificată sub aspectul legalității și temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar când a fost întocmită de acesta, verificarea se face de procurorul ierarhic superior. Când a fost întocmită

- (5) No prosecution may be dropped for offences resulting in the death of the victim.
- (6) The public prosecutor may, after consulting the suspect or accused person, order him or her to perform one or more of the following obligations:
- (a) to remove the consequences of the criminal act or to repair the damage caused or to agree with the civil party on a way of repairing it;
 - (b) publicly apologise to the injured party;
 - (c) perform unpaid community service for a period of between 30 and 60 days, unless the person is unable to do so because of his or her state of health;
 - (d) attend a counselling programme.
- (7) If the public prosecutor orders the suspect or the accused person to fulfil the obligations referred to in paragraph (1), he or she shall be entitled to a counselling programme.
- (6), he/she shall determine by order the time limit within which they are to be fulfilled, which may not be longer than 6 months or 9 months for obligations assumed by a mediation agreement concluded with the civil party and which shall run from the communication of the order.
- (8) The order for discontinuance of prosecution shall contain, where appropriate, the particulars referred to in Article 286(2). (2), as well as provisions on measures ordered pursuant to paragraph 2. (6) of this Article and Article 315 (6) of this Regulation. (2) to (4), the time-limit by which the obligations laid down in paragraphs 2 and 3 must be fulfilled. (6) of this Article and the penalty for failure to submit evidence to the public prosecutor, as well as court costs. (9) In the event of failure to fulfil obligations in bad faith within the period provided for in paragraph 1, the prosecutor shall revoke the order.

de un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ordonanța este verificată de procurorul-șef de secție, iar când a fost întocmită de acesta, verificarea se face de către procurorul general al acestui parchet.

(11) Dispozițiile alin. (10) se aplică în mod corespunzător atunci când ierarhia funcțiilor într-o structură a parchetului e stabilită prin lege specială.

(12) Ordonanța prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, verificată potrivit alin. (10), se comunică în copie, după caz, persoanei care a făcut sesizarea, părților, suspectului, persoanei vătămate și altor persoane interesate și se transmite, spre confirmare, în termen de 10 zile de la data la care a fost emisă, judecătorului de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.

(13) Judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul de soluționare și dispune citarea persoanelor prevăzute la alin. (12).

(14) Judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, cu citarea persoanelor prevăzute la alin. (12), precum și cu participarea procurorului, asupra legalității și temeiniciei soluției de renunțare la urmărirea penală. Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedică soluționarea cererii de confirmare.

(15) Judecătorul de cameră preliminară verifică legalitatea și temeinicia soluției de renunțare la urmărirea penală pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a înscrisurilor noi prezentate și, prin încheiere, admite sau respinge cererea de confirmare formulată de procuror. În cazul în care respinge cererea de confirmare, judecătorul de cameră preliminară:

- a) desființează soluția de renunțare la urmărire penală și trimite cauza la procuror pentru a începe sau a completa urmărirea penală ori, după caz, pentru a pune în mișcare acțiunea penală și a completa urmărirea penală;
- b) desființează soluția de renunțare la urmărirea penală și dispune clasarea.

(16) Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (15) este definitivă. În cazul în care judecătorul a respins cererea de confirmare a soluției de renunțare la urmărirea penală, o nouă renunțare nu mai poate fi dispusă, indiferent de motivul invocat.

The burden of proving the fulfilment of the obligations or the grounds for non-fulfilment shall lie with the suspect or the accused.

(10) The order for discontinuance of the prosecution shall be verified as to its legality and merits by the first prosecutor of the public prosecutor's office or, where appropriate, by the public prosecutor of the public prosecutor's office of the court of appeal, and where it has been drawn up by the latter, by the senior prosecutor. Where the order has been drawn up by a prosecutor of the High Court of Cassation and Justice Prosecutor's Office, it shall be verified by the chief prosecutor of the section and, where it has been drawn up by the chief prosecutor, by the general prosecutor of that office.

(11) The provisions of para. (10) shall apply accordingly when the hierarchy of functions in a prosecutor's office structure is established by a special law.

(12) The order ordering the waiver of prosecution, verified according to para. (10), shall be copied, where appropriate, to the person who made the referral, the parties, the suspect, the injured person and other interested persons, and shall be forwarded for confirmation, within 10 days from the date of its issuance, to the preliminary chamber judge of the court which would have jurisdiction, according to the law, to hear the case in the first instance.

(13) The preliminary chamber judge shall set the time limit for the decision and shall order the summoning of the persons referred to in paragraph 1. (12).

(14) The Pre-Trial Chamber shall decide by a reasoned decision, in chambers, summoning the persons referred to in paragraph 12. (12) and with the participation of the public prosecutor, on the legality and merits of the decision to drop the prosecution. The non-appearance of the persons lawfully summoned shall not preclude the decision on the request for confirmation.

(15) The preliminary chamber judge shall verify the legality and merits of the decision to discontinue the prosecution on the basis of the works and material in the prosecution file and the new documents submitted and, by a decision, shall grant or reject the request for confirmation made by the prosecutor. If he rejects the confirmatory application, the Pre-Trial Chamber shall:

(a) quash the decision to discontinue the prosecution and refer the case back to the prosecutor to commence or complete the prosecution or, as the case may be, to initiate and complete the prosecution;

(b) quash the decision not to prosecute and order the case to be dropped.

(16) The decision to discontinue the prosecution shall (15) shall be final. If the judge has rejected the application for confirmation of the decision to discontinue the prosecution, a new discontinuance may not be ordered for any reason whatsoever.

b) Urgent measures of national authorities for securing an investigation and prosecution

The urgent measures to secure items used in PIF crimes or to secure the offender himself. In the first case, these measures may include e.g. searches for VAT carousel related documents, computers used for subsidy fraud, money illegally obtained, seizure of bank accounts for the time of investigations and a potential trial. It may as well involve any useful investigation measure of the competent police authorities.

A general provision that relates to Art. 27 EPPO Regulation is Art. 306 CPC, which reads as follows:

Article 306¹⁰³ Obligations of prosecuting authorities

- (1) In order to achieve the object of the criminal prosecution, the criminal investigation bodies shall be obliged, after referral, to search for and collect data or information on the existence of offences and identification of persons who have committed offences, to take measures to limit their consequences, to collect and administer evidence in compliance with Articles 100 and 101.
- (2) *Criminal investigation bodies shall be obliged to carry out investigative acts that are not subject to postponement*, even if they concern a case for which they do not have the competence to carry out criminal prosecution.
- (3) After the commencement of criminal proceedings, the criminal investigation bodies shall collect and administer evidence, both for and against the suspect or defendant.
- (4) The prosecuting authority shall, by means of a reasoned order, in accordance with Article 100 para. (3) and (4), on requests for the taking of evidence, within the limits of its competence.

¹⁰³ Articolul 306 Obligațiile organelor de urmărire penală

(1) Pentru realizarea obiectului urmăririi penale, organele de cercetare penală au obligația ca, după sesizare, să caute și să strângă datele ori informațiile cu privire la existența infracțiunilor și identificarea persoanelor care au săvârșit infracțiuni, să ia măsuri pentru limitarea consecințelor acestora, să strângă și să administreze probele cu respectarea prevederilor art. 100 și 101.

(2) Organele de cercetare penală au obligația de a efectua actele de cercetare care nu suferă amânare, chiar dacă privesc o cauză pentru care nu au competența de a efectua urmărirea penală.

(3) După începerea urmăririi penale, organele de cercetare penală strâng și administrează probele, atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului ori inculpatului.

(4) Organul de urmărire penală se pronunță, prin ordonanță motivată, în condițiile art. 100 alin. (3) și (4), asupra cererilor de administrare a probelor, în limita competenței sale.

(5) Când organul de cercetare penală apreciază că este necesară administrarea unor mijloace de probă sau folosirea unor metode speciale de supraveghere, care pot fi autorizate ori dispuse, în faza de urmărire penală, numai de procuror sau, după caz, de judecătorul de drepturi și libertăți, formulează propuneri motivate, care trebuie să cuprindă datele și informațiile care sunt obligatorii în cadrul acelei proceduri. Referatul este trimis procurorului împreună cu dosarul cauzei.

(6) Secretul bancar și cel profesional, cu excepția secretului profesional al avocatului, nu sunt opozabile procurorului, după începerea urmăririi penale.

(7) Organul de urmărire penală este obligat să strângă probele necesare pentru identificarea bunurilor și valorilor supuse confiscării speciale și confiscării extinse, potrivit Codului penal.

(5) Where the criminal investigation body considers that it is necessary to take evidence or to use special surveillance methods, which may be authorised or ordered only by the public prosecutor or, where appropriate, by the judge of rights and freedoms during the prosecution phase, it shall make reasoned proposals, which shall contain the data and information which are mandatory in the course of those proceedings. The report shall be sent to the prosecutor together with the case file.

(6) Bank secrecy and professional secrecy, with the exception of lawyer's professional secrecy, shall not be opposable to the prosecutor after the commencement of criminal proceedings.

(7) The prosecution body shall be obliged to collect the evidence necessary for the identification of goods and valuables subject to special confiscation and extended confiscation according to the Criminal Code.

aa. Arrest

24 See → below Art. 33 EPPO Regulation.

bb. Detention

25 See → below Art. 33 EPPO Regulation.

c) Competent national authorities in paras 3 to 7 of Art. 27

26 **Article 9¹⁰⁴ Law No 6 of 18 February 2021**

(1) In the case in which the European Public Prosecutor's Office decides not to exercise its competence, the national criminal investigation body that previously sent the file to the European Public Prosecutor's Office continues the criminal investigation in question, by taking it from the European Public Prosecutor's Office or notifying the competent prosecutor's office, as appropriate.

(2) The evidence administered, the acts performed and the measures ordered until the taking over of the case by the criminal investigation body provided in par. (1), in compliance with the legal provisions in force at the date of their fulfilment, are maintained.

d) Provisions regarding the finalization of the national investigation, para 7

27 These provisions should be taken into account: Art. 321 (finalization) CPC, Art. 322 CPC, Art. 323 CPC, Art. 327 (indictment) CPC, Art. 328 (contents of the indictment)

¹⁰⁴ **Articolul 9**

(1) În cazul în care Parchetul European decide să nu își mai exercite competența, organul de urmărire penală național care a transmis anterior dosarul către Parchetul European continuă urmărirea penală în cauză, prin preluarea acesteia de la Parchetul European sau sesizează parchetul competent, după caz.

(2) Probele administrate, actele îndeplinite și măsurile dispuse până la preluarea cauzei de către organul de urmărire penală prevăzut la alin. (1), cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, se mențin.

CPC. It was already explained (see above → Art. 26) how the criminal prosecution is likely to terminate¹⁰⁵ i.e. in two main ways.

If an investigation is to result in an indictment, i.e. if there is sufficient probability of a conviction according to the file and an acquittal appears unlikely, then the EDP must prepare the indictment. In doing so, he/she must observe the conditions in Art. 328 CPC and Art. 286 para 2 CPC and ensure the highest degree of clarity.

28

Article 328 Resolution of cases and referral to the court – Contents of the indictment

(1) The indictment shall be limited to the act and the person in respect of which the criminal prosecution has been conducted and shall duly contain the particulars provided for in Article 286 para. (2), the details of the offense charged and its legal classification, the evidence and means of proof, the legal costs, the information referred to in Articles 330 and 331, the indictment.

(2) The indictment shall state the full names of the persons to be summoned, indicating their capacity in the proceedings and the place where they are to be summoned.

(3) The public prosecutor shall draw up a single indictment, even if the prosecution proceedings concern several facts or several suspects and defendants and even if they are dealt with in different ways, pursuant to Article 327.

There is no legally provided timeframe for the duration of the criminal prosecution phase.

3. Article 28 Conducting the investigation

a) The handling EDP carrying out the investigative measures, para 1	129	criminal procedural law (<i>Codul de Procedură Penală</i>)	159
b) Instructions and assignment of investigative measures for “those national authorities”	130	(1) Emergency Ordinance 2011	159
c) Ensuring compliance with national law	142	(2) Specific Decrees and non-formal law	159
aa. Via the general investigation provisions.	142	d) Urgent measures in accordance with national law necessary to ensure effective investigations	160
bb. Via national administrative decrees/ regulations under		e) Provisions in relation to the Gathering Evidence	161

1. The European Delegated Prosecutor handling a case may, in accordance with this Regulation **and with national law**, either undertake the investigation measures and other measures on his/her own or instruct the competent authorities in his/her Member State. Those authorities shall, in accordance **with national law**, ensure that all instructions are followed and undertake the measures assigned to them. The handling European Delegated Prosecutor shall report through the case management system to the competent European Prosecutor and to the Permanent Chamber any significant developments in the case, in accordance with the rules laid down in the internal rules of procedure of the EPPO.

2. At any time during the investigations conducted by the EPPO, the competent national authorities shall take **urgent measures in accordance with national law** necessary to ensure effective investigations even where not specifically acting under an instruction given by the handling European Delegated Prosecutor. The national authorities shall without undue delay inform the handling European Delegated Prosecutor of the urgent measures they have taken.

3. The competent Permanent Chamber may, on proposal of the supervising European Prosecutor decide to reallocate a case to another European Delegated Prosecutor in the same Member State when the handling European Delegated Prosecutor:

- (a) cannot perform the investigation or prosecution; or
- (b) fails to follow the instructions of the competent Permanent Chamber or the European Prosecutor.

4. In exceptional cases, after having obtained the approval of the competent Permanent Chamber, the supervising European Prosecutor may take a reasoned decision to conduct the investigation personally, either by undertaking personally the investigation measures and other measures or by instructing the competent authorities in his/her Member State, where this appears to be indispensable in the interest of the efficiency to the investigation or prosecution by reasons of one or more of the following criteria:

(a) the seriousness of the offence, in particular in view of its possible repercussions at Union level;

(b) when the investigation concerns officials or other servants of the Union or members of the institutions of the Union;

(c) in the event of failure of the reallocation mechanism provided for in paragraph 3.

In such exceptional circumstances Member States shall ensure that the European Prosecutor is entitled to order or request investigative measures and other measures and that he/she has all the powers, responsibilities and obligations of a European Delegated Prosecutor in accordance with this Regulation and national law.

The competent national authorities and the European Delegated Prosecutors concerned by the case shall be informed without undue delay of the decision taken under this paragraph.

Art. 28 of the Regulation is of fundamental importance because it refers to the procedure and the concrete conduct of the investigations. 1

Different authorities are involved in the execution and in some cases the execution of investigations is not subject to supranational law, but the Member State makes its sovereign and regulatory police available for investigations. 2

In other cases, customs officials, tax officials or other special institutions or areas of the financial system or the internal market are also equipped with officials who carry out investigations on behalf of the public prosecutor's office (EDPs).¹⁰⁶ 3

Art. 28 distinguishes between two cases. Firstly, between the actual execution of investigations by the EDPs on the basis of the EPPO's instructions (which also result from the EPPO's Guidelines on Investigations). The second case is a case of intervention by the EP. Intervention is the independent decision of the EPPO and ensures that the EPPO is an internally assertive authority. 4

a) The handling EDP carrying out the investigative measures, para 1

The handling EDP may only carry out the investigative measures if he/she is competent and acts under Art. 22–27 EPPO Regulation. It is therefore important that the flow of 5

¹⁰⁶ See Cârlescu 2018 on investigations in the area of economic crimes.

information to carry out investigations is ensured: Information in relation to customs fraud is transferred differently.

- 6 Taking a closer look at the Romanian legal landscape in this regard, Art. 17 Customs Code seems quite important for the requisites in Art. 24 para 1, 2, 26 and 27 in connection with Art. 25 para 2 and 3 EPPO Regulation:

- 7 **Article 17 Customs Code¹⁰⁷**
- (1) The customs authority exercises its attributions on the entire customs territory of Romania, under the conditions established by this code.
- (2) *The police bodies and other public authorities that have, according to the law, competences in the field of fiscal control, movement and use of goods on the Romanian customs territory are obliged to immediately notify the nearest customs authority when they find violations of customs regulations and to submit to it the goods which were the subject of those infringements, as well as the supporting documents.*

b) Instructions and assignment of investigative measures for “those national authorities”

- 8 The situation in Romania is complex. For each type of PIF offence, be it one under the Criminal Code or a specifically regulated corruption offence or a money laundering offence under Art. 4 Directive 2017/1371 (see above → Short Overview Box Art. 26, p. 96), there are different national authorities that could potentially be involved and mandated by the Romanian EDP in non-national, i.e. supranational EPPO cases.

9 **National authorities subject to instructions by EDPs:**

- Romanian (Judicial) Police (Criminal Investigations Directorate¹⁰⁸), Customs Control, Customs Police i.e. Customs Surveillance Office in the Department on Control of Excise Duties in the ANAF
- Special criminal investigation bodies (DNA)
- Judges (for certain intrusive measures)

¹⁰⁷ **Articolul 17 Codul Vamal**

(1) Autoritatea vamală își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul vamal al României, în condițiile stabilite prin prezentul cod.

(2) Organele de poliție și alte autorități publice ce au, potrivit legii, competențe în domeniul controlului fiscal, al circulației și utilizării mărfurilor pe teritoriul vamal al României sunt obligate să anunțe de îndată autoritatea vamală cea mai apropiată când constată încălcări ale reglementărilor vamale și să depună la aceasta mărfurile care au făcut obiectul acelor încălcări, precum și documentele doveditoare.

¹⁰⁸ Romania has a special Economic Crime Investigation Directorate that is attached to the General Inspectorate of the Romanian Police. The Romanian Police is regulated by the LAW no. 364 of September 15, 2004 (** republished **) on the organization and functioning of the judicial police/ *LEGE nr. 364 din 15 septembrie 2004 (**republicată**)* privind organizarea și funcționarea poliției judiciare.

- Public Prosecutors (national prosecutors competent in similar domestic cases, see Art. 40 and 60 CPC), Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice (Directorate for the Investigation of Organized Crime and Terrorism)
- Support to purely national authorities that assist the EPPO for its investigations: EUROFISC/EUROPOL/EUROJUST Romanian national liaison officers, FIU Romania Military Prosecutor

10

Article 55 CPC Criminal investigation bodies¹⁰⁹

(1) The criminal investigation bodies are:

- (a) the prosecutor;
- (b) the criminal investigation bodies of the judicial police;
- (c) special criminal investigation bodies.

(2) The prosecutors are constituted in prosecutor's offices that function before the courts and exercise their attributions within the Public Ministry.

(3) In the criminal process, the prosecutor has the following attributions:

- (a) supervises or carries out the criminal investigation;
- (b) notifies the judge of rights and freedoms and the court;
- (c) exercises the criminal action;
- (d) exercises the civil action, in the cases provided by law;
- (e) concludes the plea agreement, in accordance with the law;
- (f) formulates and exercises the appeals and remedies provided by law against court decisions;
- (g) fulfils any other attributions provided by law.

¹⁰⁹ **Articolul 55 Codul de Procedură Penală Organele de urmărire penală**

(1) Organele de urmărire penală sunt:

- a) procurorul;
- b) organele de cercetare penală ale poliției judiciare;
- c) organele de cercetare penală speciale.

(2) Procurorii sunt constituiți în parchete care funcționează pe lângă instanțele judecătorești și își exercită atribuțiile în cadrul Ministerului Public.

(3) În cadrul procesului penal procurorul are următoarele atribuții:

- a) supraveghează sau efectuează urmărirea penală;
- b) sesizează judecătorul de drepturi și libertăți și instanța de judecată;
- c) exercită acțiunea penală;
- d) exercită acțiunea civilă, în cazurile prevăzute de lege;
- e) încheie acordul de recunoaștere a vinovăției, în condițiile legii;
- f) formulează și exercită contestațiile și căile de atac prevăzute de lege împotriva hotărârilor judecătorești;
- g) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege.

(4) Atribuțiile organelor de cercetare penală ale poliției judiciare sunt îndeplinite de lucrători specializați din Ministerul Administrației și Internelor anume desemnați în condițiile legii speciale, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ori avizul procurorului desemnat în acest sens.

(5) Atribuțiile organelor de cercetare penală speciale sunt îndeplinite de ofițeri anume desemnați în condițiile legii, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(6) Organele de cercetare penală ale poliției judiciare și organele de cercetare penală speciale își desfășoară activitatea de urmărire penală sub conducerea și supravegherea procurorului.

(4) The attributions of the criminal investigation bodies of the judicial police are fulfilled by specialized workers from the Ministry of Administration and Interior specifically designated under the special law, who received the assent of the Prosecutor General of the High Court of Cassation and Justice or the prosecutor's opinion designated for this purpose.

(5) The attributions of the special criminal investigation bodies are fulfilled by specific officers designated in accordance with the law, who have received the assent of the Prosecutor General of the Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice.

(6) The criminal investigation bodies of the judicial police and the special criminal investigation bodies carry out their activity of criminal investigation under the leadership and supervision of the prosecutor.

Article 56 CPC¹¹⁰

(1) The public prosecutor shall directly direct and control the prosecution activities of the judicial police and other special investigative bodies and shall supervise that prosecution acts are carried out in compliance with the legal provisions.

(2) The public prosecutor may carry out any act of criminal prosecution in the cases he/she directs and supervises.

(3) The prosecution shall be carried out by the public prosecutor:

(a) in the case of offences for which the High Court of Cassation and Justice or the Court of Appeal has jurisdiction at first instance;

(b) in the case of offences referred to in Articles 188–191 of the Criminal Code;

(c) in the case of offences committed with excessive intent resulting in the death of a person;

(d) in other cases provided for by law.

(4) The prosecution of offences committed by military personnel shall be carried out by the military prosecutor and special criminal investigation bodies under his supervision.

(5) The military prosecutors of the military sections of public prosecutor's offices shall conduct criminal prosecution according to the competence of the public prosecutor's

¹¹⁰ **Articolul 56 Codul de Procedură Penală**

(1) Procurorul conduce și controlează nemijlocit activitatea de urmărire penală a poliției judiciare și a altor organe de cercetare speciale și supraveghează ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale. (2) Procurorul poate să efectueze orice act de urmărire penală în cauzele pe care le conduce și le supraveghează. (3) Urmărirea penală se efectuează, în mod obligatoriu, de către procuror: **a)** în cazul infracțiunilor pentru care competența de judecată în primă instanță aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție sau curții de apel; **b)** în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 188–191 din Codul penal; **c)** în cazul infracțiunilor săvârșite cu intenție depășită, care au avut ca urmare moartea unei persoane; **d)** în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Urmărirea penală în cazul infracțiunilor săvârșite de militari se efectuează de procurorul militar și de organele de cercetare penală speciale, sub supravegherea acestuia. (5) Procurorii militari din cadrul secțiilor militare ale parchetelor efectuează urmărirea penală potrivit competenței parchetului din care fac parte, față de toți participanții la săvârșirea infracțiunilor comise de militari, urmând a fi sesizată instanța competentă potrivit art. 44.

office to which they belong, against all participants in the commission of offences committed by military personnel, and the matter shall be referred to the competent court in accordance with Article 44.

Article 57 CPC Competence of criminal investigation bodies

(1) The criminal investigation bodies of the judicial police carry out the criminal investigation for any crime that is not given, by law, in the competence of the special criminal investigation bodies or the prosecutor, as well as in other cases provided by law.

(2) The special criminal investigation bodies carry out criminal investigation acts only under the conditions of art. 55 para. (5) and (6), corresponding to the specialization of the structure of which they are part, in case of committing crimes by the military or in case of committing corruption and service offenses provided by the Criminal Code committed by civilian naval personnel, if the deed or could endanger the safety of the ship or navigation or personnel. Special criminal investigation bodies may also, in the case of national security offenses provided for in Title X of the Criminal Code and terrorist offenses, at the prosecutor's disposal, implement technical supervision mandates.

Article 299 CPC¹¹¹ Object of supervision

(1) The prosecutor supervises the activity of the criminal investigation bodies, so that any crime is discovered and any person who committed a crime is held criminally liable.

(2) Also, the prosecutor supervises the activity of the criminal investigation bodies so that no suspect or defendant is detained except in the cases and under the conditions provided by law.

¹¹¹ **Capitolul III Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror**
Articolul 299 Codul de Procedură Penală Obiectul supravegherii

(1) Procurorul supraveghează activitatea organelor de cercetare penală, astfel ca orice infracțiune să fie descoperită și orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie trasă la răspundere penală.

(2) De asemenea, procurorul exercită supravegherea activității organelor de cercetare penală astfel ca niciun suspect sau inculpat să nu fie reținut decât în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

Article 300 CPC¹¹² Methods of exercising supervision

(1) The public prosecutor, in exercising his or her power to direct and supervise the work of criminal investigation bodies, shall ensure that the acts of criminal investigation are carried out in accordance with the law.

(2) The criminal investigation bodies shall be obliged, after referral, to inform the public prosecutor of the activities they are carrying out or are about to carry out.

(3) In the exercise of the power to conduct the prosecution, the public prosecutor shall take the necessary measures or give instructions to the criminal investigation bodies taking such measures. The public prosecutor may assist in the performance of any act of criminal investigation or perform it personally.

(4) In the exercise of the power to supervise the prosecution activity, the prosecutor may request for inspection any file from the criminal investigation body, which shall be obliged to send it immediately, with all documents, materials and data concerning the fact which is the subject of investigation. The public prosecutor may retain any case for prosecution.

Article 301 CPC¹¹³ Referral to the competent body

(1) When the public prosecutor finds that the criminal prosecution is not carried out by the criminal investigation body provided for by law, he shall take measures for the prosecution to be carried out by the competent body, proceeding in accordance with Article 63.

(2) In the case referred to in para. (1), the acts or procedural measures lawfully carried out shall remain valid.

(3) Where the public prosecutor finds that one of the cases referred to in Article 43 exists, he shall order the case to be joined and shall subsequently refer the case to the competent body.

¹¹² **Articolul 300 Modalitățile de exercitare a supravegherii**

(1) Procurorul, în exercitarea atribuției de a conduce și supraveghea activitatea organelor de cercetare penală, veghează ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale.

(2) Organele de cercetare penală sunt obligate după sesizare să îl informeze pe procuror despre activitățile pe care le efectuează sau urmează să le efectueze.

(3) În exercitarea atribuției de a conduce activitatea de urmărire penală, procurorul ia măsurile necesare sau dă dispoziții organelor de cercetare penală care iau aceste măsuri. Procurorul poate să asiste la efectuarea oricărui act de cercetare penală sau să îl efectueze personal.

(4) În exercitarea atribuției de supraveghere a activității de urmărire penală, procurorul poate să ceară spre verificare orice dosar de la organul de cercetare penală, care este obligat să îl trimită de îndată, cu toate actele, materialele și datele privitoare la fapta care formează obiectul cercetării. Procurorul poate reține orice cauză în vederea efectuării urmăririi penale.

¹¹³ **Articolul 301 Trimiterea la organul competent**

(1) Când procurorul constată că urmărirea penală nu se efectuează de organul de cercetare penală prevăzut de lege, ia măsuri ca urmărirea să fie făcută de organul competent, procedând potrivit art. 63.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), actele sau măsurile procesuale legal efectuate rămân valabile.

(3) Când procurorul constată că există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 43, dispune reunirea cauzelor, trimițând ulterior cauza organului competent.

Article 302 CPC¹¹⁴ Transfer of the case from one criminal investigation body to another

(1) The public prosecutor may, if necessary, order that criminal proceedings in a case be conducted by an investigative body other than the body to which the case has been referred.

(2) The taking over of a case by a higher-level criminal investigation body shall be ordered by the public prosecutor of the prosecution service supervising the prosecution in that case, on the basis of a reasoned proposal by the criminal investigation body taking over the case.

The EDP can exercise the same powers as national prosecutors:

11

Article 303 CPC¹¹⁵ Orders issued by the prosecutor

(1) The public prosecutor may order any act of criminal prosecution to be carried out by criminal investigation bodies of the judicial police or special criminal investigation bodies, as the case may be.

(2) The orders given by the public prosecutor in connection with the performance of criminal investigation acts shall be binding and shall have priority for the investigative body as well as for other bodies which have powers provided by law in establishing criminal offences. Higher hierarchical bodies of the judicial police or special criminal investigation bodies may not give directions or orders regarding criminal investigation.

(3) In case of failure or defective fulfilment by the criminal investigation body of the instructions given by the public prosecutor, the public prosecutor may refer the matter to the head of the criminal investigation body, who shall be obliged to notify the public prosecutor of the measures ordered within 3 days of the referral, or may impose the sanction of a judicial fine for judicial misconduct referred to in Article 283 para. (1) lit.

¹¹⁴ **Articolul 302 Trecerea cauzei de la un organ de cercetare penală la altul**

(1) Procurorul poate să dispună, după necesitate, ca într-o cauză urmărirea penală să fie efectuată de un alt organ de cercetare decât cel sesizat.

(2) Preluarea unei cauze de către un organ de cercetare penală ierarhic superior se dispune de procurorul de la parchetul care exercită supravegherea urmăririi penale în acea cauză, pe baza propunerii motivate a organului de cercetare penală care preia cauza.

¹¹⁵ **Articolul 303 Dispozițiile date de procuror**

(1) Procurorul poate să dispună cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală de organele de cercetare penală ale poliției judiciare sau de organele de cercetare penală speciale, după caz.

(2) Dispozițiile date de procuror în legătură cu efectuarea actelor de cercetare penală sunt obligatorii și prioritare pentru organul de cercetare, precum și pentru alte organe ce au atribuții prevăzute de lege în constatarea infracțiunilor. Organele ierarhic superioare ale poliției judiciare sau ale organelor de cercetare penală speciale nu pot da îndrumări sau dispoziții privind cercetarea penală.

(3) În cazul neîndeplinirii sau al îndeplinirii în mod defectuos de către organul de cercetare penală a dispozițiilor date de procuror, acesta poate sesiza conducătorul organului de cercetare penală, care are obligația ca în termen de 3 zile de la sesizare să comunice procurorului măsurile dispuse, ori poate aplica sancțiunea amenzii judiciare pentru abaterile judiciare prevăzute la art. 283 alin. (1) lit. a) sau, după caz, alin. (4) lit. m) ori poate solicita retragerea avizului prevăzut la art. 55 alin. (4) și (5).

a or, as the case may be, para. (4) lit. m or may request the withdrawal of the opinion referred to in Article 55 (4) and (5).

Art. 303¹¹⁶ CPC Dispositions given by the prosecutor

(1) The public prosecutor may order any act of criminal prosecution to be carried out by criminal investigation bodies of the judicial police or special criminal investigation bodies, as the case may be.

(2) The orders given by the public prosecutor in connection with the performance of criminal investigation acts shall be binding and shall have priority for the investigative body as well as for other bodies which have powers provided by law in establishing criminal offences. Higher hierarchical bodies of the judicial police or special criminal investigation bodies may not give directions or instructions regarding criminal investigation.

(3) In case of failure or defective fulfilment by the criminal investigation body of the instructions given by the public prosecutor, the public prosecutor may refer the matter to the head of the criminal investigation body, who shall be obliged to notify the public prosecutor of the measures ordered within 3 days from the referral, or may impose the sanction of a judicial fine for judicial misconduct referred to in Article 283 para. (1) (a) or, as the case may be, par. (4)(m) or may request the withdrawal of the opinion referred to in Article 55 a). (4) and (5).

Article 304 CPC¹¹⁷ Cancellation of procedural documents

(1) Where the public prosecutor finds that a procedural act or measure of the criminal investigation body is not taken in accordance with the provisions of the law or is unfounded, he or she shall, ex officio or upon complaint of the person concerned, revoke it with reasons.

¹¹⁶ **Articolul 303 Dispozițiile date de procuror**

(1) Procurorul poate să dispună cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală de organele de cercetare penală ale poliției judiciare sau de organele de cercetare penală speciale, după caz.

(2) Dispozițiile date de procuror în legătură cu efectuarea actelor de cercetare penală sunt obligatorii și prioritare pentru organul de cercetare, precum și pentru alte organe ce au atribuții prevăzute de lege în constatarea infracțiunilor. Organele ierarhic superioare ale poliției judiciare sau ale organelor de cercetare penală speciale nu pot da îndrumări sau dispoziții privind cercetarea penală.

(3) În cazul neîndeplinirii sau al îndeplinirii în mod defectuos de către organul de cercetare penală a dispozițiilor date de procuror, acesta poate sesiza conducătorul organului de cercetare penală, care are obligația ca în termen de 3 zile de la sesizare să comunice procurorului măsurile dispuse, ori poate aplica sancțiunea amenzii judiciare pentru abaterile judiciare prevăzute la art. 283 alin. (1) lit. a) sau, după caz, alin. (4) lit. m) ori poate solicita retragerea avizului prevăzut la art. 55 alin. (4) și (5).

¹¹⁷ **Articolul 304 Infirmarea actelor procesuale sau procedurale**

(1) Când procurorul constată că un act sau o măsură procesuală a organului de cercetare penală nu este dată cu respectarea dispozițiilor legale sau este neîntemeiată, o infirmă motivat, din oficiu sau la plângerea persoanei interesate.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul verificării efectuate de către procurorul ierarhic superior cu privire la actele procurorului ierarhic inferior.

(2) The provisions of para. (1) shall also apply in the case of review by the senior prosecutor of the acts of the lower prosecutor.

Article 305 Commencement of criminal proceedings CPC

(1)¹¹⁸ When the notification act meets the conditions provided by law and it is established that none of the grounds preventing the exercise of criminal action provided for in Article 16 paragraph (1) exist, the criminal investigation body shall order the commencement of the criminal investigation in relation to the act.

(2) The commencement of the criminal investigation shall be ordered by ordinance, which shall include, as appropriate, the mentions provided in Article 286 paragraph (2) letters a)–c) and g).

(3) The ordinance for the commencement of the criminal investigation issued by the criminal investigation body is subject to confirmation by means of a note on the ordinance made by the prosecutor supervising the investigation activity, within a maximum of 5 days from the date of commencement of the criminal investigation, and the criminal investigation body is obliged to submit the case file at the same time.

Article 23 CV¹¹⁹

The conditions for recruitment, appointment to the public service, promotion and evaluation, as well as termination of employment shall be laid down in the legislation applicable to civil servants and customs personnel.

Article 24 CV¹²⁰

Customs personnel shall wear, during service, uniforms, badges, distinctive badges and, where appropriate, protective equipment, which shall be provided free of charge. Their model and duration of use shall be by law and it is established by a decision of the Government.

¹¹⁸ **Capitolul IV Efectuarea urmăririi penale Secțiunea 1 Desfășurarea urmăririi penale**

Articolul 305 Începerea urmăririi penale

(1) Când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege și se constată că nu există vreunul dintre cazurile care împiedică exercitarea acțiunii penale prevăzute la art. 16 alin. (1), organul de urmărire penală dispune începerea urmăririi penale cu privire la faptă.

(2) Începerea urmăririi penale se dispune prin ordonanță care cuprinde, după caz, mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2) lit. a)–c) și g).

(3) Ordonanța de începere a urmăririi penale emisă de organul de cercetare penală este supusă confirmării prin efectuarea unei mențiuni pe aceasta de către procurorul care exercită supravegherea activității de cercetare penală, în termen de cel mult 5 zile de la data începerii urmăririi penale, organul de cercetare penală fiind obligat să prezinte totodată și dosarul cauzei.

¹¹⁹ Articolul 23 Condițiile de recrutare, de numire în funcția publică, de promovare și evaluare, precum și de încetare a raportului de serviciu se stabilesc prin legislația aplicabilă funcționarilor publici și personalului vamal.

¹²⁰ Articolul 24 Personalul vamal poartă, în timpul serviciului, uniformă, însemne, ecusoane distincte și, după caz, echipament de protecție, care se atribuie gratuit. Modelul și durata de întrebuințare ale acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Article 25 CV¹²¹

(1) The customs personnel exercise their attributions within the customs control and supervision operations only on the basis of the service cards, in which the competences conferred by the legal norms that there are registered none of the grounds preventing the prosecution provided for in Article 16(1), the criminal prosecution body shall order the criminal prosecution of the offence.

(2) The police commencement of criminal proceedings shall be ordered by an order containing, where appropriate, the information referred to in Article 286 (2) (a) to (c) and (g).

(3) The order for the commencement of the criminal prosecution issued by the criminal investigation body shall be subject to confirmation by making an entry thereon by the prosecutor supervising the criminal investigation activity within 5 days from the date of commencement of the criminal prosecution at the latest, and the criminal investigation body shall also be obliged to submit the case file.

Article 306 CPC¹²² Obligations of the prosecuting authorities

(1) In order to achieve the object of the criminal prosecution, the criminal investigation bodies are obliged to provide, upon request, support to the customs, after the referral, to search and collect data or information on the existence of the criminal offence and the identification of the persons who committed the criminal offence, to take measures to limit the consequences of the criminal offence, to obtain and administer evidence in compliance with the provisions of Articles 100 and 101.

(2) Criminal investigation bodies shall be obliged to carry out investigative acts that are not subject to postponement, even if they concern a case for which they do not have the competence to carry out criminal prosecution.

¹²¹ **Articolul 25**

(1) Personalul vamal își exercită atribuțiile în cadrul operațiunilor de control și supraveghere vamală numai pe baza legitimațiilor de serviciu, în care sunt înscrise competențele conferite prin normele legale.

(2) Organele de poliție sunt obligate să acorde, la cerere, sprijin autorității vamale în exercitarea atribuțiilor care le revin.

¹²² **Articolul 306 Obligațiile organelor de urmărire penală**

(1) Pentru realizarea obiectului urmăririi penale organele de cercetare penală au obligația ca, după sesizare, să caute și să strângă datele ori informațiile cu privire la existența infracțiunii și identificarea persoanelor care au săvârșit infracțiuni, să ia măsuri pentru limitarea consecințelor acestora, să obțină și să administreze probele cu respectarea prevederilor art. 100 și 101.

(2) Organele de cercetare penală au obligația de a efectua actele de cercetare care nu suferă amânare, chiar dacă privesc o cauză pentru care nu au competența de a efectua urmărirea penală.

(3) După începerea urmăririi penale, organele de cercetare penală strâng și administrează probele, atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului ori inculpatului.

(4) Organul de urmărire penală se pronunță, prin ordonanță motivată, în condițiile art. 100 alin. (3) și (4), asupra cererilor de administrare a probelor, în limita competenței sale.

(5) Când organul de cercetare penală apreciază că este necesară administrarea unor mijloace de probă sau folosirea unor tehnici speciale de investigare, care pot fi autorizate ori dispuse, în faza de urmărire penală, numai de procuror sau, după caz, de judecătorul de drepturi și libertăți, formulează propuneri motivate, care trebuie să cuprindă datele și informațiile care sunt obligatorii în cadrul acelei proceduri. Referatul este trimis procurorului împreună cu dosarul cauzei.

(3) After the commencement of criminal proceedings, the criminal investigation bodies shall collect and administer evidence, both for and against the suspect or the accused.

(4) The prosecuting authority shall, by means of a reasoned order, in accordance with Article 100 para. (3) and (4), on requests for the taking of evidence, within the limits of its competence.

(5) Where the criminal investigation body considers that it is necessary to take evidence or to use special investigative techniques, which may be authorised or ordered only by the public prosecutor or, where appropriate, by the judge of rights and freedoms during the prosecution phase, it shall make reasoned proposals, which shall contain the data and information which are mandatory in the course of those proceedings. The report shall be sent to the prosecutor together with the case file.

Article 17 Law no. 6 of February 18, 2021¹²³

(1) Judicial police officers and agents within the Support Structure carry out their work under the direct management, supervision and control of the European Delegated Prosecutor. The provisions of the European Delegated Prosecutors are binding on the judicial police officers and agents provided for in art. 16 para. (1), as well as for judicial police officers and agents working within the Ministry of Internal Affairs.

(2) Judicial police officers and agents who work within the Ministry of Internal Affairs, based on the provisions of the delegated European prosecutors, their service relationships are not changed and they maintain the rights and obligations provided for by law for this category of staff up to the date of the activity for the European Delegated Prosecutors.

¹²³ **Articolul 17 Lege nr. 6 din 18 februarie 2021**

(1) Ofițerii și agenții de poliție judiciară din cadrul Structurii de sprijin își desfășoară activitatea sub directă conducere, supraveghere și control al procurorului european delegat. Dispozițiile procurorilor europeni delegați sunt obligatorii pentru ofițerii și agenții de poliție judiciară prevăzuți la art. 16 alin. (1), precum și pentru ofițerii și agenții de poliție judiciară care își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

(2) Ofițerilor și agenților de poliție judiciară care își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pe baza dispozițiilor procurorilor europeni delegați, nu li se modifică raporturile de serviciu și li se mențin drepturile și obligațiile prevăzute de lege pentru această categorie de personal avute până la data desfășurării activității pentru procurorii europeni delegați.

(3) Pe durata desfășurării activității pentru procurorii europeni delegați, specialiștii prevăzuți la art. 16 alin. (1) își desfășoară activitatea sub directă conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor europeni delegați.

(4) Rapoartele de constatare întocmite din dispoziția scrisă a procurorilor europeni delegați, precum și procesele-verbale de efectuare a percheziției informatice întocmite de către specialiștii prevăzuți la art. 16 alin. (1) constituie mijloace de probă, în condițiile Codului de procedură penală.

(5) Personalul auxiliar de specialitate care își desfășoară activitatea în cadrul Structurii de sprijin este condus de un grădnic-șef.

(6) Modalitățile și procedura de desemnare a ofițerilor și agenților de poliție judiciară, a specialiștilor și a personalului auxiliar de specialitate din cadrul Structurii de sprijin sunt cele prevăzute de lege pentru aceleași categorii de personal din cadrul Direcției Naționale Anticorupție. Procedurile de ocupare a acestor posturi se vor realiza cu cel puțin 30 de zile anterior datei preconizate pentru începerea funcționării Structurii de sprijin.

(3) During the performance of the activity for the delegated European prosecutors, the specialists provided for in art. 16 para. (1) carries out its activity under the direct management, supervision and direct control of the delegated European prosecutors.

(4) The findings reports prepared from the written disposition of the delegated European prosecutors, as well as the minutes of the computer search carried out by the specialists provided for in art. 16 para. (1) constitutes evidence, under the terms of the Code of Criminal Procedure.

(5) The specialist auxiliary staff working within the Support Structure is led by a chief clerk.

(6) The methods and procedure for appointing judicial police officers and agents, specialists and specialist auxiliary staff within the Support Structure are those provided by law for the same categories of staff within the National Anti-Corruption Directorate. The procedures for filling these positions will be carried out at least 30 days before the expected date for the start of the operation of the Support Structure.

Article 26 CV¹²⁴

[...] Customs personnel, in (3) During the exercise period of their duties, benefit from activity of the special protection Deputy European Public Prosecutors, the specialists referred to in Article 16(1) shall work under the direct supervision and control of the Deputy European Public Prosecutors.

(4) The reports of findings drawn up on the written instructions of the Deputy European Public Prosecutors, as well as the minutes of the computer search carried out by the specialists referred to in Article 16 (1) shall constitute evidence, under the terms of the Code of Criminal Procedure.

(5) The specialist auxiliary staff working within the Support Structure shall be headed by a Chief Registrar.

(6) The modalities and procedure for the appointment of judicial police officers and agents, specialists and specialised auxiliary staff within the Support Structure shall be those provided by law for police officers the same categories of staff within the National Anticorruption Directorate. The procedures for filling these posts shall be carried out at least 30 days before the date on which the Support Structure is scheduled to start operating.

¹²⁴ **Articolul 26**

Personalul vamal, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, beneficiază de ocrotirea specială prevăzută de lege pentru ofițerii de poliție.

Law No 304 of 28 June 2004 on the organisation of the judiciary¹²⁵**Article 27 CV¹²⁶**

(1) The customs personnel who have the right to carry and use a weapon(1) In its judicial activity, the Public Prosecutor's Office shall represent the general interests of society and defend the rule of law and the rights and freedoms of citizens.

(2) The Public Prosecutor's Office shall operate in addition to the courts, conduct and supervise the criminal investigation activity of the judicial police, under the terms of the law.

Article 63¹²⁷

The Public Prosecutor's Office shall exercise, through prosecutors, the following powers:

- (a) conduct criminal prosecution in the cases and under the conditions provided by law and participate, according to law, in the resolution of conflicts by alternative means;
- (b) direct and supervise the criminal investigation activity of the judicial police, direct and control the activity of other criminal investigation bodies;
- (c) refer criminal cases to the courts, according to the law;

¹²⁵ Lege nr. 304 din 28 iunie 2004 privind organizarea judiciară (**republicată**)

¹²⁶ **Articolul 27**

(1) Personalul vamal care are dreptul de a purta și a face uz de armă, în conformitate cu normele legale privind regimul armelor și al munițiilor, se stabilește de conducătorul Autorității Naționale a Vămilei, cu aprobarea ministrului finanțelor publice.

(2) Condițiile în care personalul vamal are dreptul să dețină și să poarte arme se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 4 Lege nr. 304 din 28 iunie 2004

(1) În activitatea judiciară Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

(2) Parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii.

¹²⁷ **Articolul 63 Lege nr. 304 din 28 iunie 2004**

Ministerul Public exercita, prin procurori, următoarele atribuții:

- a) efectuează urmărirea penală în cazurile și în condițiile prevăzute de lege și participa, potrivit legii, la soluționarea conflictelor prin mijloace alternative;
- b) conduce și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, conduce și controlează activitatea altor organe de cercetare penală;
- c) sesizează instanțele judecătorești pentru judecarea cauzelor penale, potrivit legii;
- d) exercita acțiunea civilă, în cazurile prevăzute de lege;
- e) participa, în condițiile legii, la ședințele de judecată;
- f) exercita căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege;
- g) apără drepturile și interesele legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdicție, ale dispăruților și ale altor persoane, în condițiile legii;
- h) acționează pentru prevenirea și combaterea criminalității, sub coordonarea ministrului justiției, pentru realizarea unitară a politicii penale a statului;
- i) studiază cauzele care generează sau favorizează criminalitatea, elaborează și prezintă ministrului justiției propuneri în vederea eliminării acestora, precum și pentru perfecționarea legislației în domeniu;
- j) verifică respectarea legii la locurile de deținere preventivă;
- k) exercită atribuțiile prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare;
- l) exercită orice alte atribuții prevăzute de lege.

- (d) to exercise civil action, in cases provided for by law;
- (e) participate, under the law, in court hearings;
- (f) to appeal against court decisions, under the conditions laid down by law;
- (g) defend the rights and legitimate interests of minors, persons under interdiction, missing persons and other persons, in accordance with the legal norms regarding the regime of weapons and ammunition, shall be established by the head of the National Customs Authority, with the approval law;
- (h) act for the prevention and fight against crime, under the coordination of the Minister of Public Finance. Justice, for the unified implementation of the State's criminal policy;
- (2) The conditions under which the customs personnel have the right to possess and carry weapons shall be established by a decision of the Government. I) study the causes that generate or encourage crime, draw up and submit proposals to the Minister of Justice for their elimination and for the improvement of legislation in this field;
- (j) verify compliance with the law in places of pre-trial detention;
- (k) exercise the powers provided for in the Administrative Litigation Act No 554/2004, as subsequently amended and supplemented;
- (l) exercise any other powers provided by law.

Article 101¹²⁸

When the person under investigation is an active military person, the prosecution shall be carried out by the military prosecutor, regardless of the military rank of the person under investigation.

c) Ensuring compliance with national law

aa. Via the general investigation provisions

12

Article 57 CPC¹²⁹ Competence of criminal investigation bodies

(1) The criminal investigation bodies of the judicial police carry out the criminal investigation for any crime that is not given, by law, in the competence of the special

¹²⁸ **Articolul 101 Lege nr. 304 din 28 iunie 2004**

Când persoana cercetată este militar activ, urmărirea penală se efectuează de procurorul militar, indiferent de gradul militar al persoanei cercetate.

¹²⁹ **Art. 57 Codul de Procedură Penală Competența organelor de cercetare penală**

(1) Organele de cercetare penală ale poliției judiciare efectuează urmărirea penală pentru orice infracțiune care nu este dată, prin lege, în competența organelor de cercetare penală speciale sau procurorului, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) Organele de cercetare penală speciale efectuează acte de urmărire penală numai în condițiile art. 55 alin. (5) și (6), corespunzător specializării structurii din care fac parte, în cazul săvârșirii infracțiunilor de către militari sau în cazul săvârșirii infracțiunilor de corupție și de serviciu prevăzute de Codul penal săvârșite de către personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau a putut pune în pericol siguranța navei sau navigației ori a personalului. De asemenea, organele de cercetare penală speciale pot efectua, în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute în titlul X din Codul penal și infracțiunilor de terorism, din dispoziția procurorului, punerea în aplicare a mandatelor de supraveghere tehnică.

criminal investigation bodies or the prosecutor, as well as in other cases provided by law.

(2) The special criminal investigation bodies carry out criminal investigation acts only under the conditions of art. 55 para. (5) and (6), corresponding to the specialization of the structure of which they are part, in case of committing crimes by the military or in case of committing corruption and service offenses provided by the Criminal Code committed by civilian naval personnel, if the deed or could endanger the safety of the ship or navigation or personnel. Special criminal investigation bodies may also, in the case of national security offenses provided for in Title X of the Criminal Code and terrorist offenses, at the prosecutor's disposal, implement technical supervision mandates.

Article 286 CPC Acts of prosecution authorities

(1)¹³⁰ The public prosecutor shall dispose of the procedural acts or measures and decide the case by order, unless otherwise provided by law.

(2) The order shall contain:

- (a) the name of the public prosecutor's office and the date of issue;
- (b) the name, surname and capacity of the person issuing it;
- (c) the act which is the subject of the criminal prosecution, its legal classification and, where appropriate, the particulars of the suspect or accused person;
- (d) the object of the procedural act or measure or, where appropriate, the type of decision and the factual and legal grounds for it;
- (e) data relating to protective measures, medical security measures and preventive measures taken in the course of the prosecution;
- (f) other particulars prescribed by law;
- (g) the signature of the person who drew it up.

¹³⁰ **Articolul 286 Codul de Procedură Penală Actele organelor de urmărire penală**

(1) Procurorul dispune asupra actelor sau măsurilor procesuale și soluționează cauza prin ordonanță, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Ordonanța trebuie să cuprindă:

- a) denumirea parchetului și data emiterii;
- b) numele, prenumele și calitatea celui care o întocmește;
- c) fapta care face obiectul urmăririi penale, încadrarea juridică a acesteia și, după caz, datele privitoare la persoana suspectului sau inculpatului;
- d) obiectul actului sau măsurii procesuale ori, după caz, tipul soluției, precum și motivele de fapt și de drept ale acestora;
- e) date referitoare la măsurile asigurătorii, măsurile de siguranță cu caracter medical și măsurile preventive luate în cursul urmăririi;
- f) alte mențiuni prevăzute de lege;
- g) semnătura celui care a întocmit-o.

(3) Procurorul confirmă un act sau o măsură procesuală prin înscrierea acestei mențiuni și a temeiului de drept pe actul în cauză.

(4) Organele de cercetare penală dispun, prin ordonanță, asupra măsurilor procesuale numai în cazurile și în condițiile prevăzute de lege. În cursul urmăririi penale formulează propuneri prin referat. Dispozițiile alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

(3) The public prosecutor shall confirm a procedural act or measure by entering this mention and the legal basis on the act in question.

(4) The criminal investigation bodies shall dispose, by order, of procedural measures only in the cases and under the conditions prescribed by law. In the course of the criminal proceedings they shall make proposals in a report. The provisions of para. (2) shall apply accordingly.

Article 292 CPC¹³¹ Complaint of the Office's own motion

The prosecuting authority shall, of its own motion, refer the matter to the competent authority if it learns that an offence has been committed by any means other than those provided for in Articles 289 to 291 and shall draw up a report to that effect.

Article 303 CPC Dispositions given by the prosecutor

(1)¹³² The public prosecutor may order any act of criminal prosecution to be carried out by criminal investigation bodies of the judicial police or by special criminal investigation bodies, as the case may be.

(2) The orders given by the public prosecutor in connection with the performance of criminal investigation acts shall be binding and shall have priority for the investigative body as well as for other bodies which have powers provided by law in establishing criminal offences. Higher hierarchical bodies of the judicial police or special criminal investigation bodies may not give directions or orders regarding criminal investigation.

(3) In case of failure or defective fulfilment by the criminal investigation body of the instructions given by the public prosecutor, the public prosecutor may refer the matter to the head of the criminal investigation body, who shall be obliged to notify the public prosecutor of the measures ordered within 3 days of the referral, or may impose the sanction of a judicial fine for judicial misconduct referred to in Article 283 para. (1) (a) or, as the case may be, para. (4) (m) or may request the withdrawal of the opinion referred to in Article 55 paragraph (4) and (5).

¹³¹ **Articolul 292 Codul de Procedură Penală Sesizarea din oficiu**

Organul de urmărire penală se sesizează din oficiu dacă află că s-a săvârșit o infracțiune pe orice altă cale decât cele prevăzute la art. 289–291 și încheie un proces-verbal în acest sens

¹³² **Articolul 303 Codul de Procedură Penală Dispozițiile date de procuror**

(1) Procurorul poate să dispună cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală de organele de cercetare penală ale poliției judiciare sau de organele de cercetare penală speciale, după caz.

(2) Dispozițiile date de procuror în legătură cu efectuarea actelor de cercetare penală sunt obligatorii și prioritare pentru organul de cercetare, precum și pentru alte organe ce au atribuții prevăzute de lege în constatarea infracțiunilor. Organele ierarhic superioare ale poliției judiciare sau ale organelor de cercetare penală speciale nu pot da îndrumări sau dispoziții privind cercetarea penală.

(3) În cazul neîndeplinirii sau al îndeplinirii în mod defectuos de către organul de cercetare penală a dispozițiilor date de procuror, acesta poate sesiza conducătorul organului de cercetare penală, care are obligația ca în termen de 3 zile de la sesizare să comunice procurorului măsurile dispuse, ori poate aplica sancțiunea amenzii judiciare pentru abaterile judiciare prevăzute la art. 283 alin. (1) lit. a) sau, după caz, alin. (4) lit. m) ori poate solicita retragerea avizului prevăzut la art. 55 alin. (4) și (5).

Article 306 CPC

- (1)¹³³ In order to achieve the object of the criminal prosecution, the criminal investigation bodies shall be obliged, after referral, to search and collect data or information on the existence of the offence and identification of the persons who committed the offence, to take measures to limit its consequences, to obtain and administer evidence in compliance with the provisions of Articles 100 and 101.
- (2) Criminal investigation bodies shall be obliged to carry out investigative acts that are not subject to postponement, even if they concern a case for which they do not have the competence to carry out criminal prosecution.
- (3) After the commencement of criminal proceedings, the criminal investigation bodies shall collect and administer evidence, both for and against the suspect or the accused.
- (4) The prosecuting authority shall, by means of a reasoned order, in accordance with Article 100 para. (3) and (4), on requests for the taking of evidence, within the limits of its competence.
- (5) Where the criminal investigation body considers that it is necessary to take evidence or to use special investigative techniques.

Criminal investigation bodies must actively gather information and evidence to determine if an offence occurred, identify those responsible, and limit its consequences. They must perform urgent investigative actions even if the case falls outside their normal jurisdiction. Once proceedings begin, they must collect evidence both for and against the suspect or accused. The prosecuting authority decides on evidence requests through a reasoned order, and special investigative techniques may be used when necessary.

13¹³³ **Articolul 306 Codul de Procedură Penală Obligațiile organelor de urmărire penală**

- (1) Pentru realizarea obiectului urmăririi penale organele de cercetare penală au obligația ca, după sesizare, să caute și să strângă datele ori informațiile cu privire la existența infracțiunii și identificarea persoanelor care au săvârșit infracțiuni, să ia măsuri pentru limitarea consecințelor acestora, să obțină și să administreze probele cu respectarea prevederilor art. 100 și 101.
- (2) Organele de cercetare penală au obligația de a efectua actele de cercetare care nu suferă amânare, chiar dacă privesc o cauză pentru care nu au competența de a efectua urmărirea penală.
- (3) După începerea urmăririi penale, organele de cercetare penală strâng și administrează probele, atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului ori inculpatului.
- (4) Organul de urmărire penală se pronunță, prin ordonanță motivată, în condițiile art. 100 alin. (3) și (4), asupra cererilor de administrare a probelor, în limita competenței sale.
- (5) Când organul de cercetare penală apreciază că este necesară administrarea unor mijloace de probă sau folosirea unor tehnici speciale de investigare, care pot fi autorizate ori dispuse, în faza de urmărire penală, numai de procuror sau, după caz, de judecătorul de drepturi și libertăți, formulează propuneri motivate, care trebuie să cuprindă datele și informațiile care sunt obligatorii în cadrul acelei proceduri. Referatul este trimis procurorului împreună cu dosarul cauzei.

Article 309 CPC¹³⁴

(1) The prosecution shall be initiated by the public prosecutor, by means of an order, in the course of the criminal investigation, as soon as it is established that there are reasonable grounds to believe that a person has committed a criminal offence and there are no grounds for refusal under Article 16 (1).

(2) The prosecution shall be notified to the accused by the prosecuting authority, which shall summon him/her to be heard. The provisions of Article 108 shall be applied accordingly and a record shall be drawn up (2).

Art. 324 CPC Prosecution by the prosecutor

(1)¹³⁵ Criminal prosecution shall be mandatory carried out by the public prosecutor in cases provided for by law.

(2) The public prosecutor may order the taking over of any case in which he exercises supervision, regardless of its stage, in order to conduct the prosecution.

(3) In cases in which the prosecutor is conducting the prosecution, he may delegate, by order, the criminal investigation bodies to carry out certain acts of prosecution.

(4) The initiation of criminal proceedings, the taking or proposing of measures restricting rights and freedoms, the taking of evidence or the ordering of other procedural acts or measures may not be the subject of the delegation referred to in paragraph (3).

¹³⁴ **Articolul 309 Codul de Procedură Penală Punerea în mișcare a acțiunii penale**

(1) Acțiunea penală se pune în mișcare de procuror, prin ordonanță, în cursul cercetării penale, de îndată ce se constată că există probe din care rezultă motive întemeiate de a crede că o persoană a săvârșit o infracțiune și nu există vreunul dintre cazurile de împiedicare prevăzute la art. 16 alin. (1).

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale este comunicată inculpatului de către organul de urmărire penală care îl cheamă pentru a-l audia. Dispozițiile art. 108 se aplică în mod corespunzător, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

(3) La cerere, inculpatului i se eliberează o copie a ordonanței prin care a fost dispusă măsura.

(4) Atunci când consideră necesar, procurorul poate proceda personal la audierea inculpatului și la comunicarea prevăzute la alin. (2).

(5) Organul de urmărire penală continuă urmărirea și fără a-l audia pe inculpat atunci când acesta lipsește nejustificat, se sustrage sau este dispărut.

¹³⁵ **Secțiunea a 5-a Dispoziții privind efectuarea urmăririi penale de către procuror**

Articolul 324 Codul de Procedură Penală Efectuarea urmăririi penale de către procuror

(1) Urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de către procuror în cazurile prevăzute de lege.

(2) Procurorul poate dispune preluarea oricărei cauze în care exercită supravegherea, indiferent de stadiul acesteia, pentru a efectua urmărirea penală.

(3) În cazurile în care procurorul efectuează urmărirea penală, poate delega, prin ordonanță, organelor de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală.

(4) Punerea în mișcare a acțiunii penale, luarea sau propunerea măsurilor restrictive de drepturi și libertăți, încuviințarea de probatorii ori dispunerea celorlalte acte sau măsuri procesuale nu pot forma obiectul delegării prevăzute la alin. (3).

Law no. 218 of 23 April 2002 on the organization and functioning of the Romanian Police¹³⁶**Art. 3**¹³⁷

In the performance of its tasks, the Romanian Police shall cooperate with State institutions and collaborate with associations and non-governmental organisations, as well as with natural and legal persons, within the limits of the law.

Article 7¹³⁸

The General Inspectorate of the Romanian Police is the central unit of the police, with legal personality and general territorial competence, which directs, guides and controls the activity of the subordinate police units, carries out investigation and investigation activities of particularly serious crimes, related to organized crime, economic-financial or banking crime, other crimes subject to criminal cases under the supervision of the Prosecutor's Office of the Supreme Court of Justice, as well as any other duties given to it by law.

Section 4 Relations between police and local government authorities**Article 22**

(1)¹³⁹ At territorial level, police units shall cooperate with prefectures, local public administration authorities, judicial authorities, decentralised public services of ministries and other central bodies, as well as with representatives of the community.

(2) The General Council of the Municipality of Bucharest, the county councils and the local councils of the municipalities, towns or communes, as the case may be, shall be consulted with a view to the establishment of new police units, stations, offices or posts, which shall provide the premises necessary for their operation.

¹³⁶ **Lege nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române**

¹³⁷ **Articolul 3 LEGE nr. 218**

În îndeplinirea misiunilor care îi revin Poliția Română cooperează cu instituțiile statului și colaborează cu asociațiile și organizațiile neguvernamentale, precum și cu persoanele fizice și juridice, în limitele legii.

¹³⁸ **Articolul 7 LEGE nr. 218**

Inspectoratul General al Poliției Române este unitatea centrală a poliției, cu personalitate juridică și competența teritorială generală, care conduce, îndrumă și controlează activitatea unităților de poliție subordonate, desfășoară activități de investigare și cercetare a infracțiunilor deosebit de grave, circumscrise crimei organizate, criminalității economico-financiare sau bancare, a altor infracțiuni ce fac obiectul cauzelor penale aflate în supravegherea Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, precum și orice alte atribuții date în competența sa prin lege.

¹³⁹ **Secțiunea 4 Raporturile dintre poliție și autoritățile administrației publice locale**

Articolul 22 LEGE nr. 218

(1) În plan teritorial unitățile de poliție cooperează cu prefectii, autoritățile administrației publice locale, autoritățile judecătorești, serviciile publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, precum și cu reprezentanți ai comunității.

(2) În vederea înființării unor noi unități, secții, birouri sau posturi de poliție vor fi consultate Consiliul General al Municipiului București, consiliile județene și consiliile locale ale municipiilor, orașelor ori comunelor, după caz, care vor pune la dispoziție spațiile necesare funcționării acestora.

Chapter 3 Powers of the Romanian Police

Article 26

(1)¹⁴⁰ The Romanian Police has the following main tasks:

1. to protect the life, bodily integrity and freedom of persons, private and public property, other legitimate rights and interests of citizens and the community;
2. to apply measures to maintain public order and peace, the safety of citizens, to prevent and combat crime and to identify and counteract the actions of elements that threaten the life, liberty, health and integrity of persons, private and public property and other legitimate interests of the community;

¹⁴⁰ **Capitolul 3 Atribuțiile Poliției Române**

Articolul 26 LEGE nr. 218

(1) Poliția Română are următoarele atribuții principale:

1. apara viața, integritatea corporală și libertatea persoanelor, proprietatea privată și publică, celelalte drepturi și interese legitime ale cetățenilor și ale comunității;
 2. aplica măsuri de menținere a ordinii și liniștii publice, a siguranței cetățeanului, de prevenire și combatere a fenomenului infracțional și de identificare și contracarare a acțiunilor elementelor care atentează la viața, libertatea, sănătatea și integritatea persoanelor, a proprietății private și publice, precum și a altor interese legitime ale comunității;
 3. sprijină unitățile de jandarmerie cu informații pentru asigurarea sau restabilirea ordinii și liniștii publice, cu ocazia mitingurilor, manifestatiilor cultural-sportive și altele asemenea;
 4. asigura, direct sau în cooperare cu alte instituții abilitate potrivit legii, executarea controalelor tehnice și intervențiilor pirotehnice pentru prevenirea, descoperirea și neutralizarea dispozitivelor explozive amplasate în scopul tulburării ordinii publice, vătămării integrității corporale, sănătății persoanelor sau provocării de daune proprietății publice ori private;
 5. avizează și controlează, în condițiile legii, înființarea societăților private de detectivi, paza, supraveghere și garda de corp;
 6. culege informații în vederea cunoașterii, prevenirii și combaterii infracțiunilor, precum și a altor fapte ilicite;
 7. realizează activități de prevenire și combatere a corupției, a criminalității economico-financiare, a celei transfrontaliere, a infracțiunii în domeniul informaticii și a crimei organizate;
 8. desfășoară, potrivit competenței, activități pentru constatarea faptelor penale și efectuează cercetări în legătură cu acestea;
 9. asigura paza și funcționarea, în condițiile legii, a locurilor de reținere și de arest preventiv organizate în cadrul unităților de poliție;
 10. constata contravenții și aplica sancțiuni contravenționale, potrivit legii;
 11. asigura protecția martorului, informatorului și a victimei, în condițiile legii;
 12. asigura, conform legii, protecția magistraților și a familiilor lor, în cazurile în care viața, integritatea corporală sau avutul acestora sunt supuse unor amenințări;
 13. desfășoară activități de depistare a persoanelor care se sustrag urmăririi penale, executării pedepselor sau altor hotărâri judecătorești, precum și a persoanelor dispărute;
 14. desfășoară activități de prevenire și combatere a migrației ilegale;
 15. folosește metode și mijloace tehnico-științifice în cercetarea locului săvârșirii infracțiunilor și la examinarea probelor și a mijloacelor materiale de proba, efectuând, prin laboratoarele și specialiștii proprii acreditați, expertize criminalistice și constatări tehnico-științifice, dispuse în condițiile legii;
 19. desfășoară activități specifice de poliție în domeniul transporturilor feroviare, navale și aeriene;
 22. organizează, în condițiile legii, cazierul judiciar pentru ținerea evidenței persoanelor condamnate ori împotriva cărora s-au luat alte măsuri cu caracter penal și constituie baza de date necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor operative specifice poliției;
 24. acorda sprijin, potrivit legii, autorităților administrației publice centrale și locale în vederea desfășurării activității acestora;
 27. conlucrează cu structuri de profil din alte state și de la nivelul unor instituții internaționale pentru prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere;
 29. îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege.
- (2) Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin Poliția Română își organizează propria baza de date, potrivit legii.

3. assists the gendarmerie units with information for ensuring or restoring public order and tranquillity, on the occasion of rallies, cultural and sporting events and the like;
4. ensure, directly or in cooperation with other institutions authorized by law, the execution of technical controls and pyrotechnic interventions for the prevention, discovery and neutralization of explosive devices placed for the purpose of disturbing public order, damaging the physical integrity, health of persons or causing damage to public or private property;
5. approve and control, in accordance with the law, the establishment of private detective, security, surveillance and bodyguard companies;
6. collects information in order to know, prevent and combat crimes and other unlawful acts;
7. carries out activities to prevent and combat corruption, economic and financial crime, cross-border crime, computer crime and organised crime;
8. *carries out, according to its competence, activities for the detection of criminal offences and conducts related investigations;*
9. ensure the security and operation, in accordance with the law, of places of detention and pre-trial detention organised within police units;
10. to ascertain contraventions and apply contravention sanctions, according to the law;
11. ensure the protection of witnesses, informants and victims, in accordance with the law;
12. ensure, in accordance with the law, the protection of magistrates and their families, in cases where their life, physical integrity or assets are under threat;
13. to carry out activities to detect persons who are evading prosecution, execution of sentences or other court decisions, as well as missing persons;
14. carries out activities to prevent and combat illegal migration;
15. uses technical-scientific methods and means in the investigation of the crime scene and in the examination of evidence and material means of proof, carrying out, through its own accredited laboratories and specialists, forensic expertise and technical-scientific findings, ordered by law; [...]
19. carries out specific police activities in the field of rail, sea and air transport; [...]
22. organizes, according to the law, the criminal record for keeping records of convicted persons or against whom other criminal measures have been taken and constitutes the database necessary for the performance of the specific operational tasks of the police; [...]
24. to provide support, according to the law, to central and local public administration authorities in order to carry out their activities; [...]
27. cooperates with structures in other countries and international institutions to prevent and combat cross-border crime; [...]
29. performs any other duties established by law.

(2) In order to carry out its duties, the Romanian Police shall organize its own database, according to the law.

Chapter 5 Rights and obligations

Article 31

(1)¹⁴¹ In the performance of his duties under the law, a police officer shall be vested with the exercise of public authority and shall have the following principal rights and duties:

- (a) to legitimize and establish the identity of persons who violate legal provisions or there are indications that they are preparing or have committed an illegal act;
- (b) to bring to the police station those who, by their actions, endanger the life of persons, public order or other social values, as well as persons suspected of committing illegal acts, whose identity could not be established in accordance with the law; in cases of non-compliance with the instructions given by the police officer, he is entitled to use force; the verification of the situation of these categories of persons and the taking of legal measures, if necessary, shall be carried out within 24 hours, as an administrative measure;
- (c) to invite to police premises persons whose presence is necessary for the performance of police duties, by informing them in writing of the purpose and reason for the invitation;
- (d) to execute warrants of arrest, arrest warrants and warrants for the execution of sentences, under the conditions provided for by law;

¹⁴¹ **Capitolul 5 Drepturi și obligații**

Articolul 31 LEGE nr. 218

(1) În realizarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, politistul este investit cu exercițiul autorității publice și are următoarele drepturi și obligații principale:

- a) să legitimeze și să stabilească identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii ca acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală;
- b) să conducă la sediul poliției pe cei care, prin acțiunile lor, periclitizează viața persoanelor, ordinea publică sau alte valori sociale, precum și persoanele suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale, a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii; în cazurile nerespectării dispozițiilor date de polițist, acesta este îndreptățit să folosească forța; verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 24 de ore, ca măsura administrativă;
- c) să invite la sediul poliției persoanele a căror prezență este necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor poliției, prin aducerea la cunoștință, în scris, a scopului și motivului invitației;
- d) să pună în executare mandatele de aducere, mandatele de arestare și pe cele de executare a pedepselor, în condițiile prevăzute de lege;
- e) în cazul săvârșirii unei infracțiuni, al urmăririi unor infractori sau al unei acțiuni teroriste, să între în incinta locuințelor, a unităților economice, a instituțiilor publice ori particulare, a organizațiilor social-politice, indiferent de deținător sau de proprietar, precum și la bordul oricăror mijloace de transport românești, cu respectarea dispozițiilor legale;
- f) să efectueze, cu respectarea dispozițiilor legale, controale ale persoanelor și bagajelor, precum și ale vehiculelor aflate în circulație, atunci când există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unor infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste;
- g) să efectueze controale și razii atunci când există indicii temeinice cu privire la săvârșirea de infracțiuni ori ascunderea unor infractori, bunuri provenite din infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste;

[...]

(2) În exercitarea drepturilor conferite de prezenta lege politistul are obligația să respecte întocmai drepturile și libertățile fundamentale ale omului, prevăzute de lege și de Convenția europeană a drepturilor omului.

- (e) in the event of the commission of a crime, the pursuit of criminals or a terrorist action, to enter the premises of dwellings, economic establishments, public or private institutions, socio-political organisations, regardless of their owner or proprietor, as well as on board any Romanian means of transport, in compliance with legal provisions;
 - (f) to carry out, in compliance with the legal provisions, checks on persons and luggage, as well as on vehicles in circulation, when there are reasonable indications that crimes or possible terrorist actions have been committed;
 - (g) to carry out checks and raids when there are reasonable grounds for suspecting the commission of offences or the concealment of criminals, criminal assets or possible terrorist acts;
- (2) In exercising the rights conferred by this Law, the police officer is obliged to fully respect the fundamental human rights and freedoms provided for by law and the European Convention on Human Rights.

Law No 129 of 11 July 2019 on preventing and combating money laundering and terrorist financing¹⁴²

Article 1¹⁴³

- (1) This Law establishes the national framework for preventing and combating money laundering and terrorist financing, which includes, but is not limited to, the following categories of authorities and institutions:
- (a) prosecution authorities;
 - (b) public authorities and institutions with regulatory, information and control functions in this area, such as the Financial Intelligence Unit of Romania, authorities with financial/fiscal control functions or authorities with fiscal control functions, customs authority;
 - (c) State bodies specialised in intelligence activities as referred to in Article 6 (6) (1) of Law No 51/1991 on National Security of Romania, republished, as amended;

¹⁴² Lege nr. 129 din 11 iulie 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

¹⁴³ **Capitolul I Dispoziții generale**

Secțiunea 1 Sistemul național de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului

Articolul 1 Lege nr. 129/2019

(1) Prezenta lege instituie cadrul național de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, care include, fără a se limita la acestea, următoarele categorii de autorități și instituții:

- a) organele de urmărire penală;
 - b) autorități și instituții publice cu atribuții de reglementare, informare și control în domeniu, precum unitatea de informații financiare a României, autorități cu atribuții de control financiar/fiscal sau autorități cu atribuții de control fiscal, autoritatea vamală;
 - c) organe de stat specializate în activitatea de informații prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, republicată, cu completările ulterioare;
 - d) autorități administrative autonome și instituții cu rol de reglementare și supraveghere sectorială și control al entităților raportoare, precum Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc.
- (2) Unitatea de informații financiare a României este Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, denumit în continuare Oficiul.

(d) autonomous administrative authorities and institutions with a regulatory and sectoral supervisory role and control of reporting entities, such as the National Bank of Romania, the Financial Supervisory Authority, the National Gambling Office.

(2) Romania's financial intelligence unit is the National Office for Preventing and Combating Money Laundering, hereinafter referred to as the Office.

(3)¹⁴⁴ The Office shall be the authority that coordinates the implementation of the national money laundering and terrorist financing risk assessment, which shall be carried out in cooperation with the authorities and institutions referred to in paragraph (1), ensuring the protection of personal data. The Office shall coordinate the national response to the assessed risks in cooperation with the authorities and institutions referred to in paragraph (1), and shall inform the European Commission, the European Supervisory Authority and the Member States thereof.

[...]

(9) The authorities and institutions referred to in paragraph 3 shall (1) (a), (b) and (d) shall compile statistics on the effectiveness of measures to prevent and combat money laundering and terrorist financing in the specific area of activity, including:

(a) data measuring the size and importance of the various sectors falling within the scope of this Act, including the number of entities and persons and the economic importance of each sector;

(b) data measuring the reporting, investigative and judicial phases of the national anti-money laundering and combating the financing of terrorism framework, including the

¹⁴⁴ (3) Oficiul este autoritatea care coordonează realizarea evaluării riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului la nivel național, evaluare care se realizează în cooperare cu autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. (1), cu asigurarea protecției datelor cu caracter personal. Oficiul coordonează răspunsul național la riscurile evaluate, în cooperare cu autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. (1), și informează, în acest sens Comisia Europeană, Autoritatea europeană de supraveghere și statele membre.

(9) Autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și d) întocmesc statistici privind eficacitatea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, în domeniul specific de activitate, care includ:

a) date de măsurare a dimensiunii și a importanței diferitelor sectoare care intră în domeniul de aplicare al prezentei legi, inclusiv numărul de entități și persoane, precum și importanța economică a fiecărui sector;

b) date de măsurare a fazelor de raportare, de investigare și judiciare ale cadrului național de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, inclusiv numărul de rapoarte privind tranzacții suspecte înaintate către Oficiu, acțiunile întreprinse ca urmare a rapoartelor respective și, anual, numărul de cazuri investigate, numărul de persoane urmărite penal, numărul de persoane condamnate pentru infracțiuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, tipul de infracțiuni generatoare de bunuri supuse spălării banilor, în cazul în care aceste informații sunt disponibile, precum și valoarea în euro a bunurilor care au fost sechestrate sau confiscate;

c) dacă sunt disponibile, date care indică numărul și procentajul de rapoarte care au ca urmare o investigație suplimentară, împreună cu raportul anual către entitățile raportoare în care sunt detaliate utilitatea și urmările rapoartelor pe care le-au prezentat;

d) date privind numărul de cereri transfrontaliere de informații care au fost efectuate, primite, respinse parțial ori complet soluționate de către Oficiu.

(10) Autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și d) transmit Oficiului, în format electronic, statisticile prevăzute la alin. (9), în forma stabilită de acesta. Oficiul asigură publicarea anuală a unei versiuni consolidate a statisticilor, pe pagina proprie de internet.

(11) Oficiul transmite Comisiei Europene statisticile prevăzute la alin. (10).

[...]

number of suspicious transaction reports submitted to the Office, the actions taken as a result of those reports and, annually, the number of cases investigated, the number of persons prosecuted, the number of persons convicted of money laundering or terrorist financing offences, the type of offences giving rise to money laundering proceeds, where this information is available, and the value in euro of assets that have been seized or confiscated;

(c) if available, data indicating the number and percentage of reports that result in further investigation, together with the annual report to reporting entities detailing the usefulness and follow-up of the reports they have submitted;

(d) data on the number of cross-border requests for information that have been made, received, partially rejected or fully dealt with by the Office.

(10) The authorities and institutions referred to in paragraph (1)(a), (b) and (d) shall transmit to the Office, in electronic form, the statistics referred to in paragraph (9) in the form laid down by the Office. The Office shall ensure the annual publication of a consolidated version of the statistics on its website.

(11) The Office shall transmit to the European Commission the statistics referred to in paragraph (10).

Fiscal Procedure Code (Law No 207 of July 20, 2015)¹⁴⁵

Article 132¹⁴⁶ Referral to prosecution

(1) The tax inspection body shall be obliged to refer to the competent judicial authorities any findings made during the tax inspection which may constitute elements of a criminal offence, under the conditions laid down by criminal law.

(2) In the situations referred to in paragraph (1), the tax inspection body shall draw up a report signed by the tax inspection body and by the taxpayer/payer subject to inspection, with or without explanations or objections from the taxpayer/payer. If the person subject to tax inspection refuses to sign the report, the tax inspection body shall record this in the report. In all cases the taxpayer/payer shall be notified of the report.

(3) The report drawn up in accordance with paragraph (2) shall constitute a report and shall form the basis of the documentation for the referral to the prosecution authorities.

¹⁴⁵ Codul de procedură fiscală (Legea nr. 207 din 20 iulie 2015)

¹⁴⁶ **Articolul 132 Sesizarea organelor de urmărire penală**

(1) Organul de inspecție fiscală are obligația de a sesiza organele judiciare competente în legătură cu constatările efectuate cu ocazia inspecției fiscale și care ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracțiuni, în condițiile prevăzute de legea penală.

(2) În situațiile prevăzute la alin. (1) organul de inspecție fiscală are obligația de a întocmi proces-verbal semnat de organul de inspecție fiscală și de către contribuabilul/plătitorul supus inspecției, cu sau fără explicații ori obiecțiuni din partea contribuabilului/plătitorului. În cazul în care cel supus inspecției fiscale refuză să semneze procesul-verbal, organul de inspecție fiscală consemnează despre aceasta în procesul-verbal. În toate cazurile procesul-verbal trebuie comunicat contribuabilului/plătitorului.

(3) Procesul-verbal întocmit potrivit alin. (2) reprezintă act de sesizare și stă la baza documentației de sesizare a organelor de urmărire penală.

Article 349¹⁴⁷ Establishment of facts that may constitute offences

(1) Whenever the tax authorities establish that there are indications that offences have been committed in relation to factual situations falling within the competence of the tax authorities, they shall draw up reports/inspection reports, on the basis of which they shall refer the established facts to the prosecution authorities.

(2) The report or control act concluded according to the competences of the tax authorities, the documents taken and the written explanations requested, according to the law, as the case may be, as well as other documents which have evidentiary value as documents in criminal proceedings shall be sent to the prosecution authorities together with the referral act.

Article 350¹⁴⁸ Cooperation with prosecuting authorities

(1) (No legal effect)

(2) In duly justified cases, after the start of the criminal prosecution, with the opinion of the prosecutor, A.N.A.F. may be requested to carry out tax audits, according to the established objectives

(3) The result of the controls referred to in paragraphs (1) and (2) shall be recorded in minutes, which shall constitute evidence. The minutes shall not constitute a tax claim within the meaning of this Code.

Law No 304 of 28 June 2004 on the organisation of the judiciary¹⁴⁹

Article 4¹⁵⁰

(1) In its judicial activity, the Public Prosecutor's Office shall represent the general interests of society and defend the rule of law and the rights and freedoms of citizens.

¹⁴⁷ **Articolul 349 Constatarea faptelor ce pot constitui infracțiuni**

(1) Ori de câte ori, organele fiscale constată că există indicii privind săvârșirea unor infracțiuni în legătură cu situații de fapt ce intră în competența de constatare a organelor fiscale, acestea întocmesc procese-verbale/acte de control, în baza cărora sesizează organele de urmărire penală cu privire la faptele constatate.

(2) Procesul-verbal sau actul de control încheiat potrivit competențelor ce revin organelor fiscale, documentele ridicate și explicațiile scrise solicitate, potrivit legii, după caz, precum și alte înscrisuri care au valoare probatorie de înscrisuri în procesul penal se trimit organelor de urmărire penală împreună cu actul de sesizare.

¹⁴⁸ **Articolul 350 Colaborarea cu organele de urmărire penală**

(1) Încetat efecte juridice.

(2) În cazuri temeinic justificate, după începerea urmăririi penale, cu avizul procurorului, poate fi solicitată A.N.A.F. efectuarea de controale fiscale, conform obiectivelor stabilite.

(3) Rezultatul controalelor prevăzute la alin. (1) și (2) se consemnează în procese-verbale, care constituie mijloace de probă. Procesele-verbale nu constituie titlu de creanță fiscală în sensul prezentului cod.

¹⁴⁹ Lege nr. 304 din 28 iunie 2004 privind organizarea judiciară (**republicată**)

¹⁵⁰ **Articolul 4 Lege nr. 304 din 28 iunie 2004**

(1) În activitatea judiciară Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

(2) Parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii.

(2) The Public Prosecutor's Office shall operate in addition to the courts, conduct and supervise the criminal investigation activity of the judicial police, under the terms of the law¹⁵¹

The Public Prosecutor's Office shall exercise, through prosecutors, the following powers:

- (a) conduct criminal prosecution in the cases and under the conditions provided by law and participate, according to law, in the resolution of conflicts by alternative means;
- (b) direct and supervise the criminal investigation activity of the judicial police, direct and control the activity of other criminal investigation bodies;
- (c) refer criminal cases to the courts, according to the law;
- (d) to exercise civil action, in cases provided for by law;
- (e) participate, under the law, in court hearings;
- (f) to appeal against court decisions, under the conditions laid down by law;
- (g) defend the rights and legitimate interests of minors, persons under interdiction, missing persons and other persons, in accordance with the law;
- (h) act for the prevention and fight against crime, under the coordination of the Minister of Justice, for the unified implementation of the State's criminal policy;
- (i) study the causes that generate or encourage crime, draw up and submit proposals to the Minister of Justice for their elimination and for the improvement of legislation in this field;
- (j) verify compliance with the law in places of pre-trial detention;
- (k) exercise the powers provided for in the Administrative Litigation Act No 554/2004, as subsequently amended and supplemented;
- (l) exercise any other powers provided by law.

¹⁵¹ **Articolul 63 Lege nr. 304 din 28 iunie 2004**

Ministerul Public exercita, prin procurori, următoarele atribuții:

- a) efectuează urmărirea penală în cazurile și în condițiile prevăzute de lege și participa, potrivit legii, la soluționarea conflictelor prin mijloace alternative;
- b) conduce și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, conduce și controlează activitatea altor organe de cercetare penală;
- c) sesizează instanțele judecătorești pentru judecarea cauzelor penale, potrivit legii;
- d) exercită acțiunea civilă, în cazurile prevăzute de lege;
- e) participa, în condițiile legii, la ședințele de judecată;
- f) exercită căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege;
- g) apără drepturile și interesele legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdicție, ale dispăruților și ale altor persoane, în condițiile legii;
- h) acționează pentru prevenirea și combaterea criminalității, sub coordonarea ministrului justiției, pentru realizarea unitară a politicii penale a statului;
- i) studiază cauzele care generează sau favorizează criminalitatea, elaborează și prezintă ministrului justiției propuneri în vederea eliminării acestora, precum și pentru perfecționarea legislației în domeniu;
- j) verifică respectarea legii la locurile de deținere preventivă;
- k) exercită atribuțiile prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare;
- l) exercită orice alte atribuții prevăzute de lege.

Article 64¹⁵²

- (1) The orders of the superior prosecutor, given in writing and in accordance with the law, shall be binding on subordinate prosecutors.
- (2) In the ordered solutions, the prosecutor shall be independent under the conditions provided by law. The prosecutor may appeal to the Section for Prosecutors of the Superior Council of Magistracy, within the procedure for reviewing the conduct of judges and prosecutors, the intervention of the superior prosecutor, in any form, in the conduct of the criminal prosecution or in the adoption of the solution.
- (3) The decisions adopted by the prosecutor may be overturned with reasons by the superior prosecutor when they are deemed to be unlawful or unreasonable.
- (4) Work assigned to one prosecutor may be passed on to another prosecutor in the following situations:
 - (a) suspension or termination of the prosecutor's status, according to the law;
 - (b) in his absence, if there are objective causes justifying urgency and preventing his recall;
 - (c) if the case is unjustifiably left pending for more than 30 days.
- (5) The prosecutor may appeal to the Section for Prosecutors of the Superior Council of Magistracy, within the procedure for reviewing the conduct of prosecutors, against the measure ordered, according to paragraph (4), by the superior prosecutor.

¹⁵² **Articolul 64 Lege nr. 304 din 28 iunie 2004**

- (1) Dispozițiile procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea, sunt obligatorii pentru procurorii din subordine.
- (2) În soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege. Procurorul poate contesta la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei judecătorilor și procurorilor, intervenția procurorului ierarhic superior, în orice formă, în efectuarea urmăririi penale sau în adoptarea soluției.
- (3) Soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior, când sunt apreciate ca fiind nelegale sau netemeinice.
- (4) Lucrările repartizate unui procuror pot fi trecute altui procuror în următoarele situații:
 - a) suspendarea sau încetarea calității de procuror, potrivit legii;
 - b) în absența sa, dacă există cauze obiective care justifică urgența și care împiedică rechemarea sa;
 - c) lăsarea cauzei în nelucrare în mod nejustificat mai mult de 30 de zile.
- (5) Procurorul poate contesta la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei procurorilor, măsura dispusă, potrivit alin. (4), de procurorul ierarhic superior.

Article 66¹⁵³

(1) The Public Prosecutor's Office shall be authorised to possess and use appropriate means for obtaining, verifying, processing, storing and discovering information relating to offences for which the Public Prosecutor's Office is responsible, in accordance with the law.

(2) The criminal investigation bodies shall carry out their criminal investigation activities directly under the direction and supervision of the public prosecutor and shall be obliged to carry out the prosecutor's provisions.

(3) The services and bodies specialised in collecting, processing and archiving information shall be obliged to make available to the competent public prosecutor's office, without delay, all unprocessed data and information held in connection with the commission of offences.

(4) Failure to comply with the obligations provided for in paragraphs 2 and 3 shall entail legal liability according to law.

Article 66¹ regulates the secondment of judicial police officers to the Public Prosecutor's Office, where they operate under the exclusive authority and supervision of prosecutors, independent from their usual hierarchical police structure.

14

Article 66¹ 154

(1) In order to carry out the activities referred to in Article 142 paragraph (1) of the Code of Criminal Procedure, officers or agents of the judicial police may be seconded to the Public Prosecutor's Office, under the direct supervision and direct control of the public prosecutors, within the limit of the posts approved by law.

¹⁵³ **Articolul 66**

(1) Ministerul Public este autorizat să dețină și să folosească mijloace adecvate pentru obținerea, verificarea, prelucrarea, stocarea și descoperirea informațiilor privitoare la infracțiunile date în competența parchetelor, în condițiile legii.

(2) Organele de poliție judiciară își desfășoară activitatea de cercetare penală, în mod nemijlocit, sub conducerea și supravegherea procurorului, fiind obligate să aducă la îndeplinire dispozițiile acestuia.

(3) Serviciile și organele specializate în culegerea, prelucrarea și arhivarea informațiilor au obligația de a pune, de îndată, la dispoziția parchetului competent, la sediul acestuia, toate datele și toate informațiile, neprelucrate, deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor.

(4) Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. (2) și (3) atrage răspunderea juridică potrivit legii.

¹⁵⁴ **Articolul 66¹**

(1) În vederea desfășurării activităților prevăzute de art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală, în cadrul Ministerului Public pot funcționa, prin detașare, ofițeri sau agenți de poliție judiciară, sub directă conducere și controlul nemijlocit al procurorilor, în limita posturilor aprobate potrivit legii.

(2) Detașarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară se dispune, la solicitarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de către ministrul afacerilor interne, pe o perioadă de cel mult 3 ani, cu posibilitatea prelungirii din 3 în 3 ani, cu acordul acestora.

(3) Numirea în funcții a ofițerilor și agenților de poliție judiciară prevăzuți la alin. (1) se face prin ordin al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(3¹) Nu pot ocupa funcția de ofițer sau agent de poliție judiciară, lucrători, informatori sau colaboratori, chiar acoperiți, ai serviciilor de informații. Anterior numirii în funcție, aceștia vor da o declarație olografă pe propria răspundere că nu fac și nu au făcut parte din serviciile de informații, că nu sunt și nu au fost colaboratori sau informatori ai acestora.

- (2) The secondment of officers and agents of the criminal police is ordered, at the request of the Prosecutor General of the Prosecutor's Office of the High Court of Cassation and Justice, by the Minister of Internal Affairs, for a maximum period of 3 years, with the possibility of extension every 3 years, with their consent.
- (3) The appointment to office of the officers and agents of the judicial police referred to in paragraph (1) shall be made by order of the Prosecutor General of the Prosecutor's Office of the High Court of Cassation and Justice.
- (3¹) The position of judicial police officer or agent may not be held by workers, informers or collaborators, even under cover, of the intelligence services. Prior to their appointment, they shall give a sworn affidavit that they are not and have not been members of the intelligence services, that they are not and have not been collaborators or informers of the intelligence services.
- (4)¹⁵⁵ The termination of the secondment of officers and agents of the criminal investigation police may be ordered before the period referred to in paragraph (2) by reasoned order of the Prosecutor General of the Prosecutor's Office of the High Court of Cassation and Justice.
- (5) During the period of secondment, the officers and agents of the criminal investigation police may not receive any assignment from the higher hierarchical bodies.
- (6) The provisions of the prosecutors shall be binding on police officers and agents. The acts drawn up by them on the written order of the public prosecutor shall be carried out on his behalf.
- (7) The judicial police officers and agents referred to in paragraph (1) shall have the rights and obligations provided by law for police officers and agents, with the exceptions

¹⁵⁵ (4) Încetarea detaşării ofiţerilor şi a agenţilor de poliţie judiciară se poate dispune înaintea perioadei prevăzute la alin. (2) prin ordin motivat al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie. (5) Pe durata detaşării ofiţerii şi agenţii de poliţie judiciară nu pot primi de la organele ierarhic superioare nicio însărcinare.

(6) Dispoziţiile procurorilor sunt obligatorii pentru ofiţerii şi agenţii de poliţie. Actele întocmite de aceştia din dispoziţia scrisă a procurorului sunt efectuate în numele acestuia.

(7) Ofiţerii şi agenţii de poliţie judiciară prevăzuţi la alin. (1) au drepturile şi obligaţiile prevăzute de lege pentru ofiţerii de poliţie şi agenţii de poliţie, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege, şi beneficiază, în mod corespunzător, de drepturile prevăzute la art. 11 şi 23 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea şi alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor şi altor categorii de personal din sistemul justiţiei, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 45/2007, cu modificările şi completările ulterioare.

(8) Ofiţerii şi agenţii de poliţie judiciară detaşaţi în condiţiile alin. (1) îşi păstrează salarizarea avută la data detaşării.

(9) Atribuţiile prevăzute de lege pentru ministrul afacerilor interne privind drepturile şi răspunderile ce revin ofiţerilor şi agenţilor de poliţie judiciară detaşaţi se exercită de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie. Atribuţiile privind acordarea gradelor profesionale pentru ofiţerii şi agenţii de poliţie judiciară detaşaţi se exercită de ministrul afacerilor interne, la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie.

(10) Dispoziţiile art. 6 din Legea nr. 364/2004 privind organizarea şi funcţionarea poliţiei judiciare, republicată, cu modificările ulterioare, se aplică în mod corespunzător în raport cu activitatea ofiţerilor şi agenţilor de poliţie judiciară.

(11) Pentru ofiţerii şi agenţii de poliţie judiciară detaşaţi în cadrul Direcţiei de Investigare a Infracţiunilor de Criminalitate Organizată şi Terorism şi Direcţiei Naţionale Anticorupţie sunt aplicabile dispoziţiile prevăzute în legile speciale aplicabile acestora.

provided for in this Law, and shall be duly entitled to the rights provided for in Articles 11 and 23 of the Government Emergency Ordinance No 27/2006 on the salaries and other rights of judges, prosecutors and other categories of personnel in the justice system, approved with amendments and additions by Law No 45/2007, as subsequently amended and supplemented.

(8) The judicial police officers and agents seconded under paragraph (1) shall retain their salary as at the date of secondment.

(9) The powers provided by law for the Minister of Internal Affairs regarding the rights and responsibilities of the seconded judicial police officers and agents shall be exercised by the Prosecutor General of the Prosecutor's Office of the High Court of Cassation and Justice. The powers relating to the granting of professional ranks to seconded judicial police officers and agents shall be exercised by the Minister of the Interior on the proposal of the Prosecutor General of the High Court of Cassation and Justice.

(10) The provisions of Article 6 of Law No 364/2004 on the organisation and functioning of the judicial police, republished, as subsequently amended, shall apply accordingly in relation to the work of judicial police officers and agents.

(11) The provisions laid down in the special laws applicable to the Directorate for the Investigation of Organised Crime and Terrorism and the National Anticorruption Directorate shall be applicable to officers and agents of the judicial police seconded to the Directorate for the Investigation of Organised Crime and Terrorism and the National Anticorruption Directorate.

bb. Via national administrative decrees/regulations under criminal procedural law (*Codul de Procedură Penală*)

(1) Emergency Ordinance 2011

Emergency Ordinances for the CPC and other areas: For the area of structural funds i.e. expenditure related fraud conduct like subsidy fraud etc.: Emergency Ordinance no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relating thereto/66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora

15

(2) Specific Decrees and non-formal law

Common Methodology for investigating tax evasion, fraud for the joint investigation of tax and customs fraud, signed in February 2014 by PÎCCJ, ANAF and IGPR/*Metodologia comună de investigare a evaziunii fiscale, a fraudelor de investigare comună a fraudelor fiscale și vamale.*

16

Article 4

The anti-fraud inspectors from the Anti-Fraud Directorate carry out their activity by secondment to the prosecutor's offices as economic-financial specialists.

Article 10

During the secondment, the anti-fraud inspectors shall carry out their activity under the administrative authority of the head of the prosecutor's office and under the coordination of the prosecutor in respect of the acts carried out in question.

d) Urgent measures in accordance with national law necessary to ensure effective investigations

17

Art. 60 CPC¹⁵⁶ Urgent cases

The public prosecutor or the criminal investigation body, as appropriate, shall be obliged to carry out the acts of prosecution which are not subject to postponement, even if they concern a case which does not fall within its jurisdiction. Proceedings in such cases shall be referred immediately to the competent prosecutor.

Law no. 218 of 23 April 2002 on the organization and functioning of the Romanian Police¹⁵⁷

Art. 38¹⁵⁸

Every situation in which a weapon has been used shall be reported urgently to the chain of command. As soon as possible, the report shall be made in writing. If, as a result of the use of a weapon, a person has been killed or injured, the competent public prosecutor shall be notified immediately, in accordance with the law.

Art. 40¹⁵⁹

The police officer shall be obliged to take the necessary measures to protect the life, health and physical integrity of the persons under his guard and, in particular, to arrange immediately for medical care to be given to them whenever necessary.

¹⁵⁶ **Articolul 60 Codul de Procedură Penală Cazurile urgente**

Procurorul sau organul de cercetare penală, după caz, este obligat să efectueze actele de urmărire penală care nu suferă amânare, chiar dacă acestea privesc o cauză care nu este de competența acestuia. Lucrările efectuate în astfel de cazuri se trimit, de îndată, procurorului competent.

¹⁵⁷ Lege nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române

¹⁵⁸ **Articolul 38 Lege no. 218/2002**

Fiecare situație în care s-a făcut uz de arma se raportează de urgență ierarhic. De îndată ce va fi posibil, raportul va fi întocmit în scris. Dacă în urma uzului de arma s-a produs moartea sau vătămarea unei persoane, fapta se comunică de îndată procurorului competent, potrivit legii.

¹⁵⁹ **Articolul 40 Lege no. 218/2002**

Politistul este obligat să ia măsurile necesare pentru ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale a persoanelor a căror paza o asigură și, în special, să ia imediat măsuri ca îngrijirile medicale să le fie acordate de fiecare dată când acestea se impun.

Article 6¹⁶⁰ Law No 6 of 18 February 2021

(4) Once the information has been sent and until the European Public Prosecutor's decision has been communicated or a period of 5 days has elapsed, the prosecution service shall only carry out urgent acts. If the European Public Prosecutor's Office issues a reasoned decision extending the time limit for the exercise of the right of evocation by a maximum of 5 days, the urgent acts shall be carried out during the new time limit, starting from the moment of communication of the extension decision.

e) Provisions in relation to the gathering of evidence**Art. 3 CPC Separation of judicial functions**

[...] (4)¹⁶¹ In the exercise of the prosecution function, the prosecutor and the criminal investigation bodies shall **collect the evidence necessary** to ascertain whether or not there are grounds for committal for trial.

(5) The acts and measures in the course of criminal prosecution, which restrict the fundamental rights and freedoms of the person, shall be disposed of by the judge designated for this purpose, except in cases provided for by law.

(6) The legality of the indictment and the evidence on which it is based, as well as the legality of the decisions not to indict shall be decided by the preliminary chamber judge, under the law.

(7) The trial shall be conducted by the court in legally constituted panels.

18

In performing the prosecution function, prosecutors and criminal investigation bodies must collect the evidence needed to determine if a case should go to trial. Any investigative acts or measures that restrict a person's fundamental rights and freedoms require authorization from a designated judge, unless the law provides exceptions. The preliminary chamber judge reviews the legality of both indictments and decisions not to indict, as well as the evidence supporting them. Trials in PIF matters are conducted by legally constituted special court panels (see above).

19

¹⁶⁰ **Articolul 6**

(4) După transmiterea informării și până la comunicarea deciziei Parchetului European sau până la expirarea unui termen de 5 zile, organul de urmărire penală va efectua doar actele urgente. În cazul în care Parchetul European emite o decizie motivată de prelungire a termenului de adoptare privind exercitarea dreptului de evocare cu o durată maximă de 5 zile, actele urgente vor fi efectuate pe durata noului termen, începând de la momentul comunicării deciziei de prelungire.

¹⁶¹ **Articolul 3 Codul de Procedură Penală Separarea funcțiilor judiciare**

(4) În exercitarea funcției de urmărire penală, procurorul și organele de cercetare penală strâng probele necesare pentru a se constata dacă există sau nu temeiuri de trimitere în judecată.

(5) Asupra actelor și măsurilor din cadrul urmăririi penale, care restrâng drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, dispune judecătorul desemnat cu atribuții în acest sens, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(6) Asupra legalității actului de trimitere în judecată și probelor pe care se bazează acesta, precum și a legalității soluțiilor de netrimitere în judecată se pronunță judecătorul de cameră preliminară, în condițiile legii.

(7) Judecata se realizează de către instanță, în complete legal constituite.

Art. 100 CPC¹⁶² Administration of evidence

(1) In the course of criminal proceedings, the prosecuting authority shall **collect and administer evidence both for and against the suspect or accused person**, of its own motion or on request.

(2) In the course of the trial, the court shall take evidence at the request of the prosecutor, the injured party or the parties and, in the alternative, of its own motion, when it considers it necessary to form its own opinion.

(3) A request for the taking of evidence made in the course of criminal proceedings or in the course of the trial by persons entitled to do so shall be granted or refused by the judicial authorities, stating the reasons.

(4) The judicial authorities may reject a request for the taking of evidence where:

- (a) the evidence is not relevant to the object of the evidence in the case;
- (b) it is considered that sufficient evidence has been adduced to prove the fact which is the subject of the evidence;
- (c) the evidence is not necessary because the fact is common knowledge;
- (d) the evidence is impossible to obtain;
- (e) the application was made by a person not entitled to it;
- (f) the taking of evidence is contrary to law.

Article 306 CPC Obligations of prosecuting authorities

(1)¹⁶³ In order to achieve the object of the criminal prosecution, the criminal investigation bodies shall be obliged, after referral, to search and collect data or information on

¹⁶² **Articolul 100 Codul de Procedură Penală Administrarea probelor**

(1) În cursul urmăririi penale, organul de urmărire penală strânge și administrează probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau a inculpatului, din oficiu ori la cerere.

(2) În cursul judecății, instanța administrează probe la cererea procurorului, a persoanei vătămate sau a părților și, în mod subsidiar, din oficiu, atunci când consideră necesar pentru formarea convingerii sale.

(3) Cererea privitoare la administrarea unor probe formulată în cursul urmăririi penale sau în cursul judecății de către persoanele îndreptățite se admite ori se respinge motivat de către organele judiciare.

(4) Organele judiciare pot respinge o cerere privitoare la administrarea unor probe atunci când:

- a) proba nu este relevantă în raport cu obiectul probațiunii din cauză;
- b) se apreciază că pentru dovedirea elementului de fapt care constituie obiectul probei au fost administrate suficiente mijloace de probă;
- c) proba nu este necesară, întrucât faptul este notoriu;
- d) proba este imposibil de obținut;
- e) cererea a fost formulată de o persoană neîndreptățită;
- f) administrarea probei este contrară legii.

¹⁶³ **Articolul 306 Codul de Procedură Penală Obligațiile organelor de urmărire penală**

(1) Pentru realizarea obiectului urmăririi penale organele de cercetare penală au obligația ca, după sesizare, să caute și să strângă datele ori informațiile cu privire la existența infracțiunii și identificarea persoanelor care au săvârșit infracțiuni, să ia măsuri pentru limitarea consecințelor acestora, să obțină și să administreze probele cu respectarea prevederilor art. 100 și 101.

(2) Organele de cercetare penală au obligația de a efectua actele de cercetare care nu suferă amânare, chiar dacă privesc o cauză pentru care nu au competența de a efectua urmărirea penală.

(3) După începerea urmăririi penale, organele de cercetare penală strâng și administrează probele, atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului ori inculpatului.

the existence of the offence and identification of the persons who committed the offence, to take measures to limit its consequences, to obtain and administer evidence in compliance with the provisions of Articles 100 and 101.

(2) Criminal investigation bodies shall be obliged to carry out investigative acts that are not subject to postponement, even if they concern a case for which they do not have the competence to carry out criminal prosecution.

(3) After the commencement of criminal proceedings, the criminal investigation bodies shall collect and administer evidence, both for and against the suspect or the accused(5) Where the criminal investigation body considers that it is necessary to take evidence or to use special investigative techniques, which may be authorised or ordered only by the public prosecutor or, where appropriate, by the judge of rights and freedoms during the prosecution phase, it shall make reasoned proposals, which shall contain the data and information which are mandatory in the course of those proceedings. The report shall be sent to the prosecutor together with the case file.

In Romania, the prosecutor and criminal investigation bodies are responsible for collecting evidence necessary to determine whether prosecution is warranted (Art. 3 para 4 CPC; Art. 306 para 1 CPC). They are obligated to collect evidence both in favour and against the suspect or accused, either *ex officio* or upon request (Art. 100 para 1, Art. 306 para 3 CPC).

20

The court plays a separate role in taking evidence during trial, ensuring judicial separation of functions (Art. 3 para 7 CPC). Requests for evidence must be assessed by judicial authorities, and may be rejected on various legal grounds such as irrelevance, inadmissibility, or legal impossibility (Art. 100 para 3–4 CPC).

21

Restrictive investigative measures affecting fundamental rights (e.g. wiretapping, search) must be authorised by a judge of rights and freedoms, unless otherwise provided by law (Art. 3 para 5 CPC). This judicial oversight also applies when using special investigative techniques, for which the criminal investigation body must submit a reasoned proposal to the prosecutor, who in turn may seek judicial authorisation if required (Art. 306 para 5 CPC).

22

(4) Organul de urmărire penală se pronunță, prin ordonanță motivată, în condițiile art. 100 alin. (3) și (4), asupra cererilor de administrare a probelor, în limita competenței sale.

(5) Când organul de cercetare penală apreciază că este necesară administrarea unor mijloace de probă sau folosirea unor tehnici speciale de investigare, care pot fi autorizate ori dispuse, în faza de urmărire penală, numai de procuror sau, după caz, de judecătorul de drepturi și libertăți, formulează propuneri motivate, care trebuie să cuprindă datele și informațiile care sunt obligatorii în cadrul acelei proceduri. Referatul este trimis procurorului împreună cu dosarul cauzei.

Law no. 218 of 23 April 2002 on the organization and functioning of the Romanian Police¹⁶⁴

Chapter 3 Powers of the Romanian Police¹⁶⁵

(1) The Romanian Police has the following main tasks:

1. to protect the life, bodily integrity and freedom of persons, private and public property, other legitimate rights and interests of citizens and the community;
2. to apply measures to maintain public order and peace, the safety of citizens, to prevent and combat crime and to identify and counteract the actions of elements that threaten

¹⁶⁴ Lege nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române

¹⁶⁵ **Capitolul 3 Atribuțiile Poliției Române**

Articolul 26 LEGE nr. 218

(1) Poliția Română are următoarele atribuții principale:

1. apara viața, integritatea corporală și libertatea persoanelor, proprietatea privată și publică, celelalte drepturi și interese legitime ale cetățenilor și ale comunității;
 2. aplica măsuri de menținere a ordinii și liniștii publice, a siguranței cetățeanului, de prevenire și combatere a fenomenului infracțional și de identificare și contracarare a acțiunilor elementelor care atentează la viața, libertatea, sănătatea și integritatea persoanelor, a proprietății private și publice, precum și a altor interese legitime ale comunității;
 3. sprijină unitățile de jandarmerie cu informații pentru asigurarea sau restabilirea ordinii și liniștii publice, cu ocazia mitingurilor, manifestatiilor cultural-sportive și altele asemenea;
 4. asigura, direct sau în cooperare cu alte instituții abilitate potrivit legii, executarea controalelor tehnice și intervențiilor pirotehnice pentru prevenirea, descoperirea și neutralizarea dispozitivelor explozive amplasate în scopul tulburării ordinii publice, vătămării integrității corporale, sănătății persoanelor sau provocării de daune proprietății publice ori private;
 5. avizează și controlează, în condițiile legii, înființarea societăților private de detectivi, paza, supraveghere și garda de corp;
 6. culege informații în vederea cunoașterii, prevenirii și combaterii infracțiunilor, precum și a altor fapte ilicite;
 7. realizează activități de prevenire și combatere a corupției, a criminalității economico-financiare, a celei transfrontaliere, a infracțiunii în domeniul informaticii și a crimei organizate;
 8. desfășoară, potrivit competenței, activități pentru constatarea faptelor penale și efectuează cercetări în legătură cu acestea;
 9. asigura paza și funcționarea, în condițiile legii, a locurilor de reținere și de arest preventiv organizate în cadrul unităților de poliție;
 10. constata contravenții și aplica sancțiuni contravenționale, potrivit legii;
 11. asigura protecția martorului, informatorului și a victimei, în condițiile legii;
 12. asigura, conform legii, protecția magistraților și a familiilor lor, în cazurile în care viața, integritatea corporală sau avutul acestora sunt supuse unor amenințări;
 13. desfășoară activități de depistare a persoanelor care se sustrag urmăririi penale, executării pedepselor sau altor hotărâri judecătorești, precum și a persoanelor dispărute;
 14. desfășoară activități de prevenire și combatere a migrației ilegale;
 15. folosește metode și mijloace tehnico-științifice în cercetarea locului săvârșirii infracțiunilor și la examinarea probelor și a mijloacelor materiale de proba, efectuând, prin laboratoarele și specialiștii proprii acreditați, expertize criminalistice și constatări tehnico-științifice, dispuse în condițiile legii;
 19. desfășoară activități specifice de poliție în domeniul transporturilor feroviare, navale și aeriene;
 22. organizează, în condițiile legii, cazierul judiciar pentru ținerea evidenței persoanelor condamnate ori împotriva cărora s-au luat alte măsuri cu caracter penal și constituie baza de date necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor operative specifice poliției;
 24. acorda sprijin, potrivit legii, autorităților administrației publice centrale și locale în vederea desfășurării activității acestora;
 27. conlucrează cu structuri de profil din alte state și de la nivelul unor instituții internaționale pentru prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere;
 29. îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege.
- (2) Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin Poliția Română își organizează propria baza de date, potrivit legii.

the life, liberty, health and integrity of persons, private and public property and other legitimate interests of the community;

3. assists the gendarmerie units with information for ensuring or restoring public order and tranquillity, on the occasion of rallies, cultural and sporting events and the like;

4. ensure, directly or in cooperation with other institutions authorized by law, the execution of technical controls and pyrotechnic interventions for the prevention, discovery and neutralization of explosive devices placed for the purpose of disturbing public order, damaging the physical integrity, health of persons or causing damage to public or private property;

5. approve and control, in accordance with the law, the establishment of private detective, security, surveillance and bodyguard companies;

6. collects information in order to know, prevent and combat crimes and other unlawful acts;

7. carries out activities to prevent and combat corruption, economic and financial crime, cross-border crime, computer crime and organised crime;

8. *carries out, according to its competence, activities for the detection of criminal offences and conducts related investigations;*

9. ensure the security and operation, in accordance with the law, of places of detention and pre-trial detention organised within police units;

10. to ascertain contraventions and apply contravention sanctions, according to the law;

11. ensure the protection of witnesses, informants and victims, in accordance with the law;

12. ensure, in accordance with the law, the protection of magistrates and their families, in cases where their life, physical integrity or assets are under threat;

13. to carry out activities to detect persons who are evading prosecution, execution of sentences or other court decisions, as well as missing persons;

14. carries out activities to prevent and combat illegal migration;

15. uses technical-scientific methods and means in the investigation of the crime scene and in the examination of evidence and material means of proof, carrying out, through its own accredited laboratories and specialists, forensic expertise and technical-scientific findings, ordered by law;

19. carries out specific police activities in the field of rail, sea and air transport; [...]

22. organizes, according to the law, the criminal record for keeping records of convicted persons or against whom other criminal measures have been taken and constitutes the database necessary for the performance of the specific operational tasks of the police;

24. to provide support, according to the law, to central and local public administration authorities in order to carry out their activities; [...]

27. cooperates with structures in other countries and international institutions to prevent and combat cross-border crime; [...]

29. performs any other duties established by law.

(2) In order to carry out its duties, the Romanian Police shall organize its own database, according to the law.

Chapter 5 Rights and obligations

Article 31¹⁶⁶

(1) In the performance of his duties under the law, a police officer shall be vested with the exercise of public authority and shall have the following principal rights and duties:

- (a) to legitimize and establish the identity of persons who violate legal provisions or there are indications that they are preparing or have committed an illegal act;
- (b) to bring to the police station those who, by their actions, endanger the life of persons, public order or other social values, as well as persons suspected of committing illegal acts, whose identity could not be established in accordance with the law; in cases of non-compliance with the instructions given by the police officer, he is entitled to use force; the verification of the situation of these categories of persons and the taking of legal measures, if necessary, shall be carried out within 24 hours, as an administrative measure;
- (c) to invite to police premises persons whose presence is necessary for the performance of police duties, by informing them in writing of the purpose and reason for the invitation;
- (d) to execute warrants of arrest, arrest warrants and warrants for the execution of sentences, under the conditions provided for by law;

¹⁶⁶ **Capitolul 5 Drepturi și obligații**

Articolul 31 LEGE nr. 218

(1) În realizarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, politistul este investit cu exercițiul autorității publice și are următoarele drepturi și obligații principale:

- a) să legitimeze și să stabilească identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii ca acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală;
- b) să conducă la sediul poliției pe cei care, prin acțiunile lor, periclitează viața persoanelor, ordinea publică sau alte valori sociale, precum și persoanele suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale, a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii; în cazurile nerespectării dispozițiilor date de polițist, acesta este îndreptățit să folosească forța; verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 24 de ore, ca măsură administrativă;
- c) să invite la sediul poliției persoanele a căror prezență este necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor poliției, prin aducerea la cunoștință, în scris, a scopului și motivului invitației;
- d) să pună în executare mandatele de aducere, mandatele de arestare și pe cele de executare a pedepselor, în condițiile prevăzute de lege;
- e) în cazul săvârșirii unei infracțiuni, al urmăririi unor infractori sau al unei acțiuni teroriste, să între în incinta locuințelor, a unităților economice, a instituțiilor publice ori particulare, a organizațiilor social-politice, indiferent de deținător sau de proprietar, precum și la bordul oricăror mijloace de transport românești, cu respectarea dispozițiilor legale;
- f) să efectueze, cu respectarea dispozițiilor legale, controale ale persoanelor și bagajelor, precum și ale vehiculelor aflate în circulație, atunci când există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unor infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste;
- g) să efectueze controale și razii atunci când există indicii temeinice cu privire la săvârșirea de infracțiuni ori ascunderea unor infractori, bunuri provenite din infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste;

[...]

(2) În exercitarea drepturilor conferite de prezenta lege politistul are obligația să respecte întocmai drepturile și libertățile fundamentale ale omului, prevăzute de lege și de Convenția europeană a drepturilor omului.

- (e) in the event of the commission of a crime, the pursuit of criminals or a terrorist action, to enter the premises of dwellings, economic establishments, public or private institutions, socio-political organisations, regardless of their owner or proprietor, as well as on board any Romanian means of transport, in compliance with legal provisions;
 - (f) to carry out, in compliance with the legal provisions, checks on persons and luggage, as well as on vehicles in circulation, when there are reasonable indications that crimes or possible terrorist actions have been committed;
 - (g) to carry out checks and raids when there are reasonable grounds for suspecting the commission of offences or the concealment of criminals, criminal assets or possible terrorist acts;
- (2) In exercising the rights conferred by this Law, the police officer is obliged to fully respect the fundamental human rights and freedoms provided for by law and the European Convention on Human Rights.

Article 6¹⁶⁷ Law No 6 of 18 February 2021

- (1) If the prosecutor, in the course of the prosecution, discovers evidence of an offence in respect of which the European Public Prosecutor's Office may exercise jurisdiction or discovers circumstances giving rise to jurisdiction on the part of the European Public Prosecutor's Office, he or she shall immediately inform the European Public Prosecutor's Office by letter, subsequently providing any further information requested by the European Public Prosecutor's Office with a view to establishing jurisdiction.
- (2) The information referred to in paragraph 1 shall contain all relevant elements of the case, including at least a description of the facts under investigation, the amount of damage caused or likely to have been caused, the identity of the persons who may have participated in the commission of the offence, the identity of the victims, information on the inseparably linked offences, the stage of the investigation, an indication of the evidence taken, cross-border elements, reasons for concluding that the European Public

¹⁶⁷ **Articolul 6 Lege nr. 6 din 18 februarie 2021**

- (1) În cazul în care procurorul, în cursul urmăririi penale, constată elemente privind o infracţiune pentru care Parchetul European ar putea să îşi exercite competenţa sau descoperă împrejurări care determină atragerea competenţei Parchetului European, informează despre aceasta, de îndată, Parchetul European, prin adresă, oferind, ulterior, oricare alte informaţii solicitate de Parchetul European în vederea stabilirii competenţei.
- (2) Informarea prevăzută la alin. (1) va cuprinde toate elementele relevante ale cauzei, incluzând cel puţin descrierea faptelor cercetate, valoarea prejudiciului produs sau care s-ar fi putut produce, identitatea persoanelor care ar fi putut participa la săvârşirea faptei, identitatea victimelor, date privind infracţiuni legate în mod indisolubil, stadiul cercetărilor, indicarea probelor administrate, elemente transfrontaliere, argumente pentru a concluziona că Parchetul European este mai bine poziţionat pentru a efectua urmărirea penală în sensul prevederilor art. 25 alin. (4) din Regulamentul EPPO, după caz.
- (3) În situaţia în care Parchetul European solicită informaţii suplimentare sau accesul la dosar în vederea exercitării dreptului de evocare, acestea îi sunt puse la dispoziţie de îndată.
- (4) După transmiterea informării şi până la comunicarea deciziei Parchetului European sau până la expirarea unui termen de 5 zile, organul de urmărire penală va efectua doar actele urgente. În cazul în care Parchetul European emite o decizie motivată de prelungire a termenului de adoptare privind exercitarea dreptului de evocare cu o durată maximă de 5 zile, actele urgente vor fi efectuate pe durata noului termen, începând de la momentul comunicării deciziei de prelungire.

Prosecutor's Office is better placed to prosecute within the meaning of Article 25(4) of the EPPO Regulation, where appropriate.

(3) Where the European Public Prosecutor requests additional information or access to the file in order to exercise the right of evocation, this shall be made available to him without delay.

(4) Once the information has been sent and until the European Public Prosecutor's decision has been communicated or a period of 5 days has elapsed, the prosecution service shall only carry out urgent acts. If the European Public Prosecutor's Office issues a reasoned decision extending the time limit for the exercise of the right of evocation by a maximum of 5 days, the urgent acts shall be carried out during the new time limit, starting from the moment of communication of the extension decision.

4. Article 29 Lifting privileges or immunities

a) National privilege and immunity provisions, para 1	172	(c) National legislation	181
aa. Privilege Provisions	172	(3) Privilege against self-incrimination	181
(1) Legal (professional) privilege	172	(a) Enshrinement in Romanian law	181
(a) Provisions in Romanian law	172	(b) National legislation.....	182
(b) Provisions on Lifting a legal (professional) privilege	177	bb. Conclusion and Summary to the different Privileges and the lifting/waiving procedure in Romanian law	183
(2) Witness and spousal privilege	178	b) Immunity provisions	183
(a) Provisions in Romanian law	178	aa. Parliamentary privilege or immunity ...	183
(b) Provisions on lifting a spousal privilege	181	bb. Provisions on the lifting of immunities	184
		c) Immunities and Privileges under union law, para 2	185

1. Where the investigations of the EPPO involve persons protected by a privilege or immunity **under national law**, and such privilege or immunity presents an obstacle to a specific investigation being conducted, the European Chief Prosecutor shall make a reasoned written request for its lifting in accordance with the procedures laid down by that national law.

2. Where the investigations of the EPPO involve persons protected by privileges or immunities under the Union law, in particular the Protocol on the privileges and immunities of the European Union, and such privilege or immunity presents an obstacle to a specific investigation being conducted, the European Chief Prosecutor shall make a reasoned written request for its lifting in accordance with the procedures laid down by Union law.

Art. 29 addresses primarily the European Chief Prosecutor and must be initiated by her/him. This makes the significance of the provision clear. Above all, it focuses on the so-called political immunities and privileges. In order to bring Art. 29 EPPO Regulation

1

into action the EPPO needs to issue a request. If the EPPO believes that an individual's immunity is obstructing their investigation, they can request that the relevant authority (parliament of Slovenia or EU institution) lift the immunity. This action requires decision-making process, which is an internal action. The request for para 1 needs to be made to the national authority. The relevant authority decides whether to lift the immunity based on the specific circumstances of the case and the potential seriousness of the offense.

- 2 During the request the **confidentiality** has a high value. All parties and the EPPO as well as the relevant authority must ensure confidentiality throughout the process, unless exceptional circumstances justify making the request public. During the investigation the EDP gathers evidence and builds a case to support their request for lifting immunity. This might involve **witness testimonies**, **financial records**, or other relevant information. At the end the consultation can have success or no success. In an ideal case the EPPO consults with the relevant authority (national parliament or EU institution) to explain the **reasons for their request** and address any concerns.
- 3 The authority, which the **receives the request** follows its established procedures for considering requests to lift immunity. This might involve hearings, debates, or votes. The individual perpetrator whose immunity is at stake might seek legal representation to **defend themselves** and argue against lifting their immunity. During all request the EDPs and the EPPO need to follow the common core principles of the Charter of Fundamental rights, thus they need to ensure **proportionality** and respect the rights such as the fair trial principal and the **presumption of innocence** (cf. → Art. 6 para 2 ECHR).
- 4 However, national privileges (such as the privileges of relatives, the rights of lawyers or clergy) go beyond this. They are also taken into account here, since defence lawyers in EPPO criminal cases have these privileges and these cannot be undermined by supranational law, and as long as there is no genuine European criminal procedural law, the national provisions apply at this point.
- 5 A recent case can be read an example of the importance of the provision of Art. 29 for the EPPO:

Case in which the immunity of a Romanian politician has been lifted in order to investigate

The case of Florian Bodog, senator and former minister of health was started by the National Anticorruption Directorate. It started the criminal investigation against Florian Bodog, senator and the ministry of health, for committing the following criminal offenses:

- Abuse of office, where the public official obtained a financial gain for themselves or for another (Article 297 of the Romanian Criminal Code)
- Twelve acts of intellectual forgery (Article 321 of the Romanian Criminal Code)
- Three concurring offenses of forgery in deeds by private signature (Article 322 of the Romanian Criminal Code).

The ordinance of initiation of the criminal prosecutor states that there are certain aspects of the case that give rise to a reasonable suspicion that the alleged facts of the case are as follows:

As Minister of Health, the suspect Bodog Florian Dorel is alleged to have directly facilitated the collection of salary payments for a personal advisor who did not attend work or fulfil their contractual obligations for a period of 12 months. Moreover, the suspect is alleged to have signed a number of documents on behalf of the absent personal advisor. Specifically, between February 2017 and January 2018, Bodog Florian Dorel (who is no longer minister) allegedly falsely attested to the presence of the personal advisor by signing attendance sheets, despite knowing that they had not fulfilled their duties and had not reported to work. Furthermore, the suspect is alleged to have failed to take disciplinary action against the personal advisor. Additionally, between February and October 2017, the former minister is accused of falsifying the personal advisor's signature on two employment contracts and a declaration of responsibility, which could have legal consequences.

On September 23, 2019, the Senate denied the first request by the DNA (National Anti-corruption Directorate) to commence criminal proceedings against the same official. Subsequently, new evidence and reasonable indications emerged regarding the commission of other crimes by the former minister, including three counts of forging private documents, as well as another act that constitutes the offense of abuse of office. In light of this new information, in April 2021 the National Anticorruption Directorate once again requested the lifting of the Minister's immunity in order to commence criminal proceedings. The Senate has accepted the request this time, with 98 votes in favour and 24 votes against.

Source: Press release of the National Anticorruption Directorate in Romanian: <https://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=10337> Accessed 31 December 2025.

a) National privilege and immunity provisions, para 1

- 6 The main *telos* of Art. 29 is it to safeguard specific fundamental rights and principles that are deeply rooted in the legal systems of Member States.

aa. Privilege Provisions

- 7 By respecting national privileges, the EPPO Regulation ensures that its actions do not contravene national laws, which could otherwise lead to challenges in courts and undermine the legitimacy of investigations and prosecutions. Art. 47 CFR and Art. 6 ECHR request a fair trial and thus special persons, such as politicians or chiefs and other professional activities are protected with special rights.

(1) Legal (professional) privilege

- 8 An LPP e.g. serves to protect the confidentiality of communications between a lawyer and their client.

(a) Provisions in Romanian law

Article 89 CPC¹⁶⁸ Legal assistance to the suspected or accused person

(1) The suspected or accused person shall have the right to be assisted by one or more lawyers throughout the criminal proceedings, the pre-trial proceedings and the trial, and the judicial authorities shall be obliged to inform him of this right. Legal assistance is provided when at least one lawyer is present.

(2) The detained or arrested person shall have the right to contact the lawyer, ensuring the confidentiality of communications, with due observance of the necessary measures of visual surveillance, guard and security, without interception or recording of the conversation between them. Evidence obtained in breach of this paragraph shall be excluded.

¹⁶⁸ **Articolul 89 Asistența juridică a suspectului sau a inculpatului**

(1) Suspectul sau inculpatul are dreptul să fie asistat de unul ori de mai mulți avocați în tot cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară și al judecății, iar organele judiciare sunt obligate să îi aducă la cunoștință acest drept. Asistența juridică este asigurată atunci când cel puțin unul dintre avocați este prezent.

(2) Persoana reținută sau arestată are dreptul să ia contact cu avocatul, asigurându-i-se confidențialitatea comunicărilor, cu respectarea măsurilor necesare de supraveghere vizuală, de pază și securitate, fără să fie interceptată sau înregistrată convorbirea dintre ei. Probele obținute cu încălcarea prezentului alineat se exclud.

Article 115 CPC¹⁶⁹ Capacity to be a witness

(1) Any person may be summoned and heard as a witness, with the exception of parties and principal parties to the proceedings.

(2) Persons who are in a situation which reasonably calls into question their capacity to be a witness may be heard only when the judicial body is satisfied that the person is capable of conscientiously relating facts and factual circumstances in accordance with the facts.

(3) In order to decide on the capacity of a person to be a witness, the judicial body shall, upon request or ex officio, order any necessary examination by means provided for by law.

Article 116 CPC¹⁷⁰ Subject matter and limits of witness statements

(1) A witness shall be heard on facts or circumstances of fact which are the subject of evidence in the case in which he has been summoned.

(2) The examination of a witness may extend to all circumstances necessary to verify his credibility.

(3) A witness may not be heard on facts or circumstances the secrecy or confidentiality of which may be prevented by law from being disclosed to the judicial authorities.

(4) The facts or circumstances referred to in paragraph 1 shall not be disclosed. (3) may be the subject of a witness statement where the competent authority or the person entitled agrees thereto or where there is another legal ground for waiving the obligation of secrecy or confidentiality.

(5) A statement given under paragraph 1 shall be (4) shall not constitute an offence.

¹⁶⁹ Articolul 115 Capacitatea de a fi martor

Orice persoană poate fi citată și audiată în calitate de martor, cu excepția părților și a subiecților procesuali principali.

(2) Persoanele care se află într-o situație ce pune la îndoială, în mod rezonabil, capacitatea de a fi martor pot fi audiate doar atunci când organul judiciar constată că persoana este capabilă să relateze în mod conștient fapte și împrejurări de fapt conforme cu realitatea.

(3) Pentru a decide cu privire la capacitatea unei persoane de a fi martor, organul judiciar dispune, la cerere sau din oficiu, orice examinare necesară, prin mijloacele prevăzute de lege.

¹⁷⁰ Articolul 116 Obiectul și limitele declarației martorului

(1) Martorul este audiat asupra unor fapte sau împrejurări de fapt care constituie obiectul probațiunii în cauza în care a fost citat.

(2) Audierea martorului poate fi extinsă asupra tuturor împrejurărilor necesare pentru verificarea credibilității sale.

(3) Nu pot face obiectul declarației martorului acele fapte sau împrejurări al căror secret sau confidențialitate poate fi opus prin lege organelor judiciare.

(4) Faptele sau împrejurările prevăzute la alin. (3) pot face obiectul declarației martorului atunci când autoritatea competentă sau persoana îndreptățită își exprimă acordul în acest sens sau atunci când există o altă cauză legală de înlăturare a obligației de a păstra secretul sau confidențialitatea.

(5) Declarația dată în condițiile alin. (4) nu constituie infracțiune.

Article 118 CPC¹⁷¹ Witness's right not to incriminate himself

A witness's statement may not be used in criminal proceedings against him.

Article 119 CPC¹⁷² Questions relating to the person of the witness

(1) The provisions of Article 107 shall apply accordingly to the examination of a witness.

(2) The witness shall be informed of the subject-matter of the case and shall then be asked whether he or she is a family member or former spouse of the suspect, the accused, the injured person or other parties to the criminal proceedings, whether he or she is in friendly or hostile relations with these persons and whether he or she has suffered any damage as a result of the commission of the offence.

(3) A witness shall not be asked questions concerning his or her person when an identity protection measure has been ordered against him or her.

Article 122 CPC¹⁷³ Procedure for hearing the witness

(1) Each witness shall be heard separately and without the presence of other witnesses.

(2) The witness shall be allowed to state all that he knows of the facts or circumstances of the case for the proof of which he has been called, and he may then be put questions.

(3) The witness may not be asked questions relating to political, ideological or religious views or other personal or family circumstances, unless they are strictly necessary to ascertain the truth of the matter or to verify the credibility of the witness.

Article 175 CPC¹⁷⁴ Rights and obligations of the expert

(1) An expert shall have the right to refuse to give expert evidence for the same reasons as a witness may refuse to give evidence.

¹⁷¹ **Articolul 118 Dreptul martorului de a nu se acuza**

Declarația martorului nu poate fi folosită în cursul unui proces penal desfășurat împotriva sa.

¹⁷² **Articolul 119 Întrebările privind persoana martorului**

(1) Dispozițiile art. 107 se aplică în mod corespunzător în cazul audierii martorului.

(2) Martorului i se comunică obiectul cauzei și apoi este întrebat dacă este membru de familie sau fost soț al suspectului, inculpatului, persoanei vătămate ori al celorlalte părți din procesul penal, dacă se află în relații de prietenie sau de dușmănie cu aceste persoane, precum și dacă a suferit vreo pagubă în urma săvârșirii infracțiunii.

(3) Martorului nu i se adresează întrebările privind persoana sa atunci când față de acesta s-a dispus o măsură de protecție a datelor de identitate.

¹⁷³ **Articolul 122 Modul de audiere a martorului**

(1) Fiecare martor este audiat separat și fără prezența altor martori.

(2) Martorul este lăsat să declare tot ceea ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările de fapt pentru dovedirea cărora a fost propus, apoi i se pot adresa întrebări.

(3) Martorului nu i se pot adresa întrebări privind opțiunile politice, ideologice sau religioase ori alte circumstanțe personale și de familie, cu excepția cazului în care acestea sunt strict necesare pentru aflarea adevărului în cauză sau pentru verificarea credibilității martorului.

¹⁷⁴ **Articolul 175 Drepturile și obligațiile expertului**

(1) Expertul are dreptul de a refuza efectuarea expertizei pentru aceleași motive pentru care martorul poate refuza depunerea mărturiei.

[...]

Article 29¹⁷⁵ Law no. 51 of 7 June 1995 on the organization and exercise of the legal profession

For the **purposes of professional secrecy**, documents and papers of a professional nature in the lawyer's possession or in his office shall be inviolable. Searches of the lawyer, his home or his office may be carried out only by the public prosecutor on the basis of a warrant issued in advance for this purpose and confirmed by the first public prosecutor of the county court.

The **lawyer's telephone conversations may not be listened to** and recorded by any technical means, nor may his professional correspondence be intercepted and recorded, except under the conditions and in accordance with the procedure prescribed by law.

Article 30¹⁷⁶

Contact between a lawyer **and his client may not be hindered or controlled**, directly or indirectly, by any State organ.

Article 39¹⁷⁷

A lawyer may **not assist or represent parties with opposing interests** in the same or related cases and may not plead against the party who consulted him beforehand on the specific issues in dispute.

A lawyer may not be heard as a witness and may not give evidence to any authority or person in relation to the case entrusted to him unless he has the prior express written consent of all his clients interested in the case.

The capacity of witness is independent of that of advocate in respect of facts and circumstances which he knew before he became advocate or representative of any party to the case.

¹⁷⁵ **Articolul 29 Lege nr. 51/1995**

În scopul asigurării secretului profesional, actele și lucrările cu caracter profesional aflate asupra avocatului sau în cabinetul acestuia sunt inviolabile. Percheziționarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului sau nu poate fi făcută decât de procuror în temeiul unui mandat emis anticipat în acest scop, confirmat de prim-procurorul Parchetului de pe lângă tribunalul județean.

Nu vor putea fi ascultate și înregistrate, cu nici un fel de mijloace tehnice, convorbirile telefonice ale avocatului și nici nu va putea fi interceptată și înregistrată corespondența sa cu caracter profesional, decât în condițiile și cu procedura prevăzute de lege.

¹⁷⁶ **Articolul 30 Lege nr. 51/1995**

Contactul dintre avocat și clientul sau nu poate fi stîrjenit sau controlat, direct sau indirect, de nici un organ al statului.

¹⁷⁷ **Articolul 39 Lege nr. 51/1995**

Avocatul nu poate asista sau reprezenta părți cu interese contrare în aceeași cauză sau în cauze conexe și nu poate pleda împotriva părții care l-a consultat mai înainte în legătură cu aspectele litigioase concrete ale pricinii.

Avocatul nu poate fi ascultat ca martor și nu poate furniza relații nici unei autorități sau persoane cu privire la cauza care i-a fost încredințată, decât dacă are dezlegarea prealabilă, expresă și scrisă din partea tuturor clienților săi interesați în cauză.

Calitatea de martor are întâietate față de calitatea de avocat cu privire la faptele și împrejurările pe care acesta le-a cunoscut înainte de a fi devenit apărător sau reprezentant al vreunei părți în cauză.

Dacă a fost ascultat ca martor, avocatul nu mai poate desfășura nici o activitate profesională în acea cauză.

Avocatul nu poate îndeplini funcția de expert sau de traducător în cauză în care este angajat apărător.

If the lawyer has been heard as a witness, he or she may no longer carry out any professional activity in that case.

A lawyer may not act as an expert or translator in a case in which he is engaged as a defence counsel.

Article 105¹⁷⁸ Immunities and privileges Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters

(1) Where the person to whom the European arrest warrant relates enjoys immunity in Romania, the executing judicial authority shall without delay request the competent authority to waive this privilege.

(2) If the **waiver of immunity** falls within the competence of another State or an international organisation, the request shall be made by the judicial authority which issued the European arrest warrant. The executing judicial authority shall communicate this fact to the issuing judicial authority.

(3) During the time that the request for waiver of immunity referred to in paragraph 1 is being made, the competent authority of the executing State shall inform the issuing authority of the request. (2) is pending, the executing judicial authority shall take such measures as it deems necessary to ensure effective surrender when the person has ceased to enjoy the privilege of immunity.

(4) The time limits provided for in Article 95 shall begin to run from the date on which the executing judicial authority was informed of the waiver or withdrawal of immunity.

(5) When the person to whom the European arrest warrant relates has arrived in Romania, following extradition from a third State which is not a member of the European Union, and the surrender is limited to the offence for which it was granted, the time limits provided for in the preceding paragraph shall start to run from the moment when the authorities of the State which extradited the person concerned agree that the rule of speciality shall have no effect and the person may be surrendered to the State issuing the

¹⁷⁸ **Articolul 105 Lege no. 302/2004 Imunități și privilegii**

(1) Când persoana la care se referă mandatul european de arestare se bucură de imunitate în România, autoritatea judiciară de executare va solicita fără întârziere autorității competente ridicarea acestui privilegiu.

(2) Dacă ridicarea imunității este de competența unui alt stat sau a unei organizații internaționale, cererea va fi formulată de autoritatea judiciară care a emis mandatul european de arestare. Autoritatea judiciară de executare va comunica această împrejurare autorității judiciare emitente.

(3) În timpul în care cererea de retragere a imunității la care se referă alin. (2) este în curs de soluționare, autoritatea judiciară de executare ia măsurile pe care le consideră necesare pentru a garanta predarea efectivă când persoana a încetat să se mai bucure de privilegiul imunității.

(4) Termenele prevăzute la art. 95 încep să curgă de la data când autoritatea judiciară de executare a fost informată despre ridicarea sau retragerea imunității.

(5) Când persoana la care se referă mandatul european de arestare a ajuns în România, ca urmare a extrădării dintr-un stat terț care nu este membru al Uniunii Europene, iar predarea este limitată la infracțiunea pentru care s-a acordat, termenele prevăzute la alineatul precedent încep să curgă din momentul în care autoritățile statului care a extrădat persoana urmărită își dau acordul ca regula specialității să rămână fără efect, iar persoana poate fi predată statului emitent al mandatului european. Până la luarea deciziei, autoritatea judiciară de executare va lua măsurile necesare pentru a se efectua predarea, dacă este cazul.

European arrest warrant. Pending the decision, the executing judicial authority shall take the necessary measures to effect the surrender, if appropriate.

(b) Provisions on Lifting a legal (professional) privilege

Article 105¹⁷⁹ Immunities and privileges Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters

9

(1) Where the person to whom the European arrest warrant relates enjoys immunity in Romania, the executing judicial authority shall without delay request the competent authority to waive this privilege.

(2) If the waiver of immunity falls within the competence of another State or an international organisation, the request shall be made by the judicial authority which issued the European arrest warrant. The executing judicial authority shall communicate this fact to the issuing judicial authority.

(3) During the time that the request for waiver of immunity referred to in paragraph 1 is being made, the competent authority of the executing State shall inform the issuing authority of the request. (2) is pending, the executing judicial authority shall take such measures as it deems necessary to ensure effective surrender when the person has ceased to enjoy the privilege of immunity.

(4) The time limits provided for in Article 95 shall begin to run from the date on which the executing judicial authority was informed of the waiver or withdrawal of immunity.

(5) When the person to whom the European arrest warrant relates has arrived in Romania, following extradition from a third State which is not a member of the European Union, and the surrender is limited to the offence for which it was granted, the time limits provided for in the preceding paragraph shall start to run from the moment when the authorities of the State which extradited the person concerned agree that the rule of speciality shall have no effect and the person may be surrendered to the State issuing the

¹⁷⁹ **Articolul 105 Lege no. 302/2004 Imunități și privilegii**

(1) Când persoana la care se referă mandatul european de arestare se bucură de imunitate în România, autoritatea judiciară de executare va solicita fără întârziere autorității competente ridicarea acestui privilegiu.

(2) Dacă ridicarea imunității este de competența unui alt stat sau a unei organizații internaționale, cererea va fi formulată de autoritatea judiciară care a emis mandatul european de arestare. Autoritatea judiciară de executare va comunica această împrejurare autorității judiciare emitente.

(3) În timpul în care cererea de retragere a imunității la care se referă alin. (2) este în curs de soluționare, autoritatea judiciară de executare ia măsurile pe care le consideră necesare pentru a garanta predarea efectivă când persoana a încetat să se mai bucure de privilegiul imunității.

(4) Termenele prevăzute la art. 95 încep să curgă de la data când autoritatea judiciară de executare a fost informată despre ridicarea sau retragerea imunității.

(5) Când persoana la care se referă mandatul european de arestare a ajuns în România, ca urmare a extrădării dintr-un stat terț care nu este membru al Uniunii Europene, iar predarea este limitată la infracțiunea pentru care s-a acordat, termenele prevăzute la alineatul precedent încep să curgă din momentul în care autoritățile statului care a extrădat persoana urmărită își dau acordul ca regula specialității să rămână fără efect, iar persoana poate fi predată statului emitent al mandatului european. Până la luarea deciziei, autoritatea judiciară de executare va lua măsurile necesare pentru a se efectua predarea, dacă este cazul.

European arrest warrant. Pending the decision, the executing judicial authority shall take the necessary measures to effect the surrender, if appropriate.

(2) Witness and spousal privilege

- 10 It is questionable whether this privilege is applicable in EPPO cases. It might be applicable in national investigations. Witnesses are protected:

(a) Provisions in Romanian law

11 **Article 115 CPC¹⁸⁰ Capacity to be a witness**

- (1) Any person may be summoned and heard as a witness, with the exception of parties and principal parties to the proceedings.
- (2) Persons who are in a situation which reasonably calls into question their capacity to be a witness may be heard only when the judicial body is satisfied that the person is capable of conscientiously relating facts and factual circumstances in accordance with the facts.
- (3) In order to decide on the capacity of a person to be a witness, the judicial body shall, upon request or ex officio, order any necessary examination by means provided for by law.

Article 116 CPC¹⁸¹ Subject matter and limits of witness statements

- (1) A witness shall be heard on facts or circumstances of fact which are the subject of evidence in the case in which he has been summoned.
- (2) The examination of a witness may extend to all circumstances necessary to verify his credibility.
- (3) A witness may not be heard on facts or circumstances the secrecy or confidentiality of which may be prevented by law from being disclosed to the judicial authorities.

¹⁸⁰ **Articolul 115 Capacitatea de a fi martor**

- (1) Orice persoană poate fi citată și audiată în calitate de martor, cu excepția părților și a subiecților procesuali principali.
- (2) Persoanele care se află într-o situație ce pune la îndoială, în mod rezonabil, capacitatea de a fi martor pot fi audiate doar atunci când organul judiciar constată că persoana este capabilă să relateze în mod conștient fapte și împrejurări de fapt conforme cu realitatea.
- (3) Pentru a decide cu privire la capacitatea unei persoane de a fi martor, organul judiciar dispune, la cerere sau din oficiu, orice examinare necesară, prin mijloacele prevăzute de lege.

¹⁸¹ **Articolul 116 Obiectul și limitele declarației martorului**

- (1) Martorul este audiat asupra unor fapte sau împrejurări de fapt care constituie obiectul probațiunii în cauza în care a fost citat.
- (2) Audierea martorului poate fi extinsă asupra tuturor împrejurărilor necesare pentru verificarea credibilității sale.
- (3) Nu pot face obiectul declarației martorului acele fapte sau împrejurări al căror secret sau confidențialitate poate fi opus prin lege organelor judiciare.
- (4) Faptele sau împrejurările prevăzute la alin. (3) pot face obiectul declarației martorului atunci când autoritatea competentă sau persoana îndreptățită își exprimă acordul în acest sens sau atunci când există o altă cauză legală de înlăturare a obligației de a păstra secretul sau confidențialitatea.
- (5) Declarația dată în condițiile alin. (4) nu constituie infracțiune.

(4) The facts or circumstances referred to in paragraph 1 shall not be disclosed. It may be the subject of a witness statement where the competent authority or the person entitled agrees thereto or where there is another legal ground for waiving the obligation of secrecy or confidentiality.

(5) A statement given under paragraph 1 shall be (4) shall not constitute an offence.

Article 117 CPC¹⁸² Persons who have the right to refuse to testify as witnesses

(1) The following persons have the right to refuse to be heard as witnesses:

(a) the spouse, ascendants and descendants in direct line, as well as the brothers and sisters of the suspect or defendant;

(b) the persons who had the quality of spouse of the suspect or of the defendant.

Note*) By DECISION no. 562 of September 19, 2017, published in the Official Gazette no. 837 of October 23, 2017, the exception of unconstitutionality was admitted, finding that the legislative solution contained in art. 117 para. (1) lit. a) and letter b) of the Code of Criminal Procedure, which excludes from the right to refuse to be heard as a witness the persons who have established relations similar to those of the spouses, is unconstitutional.

According to art. 147 para. (1) of the Romanian Constitution republished in the Official Gazette no. 767 of October 31, 2003, the provisions of the laws and ordinances in force, as well as those of the regulations, found to be unconstitutional, shall cease to have legal effects 45 days after the publication of the decision of the Constitutional Court if, during this period, the Parliament

¹⁸² **Articolul 117 CPP Persoanele care au dreptul de a refuza să dea declarații în calitate de martor**

(1) Au dreptul de a refuza să fie audiate în calitate de martor următoarele persoane:

a) soțul, ascendenții și descendenții în linie directă, precum și frații și surorile suspectului sau inculpatului;

b) persoanele care au avut calitatea de soț al suspectului sau al inculpatului.

Notă

*) Prin DECIZIA nr. 562 din 19 septembrie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 837 din 23 octombrie 2017, s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că soluția legislativă cuprinsă în art. 117 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Codul de procedură penală, care exclude de la dreptul de a refuza să fie audiate în calitate de martor persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelor dintre soți, este neconstituțională.

Conform art. 147 alin. (1) din CONSTITUTIA ROMANIEI republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

Prin urmare, în intervalul 23 octombrie 2017 – 6 decembrie 2017, soluția legislativă cuprinsă în art. 117 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Codul de procedură penală, care exclude de la dreptul de a refuza să fie audiate în calitate de martor persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelor dintre soți, a fost suspendată de drept, încetându-și efectele juridice în data de 7 decembrie 2017, întrucât legiuitorul nu a intervenit pentru modificarea prevederilor atacate.

(2) După comunicarea drepturilor și obligațiilor potrivit art. 120, organele judiciare comunică persoanelor prevăzute la alin. (1) dreptul de a nu da declarații în calitate de martor.

(3) Dacă persoanele prevăzute la alin. (1) sunt de acord să dea declarații, în privința acestora sunt aplicabile dispozițiile privitoare la drepturile și obligațiile martorilor.

(4) Persoana care îndeplinește una dintre calitățile prevăzute la alin. (1) în raport cu unul dintre suspecti sau inculpați este scutită de obligația de a depune mărturie și împotriva celorlalți suspecti sau inculpați, în cazul în care declarația sa nu poate fi limitată doar la aceștia din urmă.

or the Government, do not agree the unconstitutional provisions with the provisions of the Constitution. During this period, the provisions found to be unconstitutional are suspended by law. Therefore, between October 23, 2017–December 6, 2017, the legislative solution contained in art. 117 para. (1) lit. a) and letter b) of the Code of Criminal Procedure, which excludes from the right to refuse to be heard as a witness persons who have established relations similar to those of the spouses, was suspended by law, ceasing its legal effects on December 7, 2017, as the legislator did not intervene to amend the contested provisions.

(2) After the communication of the rights and obligations according to art. 120, the judicial bodies communicate to the persons provided in par. (1) the right not to testify as a witness.

(3) If the persons provided in par. (1) agree to give statements, in respect of which the provisions concerning the rights and obligations of witnesses shall apply.

(4) The person who fulfils one of the qualities provided in par. (1) in relation to one of the suspects or defendants, he is also exempted from the obligation to testify against the other suspects or defendants, if his statement cannot be limited only to the latter.

(on 01–02–2014, Paragraph (4) of art. 117 was amended by point 74 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the Official Gazette no. 515 of 14 August 2013.)

Article 118 CPC¹⁸³ Witness's right not to incriminate himself

A witness's statement may not be used in criminal proceedings against him.

Article 119 CPC¹⁸⁴ Questions relating to the person of the witness

(1) The provisions of Article 107 shall apply accordingly to the examination of a witness.

(2) The witness shall be informed of the subject-matter of the case and shall then be asked whether he or she is a family member or former spouse of the suspect, the accused, the injured person or other parties to the criminal proceedings, whether he or she is in friendly or hostile relations with these persons and whether he or she has suffered any damage as a result of the commission of the offence.

(3) A witness shall not be asked questions concerning his or her person when an identity protection measure has been ordered against him or her.

¹⁸³ **Articolul 118 Dreptul martorului de a nu se acuza**

Declarația martorului nu poate fi folosită în cursul unui proces penal desfășurat împotriva sa.

¹⁸⁴ **Articolul 119 Întrebările privind persoana martorului**

(1) Dispozițiile art. 107 se aplică în mod corespunzător în cazul audierii martorului.

(2) Martorului i se comunică obiectul cauzei și apoi este întrebat dacă este membru de familie sau fost soț al suspectului, inculpatului, persoanei vătămate ori al celorlalte părți din procesul penal, dacă se află în relații de prietenie sau de dușmănie cu aceste persoane, precum și dacă a suferit vreo pagubă în urma săvârșirii infracțiunii.

(3) Martorului nu i se adresează întrebările privind persoana sa atunci când față de acesta s-a dispus o măsură de protecție a datelor de identitate.

Art. 122 CPC¹⁸⁵ Procedure for hearing the witness

- (1) Each witness shall be heard separately and without the presence of other witnesses.
- (2) The witness shall be allowed to state all that he knows of the facts or circumstances of the case for the proof of which he has been called, and he may then be put questions.
- (3) The witness may not be asked questions relating to political, ideological or religious views or other personal or family circumstances, unless they are strictly necessary to ascertain the truth of the matter or to verify the credibility of the witness.

(b) Provisions on lifting a spousal privilege

Art. 117 CPC might apply.

12

(c) National legislation

The national legislation in relation to Art. 117 CPC et seq. might apply.

13

(3) Privilege against self-incrimination

This right is already stipulated by Article 23(11) of the Romanian Constitution and supported by Article 6 of the ECHR), the privilege ensures that individuals receive a fair trial e.g. that they do not testify against themselves, which must already be respected during the investigation . It prevents undue coercion or pressure by authorities, which could lead to unreliable or involuntary confessions.

14

(a) Enshrinement in Romanian law**Article 83 CPC Rights of the accused**

During criminal proceedings, the accused shall have the following rights¹⁸⁶:

15

¹⁸⁵ **Articolul 122 Modul de audiere a martorului**

- (1) Fiecare martor este audiat separat și fără prezența altor martori.
- (2) Martorul este lăsat să declare tot ceea ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările de fapt pentru dovedirea cărora a fost propus, apoi i se pot adresa întrebări.
- (3) Martorului nu i se pot adresa întrebări privind opțiunile politice, ideologice sau religioase ori alte circumstanțe personale și de familie, cu excepția cazului în care acestea sunt strict necesare pentru aflarea adevărului în cauză sau pentru verificarea credibilității martorului.

¹⁸⁶ **Articolul 83 Drepturile inculpatului**

În cursul procesului penal, inculpatul are următoarele drepturi:

- dreptul de a nu da nicio declarație pe parcursul procesului penal, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa;
- dreptul de a consulta dosarul, în condițiile legii;
- dreptul de a avea un avocat ales, iar dacă nu își desemnează unul, în cazurile de asistență obligatorie, dreptul de a i se desemna un avocat din oficiu;
- dreptul de a propune administrarea de probe în condițiile prevăzute de lege, de a ridica excepții și de a pune concluzii;
- dreptul de a formula orice alte cereri ce țin de soluționarea laturii penale și civile a cauzei;
- dreptul de a beneficia în mod gratuit de un interpret atunci când nu înțelege, nu se exprimă bine sau nu poate comunica în limba română;
- dreptul de a apela la un mediator, în cazurile permise de lege;
- alte drepturi prevăzute de lege.

See Claes and Horseele 2022, pp. 301–343 with an article on self-incrimination in general.

- (a) the right not to make any statement during the criminal proceedings, it being made clear to him that if he refuses to make a statement he shall not suffer any adverse consequences, and that if he does make a statement it may be used as evidence against him;*
- (b) the right to consult the file, as provided by law;
- (c) the right to have a lawyer of his own choosing and, if he does not appoint one, in cases of compulsory assistance, the right to have one appointed to him;
- (d) the right to propose the taking of evidence under the conditions laid down by law, to raise objections and to make submissions;
- (e) the right to make any other requests relating to the settlement of the criminal and civil aspects of the case;
- (f) the right to an interpreter free of charge when he does not understand, does not express himself well or cannot communicate in Romanian;
- (g) the right to have recourse to a mediator, in cases permitted by law;
- (h) other rights provided by law.

Article 99 CPC¹⁸⁷ Burden of proof

- (1) In criminal proceedings the burden of proof shall lie primarily with the prosecutor and in civil proceedings with the civil party or, where appropriate, with the prosecutor bringing the civil proceedings if the injured party lacks capacity or has limited capacity.
- (2) The **suspected or accused person shall be presumed innocent** and shall not be obliged to prove his or her innocence and **shall have the right not to contribute to his or her own prosecution**.
- (3) In criminal proceedings, the injured party, the suspect and the parties shall have the right to propose the taking of evidence to the judicial authorities.

Article 118 CPC¹⁸⁸

Witness's right not to incriminate himself

A witness's statement may not be used in criminal proceedings against him.

(b) National legislation

- 16** In this area the Romanian CPC, the Constitution and special laws on the procedure of waiving procedures apply:

¹⁸⁷ **Articolul 99** Sarcina probei

- (1) În acțiunea penală sarcina probei aparține în principal procurorului, iar în acțiunea civilă, părții civile ori, după caz, procurorului care exercită acțiunea civilă în cazul în care persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrânsă.
- (2) Suspectul sau inculpatul beneficiază de prezumția de nevinovăție, nefiind obligat să își dovedească nevinovăția, și are dreptul de a nu contribui la propria acuzare.
- (3) În procesul penal, persoana vătămată, suspectul și părțile au dreptul de a propune organelor judiciare administrarea de probe.

¹⁸⁸ **Articolul 118**

Dreptul martorului de a nu se acuza

Declarația martorului nu poate fi folosită în cursul unui proces penal desfășurat împotriva sa.

bb. Conclusion and Summary to the different Privileges and the lifting/waiving procedure in Romanian law

The variety of different privileges shows that there are many obstacles to investigations that might appear. Thus it is important to assess which privileges finally fully apply in EPPO investigations and which might have an effect on PIF offences investigations.

b) Immunity provisions

More important even than the privileges in normal fraud cases, will be the immunities and privileges of political engaged persons – especially in cases of suspected corruption in PIF cases.

aa. Parliamentary privilege or immunity

Next the Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters can apply:

Article 105¹⁸⁹ Immunities and privileges

(1) Where the person to whom the European arrest warrant relates enjoys immunity in Romania, the executing judicial authority shall without delay request the competent authority to waive this privilege.

(2) If the waiver of immunity falls within the competence of another State or an international organisation, the request shall be made by the judicial authority which issued the European arrest warrant. The executing judicial authority shall communicate this fact to the issuing judicial authority.

(3) During the time that the request for waiver of immunity referred to in paragraph 1 is being made, the competent authority of the executing State shall inform the issuing authority of the request. (2) is pending, the executing judicial authority shall take such measures as it deems necessary to ensure effective surrender when the person has ceased to enjoy the privilege of immunity.

¹⁸⁹ **Articolul 105 Lege no. 302/2004 Imunități și privilegii**

(1) Când persoana la care se referă mandatul european de arestare se bucură de imunitate în România, autoritatea judiciară de executare va solicita fără întârziere autorității competente ridicarea acestui privilegiu.

(2) Dacă ridicarea imunității este de competența unui alt stat sau a unei organizații internaționale, cererea va fi formulată de autoritatea judiciară care a emis mandatul european de arestare. Autoritatea judiciară de executare va comunica această împrejurare autorității judiciare emitente.

(3) În timpul în care cererea de retragere a imunității la care se referă alin. (2) este în curs de soluționare, autoritatea judiciară de executare ia măsurile pe care le consideră necesare pentru a garanta predarea efectivă când persoana a încetat să se mai bucure de privilegiul imunității.

(4) Termenele prevăzute la art. 95 încep să curgă de la data când autoritatea judiciară de executare a fost informată despre ridicarea sau retragerea imunității.

(5) Când persoana la care se referă mandatul european de arestare a ajuns în România, ca urmare a extrădării dintr-un stat terț care nu este membru al Uniunii Europene, iar predarea este limitată la infracțiunea pentru care s-a acordat, termenele prevăzute la alineatul precedent încep să curgă din momentul în care autoritățile statului care a extrădat persoana urmărită își dau acordul ca regula specialității să rămână fără efect, iar persoana poate fi predată statului emitent al mandatului european. Până la luarea deciziei, autoritatea judiciară de executare va lua măsurile necesare pentru a se efectua predarea, dacă este cazul.

(4) The time limits provided for in Article 95 shall begin to run from the date on which the executing judicial authority was informed of the waiver or withdrawal of immunity.

(5) When the person to whom the European arrest warrant relates has arrived in Romania, following extradition from a third State which is not a member of the European Union, and the surrender is limited to the offence for which it was granted, the time limits provided for in the preceding paragraph shall start to run from the moment when the authorities of the State which extradited the person concerned agree that the rule of speciality shall have no effect and the person may be surrendered to the State issuing the European arrest warrant. Pending the decision, the executing judicial authority shall take the necessary measures to effect the surrender, if appropriate.

bb. Provisions on the lifting of immunities

21

Article 105¹⁹⁰ Immunities and privileges

(1) Where the person to whom the European arrest warrant relates enjoys immunity in Romania, the executing judicial authority shall without delay request the competent authority to waive this privilege.

(2) If the waiver of immunity falls within the competence of another State or an international organisation, the request shall be made by the judicial authority which issued the European arrest warrant. The executing judicial authority shall communicate this fact to the issuing judicial authority.

(3) During the time that the request for waiver of immunity referred to in paragraph 1 is being made, the competent authority of the executing State shall inform the issuing authority of the request. (2) is pending, the executing judicial authority shall take such measures as it deems necessary to ensure effective surrender when the person has ceased to enjoy the privilege of immunity.

(4) The time limits provided for in Article 95 shall begin to run from the date on which the executing judicial authority was informed of the waiver or withdrawal of immunity.

¹⁹⁰ **Articolul 105 Lege no. 302/2004 Imunități și privilegii**

(1) Când persoana la care se referă mandatul european de arestare se bucură de imunitate în România, autoritatea judiciară de executare va solicita fără întârziere autorității competente ridicarea acestui privilegiu.

(2) Dacă ridicarea imunității este de competența unui alt stat sau a unei organizații internaționale, cererea va fi formulată de autoritatea judiciară care a emis mandatul european de arestare. Autoritatea judiciară de executare va comunica această împrejurare autorității judiciare emitente.

(3) În timpul în care cererea de retragere a imunității la care se referă alin. (2) este în curs de soluționare, autoritatea judiciară de executare ia măsurile pe care le consideră necesare pentru a garanta predarea efectivă când persoana a încetat să se mai bucure de privilegiul imunității.

(4) Termenele prevăzute la art. 95 încep să curgă de la data când autoritatea judiciară de executare a fost informată despre ridicarea sau retragerea imunității.

(5) Când persoana la care se referă mandatul european de arestare a ajuns în România, ca urmare a extrădării dintr-un stat terț care nu este membru al Uniunii Europene, iar predarea este limitată la infracțiunea pentru care s-a acordat, termenele prevăzute la alineatul precedent încep să curgă din momentul în care autoritățile statului care a extrădat persoana urmărită își dau acordul ca regula specialității să rămână fără efect, iar persoana poate fi predată statului emitent al mandatului european. Până la luarea deciziei, autoritatea judiciară de executare va lua măsurile necesare pentru a se efectua predarea, dacă este cazul.

(5) When the person to whom the European arrest warrant relates has arrived in Romania, following extradition from a third State which is not a member of the European Union, and the surrender is limited to the offence for which it was granted, the time limits provided for in the preceding paragraph shall start to run from the moment when the authorities of the State which extradited the person concerned agree that the rule of speciality shall have no effect and the person may be surrendered to the State issuing the European arrest warrant. Pending the decision, the executing judicial authority shall take the necessary measures to effect the surrender, if appropriate.

c) Immunities and Privileges under union law, para 2

Art. 29 para 2 EPPO Regulation outlines the process for lifting immunities that might hinder EPPO investigations. These immunities can as well be: EU Immunities are protections granted by EU law to officials and agents of the European Union.

22

Union law differs from national law and is not researched here in-depth. Protocol No 7) on the privileges and immunities of the European Union (OJ C 326, 26.10.2012, p. 266–272)¹⁹¹ will apply if the immunity or a privilege of a Union official needs to be lifted. The EPPO and other EU IBOAs have concluded either working arrangements or special contracts that contain templates to request the lifting of immunities of staff. These should be used as they are adopted as standard procedures within the institutions.

23

They can be requested via the EPPO Legal Service and should either way be internally handled in a work **progress report** to the relevant chamber **overseeing the investigation** within the EU IBOAs. Such an investigation could i.e. take place within the EU Parliament and would need to involve a Romanian citizen elected to operate within the EU. The personal scope of the EU immunities is defined by Protocol No 7. It might be the case that the scope does not extend to certain staff. Therefore it is necessary to analyse the personal, temporal scope at the beginning of the operation before starting to **draft the template initiating the lifting request** and subsequent **lifting procedure**. A person targeted with such a measure will usually not accept it and therefore challenge it with legal means, i.e. a special action against the decision as foreseen in EU law, see e.g. Article 263 TFEU and the potential EU law, which applies in this area.

24

¹⁹¹ Cf. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:12012E/PRO/07>. Accessed 31 December 2024.

III. National Law applicable in EPPO Investigation with Special Focus on Investigation Measures

[...]

SECTION 2

Rules on investigation measures and other measures

1. Article 30 Investigation measures and other measures

a) Member States shall ensure that the European Delegated Prosecutors are entitled to order or request 190 aa. Adaption Law of the Member State 190 bb. General provision in the Romanian CPC 190 b) Investigation measures 191 aa. Para 1(a) 191 (1) Search measures . 192 (a) Search any premises or land 192 (b) Search any means of transport 192 (c) Search any private home 194 (d) Search any clothes and any other personal property 195 (e) Search any computer system 196 (2) Conservatory measures 200 (a) Necessary to preserve their integrity 200 (b) Necessary to avoid the loss 201	(c) Necessary to avoid the contamination of evidence 203 bb. Para 1(b) 203 (1) Obtainment of the production of any relevant object or document 204 (2) Either in its original form or in some other specified form 205 (3) Para 1 (c) 207 (a) Obtainment of the production of stored computer data, encrypted or decrypted 207 (aa) General Provisions in the CPC 207 (bb) Special Provisions in the Fiscal Procedure Code 207 (b) Obtainment of banking account data and traffic data 211 (c) Exception of data specifically retained in accordance with

national law (pursuant to the second sentence of Article 15(1) of Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council).....	216	suspect or accused person is using”	242
(aa) Transposition of this Directive ..	216	(2) Summary to (e) ..	242
(bb) National Provision in relation to Art. 15(1) s. 2 of this Directive	217	c) Para 1(f) Tracking & Tracing an Object	242
cc. Para 1(d) Freezing instrumentalities or proceeds of crime, including assets.....	219	d) Para 2: Specific restrictions in national law that apply with regard to certain categories of persons or professionals with an LLP obligation, Art. 29	244
dd. Para 1 (e) Interception of electronic communications to and from the suspect or accused person	228	e) Para 3: Conditions/ Thresholds for investigation measures	244
(1) Provisions in the CPC and other national laws	229	aa. Conditions and Limitations for investigation measures of Para 1 (c), I and (f).....	244
(a) Scope.....	241	bb. Serious offences limitation for offences of Para 1 (e) and (f)	246
(b) Fulfilment of the requirement of the Regulation: “over any electronic communication means that the		f) Para 4: Any other measure(s) in the EDP’s Member State.....	247
		g) Para 5: National Procedures and national modalities for taking investigative measures	252

1. At least in cases where the offence subject to the investigation is punishable by a maximum penalty of at least 4 years of imprisonment, Member States shall ensure that the European Delegated Prosecutors are **entitled to order or request the following investigation measures**:

(a) search any premises, land, means of transport, private home, clothes and any other personal property or computer system, and take any conservatory measures necessary to preserve their integrity or to avoid the loss or contamination of evidence;

(b) obtain the production of any relevant object or document either in its original form or in some other specified form;

(c) obtain the production of stored computer data, encrypted or decrypted, either in their original form or in some other specified form, including banking account data and traffic data with the exception of data specifically retained in accordance with national law pursuant to the second sentence of Article 15(1) of Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council ;

(d) freeze instrumentalities or proceeds of crime, including assets, that are expected to be subject to confiscation by the trial court, where there is reason to believe that the owner, possessor or controller of those instrumentalities or proceeds will seek to frustrate the judgement ordering confiscation.

(e) intercept electronic communications to and from the suspect or accused person, over any electronic communication means that the suspect or accused person is using;

(f) track and trace an object by technical means, including controlled deliveries of goods.

2. Without prejudice to Article 29, the investigation measures set out in paragraph 1 of this Article may be subject to conditions in accordance with the applicable national law if the national law contains specific restrictions that apply with regard to certain categories of persons or professionals who are legally bound by an obligation of confidentiality.

3. The investigation measures set out in points(c), (e) and (f) of paragraph 1 of this Article may be subject to further conditions, including limitations, provided **for in the applicable national law**. In particular, Member States may limit the application of points (e) and (f) of paragraph 1 of this Article to specific serious offences. A Member State intending to make use of such limitation shall notify the EPPO of the relevant list of specific serious offences in accordance with Article 117.

4. The European Delegated Prosecutors shall be entitled to request or to order any other measures in their Member State that are available to prosecutors under national law in similar national cases, in addition to the measures referred to in paragraph 1.

5. The European Delegated Prosecutors may only order the measures referred to in paragraphs 1 and 4 where there are reasonable grounds to believe that the specific measure in question might provide information or evidence useful to the investigation, and where there is no less intrusive measure available which could achieve the same objective. The procedures and the modalities for taking the measures shall be **governed by the applicable national law**.

- 1 The EPPO Regulation works in a kind of “**tandem**” with the national laws of the EPPO zone member states; thus as well the rules of the Romanian CPC on investigative measures. While Article 30 EPPO Regulation gives a **broad procedural mandate**¹⁹², it

¹⁹² See Burchard 2021, Art. 30, Mn. 2 who calls it a “set of measures”.

also specifies that investigative measures like intercepting communications (para 1 e) must comply with the **procedural safeguards** and legal frameworks of the relevant Romanian laws and standards – this is as well ensured by Art. 41 of the EPPO Regulation, which is not researched here in-depth, but still considered to be imminent on the national measures. And despite the broadness of the single measures, still, the thresholds and **boundaries** of the Romanian national law must be respected by the EDPs in order to **gather admissible evidence** for a later trial (see → Art. 36 EPPO Regulation). The Romanian CPC contains many investigative measures that relate to PIF offences. The Romanian Government has as well reported limitations and thresholds to the EPPO in 2021. Art. 138 CPC e.g. defines many of the most **intrusive measures**, which Art. 30 EPPO Regulation relates to. They shall be presented here in form of an excerpt in advance to the presentation of the detailed provisions:

“10) The use of undercover investigators and collaborators means the use of a person with a different identity than the real one for the purpose of obtaining data and information on the commission of a crime.
(on 01–02–2014, Paragraph (10) of art. 138 was amended by point 84 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)

(11) Authorized participation in certain activities means the commission of an act similar to the objective side of an offense of corruption, the conduct of transactions, transactions or any other arrangement relating to an asset or to a person suspected of having disappeared, is the victim of human trafficking or abduction, performing drug operations, as well as providing a service, carried out with the authorization of the competent judicial body, in order to obtain evidence.
(on 01–02–2014, Paragraph (11) of art. 138 was amended by point 84 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)

(12) Supervised delivery means the surveillance and investigation technique which allows the entry, movement or exit from the territory of goods in respect of which there is a suspicion as to the unlawful nature of their possession or obtaining, under supervision or with authorization of the competent authorities for the purpose of investigating an offense or identifying persons involved in the commission of an offense.

13) Technical supervision means the use of one of the methods provided in par. (1) lit. a) –d.”

The **main general rules**, which apply for nearly every measure required by Art. 30 EPPO Regulation, the EDPs must ensure when **applying “Article 30 measures”** in Romania, are:

- It must be checked, whether **judicial approval** is necessary before e.g. any interception or surveillance takes place, in line with Romanian law.
- Next, a **measure must be justified**, e.g. a search, seizure or interception must be justified by the seriousness of the offense (e.g., fraud affecting EU financial interests).
- The **respective judicature**, such as the decisions of the Romanian Constitutional Court rulings on privacy must be respected, which means there must be adequate safeguards against abuse, proportionate actions, reports and findings must be drawn, the details of the national procedures, which are presented below by presenting the applicable national law must be respected in order to ensure that any oversight by the courts leads to the conclusion that the evidence is admissible.

a) Member States shall ensure that the European Delegated Prosecutors are entitled to order or request

4 Cf. → the Articles of the EPPO Adoption Law of 18 February 2021

aa. Adaption Law of the Member State

Nota bene: The authorization of an EDP (the “handling” EDP in one of the MS) to order or request could/should or must be enshrined in the new adaption laws which the Member States enacted in order to be fully operational for the EPPO and its tasks. As most of the Member States either amended their Criminal Procedure Code or their Code of the Organization of the Judiciary and/or the Prosecutors Act, the relevant provision(s) is (are) presented in the following.

bb. General provision in the Romanian CPC

5 **Title IV Evidence, means of proof and evidentiary procedures**

Article 97 CPC The evidence and the means of proof

(1)¹⁹³ Any element of fact that serves to establish the existence or non-existence of a crime, to identify the person who committed it and to know the circumstances necessary for the fair settlement of the case and which contributes to finding out the truth in criminal proceedings shall constitute evidence.

¹⁹³ Titlul IV Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii
Capitolul I Reguli generale

Articolul 97 Proba și mijloacele de probă

(1) Constituie probă orice element de fapt care servește la constatarea existenței sau inexistenței unei infracțiuni, la identificarea persoanei care a săvârșit-o și la cunoașterea împrejurărilor necesare pentru justa soluționare a cauzei și care contribuie la aflarea adevărului în procesul penal.

(2) Proba se obține în procesul penal prin următoarele mijloace:

- a) declarațiile suspectului sau ale inculpatului;
- b) declarațiile persoanei vătămate;
- c) declarațiile părții civile sau ale părții responsabile civilmente;
- d) declarațiile martorilor;

- (2) Evidence is obtained in criminal proceedings by the following means:
- (a) the statements of the suspect or defendant;
 - (b) the statements of the injured person;
 - (c) the statements of the civil party or of the civilly responsible party;
 - (d) witness statements;
 - (e) documents, expert or finding reports, minutes, photographs, material means of proof;
 - (f) any other means of proof that is not prohibited by law.
- (3) The evidentiary procedure is the legal way to obtain the means of proof.

b) Investigation measures

aa. Para 1(a)

Searches are a procedural measure in the Romanian CPC and important for **securing evidence** for an EPPO indictment and potential trial. They allow law enforcement to seize physical or digital evidence for proving e.g. a VAT-crime. The aim is it to prevent suspects from tampering with or destroying critical evidence and it can serve to corroborate witness or defendant testimonies. Romanian law provides a detailed framework for such measures, ensuring both investigatory effectiveness and the protection of fundamental rights, privacy and proportionality. The legal basis is established in Art. 156 CPC, which authorises the search of homes, persons, vehicles, and computer systems, provided such actions respect human dignity and avoid disproportionate interference with private life. **Home searches** require **reasonable suspicion** and **judicial authorisation** under Art. 157 CPC, while Art. 168 CPC governs computer searches, requiring a judicial warrant and ensuring the technical integrity of collected data. Vehicle searches are regulated by Art. 167 CPC, with supplementary rules derived from Art. 165 CPC, while object identification is governed by Art. 135 CPC, ensuring that any physical evidence discovered is properly described and documented.

Further, Art. 164 CPC sets specific rules for searches in public institutions, ensuring transparency and procedural fairness. Complementary administrative authority under Art. 31 lit. e–g of Law no. 218/2002 grants police limited access rights in cases of criminal pursuit or public danger but requires strict compliance with procedural safeguards.

In the EPPO context, Romanian courts assess search measures stringently, and **any procedural irregularity** especially in the collection of digital or home-based evidence may lead to the **exclusion of evidence** under Romanian and Union law standards.

e) înscrisuri, rapoarte de expertiză sau constatare, procese-verbale, fotografii, mijloace materiale de probă;

f) orice alt mijloc de probă care nu este interzis prin lege.

(3) Procedul probatoriu este modalitatea legală de obținere a mijlocului de probă.

(1) Search measures

- 9 They can include **documents, devices, money, weapons, or other materials** that support allegations. Such evidence is often fundamental to build and reconstruct a case. If a search is not conducted according to the law, the evidence obtained might be ruled inadmissible in court. Under the exclusionary rule, improperly obtained evidence (such as through **illegal searches**) can be excluded from trial, which may weaken or dismantle the EPPO's case.

(a) Search any premises or land

- 10 **Article 156 CPC¹⁹⁴ Common provisions**
(1) The search may be of a home, body, computer or vehicle search.
(2) The search shall be carried out with respect for dignity, without constituting disproportionate interference with privacy.

- 11 This provision provides for a basic distinction and enables the prosecution to do all the things, which Union law requires them to do.

(b) Search any means of transport

- 12 **Article 167 CPC¹⁹⁵ Searching a vehicle**
(1) The search of a vehicle consists in examining the exterior or interior of a vehicle or other means of transport or its components.
(2) The search of a vehicle is carried out under the conditions provided in art. 165 para. (2).
(3) The provisions of art. 162, 165 and 166 shall apply accordingly.

- 13 As said above, searches can target a home, a person's body, a computer, or a vehicle. They must be conducted with respect for human dignity and without causing disproportionate interference with privacy. Together, these provisions authorize thorough searches while requiring respect for individual rights and strict adherence to legal procedures to ensure the admissibility of evidence in court.

¹⁹⁴ Capitulul VI Percheziția și ridicarea de obiecte și înscrisuri

Articolul 156 Dispoziții comune

- (1) Percheziția poate fi domiciliară, corporală, informatică sau a unui vehicul.
(2) Percheziția se efectuează cu respectarea demnității, fără a constitui ingerință disproporțională în viața privată

¹⁹⁵ **Articolul 167 Percheziția unui vehicul**

- (1) Percheziția unui vehicul constă în examinarea exteriorului ori interiorului unui vehicul sau a altui mijloc de transport ori a componentelor acestora.
(2) Percheziția unui vehicul se efectuează în condițiile prevăzute la art. 165 alin. (2).
(3) Prevederile art. 162, 165 și 166 se aplică în mod corespunzător.

Article 31¹⁹⁶ Law no. 218 of 23 April 2002 on the organization and functioning of the Romanian Police¹⁹⁷

(1) In the performance of his duties under the law, a police officer shall be vested with the exercise of public authority and shall have the following principal rights and duties: [...]

(e) in the event of the commission of a crime, the pursuit of criminals or a terrorist action, to enter the premises of dwellings, economic establishments, public or private institutions, socio-political organisations, regardless of their owner or proprietor, as well as on board any Romanian means of transport, in compliance with legal provisions;

(f) to carry out, in compliance with the legal provisions, checks on persons and luggage, as well as on vehicles in circulation, when there are reasonable indications that crimes or possible terrorist actions have been committed;

(g) to carry out checks and raids when there are reasonable grounds for suspecting the commission of offences or the concealment of criminals, criminal assets or possible terrorist acts; [...].

This provision further specifies the **general rules on search measures** under Romanian law. The common provisions prescribe the general rights of the prosecution and the details on the process of carrying out the measures is regulated by the sub provisions. Romanian courts closely assess how searches are conducted to protect rights, particularly the right to privacy. The violation of these rights during searches could result in the dismissal of charges or the exclusion of important evidence, impacting the outcome of the EU fraud or PIF case.

14

¹⁹⁶ **Capitolul 5 Drepturi și obligații**

Articolul 31 LEGE nr. 218

(1) În realizarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, politistul este investit cu exercițiul autorității publice și are următoarele drepturi și obligații principale:

[...]

e) în cazul săvârșirii unei infracțiuni, al urmăririi unor infractori sau al unei acțiuni teroriste, să între în incinta locuințelor, a unităților economice, a instituțiilor publice ori particulare, a organizațiilor social-politice, indiferent de deținător sau de proprietar, precum și la bordul oricăror mijloace de transport românești, cu respectarea dispozițiilor legale;

f) să efectueze, cu respectarea dispozițiilor legale, controale ale persoanelor și bagajelor, precum și ale vehiculelor aflate în circulație, atunci când exista indicii temeinice cu privire la săvârșirea unor infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste;

g) să efectueze controale și razii atunci când exista indicii temeinice cu privire la săvârșirea de infracțiuni ori ascunderea unor infractori, bunuri provenite din infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste;

[...]

(2) În exercitarea drepturilor conferite de prezenta lege politistul are obligația să respecte întocmai drepturile și libertățile fundamentale ale omului, prevăzute de lege și de Convenția europeană a drepturilor omului.

¹⁹⁷ **LEGE nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române**

(c) Search any private home

15

Article 156 CPC¹⁹⁸ Common provisions

(1) The search may be of a home, body, computer or vehicle search.

(2) The search shall be carried out with respect for dignity, without constituting disproportionate interference with privacy.

Section 1 Home search

Article 157 CPC¹⁹⁹ Cases and conditions under which a home search may be ordered

(1) A home search or property may be ordered if there is a reasonable suspicion that a person has committed a crime or that he or she has objects or documents related to a crime and it is assumed that the search may lead to the discovery and gathering of evidence regarding this crime, the preservation of the traces of the commission of the crime or the arrest of the suspect or defendant.

(2) Domicile means a dwelling or any space delimited in any way that belongs to or is used by a natural or legal person.

Cf. as well → Art. 158, 159, 160, 161 CPC.

16

Article 157 specifies that a home search (or search of other property) can be ordered if there is reasonable suspicion that a person has committed a crime or possesses objects or documents related to that crime, and there is a likelihood the search will uncover evidence, preserve crime traces, or lead to the arrest of a suspect or defendant. **“Domicile”** includes any dwelling or space, in any form, belonging to or used by a natural or legal person.

¹⁹⁸ Capitolul VI Percheziția și ridicarea de obiecte și înscrisuri

Articolul 156 Dispoziții comune

(1) Percheziția poate fi domiciliară, corporală, informatică sau a unui vehicul.

(2) Percheziția se efectuează cu respectarea demnității, fără a constitui ingerință disproporțională în viața privată

¹⁹⁹ **Articolul 157 Codul De Procedură Penală**

Cazurile și condițiile în care se poate dispune percheziția domiciliară

(1) Percheziția domiciliară ori a bunurilor aflate în domiciliu poate fi dispusă dacă există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către o persoană ori la deținerea unor obiecte sau înscrisuri ce au legătură cu o infracțiune și se presupune că percheziția poate conduce la descoperirea și strângerea probelor cu privire la această infracțiune, la conservarea urmelor săvârșirii infracțiunii sau la prinderea suspectului ori inculpatului.

(2) Prin domiciliu se înțelege o locuință sau orice spațiu delimitat în orice mod ce aparține ori este folosit de o persoană fizică sau juridică.

(la 01–02–2014, Art. 157 a fost modificat de pct. 103 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

Article 164 CPC Special provisions on searches carried out at a public authority, public institution or other legal persons governed by public law²⁰⁰

A search of a public authority, public institution or other legal persons governed by public law shall be carried out in accordance with the provisions of this Section as follows:

- (a) the judicial body shall identify itself and hand a copy of the search warrant to the representative of the authority, institution or legal person governed by public law;
- (b) the search shall be carried out in the presence of the representative of the authority, institution or legal person governed by public law or of another person with full legal capacity;

A copy of the search report shall be left with the representative of the authority, institution or legal person governed by public law.

(d) Search any clothes and any other personal property

The following provision might be important if a search of other personal property (e.g. objects) is fruitful:

17

Article 135 CPC Object identification²⁰¹

(1) The objects which are supposed to contribute to the finding of the truth in connection with the commission of a crime shall be presented for identification, after the person making the identification has described them in advance. If these objects cannot be brought to be presented, the person making the identification may be taken to the place where the objects are located.

(2)²⁰² The activity of identifying the objects, as well as the statements of the person making the identification shall be recorded in a report which must include mentions

²⁰⁰ **Articolul 164 Codul De Procedură Penală**

Dispoziții speciale privind perchezițiile efectuate la o autoritate publică, instituție publică sau la alte persoane juridice de drept public

Percheziția la o autoritate publică, instituție publică sau la alte persoane juridice de drept public se efectuează potrivit prevederilor prezentei secțiuni, după cum urmează:

- a) organul judiciar se legitimează și înmânează o copie a mandatului de percheziție reprezentantului autorității, instituției sau persoanei juridice de drept public;
- b) percheziția se efectuează în prezența reprezentantului autorității, instituției sau persoanei juridice de drept public ori a altei persoane cu capacitate deplină de exercițiu;
- c) o copie de pe procesul-verbal de percheziție se lasă reprezentantului autorității, instituției sau persoanei juridice de drept public.

²⁰¹ **Articolul 135 Identificarea obiectelor**

(1) Obiectele despre care se presupune că pot contribui la aflarea adevărului în legătură cu săvârșirea unei infracțiuni sunt prezentate în vederea identificării, după ce persoana care face identificarea le-a descris în prealabil. Dacă aceste obiecte nu pot fi aduse pentru a fi prezentate, persoana care face identificarea poate fi condusă la locul unde se află obiectele.

²⁰² (2) Desfășurarea activității de identificare a obiectelor, precum și declarațiile persoanei care face identificarea sunt consemnate într-un proces-verbal ce trebuie să cuprindă mențiuni cu privire la: ordonanța sau încheierea prin care s-a dispus măsura, locul unde a fost încheiat, data, ora la care a început și ora la care s-a terminat activitatea,

regarding: the ordinance or conclusion by which the measure was ordered, the place where it was concluded, the date, the time when the activity started and the time when the activity ended, mentioning any moment of interruption, the name, first name of the persons present and the quality in which they participate, name and surname of the person making the identification, detailed description of the identified objects.

(3) During the criminal investigation, in the situation where the investigation body deems it necessary, the identification activity and the statement of the person making the identification shall be audio-video recorded. The identification record is attached to the report as an integral part of it and can be used as evidence.

(e) Search any computer system

18

Article 168 CPC²⁰³ Computer search

(1) Search by computer system or computer data storage medium means the process of research, discovery, identification and collection of evidence stored in a computer system or computer data storage medium, carried out by means of technical means. And appropriate procedures to ensure the integrity of the information contained therein.

(2) During the criminal investigation, the judge of rights and freedoms from the court which would have jurisdiction to judge the case in the first instance or from the corresponding court in its degree in whose district the headquarters of the prosecutor's office of which the prosecutor belongs performs or supervises the criminal investigation may order a computer search, at the request of the prosecutor, when for the discovery and gathering of evidence it is necessary to search for a computer system or a computer data storage medium.

(3) The prosecutor submits the request requesting the approval of the computerized search together with the case file of the judge of rights and freedoms.

cu menționarea oricărui moment de întrerupere, numele, prenumele persoanelor prezente și calitatea în care acestea participă, numele și prenumele persoanei care face identificarea, descrierea amănunțită a obiectelor identificate.

(3) În cursul urmăririi penale, în situația în care organul de urmărire consideră necesar, activitatea de identificare și declarația persoanei care face identificarea sunt înregistrate audiovideo. Înregistrarea identificării este anexată procesului-verbal ca parte integrantă a acestuia și poate fi folosită ca mijloc de probă.

²⁰³ **Articolul 168 Percheziția informatică**

(1) Prin percheziție în sistem informatic sau a unui suport de stocare a datelor informatice se înțelege procedeul de cercetare, descoperire, identificare și strângere a probelor stocate într-un sistem informatic sau suport de stocare a datelor informatice, realizat prin intermediul unor mijloace tehnice și proceduri adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea.

(2) În cursul urmăririi penale, judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală poate dispune efectuarea unei percheziții informatice, la cererea procurorului, atunci când pentru descoperirea și strângerea probelor este necesară cercetarea unui sistem informatic sau a unui suport de stocare a datelor informatice.

(la 01-02-2014, Alin. (2) al art. 168 a fost modificat de pct. 109 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

(3) Procurorul înaintează cererea prin care se solicită încuviințarea efectuării percheziției informatice împreună cu dosarul cauzei judecătorului de drepturi și libertăți..

- (4)²⁰⁴ The request shall be resolved in the council chamber, without summoning the parties. The participation of the prosecutor is mandatory.
- (5) The judge orders by conclusion the admission of the request, when it is grounded, the approval to carry out the computer search and immediately issues the search warrant.
- (6) The decision of the court must include:
- (a) the name of the court;
 - (b) date, time and place of issue;
 - (c) the name, surname and capacity of the person who issued the warrant;
 - (d) the period for which the mandate was issued and within which the ordered activity must be performed;
 - (e) the purpose for which it was issued;
 - (f) the computer system or computer data storage medium to be searched, as well as the name of the suspect or defendant, if known;
- (on 01–02–2014, Lit. f) in para. (6) in art. 168 was modified by point 109 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of July 19, 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)*
- g) the judge's signature and the court stamp.
- (7)²⁰⁵ The decision by which the judge of rights and freedoms decides on the request to approve the computerized search is not subject to appeals.

²⁰⁴ (4) Cererea se soluționează în camera de consiliu, fără citarea părților. Participarea procurorului este obligatorie.

(5) Judecătorul dispune prin încheiere admiterea cererii, atunci când aceasta este întemeiată, încuviințarea efectuării percheziției informatice și emite de îndată mandatul de percheziție.

(6) Încheierea instanței trebuie să cuprindă:

- a) denumirea instanței;
- b) data, ora și locul emiterii;
- c) numele, prenumele și calitatea persoanei care a emis mandatul;
- d) perioada pentru care s-a emis mandatul și în cadrul căreia trebuie efectuată activitatea dispusă;
- e) scopul pentru care a fost emis;
- f) sistemul informatic sau suportul de stocare a datelor informatice care urmează a fi percheziționat, precum și numele suspectului sau inculpatului, dacă este cunoscut;

(la 01–02–2014, Lit. f) a alin. (6) al art. 168 a fost modificată de pct. 109 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

- g) semnătura judecătorului și ștampila instanței.

²⁰⁵ (7) Încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra cererii de încuviințare a efectuării percheziției informatice nu este supusă căilor de atac.

(8) În cazul în care, cu ocazia efectuării percheziției unui sistem informatic sau a unui suport de stocare a datelor informatice, se constată că datele informatice căutate sunt cuprinse într-un alt sistem informatic ori suport de stocare a datelor informatice și sunt accesibile din sistemul sau suportul inițial, procurorul dispune de îndată conservarea, copierea datelor informatice identificate și va solicita de urgență completarea mandatului, dispozițiile alin. (1)–(7) aplicându-se în mod corespunzător.

(la 01–02–2014, Alin. (8) al art. 168 a fost modificat de pct. 109 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

(9) În vederea executării percheziției dispuse, pentru asigurarea integrității datelor informatice stocate pe obiectele ridicate, procurorul dispune efectuarea de copii.

(8) If, during the search of a computer system or a computer data storage medium, it is found that the computer data sought are contained in another computer system or computer data storage medium and are accessible from the system or the initial support, the prosecutor immediately orders the preservation, copying of the identified computer data and will urgently request the completion of the mandate, the provisions of par. (1) – (7) applying accordingly.

(on 01–02–2014, Paragraph (8) of art. 168 was amended by point 109 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)

(9) In order to carry out the ordered search, in order to ensure the integrity of the computer data stored on the seized objects, the prosecutor shall order the making of copies.

(10) If the lifting of the objects containing the computer data provided in par. (1) would seriously affect the activity of the persons holding these objects, the prosecutor may order the making of copies, which serve as evidence. Copies shall be made with appropriate technical means and procedures, such as to ensure the integrity of the information contained therein.

(10) Dacă ridicarea obiectelor care conțin datele informatice prevăzute la alin. (1) ar afecta grav desfășurarea activității persoanelor care dețin aceste obiecte, procurorul poate dispune efectuarea de copii, care servesc ca mijloc de probă. Copiile se realizează cu mijloace tehnice și proceduri adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea.

(11) Percheziția în sistem informatic sau a unui suport de stocare a datelor informatice se efectuează în prezența suspectului ori a inculpatului, dispozițiile art. 159 alin. (10) și (11) aplicându-se în mod corespunzător.

(la 01–02–2014, Alin. (11) al art. 168 a fost modificat de pct. 109 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

(12) Percheziția în sistem informatic ori a unui suport de stocare a datelor informatice se efectuează de un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora, în prezența procurorului sau a organului de cercetare penală.

(la 01–02–2014, Alin. (12) al art. 168 a fost modificat de pct. 109 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

(13) Procesul-verbal de percheziție informatică trebuie să cuprindă:

a) numele persoanei de la care a fost ridicat sistemul informatic sau suporturile de stocare a datelor informatice ori numele persoanei al cărei sistem informatic este cercetat;

(la 01–02–2014, Lit. a) a alin. (13) al art. 168 a fost modificată de pct. 109 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

b) numele persoanei care a efectuat percheziția;

c) numele persoanelor prezente la efectuarea percheziției;

d) descrierea și enumerarea sistemelor informatice ori suporturilor de stocare a datelor informatice față de care s-a dispus percheziția;

e) descrierea și enumerarea activităților desfășurate;

f) descrierea și enumerarea datelor informatice descoperite cu ocazia percheziției;

g) semnătura sau ștampila persoanei care a efectuat percheziția;

h) semnătura persoanelor prezente la efectuarea percheziției.

(14) Organele de urmărire penală trebuie să ia măsuri ca percheziția informatică să fie efectuată fără ca faptele și împrejurările din viața personală a celui la care se efectuează percheziția să devină, în mod nejustificat, publice.

(15) Datele informatice identificate cu caracter secret se păstrează în condițiile legii.

(16) În cursul judecății, percheziția informatică se dispune de către instanță, din oficiu sau la cererea procurorului, a părților ori a persoanei vătămate, în cazurile prevăzute la alin. (2). Mandatul de efectuare a percheziției informatice dispuse de instanță se comunică procurorului, care procedează potrivit alin. (8)–(15)

(la 01–02–2014, Alin. (16) al art. 168 a fost introdus de pct. 109 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

(11) The search in the computer system or of a computer data storage medium shall be carried out in the presence of the suspect or the defendant, the provisions of art. 159 para. (10) and (11) applying accordingly.

(12) The search in the computer system or of a computer data storage medium shall be carried out by a specialist working within or outside the judicial bodies, in the presence of the prosecutor.

Or the criminal investigation body.

(on 01–02–2014, Paragraph (12) of art. 168 was amended by point 109 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)

(13) The computerized search report must include:

(a) the name of the person from whom the computer system or the computer data storage media was taken or the name of the person whose computer system is researched;

(on 01–02–2014, Lit. a) in para. (13) in art. 168 was modified by point 109 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of July 19, 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)

(b) the name of the person who carried out the search;

(c) the names of the persons present at the time of the search;

d) description and enumeration of the computer systems or computer data storage media against which the search was ordered;

(e) description and enumeration of the activities carried out;

(f) description and enumeration of computer data discovered during the search;

(g) the signature or stamp of the person who carried out the search;

(h) the signature of the persons present at the time of the search.

(14) The prosecuting authorities must ensure that the computerized search is carried out without the facts and circumstances of the personal life of the person being searched being unjustifiably made public.

(15) The computer data identified as secret shall be kept in accordance with the law.

(16) During the trial, the computer search is ordered by the court, ex officio or at the request of the prosecutor, of the parties or of the injured person, in the cases provided in par. (2). The mandate to carry out the computer search ordered by the court is communicated to the prosecutor, who proceeds according to par. (8) – (15)

(on 01–02–2014, Paragraph (16) of art. 168 was introduced by point 109 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)

(2) Conservatory measures

(a) Necessary to preserve their integrity

19

Article 162 CPC Measures regarding objects or documents seized²⁰⁶

Measures relating to objects or documents seized

(1) Objects or documents seized as evidence shall be attached to the file or otherwise preserved and traces of the offence shall be removed and preserved.

(2) Objects, documents and evidence seized which are not attached to the file may be photographed. Photographs shall be aimed by the prosecuting authority and attached to the file.

(3) Material evidence shall be kept by the prosecuting authority or by the court in which the case file is located until the final disposal of the case.

(4) Objects not related to the case shall be returned to the person to whom they belong, except for those subject to confiscation under the law.

(on 01–02–2014, Alin. (4) of Art. 162 was amended by item 107 of Art. 102, Title III of LAW No. 255 of 19 July 2013, published in the Official Monitor No. 515 of 14 August 2013.)

(5) Objects serving as evidence, if not subject to confiscation, under the conditions of the law, may be returned, even before the final settlement of the case, to the person to whom they belong, unless such return could hinder the finding of the truth. The prosecuting authority or the court shall inform the person to whom the objects have been returned that he or she is obliged to keep them until the final disposal of the case.

²⁰⁶ **Articolul 162 Codul De Procedură Penală**

Măsurile privind obiectele ori înscrisurile ridicate

(1) Obiectele ori înscrisurile ridicate care constituie mijloace de probă sunt ataşate la dosar sau păstrate în alt mod, iar urmele săvârşirii infracţiunii se ridică şi sunt conservate.

(2) Obiectele, înscrisurile şi urmele ridicate, care nu sunt ataşate la dosar, pot fi fotografiate. Fotografiile se vizează de organul de urmărire penală şi se ataşează la dosar.

(3) Mijloacele materiale de probă se păstrează de organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată la care se găseşte dosarul, până la soluţionarea definitivă a cauzei.

(4) Obiectele care nu au legătură cu cauza se restituie persoanei căreia îi aparţin, cu excepţia celor care sunt supuse confiscării, în condiţiile legii.

(la 01–02–2014, Alin. (4) al art. 162 a fost modificat de pct. 107 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

(5) Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă nu sunt supuse confiscării, în condiţiile legii, pot fi restituite, chiar înainte de soluţionarea definitivă a procesului, persoanei căreia îi aparţin, în afară de cazul când prin această restituire s-ar putea stănjeni aflarea adevărului. Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată pune în vedere persoanei căreia i-au fost restituite obiectele că este obligată să le păstreze până la soluţionarea definitivă a cauzei.

(la 01–02–2014, Alin. (5) al art. 162 a fost modificat de pct. 107 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.).

Article 163²⁰⁷ Preservation or recovery of raised objects

The objects that serve as a **means of proof**, if they are among those provided in art. 252 para. (2) and if they are not returned, they are preserved or capitalized according to the provisions of art. 252.

(b) Necessary to avoid the loss**Chapter V Preservation of computer data****Article 154 Preservation of computer data²⁰⁸**

(1) If there is a **reasonable suspicion** of the preparation or commission of an offense for the purpose of gathering evidence or identifying the perpetrator, suspect or defendant, the prosecutor supervising or conducting the criminal investigation may order the immediate retention of certain computer data, including data relating to information traffic, which have been stored via a computer system and which are owned or controlled by a provider of public electronic communications networks or a provider of electronic communications services intended for the public, where there is a risk of loss or their modification.

(2) The preservation is ordered by the prosecutor, ex officio or at the request of the criminal investigation body, for a maximum period of 60 days, by ordinance which must include, apart from the mentions provided in art. 286 para. (2) : providers of public electronic communications networks or providers of electronic communications services intended for the public in possession of or control of computer data, the name of the perpetrator, suspect or defendant, if known, description of the data to be retained,

20

²⁰⁷ **Articolul 163****Conservarea sau valorificarea obiectelor ridicate**

Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă sunt dintre acelea prevăzute la art. 252 alin. (2) și dacă nu sunt restituite, se conservă sau se valorifică potrivit prevederilor art. 252.

²⁰⁸ **Capitolul V Conservarea datelor informatice****Articolul 154 Conservarea datelor informatice**

(1) Dacă există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni, în scopul strângerii de probe ori identificării făptuitorului, suspectului sau a inculpatului, procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală poate dispune conservarea imediată a anumitor date informatice, inclusiv a datelor referitoare la traficul informațional, care au fost stocate prin intermediul unui sistem informatic și care se află în posesia sau sub controlul unui furnizor de rețele publice de comunicații electronice ori unui furnizor de servicii de comunicații electronice destinate publicului, în cazul în care există pericolul pierderii sau modificării acestora.

(2) Conservarea se dispune de procuror, din oficiu sau la cererea organului de cercetare penală, pe o durată de maximum 60 de zile, prin ordonanță care trebuie să cuprindă, în afara mențiunilor prevăzute la art. 286 alin. (2): furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului în posesia cărora se află datele informatice ori care le au sub control, numele făptuitorului, suspectului sau inculpatului, dacă este cunoscut, descrierea datelor ce trebuie conservate, motivarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1), durata pentru care a fost emisă, menționarea obligației persoanei sau furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorilor de servicii de comunicații electronice destinate publicului de a conserva imediat datele informatice indicate și de a le menține integritatea, în condiții de confidențialitate.

(3) Măsura conservării poate fi prelungită, pentru motive temeinic justificate, de procuror, o singură dată, pe o durată de maximum 30 de zile.

(4) Ordonanța procurorului se transmite, de îndată, oricărui furnizor de rețele publice de comunicații electronice ori furnizor de servicii de comunicații electronice destinate publicului în posesia căruia se află datele prevăzute la alin. (1) ori care le are sub control, acesta fiind obligat să le conserve imediat, în condiții de confidențialitate.

the motivation for fulfilling the conditions provided in par. (1), the duration for which it was issued, mentioning the obligation of the person or providers of public electronic communications networks or providers of electronic communications services intended for the public to immediately preserve the indicated computer data and to maintain their integrity, in conditions of confidentiality.

(3) The conservation measure may be extended, for duly justified reasons, by the prosecutor, only once, for a maximum period of 30 days.

(4) The prosecutor's ordinance shall be transmitted, immediately, to any provider of public electronic communications networks or provider of electronic communications services intended for the public in whose possession the data provided in par. (1) or who has them under control, he being obliged to keep them immediately, in conditions of confidentiality.

(5)²⁰⁹ If the data relating to information traffic are in the possession of several providers of public electronic communications networks or providers of electronic communications services intended for the public, the provider in whose possession or control the computer data is held has the obligation to it shall immediately make available to the criminal investigation body the information necessary to identify the other providers, in order to know all the elements of the communication chain used.

(6) Within the term provided in par. (2) and (3), the prosecutor supervising or conducting the criminal investigation may, with the prior authorization of the judge of rights and freedoms, request a provider of public electronic communications networks or a provider of electronic communications services intended for the public the transmission of stored data according to the law or may order the lifting of this measure. The provisions of art. 170 para. (2 ^ 1) – (2 ^ 5), para. (4) and (5) and of art. 171 shall apply accordingly.

²⁰⁹ (5) În cazul în care datele referitoare la traficul informațional se află în posesia mai multor furnizori de rețele publice de comunicații electronice ori furnizori de servicii de comunicații electronice destinate publicului, furnizorul în posesia sau sub controlul căruia se află datele informatice are obligația de a pune, de îndată, la dispoziția organului de urmărire penală informațiile necesare identificării celorlalți furnizori, în vederea cunoașterii tuturor elementelor din lanțul de comunicare folosit.

(6) În termenul prevăzut la alin. (2) și (3), procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală poate, cu autorizarea prealabilă a judecătorului de drepturi și libertăți, să solicite unui furnizor de rețele publice de comunicații electronice ori unui furnizor de servicii de comunicații electronice destinate publicului transmiterea datelor conservate potrivit legii ori poate dispune ridicarea acestei măsuri. Dispozițiile art. 170 alin. (2^1)–(2^5), alin. (4) și (5) și ale art. 171 se aplică în mod corespunzător.

(7) Judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță în termen de 48 de ore cu privire la solicitarea organelor de urmărire penală de transmitere a datelor, prin încheiere motivată, în camera de consiliu.

(7^1) Dispozițiile alin. (1)–(7) se aplică în mod corespunzător și cu privire la datele informatice, inclusiv la datele referitoare la traficul informațional, stocate prin intermediul unui sistem informatic care se află în posesia sau sub controlul altor persoane.

(la 02–05–2016, Alin. (7^1) al art. 154 a fost introdus de pct. 3 al art. unic din LEGEA nr. 75 din 28 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 334 din 29 aprilie 2016, care modifică art. I din Ordonanța De Urgență nr. 82 din 10 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 911 din 15 decembrie 2014.)

(8) Până la terminarea urmăririi penale, procurorul este obligat să încunoștințeze, în scris, persoanele față de care se efectuează urmărirea penală și ale căror date au fost conservate.

(7) The judge of rights and freedoms shall rule within 48 hours on the request of the criminal investigation bodies for the transmission of data, by reasoned decision, in the council chamber.

(7 ^1) The provisions of par. (1) to (7) shall apply accordingly to computer data, including data relating to information traffic, stored through a computer system which is owned or controlled by other persons.

(on 02–05–2016, Paragraph (7^1) of art. 154 was introduced by point 3 of the sole art. of LAW no. 75 of 28 April 2016, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 334 of 29 April 2016, which amends Article I of the EMERGENCY ORDINANCE No. 82 of December 10, 2014, published in the OFFICIAL GAZETTE No. 911 of December 15, 2014.)

(8) Until the end of the criminal investigation, the prosecutor is obliged to inform, in writing, the persons against whom the criminal investigation is being carried out and whose data have been preserved.

(on 01–02–2014, Art. 154 was amended by point 100 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of July 19, 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of August 14, 2013.)

Chapter VI Searching and picking up objects and documents

Article 163 CPC²¹⁰ Preservation or recovery of objects removed

Objects serving as evidence, if they are among those referred to in Article 252 para. (2) and if not returned, shall be preserved or recovered in accordance with the provisions of Article 252.

(c) Necessary to avoid the contamination of evidence

The aforementioned provisions may apply.

21

bb. Para 1(b)

Table 5 Overview Production of documents and objects

22

Request production of relevant documents/objects	Art. 170 CPP Order to produce items
In original or specified form	Art. 170 para 2, 3 CPP covers original or other forms
Coercive measure if refused	Art. 169 CPP Seizure
Digital or electronic documents	Art. 168 CPP – Includes IT system searches

²¹⁰ **Articolul 163 Codul De Procedură Penală**

Conservarea sau valorificarea obiectelor ridicate

Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă sunt dintre acelea prevăzute la art. 252 alin. (2) și dacă nu sunt restituite, se conservă sau se valorifică potrivit prevederilor art. 252.

Safeguards and legal remedies

Art. 106–107, Art. 138–146 CPP – Legal protection of rights

- 23 A recent case showed exemplarily how important the seizure of documents is. In the EU funds fraud case the evidence included falsified documents submitted as part of reimbursement requests and notifications that did not follow the mandatory forms. The accused allegedly signed documents in a fraudulent manner, which was discovered upon examining discrepancies in the submitted forms (e.g., non-compliance with official forms, irregularities in signatures).²¹¹

(1) Obtainment of the production of any relevant object or document

Article 169

The criminal investigation body or the court has the obligation to collect objects and documents that can serve as a means of evidence in the criminal trial.

Article 170 Production of Objects, Documents, or Computer Data

(1) Where there is a reasonable suspicion regarding the preparation or commission of a criminal offence, and there are grounds to believe that an object or a document may serve as evidence in the case, the criminal investigation bodies, with the approval of the judge for rights and liberties, or the court, may order the natural or legal person in whose possession the object or document is found to present and surrender it, under evidentiary recording.

(2) Also, under the conditions provided in paragraph (1), the criminal investigation body or the court may order that:

(a) any natural or legal person on the territory of Romania communicate the computer data in their possession or under their control, which are stored in a computer system or on a computer data storage medium;

(b) any service provider operating on the territory of Romania communicate the data in their possession or under their control regarding subscribers, users, and such services.

(3) The term data regarding subscribers or users refers to any information, in the form of computer data or in any other form, held by a service provider, relating to the subscribers or users of those services, excluding traffic or content data, and which enables the determination of:

(a) the type of communications service used, the technical arrangements made in that regard, and the duration of the service;

(b) the identity, postal or geographical address, telephone number of the subscriber or user, and any other contact number, as well as billing and payment information available under a contract or service arrangement;

(c) any other information regarding the location of the communication equipment, available under a contract or service arrangement.

²¹¹ Bucharest Court of Appeal, code RJ 6243d2585.

(4) The order of the criminal investigation body or the court's ruling must include: the name and signature of the person ordering the production, the name of the person required to surrender the object, document, or computer data, a description of the object, document, or data to be surrendered, and the date and place where they are to be handed over.

(5) If the criminal investigation body or the court considers that a copy of a document or computer data may serve as evidence, only the copy is retained.

(6) If the object, document, or computer data has a secret or confidential nature, its presentation or surrender shall be carried out under conditions ensuring the preservation of secrecy or confidentiality.

(2) Either in its original form or in some other specified form

Article 147 Detention, delivery and search of postal items²¹²

24

(1) The detention, delivery and search of postal items may be ordered by the judge of rights and freedoms from the court which would have jurisdiction to judge the case in the first instance or from the corresponding court in its degree in the district where the prosecutor's office is located. To which the prosecutor who drew up the proposal belongs, in respect of letters, postal items or objects sent or received by the perpetrator, suspect, defendant or any person suspected of receiving or sending by any means such goods from the perpetrator, suspect or defendant or property intended for him, if:

- (a) there is a reasonable suspicion of the preparation or commission of an offense;
- (b) the measure is necessary and proportionate to the restriction of fundamental rights and freedoms, given the particularities of the case, the importance of the information or evidence to be obtained or the gravity of the crime;
- (c) the evidence could not be obtained in any other way or obtaining them would involve special difficulties that would prejudice the investigation or there is a danger to the safety of persons or property.

²¹² Art. 147 CPP Reținerea, predarea și percheziționarea trimerilor poștale

(1) Reținerea, predarea și percheziționarea trimerilor poștale se poate dispune de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea, cu privire la scrisorile, trimiterile poștale sau obiectele trimise ori primite de făptuitor, suspect, inculpat sau de orice persoană care este bănuită că primește ori trimite prin orice mijloc aceste bunuri de la făptuitor, suspect sau inculpat ori bunuri destinate acestuia, dacă:

- a) există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni;
- b) măsura este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor sau a probelor ce urmează a fi obținute ori gravitatea infracțiunii;
- c) probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.

(2) Este interzisă reținerea, predarea și percheziționarea corespondenței sau a trimerilor poștale trimise ori primite în raporturile dintre avocat și suspectul, inculpatul sau orice altă persoană pe care acesta o apără, cu excepția situațiilor în care există date că avocatul săvârșește sau pregătește săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 139 alin. (2).

(2) The retention, delivery and search of correspondence or postal items sent or received in the relations between the lawyer and the suspect, defendant or any other person he defends is prohibited, unless there are data that the lawyer commits or prepares to commit a offenses among those provided in art. 139 para. (2).

(3)²¹³ The provisions of art. 140 shall apply accordingly.

(4) In cases where there is urgency, and obtaining the warrant for detention, delivery and search of postal items under the conditions of art. 140 would lead to a substantial delay of the investigations, to the loss, alteration or destruction of the evidence or would endanger the safety of the victim or other persons and the conditions provided in par.

(1) and (2), the prosecutor may order, for a maximum period of 48 hours, the measures provided in par. (1). The provisions of art. 141 para. (2)–(8) shall apply accordingly.

(5) The postal or transport units and any other natural or legal persons carrying out transport or information transfer activities are obliged to retain and deliver to the prosecutor the letters, postal items or objects referred to in the warrant ordered by the judge or in authorization issued by the prosecutor.

(6) Correspondence, postal items or items picked up and searched unrelated to the case shall be returned to the addressee.

(7) After carrying out the authorized activities, the prosecutor shall inform him, within 10 days, in writing, on each subject of a warrant about the measure that has been taken in respect of him. After the moment of information, the person whose correspondence, postal items or objects have been picked up and searched has the right to get acquainted with the activities performed.

(8) The provisions of art. 145 para. (4) and (5) shall apply accordingly.

(9) [...]

²¹³ (3) Dispozițiile art. 140 se aplică în mod corespunzător.

(4) În cazurile în care există urgență, iar obținerea mandatului de reținere, predare și percheziționare a trimerilor poștale în condițiile art. 140 ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța victimei sau a altor persoane și sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1) și (2), procurorul poate dispune, pe o durată de maximum 48 de ore, măsurile prevăzute la alin. (1). Dispozițiile art. 141 alin. (2)–(8) se aplică în mod corespunzător.

(5) Unitățile poștale sau de transport și orice alte persoane fizice sau juridice care efectuează activități de transport sau transfer de informații sunt obligate să rețină și să predea procurorului scrisorile, trimerile poștale ori obiectele la care se face referire în mandatul dispus de judecător sau în autorizația emisă de procuror.

(6) Corespondența, trimerile poștale sau obiectele ridicate și percheziționate care nu au legătură cu cauza se restituie destinatarului.

(7) După efectuarea activităților autorizate, procurorul îl informează, în cel mult 10 zile, în scris, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura ce a fost luată în privința sa. După momentul informării, persoana ale cărei corespondență, trimeri poștale sau obiecte au fost ridicate și percheziționate are dreptul de a lua cunoștință de activitățile efectuate.

(8) Dispozițiile art. 145 alin. (4) și (5) se aplică în mod corespunzător.

(9) [...]

(3) Para 1 (c)**(a) Obtainment of the production of stored computer data****(aa) General Provisions in the CPC**

Article 138 CPC²¹⁴ [...] [see as well Art. 168 et seq. above on computer searches]

(3) Access to a computer system means the entry into a computer system or means of storing computer data either directly or remotely, through specialized programs or through a network, in order to identify evidence.

(4) **Computer system means** any device or set of devices interconnected or in a functional relationship, one or more of which ensures the automatic processing of data, by means of a computer program.

25

The definition in the Romanian CPC applies for the interpretation of Art. 30 para 1 c and para 1 e EPPO Regulation.

26

(bb) Special Provisions in the Fiscal Procedure Code

Article 116²¹⁵ **Control methods Fiscal Procedure Code**

(1) The following control methods can be used to perform the fiscal inspection:

(a) verification by survey, which consists in the activity of selective verification of significant documents and operations, which are the basis of the method of calculation, highlighting and payment of fiscal obligations;

(b) the exhaustive verification, which consists in the activity of verifying all documents and operations, which are the basis of the method of calculation, highlighting and payment of fiscal obligations;

27

²¹⁴ **Articolul 138 Codul De Procedură Penală** [...]

(3) Prin acces la un sistem informatic se înțelege pătrunderea într-un sistem informatic sau mijloc de stocare a datelor informatice fie direct, fie de la distanță, prin intermediul unor programe specializate ori prin intermediul unei rețele, în scopul de a identifica probe.

(4) Prin sistem informatic se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate ori aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic. [...]

²¹⁵ **Titlul VI Controlul fiscal**

Capitolul I Inspecția fiscală

Articolul 116 Metode de control

(1) Pentru efectuarea inspecției fiscale se pot folosi următoarele metode de control:

a) verificarea prin sondaj, care constă în activitatea de verificare selectivă a documentelor și operațiunilor semnificative, care stau la baza modului de calcul, de evidențiere și de plată a obligațiilor fiscale;

b) verificarea exhaustivă, care constă în activitatea de verificare a tuturor documentelor și operațiunilor, care stau la baza modului de calcul, de evidențiere și de plată a obligațiilor fiscale;

c) controlul electronic, care constă în activitatea de verificare a contabilității și a surselor acesteia, prelucrate în mediu electronic, utilizând metode de analiză, evaluare și testare asistate de instrumente informatice specializate.

(2) Selectarea documentelor și a operațiunilor semnificative se apreciază de inspector.

(3) În cazul efectuării inspecției fiscale de către organul fiscal central, prin ordin al președintelui A.N.A.F. se pot aproba metode și proceduri de sondaj.

(c) electronic control, which consists of the activity of checking the accounting and its sources, processed in an electronic environment, using methods of analysis, evaluation and testing assisted by specialized IT tools.

(2) The selection of documents and significant operations is assessed by the inspector.

(3) In the case of the fiscal inspection by the central fiscal body, survey methods and procedures may be approved by order of the ANAF president.

Article 213²¹⁶ Seizure and collateral seizure

(1) The security measures provided for in this chapter are ordered and carried out, through the administrative procedure, by the competent fiscal body.

(2) Insuring measures are ordered in the form of collateral attachment and collateral seizure on the debtor's movable and/or immovable assets, as well as on his income, in exceptional cases, respectively when there is a danger that he will evade, hide or to squander their patrimony, jeopardizing or making collection considerably more difficult. The provisions of art. 231 remain applicable.

(3)²¹⁷ These measures can be taken even before the issuance of the debt title, including in the case of carrying out checks or incurring joint and several liability. The security

²¹⁶ Capitolul VI Măsurile asigurătorii Articolul 213 Poprirea și sechestrul asigurător

(1) Măsurile asigurătorii prevăzute în prezentul capitol se dispun și se duc la îndeplinire, prin procedura administrativă, de organul fiscal competent.

(2) Se dispun măsuri asigurătorii sub forma popririi asigurătorii și sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și/sau imobile proprietate a debitorului, precum și asupra veniturilor acestuia, în cazuri excepționale, respectiv atunci când există pericolul ca acesta să se sustragă, să își ascundă ori să își risipească patrimoniul, periclitând sau îngreunând în mod considerabil colectarea. Dispozițiile art. 231 rămân aplicabile.

²¹⁷ (3) Aceste măsuri pot fi luate și înainte de emiterea titlului de creanță, inclusiv în cazul efectuării de controale sau al antrenării răspunderii solidare. Măsurile asigurătorii dispuse atât de organele fiscale competente, cât și de instanțele judecătorești ori de alte organe competente, dacă nu au fost desființate în condițiile legii, rămân valabile pe toată perioada executării silită, fără îndeplinirea altor formalități. Odată cu individualizarea creanței și ajungerea acesteia la scadență, în cazul neplății, măsurile asigurătorii se transformă în măsuri executorii.

(4) Măsurile asigurătorii se dispun prin decizie emisă de organul fiscal competent. În decizie organul fiscal precizează debitorului că prin constituirea unei garanții la nivelul creanței stabilite sau estimate, după caz, măsurile asigurătorii vor fi ridicate.

(5) Decizia de instituire a măsurilor asigurătorii trebuie motivată și semnată de către conducătorul organului fiscal competent.

(6) Măsurile asigurătorii dispuse potrivit alin. (2), precum și cele dispuse de instanțele judecătorești sau de alte organe competente se duc la îndeplinire în conformitate cu dispozițiile referitoare la executarea silită, care se aplică în mod corespunzător.

(7) În situația în care măsurile asigurătorii au fost luate înainte de emiterea titlului de creanță acestea încetează dacă titlul de creanță nu a fost emis și comunicat în termen de cel mult 6 luni de la data la care au fost dispuse măsurile asigurătorii. În cazuri excepționale, acest termen poate fi prelungit până la un an, de organul fiscal competent, prin decizie. Organul fiscal are obligația să emită decizia de ridicare a măsurilor asigurătorii în termen de cel mult două zile de la împlinirea termenului de 6 luni sau un an, după caz, iar în cazul popririi asigurătorii să elibereze garanția.

(8) Prin excepție de la prevederile alin. (7), în situația în care au fost instituite măsuri asigurătorii și au fost sesizate organele de urmărire penală potrivit legii, măsurile asigurătorii încetează de drept la data la care au fost luate măsuri asigurătorii potrivit Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.

(9) Bunurile perisabile și/sau degradabile sechestrate asigurător pot fi valorificate:

measures ordered both by the competent fiscal bodies and by the courts or other competent bodies, if they have not been abolished according to the law, remain valid throughout the period of enforced execution, without the fulfilment of other formalities. With the individualization of the claim and its maturity, in case of non-payment, the insurance measures turn into executive measures.

(4) The insurance measures are available through a decision issued by the competent fiscal body. In the decision, the fiscal body states to the debtor that by setting up a guarantee at the level of the established or estimated debt, as the case may be, the insurance measures will be lifted.

(5) The decision to institute precautionary measures must be motivated and signed by the head of the competent fiscal body.

(6) The precautionary measures ordered according to para. (2), as well as those ordered by the courts or other competent bodies, are carried out in accordance with the provisions related to enforced execution, which are applied accordingly.

(7) In the event that the security measures were taken before the issuance of the claim title, they cease if the claim title was not issued and communicated within no more than 6 months from the date on which the security measures were ordered. In exceptional cases, this term can be extended up to one year, by the competent fiscal body, by decision. The fiscal body has the obligation to issue the decision to lift the insurance measures within two days at the most from the completion of the term of 6 months or one year, as the case may be, and in the case of the insurance seizure to release the guarantee.

(8) By way of exception to the provisions of para. (7), in the situation where precautionary measures have been instituted and the criminal investigation bodies have been notified according to the law, the precautionary measures cease by law on the date when precautionary measures were taken according to Law no. 135/2010 regarding the Criminal Procedure Code, with subsequent amendments and additions.

(9) Perishable and/or degradable goods seized by insurance may be capitalized:

a) de către debitor cu acordul organului de executare silită, sumele obținute consemnându-se la dispoziția organului de executare silită;

b) prin vânzare în regim de urgență în condițiile art. 247 alin. (4).

(10) În cazul înființării sechestrului asigurator asupra bunurilor imobile, un exemplar al procesului-verbal întocmit de organul de executare silită se comunică pentru notare Biroului de carte funciară.

(11) Notarea potrivit alin. (10) face opozabil sechestrul tuturor acelora care, după notare, vor dobândi vreun drept asupra imobilului respectiv. Actele de dispoziție ce ar interveni ulterior notării prevăzute la alin. (10) sunt lovite de nulitate absolută.

(12) Dacă valoarea bunurilor proprii ale debitorului nu acoperă integral creanța fiscală a bugetului general consolidat, măsurile asiguratorii pot fi înființate și asupra bunurilor deținute de către debitor în proprietate comună cu terțe persoane, pentru cota-parte deținută de acesta.

(13) Împotriva deciziei prin care se dispune instituirea măsurilor asiguratorii, prevăzute la alin. (4), cel interesat poate face contestație la instanța de contencios administrativ competentă.

(14) Împotriva actelor prin care se duc la îndeplinire măsurile asiguratorii cel interesat poate face contestație la executare în conformitate cu prevederile art. 260 și 261.

- (a) by the debtor with the consent of the enforcement body, the amounts obtained being recorded at the disposal of the enforcement body;
- (b) through emergency sale under the conditions of art. 247 para. (4).
- (10) In the case of the establishment of the insurance seizure on immovable assets, a copy of the minutes drawn up by the forced execution body is communicated to the Land Registry Office for notation.
- (11) Noting according to par. (10) makes the seizure objectionable to all those who, after noting, will acquire any right over the respective building. The acts of disposition that would take place after the notation provided for in para. (10) are struck by absolute nullity.
- (12) If the value of the debtor's own assets does not fully cover the fiscal debt of the general consolidated budget, the insurance measures can also be established on the assets owned by the debtor in joint ownership with third parties, for the share held by him.
- (13) Against the decision ordering the establishment of the security measures, provided for in para. (4), the interested party can appeal to the competent administrative court.
- (14) Against the acts through which the insurance measures are carried out, the interested party can challenge the execution in accordance with the provisions of art. 260 and 261.

Article 350²¹⁸ Collaboration with criminal investigation bodies

- (1) At the request of the criminal investigation bodies, when there is a danger of the disappearance of some means of evidence or of a change in a factual situation and it is necessary to urgently clarify some facts or circumstances of the case, the staff assigned from ANAF carry out fiscal controls.
- (2) In thoroughly justified cases, after the start of the criminal investigation, with the approval of the prosecutor, ANAF may be requested to perform fiscal controls, according to the established objectives.
- (3) The result of the controls provided for in para. (1) and (2) are recorded in minutes, which constitute evidence. Minutes do not constitute a title of fiscal debt within the meaning of this code.

²¹⁸ **Articolul 350 Colaborarea cu organele de urmărire penală**

- (1) La solicitarea organelor de urmărire penală, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unei situații de fapt și este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei, personalul desemnat din cadrul A.N.A.F. efectuează controale fiscale.
- (2) În cazuri temeinic justificate, după începerea urmăririi penale, cu avizul procurorului, poate fi solicitată A.N.A.F. efectuarea de controale fiscale, conform obiectivelor stabilite.
- (3) Rezultatul controalelor prevăzute la alin. (1) și (2) se consemnează în procese-verbale, care constituie mijloace de probă. Procesele-verbale nu constituie titlu de creanță fiscală în sensul prezentului cod.

(b) Obtainment of banking account data and traffic data

28

Criminal Procedure Code**Chapter IV****Special surveillance or research methods****Article 138 CPC²¹⁹ General dispositions**

(1) The following constitute special surveillance or research methods:

- (a) interception of communications or any type of remote communication;
- (b) access to a computer system;
- (c) video, audio or photography surveillance;
- (d) locating or tracking by technical means;
- (e) *obtaining data on a person's financial transactions;*
- (f) detaining, handing over or searching postal items;
- (g) the use of undercover investigators and collaborators;
- (h) authorized participation in certain activities;
- (i) supervised delivery;
- (j) obtaining traffic and location data processed by providers of public electronic communications networks or providers of electronic communications services intended for the public.

[...]

²¹⁹ **Capitolul IV**

Metode speciale de supraveghere sau cercetare

Articolul 138 Codul De Procedură Penală

Dispoziții generale

(1) Constituie metode speciale de supraveghere sau cercetare următoarele:

- a) interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare la distanță;
- b) accesul la un sistem informatic;
- c) supravegherea video, audio sau prin fotografiere;
- d) localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice;
- e) obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane;
- f) reținerea, predarea sau percheziționarea trimiterilor poștale;
- g) utilizarea investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor;
- h) participarea autorizată la anumite activități;
- i) livrarea supravegheată;
- j) obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului.

[...]

Article 146¹ CPC²²⁰ Obtaining data on a person's financial transactions

(1) The obtaining of data on financial transactions carried out may be ordered by the judge of rights and freedoms of the court which would have jurisdiction to hear the case at first instance or by the appropriate court of its rank in whose district the prosecutor's office of the prosecutor who prepared the proposal is located, with regard to the financial transactions of the perpetrator, suspect, accused or any person suspected of carrying out such transactions with the perpetrator, suspect or accused, if:

- (a) there is a reasonable suspicion of the preparation or commission of an offence;
- (b) the measure is necessary and proportionate to the restriction of fundamental rights and freedoms, having regard to the specific features of the case, the importance of the information or evidence to be obtained or the seriousness of the offence;
- (c) the evidence could not otherwise be obtained or its obtaining would involve particular difficulties that would prejudice the investigation or there is a danger to the safety of persons or property of value.

(2) The obtaining of data on the financial transactions to be carried out may be ordered for a period not exceeding 30 days by the judge of rights and freedoms of the court which would have jurisdiction to hear the case in the first instance or by the corresponding court of its rank in whose district the prosecutor's office of the prosecutor who prepared the proposal is located, if the conditions set out in paragraph 1 are met. (1).

(3) The provisions of Article 140 (3) shall apply. (2) to (9) shall apply accordingly.

²²⁰ **Articolul 146¹ Codul De Procedură Penală**

Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane

(1) Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare efectuate se poate dispune de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea, cu privire la tranzacțiile financiare ale făptuitorului, suspectului, inculpatului sau ale oricărei persoane care este bănuită că realizează asemenea operațiuni cu făptuitorul, suspectul sau inculpatul, dacă:

- a) există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni;
- b) măsura este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor sau a probelor ce urmează a fi obținute ori gravitatea infracțiunii;
- c) probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.

(2) Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ce urmează a fi efectuate poate fi dispusă pe o durată de cel mult 30 de zile de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1).

(3) Dispozițiile art. 140 alin. (2)–(9) se aplică în mod corespunzător.

(4) Mandatul prin care este autorizată obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ce urmează a fi efectuate poate fi prelungit în condițiile art. 144, durata totală a măsurii neputând depăși, în aceeași cauză și cu privire la aceeași persoană, 6 luni.

(5) În cazurile în care există urgență, iar obținerea mandatului în condițiile alin. (1) sau (2) ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța victimei sau a altor persoane și sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1) sau, după caz, alin. (2), procurorul poate dispune obținerea datelor privind tranzacțiile financiare efectuate sau care urmează a fi efectuate. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător.

(6) Este interzisă obținerea datelor privind tranzacțiile financiare dintre avocat și suspect, inculpat sau orice altă persoană pe care acesta o apără, cu excepția situațiilor în care există date că avocatul săvârșește sau pregătește săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 139 alin. (2).

- (4) The warrant authorising the obtaining of data on financial transactions to be carried out may be extended under the conditions of Article 144, the total duration of the measure may not exceed, in the same case and in respect of the same person, 6 months.
- (5) In cases of urgency and where obtaining a warrant under paragraph (1) shall be subject to the conditions of paragraph (2). (1) or (2) would lead to a substantial delay in the investigation, to the loss, alteration or destruction of evidence or would endanger the safety of the victim or other persons and the conditions set out in paragraph (1) or (2) are met. (1) or, as the case may be, paragraph (2). (2), the prosecutor may order the obtaining of data on financial transactions carried out or to be carried out. The provisions of Article 141 shall apply accordingly.
- (6) It shall be prohibited to obtain data on financial transactions between the lawyer and the suspect, accused or any other person whom the lawyer is defending, except where there is evidence that the lawyer is committing or preparing to commit an offence referred to in Article 139(1). (2).
- (7)²²¹ Credit institutions or financial entities carrying out financial transactions shall be obliged to hand over the documents or information referred to in the warrant ordered by the judge or in the authorisation issued by the prosecutor.
- (8) After the authorised activities have been carried out, the prosecutor shall inform each subject of a warrant in writing of the action taken against him or her within 10 days. After the moment of informing, the person whose financial transactions have been concerned by this measure shall have the right to take cognizance of the activities carried out.
- (9) The provisions of Art. 145 para. (4) and (5) shall apply accordingly.

²²¹ (7) Instituțiile de credit sau entitățile financiare care efectuează tranzacțiile financiare sunt obligate să predea înscrisurile sau informațiile la care se face referire în mandatul dispus de judecător sau în autorizația emisă de procuror.

(8) După efectuarea activităților autorizate, procurorul îl informează, în cel mult 10 zile, în scris, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura ce a fost luată în privința sa. După momentul informării, persoana ale cărei tranzacții financiare au fost vizate de această măsură are dreptul de a lua cunoștință de activitățile efectuate.

(9) Dispozițiile art. 145 alin. (4) și (5) se aplică în mod corespunzător.

(la 23-05-2016, Art. 146¹ a fost introdus de pct. 23 al art. II din Ordonanța De Urgență nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 389 din 23 mai 2016.)

Article 153 CPC²²² Obtaining data on a person's financial situation

(1) The prosecutor may require a credit institution or any other institution that holds data on a person's financial situation to disclose data on the existence and content of a person's accounts, if there is sound evidence of a crime and there are grounds for to believe that the requested data constitute evidence.

(on 23–05–2016, Paragraph (1) of art. 153 was amended by point 31 of art. II of the Emergency Ordinance no. 18 of 18 May 2016, published in the Official Gazette no. 389 of 23 May 2016.)

(2) The measure provided in par. (1) is ordered ex officio or at the request of the criminal investigation body, by ordinance which must include, apart from the mentions provided in art. 286 para. (2) : the institution that is in possession or that has under control the data, the name of the suspect or defendant, the motivation for fulfilling the conditions provided in par. (1), mentioning the obligation of the institution to communicate immediately, in conditions of confidentiality, the requested data.

(3) The institution provided in par. (1) is obliged to make the requested data available immediately.

(on 01–02–2014, Art. 153 was amended by point 98 of art. 102, Title III of Law no. 255 of July 19, 2013, published in the Official Gazette no. 515 of August 14, 2013.)

Nota bene:

Ordinance no. 9 of August 30, 2021 on the establishment of measures to facilitate the use of financial information and financial analysis for the purpose of the prevention, detection, investigation or prosecution of certain criminal offenses²²³

²²² **Articolul 153 Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane**

(1) Procurorul poate solicita unei instituții de credit sau oricărei altei instituții care deține date privind situația financiară a unei persoane comunicarea datelor privind existența și conținutul conturilor unei persoane, în cazul în care există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și există temeiuri pentru a se crede că datele solicitate constituie probe.

(la 23–05–2016, Alin. (1) al art. 153 a fost modificat de pct. 31 al art. II din Ordonanța De Urgență nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 389 din 23 mai 2016.)

(2) Măsura prevăzută la alin. (1) se dispune din oficiu sau la cererea organului de cercetare penală, prin ordonanță care trebuie să cuprindă, în afara mențiunilor prevăzute la art. 286 alin. (2): instituția care este în posesia ori care are sub control datele, numele suspectului sau inculpatului, motivarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1), menționarea obligației instituției de a comunica imediat, în condiții de confidențialitate, datele solicitate.

(3) Instituția prevăzută la alin. (1) este obligată să pună de îndată la dispoziție datele solicitate.

²²³ Ordonanță nr. 9 din 30 august 2021 privind stabilirea unor măsuri de facilitare a utilizării informațiilor financiare și a analizelor financiare în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni.

Article 20

This ordinance does not affect the right of judicial bodies to request and obtain data from the centralized register of bank accounts, under the conditions of Law no. 135/2010 on the Code of Criminal Procedure, as subsequently amended and supplemented.

LAW no. 506 of November 17, 2004 regarding the processing of personal data and the protection of private life in the electronic communications sector/

LEGE nr. 506 din 17 noiembrie 2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice

Article 5²²⁴ Traffic data

(1) Traffic data relating to subscribers and users, processed and stored by the provider of a public electronic communications network or by the provider of an electronic communications service intended for the public, must be deleted or transformed into anonymous data when they are no longer necessary for the transmission of a communication, except for the situations provided for in para. (2), (3) and (5).

(2) The processing of traffic data carried out for the purpose of invoicing subscribers or establishing payment obligations for interconnection is allowed only until the completion of a term of 3 years from the due date of the corresponding payment obligation.

(3) The provider of an electronic communications service intended for the public may process the data provided for in para. (1), in order to commercialize its services or pro-

²²⁴ **Articolul 5 Lege nr. 506 din 17 noiembrie 2004 Datele de trafic**

(1) Datele de trafic referitoare la abonati și utilizatori, prelucrate și stocate de către furnizorul unei rețele publice de comunicații electronice sau de către furnizorul unui serviciu de comunicații electronice destinat publicului, trebuie să fie șterse sau transformate în date anonime atunci când nu mai sunt necesare la transmiterea unei comunicări, cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (2), (3) și (5).

(2) Prelucrarea datelor de trafic efectuată în scopul facturării abonatilor sau al stabilirii obligațiilor de plată pentru interconectare este permisă doar până la împlinirea unui termen de 3 ani de la data scadentei obligației de plată corespunzătoare.

(3) Furnizorul unui serviciu de comunicații electronice destinat publicului poate prelucra datele prevăzute la alin. (1), în vederea comercializării serviciilor sale sau a furnizării de servicii cu valoare adăugată, numai în măsura și pe durata necesară comercializării, respectiv furnizării acestor servicii, și numai cu consimțământul expres prealabil al abonatului sau utilizatorului la care se referă datele respective. Abonatul sau, după caz, utilizatorul își poate retrage oricând consimțământul exprimat cu privire la prelucrarea datelor de trafic.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (2) și (3), furnizorul serviciului de comunicații electronice destinat publicului este obligat să informeze abonatul sau utilizatorul cu privire la categoriile de date de trafic care sunt prelucrate și la durata prelucrării acestora. În cazul prevăzut la alin. (3), aceasta informare trebuie să aibă loc anterior obținerii consimțământului abonatului sau utilizatorului.

(5) Prelucrarea datelor de trafic în condițiile alin. (1)–(4) poate fi efectuată numai de către persoanele care acționează sub autoritatea furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului, având ca atribuții facturarea ori gestionarea traficului, relațiile cu clienții, detectarea fraudelor, comercializarea serviciilor de comunicații electronice sau furnizarea serviciilor cu valoare adăugată, și este permisă numai în măsura în care este necesară pentru îndeplinirea acestor atribuții.

(6) Prevederile alin. (1)–(3) și (5) nu aduc atingere posibilității autorităților competente de a avea acces la datele de trafic, în condițiile legii, în scopul soluționării litigiilor, în special a celor referitoare la interconectare sau la facturare.

vide value-added services, only to the extent and for the duration necessary for the commercialization, respectively the provision of these services, and only with the prior express consent of the subscriber or user to whom the respective data refers. The subscriber or, as the case may be, the user may withdraw the consent expressed regarding the processing of traffic data at any time.

(4) In the cases provided for in para. (2) and (3), the provider of the electronic communications service intended for the public is obliged to inform the subscriber or user about the categories of traffic data that are processed and the duration of their processing. In the case provided for in para. (3), this information must take place prior to obtaining the subscriber's or user's consent.

(5) Traffic data processing under the conditions of para. (1)–(4) can only be carried out by persons acting under the authority of providers of public electronic communications networks or of electronic communications services intended for the public, with invoicing or traffic management, customer relations, fraud detection, marketing electronic communications services or the provision of value-added services, and is permitted only to the extent necessary for the fulfilment of these duties.

(6) The provisions of para. (1)–(3) and (5) do not affect the possibility of the competent authorities to have access to traffic data, under the law, for the purpose of resolving disputes, especially those related to interconnection or billing.

(c) Exception of data specifically retained in accordance with national law (pursuant to the second sentence of Article 15(1) of Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council)

(aa) Transposition of this Directive

- 29 The transposition deadline was on 1/01/200. The Romanian Law, which applies in this area, is titled: Law on processing of personal data and protection of privacy in the electronic communications sector. The official publication can be found in the Monitorul Oficial al României; Number: 1.101; Publication date: 2004–11–25; Page: 00001-00005.

(bb) National Provision in relation to Art. 15(1) s. 2 of this Directive

30

Fiscal Procedure Code**Section 7 General and final provisions****Article 308²²⁵ Data protection**

(1) All exchanges of information carried out pursuant to this chapter are carried out in compliance with Law no. 677/2001 for the protection of individuals regarding the processing of personal data and the free movement of such data, with subsequent amendments and additions.

(2) The Reporting Financial Institutions and the competent authorities in Romania have the capacity of personal data operator in accordance with the provisions of Law no. 677/2001, with subsequent amendments and additions.

(3) Without prejudice to para. (1), each Reporting Financial Institution in Romania informs each Person who is the subject of the report regarding the fact that the information concerning it provided for in art. 291 para. (4) are selected and transferred in accordance with this chapter and provide the person with all the information to which he is entitled under Law no. 677/2001, with the subsequent amendments and additions, in good time so that the person can exercise his rights in terms of personal data protection, before the Reporting Financial Institution transmits the information provided for in art. 291 para. (4) the competent authority in Romania.

Article 309²²⁶ Retention of information

The information processed in accordance with this chapter is kept for a period that does not exceed the period necessary to achieve the objectives of this chapter and, in any case, in accordance with Romanian legislation regarding the prescription periods of each data operator.

²²⁵ Secțiunea a 7-a Dispoziții generale și finale

Articolul 308 Protecția datelor

(1) Toate schimburile de informații efectuate în temeiul prezentului capitol se realizează cu respectarea Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Instituțiile Financiare Raportoare și autoritățile competente din România au calitatea de operator de date cu caracter personal în conformitate cu prevederile Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Fără a aduce atingere alin. (1), fiecare Instituție Financiară Raportoare din România informează fiecare Persoană care face obiectul raportării cu privire la faptul că informațiile care o privesc prevăzute la art. 291 alin. (4) sunt selectate și transferate în conformitate cu prezentul capitol și furnizează persoanei toate informațiile la care aceasta are dreptul în temeiul Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare, în timp util pentru ca persoana să își poată exercita drepturile în materie de protecție a datelor cu caracter personal, înainte ca Instituția Financiară Raportoare să transmită informațiile prevăzute la art. 291 alin. (4) autorității competente din România.

²²⁶ Articolul 309 Păstrarea informațiilor

Informațiile prelucrate în conformitate cu prezentul capitol se păstrează o perioadă care nu depășește perioada necesară pentru atingerea obiectivelor prezentului capitol și, în orice caz, în conformitate cu legislația din România referitoare la termenele de prescripție, ale fiecărui operator de date.

LAW no. 506 of November 17, 2004 on the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector

Article 4²²⁷ Confidentiality of communications

- (1) The confidentiality of communications transmitted through public electronic communications networks and electronic communications services intended for the public, as well as the confidentiality of related traffic data, are guaranteed.
- (2) Listening, recording, storing and any other form of interception or surveillance of communications and related traffic data are prohibited, except in the following cases:
- (a) it is carried out by the users participating in the respective communication;
 - (b) the users who participate in the respective communication have, in advance, given their written consent regarding the performance of these operations;
 - c) is carried out by the competent authorities, in accordance with the law.
- (3) The provisions of para. (1) and (2) do not affect the possibility of carrying out the necessary technical storage, for the purpose of transmitting the communication, under the conditions of confidentiality.
- (4) The provisions of para. (1) and (2) do not affect the possibility of making authorized recordings, in accordance with the law, of communications and related traffic data, when they are carried out within the framework of legal professional practices, in order to provide proof of a commercial act or of a communication made for commercial purposes.

²²⁷ **Articolul 4 Confidențialitatea comunicărilor**

- (1) Confidențialitatea comunicărilor transmise prin intermediul rețelelor publice de comunicații electronice și a serviciilor de comunicații electronice destinate publicului, precum și confidențialitatea datelor de trafic aferente sunt garantate.
- (2) Ascultarea, înregistrarea, stocarea și orice alta forma de interceptare ori supraveghere a comunicărilor și a datelor de trafic aferente sunt interzise, cu excepția cazurilor următoare:
- a) se realizează de utilizatorii care participa la comunicarea respectiva;
 - b) utilizatorii care participa la comunicarea respectiva și-au dat, în prealabil, consimțământul scris cu privire la efectuarea acestor operațiuni;
 - c) se realizează de autoritățile competente, în condițiile legii.
- (3) Prevederile alin. (1) și (2) nu aduc atingere posibilității de a efectua stocarea tehnica necesară, în scopul transmiterii comunicării, în condițiile respectării confidențialității.
- (4) Prevederile alin. (1) și (2) nu aduc atingere posibilității de a efectua înregistrări autorizate, în condițiile legii, ale comunicărilor și datelor de trafic aferente, atunci când acestea se realizează în cadrul unor practici profesionale licite, în scopul de a furniza proba unui act comercial sau a unei comunicări realizate în scopuri comerciale.
- (5) Utilizarea unei rețele de comunicații electronice în scopul stocării de informații în echipamentul terminal al unui abonat sau utilizator ori al obținerii accesului la informația stocată în acest mod este permisă numai cu îndeplinirea, în mod cumulativ, a următoarelor condiții:
- a) abonatului sau utilizatorului în cauza i s-a furnizat informații clare și complete, în conformitate cu prevederile art. 12 din Legea nr. 677/2001, între altele cu privire la scopul în care se efectuează stocarea sau accesul la informația stocată;
 - b) abonatului sau utilizatorului în cauza i s-a oferit posibilitatea de a refuza stocarea sau accesul la informația stocată.
- (6) Prevederile alin. (5) nu aduc atingere posibilității de a efectua stocarea sau accesul tehnic în următoarele cazuri:
- a) atunci când aceste operațiuni sunt realizate în scopul exclusiv al efectuării sau facilitării transmiterii unei comunicări printr-o rețea de comunicații electronice;
 - b) atunci când aceste operațiuni sunt strict necesare pentru furnizarea unui serviciu al societății informaționale, solicitat expres de abonat sau utilizator.

(5) The use of an electronic communications network for the purpose of storing information in the terminal equipment of a subscriber or user or obtaining access to the information stored in this way is allowed only with the cumulative fulfilment of the following conditions:

(a) the subscriber or user in question was provided with clear and complete information, in accordance with the provisions of art. 12 of Law no. 677/2001, among other things regarding the purpose of storage or access to stored information;

(b) the subscriber or user in question was given the opportunity to refuse the storage or access to the stored information.

(6) The provisions of para. (5) they do not affect the possibility of storage or technical access in the following cases:

(a) when these operations are carried out for the exclusive purpose of carrying out or facilitating the transmission of a communication through an electronic communications network;

(b) when these operations are strictly necessary for the provision of a service of the information society, expressly requested by the subscriber or user.

cc. Para 1(d) Freezing instrumentalities or proceeds of crime, including assets

Competent bodies: EDPs and their instructed national bodies, A.N.A.B.I (National Agency for the Administration of Unavailable Assets/Agencia Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate)²²⁸

Title V Preventive and other procedural measures

Chapter III Precautionary measures, restitution and restoration of the situation prior to the commission crime

Art. 249 General conditions for taking precautionary measures CPC

(1) The prosecutor, during the criminal investigation, the judge of the preliminary chamber or the court, ex officio or at the request of the prosecutor, in the preliminary chamber procedure or during the trial, may take precautionary measures, by order or, as the case may be, by conclusion motivated, in order to avoid hiding, destroying, alienating or evading the pursuit of goods that may be subject to special confiscation or extended confiscation or that may serve to guarantee the execution of the fine or legal costs or to repair the damage caused by the crime.

(2) The precautionary measures consist in making unavailable some movable or immovable goods, by instituting a seizure on them.

(3) The precautionary measures to guarantee the execution of the fine may be taken only on the property of the suspect or defendant.

²²⁸ See Levai 2024, explaining recent changes and the new Directive EU 2024/1260 replacing Directive 2014/42 and Council Decision 200/845/JHA.

- (4) The precautionary measures for the special confiscation or extended confiscation may be taken on the property of the suspect or defendant or of other persons in the property or possession in whose possession the goods to be confiscated are located.
- (5) The precautionary measures in order to repair the damage caused by the crime and to guarantee the execution of the judicial expenses may be taken on the assets of the suspect or defendant and of the civilly liable person, up to the competition of their probable value.
- (6) The precautionary measures provided in par. (5) may be taken, during the criminal investigation, the preliminary chamber procedure and the trial, and at the request of the civil party. The precautionary measures taken ex officio by the judicial bodies provided in par. (1) may also be used by the civil party.
- (7) The precautionary measures taken under the conditions of par. (1) are mandatory in case the injured person is a person lacking capacity or with limited capacity.
- (8) The goods belonging to a public authority or institution or to another person of public law and the goods exempted by law may not be seized.

33 An appeal against precautionary measures is regulated in Art. 250 CPC:

Article 250 Contestation of precautionary measures

- (1) The suspect or the defendant or any other interested person may appeal against the precautionary measure taken by the prosecutor or the manner of its execution, within 3 days from the date of communication of the order of taking the measure or from the date of its fulfilment, to the judge of rights and freedoms from the court which would have the competence to judge the case on the merits.
- (2) The appeal is not suspensive of execution.
- (3) The prosecutor submits to the judge of rights and freedoms the case file, within 24 hours from the request of the file by him.
- (4) The settlement of the appeal shall be made in the council chamber, with the summons of the person who made the appeal and of the interested persons, by a motivated conclusion, which is final. The participation of the prosecutor is mandatory.
- (5) The case file shall be returned to the prosecutor within 48 hours from the settlement of the appeal.
- (5¹) If, until the settlement of the appeal formulated according to par. (1), the court was notified by indictment, the appeal is submitted, for competent settlement, to the judge of the preliminary chamber. The provisions of par. (4) shall apply accordingly.
- (6) [declared unconstitutional by Decision Of The Constitutional Court no. 24 of January 20, 2016, published in the Official Gazette no. 276 of April 12, 2016]
- (7) The appeal shall not suspend the execution and shall be resolved, in public session, by reasoned conclusion, with the summoning of the parties, within 5 days from its registration. The participation of the prosecutor is mandatory.

(8) After the finality of the decision, an appeal may be made according to the civil law only on the manner of carrying out the precautionary measure.

(9) The preparation of the minute is mandatory.

Article 250^{1 229} Contestation of precautionary measures ordered during the trial

(1) Against the decision ordering the taking of a precautionary measure by the judge of the preliminary chamber, the court or the court of appeal, the defendant, the prosecutor or any other interested person may file an appeal, within 48 hours from pronouncement or, as the case may be, from communication. The appeal is submitted, as the case may be, to the judge of the preliminary chamber, the court or the court of appeal that pronounced the contested decision and is submitted, together with the case file, as the case may be, to the judge of the preliminary chamber from the hierarchically superior court. within 48 hours of registration.

(2) The appeal against the conclusion by which the judge of the preliminary chamber of the Criminal Section of the High Court of Cassation and Justice took a precautionary measure shall be settled by a panel of 2 judges of the preliminary chamber, and the appeal against the conclusion by which the Criminal Section The High Court of Cassation and Justice, in the first instance or on appeal, has taken a precautionary measure is resolved by the Panel of 5 judges.

(3) The appeal formulated according to par. (1) is not suspensive of execution. The appeal is resolved within 5 days from the registration, in a public hearing, with the participation of the prosecutor and with the summoning of the defendant and of the interested parties who formulated it. The provisions of art. 425 ^ 1 et seq. Shall apply accordingly.

²²⁹ Articolul 250^1 Contestarea măsurilor asigurătorii dispuse în cursul judecății

(1) Împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea unei măsuri asigurătorii de către judecătorul de cameră preliminară, de instanța de judecată sau de instanța de apel, inculpatul, procurorul sau orice altă persoană interesată poate face contestație, în termen de 48 de ore de la pronunțare sau, după caz, de la comunicare. Contestația se depune, după caz, la judecătorul de cameră preliminară, instanța de judecată sau instanța de apel care a pronunțat încheierea atacată și se înaintează, împreună cu dosarul cauzei, după caz, judecătorului de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară, respectiv instanței ierarhic superioare, în termen de 48 de ore de la înregistrare.

(2) Contestația împotriva încheierii prin care judecătorul de cameră preliminară de la Secția penală a Înaltei Curte de Casație și Justiție a luat o măsură asigurătorie se soluționează de un complet format din 2 judecători de cameră preliminară, iar contestația împotriva încheierii prin care Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în primă instanță sau în apel, a luat o măsură asigurătorie se soluționează de Completul de 5 judecători.

(3) Contestația formulată potrivit alin. (1) nu este suspensivă de executare. Contestația se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare, în ședință publică, cu participarea procurorului și cu citarea inculpatului și a părților interesate care au formulat-o. Prevederile art. 425^1 și următoarele se aplică în mod corespunzător.

Article 251²³⁰ Bodies carrying out precautionary measures

The ordinance or the conclusion of the precautionary measure is carried out by the criminal investigation bodies, as well as by the competent bodies according to the law, from the disposition of the criminal investigation body or of the judge of the preliminary chamber or of the court, as the case may be.

Article 252²³¹ Seizure procedure

- (1) The body that carries out the application of the seizure is obliged to identify and evaluate the seized goods, being able to resort, if necessary, to evaluators or experts.
- (2) Perishable goods, objects of metals or precious stones, foreign means of payment, domestic securities, art and museum objects, valuable collections, as well as the sums of money subject to seizure shall be compulsorily seized.
- (3) The perishable goods are handed over to the competent authorities, according to the activity profile, which are obliged to receive and capitalize them immediately.
- (4) The metals or precious stones or the objects made with them and the foreign means of payment shall be deposited at the nearest banking institution.
- (5) The internal valuables, the art or museum objects and the valuable collections are handed over for storage to the specialized institutions.
- (6) The objects provided in par. (4) and (5) shall be delivered within 48 hours of lifting. If the objects are strictly necessary for the criminal investigation, the preliminary chamber procedure or the trial, the submission is made later, but not later than 48 hours from the pronouncement of a final solution in question.
- (7) The seized objects shall be kept until the seizure is lifted.

²³⁰ **Articolul 251 Organele care aduc la îndeplinire măsurile asigurătorii**

Ordonanța sau încheierea de luare a măsurii asigurătorii se aduce la îndeplinire de către organele de cercetare penală, precum și de către organele competente potrivit legii, din dispoziția organului de urmărire penală sau a judecătorului de cameră preliminară ori a instanței de judecată, după caz.

²³¹ **Articolul 252 Procedura sechestrului**

- (1) Organul care procedează la aplicarea sechestrului este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate, putând recurge, dacă este cazul, la evaluatori sau experți.
- (2) Bunurile perisabile, obiectele din metale sau pietre prețioase, mijloacele de plată străine, titlurile de valoare interne, obiectele de artă și de muzeu, colecțiile de valoare, precum și sumele de bani care fac obiectul sechestrului vor fi ridicate în mod obligatoriu.
- (3) Bunurile perisabile se predau autorităților competente, potrivit profilului de activitate, care sunt obligate să le primească și să le valorifice de îndată.
- (4) Metalele sau pietrele prețioase ori obiectele confecționate cu acestea și mijloacele de plată străine se depun la cea mai apropiată instituție bancară.
- (5) Titlurile de valoare interne, obiectele de artă sau de muzeu și colecțiile de valoare se predau spre păstrare instituțiilor de specialitate.
- (6) Obiectele prevăzute la alin. (4) și (5) se predau în termen de 48 de ore de la ridicare. Dacă obiectele sunt strict necesare urmăririi penale, procedurii de cameră preliminară sau judecății, depunerea se face ulterior, dar nu mai târziu de 48 de ore de la pronunțarea în cauză a unei soluții definitive.
- (7) Obiectele sechestrate se păstrează până la ridicarea sechestrului.
- (8) Sumele de bani rezultate din valorificarea făcută potrivit alin. (3), precum și sumele de bani ridicate potrivit alin. (2) se depun în contul constituit potrivit legii speciale, în termen de cel mult 3 zile de la ridicarea banilor ori de la valorificarea bunurilor.

(8) The amounts of money resulting from the capitalization made according to par. (3), as well as the amounts of money raised according to par. (2) shall be deposited in the account established according to the special law, within maximum 3 days from the withdrawal of the money or from the capitalization of the goods.

Article 252^{1 232} Special cases of capitalization of seized movable property

(1) During the criminal proceedings, before pronouncing a final decision, the prosecutor or the court that instituted the seizure may immediately order the capitalization of the seized movable property, at the request of the owner of the property or when there is his consent.

(2) During the criminal proceedings, before the pronouncement of a final decision, when there is no agreement of the owner, the movable goods on which the insurance seizure was instituted may be used, exceptionally, in the following situations:

- (a) when, within one year from the date of the seizure, the value of the seized goods has decreased significantly, respectively by at least 40% compared to the one at the time of the precautionary measure. The provisions of art. 252 para. (1) shall apply accordingly in this case as well;
- (b) when there is a risk of expiry of the warranty period or when the precautionary seizure has been applied to live animals or birds;
- (c) when the precautionary seizure was applied to flammable or petroleum products;
- (d) when the insurance seizure was applied on some goods whose storage or maintenance requires disproportionate expenses in relation to the value of the good.

(3) During the criminal process, before the pronouncement of a final decision, when the following conditions are cumulatively fulfilled: the owner could not be identified and

²³² **Articolul 252¹ Cazuri speciale de valorificare a bunurilor mobile sechestrate**

(1) În cursul procesului penal, înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, procurorul sau instanța de judecată care a instituit sechestrul poate dispune de îndată valorificarea bunurilor mobile sechestrate, la cererea proprietarului bunurilor sau atunci când există acordul acestuia.

(2) În cursul procesului penal, înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, atunci când nu există acordul proprietarului, bunurile mobile asupra cărora s-a instituit sechestrul asigurător pot fi valorificate, în mod excepțional, în următoarele situații:

- a) atunci când, în termen de un an de la data instituirii sechestrului, valoarea bunurilor sechestrate s-a diminuat în mod semnificativ, respectiv cu cel puțin 40% în raport cu cea de la momentul dispunerii măsurii asigurătorii. Dispozițiile art. 252 alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în acest caz;
- b) atunci când există riscul expirării termenului de garanție sau când sechestrul asigurător s-a aplicat asupra unor animale sau păsări vii;
- c) atunci când sechestrul asigurător s-a aplicat asupra produselor inflamabile sau petroliere;
- d) atunci când sechestrul asigurător s-a aplicat asupra unor bunuri a căror depozitare sau întreținere necesită cheltuieli disproporționate în raport cu valoarea bunului.

(3) În cursul procesului penal, înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: proprietarul nu a putut fi identificat și valorificarea nu se poate face potrivit alin. (2), autovehiculele asupra cărora s-a instituit sechestrul asigurător pot fi valorificate, în următoarele situații:

- a) atunci când acestea au fost folosite, în orice mod, la săvârșirea unei infracțiuni;
- b) dacă de la data instituirii măsurii asigurătorii asupra acestor bunuri a trecut o perioadă de un an sau mai mare.

(4) Sumele de bani rezultate din valorificarea bunurilor mobile făcute potrivit alin. (1), (2) și (3) se depun în contul prevăzut de art. 252 alin. (8).

the capitalization cannot be done according to par. (2), the vehicles on which the insurance seizure was instituted can be capitalized, in the following situations:

- (a) when they have been used, in any way, to commit an offense;
 - (b) if a period of one year or more has elapsed since the date of establishment of the precautionary measure on these goods.
- (4) The amounts of money resulting from the capitalization of the movable goods made according to par. (1), (2) and (3) shall be deposited in the account provided by art. 252 para. (8).

Article 252^{2 233} Capitalization of movable property seized during the criminal investigation

- (1) During the criminal investigation, when there is no consent of the owner, if the prosecutor who instituted the seizure considers that it is necessary to capitalize the seized movable property, he notifies the judge of rights and freedoms with a reasoned proposal for capitalization of the seized property.
- (2) The judge of rights and freedoms notified under the conditions of par. (1) fixes a term, which cannot be shorter than 10 days, to which the parties are summoned, as well as the custodians of the goods, when one has been appointed. The participation of the prosecutor is mandatory.
- (3) At the deadline set, in the council chamber, the parties and the custodian are informed that the intention to capitalize the seized movable property is intended and they are informed that they have the right to make observations or requests related to the goods to be capitalized.. After examining the objections and requests made by the parties or custodians, the judge of rights and freedoms has a reasoned decision on the capitalization

²³³ **Articolul 252² Valorificarea bunurilor mobile sechestrate în cursul urmăririi penale**

- (1) În cursul urmăririi penale, atunci când nu există acordul proprietarului, dacă procurorul care a instituit sechestrul apreciază că se impune valorificarea bunurilor mobile sechestrate, îl sesizează cu o propunere motivată de valorificare a bunurilor sechestrate pe judecătorul de drepturi și libertăți.
- (2) Judecătorul de drepturi și libertăți sesizat în condițiile alin. (1) fixează un termen, care nu poate fi mai scurt de 10 zile, la care sunt chemate părțile, precum și custodele bunurilor, atunci când a fost desemnat unul. Participarea procurorului este obligatorie.
- (3) La termenul fixat, în cameră de consiliu, se aduce la cunoștința părților și a custodelui faptul că se intenționează valorificarea bunurilor mobile sechestrate și li se pune în vedere că au dreptul de face observații sau cereri legate de bunurile ce urmează a fi valorificate. După examinarea obiecțiilor și cererilor făcute de părți sau custode, judecătorul de drepturi și libertăți dispune prin încheiere motivată asupra valorificării bunurilor mobile prevăzute la art. 252¹ alin. (2). Lipsa părților legal citate nu împiedică desfășurarea procedurii.
- (4) Împotriva încheierii judecătorului de drepturi și libertăți prevăzute la alin. (2) se poate face contestație la judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța ierarhic superioară de către părți, custode, procuror, precum și de către orice altă persoană interesată în termen de 10 zile.
- (5) Termenul prevăzut la alin. (4) curge de la comunicare pentru procuror, părți sau custode sau de la data când au luat la cunoștință de încheiere în cazul altor persoane interesate.
- (6) Părțile sau custodele pot face contestație numai împotriva încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți a dispus valorificarea bunurilor mobile sechestrate. Procurorul poate face contestație numai împotriva încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți a respins propunerea de valorificare a bunurilor mobile sechestrate.
- (7) Contestația prevăzută la alin. (4) este suspensivă de executare. Judecarea cauzei se face de urgență și cu precădere, iar hotărârea prin care se soluționează contestația este definitivă.

of the movable goods provided in art. 252 ^ 1 para. (2). The absence of the legally cited parties does not prevent the procedure.

(4) Against the conclusion of the judge of rights and freedoms provided in par. (2) may be appealed to the judge of rights and freedoms from the hierarchically superior court by the parties, custodian, prosecutor, as well as by any other interested person within 10 days.

(5) The term provided in par. (4) shall run from the communication to the prosecutor, the parties or the custodian or from the date on which they took note of the conclusion in the case of other interested persons.

(6) The parties or custodians may appeal only against the conclusion by which the judge of rights and freedoms ordered the capitalization of the seized movable property. The prosecutor can only appeal against the decision by which the judge of rights and freedoms rejected the proposal to capitalize the seized movable property.

(7) The appeal provided in par. (4) is suspensive of execution. The judgment of the case is made urgently and especially, and the decision by which the appeal is resolved is final.

Article 252^{3 234} Capitalization of movable property seized during the trial

(1) During the trial, the court, ex officio or at the request of the prosecutor, of one of the parties or of the custodian, may order the capitalization of the seized movable property. To this end, the court shall set a time limit, which may not be less than 10 days, within which the parties and the custodians of the property shall be summoned to the council chamber when one has been appointed. The participation of the prosecutor is mandatory.

(2) At the fixed term, the parties in the council chamber shall discuss the capitalization of the seized movable property and shall inform them that they have the right to make observations or requests related to them. The absence of the legally cited parties does not prevent the procedure.

(3) On the capitalization of the seized movable goods, as well as on the requests provided in par. (2), the court shall order by reasoned decision. The conclusion of the court is final.

²³⁴ **Articolul 252³ Valorificarea bunurilor mobile sechestrate în cursul judecății**

(1) În cursul judecății, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, a uneia dintre părți sau a custodelui, poate dispune asupra valorificării bunurilor mobile sechestrate. În acest scop, instanța de judecată fixează un termen, care nu poate fi mai scurt de 10 zile, la care sunt citate în camera de consiliu părțile, precum și custodele bunurilor, atunci când a fost desemnat unul. Participarea procurorului este obligatorie.

(2) La termenul fixat, se pune în discuția părților, în camera de consiliu, valorificarea bunurilor mobile sechestrate și li se pune în vedere că au dreptul de a face observații sau cereri legate de acestea. Lipsa părților legal citate nu împiedică desfășurarea procedurii.

(3) Asupra valorificării bunurilor mobile sechestrate, precum și cu privire la cererile prevăzute la alin. (2), instanța de judecată dispune prin încheiere motivată. Încheierea instanței este definitivă.

Article 252⁴ Challenging the way of capitalizing the seized movable goods

(1)²³⁵ Against the manner of fulfilling the conclusion provided by art. 252² para. (3) or of the court decision for the capitalization of the seized movable goods, provided by art. 252² para. (7) or art. 252³ para. (3), the suspect or defendant, the civilly responsible party, the custodian, any other interested person, as well as the prosecutor may file, during the criminal proceedings, an appeal to the competent court to resolve the case in the first instance.

(2) The appeal provided in par. (1) shall be made within 15 days from the fulfilment of the contested act.

(3) The court resolves the appeal urgently and especially, in public session, with the summoning of the parties, by final conclusion.

(4) After the final settlement of the criminal process, if no appeal has been made against the manner of carrying out the conclusion or the court decision for the capitalization of the seized movable goods provided in par. (1), an appeal may be made according to the civil law.

Article 253²³⁶ Seizure report and mortgage notation or registration

(1) The body that applies the seizure concludes a report on all the acts performed according to art. 252, describing in detail the seized goods, indicating their value. The report also shows the goods exempted by law from prosecution, according to the provisions of art. 249 para. (8), found to the person to whom the seizure was applied. The objections of the suspect or defendant or of the civilly responsible party, as well as those of other interested persons shall also be recorded.

(2) In the minutes provided in par. (1) it is also mentioned that the parties have been informed that:

²³⁵ Articolul 252⁴ Contestarea modului de valorificare a bunurilor mobile sechestrate

(1) Împotriva modului de aducere la îndeplinire a încheierii prevăzute de art. 252² alin. (3) sau a hotărârii judecătorești de valorificare a bunurilor mobile sechestrate, prevăzută de art. 252² alin. (7) sau art. 252³ alin. (3), suspectul sau inculpatul, partea responsabilă civilmente, custodele, orice altă persoană interesată, precum și procurorul pot formula, în cursul procesului penal, contestație la instanța competentă să soluționeze cauza în primă instanță.

(2) Contestația prevăzută la alin. (1) se face în termen de 15 zile de la îndeplinirea actului contestat.

(3) Instanța soluționează contestația de urgență și cu precădere, în ședință publică, cu citarea părților, prin încheiere definitivă.

(4) După soluționarea definitivă a procesului penal, dacă nu s-a făcut contestație împotriva modului de aducere la îndeplinire a încheierii sau a hotărârii judecătorești de valorificare a bunurilor mobile sechestrate prevăzute la alin.

(1), se poate face contestație potrivit legii civile.

²³⁶ Articolul 253 Procesul-verbal de sechestru și notarea sau înscrierea ipotecară

(1) Organul care aplică sechestrul încheie un proces-verbal despre toate actele efectuate potrivit art. 252, descriind în amănunt bunurile sechestrate, cu indicarea valorii lor. În procesul-verbal se arată și bunurile exceptate de lege de la urmărire, potrivit dispozițiilor art. 249 alin. (8), găsite la persoana căreia i s-a aplicat sechestrul. De asemenea, se consemnează obiecțiile suspectului sau inculpatului ori ale părții responsabile civilmente, precum și cele ale altor persoane interesate.

(2) În procesul-verbal prevăzut la alin. (1) se menționează și faptul că părțile au fost încunoscute că:

a) pot solicita valorificarea bunului sau bunurilor sechestrate, în temeiul art. 252¹ alin. (1);

- (a) may request the capitalization of the seized good or goods, pursuant to art. 252^{^1} para. (1);
- (b) during the criminal proceedings, before pronouncing a final decision, the movable assets on which the insurance seizure was instituted may be capitalized by the judicial body, even without the consent of the owner, if the conditions provided by art. 252^{^1} para. (2).
- (3) A copy of the minutes provided in par. (1) shall be left to the person on whom the seizure was applied, and in his absence, to those with whom he lives, to the administrator, to the porter or to the one who ordinarily replaces him or to a neighbour. If part or all of the goods have been handed over to a custodian, a copy of the minutes shall be left to the custodian. A copy is also submitted to the judicial body that ordered the precautionary measure to be taken, within 24 hours from the conclusion of the report.
- (4) For seized real estate, the prosecutor, the preliminary chamber judge or the court that ordered the seizure shall request the competent body to mark the mortgage on the seized property, attaching a copy of the ordinance or conclusion ordering the seizure and a copy of the process. seizure report.
- (5) The provisions of par. (4) shall apply accordingly to the disposition of the mortgage entry on movable property.

Article 254²³⁸ Attachment

- (1) The sums of money owed in any capacity to the suspect or defendant or to the civilly liable party by a third person or by the injured party shall be seized in their hands, within the limits provided by law, from the date of receipt of the order or conclusion establishing the seizure.

²³⁷ b) în cursul procesului penal, înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, bunurile mobile asupra cărora s-a instituit sechestrul asigurător pot fi valorificate de către organul judiciar, chiar și fără consimțământul proprietarului, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 252^{^1} alin. (2).

(3) Un exemplar al procesului-verbal prevăzut la alin. (1) se lasă persoanei asupra bunurilor căreia s-a aplicat sechestrul, iar în lipsa acesteia, celor cu care locuiește, administratorului, portarului sau celui care în mod obișnuit îl înlocuiește ori unui vecin. În cazul când o parte din bunuri sau totalitatea lor au fost predate unui custode, se lasă acestuia o copie de pe procesul-verbal. Un exemplar se înaintează și organului judiciar care a dispus luarea măsurii asigurătorii, în termen de 24 de ore de la încheierea procesului-verbal.

(4) Pentru bunurile imobile sechestrate, procurorul, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată care a dispus instituirea sechestrului cere organului competent notarea ipotecară asupra bunurilor sechestrate, anexând copie de pe ordonanța sau încheierea prin care s-a dispus sechestrul și un exemplar al procesului-verbal de sechestr.

(5) Prevederile alin. (4) se aplică în mod corespunzător și cu privire la dispunerea înscrierii ipotecare asupra bunurilor mobile.

²³⁸ **Articolul 254 Poprirea**

(1) Sumele de bani datorate cu orice titlu suspectului ori inculpatului sau părții responsabile civilmente de către o a treia persoană ori de către cel păgubit sunt poprite în mâinile acestora, în limitele prevăzute de lege, de la data primirii ordonanței sau încheierii prin care se înființează sechestrul.

(2) Sumele de bani prevăzute la alin. (1) vor fi consemnate de către debitori, după caz, la dispoziția organului judiciar care a dispus poprirea sau a organului de executare, în termen de 5 zile de la scadență, recipisele urmând a fi predate procurorului, judecătorului de cameră preliminară ori instanței de judecată în termen de 24 de ore de la consemnare.

(2) The amounts of money provided in par. (1) shall be recorded by the debtors, as the case may be, at the disposal of the judicial body that ordered the seizure or the enforcement body, within 5 days from the due date, the receipts to be handed over to the prosecutor, the preliminary chamber judge or the court of trial within 24 hours of recording.

Article 330²³⁹ Provisions regarding preventive or precautionary measures

When the prosecutor orders the prosecution of the defendant, the indictment may also include a proposal to take, maintain, revoke or replace a precautionary measure or a precautionary measure.

dd. Para 1 (e) Interception of electronic communications to and from the suspect or accused person

- 34 In Romania, the legal framework governing the interception of communications is primarily set out in the Criminal Procedure Code, the Law no. 51/1991 on National Security and this legal area is influenced by the Romanian Constitutional Court and the High court of Cassation and Justice decisions on data privacy and the interception of communications. The interception is defined by Art. 138 para 2: “(2) The interception of communications or of any type of communication means the interception, access, monitoring, collection or recording of communications made by telephone, computer system or by any other means of communication.”²⁴⁰ Before we take a closer look at the single Romanian provisions and the national procedures governing this area, a case shall make us aware that the admissibility of evidence is the most important goal during the conduction of the investigation:

A. The legal issue

There is a significant controversy regarding the involvement of the Romanian Intelligence Service (SRI) in judicial investigations. The Romanian High Court of Cassation and Justice (*Înalta Curte de Casație și Justiție*) has issued rulings addressing concerns about how the SRI played a role in wiretapping activities in criminal investigations, which was considered unconstitutional..

B. Short overview of the facts of the case

This case involved an alleged bribery offense where the defendant, a lawyer, was accused of promising money to a judicial liquidator (who was also the whistleblower in this case). The bribe was purportedly given to influence the liquidator’s decisions in the

²³⁹ **Articolul 330 Dispozițiile privitoare la măsurile preventive sau asigurătorii**

Când procurorul dispune trimiterea în judecată a inculpatului, rechizitoriul poate să cuprindă și propunerea de luare, menținere, revocare sau de înlocuire a unei măsuri preventive ori a unei măsuri asigurătorii.

²⁴⁰ (2) Prin interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare se înțelege interceptarea, accesul, monitorizarea, colectarea sau înregistrarea comunicărilor efectuate prin telefon, sistem informatic ori prin orice alt mijloc de comunicare.

liquidation proceedings of a company. The defendant admitted to providing the money, but claimed it was a charitable donation and denied requesting any favours from the liquidator. After examining the evidence, the High Court of Cassation and Justice ordered the defendant's acquittal. The Court determined that there was insufficient credible evidence to support the claim that the money was related to the liquidator's professional activities. In arriving at this conclusion, the judges resolved the various legal issues highlighted above.

C. The impact

This issue traces back to a decision by the Romanian Constitutional Court in 2016 that ruled certain provisions of the Criminal Procedure Code allowing the SRI to conduct surveillance and intercept communications were unconstitutional. Specifically, Article 142 (1) of the Criminal Procedure Code, which once allowed the SRI to execute surveillance mandates, was modified as a result of this decision, restricting such activities to the police and prosecution authorities only. This change followed suspicions that SRI was overly involved in the selection of calls deemed relevant in criminal investigations, leading to concerns about impartiality and legality in investigations, particularly those conducted by the National Anticorruption Directorate (DNA).

This ongoing issue reflects deeper debates about the boundary between intelligence services and law enforcement, and the High Court's recent rulings aim to bring clarity and alignment with constitutional safeguards.²⁴¹

The aforementioned case is an important case in the area of surveillance and must be regarded as influential for the actions of EDPs of the EPPO in Romania.

35

(1) Provisions in the CPC and other national laws

Chapter IV Special surveillance or investigation techniques

Art. 138 CPC General provisions

(1)²⁴² The following shall constitute special surveillance or investigation techniques:

36

²⁴¹ Decision No. 51/2016, Decision No. 26/2019 of the Romanian Constitutional Court.

²⁴² **Capitolul IV Tehnici speciale de supraveghere sau cercetare**

Articolul 138 Dispoziții generale

(1) Constituie tehnici speciale de supraveghere sau cercetare următoarele:

- a) interceptarea convorbirilor și comunicărilor;
- b) accesul la un sistem informatic;
- c) supravegherea video, audio sau prin fotografiere;
- d) localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice;
- e) obținerea listei convorbirilor telefonice;
- f) reținerea, predarea sau percheziționarea trimerilor poștale;
- g) solicitarea și obținerea, potrivit legii, a datelor referitoare la tranzacțiile financiare, precum și a datelor financiare ale unei persoane;
- h) utilizarea investigatorilor sub acoperire;

- (a) interception of conversations and communications;
 - (b) access to a computer system;
 - (c) video, audio or photographic surveillance;
 - (d) location or tracking by technical means;
 - (e) obtaining a list of telephone conversations;
 - (f) detaining, handing over or searching postal items;
 - (g) requesting and obtaining, in accordance with the law, data relating to financial transactions and financial data of a person;
 - (h) use of undercover investigators;
 - (i) establishing a corruption offence or the conclusion of an agreement;
 - (j) controlled delivery;
 - (k) identification of the subscriber, owner or user of a telecommunications system or computer access point.
- (2)²⁴³ **Interception of conversations or communications means the interception**, access, monitoring, collection or recording of conversations or communications made by telephone, computer system or any other means of communication, and the recording of traffic data indicating the source, destination, date, time, size, duration or type of communication made by telephone, computer system or any other means of communication.
- (3) Access to a computer system means entering a computer system or computer data storage medium either directly or remotely, by means of specialised software or via a network, in order to identify evidence.
- (4) Computer system means any device or set of devices which are interconnected or in a functional relationship, one or more of which provides for the automatic processing of data by means of a computer program.

i) constatarea unei infracțiuni de corupție sau a încheierii unei convenții;

j) livrarea supravegheată;

k) identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de telecomunicații sau a unui punct de acces la un computer.

²⁴³ (2) Prin interceptarea convorbirilor sau comunicărilor se înțelege interceptarea, accesul, monitorizarea, colectarea sau înregistrarea convorbirilor ori comunicărilor efectuate prin telefon, sistem informatic sau prin orice alt mijloc de comunicare, precum și înregistrarea datelor de trafic ce indică sursa, destinația, data, ora, dimensiunea, durata ori tipul comunicării efectuate prin telefon, sistem informatic sau prin orice alt mijloc de comunicare.

(3) Prin acces la un sistem informatic se înțelege pătrunderea într-un sistem informatic sau mijloc de stocare a datelor informatice fie direct, fie de la distanță, prin intermediul unor programe specializate ori prin intermediul unei rețele, în scopul de a identifica probe.

(4) Prin sistem informatic se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate ori aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic.

(5) Prin date informatice se înțelege orice reprezentare de fapte, informații sau concepte sub o formă adecvată prelucrării într-un sistem informatic, inclusiv un program capabil să determine executarea unei funcții de către un sistem informatic.

[...]

(13) Prin supraveghere tehnică se înțelege utilizarea uneia dintre tehnicile prevăzute la alin. (1) lit. a)–d) și g).

(5) Computer data means any representation of facts, information or concepts in a form suitable for processing in a computer system, including a program capable of causing a computer system to perform a function.

[...]

(13) Technical surveillance means the use of one of the techniques referred to in paragraph (1) (a) to (d) and (g).

Article 139 CPC²⁴⁴ Technical supervision

(1) Technical supervision shall be ordered by the judge of rights and freedoms when the following conditions are cumulatively met:

(a) there is a reasonable suspicion of the preparation or commission of an offence referred to in paragraph (2);

(b) the measure is proportionate to the restriction of fundamental rights and freedoms(2)

Technical surveillance may be ordered in the case of offences against national security provided for in the Criminal Code and special laws, as well as in the case of offences of drug trafficking, arms trafficking, trafficking in persons, acts of terrorism, money laundering, counterfeiting of currency or other valuables, counterfeiting of electronic payment instruments, extortion, rape, deprivation of liberty, tax evasion, corruption offences, offences against the financial interests of the European Union, offences committed through computer systems or electronic means of communication or other offences for which the law provides for a term of imprisonment of 7 years or more.

²⁴⁴ **Articolul 139 Supravegherea tehnică**

(1) Supravegherea tehnică se dispune de judecătorul de drepturi și libertăți atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la alin. (2);

b) măsura să fie proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor ori a probelor ce urmează a fi obținute sau gravitatea infracțiunii;

c) probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.

(2) Supravegherea tehnică se poate dispune în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute de Codul penal și de legi speciale, precum și în cazul infracțiunilor de trafic de droguri, trafic de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede ori alte valori, falsificarea de instrumente de plată electronică, șantaj, viol, lipsire de libertate, evaziune fiscală, în cazul infracțiunilor de corupție, infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, al infracțiunilor care se săvârșesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică ori în cazul unor alte infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 7 ani sau mai mare.

(3) Înregistrările prevăzute în prezentul capitol, efectuate de părți sau de alte persoane, constituie mijloace de probă când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții. Orice alte înregistrări pot constitui mijloace de probă dacă nu sunt interzise de lege.

(4) Raportul dintre avocat și partea pe care o asistă sau o reprezintă nu poate forma obiectul supravegherii tehnice, decât dacă există date că avocatul săvârșește sau pregătește săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la alin.

(2). Dacă pe parcursul sau după executarea măsurii rezultă că activitățile de supraveghere tehnică au vizat și raporturile dintre avocat și suspectul sau inculpatul pe care acesta îl apără, probele obținute nu pot fi folosite în cadrul procesului penal, urmând a fi șterse, de îndată, de către procuror. Judecătorul care a dispus măsura este informat, de îndată, de către procuror.

(3) The recordings provided for in this Chapter made by the parties or other persons shall constitute evidence when they relate to their own conversations or communications with third parties. Any other recordings may constitute evidence unless prohibited by law.

(4) The relationship between the lawyer and the party whom he assists or represents shall not be subject to technical surveillance unless there is evidence that the lawyer is committing or preparing to commit an offence referred to in paragraph (2). If, during or after the execution of the measure, it emerges that the technical surveillance activities also concerned the relationship between the lawyer and the suspect or accused whom he is defending, the evidence obtained may not be used in criminal proceedings and shall be deleted immediately by the prosecutor. The judge who ordered the measure shall be informed immediately by the prosecutor.

Article 140 CPC Procedure for issuing the technical surveillance warrant

(1)²⁴⁵ Technical surveillance may be ordered during the course of criminal proceedings, for a maximum of 30 days, at the request of the prosecutor, by the judge of rights and

²⁴⁵ **Articolul 140 Procedura de emitere a mandatului de supraveghere tehnică**

(1) Supravegherea tehnică poate fi dispusă în cursul urmăririi penale, pe o durată de cel mult 30 de zile, la cererea procurorului, de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a formulat cererea.

(2) Cererea formulată de procuror trebuie să cuprindă: indicarea măsurilor de supraveghere tehnică care se solicită a fi dispuse, numele sau alte date de identificare a persoanei împotriva căreia se dispune măsura, dacă sunt cunoscute, indicarea probelor ori a datelor din care rezultă suspiciunea rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni pentru care se poate dispune măsura, indicarea faptei și a încadrării juridice, iar, în cazul măsurii supravegherii video, audio sau prin fotografiere, dacă se solicită și încuviințarea ca organele de urmărire penală să pătrundă în spații private indicate pentru a activa sau a dezactiva mijloacele tehnice ce urmează a fi folosite pentru executarea măsurii supravegherii tehnice, motivarea caracterului proporțional și subsidiar al măsurii. Procurorul trebuie să înainteze dosarul judecătorului de drepturi și libertăți.

(3) Cererea prin care se solicită încuviințarea supravegherii tehnice se soluționează în aceeași zi, în camera de consiliu, fără citirea părților. Participarea procurorului este obligatorie.

(4) În cazul în care apreciază că cererea este întemeiată, judecătorul de drepturi și libertăți dispune, prin încheiere, admiterea cererii procurorului și emite de îndată mandatul de supraveghere tehnică. Întocmirea minutei este obligatorie.

(5) Încheierea judecătorului de drepturi și libertăți și mandatul trebuie să cuprindă:

- a) denumirea instanței;
- b) data, ora și locul emiterii;
- c) numele, prenumele și calitatea persoanei care a dat încheierea și a emis mandatul;
- d) indicarea măsurii concrete încuviințate;
- e) perioada și scopul pentru care s-a autorizat măsura;
- f) numele persoanei supuse măsurii de supraveghere tehnică ori datele de identificare ale acesteia, dacă sunt cunoscute;
- g) indicarea, în cazul în care este necesar față de natura măsurii încuviințate, a elementelor de identificare a fiecărui telefon, a punctului de acces la un sistem informatic, a oricăror date cunoscute pentru identificarea căii de comunicare sau a numărului de cont;
- h) în cazul măsurii supravegherii video, audio sau prin fotografiere în spații private, mențiunea privind încuviințarea solicitării ca organele de urmărire penală să pătrundă în spații private pentru a activa sau dezactiva mijloacele tehnice ce urmează a fi folosite pentru executarea măsurii supravegherii tehnice;
- i) semnătura judecătorului și ștampila instanței.

freedoms of the court which would have jurisdiction to hear the case in the first instance or by the corresponding court of its rank in whose district the prosecutor's office of the prosecutor who made the request is located.

(2) The request made by the prosecutor shall contain: indication of the technical surveillance measures requested to be ordered, the name or other identifying data of the person against whom the measure is ordered, if known, indication of the evidence or data from which reasonable suspicion of the commission of an offence for which the measure may be ordered arises, indication of the offence and its legal classification, and, in the case of a video, audio or photographic surveillance measure, if authorisation is also requested for the prosecution to enter specified private premises in order to activate or deactivate the technical means to be used for the execution of the technical surveillance measure, the reasons for the proportional and subsidiary nature of the measure. The prosecutor must submit the file to the judge of rights and freedoms.

(3) The application for the order of technical supervision shall be dealt with on the same day, in chambers, without summoning the parties. The participation of the public prosecutor shall be compulsory.

(4) If the judge of rights and freedoms is satisfied that the application is well-founded, he or she shall, by order, grant the prosecutor's application and issue the technical supervision order without delay. The drawing up of the minutes shall be mandatory.

(5) The order of the judge of rights and freedoms and the warrant shall contain:

- (a) the name of the court;
- (b) the date, time and place of issue;
- (c) the surname, forename and capacity of the person who made the order and issued the warrant;
- (d) an indication of the specific measure granted;
- (e) the period and purpose for which the measure was authorised;
- (f) the name of the person subject to the technical supervision measure or his identification data, if known;
- (g) indication, if necessary in view of the nature of the measure ordered, of the identification details of each telephone, the access point to a computer system, any known communication channel identification data or account number;
- (h) in the case of a measure of video, audio or photographic surveillance in private premises, a reference to the request for the prosecution to enter private premises in order to

(6) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139 și prevederile alin. (1) din prezentul articol, dispune, prin încheiere, respingerea cererii de încuviințare a măsurii supravegherii tehnice.

(7) Încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor de supraveghere tehnică nu este supusă căilor de atac.

(8) O nouă cerere de încuviințare a aceluiași măsuri poate fi formulată numai dacă au apărut ori s-au descoperit fapte sau împrejurări noi, necunoscute la momentul soluționării cererii anterioare de către judecătorul de drepturi și libertăți.

activate or deactivate the technical means to be used for the execution of the measure of technical surveillance;

(i) the judge's signature and the court's stamp.

(6) If the judge of rights and freedoms considers that the conditions provided for in Art. 139 and the provisions of para. (1) of this Article are not met, he shall, by order, reject the application for technical supervision.

(7) The decision of the judge of rights and freedoms on technical supervision measures shall not be subject to appeal.

(8) A new application for the same measure may be made only if new facts or circumstances have arisen or come to light which were unknown at the time of the decision on the previous application by the judge of rights and freedoms.

Article 141 CPC²⁴⁶ Authorisation of technical surveillance measures by the prosecutor

(1) The public prosecutor may authorise, for a maximum of 48 hours, technical surveillance measures where:

(a) there is urgency and obtaining a warrant for technical surveillance under Article 140 would lead to a substantial delay in the investigation, the loss, alteration or destruction

²⁴⁶ **Articolul 141 Autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror**

(1) Procurorul poate autoriza, pe o durată de maximum 48 de ore, măsurile de supraveghere tehnică atunci când:

a) există urgență, iar obținerea mandatului de supraveghere tehnică în condițiile art. 140 ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța persoanei vătămate, a martorului sau membrilor familiilor acestora; și

b) sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139 alin. (1) și (2).

(2) Ordonanța procurorului prin care se autorizează măsura de supraveghere tehnică trebuie să cuprindă mențiunile prevăzute la art. 140 alin. (5).

(3) Procurorul are obligația de a sesiza, în termen de cel mult 24 de ore de la expirarea măsurii, judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a emis ordonanța, în vederea confirmării măsurii, înaintând totodată un proces-verbal de redare rezumativă a activităților de supraveghere tehnică efectuate și dosarul cauzei.

(4) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că au fost îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), confirmă în termen de 24 de ore măsura dispusă de procuror, prin încheiere, pronunțată în camera de consiliu, fără citarea părților.

(5) Cu privire la datele informatice identificate prin accesul la un sistem informatic, procurorul poate dispune, prin ordonanță:

a) realizarea și conservarea unei copii a acestor date informatice;

b) suprimarea accesării sau îndepărtarea acestor date informatice din sistemul informatic.

Copiile se realizează cu mijloace tehnice și proceduri adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea.

(6) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că nu au fost respectate condițiile prevăzute la alin. (1), infirmă măsura luată de către procuror și dispune distrugerea probelor obținute în temeiul acesteia. Procurorul distruge probele astfel obținute și întocmește un proces-verbal în acest sens.

(7) Odată cu cererea de confirmare a măsurii sau separat, procurorul poate solicita judecătorului de drepturi și libertăți luarea măsurii supravegherii tehnice în condițiile art. 140.

(8) Încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor dispuse de procuror nu este supusă căilor de atac.

of evidence or would endanger the safety of the injured person, the witness or their family members; and

(b) the conditions laid down in Article 139 (1) and (2) are fulfilled.

(2) The prosecutor's order authorising the measure of technical surveillance shall contain the information referred to in Article 140 (5).

(3) The public prosecutor shall, within 24 hours of the expiry of the measure, refer the matter to the judge of rights and freedoms of the court having jurisdiction to hear the case at first instance or of the court of the appropriate level in the district where the public prosecutor's office to which the issuing public prosecutor belongs is located, with a view to confirming the measure, and shall submit a report summarising the technical surveillance activities carried out and the case file.

(4) If the judge of rights and freedoms is satisfied that the conditions laid down in paragraph (1) have been met, he shall confirm within 24 hours the measure ordered by the public prosecutor, by means of a decision, pronounced in chambers, without summoning the parties.

(5) With regard to computer data identified through access to a computer system, the public prosecutor may, by order:

(a) make and preserve a copy of such computer data;

(b) deletion of the access or removal of such computer data from the computer system. Copies shall be made by appropriate technical means and procedures to ensure the integrity of the information contained therein.

(6) If the judge of rights and freedoms considers that the conditions laid down in paragraph (1) have not been complied with, he/she shall reverse the measure taken by the prosecutor and order the destruction of the evidence obtained on the basis of the measure. The public prosecutor shall destroy the evidence thus obtained and shall draw up a record thereof.

(7) Together with the request for confirmation of the measure or separately, the public prosecutor may request the judge of rights and freedoms to take the measure of technical supervision under Article 140.

(8) The decision of the judge of rights and freedoms on the measures ordered by the public prosecutor shall not be subject to appeal.

Article 142 CPC²⁴⁷ Execution of the technical supervision warrant

(1) The public prosecutor shall carry out technical surveillance or may order it to be carried out by the criminal investigation body or by specialised police officers or other specialised State bodies.

(2) Providers of telecommunications, computer or financial services shall be obliged to cooperate with the criminal prosecution authorities and the authorities referred to in paragraph (1), within the limits of their powers, for the execution of the technical surveillance warrant.

(3) Persons who are called upon to provide technical assistance in the execution of surveillance measures are obliged to keep the operation carried out secret, under penalty of criminal law.

(4) The public prosecutor shall immediately terminate the technical surveillance before the expiry of the duration of the warrant if the grounds for the measure no longer exist, and shall immediately inform the judge who issued the warrant thereof.

(5)²⁴⁸ The data resulting from the technical surveillance measures may also be used in another criminal case if they contain conclusive and useful data or information relating to the preparation or commission of another of the offences referred to in Article 139 (2).

(6) Data resulting from surveillance measures which do not relate to the offence under investigation or which do not contribute to the identification or location of persons, unless they are used in other criminal proceedings in accordance with paragraph (5), shall be archived at the prosecutor's office, in special places, ensuring confidentiality. The judge or the panel may, of his own motion or at the request of the parties, request the data to be sealed if there is new evidence showing that some of it relates to the offence

²⁴⁷ **Articolul 142 Punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică**

(1) Procurorul pune în executare supravegherea tehnică ori poate dispune ca aceasta să fie efectuată de organul de cercetare penală sau de lucrători specializați din cadrul poliției ori de alte organe specializate ale statului.

(2) Furnizorii de servicii de telecomunicații, informatice sau financiare sunt obligați să colaboreze cu organele de urmărire penală, cu autoritățile prevăzute la alin. (1), în limitele competențelor acestora, pentru punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică.

(3) Persoanele care sunt chemate să dea concurs tehnic la executarea măsurilor de supraveghere au obligația să păstreze secretul operațiunii efectuate, sub sancțiunea legii penale.

(4) Procurorul are obligația de a înceta imediat supravegherea tehnică înainte de expirarea duratei mandatului dacă nu mai există temeiurile care au justificat măsura, informând de îndată despre aceasta judecătorul care a emis mandatul.

²⁴⁸ (5) Datele rezultate din măsurile de supraveghere tehnică pot fi folosite și în altă cauză penală dacă din cuprinsul acestora rezultă date sau informații concludente și utile privitoare la pregătirea ori săvârșirea unei alte infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 139 alin. (2).

(6) Datele rezultate din măsurile de supraveghere care nu privesc fapta ce formează obiectul cercetării sau care nu contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, dacă nu sunt folosite în alte cauze penale potrivit alin. (5), se arhivează la sediul parchetului, în locuri speciale, cu asigurarea confidențialității. Din oficiu sau la solicitarea părților, judecătorul ori completul investit poate solicita datele sigilate dacă există noi probe din care rezultă că totuși o parte dintre acestea privesc fapta ce formează obiectul cercetării. După un an de la soluționarea definitivă a cauzei, acestea sunt distruse de către procuror, care întocmește un proces-verbal în acest sens.

under investigation. One year after the final disposal of the case, the evidence shall be destroyed by the public prosecutor, who shall draw up a report to that effect.

Article 143 CPC²⁴⁹ Recording of technical surveillance activities

(1) The public prosecutor or the criminal investigation body shall draw up a report for each technical surveillance activity, which shall record the results of the activities carried out which relate to the act under investigation or contribute to the identification or location of persons, the identification data of the medium containing the result of the technical surveillance activities, the names of the persons to whom it relates, if known, or other identification data and, where appropriate, the date and time when the surveillance activity began and the date and time when it ended.

(2) A copy of the medium containing the result of the technical surveillance activities shall be attached to the report in a sealed envelope. The support or a certified copy thereof shall be kept in a sealed envelope in a special place at the prosecutor's office and shall be made available to the court at its request. After the court has been seized, a copy of the medium containing the technical surveillance activities and copies of the minutes shall be kept in a sealed envelope in a special place at the court registry for the exclusive use of the judge or panel hearing the case.

(3) Conversations, communications or conversations conducted in a language other than Romanian shall be transcribed into Romanian by an interpreter, who is obliged to preserve confidentiality.

(4) The intercepted and recorded conversations or communications, which relate to the fact that is the subject of the investigation or contribute to the identification or location

37

²⁴⁹ **Articolul 143 Consemnarea activităților de supraveghere tehnică**

(1) Procurorul sau organul de cercetare penală întocmește un proces-verbal pentru fiecare activitate de supraveghere tehnică, în care sunt consemnate rezultatele activităților efectuate care privesc fapta ce formează obiectul cercetării sau contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, datele de identificare ale suportului care conține rezultatul activităților de supraveghere tehnică, numele persoanelor la care se referă, dacă sunt cunoscute, sau alte date de identificare, precum și, după caz, data și ora la care a început activitatea de supraveghere și data și ora la care s-a încheiat.

(2) La procesul-verbal se atașează, în plic sigilat, o copie a suportului care conține rezultatul activităților de supraveghere tehnică. Suportul sau o copie certificată a acestuia se păstrează la sediul parchetului, în locuri speciale, în plic sigilat și va fi pus la dispoziția instanței, la solicitarea acesteia. După sesizarea instanței, copia suportului care conține activitățile de supraveghere tehnică și copii de pe procesele verbale se păstrează la grefa instanței, în locuri speciale, în plic sigilat, la dispoziția exclusivă a judecătorului sau completului investit cu soluționarea cauzei.

(3) Convorbirile, comunicările sau conversațiile purtate într-o altă limbă decât cea română sunt transcrise în limba română, prin intermediul unui interpret, care are obligația de a păstra confidențialitatea.

(4) Convorbirile sau comunicările interceptate și înregistrate, care privesc fapta ce formează obiectul cercetării sau contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, sunt redactate de către procuror sau organul de cercetare penală într-un proces-verbal în care se menționează mandatul emis pentru efectuarea acestora, numerele posturilor telefonice, datele de identificare ale sistemelor informatice sau ale punctelor de acces, numele persoanelor ce au efectuat comunicările, dacă sunt cunoscute, data și ora fiecărei convorbiri sau comunicări. Procesul-verbal este certificat pentru autenticitate de către procuror.

(5) După încetarea măsurii de supraveghere, procurorul informează judecătorul de drepturi și libertăți despre activitățile efectuate.

of persons, shall be recorded by the prosecutor or the criminal investigation body in a report, which shall mention the warrant issued for their execution, the telephone numbers, the identification data of the computer systems or access points, the names of the persons who have carried out the communications, if known, the date and time of each conversation or communication. The minutes shall be certified for authenticity by the public prosecutor.

(5) After the termination of the supervision measure, the prosecutor shall inform the judge of rights and freedoms of the activities carried out.

Article 146 CPC²⁵⁰ Preservation of material resulting from technical supervision

(1) If a decision to close the case has been taken and no complaint has been lodged against it within the legal time limit laid down in Article 340 or if the complaint has been rejected, the public prosecutor shall immediately inform the judge of rights and freedoms thereof.

(2) The judge of rights and freedoms shall order the preservation of the material support or a certified copy thereof, by filing it at the seat of the court in special places, in a sealed envelope, with the assurance of confidentiality.

(3) If the court has rendered a final judgment of conviction, acquittal or termination of the criminal proceedings in the case, the material support or a copy thereof shall be preserved by archiving it together with the case file at the seat of the court, in special places, with confidentiality.

²⁵⁰ **Articolul 146 Conservarea materialelor rezultate din supravegherea tehnică**

(1) Dacă în cauză s-a dispus o soluție de clasare, împotriva căreia nu a fost formulată plângere în termenul legal prevăzut la art. 340 sau plângerea a fost respinsă, procurorul înștiințează de îndată despre aceasta pe judecătorul de drepturi și libertăți.

(2) Judecătorul de drepturi și libertăți dispune conservarea suportului material sau a copiei certificate a acestuia, prin arhivare la sediul instanței în locuri speciale, în plic sigilat, cu asigurarea confidențialității.

(3) Dacă în cauză instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare, achitare sau încetare a procesului penal, rămasă definitivă, suportul material sau copia acestuia se conservă prin arhivare odată cu dosarul cauzei la sediul instanței, în locuri speciale, cu asigurarea confidențialității.

Article 152 CPC²⁵¹ Identification of the subscriber, owner or user of a telecommunications system or of an access point to a computer system

(1) The prosecutor supervising or conducting the prosecution, with the approval of the judge of rights and freedoms, may request a service provider to identify the subscriber, owner or user of a telecommunications system, a telecommunications facility or an access point to a computer system, or to communicate whether a particular telecommunications facility or access point to a computer system is used or active or was used or active on a particular date, if there is a reasonable suspicion that a criminal offence has been committed and there are grounds to believe that the requested data constitute evidence.

(2) The measure shall be ordered by the public prosecutor, with the approval of the judge of rights and freedoms, ex officio or at the request of the criminal investigation body, by an order which shall include: the person or service provider who is in possession or control of the data, the name of the suspect or defendant, where known, the reasoning for the fulfilment of the conditions laid down in paragraph (1), the obligation of the person or service provider to communicate the requested data immediately and in confidence.

(3) Service providers shall be obliged, under criminal law, to cooperate with the prosecution authorities in the execution of the prosecutor's order and to make the requested data immediately available to them.

(4) Persons who are called upon to cooperate with the prosecution authorities are obliged, under penalty of criminal law, to keep the operation carried out secret.

²⁵¹ **Articolul 152 Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de telecomunicații ori a unui punct de acces la un sistem informatic**

(1) Procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală, cu aprobarea judecătorului de drepturi și libertăți, poate solicita unui furnizor de servicii identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de telecomunicații, unui mijloc de telecomunicații ori a unui punct de acces la un sistem informatic sau comunicarea dacă un anumit mijloc de comunicații sau punct de acces la un sistem informatic este folosit sau activ ori a fost folosit sau activ la o anumită dată, în cazul în care există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și există temeiuri pentru a se crede că datele solicitate constituie probe.

(2) Măsura se dispune de procuror, cu aprobarea judecătorului de drepturi și libertăți, din oficiu sau la cererea organului de cercetare penală, prin ordonanță care trebuie să cuprindă: persoana sau furnizorul de servicii care este în posesia ori care are sub control datele, numele suspectului sau inculpatului, atunci când sunt cunoscute, motivarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1), menționarea obligației persoanei sau furnizorului de servicii de a comunica imediat, în condiții de confidențialitate, datele solicitate.

(3) Furnizorii de servicii sunt obligați, sub sancțiunea legii penale, să colaboreze cu organele de urmărire penală pentru executarea ordonanței procurorului și să pună de îndată la dispoziția acestora datele solicitate.

(4) Persoanele care sunt chemate să colaboreze cu organele de urmărire penală au obligația, sub sancțiunea legii penale, de a păstra secretul operațiunii efectuate.

Article 153 CPC²⁵² Obtaining a list of telephone calls

(1) The public prosecutor, with the prior consent of the judge of rights and freedoms, may request a telecommunications service provider to provide a list of telephone calls made and received from a particular telephone, if there is a reasonable suspicion that a criminal offence has been committed and there are grounds to believe that the requested data constitute evidence.

(2) The measure shall be ordered by the public prosecutor, with the prior consent of the judge of rights and freedoms, ex officio or at the request of the criminal investigation body, by means of an order which shall include: the service provider who is in possession or control of the data, the name of the suspect or defendant, where known, the reasoning for the fulfilment of the conditions set out in paragraph (1), the obligation of the person or service provider to communicate the requested data immediately and in confidence.

(3) The judge of rights and freedoms shall grant the consent by a written mention on the prosecutor's request.

(4) The provisions of Article 152 para. (3) and (4) shall apply accordingly.

Art. 523 CPC²⁵³ Activities which may be carried out in the prosecution procedure

(1) The following activities may be carried out for the purpose of identifying, searching for, locating and apprehending persons subject to an alert under the conditions laid down by law:

²⁵² **Articolul 153 Obținerea listei convorbirilor telefonice**

(1) Procurorul, cu încuviințarea prealabilă a judecătorului de drepturi și libertăți, poate solicita unui furnizor de servicii de telecomunicații comunicarea listei apelurilor telefonice efectuate și primite de la un anumit post telefonic, în cazul în care există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și există temeiuri pentru a se crede că datele solicitate constituie probe.

(2) Măsura se dispune de procuror, cu încuviințarea prealabilă a judecătorului de drepturi și libertăți, din oficiu sau la cererea organului de cercetare penală, prin ordonanță care trebuie să cuprindă: furnizorul de servicii care este în posesia ori care are sub control datele, numele suspectului sau inculpatului, atunci când sunt cunoscute, motivarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1), menționarea obligației persoanei sau furnizorului de servicii de a comunica imediat, în condiții de confidențialitate, datele solicitate.

(3) Judecătorul de drepturi și libertăți acordă încuviințarea prin mențiune scrisă pe solicitarea procurorului.

(4) Dispozițiile art. 152 alin. (3) și (4) se aplică în mod corespunzător.

²⁵³ **Articolul 523 Activitățile ce pot fi efectuate în procedura urmăririi**

(1) În vederea identificării, căutării, localizării și prinderii persoanelor date în urmărire pot fi efectuate, în condițiile prevăzute de lege, următoarele activități:

- a) supravegherea tehnică;
- b) reținerea, predarea și percheziționarea corespondenței și a obiectelor;
- c) percheziția;
- d) ridicarea de obiecte sau înscrisuri;
- e) monitorizarea tranzacțiilor financiare și dezvoltarea datelor financiare.

(2) Activitățile prevăzute la alin. (1) lit. a)–c) și e) pot fi efectuate numai:

- a) în baza mandatului emis de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța competentă să judece cauza în primă instanță sau de la instanța de executare și cu respectarea procedurii prevăzute la art. 139, respectiv art. 147;
- b) numai în baza mandatului emis de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța competentă potrivit legii speciale, cu respectarea procedurii prevăzute la art. 157–160, în cazurile prevăzute la art. 521 alin. (2) lit. c).

(3) Activitățile prevăzute la alin. (1) lit. d) pot fi efectuate numai cu autorizarea procurorului care supraveghează activitatea organelor de poliție care efectuează urmărirea persoanei date în urmărire.

- (a) *technical surveillance*;
 - (b) detention, surrender and search of correspondence and objects;
 - (c) search;
 - (d) seizure of objects or documents;
 - (e) monitoring of financial transactions and disclosure of financial data.
- (2) The activities referred to in paragraph (1) (a) to (c) and (e) may be carried out only:
- (a) on the basis of a warrant issued by the judge of rights and freedoms of the court having jurisdiction to hear the case in first instance or of the executing court and in compliance with the procedure laid down in Articles 139 and 147 respectively;
 - (b) only on the basis of a warrant issued by the judge of rights and freedoms of the court having jurisdiction under the special law, in accordance with the procedure provided for in Articles 157 to 160, in the cases provided for in Article 521 (2) lit. c).
- (3) The activities referred to in para. (1) (d) may be carried out only with the authorization of the prosecutor supervising the activity of the police bodies conducting the prosecution of the person subject to prosecution.

Article 524 CPC²⁵⁴ Technical supervision in the procedure for the return of goods

- (1) Technical surveillance may be ordered for a period of up to 30 days, at the request of the public prosecutor, by the judge of rights and freedoms of the competent court, if the judge is of the opinion that the identification, search, location and apprehension of the person to be sought cannot be carried out by other means or would be significantly delayed.
- (2) The provisions of Articles 139–143 shall apply accordingly.
- (3) The extension of the technical surveillance warrant in the procedure of the person to be traced shall be carried out in accordance with the provisions of Article 144, which shall apply accordingly.

(a) Scope

The provision encompasses, from our point-of-view all necessary means for the interception of electronic communication in PIF offence matters as defined in Art. 97 CPC and 138 CPC (see below). This could involve mobile phones (calls, text messages, apps

38

²⁵⁴ **Articolul 524 Supravegherea tehnică în procedura dării în urmărire**

(1) Supravegherea tehnică poate fi dispusă pe o durată de cel mult 30 de zile, la cererea procurorului, de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța competentă, dacă acesta apreciază că identificarea, căutarea, localizarea și prinderea persoanelor date în urmărire nu pot fi făcute prin alte mijloace ori ar fi mult întârziate.

(2) Dispozițiile art. 139–143 se aplică în mod corespunzător.

(3) Prelungirea mandatului de supraveghere tehnică în procedura dării în urmărire se face potrivit dispozițiilor art. 144, care se aplică în mod corespunzător.

like WhatsApp or Telegram²⁵⁵), emails, internet-based communication services (social media, video conferencing), encrypted communication platforms.²⁵⁶

(b) Fulfilment of the requirement of the Regulation: “over any electronic communication means that the suspect or accused person is using”

- 39 The phrase “over any electronic communication means that the suspect or accused person is using” in Article 30 of the EPPO Regulation refers to the power to monitor, intercept, or gather evidence from the electronic communication tools used by a suspect or accused person in the course of a criminal investigation. This provision is meant to facilitate the EPPO’s work in cross-border investigations. It is clear that the regulation allows the EPPO to target the communication channels actually used by the suspect or accused, meaning the communications that they rely on or access during the course of criminal activity, such as live content and traffic data.²⁵⁷

(2) Summary to (e)

- 40 There seems to be no need to enlarge the provisions (*de lege ferenda*) in order to be able to discover evidence for PIF offences.

c) Para 1(f) Tracking & Tracing an Object

- 41 **Article 138 CPC General provisions**
(1)²⁵⁸ The following are surveillance or investigation special methods:

²⁵⁵ Neagu and Damaschin 2009, pp. 204–208 on the general conditions, such as length and thresholds of interceptions in Romania.

²⁵⁶ See CLFR. online: <https://clfr.globalnetworkinitiative.org/country/romania/>. Accessed 31 December 2024 and see EJM Fiches Belges Romania, p. 2–3. online: <https://www.ejm-crimjust.europa.eu/ejnpupload/DynamicPages/New%20Fiches%20Belges%20on%20electronic%20evidence.pdf>. Accessed 31 December 2024.

²⁵⁷ For further interpretations see Burchard 2021, Art. 30, Mn. 4 et seq., 18 et seq. with an analysis of the individual provisions from the point-of-view of Union law.

²⁵⁸ **Articolul 138 Dispoziții generale**

(1) Constituie metode speciale de supraveghere sau cercetare următoarele:

- a) interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare la distanță;
- b) accesul la un sistem informatic;
- c) supravegherea video, audio sau prin fotografiere;
- d) localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice;
- e) obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane;
- f) reținerea, predarea sau percheziționarea trimiterilor poștale;
- g) utilizarea investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor;
- h) participarea autorizată la anumite activități;
- i) livrarea supravegheată;

j) obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului.

(la 02–05–2016, Lit. j) a alin. (1) al art. 138 a fost modificată de pct. 1 al art. unic din LEGEA nr. 75 din 28 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 334 din 29 aprilie 2016, care modifică art. I din Ordonanța De Urgență nr. 82 din 10 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 911 din 15 decembrie 2014.).

(la 01–02–2014, Alin. (1) al art. 138 a fost modificat de pct. 84 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013.)

- (a) wiretapping of communications or of any type of remote communication;
 - (b) accessing a computer system;
 - (c) video, audio or photo surveillance;
 - (d) tracking or tracing with the use of technical devices;
 - (e) obtaining data regarding the financial transactions of individuals;
 - (f) withholding, delivery or search of mail deliveries;
 - (g) use of undercover investigators and informants;
 - (h) authorized participation in specific activities;
 - (i) controlled delivery;
 - (j) obtaining data generated or processed by providers of public electronic communication networks or by providers of electronic communication services intended for the public, other than the content of communications, stored by these under the special law on storing data generated or processed by providers of public electronic communication networks and by providers of electronic communication services intended for the public.
- (2) [...] (on 01–02–2014, Paragraph (2) of art. 138 was amended by point 84 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)
- (3)–(6) [...]
- (7) [...]
- (8) The search of postal items means the verification, by physical or technical means, of letters, other postal items or objects sent by any other means.
- (9) [...] (on 01–02–2014, Paragraph (9) of art. 138 was amended by point 84 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of 19 July 2013, published in the OFFICIAL GAZETTE no. 515 of 14 August 2013.)
- (10) [...].

(2) Prin interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare se înțelege interceptarea, accesul, monitorizarea, colectarea sau înregistrarea comunicărilor efectuate prin telefon, sistem informatic ori prin orice alt mijloc de comunicare.

(la 01–02–2014, Alin. (2) al art. 138 a fost modificat de pct. 84 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013.)

(2) [...]

(7) Prin localizare sau urmărire prin mijloace tehnice se înțelege folosirea unor dispozitive care determină locul unde se află persoana sau obiectul la care sunt atașate.

(8) Prin percheziționarea trimitărilor poștale se înțelege verificarea, prin mijloace fizice sau tehnice, a scrisorilor, a altor trimiteri poștale sau a obiectelor transmise prin orice alt mijloc.

(9) Prin obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane se înțelege operațiunile prin care se asigură cunoașterea conținutului tranzacțiilor financiare și al altor operațiuni efectuate sau care urmează să fie efectuate prin intermediul unei instituții de credit ori al altei entități financiare, precum și obținerea de la o instituție de credit sau de la altă entitate financiară de înregistrări ori informații aflate în posesia acestora referitoare la tranzacțiile sau operațiunile unei persoane. (9) [...].

d) Para 2: Specific restrictions in national law that apply with regard to certain categories of persons or professionals with an LLP obligation, Art. 29

Without prejudice to Article 29, the investigation measures set out in paragraph 1 of this Article may be subject to conditions in accordance with the applicable national law if the national law contains specific restrictions that apply with regard to certain categories of persons or professionals who are legally bound by an obligation of confidentiality.

42 Which are these conditions and restrictions in the national law?

43 Art. 146^o1 para 6 CPC

(6) It shall be prohibited to obtain data on financial transactions between the lawyer and the suspect, accused or any other person whom the lawyer is defending, except where there is evidence that the lawyer is committing or preparing to commit an offence referred to in Article 139(1). (2).

e) Para 3: Conditions/ Thresholds for investigation measures

The investigation measures set out in points, I and (f) of paragraph 1 of this Article may be subject to further conditions, including limitations, provided for in the applicable national law. In particular, Member States may limit the application of points I and (f) of paragraph 1 of this Article to specific serious offences. A Member State intending to make use of such limitation shall notify the EPPO of the relevant list of specific serious offences in accordance with Article 117.

aa. Conditions and Limitations for investigation measures of Para 1 (c), I and (f)

44 Article 150 Authorized participation in certain activities

(1)²⁵⁹ The authorized participation in certain activities under the conditions of art. 138 para. (11) may be ordered by the prosecutor who supervises or carries out the criminal investigation, for a maximum period of 60 days, if:

²⁵⁹ **Articolul 150 Participarea autorizată la anumite activități**

(1) Participarea autorizată la anumite activități în condițiile art. 138 alin. (11) se poate dispune de către procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală, pe o perioadă de maximum 60 de zile, dacă:

a) există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni de trafic de droguri, de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, infracțiuni privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive, trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism sau asimilate acestora, de finanțare a terorismului, spălare a banilor, falsificare de monede, timbre sau de alte valori, unei infracțiuni care se săvârșește prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică, șantaj, lipsire de libertate în mod ilegal, evaziune fiscală, în cazul infracțiunilor de corupție, al infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție și al infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene sau în cazul altor infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 7 ani sau mai mare ori dacă există o suspiciune rezonabilă că o persoană este implicată în activități infracționale care au legătură, potrivit art. 43, cu infracțiunile enumerate mai sus;

- (a) there is a reasonable suspicion regarding the preparation or commission of a crime of drug trafficking, of carrying out illegal operations with precursors or other products likely to have psychoactive effects, offenses concerning non-compliance with the regime of weapons, ammunition, nuclear materials and materials explosives, trafficking and exploitation of vulnerable persons, acts of terrorism or the like, terrorist financing, money laundering, counterfeiting of coins, stamps or other valuables, a crime committed by computer systems or electronic means of communication, blackmail, unlawful deprivation of liberty, tax evasion, in the case of corruption offenses, offenses assimilated to corruption offenses and offenses against the financial interests of the European Union or in the case of other offenses for which the law provides for imprisonment of 7 years or more or there is a reasonable suspicion that a person is involved in related criminal activities, according to art. 43, with the offenses listed above;
- (b) the measure is necessary and proportionate to the restriction of fundamental rights and freedoms, given the particularities of the case, the importance of the information or evidence to be obtained or the seriousness of the crime;
- (c) the evidence could not be obtained in any other way or their obtaining would involve special difficulties that would prejudice the investigation or a danger to the safety of persons or of valuable goods.
- (2) The measure is ordered by the prosecutor, ex officio or at the request of the criminal investigation body, by ordinance which must include, apart from the mentions provided in art. 286 para. (2):
- (a) indication of the authorized activities;
- (b) the period for which the measure was authorized;
- (c) the person carrying out the authorized activities.
- (3)²⁶⁰ The authorized activities may be carried out by a criminal investigation body, by an investigator with a real identity, by an undercover investigator or by a collaborator.

b) măsura este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor sau a probelor ce urmează a fi obținute ori gravitatea infracțiunii;

c) probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.

(2) Măsura se dispune de către procuror, din oficiu sau la cererea organului de cercetare penală, prin ordonanță care trebuie să cuprindă, în afara mențiunilor prevăzute la art. 286 alin. (2):

a) indicarea activităților autorizate;

b) perioada pentru care s-a autorizat măsura;

c) persoana care desfășoară activitățile autorizate.

²⁶⁰ (3) Activitățile autorizate pot fi desfășurate de un organ de cercetare penală, de un investigator cu identitate reală, de un investigator sub acoperire sau de un colaborator.

(4) Desfășurarea activităților autorizate de către persoana prevăzută la alin. (2) lit. c) nu constituie contravenție sau infracțiune.

(5) Punerea în executare a acestor măsuri se consemnează într-un proces-verbal care conține: datele la care măsura a început și s-a încheiat, date cu privire la persoanele care au desfășurat activitățile autorizate, descrierea dispozitivelor tehnice utilizate în cazul în care s-a autorizat de către judecătorul de drepturi și libertăți, folosirea mijloacelor tehnice de supraveghere, identitatea persoanelor cu privire la care a fost pusă în aplicare măsura.

- (4) Carrying out the activities authorized by the person provided in par. (2) lit. c) does not constitute a contravention or crime.
- (5) The implementation of these measures shall be recorded in a report containing: the data on which the measure started and ended, data on the persons who carried out the authorized activities, the description of the technical devices used in case of authorized by the judge of rights and freedoms, the use of technical means of supervision, the identity of the persons in respect of whom the measure has been implemented.
- (6) The person who carried out the authorized activities may be heard as a witness in the criminal proceedings, in compliance with the provisions regarding the hearing of threatened witnesses, if the judicial body deems that the hearing is necessary.
- (7) The judicial bodies may use or make available to the person carrying out the authorized activities any documents or objects necessary for the performance of the authorized activity. The person who makes available or uses the documents or objects will not commit a crime by carrying out these activities, if they constitute crimes.
- (8) The ordered measure may be extended by the prosecutor, for duly justified reasons, in case the conditions provided in par. (1), each extension not exceeding 60 days.
- (9) The total duration of the measure, in respect of the same person and the same act, may not exceed one year.

bb. Serious offences limitation for offences of Para 1 (e) and (f)

Information on the limitations/requirements that need to be met in order for investigative measure of authorized participation in certain activities to be ordered.

The legal provisions mentioned do not exist in Romanian legislation. Article 150 does not contain the limitation for letters e and f.

(6) Persoana care a desfășurat activitățile autorizate poate fi audiată ca martor în cadrul procesului penal, cu respectarea dispozițiilor privind audierea martorilor amenințați, dacă organul judiciar apreciază că audierea este necesară.

(7) Organele judiciare pot folosi sau pune la dispoziția persoanei care desfășoară activitățile autorizate orice înscrisuri sau obiecte necesare pentru desfășurarea activității autorizate. Persoana care pune la dispoziție sau folosește înscrisurile ori obiectele nu va comite o infracțiune prin desfășurarea acestor activități, în cazul în care acestea constituie infracțiuni.

(8) Măsura dispusă poate fi prelungită de către procuror, pentru motive temeinic justificate, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), fiecare prelungire neputând depăși 60 de zile.

(9) Durata totală a măsurii, cu privire la aceeași persoană și aceeași faptă, nu poate depăși un an.

f) Para 4: Any other measure(s) in the EDP's Member State

45

Art. 138 General provisions CPC²⁶¹

(1) The following are surveillance or investigation special methods:

- (a) wiretapping of communications or of any type of remote communication;
- (b) accessing a computer system;
- (c) video, audio or photo surveillance;
- (d) tracking or tracing with the use of technical devices;
- (e) obtaining data regarding the financial transactions of individuals;
- (f) withholding, delivery or search of mail deliveries;
- (g) use of undercover investigators and informants;
- (h) authorized participation in specific activities;
- (i) controlled delivery;
- [...].

Art. 141 Authorization of electronic surveillance measures by the prosecutor CPC

(1)²⁶² The prosecutor may authorize, for a maximum duration of 48 hours, technical surveillance measures when:

²⁶¹ **Articolul 138 Dispoziții generale**

(1) Constituie metode speciale de supraveghere sau cercetare următoarele:

- a) interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare la distanță;
- b) accesul la un sistem informatic;
- c) supravegherea video, audio sau prin fotografiere;
- d) localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice;
- e) obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane;
- f) reținerea, predarea sau percheziționarea trimiterilor poștale;
- g) utilizarea investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor;
- h) participarea autorizată la anumite activități;
- [...].

²⁶² **Articolul 141 Autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror**

(1) Procurorul poate autoriza, pe o durată de maximum 48 de ore, măsurile de supraveghere tehnică atunci când:

- a) există urgență, iar obținerea mandatului de supraveghere tehnică în condițiile art. 140 ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța persoanei vătămate, a martorului sau membrilor familiilor acestora; și
- b) sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139 alin. (1) și (2).

(2) Ordonanța procurorului prin care se autorizează măsura de supraveghere tehnică trebuie să cuprindă mențiunile prevăzute la art. 140 alin. (5).

(3) Procurorul are obligația de a sesiza, în termen de cel mult 24 de ore de la expirarea măsurii, judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a emis ordonanța, în vederea confirmării măsurii, înaintând totodată un proces-verbal de redare rezumativă a activităților de supraveghere tehnică efectuate și dosarul cauzei.

(4) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că au fost îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), confirmă în termen de 24 de ore măsura dispusă de procuror, prin încheiere, pronunțată în camera de consiliu, fără citarea părților.

(5) Cu privire la datele informatice identificate prin accesul la un sistem informatic, procurorul poate dispune, prin ordonanță:

- a) realizarea și conservarea unei copii a acestor date informatice;
- b) suprimarea accesării sau îndepărtarea acestor date informatice din sistemul informatic.

- (a) there is an emergency, and obtaining the technical supervision mandate under the conditions of art. 140 would lead to a substantial delay in investigations, to the loss, alteration or destruction of evidence or would endanger the safety of the injured person, the witness or their family members; and
 - (b) the conditions stipulated in art. 139 para. (1) and (2).
- (2) The prosecutor's order authorizing the technical surveillance measure must include the mentions provided for in art. 140 para. (5).
- (3) The prosecutor has the obligation to notify, within no more than 24 hours from the expiry of the measure, the judge of rights and liberties from the court that would have jurisdiction to judge the case in first instance or from the corresponding court in the degree the one in whose district the office of the prosecutor's office is located, of which the prosecutor who issued the ordinance is a part, in order to confirm the measure, submitting at the same time a summary report of the technical supervision activities carried out and the case file.
- (4) If the judge of rights and freedoms assesses that the conditions provided for in para. (1), confirms within 24 hours the measure ordered by the prosecutor, by conclusion, pronounced in the council chamber, without summoning the parties.
- (5) With regard to computer data identified through access to a computer system, the prosecutor may order, by ordinance:
- (a) making and preserving a copy of these computer data;
 - (b) suppression of access or removal of these computer data from the computer system. Copies are made with appropriate technical means and procedures, likely to ensure the integrity of the information contained therein.
- (6) If the judge of rights and liberties assesses that the conditions provided for in para. (1), refutes the measure taken by the prosecutor and orders the destruction of the evidence obtained pursuant to it. The prosecutor destroys the evidence thus obtained and prepares a report to this effect.
- (7) Together with the request for confirmation of the measure or separately, the prosecutor may request the judge of rights and freedoms to take the measure of technical supervision under the conditions of art. 140.
- (8) The decision by which the judge of rights and freedoms pronounces on the measures ordered by the prosecutor is not subject to appeal.

Copiile se realizează cu mijloace tehnice și proceduri adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea.

(6) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că nu au fost respectate condițiile prevăzute la alin. (1), infirmă măsura luată de către procuror și dispune distrugerea probelor obținute în temeiul acesteia. Procurorul distruge probele astfel obținute și întocmește un proces-verbal în acest sens.

(7) Odată cu cererea de confirmare a măsurii sau separat, procurorul poate solicita judecătorului de drepturi și libertăți luarea măsurii supravegherii tehnice în condițiile art. 140.

(8) Încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor dispuse de procuror nu este supusă căilor de atac.

Article 148 CPC Use of undercover or real-identity investigators and collaborators

(1)²⁶³ a) there is a reasonable suspicion regarding the preparation or commission of a crime against national security provided for by the Criminal Code and other special laws, as well as in the case of drug trafficking crimes, carrying out illegal operations with precursors or with other products likely to have psychoactive effects, crimes regarding non-compliance with the regime of weapons, ammunition, nuclear materials and explosive materials and precursors of restricted explosives, trafficking and exploitation of vulnerable persons, acts of terrorism or similar acts, financing of terrorism, money laundering, forgery of coins, stamps or other values, forgery of non-cash means of payment, in the case of crimes committed through computer systems or electronic means of communication, blackmail, illegal deprivation of liberty, evasion fiscal, in the case of crimes of corruption, of crimes assimilated to crimes of corruption, of crimes against the financial interests of the European Union or in the case of other crimes for which the law provides a prison sentence of 7 years or more, or there is a reasonable suspicion that a person is involved in criminal activities related to the crimes listed above;

(on 05–23–2016, Letter a) of par. (1) of art. 148 was amended by point 25 of art. II of the Emergency Ordinance no. 18 of May 18, 2016, published in the Official Gazette no. 389 of May 23, 2016.)

²⁶³ **Articolul 148 Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor**

(1) a) există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni contra securității naționale prevăzute de Codul penal și de alte legi speciale, precum și în cazul infracțiunilor de trafic de droguri, de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, infracțiunilor privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați, trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism sau asimilate acestora, de finanțare a terorismului, spălare a banilor, falsificare de monede, timbre sau de alte valori, falsificare de mijloace de plată fără numerar, în cazul infracțiunilor care se săvârșesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică, șantaj, lipsire de libertate în mod ilegal, evaziune fiscală, în cazul infracțiunilor de corupție, al infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, al infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene ori în cazul altor infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 7 ani sau mai mare ori există o suspiciune rezonabilă că o persoană este implicată în activități infracționale ce au legătură cu infracțiunile enumerate mai sus;

(la 23–05–2016, Lit. a) a alin. (1) al art. 148 a fost modificată de pct. 25 al art. II din Ordonanța de Urgență nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 389 din 23 mai 2016.)

(la 01–04–2018, Sintagma: materiilor explozive a fost înlocuită de Punctul 1, Articolul 29, Capitolul VI Legea nr. 49 din 27 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 194 din 02 martie 2018)

(la 25–07–2021, sintagma: instrumente de plată electronică a fost înlocuită de Articolul II din Legea nr. 207 din 21 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial nr. 720 din 22 iulie 2021)

b) măsura este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor sau a probelor ce urmează a fi obținute ori gravitatea infracțiunii;

c) probele sau localizarea și identificarea făptuitorului, suspectului ori inculpatului nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.

(2) Măsura se dispune de procuror, din oficiu sau la cererea organului de cercetare penală, prin ordonanță care trebuie să cuprindă, în afara mențiunilor prevăzute la art. 286 alin. (2):

a) indicarea activităților pe care investigatorul sub acoperire este autorizat să le desfășoare;

b) perioada pentru care s-a autorizat măsura;

c) identitatea atribuită investigatorului sub acoperire.

(on 01–04–2018, the phrase: explosive materials was replaced by Point 1, Article 29, Chapter VI of LAW no. 49 of February 27, 2018, published in the Official Gazette no. 194 of March 2, 2018)

(on 07–25–2021, the phrase: electronic payment instruments was replaced by Article II of LAW no. 207 of July 21, 2021, published in the Official Gazette no. 720 of July 22, 2021)

(b) the measure is necessary and proportional to the restriction of fundamental rights and freedoms, given the particularities of the case, the importance of the information or evidence to be obtained or the seriousness of the infraction;

(c) the evidence or the location and identification of the perpetrator, the suspect or the defendant could not be obtained in any other way or obtaining them would involve special difficulties that would prejudice the investigation or there is a danger for the safety of people or valuable goods.

(2) The measure is ordered by the prosecutor, ex officio or at the request of the criminal investigation body, through an ordinance that must include, apart from the mentions provided for in art. 286 para. (2):

(a) indicating the activities that the undercover investigator is authorized to carry out;

(b) the period for which the measure was authorized;

(c) the identity assigned to the undercover investigator.

(3)²⁶⁴ If the prosecutor considers that it is necessary for the undercover investigator to be able to use technical devices to obtain photos or audio and video recordings, he shall

²⁶⁴ (3) În cazul în care procurorul apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, sesizează judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător.

(4) Investigatorii sub acoperire sunt lucrători operativi din cadrul poliției judiciare. În cazul investigării infracțiunilor contra securității naționale și infracțiunilor de terorism pot fi folosiți ca investigatori sub acoperire și lucrători operativi din cadrul organelor de stat care desfășoară, potrivit legii, activități de informații în vederea asigurării securității naționale.

(5) Investigatorul sub acoperire culege date și informații în baza ordonanței emise potrivit alin. (1)–(3), pe care le pune, în totalitate, la dispoziția procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, întocmind un proces-verbal.

(6) În cazul în care desfășurarea activității investigatorului impune participarea autorizată la anumite activități, procurorul procedează potrivit dispozițiilor art. 150.

(7) Organele judiciare pot folosi sau pune la dispoziția investigatorului sub acoperire orice înscrisuri ori obiecte necesare pentru desfășurarea activității autorizate. Activitatea persoanei care pune la dispoziție sau folosește înscrisurile ori obiectele nu constituie infracțiune.

(8) Investigatorii sub acoperire pot fi audiați ca martori în cadrul procesului penal în aceleași condiții ca și martorii amenințați.

(9) Durata măsurii poate fi prelungită pentru motive temeinic justificate, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), fiecare prelungire neputând depăși 60 de zile. Durata totală a măsurii, în aceeași cauză și cu privire la aceeași persoană, nu poate depăși un an, cu excepția infracțiunilor contra vieții, securității naționale, infracțiunilor de trafic de droguri, nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați, trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism sau asimilate acestora, de finanțare a terorismului, spălare a banilor, precum și infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.

notify the judge of rights and liberties in order to issue the warrant for technical surveillance. The provisions of art. 141 applies accordingly.

(4) Undercover investigators are operational workers of the judicial police. In the case of the investigation of crimes against national security and crimes of terrorism, they can be used as undercover investigators and operatives of state bodies that carry out, according to the law, intelligence activities for the purpose of ensuring national security.

(5) The undercover investigator collects data and information based on the order issued according to para. (1)–(3), which he puts, in full, at the disposal of the prosecutor who carries out or supervises the criminal investigation, drawing up a report.

(6) If the performance of the investigator's activity requires authorized participation in certain activities, the prosecutor shall proceed according to the provisions of art. 150.

(7) Judicial bodies may use or make available to the undercover investigator any documents or objects necessary for carrying out the authorized activity. The activity of the person who makes available or uses the documents or objects does not constitute a crime.

(8) Undercover investigators may be heard as witnesses in criminal proceedings under the same conditions as threatened witnesses.

(9) The duration of the measure can be extended for well-justified reasons, if the conditions provided for in para. (1), each extension not exceeding 60 days. The total duration of the measure, in the same case and with respect to the same person, cannot exceed one year, with the exception of crimes against life, national security, drug trafficking crimes, non-compliance with the weapons, ammunition, non-clear materials and explosives regime and explosives precursors restriction, trafficking and exploitation of vulnerable persons, acts of terrorism or similar acts, financing of terrorism, money laundering, as well as crimes against the financial interests of the European Union.

(on 05–23–2016, Paragraph (9) of art. 148 was amended by point 26 of art. II of Emergency Ordinance no. 18 of May 18, 2016, published in the Official Gazette no. 389 of May 23 2016.)

(on 01–04–2018, the phrase: explosive materials was replaced by Point 1, Article 29, Chapter VI of Law no. 49 of February 27, 2018, published in the Official Gazette no. 194 of March 2, 2018)

(la 23–05–2016, Alin. (9) al art. 148 a fost modificat de pct. 26 al art. II din Ordonanța De Urgență nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 389 din 23 mai 2016.)

(la 01–04–2018, Sintagma: materiilor explozive a fost înlocuită de Punctul 1, Articolul 29, Capitolul VI Legea nr. 49 din 27 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 194 din 02 martie 2018)

(10) În situații excepționale, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), iar folosirea investigatorului sub acoperire nu este suficientă pentru obținerea datelor sau informațiilor ori nu este posibilă, procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală poate autoriza folosirea unui colaborator, căruia îi poate fi atribuită o altă identitate decât cea reală. Dispozițiile alin. (2)–(3) și (5)–(9) se aplică în mod corespunzător.

(la 01–02–2014, Art. 148 a fost modificat de pct. 93 al art. 102, Titlul III din Legea nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013.).

(10) In exceptional situations, if the conditions provided for in para. (1), and the use of the undercover investigator is not sufficient to obtain data or information or is not possible, the prosecutor supervising or carrying out the criminal investigation may authorize the use of a collaborator, who may be assigned an identity other than the real one. The provisions of para. (2)–(3) and (5)–(9) apply *mutatis mutandis*.

(on 01–02–2014, Art. 148 was amended by point 93 of art. 102, Title III of Law no. 255 of July 19, 2013, published in the Official Gazette no. 515 of August 14, 2013.)

Article 149 CPC²⁶⁵ Protection measures for undercover investigators and collaborators

(1) The real identity of undercover investigators and collaborators with an identity other than their real identity shall not be disclosed.

(2) The public prosecutor, the judge of rights and freedoms, the preliminary chamber judge or the court shall have the right to know the true identity author undercover investigator and the collaborator, subject to professional secrecy.

(3) The undercover investigator, the collaborator, the informant, as well as their family members or other persons subjected to threats, intimidation or acts of violence in connection with the work author undercover investigator, informant or collaborator may benefit from specific witness protection measures, according other law.

(on 01–02–2014, Art. 149 was amended by paragraph 94 of Art. 102, Title III of LAW No. 255 of 19 July 2013, published in the OFFICIAL MONITOR No. 515 of 14 August 2013.)

Art. 33 Law no. 218 of 23 April 2002 on the organization and functioning of the Romanian Police

g) Para 5: National Procedures and national modalities for taking investigative measures

The European Delegated Prosecutors may only order the measures referred to in paragraphs 1 and 4 where there are reasonable grounds to believe that the specific measure in question might provide information or evidence useful to the investigation, and where there is no less intrusive measure available which could achieve the same objective. The

²⁶⁵ **Articolul 149 CPP Măsurile de protecție a investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor**

(1) Identitatea reală a investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor cu o altă identitate decât cea reală nu poate fi dezvăluită.

(2) Procurorul, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată are dreptul de a cunoaște adevărata identitate a investigatorului sub acoperire și a colaboratorului, cu respectarea secretului profesional.

(3) Investigatorul sub acoperire, colaboratorul, informatorul, precum și membrii de familie ai acestora sau alte persoane supuse amenințărilor, intimidărilor sau actelor de violență, în legătură cu activitatea desfășurată de investigatorul sub acoperire, informator sau colaborator, pot beneficia de măsuri specifice de protecție a martorilor, potrivit legii.

procedures and the modalities for taking the measures shall be governed by the applicable national law.

46

Art. 140 CPC²⁶⁶ Procedure for issuing the technical surveillance warrant

(1) Technical surveillance may be ordered during the course of criminal proceedings, for a maximum of 30 days, at the request of the prosecutor, by the judge of rights and freedoms of the court which would have jurisdiction to hear the case in the first instance or by the corresponding court of its rank in whose district the prosecutor's office of the prosecutor who made the request is located.

(2)²⁶⁷ The request made by the prosecutor shall contain: indication of the technical surveillance measures requested to be ordered, the name or other identifying data of the

²⁶⁶ **Articolul 140 Procedura de emitere a mandatului de supraveghere tehnică**

(1) Supravegherea tehnică poate fi dispusă în cursul urmăririi penale, pe o durată de cel mult 30 de zile, la cererea procurorului, de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța a căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a formulat cererea.

²⁶⁷ (2) Cererea formulată de procuror trebuie să cuprindă: indicarea măsurilor de supraveghere tehnică care se solicită a fi dispuse, numele sau alte date de identificare a persoanei împotriva căreia se dispune măsura, dacă sunt cunoscute, indicarea probelor ori a datelor din care rezultă suspiciunea rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni pentru care se poate dispune măsura, indicarea faptei și a încadrării juridice, iar, în cazul măsurii supravegherii video, audio sau prin fotografiere, dacă se solicită și încuviințarea ca organele de urmărire penală să pătrundă în spații private indicate pentru a activa sau a dezactiva mijloacele tehnice ce urmează a fi folosite pentru executarea măsurii supravegherii tehnice, motivarea caracterului proporțional și subsidiar al măsurii. Procurorul trebuie să înainteze dosarul judecătorului de drepturi și libertăți.

(3) Cererea prin care se solicită încuviințarea supravegherii tehnice se soluționează în aceeași zi, în camera de consiliu, fără citarea părților. Participarea procurorului este obligatorie.

(4) În cazul în care apreciază că cererea este întemeiată, judecătorul de drepturi și libertăți dispune, prin încheiere, admiterea cererii procurorului și emite de îndată mandatul de supraveghere tehnică. Întocmirea minutei este obligatorie.

(5) Încheierea judecătorului de drepturi și libertăți și mandatul trebuie să cuprindă:

- a) denumirea instanței;
- b) data, ora și locul emiterii;
- c) numele, prenumele și calitatea persoanei care a dat încheierea și a emis mandatul;
- d) indicarea măsurii concrete încuviințate;
- e) perioada și scopul pentru care s-a autorizat măsura;
- f) numele persoanei supuse măsurii de supraveghere tehnică ori datele de identificare ale acesteia, dacă sunt cunoscute;
- g) indicarea, în cazul în care este necesar față de natura măsurii încuviințate, a elementelor de identificare a fiecărui telefon, a punctului de acces la un sistem informatic, a oricăror date cunoscute pentru identificarea căii de comunicare sau a numărului de cont;
- h) în cazul măsurii supravegherii video, audio sau prin fotografiere în spații private, mențiunea privind încuviințarea solicitării ca organele de urmărire penală să pătrundă în spații private pentru a activa sau dezactiva mijloacele tehnice ce urmează a fi folosite pentru executarea măsurii supravegherii tehnice;
- i) semnătura judecătorului și ștampila instanței.

(6) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139 și prevederile alin. (1) din prezentul articol, dispune, prin încheiere, respingerea cererii de încuviințare a măsurii supravegherii tehnice.

(7) Încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor de supraveghere tehnică nu este supusă căilor de atac.

(8) O nouă cerere de încuviințare a aceleiași măsuri poate fi formulată numai dacă au apărut ori s-au descoperit fapte sau împrejurări noi, necunoscute la momentul soluționării cererii anterioare de către judecătorul de drepturi și libertăți.

person against whom the measure is ordered, if known, indication of the evidence or data from which reasonable suspicion of the commission of an offence for which the measure may be ordered arises, indication of the offence and its legal classification, and, in the case of a video, audio or photographic surveillance measure, if authorisation is also requested for the prosecution to enter specified private premises in order to activate or deactivate the technical means to be used for the execution of the technical surveillance measure, the reasons for the proportional and subsidiary nature of the measure. The prosecutor must submit the file to the judge of rights and freedoms.

(3) The application for the order of technical supervision shall be dealt with on the same day, in chambers, without summoning the parties. The participation of the public prosecutor shall be compulsory.

(4) If the judge of rights and freedoms is satisfied that the application is well-founded, he or she shall, by order, grant the prosecutor's application and issue the technical supervision order without delay. The drawing up of the minutes shall be mandatory.

(5) The order of the judge of rights and freedoms and the warrant shall contain:

(a) the name of the court;

(b) the date, time and place of issue;

(c) the surname, forename and capacity of the person who made the order and issued the warrant;

(d) an indication of the specific measure granted;

(e) the period and purpose for which the measure was authorised;

(f) the name of the person subject to the technical supervision measure or his identification data, if known;

(g) indication, if necessary in view of the nature of the measure ordered, of the identification details of each telephone, the access point to a computer system, any known communication channel identification data or account number;

(h) in the case of a measure of video, audio or photographic surveillance in private premises, a reference to the request for the prosecution to enter private premises in order to activate or deactivate the technical means to be used for the execution of the measure of technical surveillance;

(i) the judge's signature and the court's stamp.

(6) If the judge of rights and freedoms considers that the conditions provided for in Art. 139 and the provisions of para. (1) of this Article are not met, he shall, by order, reject the application for technical supervision.

(7) The decision of the judge of rights and freedoms on technical supervision measures shall not be subject to appeal.

(8) A new application for the same measure may be made only if new facts or circumstances have arisen or come to light which were unknown at the time of the decision on the previous application by the judge of rights and freedoms.

Section 1 Search of premises**Article 157 CPC²⁶⁸ Cases in which and conditions under which a house search may be ordered**

(1) A search of a person's home or property in the home may be ordered if there is a reasonable suspicion that a person has committed a criminal offence or is in possession of objects or papers which are the subject of a criminal offence and it is assumed that the search may lead to the discovery and gathering of evidence relating to the offence, the preservation of traces of the offence or the apprehension of the suspect or accused person.

(2) Home means a dwelling or any premises belonging to or used by a natural or legal person.

Article 158 CPC²⁶⁹ Procedure for issuing a house search warrant

(1) A house search may be ordered in the course of criminal proceedings, at the request of the prosecutor, by the judge of rights and freedoms of the court which would have jurisdiction to hear the case in the first instance or by the appropriate court of its rank in whose district the prosecutor's office is located. In the course of the trial, the court hearing the case shall order a search ex officio or at the request of the prosecutor.

(2) The request made by the prosecutor shall include:

(a) a description of the place where the search is to be carried out and, if there are reasonable grounds for suspecting that the evidence, data or persons sought are or may be transferred to neighbouring places, a description of those places;

²⁶⁸ **Secțiunea 1 Percheziția domiciliară****Articolul 157 Cazurile și condițiile în care se poate dispune percheziția domiciliară**

(1) Percheziția domiciliară ori a bunurilor aflate în domiciliu poate fi dispusă dacă există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către o persoană ori la deținerea unor obiecte sau înscrisuri ce fac obiectul unei infracțiuni și se presupune că percheziția poate conduce la descoperirea și strângerea probelor cu privire la această infracțiune, la conservarea urmelor săvârșirii infracțiunii sau la prinderea suspectului ori inculpatului.

(2) Prin domiciliu se înțelege o locuință sau orice spațiu ce aparține sau este folosit de o persoană fizică sau juridică.

²⁶⁹ **Articolul 158 Procedura de emitere a mandatului de percheziție domiciliară**

(1) Percheziția domiciliară poate fi dispusă în cursul urmăririi penale, la cererea procurorului, de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală. În cursul judecății, percheziția se dispune, din oficiu sau la cererea procurorului, de către instanța investită cu judecarea cauzei.

(2) Cererea formulată de procuror trebuie să cuprindă:

- a) descrierea locului unde urmează a se efectua percheziția, iar dacă sunt suspiciuni rezonabile privind existența sau posibilitatea transferării probelor, datelor sau persoanelor căutate în locuri învecinate, descrierea acestor locuri;
- b) indicarea probelor ori a datelor din care rezultă suspiciunea rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni sau a obiectelor ori înscrisurilor ce fac obiectul infracțiunii;
- c) indicarea infracțiunii, a probelor sau a datelor din care rezultă că în locul în care se solicită efectuarea percheziției se află suspectul ori inculpatul sau pot fi descoperite probe cu privire la săvârșirea infracțiunii ori urme ale săvârșirii infracțiunii;
- d) numele, prenumele și, dacă este necesar, descrierea suspectului sau inculpatului care se bănuiește că se află în locul unde se efectuează percheziția, precum și indicarea urmelor săvârșirii infracțiunii ori a altor obiecte care se presupune că există în locul ce urmează a fi percheziționat..

- (b) an indication of the evidence or data from which there is reasonable suspicion that an offence has been committed or of the objects or documents which are the subject of the offence;
 - (c) indication of the offence, evidence or data showing that the place where the search is requested is the location of the suspect or the accused or that evidence of the offence or traces of the offence may be discovered;
 - (d) the name, surname and, if necessary, a description of the suspect or accused suspected of being at the place where the search is to be carried out, as well as an indication of the traces of the commission of the offence or other objects suspected of being at the place to be searched.
- (3)²⁷⁰ If, during the search, it is found that evidence, data have been transferred or that the wanted persons have hidden in neighbouring places, the search warrant shall, under the law, also be valid for these places. The continuation of the search in this situation shall be authorised by the public prosecutor.
- (4) The public prosecutor shall submit the request together with the case file to the judge of rights and freedoms.
- (5) An application for permission to search the premises shall be decided within 24 hours in chambers without summoning the parties. The participation of the public prosecutor shall be mandatory.
- (6) The judge shall, by order, admit the application, if it is well-founded, and order that the search be carried out and shall immediately issue the search warrant. The drawing up of the minutes is mandatory.
- (7)²⁷¹ The court order and the search warrant shall contain:

²⁷⁰ (3) În cazul în care, în timpul efectuării percheziției, se constată că au fost transferate probe, date sau că persoanele căutate s-au ascuns în locuri învecinate, mandatul de percheziție este valabil, în condițiile legii, și pentru aceste locuri. Continuarea efectuării percheziției în această situație se încuviințează de către procuror.

(4) Procurorul înaintează cererea împreună cu dosarul cauzei judecătorului de drepturi și libertăți.

(5) Cererea prin care se solicită încuviințarea efectuării percheziției domiciliare se soluționează, în termen de 24 de ore, în camera de consiliu, fără citarea părților. Participarea procurorului este obligatorie.

(6) Judecătorul dispune, prin încheiere, admiterea cererii, atunci când este întemeiată, și încuviințarea efectuării percheziției și emite de îndată mandatul de percheziție. Întocmirea minutei este obligatorie.

²⁷¹ (7) Încheierea instanței și mandatul de percheziție trebuie să cuprindă:

- a) denumirea instanței;
- b) data, ora și locul emiterii;
- c) numele, prenumele și calitatea persoanei care a emis mandatul de percheziție;
- d) perioada pentru care s-a emis mandatul, care nu poate depăși 15 zile;
- e) scopul pentru care a fost emis;
- f) descrierea locului unde urmează a se efectua percheziția sau, dacă este cazul, și a locurilor învecinate acestuia;
- g) numele sau denumirea persoanei la domiciliul, reședința ori sediul căreia se efectuează percheziția, dacă este cunoscută;
- h) numele făptuitorului, suspectului sau inculpatului, dacă este cunoscut;
- i) descrierea făptuitorului, suspectului sau inculpatului care se bănuiește că se află în locul unde se efectuează percheziția, indicarea urmelor săvârșirii infracțiunii sau a altor obiecte despre care se presupune că există în locul ce urmează a fi percheziționat;
- j) mențiunea că mandatul de percheziție poate fi folosit o singură dată;

- (a) the name of the court;
 - (b) the date, time and place of issue;
 - (c) the name, surname and capacity of the person who issued the search warrant;
 - (d) the period for which the warrant was issued, which may not exceed 15 days;
 - (e) the purpose for which it was issued;
 - (f) a description of the place where the search is to be carried out or, where applicable, of the places adjacent to it;
 - (g) the name or the name of the person at whose domicile, residence or place of business the search is to be carried out, if known;
 - (h) the name of the offender, suspect or accused person, if known;
 - (i) a description of the offender, suspect or accused person suspected of being in the place to be searched, an indication of the traces of the offence or other objects suspected of being in the place to be searched;
 - (j) a statement that the search warrant may be used only once;
 - (k) the judge's signature and the court's stamp.
- (8) If the judge of rights and freedoms is of the opinion that the conditions provided for in Article 157 are not fulfilled, he shall order by a decision to reject the request for a house search.
- (9) The decision of the judge of rights and freedoms on the application for a warrant for house search shall not be subject to appeal.
- (10) A new application for a house search at the same place may be made if new facts or circumstances have arisen or have been discovered which were unknown at the time of the judge's decision on the previous application.
- (11) In the course of the trial, the court may, of its own motion or at the request of the prosecutor, order a search to be carried out with a view to the execution of the warrant for the defendant's pre-trial detention, as well as if there are reasonable suspicions that the place where the search is requested contains material evidence relating to the offence which is the subject of the case. The provisions of paragraph (2) to (8) and Article 157 shall apply accordingly.

k) semnătura judecătorului și ștampila instanței.

(8) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 157, dispune, prin încheiere, respingerea cererii de efectuare a unei percheziții domiciliare.

(9) Încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra cererii de încuviințare a efectuării percheziției domiciliare nu este supusă căilor de atac.

(10) O nouă cerere de efectuare a unei percheziții domiciliare în același loc poate fi formulată dacă au apărut ori s-au descoperit fapte sau împrejurări noi, necunoscute la momentul soluționării cererii anterioare de către judecător.

(11) În cursul judecății, din oficiu sau la cererea procurorului, instanța de judecată poate dispune efectuarea unei percheziții în vederea punerii în executare a mandatului de arestare preventivă a inculpatului, precum și în cazul în care există suspiciuni rezonabile că în locul unde se solicită efectuarea percheziției există mijloace materiale de probă ce au legătură cu infracțiunea ce face obiectul cauzei. Dispozițiile alin. (2)–(8) și ale art. 157 se aplică în mod corespunzător.

Article 164 CPC²⁷² Special provisions concerning searches of a public authority, public institution or other legal persons governed by public law

A search of a public authority, public institution or other legal persons governed by public law shall be carried out in accordance with the provisions of this Section as follows:

- (a) the judicial body shall identify itself and hand a copy of the search warrant to the representative of the authority, institution or legal person governed by public law;
- (b) the search shall be carried out in the presence of the representative of the authority, institution or legal person governed by public law or of another person with full legal capacity;
- (c) a copy of the search report shall be left with the representative of the authority, institution or legal person governed by public law.

Article 524 CPC²⁷³ Technical supervision in the procedure for the return of goods

- (1) Technical surveillance may be ordered for a period of up to 30 days, at the request of the public prosecutor, by the judge of rights and freedoms of the competent court, if the judge is of the opinion that the identification, search, location and apprehension of the person to be sought cannot be carried out by other means or would be significantly delayed.
- (2) The provisions of Articles 139–143 shall apply accordingly.
- (3) The extension of the technical surveillance warrant in the procedure of the person to be traced shall be carried out in accordance with the provisions of Article 144, which shall apply accordingly.

²⁷² **Articolul 164 Dispoziții speciale privind perchezițiile efectuate la o autoritate publică, instituție publică sau la alte persoane juridice de drept public**

Percheziția la o autoritate publică, instituție publică sau la alte persoane juridice de drept public se efectuează potrivit prevederilor prezentei secțiuni, după cum urmează:

- a) organul judiciar se legitimează și înmânează o copie a mandatului de percheziție reprezentantului autorității, instituției sau persoanei juridice de drept public;
- b) percheziția se efectuează în prezența reprezentantului autorității, instituției sau persoanei juridice de drept public ori a altei persoane cu capacitate deplină de exercițiu;
- c) o copie de pe procesul-verbal de percheziție se lasă reprezentantului autorității, instituției sau persoanei juridice de drept public.

²⁷³ **Articolul 524 Supravegherea tehnică în procedura dării în urmărire**

(1) Supravegherea tehnică poate fi dispusă pe o durată de cel mult 30 de zile, la cererea procurorului, de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța competentă, dacă acesta apreciază că identificarea, căutarea, localizarea și prinderea persoanelor date în urmărire nu pot fi făcute prin alte mijloace ori ar fi mult întârziate.

(2) Dispozițiile art. 139–143 se aplică în mod corespunzător.

(3) Prelungirea mandatului de supraveghere tehnică în procedura dării în urmărire se face potrivit dispozițiilor art. 144, care se aplică în mod corespunzător.

2. Article 31 Cross-border investigations

1. The European Delegated Prosecutors shall act in close cooperation by assisting and regularly consulting each other in cross-border cases. Where a measure needs to be undertaken in a Member State other than the Member State of the handling European Delegated Prosecutor, the latter European Delegated Prosecutor shall decide on the adoption of the necessary measure and assign it to a European Delegated Prosecutor located in the Member State where the measure needs to be carried out.

2. The handling European Delegated Prosecutor may assign any measures, which are available to him/her in accordance with Article 30. The justification and adoption of such measures shall be **governed by the law of the Member States' of the handling European Delegated Prosecutor**. Where the handling European Delegated Prosecutor assigns an investigation measure to one or several European Delegated Prosecutors from another Member State, he/she shall at the same time inform his supervising European Prosecutor.

3. If judicial authorization for the measure is required **under the law of the Member State of the assisting European Delegated Prosecutor**, the assisting European Delegated Prosecutor shall obtain that authorization in accordance with the law of that Member State.

If judicial authorization for the assigned measure is refused, the handling European Delegated Prosecutor shall withdraw the assignment.

However, where the law of the Member State of the assisting European Delegated Prosecutor does not require such a judicial authorization, but the law of the Member State of the handling European Delegated Prosecutor requires it, the authorization shall be obtained by the latter European Delegated Prosecutor and submitted together with the assignment.

4. The assisting European Delegated Prosecutor shall undertake the assigned measure, or instruct the competent national authority to do so.

5. Where the assisting European Delegated Prosecutor considers that:

- (a) the assignment is incomplete or contains a manifest relevant error;
- (b) the measure cannot be undertaken within the time limit set out in the assignment for justified and objective reasons;
- (c) an alternative but less intrusive measure would achieve the same results as the measure assigned; or
- (d) the assigned measure does not exist or would not be available in a similar domestic case under the law of his/her Member State,

he/she shall inform his supervising European Prosecutor and consult with the handling European Delegated Prosecutor in order to resolve the matter bilaterally.

6. If the assigned measure does not exist in a purely domestic situation, but would be available in a cross-border situation covered by legal instruments on mutual recognition

or cross-border cooperation, the European Delegated Prosecutors concerned may, in agreement with the supervising European Prosecutors concerned, have recourse to such instruments.

7. If the European Delegated Prosecutors cannot resolve the matter within 7 working days and the assignment is maintained, the matter shall be referred to the competent Permanent Chamber. The same applies where the assigned measure is not undertaken within the time limit set out in the assignment or within a reasonable time.

8. The competent Permanent Chamber shall to the extent necessary hear the European Delegated Prosecutors concerned by the case and then decide without undue delay, in accordance with applicable national law as well as this Regulation, whether and by when the assigned measure needed, or a substitute measure, shall be undertaken by the assisting European Delegated Prosecutor, and communicate this decision to the said European Delegated Prosecutors through the competent European Prosecutor.

a) Introduction to Art. 31 and 32 EPPO Regulation

- 1 Article 31 and 32 EPPO Regulation govern the procedures for **cross-border investigative measures** by the EPPO within the EU and are therefore highly important for any EDP. The wording ensures compliance with national laws, and aims at protecting procedural rights.²⁷⁴
- 2 Thus, both articles are a cornerstone for effective investigations in cross-border crimes while maintaining cooperation between Member States and upholding fundamental rights (in the area of mutual trust). On December 21, 2023, the CJEU issued its first clarifying ruling on the EPPO in **Case C-281/22**, addressing cross-border investigative measures by the EPPO.²⁷⁵
- 3 In this judgement the court said that when the EPPO conducts cross-border investigative measures, the law of the issuing state (where the investigation originates) applies to the decision authorizing the measure.²⁷⁶ However, the law of the executing state (where the measure is carried out) governs how the measure is implemented, ensuring compliance with national procedural safeguards and fundamental rights in the executing Member State. The impact of the decision was widely discussed by academia and lawyers.²⁷⁷

²⁷⁴ Claes and Franssen 2021 highlighting why customs procedures are a good example for the EPPO's potential struggle with procedural safeguards. They call it a clash of enforcement procedures, which is quite fitting the picture.

²⁷⁵ ECJ, Case C-281/22, *Criminal proceedings against G. K. and Others*, Judgment of the Court (Grand Chamber) of 21 December 2023, ECLI:EU:C:2023:1018.

²⁷⁶ Ibid, para 53 et seq., which is legally based on the mutual trust principle.

²⁷⁷ Herrnfeld 2024, pp. 370-380 pointing out that efficiency (what remembers of the *effet utile* debate) is very important for the ECJ. And see another critical comment Pfister 2024, 1.

From our point-of-view, this case clarified that the assisting Member State can only review procedural aspects of the measures, while substantive legality falls under the handling Member State's jurisdiction. This delineation is important to understand the Court's interpretation of Article 31 of the EPPO Regulation and impacts future EPPO investigations, emphasizing that assisting states have limited judicial review capabilities compared to handling states.²⁷⁸

Article 32 complements Article 31 by allowing EDPs to **assign** investigative measures across different Member States. These measures include actions like **executing** e.g. search warrants, seizing evidence, or conducting interrogations. Article 32 emphasizes the importance of respecting national legal principles while facilitating cross-border investigations.²⁷⁹

b) **Overview of general national codes and provisions applicable in cross border-cases**

An overview of all judicial authorisations in the Member States is presented in the Bulgarian volume. For specific situations the reader can skip within this overview to the relevant countries involved in the investigation and the separate country volume will then explain the situation at the *locus reus sitae*.

c) **Para 2: Assignment of measures by a handling EDP to an assisting EDP in another, foreign MS**

See → the overview in the Bulgarian volume (p. 213).

d) **Availability of measures to the EDP**

The next table presents an example from the overall overview.

Sources and national sections 2 Art. 31 EPPO Regulation

“The handling European Delegated Prosecutor may assign any measures, which are available to him/her in accordance with Article 30 [EPPO Regulation]...”	List of provisions that are printed in full length above below Art. 30: Art. 30 para 1 (a) ss. 104 et seq., 105 para 1 (1) CPC (so-called Richtervorbehalt) Art. 30 para 1 (a) and (d) DE= Chapter 8, ss. 94, 97 (prohibition), 108b, 111b, 111c, 443 CPC and cf. ss. 73 CC (forfeiture, seizure of assets) Authorizations by competent body: ss. 97,

²⁷⁸ Pfister 2024, passim.

²⁷⁹ Cf. the Bulgarian (→ Vol. III) and German Volume, which include specific overviews for all member states. They can be accessed on the Logos Open Access Platform.

	160a CPC, 111f, 112 and cf. in the Civil Procedure Code ss. 928, 930, 829, 840 Art. 30 para 1 (e) See ss. 110a, 110e para 1, 100d, 100g, 101f CPC

- 9 For example in an investigation of a Romanian EDP with relevance to German territory, the Romanian EDP, which resides in one of the centers of the EPPO headquarters in Romania, will be the handling EDP and the German EDP the assisting EDP. Thus the justification and adoption of “such measures” (see → Art. 30 and table above) will be governed by the law of Romania, where the Romanian EDP handles the case for his/her investigation.
- 10 There is a high probability that Romania will conduct many investigations in not so far neighbouring countries such as Bulgaria or Czech Republic. Poland and Hungary, which do not take part in the enhanced cooperation will need to be addressed under mutual assistance agreements and e.g. JITs organized under the head of Eurojust. Non-EU countries like Moldova and Serbia can be contacted under special agreements, which Romania signed with these countries (but see as well → Art. 104 et seq. EPPO Regulation).
- 11 If the search of premises would be adopted as a standard measure for purposes of displaying the scheme of Art. 31 in the following, the upcoming provisions in the neighbouring states are important for the German EDP:

CZ= ss. 82–85c, 113–118 CPC

If the seizure of objects and documents would be adopted as a standard measure for purposes of displaying the scheme of Art. 31 in the following, the upcoming provisions in the neighbouring states are important for the German EDP:

AT= ss. 110, 110 para 2, 111, 112, 113, 114, 115, 122, and the restrictions in 157 CPC

CZ= ss. 78–79g CPC

If the surveillance of telecommunications (lawful interception) or the gathering of digital evidence would be adopted as a standard measure for purposes of displaying the scheme of Art. 31 in the following, the upcoming provisions in the neighbouring states are important for the German EDP:

AT= ~~AT~~= ss. 135 para 3, 135a (recently declared unconstitutional!), 137–138 CPC, 144, 157 and the Federal Constitution

CZ= s. 88–88a CPC²⁸⁰

Still the investigations are not limited to the neighbouring countries, but may encompass “any country”, which takes part under the enhanced cooperation and any other non-participating or even non-EU country (cf. → the wording of Art. 31 EPPO Regulation). The table in the Bulgarian volume shall at least give the Romanian EDP a rough idea of the availability of measures in the other participating Member States.

12

3. Article 32 Enforcement of assigned measure

The assigned measures shall be carried out in accordance with this **Regulation and the law of the Member State of the assisting European Delegated Prosecutor**. Formalities and procedures expressly indicated by the handling European Delegated Prosecutor shall be complied with unless such formalities and procedures are contrary to the fundamental principles of law of the Member State of the assisting European Delegated Prosecutor.

a) Assigned measures according to Para 2 of Art. 31

aa. Special provisions in the handling EDP’s state that govern this situation

The enforcement of an assigned measure will not take place in Romania in a cross-border investigation but in the assigned, foreign Member State. Thus the law of this assigned, foreign Member State (e.g. Austria, Italy or Czech Republic) will govern the enforcement of the assigned measure. The law that is referred to in Art. 32 EPPO Regulation *in abstract* will mainly be the CPC of the assigned Member State (thus in Austria the *Ö-Strafprozessordnung*, in Italy the *Codice di Procedura Penale* and in Czech Republic the *Zákon č. 141/1961 Sb. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád)*). These laws are in normal circumstances not known to the EDP of the handling Member State but they are the homeland law of the assigned EDP. Still it is useful if the handling EDP has at least some knowledge about the foreign Member State and its law.

1

The procedures and formalities in the state of the handling EDP that he/she may notify to the assigned EDPs depend on the assigned measure and the following comparison with the measure in the MS of the handling EDP. House searches e.g. will be governed by the formal requirements of the Criminal Procedure Code.

2

Any other measure that is not stipulated by the CPC will be governed by the law it stems from or is enshrined in.

Thus for Art. 32 para 1 in connection with Art. 31 para 2 EPPO Regulation it can be concluded that the special provisions in the handling EDP’s state that govern the situation

3

²⁸⁰ See Polcák 2021, p. 260. et seq. In the national language these measures are known as “*Odposlech a záznam telekomunikačního provozu (s. 88–88a)*”.

of the assigned measure mainly depend on the formal requirements that the relevant Code (CPC, tax code, customs code) stipulates for the adoption of this measure in an investigation.

bb. Availability of measures to the EDP according to Art. 31 and 30 in combination with the national measures

- 4 For a list of all measures or the text of these laws see above → Art. 31.

b) Examples for difficulties between handling and the assisting MS

- 5 Difficulties might especially occur if it is unclear which “formalities and procedures the handling [Romanian] European Delegated Prosecutor will expressly indicate. This may relate to the comparison with the own national standard (is there a judicial approval requirement? Are there times to be observed for a search? Can a lawyer be present? Are fundamental rights to be observed?). In the end the German EDP can only indicate or wish these formalities and procedures to be executed if “such formalities and procedures are [not] contrary to the fundamental principles of law of the Member State of the assisting European Delegated Prosecutor.” This requires that the EDP at least roughly pre-compares both states.

aa. EDP misses knowledge about “the other country”

- 6 If the EDP must investigate in a participating country and it misses knowledge about the country he/she may refer to different authorities and (EU-)networks (such as primarily the EDP in the other country, secondly Eurojust, thirdly the Chamber and the EP and furthermore the European Judicial Network (EJN), Europol and external organizations like e.g. the International Association of Prosecutors (IAP)) and he/she might refer to manuals and academic information’s like the present ones. He/she is obliged to acquire the information in order to achieve the *ratio* of Art. 32 EPPO Regulation and secure the success of the investigation into conduct detrimental to the Union’s financial interest.

bb. The role of mutual legal assistance (cf. Art. 31 para 6 EPPO Regulation)

- 7 In some cases the measure will not be available by national law. In this case bilateral or multilateral conventions and agreements need to be explored.²⁸¹ In some cases foreign CPCs might offer measures or possibilities of mutual legal assistance in criminal matters.²⁸² In other countries the EDP might explore the provisions of the Laws on mutual legal assistance of the Member States.

²⁸¹ A very old example is an early approach in custom matters from 1931 see eg the contract between Austria and old Germany, Vertrag zwischen der Republik Österreich und dem Deutschen Reich über die Rechtshilfe in Zollsachen.StF: BGBl. Nr. 32/1931 (NR: GP IV 9 AB 31 S. 7.).

²⁸² The assistance in criminal matters shall not be confused with the assistance in administrative questions, cf. eg Vertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Österreich über Amts- und Rechtshilfe in Verwaltungssachen vom 31. Mai 1988 (BGBl. 1990 II S. 357).

The “old” **mutual legal assistance** (system) has a potential influence on the knowledge of the investigation measures in another country. If the EDP must investigate in a non-participating or non-EU country and it misses knowledge about the country he/she may refer to different authorities (such as the EDP in the other country, Eurojust, the Chamber, the EP) and might consult different legal instruments such as the European Investigation Order, mutual legal assistance requests or the setting-up of a Joint-Investigation Team with the help of Eurojust.²⁸³

8

cc. Contact points between the MS

A police cooperation code does not yet exist²⁸⁴, but there are contact points already today.

9

Possible contact points in Romania are mainly:

- Ministry of Justice of the concerned country
- Prosecutor Agreements
- EJN Communication network
- Eurojust

²⁸³ See Eurojus 2021, pp. 16–17.

²⁸⁴ See the EU Commission proposed one in December 2021, Police Cooperation Code https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_6646. Accessed 31 December 2024.

4. Article 33 Pre-trial arrest and cross-border surrender

a) General relation to national law: Applicable Codes.....	268	bb. Pre-trial detention	292
b) Para 1: Provisions for arrest and pre-trial detention	270	c) Para 2: Cross-border surrender	297
aa. Arrest.....	270	d) Fraud-related peculiarities	306

1. The handling European Delegated Prosecutor may order or request the arrest or pre-trial detention of the suspect or accused person in accordance with the **national law applicable** in similar domestic cases.

2. Where it is necessary to arrest and surrender a person who is not present in the Member State in which the handling European Delegated Prosecutor is located, the latter shall issue or request the competent authority of that Member State to issue a European Arrest Warrant in accordance with Council Framework Decision 2002/584/JHA.

- 1 Art. 33 EPPO Regulation focuses on securing a PIF offences trial via securing the suspect. The wording relates **deeply to the applicability of national law** and the references may even relate to similar domestic cases. Thus the Romanian EDPs may, besides the presentation of statutory law in this chapter, consult Romanian databases.
- 2 Again a case shall function as an opener to the scenery of the Romanian law in regard to arrest and pre-trial detention. We are speaking of a **very specific area** here, this is the PIF Acquis area, an **economic crime area**. Economic crime can be sophisticated, complicated to investigate e.g. if it belongs to organized crime (groups).²⁸⁵
- 3 Therefore it will be very important for the EDPs to have more time, in between the statues of limitations, the first appearance of the crime and the real investigation. If the suspect is e.g. in pre-trial detention the court must assess frequently whether this pre-trial detention must continue. If someone is falsely held in custody, he/she will have a **right to appeal** and **request remuneration** from the Romanian State of the EU via accusing the EDP for their actions. The case study has the following content:

Decision of the High Court of Cassation and Justice on preventive arrest in economic crimes matters

On April 2, 2015, the Romanian High Court of Cassation and Justice ordered the preventive arrest of Mayor Radu Mazăre for 30 days. He was being investigated by the National Anticorruption Directorate for allegedly committing three criminal offenses of bribery, two of conflict of interest, and one of abuse of office. The defendants (Radu

²⁸⁵ See APADOR-CH 2015 on the use of pre-trial detention in Romania.

Mazăare and Sorin Strutinsky, a businessman) were accused of concealing the receipt of money as bribes by entering into fictitious advertising contracts. Additionally, the defendant Mazare Radu Stefan was accused of abuse of office, resulting in a prejudice of approximately EUR 26 million.

The Romanian Criminal Code of Procedure's requirements for ordering the defendant's preventive arrest were found to be fulfilled by the court. The court concluded that the evidence presented in the case provided reasonable suspicion that the defendants committed the charged acts and that the severity of the alleged offenses, as well as the manner and circumstances in which they were committed, indicated a danger to public order, requiring deprivation of liberty to reduce the potential harm or danger posed to public order.

According to the court, the alleged acts committed by Radu Mazăre and Strutinsky were of a serious nature and gravity, as determined by the criteria established by European case law. These acts were committed in Mazăre's capacity as mayor of Constanta and Strutinsky's position as the manager of Soti Cable Neptun SRL, through which money was received as a bribe. The involvement of other individuals in their activities further compounded the severity of the situation. The consequences of these acts were significant, as they seriously affected citizens' trust in elected representatives of local territorial units and created a false impression that public authorities are above the law. As such, these actions undermined the rule of law, and their seriousness warranted preventive arrest.

The court found that the alleged acts committed by the defendants justified the fear that, once released, they may commit similar offenses again. The defendants held positions of influence and responsibility, which exacerbated the severity of the situation. Radu Mazăre was an elected community leader, and Strutinsky was a manager in a company that provided accurate information to citizens on the activities of local and national public institutions. The negative resonance that these alleged acts created in the community led to the belief that there was a possibility of circumventing criminal sanctions in exchange for offering material benefits to those involved in decision-making with community implications. Given the concrete manner in which these alleged acts were committed, the prolonged period over which the criminal activity was carried out, and the repeatability of material acts, the court concluded that a less restrictive preventive measure would not be sufficient to achieve the purpose of Article 202 of the Code of Criminal Procedure. Therefore, the court deemed preventive arrest as an appropriate measure for the defendants in this case.

The court also emphasized that the existence of public danger may result from various factors, including the social danger of the offense charged, the public's reaction to the commission of such a crime, and the possibility of similar acts being committed by other individuals if the proper response is not taken against the suspected perpetrators. These

factors, among others, contribute to the overall risk that the defendants' alleged actions pose to public safety and order.

a) General relation to national law: Applicable Codes

- 4
- Romanian Constitution/*Constituția României*
 - Criminal Procedure Code/*Codul de Procedură Penală*
 - Tax Code/*Codul fiscal*
 - administrative sanctioning laws/...

5 **Article 23²⁸⁶ Individual Liberty**

(1) Individual liberty and security of person are inviolable.

(2) Search, taking into custody or arrest of a person shall be permitted only in the cases and under the procedure provided by law.

(3) Keeping in custody shall not exceed twenty-four hours.

(4) Detention pending trial shall be ordered by a judge and only in the course of criminal proceedings.

(5) Once criminal proceedings have been taken, detention pending trial may only be ordered for thirty days at the most and extended for thirty days at the most each, without the overall length exceeding a reasonable time, and no longer than 180 days.

(6) In the course of judicial proceedings, the court is bound, according to the law, to review, on a regular basis and no later than sixty days, the lawfulness and grounds of the detention on remand, and to order at once the defendant's release if the grounds for his detention pending trial have ceased to exist or if the court finds there are not any new grounds justifying that such deprivation of liberty be continued.

²⁸⁶ **Articolul 23 Constituția României Libertatea individuală**

- (1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.
- (2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.
- (3) Reținerea nu poate depăși 24 de ore.
- (4) Restarea preventivă se dispune de judecător și numai în cursul procesului penal.
- (5) În cursul urmăririi penale arestarea preventivă se poate dispune pentru cel mult 30 de zile și se poate prelungi cu câte cel mult 30 de zile, fără ca durata totală să depășească un termen rezonabil, și nu mai mult de 180 de zile.
- (6) În fața de judecată instanța este obligată, în condițiile legii, să verifice periodic, și nu mai târziu de 60 de zile, legalitatea și temeinicia arestării preventive și să dispună, de îndată, punerea în libertate a inculpatului, dacă temeiurile care au determinat arestarea preventivă au încetat sau dacă instanța constată că nu există temeiuri noi care să justifice menținerea privării de libertate.
- (7) Încheierile instanței privind măsura arestării preventive sunt supuse căilor de atac prevăzute de lege.
- (8) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință, în limba pe care o înțelege, motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea, în cel mai scurt termen; învinuirea se aduce la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.
- (9) Punerea în libertate a celui reținut sau arestat este obligatorie, dacă motivele acestor măsuri au dispărut, precum și în alte situații prevăzute de lege.
- (10) Persoana arestată preventiv are dreptul să ceară punerea sa în libertate provizorie, sub control judiciar sau pe cauțiune.
- (11) Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.
- (12) Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii.
- (13) Sancțiunea privativă de libertate nu poate fi decât de natură penală.

- (7) Court orders as to detention pending trial shall be subjected to appeal proceedings as are provided by the law.
- (8) Any person taken into custody or arrest shall be promptly informed, in a language he understands, of the reasons for his detention or arrest, and notified of the charges against him, as soon as practicable; the notification of the charges shall be made only in the presence of a lawyer of his own choosing or appointed *ex officio*.
- (9) Release of a person taken into custody or arrest shall be mandatory if the reasons for such measures have ceased to exist, as well as in other instances provided by the law.
- (10) A person detained pending trial shall have the right to apply for provisional release, under judicial supervision or on bail.
- (11) Any person shall be presumed innocent until convicted by a final decision of the court.
- (12) No punishment may be established or applied if not in accordance with and on the grounds of the law.
- (13) A penalty of deprivation of liberty shall only be based on criminal proceedings.

Article 53 Jurisdiction of Judges for Rights and Liberties CPC

A Judge for Rights and Liberties is a judge who, in court, according to its jurisdiction, during the course of the criminal investigation, decides upon applications, proposals, complaints, challenges or any other motions referring to:

- (a) preventive measures;
- (b) asset freezing;
- (c) temporary safety measures;
- (d) acts performed by prosecutors, in cases explicitly stipulated by law;
- (e) approval of searches, of the use of special surveillance or investigation methods and techniques or of other methods of proof, under the law;
- (f) anticipated hearing procedures;
- (g) other situations explicitly stipulated by law.

Title V Preventive measures and other process measures

Chapter I Preventive measures

Section 1 General provisions

Article 202 Purpose, general application conditions and categories of preventive measures

- (1) Preventive measures may be ordered if there is evidence or probable cause leading to a reasonable suspicion that a person committed an offense and if such measures are necessary in order to ensure a proper conducting of criminal proceedings, to prevent the suspect or defendant from avoiding the criminal investigation or trial or to prevent the commission of another offense.

- (2) No preventive measure may be ordered, confirmed, extended or maintained if there is a cause preventing the initiation or the exercise of criminal action.
- (3) Any preventive measure has to be proportional to the seriousness of the charges brought against the person such measure is taken for, and necessary for the attainment of the purpose sought when ordering it.
- (4) Preventive measures are:
 - (a) taking in custody;
 - (b) judicial control;
 - (c) judicial control on bail;
 - (d) house arrest;
 - (e) pre-trial arrest.

b) Para 1: Provisions for arrest and pre-trial detention

- 6 The rules on pre-trial detention (*arestarea preventive*) and simple arrest (*reținerea*) have changed over the past years, but the applicable laws stayed the same.²⁸⁷ Article 209 governs the initial deprivation of liberty for up to 24 hours, and does not require a court warrant it is an administrative (prosecutorial or police) measure, not a judicial one. Article 202 outlines the general grounds for applying any preventive measure (e.g., judicial control, preventive arrest, proportionality, reasonable suspicion).

aa. Arrest

- 7 **Article 209 CPC Taking in custody**²⁸⁸
- (1) The criminal investigation body or the prosecutor may order the taking in custody, if the requirements set by Art. 202 are met.
 - (2) A person taken in custody shall be informed forthwith, in a language they understand, of the offense they are under suspicion of having committed and of the reasons for being taken in custody.
 - (3) Taking in custody may be ordered for a maximum of 24 hours. The time strictly necessary to take the suspect or defendant to the premises of the judicial bodies, under the law, shall not be included in the term of the taking in custody. How to apply pre-trial detention including house arrest

- 8 The individual liberty is protected by the Romanian Constitution:

²⁸⁷ Knapen et al. 2009, pp. 763–790.

²⁸⁸ **Articolul 209 Reținerea**

(1) Organul de cercetare penală sau procurorul poate dispune reținerea, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 202.

(2) Persoanei reținute i se aduc la cunoștință, de îndată, în limba pe care o înțelege, infracțiunea de care este suspectat și motivele reținerii.

(3) Reținerea se poate dispune pentru cel mult 24 de ore. În durata reținerii nu se include timpul strict necesar conducerii suspectului sau inculpatului la sediul organului judiciar, conform legii.

[...]

Romanian Constitution**Article 23²⁸⁹ Individual Liberty**

- (1) Individual liberty and security of person are inviolable.
- (2) Search, taking into custody or arrest of a person shall be permitted only in the cases and under the procedure provided by law.
- (3) Keeping in custody shall not exceed *twenty-four hours*.
- (4) Detention pending trial shall be ordered by a judge and only in the course of criminal proceedings.
- (5) Once criminal proceedings have been taken, detention pending trial may only be ordered for thirty days at the most and extended for thirty days at the most each, without the overall length exceeding a reasonable time, and no longer than 180 days.
- (6) In the course of judicial proceedings, the court is bound, according to the law, to review, on a regular basis and no later than sixty days, the lawfulness and grounds of the detention on remand, and to order at once the defendant's release if the grounds for his detention pending trial have ceased to exist or if the court finds there are not any new grounds justifying that such deprivation of liberty be continued.
- (7) Court orders as to detention pending trial shall be subjected to appeal proceedings as are provided by the law.
- (8) Any person taken into custody or arrest shall be promptly informed, in a language he understands, of the reasons for his detention or arrest, and notified of the charges against him, as soon as practicable; the notification of the charges shall be made only in the presence of a lawyer of his own choosing or appointed *ex officio*.

²⁸⁹ **Articolul 23 Constituția României Libertatea individuală**

- (1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.
- (2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.
- (3) Reținerea nu poate depăși 24 de ore.
- (4) Arestarea preventivă se dispune de judecător și numai în cursul procesului penal.
- (5) În cursul urmăririi penale arestarea preventivă se poate dispune pentru cel mult 30 de zile și se poate prelungi cu câte cel mult 30 de zile, fără ca durata totală să depășească un termen rezonabil, și nu mai mult de 180 de zile.
- (6) În faza de judecată instanța este obligată, în condițiile legii, să verifice periodic, și nu mai târziu de 60 de zile, legalitatea și temeinicia arestării preventive și să dispună, de îndată, punerea în libertate a inculpatului, dacă temeiurile care au determinat arestarea preventivă au încetat sau dacă instanța constată că nu există temeiuri noi care să justifice menținerea privării de libertate.
- (7) Încheierile instanței privind măsura arestării preventive sunt supuse căilor de atac prevăzute de lege.
- (8) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință, în limba pe care o înțelege, motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea, în cel mai scurt termen; învinuirea se aduce la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.
- (9) Punerea în libertate a celui reținut sau arestat este obligatorie, dacă motivele acestor măsuri au dispărut, precum și în alte situații prevăzute de lege.
- (10) Persoana arestată preventiv are dreptul să ceară punerea sa în libertate provizorie, sub control judiciar sau pe cauțiune.
- (11) Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.
- (12) Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii.
- (13) Sancțiunea privativă de libertate nu poate fi decât de natură penală.

- (9) Release of a person taken into custody or arrest shall be mandatory if the reasons for such measures have ceased to exist, as well as in other instances provided by the law.
- (10) A person detained pending trial shall have the right to apply for provisional release, under judicial supervision or on bail.
- (11) Any person shall be presumed innocent until convicted by a final decision of the court.
- (12) No punishment may be established or applied if not in accordance with and on the grounds of the law.
- (13) A penalty of deprivation of liberty shall only be based on criminal proceedings.

Article 9 CPC²⁹⁰ Right to freedom and safety

- (1) Any person's right to freedom and safety shall be guaranteed as part of the criminal proceedings.
- (2) Any custodial or freedom-restrictive measure shall only be ordered exceptionally and only in the cases and conditions stipulated by law.
- (3) Any person placed under arrest has the right to be informed within the shortest delays, and in a language they understand, of the reasons they were arrested, and have the right to challenge the arrest warrant.
- (4) When it is found that a custodial or freedom-restrictive measure was ordered unlawfully, the jurisdictional judicial bodies are under an obligation to order the measure invalidated and, as the case may be, the detained or arrested individual released.
- (5) Any person against whom a custodial or freedom-restrictive measure has been ordered unlawfully during the criminal proceedings is entitled to compensation for their losses, in the conditions stipulated by law.

²⁹⁰ **Articolul 9 Dreptul la libertate și siguranță**

- (1) În cursul procesului penal este garantat dreptul oricărei persoane la libertate și siguranță.
- (2) Orice măsură privativă sau restrictivă de libertate se dispune în mod excepțional și doar în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.
- (3) Orice persoană arestată are dreptul de a fi informată în cel mai scurt timp și într-o limbă pe care o înțelege asupra motivelor arestării sale și are dreptul de a formula contestație împotriva dispunerii măsurii.
- (4) Atunci când se constată că o măsură privativă sau restrictivă de libertate a fost dispusă în mod nelegal, organele judiciare competente au obligația de a dispune revocarea măsurii și, după caz, punerea în libertate a celui reținut sau arestat.
- (5) Orice persoană față de care s-a dispus în mod nelegal, în cursul procesului penal, o măsură privativă de libertate are dreptul la repararea pagubei suferite, în condițiile prevăzute de lege.

Section 5 House arrest

Article 218 CPC²⁹¹ General conditions for taking the measure of house arrest

(1) The judge of rights and freedoms, the preliminary chamber judge or the court shall order house arrest if the conditions set out in Article 223 are met and the measure is necessary and sufficient to achieve one of the purposes set out in Article 202 (1).

(2) The assessment of the fulfilment of the conditions laid down in paragraph (1) shall be made taking into account the degree of danger of the offence, the purpose of the measure, health, age, family situation and other circumstances of the person against whom the measure is taken.

(3) The measure may not be ordered in respect of a defendant who is reasonably suspected of having committed a crime against a family member and in respect of a defendant who has previously been finally convicted of the crime of escape.

Article 219 CPC²⁹² Placing under house arrest by the judge of rights and freedoms

(1) The judge of rights and freedoms of the court having jurisdiction to hear the case in the first instance or of the court of the corresponding rank within whose jurisdiction is located the place where the offence was found to have been committed or the seat of the

²⁹¹ Secțiunea a 5-a Arestul la domiciliu

Articolul 218 Codul de Procedură Penală

Condițiile generale de luare a măsurii arestului la domiciliu

(1) Arestul la domiciliu se dispune de către judecătorul de drepturi și libertăți, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 223 și luarea acestei măsuri este necesară și suficientă pentru realizarea unuia dintre scopurile prevăzute la art. 202 alin. (1).

(2) Aprecierea îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1) se face ținându-se seama de gradul de pericol al infracțiunii, de scopul măsurii, de sănătatea, vârsta, situația familială și alte împrejurări privind persoana față de care se ia măsura.

(3) Măsura nu poate fi dispusă cu privire la inculpatul față de care există suspiciunea rezonabilă că a săvârșit o infracțiune asupra unui membru de familie și cu privire la inculpatul care a fost anterior condamnat definitiv pentru infracțiunea de evadare.

²⁹² Articolul 219 Codul de Procedură Penală

Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de drepturi și libertăți

(1) Judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală poate dispune, la propunerea motivată a procurorului, arestul la domiciliu al inculpatului.

(2) Procurorul înaintează judecătorului de drepturi și libertăți propunerea prevăzută la alin. (1) împreună cu dosarul cauzei.

(3) Judecătorul de drepturi și libertăți, sesizat conform alin. (1), fixează termen de soluționare în camera de consiliu în termen de 24 de ore de la înregistrarea propunerii și dispune citarea inculpatului.

(4) Neprezentarea inculpatului nu împiedică judecătorul de drepturi și libertăți să soluționeze propunerea înaintată de procuror.

(5) Judecătorul de drepturi și libertăți îl audiază pe inculpat atunci când acesta este prezent.

(6) Asistența juridică a inculpatului și participarea procurorului sunt obligatorii.

(7) Judecătorul de drepturi și libertăți admite sau respinge propunerea procurorului prin încheiere motivată.

(8) Dosarul cauzei se restituie organului de urmărire penală, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului de formulare a contestației.

(9) Judecătorul de drepturi și libertăți care respinge propunerea de arestare preventivă a inculpatului poate dispune, prin aceeași încheiere, luarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b) și c), dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege.

public prosecutor's office to which the prosecutor conducting or supervising the prosecution belongs may order, on a reasoned proposal of the prosecutor, the house arrest of the accused.

(2) The public prosecutor shall submit to the judge of rights and freedoms the proposal referred to in paragraph (1) together with the case file.

(3) The judge of rights and freedoms, having been notified in accordance with paragraph 1, shall set a date for the hearing in chambers within 24 hours of the registration of the proposal and shall summon the accused.

(4) The non-appearance of the accused shall not prevent the judge of rights and freedoms from deciding on the proposal submitted by the prosecutor.

(5) The judge of rights and freedoms shall hear the accused when he is present.

(6) The legal assistance of the accused and the participation of the public prosecutor shall be compulsory.

(7) The judge of rights and freedoms shall accept or reject the prosecutor's proposal in a reasoned decision.

(8) The case file shall be returned to the prosecuting authority within 24 hours of the expiry of the time limit for lodging an appeal.

(9) The judge of rights and freedoms who rejects the proposal of preventive arrest of the accused may order, by the same decision, the taking of one of the preventive measures provided for in Art. 202 para. (4) (b) and (c), if the conditions laid down by law are met.

Article 220 CPC²⁹³

Taking of the measure of house arrest by the preliminary chamber judge or the court

(1) The preliminary chamber judge or the court before which the case is pending may order, by a decision, the house arrest of the accused, upon a reasoned request of the prosecutor or ex officio.

(2) The Pre-Trial Chamber Judge or the court, referred to in accordance with paragraph 1, shall order the defendant to be summoned. The hearing of the accused shall be mandatory if he or she appears within the time limit set.

(3) The legal assistance of the accused and the participation of the public prosecutor shall be mandatory.

²⁹³ **Articolul 220 Codul de Procedură Penală**

Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată

(1) Judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată în fața căreia se află cauza poate dispune, prin încheiere, arestul la domiciliu al inculpatului, la cererea motivată a procurorului sau din oficiu.

(2) Judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, sesizați conform alin. (1), dispune citarea inculpatului. Audierea inculpatului este obligatorie dacă acesta se prezintă la termenul fixat.

(3) Asistența juridică a inculpatului și participarea procurorului sunt obligatorii.

Article 223 CPC²⁹⁴ Conditions and cases of application of pre-trial detention

(1) The measure of pre-trial detention may be taken by the judge of rights and freedoms in the course of criminal proceedings, by the preliminary chamber judge in the preliminary chamber proceedings or by the court before which the case is pending in the course of the trial only if the evidence shows reasonable suspicion that the accused has committed a criminal offence and one of the following situations exists:

- (a) the accused has absconded or hidden in order to evade prosecution or trial, or has made preparations of any kind for such acts;
- (b) the accused attempts to influence another participant in the commission of the offence, a witness or an expert, or to destroy, alter, conceal or misappropriate material evidence, or to induce another person to engage in such conduct;
- (c) the defendant pressures the injured person or attempts to make a fraudulent agreement with the injured person;
- (d) there is a reasonable suspicion that, after the criminal proceedings against him have been instituted, the defendant has intentionally committed a new offence or is preparing to commit a new offence.

(2) The measure of pre-trial detention of the accused may also be taken if the evidence shows reasonable suspicion that he has committed an intentional crime against life, a crime causing bodily injury or death of a person, a crime against national security provided for by the Criminal Code and other special laws, a crime of drug trafficking, arms trafficking, trafficking in persons, acts of terrorism, money laundering, counterfeiting of

²⁹⁴ Secțiunea a 6-a Arestarea preventivă

Articolul 223**Condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive**

(1) Măsura arestării preventive poate fi luată de către judecătorul de drepturi și libertăți, în cursul urmăririi penale, de către judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, sau de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, în cursul judecății, numai dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpatul a săvârșit o infracțiune și există una dintre următoarele situații:

- a) inculpatul a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, ori a făcut pregătiri de orice natură pentru astfel de acte;
- b) inculpatul încearcă să influențeze un alt participant la comiterea infracțiunii, un martor ori un expert sau să distrugă, să altereze, să ascundă ori să sustragă mijloace materiale de probă sau să determine o altă persoană să aibă un astfel de comportament;
- c) inculpatul exercită presiuni asupra persoanei vătămate sau încearcă să realizeze o înțelegere frauduloasă cu aceasta;
- d) există suspiciunea rezonabilă că, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, inculpatul a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune sau pregătește săvârșirea unei noi infracțiuni.

(2) Măsura arestării preventive a inculpatului poate fi luată și dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că acesta a săvârșit o infracțiune intenționată contra vieții, o infracțiune prin care s-a cauzat vătămarea corporală sau moartea unei persoane, o infracțiune contra securității naționale prevăzută de Codul penal și alte legi speciale, o infracțiune de trafic de stupefiante, trafic de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede ori alte valori, șantaj, viol, lipsire de libertate, evaziune fiscală, ultraj, ultraj judiciar, o infracțiune de corupție, o infracțiune săvârșită prin mijloace de comunicare electronică sau o altă infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani ori mai mare și, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, a antecedentelor penale și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, se constată că privarea sa de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică.

money or other valuables, extortion, rape, deprivation of liberty, tax evasion, an outrage, a judicial offence, a corruption offence, an offence committed by electronic means of communication or another offence for which the law provides for a prison sentence of 5 years or more and, on the basis of an assessment of the seriousness of the offence, the manner and circumstances of its commission, the person's entourage and background, criminal record and other circumstances relating to his person, it is established that depriving him of his liberty is necessary to remove a state of danger to public order.

Article 224²⁹⁵ Proposal to remand the accused in custody during the criminal proceedings

(1) The prosecutor, if he/she considers that the conditions provided by law are met, shall draw up a reasoned proposal for the preventive arrest of the accused, indicating the legal basis.

(2) The proposal referred to in para. (1), together with the case file, shall be submitted to the judge of rights and freedoms of the court which would have jurisdiction to hear the case in the first instance or to the corresponding court in its rank in whose jurisdiction is located the place of detention, the place where the offence was found to have been committed or the seat of the prosecutor's office to which the prosecutor who prepared the proposal belongs.

Article 225 CPC Decision on the proposal for provisional arrest in the course of criminal proceedings

(1)²⁹⁶ The judge of rights and freedoms referred to in accordance with Article 224(1) shall (2) shall set the time limit for the decision on the proposal for provisional arrest, fixing the date and time at which the decision will be taken.

²⁹⁵ **Articolul 224**

Propunerea de arestare preventivă a inculpatului în cursul urmăririi penale

(1) Procurorul, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, întocmește o propunere motivată de luare a măsurii arestării preventive față de inculpat, cu indicarea temeiului de drept.

(2) Propunerea prevăzută la alin. (1), împreună cu dosarul cauzei, se prezintă judecătorului de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul de reținere, locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea.

²⁹⁶ **Articolul 225**

Soluționarea propunerii de arestare preventivă în cursul urmăririi penale

(1) Judecătorul de drepturi și libertăți sesizat conform art. 224 alin. (2) stabilește termenul de soluționare a propunerii de arestare preventivă, fixând data și ora la care soluționarea va avea loc.

(2) În cazul inculpatului aflat în stare de reținere, termenul de soluționare a propunerii de arestare preventivă trebuie fixat înainte de expirarea duratei reținerii. Ziua și ora se comunică procurorului, care are obligația de a asigura prezența inculpatului în fața judecătorului de drepturi și libertăți. De asemenea, ziua și ora se aduc la cunoștința avocatului inculpatului, căruia, la cerere, i se pune la dispoziție dosarul cauzei pentru studiu.

(3) Inculpatul aflat în stare de libertate se citează pentru termenul fixat. Termenul se aduce la cunoștința procurorului și avocatului inculpatului, acestuia din urmă acordându-i-se, la cerere, posibilitatea de a studia dosarul cauzei.

- (2) In the case of an accused person in custody, the time limit for the decision on the proposal for provisional arrest shall be fixed before the expiry of the period of custody. The date and time shall be communicated to the public prosecutor, who shall ensure the presence of the accused before the judge of rights and freedoms. The date and time shall also be notified to the defendant's lawyer, who shall, on request, be provided with the case file for study.
- (3) The defendant at liberty shall be summoned for the time fixed. The time limit shall be notified to the prosecutor and to the defendant's lawyer, who shall, on request, be given an opportunity to study the case file.
- (4) The proposal for provisional arrest shall be decided only in the presence of the accused, except in cases where the accused is absent without justification, is missing, absconds or because of his state of health, force majeure or necessity does not appear or cannot be brought before the judge.
- (5) In all cases, it shall be mandatory for the accused to be assisted by a lawyer, chosen or appointed ex officio.
- (6) The participation of the public prosecutor is mandatory.
- (7) The judge of rights and freedoms shall hear the accused present about the offence with which he is charged and the grounds on which the prosecutor's proposal for pre-trial detention is based.
- (8) Before hearing the accused, the judge of rights and freedoms shall inform him of the offence with which he is charged and of his right to remain silent, warning him that what he says may be used against him.

Article 226 CPC Admissibility of the proposal for provisional arrest during criminal proceedings

- (1)²⁹⁷ The judge of rights and freedoms shall, if he considers that the conditions provided for by law are met, accept the prosecutor's proposal and order the remand in custody of the accused by a reasoned decision.

(4) Soluționarea propunerii de arestare preventivă se face numai în prezența inculpatului, în afară de cazul când acesta lipsește nejustificat, este dispărut, se sustrage ori din cauza stării sănătății, din cauză de forță majoră sau stare de necesitate nu se prezintă sau nu poate fi adus în fața judecătorului.

(5) În toate cazurile, este obligatorie asistența juridică a inculpatului de către un avocat, ales sau numit din oficiu.

(6) Participarea procurorului este obligatorie.

(7) Judecătorul de drepturi și libertăți îl audiază pe inculpatul prezent despre fapta de care este acuzat și despre motivele pe care se întemeiază propunerea de arestare preventivă formulată de procuror.

(8) Înainte de a proceda la ascultarea inculpatului, judecătorul de drepturi și libertăți îi aduce la cunoștință infracțiunea de care este acuzat și dreptul de a nu face nicio declarație, atrăgându-i atenția că ceea ce declară poate fi folosit împotriva sa.

²⁹⁷ **Articolul 226**

Admiterea propunerii de arestare preventivă în cursul urmăririi penale

(1) Judecătorul de drepturi și libertăți, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, admite propunerea procurorului și dispune arestarea preventivă a inculpatului, prin încheiere motivată.

(2) The remand in custody of the accused may be ordered for a maximum of 30 days. The period of detention shall not be deducted from the period of pre-trial detention.

(3) After the measure has been taken, the accused shall immediately be informed, in a language he understands, of the reasons for the remand in custody.

Article 227²⁹⁸ Rejection of a proposal for provisional arrest in the course of criminal proceedings

(1) If the judge of rights and freedoms considers that the conditions laid down by law for remanding the defendant in custody are not met, he shall reject the prosecutor's proposal by a reasoned decision and shall order the release of the detained defendant.

(2) If the conditions laid down by law are met, the judge of rights and freedoms may order the application of one of the preventive measures referred to in Article 202 (4) (b) to (d).

Article 228²⁹⁹ Informing the remand prisoner of the pre-trial detention and place of detention

(1) Immediately after the measure of preventive arrest has been taken, the judge of rights and freedoms of the first instance or of the superior court, which ordered the measure, shall inform a member of the defendant's family or another person designated by the defendant. The provisions of Article 210 para. (2) shall apply accordingly. The fact that the information has been given shall be recorded in a record.

(2) Arestarea preventivă a inculpatului poate fi dispusă pentru cel mult 30 de zile. Durata reținerii nu se deduce din durata arestării preventive.

(3) După luarea măsurii, inculpatului i se aduc la cunoștință, de îndată, în limba pe care o înțelege, motivele pentru care s-a dispus arestarea preventivă.

²⁹⁸ **Articolul 227**

Respingerea propunerii de arestare preventivă în cursul urmăririi penale

(1) Judecătorul de drepturi și libertăți, dacă apreciază că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru arestarea preventivă a inculpatului, respinge, prin încheiere motivată, propunerea procurorului, dispunând punerea în libertate a inculpatului reținut.

(2) Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, judecătorul de drepturi și libertăți poate dispune aplicarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b)–d).

²⁹⁹ **Articolul 228**

Încunoștințarea despre arestarea preventivă și locul de deținere a inculpatului arestat preventiv

(1) Imediat după luarea măsurii arestării preventive, judecătorul de drepturi și libertăți de la prima instanță sau de la instanța ierarhic superioară, care a dispus măsura, încunoștințează despre aceasta un membru al familiei inculpatului ori o altă persoană desemnată de acesta. Dispozițiile art. 210 alin. (2) se aplică în mod corespunzător. Efectuarea încunoștințării se consemnează într-un proces-verbal.

(2) Îndată după introducerea sa într-un loc de deținere, inculpatul are dreptul de a încunoștința personal sau de a solicita administrației locului respectiv să încunoștințeze persoanele prevăzute la alin. (1) despre locul unde este deținut.

(3) Dispozițiile alin. (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul schimbării ulterioare a locului de deținere, imediat după producerea schimbării.

(4) Administrația locului de deținere are obligația de a aduce la cunoștință inculpatului arestat preventiv dispozițiile alin. (2) și (3), precum și de a consemna într-un proces-verbal modul în care s-a realizat încunoștințarea.

(5) Inculpatului arestat preventiv nu i se poate refuza exercitarea dreptului de a face personal încunoștințarea decât pentru motive temeinice, care se consemnează în procesul-verbal întocmit potrivit alin. (4).

(2) As soon as he has been brought into a place of detention, the accused shall have the right to personally notify or request the administration of the place of detention to notify the persons referred to in paragraph 1 of this Article of the place of detention.

(3) The provisions of paragraph (2) shall also apply accordingly in the event of a subsequent change of place of detention, immediately after the change occurs.

(4) The administration of the place of detention shall be obliged to inform the remand prisoner of the provisions of paragraph (2) and (3) and to record in a record how the notification was made.

(5) The accused person remanded in custody may be refused the right to make the interview in person only for good reasons, which shall be recorded in the minutes drawn up in accordance with paragraph (4).

Article 229³⁰⁰ Protective measures in the event of provisional arrest during criminal proceedings

(1) Where the measure of preventive arrest has been taken against an accused person in whose care there is a minor, a person subject to a restraining order, a person under guardianship or a person who, by reason of age, illness or other cause, is in need of assistance, the competent authority shall be notified forthwith with a view to taking legal measures for the care of that person.

(2) The obligation to inform the person concerned shall be incumbent on the judge of rights and freedoms of the first instance or of the superior court which has taken the measure of preventive custody, and the manner of fulfilment of this obligation shall be recorded in an official record.

Article 230 CPC Preventive arrest warrant

(1)³⁰¹ On the basis of the decision ordering the pre-trial detention of the accused, the judge of rights and freedoms of the court of first instance or, where applicable, of the superior court shall issue the pre-trial detention order without delay.

³⁰⁰ **Articolul 229**

Luarea măsurilor de ocrotire în caz de arestare preventivă în cursul urmăririi penale

(1) Când măsura arestării preventive a fost luată față de un inculpat în a cărui ocrotire se află un minor, o persoană pusă sub interdicție, o persoană căreia i s-a instituit tutela sau curatela ori o persoană care, datorită vârstei, bolii sau altei cauze, are nevoie de ajutor, autoritatea competentă este încunoștințată, de îndată, în vederea luării măsurilor legale de ocrotire pentru persoana respectivă.

(2) Obligația de încunoștințare revine judecătorului de drepturi și libertăți de la prima instanță sau de la instanța ierarhic superioară, care a luat măsura arestării preventive, modul de îndeplinire a acestei obligații fiind consemnat într-un proces-verbal.

³⁰¹ **Articolul 230**

Mandatul de arestare preventivă

(1) În baza încheierii prin care s-a dispus arestarea preventivă a inculpatului, judecătorul de drepturi și libertăți de la prima instanță sau, după caz, de la instanța ierarhic superioară emite de îndată mandatul de arestare preventivă.

(2) Dacă, prin aceeași încheiere, s-a dispus arestarea preventivă a mai multor inculpați, se emite câte un mandat pentru fiecare dintre ei.

- (2) If more than one defendant has been remanded in custody by the same decision, a warrant shall be issued for each of them.
- (3) The remand warrant shall state:
- (a) the court to which the judge of rights and freedoms who ordered the preventive custody measure belongs;
 - (b) the date of issue of the warrant;
 - (c) the surname, forename and capacity of the judge of rights and freedoms who issued the warrant;
 - (d) the identity of the accused;
 - (e) the period for which the defendant has been remanded in custody, stating the date on which it ends;
 - (f) the offence with which the accused is charged, indicating the date and place of its commission, the legal classification, the offence and the penalty prescribed by law;
 - (g) the specific grounds for the pre-trial detention;
 - (h) the order for the defendant's arrest;
 - (i) the place where the remand prisoner will be held;
 - (j) the signature of the judge of rights and freedoms;
 - (k) signature of the defendant present. If the accused refuses to sign, the warrant shall be marked accordingly.
- (4) When the arrest warrant has been issued after hearing the accused, the judge who issued the warrant shall hand a copy of the warrant to the arrested person and to the police body.
- (5) If the injured party has requested to be informed of the release of the arrested person in any way, the judge who issued the warrant shall record this in a report and hand it over to the police.

(3) În mandatul de arestare preventivă se arată:

- a) instanța din care face parte judecătorul de drepturi și libertăți care a dispus luarea măsurii arestării preventive;
 - b) data emiterii mandatului;
 - c) numele, prenumele și calitatea judecătorului de drepturi și libertăți care a emis mandatul;
 - d) datele de identitate ale inculpatului;
 - e) durata pentru care s-a dispus arestarea preventivă a inculpatului, cu menționarea datei la care încetează;
 - f) arătarea faptei de care este acuzat inculpatul, cu indicarea datei și locului comiterii acesteia, încadrarea juridică, infracțiunea și pedeapsa prevăzută de lege;
 - g) temeiurile concrete care au determinat arestarea preventivă;
 - h) ordinul de a fi arestat inculpatul;
 - i) indicarea locului unde va fi deținut inculpatul arestat preventiv;
 - j) semnătura judecătorului de drepturi și libertăți;
 - k) semnătura inculpatului prezent. În cazul în care acesta refuză să semneze, se va face mențiune corespunzătoare în mandat.
- (4) Când mandatul de arestare a fost emis după ascultarea inculpatului, judecătorul care a emis mandatul înmânează un exemplar al mandatului persoanei arestate și organului de poliție.
- (5) Dacă persoana vătămată a solicitat înștiințarea sa cu privire la eliberarea în orice mod a persoanei arestate, judecătorul care a emis mandatul consemnează aceasta într-un proces-verbal, pe care îl predă organului de poliție.
- (6) Organul de poliție predă exemplarul original al mandatului de arestare preventivă și procesul-verbal prevăzut la alin. (5) administrației locului de deținere.

(6) The police body shall hand over the original copy of the preventive arrest warrant and the minutes referred to in paragraph (5) to the administration of the place of detention.

Article 231 CPC³⁰² Execution of the pre-trial arrest warrant issued in the absence of the defendant

(1) When the preventive arrest measure has been ordered in the absence of the accused, two original copies of the issued warrant shall be submitted to the police body for execution.

(2) The police body shall arrest the person named in the warrant, hand him/her a copy of the warrant and bring him/her within 24 hours to the judge of rights and freedoms who ordered the pre-trial detention or, as the case may be, to the preliminary chamber judge or to the panel where the case is pending.

(3) For the purpose of executing the preventive arrest warrant, the police may enter the home or residence of any natural person without his or her permission, and the premises of any legal person without the permission of its legal representative, if there are reasonable grounds for suspicion that the person in the warrant is in that home or residence.

(4)³⁰³ If the remand in custody of the accused has been ordered in absentia on grounds of ill health, force majeure or necessity, the accused shall be brought before the judge of rights and freedoms who took the measure or, as the case may be, before the preliminary chamber judge or the panel before which the case file is pending.

(5) The judge of rights and freedoms shall hear the accused in accordance with Article 225 (7) and (8), in the presence of the defendant's lawyer, and, assessing the defendant's statement in the context of the evidence and the reasons for the measure, shall, after

³⁰² **Articolul 231**

Executarea mandatului de arestare preventivă emis în lipsa inculpatului

(1) Când măsura arestării preventive a fost dispusă în lipsa inculpatului, două exemplare originale ale mandatului emis se înaintează organului de poliție, în vederea executării.

(2) Organul de poliție procedează la arestarea persoanei arătate în mandat, căreia îi predă un exemplar al acestuia, după care o conduce în cel mult 24 de ore la judecătorul de drepturi și libertăți care a dispus măsura arestării preventive sau, după caz, la judecătorul de cameră preliminară ori completul la care se află spre soluționare dosarul cauzei.

(3) În vederea executării mandatului de arestare preventivă, organul de poliție poate pătrunde în domiciliul sau reședința oricărei persoane fizice, fără învoirea acesteia, precum și în sediul oricărei persoane juridice, fără învoirea reprezentantului legal al acesteia, dacă există indicii temeinice din care să rezulte bănuiala rezonabilă că persoana din mandat se află în domiciliul sau reședința respectivă.

³⁰³ (4) În cazul în care arestarea preventivă a inculpatului a fost dispusă în lipsă din cauza stării sănătății, din cauză de forță majoră sau stare de necesitate, inculpatul este prezentat, la încetarea acestor motive, judecătorului de drepturi și libertăți care a luat măsura ori, după caz, judecătorului de cameră preliminară sau completului la care se află spre soluționare dosarul cauzei.

(5) Judecătorul de drepturi și libertăți procedează la audierea inculpatului conform art. 225 alin. (7) și (8), în prezența avocatului acestuia, și, evaluând declarația inculpatului în contextul probelor administrate și al motivelor avute în vedere la luarea măsurii, dispune prin încheiere, după audierea concluziilor procurorului, confirmarea arestării preventive și a executării mandatului ori, după caz, în condițiile prevăzute de lege, revocarea arestării preventive sau înlocuirea acesteia cu una dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b)–d) și punerea în libertate a inculpatului, dacă nu este arestat în altă cauză.

hearing the conclusions of the prosecutor, order by way of a decision the confirmation of the pre-trial detention and the execution of the warrant or, where appropriate, under the conditions provided for by law, the revocation of the pre-trial detention or its replacement by one of the pre-trial measures referred to in Article 202 (4) (b) to (d) and the release of the accused, unless he is arrested in another case.

Article 232 CPC³⁰⁴

Failure to find the person named in the provisional arrest warrant

Where the person named in the pre-trial arrest warrant has not been found, the police officer in charge of executing the warrant shall draw up a report to that effect and notify the judge of rights and freedoms who ordered the pre-trial arrest measure and the competent authorities responsible for issuing a warrant at the border crossing points.

- 10 The duration is an important factor and can ensure the success of an investigation leading to a trial:

Article 233 CPC³⁰⁵ Duration of pre-trial detention of the accused during the criminal proceedings

(1) During criminal proceedings, the duration of the pre-trial detention of the accused shall not exceed 30 days, unless it is extended in accordance with the law.

(2) The period referred to in paragraph (1) shall run from the date of the execution of the measure against the defendant remanded in custody.

(3) When a case is transferred for further prosecution from one prosecution body to another, the pre-trial detention ordered or extended previously shall remain valid. The duration of pre-trial detention shall be calculated in accordance with the provisions of paragraph (1) and (2).

³⁰⁴ **Articolul 232 Negăsirea persoanei prevăzute în mandatul de arestare preventivă**

Când persoana menționată în mandatul de arestare preventivă nu a fost găsită, organul de poliție însărcinat cu executarea mandatului încheie un proces-verbal prin care constată aceasta și înștiințează judecătorul de drepturi și libertăți care a dispus măsura arestării preventive, precum și organele competente pentru darea în urmărire și în consemn la punctele de trecere a frontierei.

³⁰⁵ **Articolul 233 Durata arestării preventive a inculpatului în cursul urmăririi penale**

(1) În cursul urmăririi penale, durata arestării preventive a inculpatului nu poate depăși 30 de zile, în afară de cazul când este prelungită în condițiile legii.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data punerii în executare a măsurii față de inculpatul arestat preventiv.

(3) Când o cauză este trecută pentru continuarea urmăririi penale de la un organ de urmărire la altul, arestarea preventivă dispusă sau prelungită anterior rămâne valabilă. Durata arestării preventive se calculează potrivit dispozițiilor alin. (1) și (2).

Article 234 CPC Extension of pre-trial detention during criminal proceedings

(1)³⁰⁶ The pre-trial detention of an accused person may be extended during the course of criminal proceedings if the grounds for the initial detention still require the continued deprivation of liberty of the accused person or if there are new grounds justifying the extension.

(2) The extension of pre-trial detention may be ordered only on a reasoned proposal by the prosecutor conducting or supervising the prosecution.

(3) In the case referred to in paragraph (1), the extension of pre-trial detention may be ordered by the judge of rights and freedoms of the court which would have jurisdiction to hear the case in the first instance or by the corresponding court of its rank in whose jurisdiction is located the place of detention, the place where the offence was found to have been committed or the seat of the prosecutor's office to which the prosecutor who made the proposal belongs.

(4) If the pre-trial detention was initially ordered by a judge of rights and freedoms of a lower court than the court which would have jurisdiction to hear the case in the first instance, the extension of this measure may be ordered only by a judge of rights and freedoms of the court having jurisdiction at the time of the decision on the proposal for extension or by the court corresponding to its level in whose district the place of detention, the place where the offence was found to have been committed or the office of the public prosecutor's office to which the prosecutor who made the proposal belongs is located.

(5) Where, in the same case, there is more than one arrested defendant for whom the term of preventive custody expires on different dates, the public prosecutor may submit a proposal to the judge of rights and freedoms to extend the preventive custody for all defendants.

³⁰⁶ **Articolul 234 Prelungirea arestării preventive în cursul urmăririi penale**

(1) Arestarea preventivă a inculpatului poate fi prelungită, în cursul urmăririi penale, dacă temeiurile care au determinat arestarea inițială impun în continuare privarea de libertate a inculpatului sau există temeiuri noi care justifică prelungirea măsurii.

(2) Prelungirea arestării preventive se poate dispune numai la propunerea motivată a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

(3) În cazul prevăzut la alin. (1), prelungirea arestării preventive poate fi dispusă de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul de deținere, locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea.

(4) Dacă arestarea preventivă a fost dispusă inițial de către un judecător de drepturi și libertăți de la o instanță inferioară celei căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță, prelungirea acestei măsuri se poate dispune numai de un judecător de drepturi și libertăți de la instanța competentă în momentul soluționării propunerii de prelungire sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul de deținere, locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea.

(5) Când, în aceeași cauză, se găsesc mai mulți inculpați arestați pentru care durata arestării preventive expiră la date diferite, procurorul poate sesiza judecătorul de drepturi și libertăți cu propunerea de prelungire a arestării preventive pentru toți inculpații.

Article 235 CPC³⁰⁷ Procedure for extending pre-trial detention during criminal proceedings

- (1) The proposal for extension of pre-trial detention together with the case file shall be submitted to the judge of rights and freedoms at least 5 days before the expiry of the period of pre-trial detention.
- (2) The judge of rights and freedoms shall set a time limit for the decision on the proposal to extend the preventive custody before the expiry of the measure. The date and time set shall be communicated to the public prosecutor, who shall be obliged to ensure the presence before the judge of rights and freedoms of the defendant remanded in custody. The defendant's lawyer shall be notified and given the opportunity to study the case file on request.
- (3) The accused shall be heard by the judge hearing the case on all the grounds on which the proposal to extend the remand in custody is based, in the presence of a lawyer, chosen or appointed ex officio.
- (4) If the defendant remanded in custody is in hospital and cannot be brought before the judge of rights and freedoms on account of his state of health, or if it is impossible for reasons of force majeure or necessity for him to travel, the proposal shall be examined in the absence of the defendant, but only in the presence of his lawyer, who shall be given the floor to make submissions.
- (5) The participation of the prosecutor is compulsory.
- (6) The judge of rights and freedoms shall rule on the proposal for the extension of the pre-trial detention before the expiry of its duration.

³⁰⁷ **Articolul 235 Procedura prelungirii arestării preventive în cursul urmăririi penale**

- (1) Propunerea de prelungire a arestării preventive împreună cu dosarul cauzei se depun la judecătorul de drepturi și libertăți cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive.
- (2) Judecătorul de drepturi și libertăți fixează termen pentru soluționarea propunerii de prelungire a arestării preventive înainte de expirarea măsurii. Ziua și ora stabilite se comunică procurorului, care are obligația de a asigura prezența în fața judecătorului de drepturi și libertăți a inculpatului arestat preventiv. Avocatul inculpatului este încunoștințat și i se acordă, la cerere, posibilitatea de a studia dosarul cauzei.
- (3) Inculpatul este ascultat de judecătorul de drepturi și libertăți asupra tuturor motivelor pe care se întemeiază propunerea de prelungire a arestării preventive, în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.
- (4) În cazul în care inculpatul arestat preventiv se află internat în spital și din cauza stării sănătății nu poate fi adus în fața judecătorului de drepturi și libertăți sau când, din cauză de forță majoră ori stare de necesitate, deplasarea sa nu este posibilă, propunerea va fi examinată în lipsa inculpatului, dar numai în prezența avocatului acestuia, căruia i se dă cuvântul pentru a pune concluzii.
- (5) Participarea procurorului este obligatorie.
- (6) Judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra propunerii de prelungire a arestării preventive înainte de expirarea duratei acesteia.

Article 236 CPC Admissibility of a proposal to extend pre-trial detention during criminal proceedings

(1)³⁰⁸ The judge of rights and freedoms shall, if he/she considers that the conditions provided for by law are met, accept the proposal of the prosecutor and order the extension of the pre-trial detention of the accused by a reasoned decision.

(2) The extension of the defendant's pre-trial detention may be ordered for a maximum of 30 days.

(3) The judge of rights and freedoms may grant other extensions during the criminal proceedings, each not exceeding 30 days. The provisions of para. (1) shall apply accordingly.

(4) The total duration of the pre-trial detention of the accused in the course of criminal proceedings may not exceed a reasonable period and may not exceed 180 days.

Article 237 CPC³⁰⁹ Rejection of a proposal to extend pre-trial detention during criminal proceedings

(1) The judge of rights and freedoms, if he/she considers that the conditions provided by law for the extension of the pre-trial detention of the accused are not met, shall reject, by a reasoned decision, the prosecutor's proposal, ordering the release of the accused at the end of the pre-trial detention, unless he/she is arrested in another case.

(2) If the conditions laid down by law are met, the judge of rights and freedoms may order the substitution of preventive custody by one of the preventive measures referred to in Article 202 (4) (b) to (d).

³⁰⁸ **Articolul 236 Admiterea propunerii de prelungire a arestării preventive în cursul urmăririi penale**

(1) Judecătorul de drepturi și libertăți, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, admite propunerea procurorului și dispune prelungirea arestării preventive a inculpatului, prin încheiere motivată.

(2) Prelungirea arestării preventive a inculpatului se poate dispune pentru o durată de cel mult 30 de zile.

(3) Judecătorul de drepturi și libertăți poate acorda în cursul urmăririi penale și alte prelungiri, fiecare neputând depăși 30 de zile. Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător.

(4) Durata totală a arestării preventive a inculpatului în cursul urmăririi penale nu poate depăși un termen rezonabil și nu poate fi mai mare de 180 de zile.

³⁰⁹ **Articolul 237 Respingerea propunerii de prelungire a arestării preventive în cursul urmăririi penale**

(1) Judecătorul de drepturi și libertăți, dacă apreciază că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru prelungirea arestării preventive a inculpatului, respinge, prin încheiere motivată, propunerea procurorului, dispunând punerea în libertate a inculpatului la expirarea duratei acesteia, dacă nu este arestat în altă cauză.

(2) Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, judecătorul de drepturi și libertăți poate dispune înlocuirea arestării preventive cu una dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b)–d).

Article 239 CPC³¹⁰ Maximum duration of pre-trial detention of the accused during the trial at first instance

(1) During the trial at first instance, the total duration of the pre-trial detention of the accused may not exceed a reasonable period and may not be longer than half of the special maximum prescribed by law for the offence which is the subject of the referral to the court. In all cases, the duration of pre-trial detention at first instance may not exceed 5 years.

(2) The periods referred to in paragraph (1) shall run from the date of the referral of the case to the court, if the accused is remanded in custody, or from the date of the execution of the measure after the referral of the case to the court, if remand in custody has been ordered against the accused in the preliminary chamber procedure, during the trial or in absentia.

(3) On expiry of the time limits provided for in paragraph (1), the court may order another preventive measure to be taken, in accordance with the law.

Article 355 CPC³¹¹ Emergency trial in cases involving persons remanded in custody or under house arrest

(1) If the accused are remanded in custody or placed under house arrest, the trial shall be held urgently and with priority, the time limits for trial being, as a rule, 7 days.

(2) For duly justified reasons, the court may grant shorter or longer time limits.

³¹⁰ **Articolul 239 Durata maximă a arestării preventive a inculpatului în cursul judecății în primă instanță**

(1) În cursul judecății în primă instanță, durata totală a arestării preventive a inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil și nu poate fi mai mare de jumătatea maximului special prevăzut de lege pentru infracțiunea care face obiectul sesizării instanței de judecată. În toate cazurile, durata arestării preventive în primă instanță nu poate depăși 5 ani.

(2) Termenele prevăzute la alin. (1) curg de la data sesizării instanței de judecată, în cazul când inculpatul se află în stare de arest preventiv, sau de la data punerii în executare a măsurii după sesizarea instanței de judecată, când față de acesta s-a dispus arestarea preventivă în procedura de cameră preliminară, în cursul judecății sau în lipsă.

(3) La expirarea termenelor prevăzute la alin. (1), instanța de judecată poate dispune luarea unei alte măsuri preventive, în condițiile legii.

³¹¹ **Articolul 355 Judecata de urgență în cauzele cu arestați preventiv sau aflați în arest la domiciliu**

(1) Dacă în cauză sunt inculpați arestați preventiv sau aflați în arest la domiciliu, judecata se face de urgență și cu precădere, termenele de judecată fiind, de regulă, de 7 zile.

(2) Pentru motive temeinic justificate, instanța poate acorda termene mai scurte sau mai lungi.

Law 218/2003 on the organization and functioning of the Romanian police³¹²**Chapter 3 Powers of the Romanian Police****Article 26³¹³**

(1) The Romanian Police has the following main tasks:

1. to protect the life, bodily integrity and freedom of persons, private and public property, other legitimate rights and interests of citizens and the community;
2. to apply measures to maintain public order and peace, the safety of citizens, to prevent and combat crime and to identify and counteract the actions of elements that threaten the life, liberty, health and integrity of persons, private and public property and other legitimate interests of the community;
3. assists the gendarmerie units with information for ensuring or restoring public order and tranquillity, on the occasion of rallies, cultural and sporting events and the like;
4. ensure, directly or in cooperation with other institutions authorized by law, the execution of technical controls and pyrotechnic interventions for the prevention, discovery and neutralization of explosive devices placed for the purpose of disturbing public order, damaging the physical integrity, health of persons or causing damage to public or private property;
5. approve and control, in accordance with the law, the establishment of private detective, security, surveillance and bodyguard companies;
6. collects information in order to know, prevent and combat crimes and other unlawful acts;

³¹² Lege nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române

³¹³ **Capitolul 3 Atribuțiile Poliției Române**

Articolul 26 LEGE nr. 218

(1) Poliția Română are următoarele atribuții principale:

1. apara viața, integritatea corporală și libertatea persoanelor, proprietatea privată și publică, celelalte drepturi și interese legitime ale cetățenilor și ale comunității;
2. aplica măsuri de menținere a ordinii și liniștii publice, a siguranței cetățeanului, de prevenire și combatere a fenomenului infracțional și de identificare și contracarare a acțiunilor elementelor care atentează la viața, libertatea, sănătatea și integritatea persoanelor, a proprietății private și publice, precum și a altor interese legitime ale comunității;
3. sprijină unitățile de jandarmerie cu informații pentru asigurarea sau restabilirea ordinii și liniștii publice, cu ocazia mitingurilor, manifestatiilor cultural-sportive și altele asemenea;
4. asigura, direct sau în cooperare cu alte instituții abilitate potrivit legii, executarea controalelor tehnice și intervențiilor pirotehnice pentru prevenirea, descoperirea și neutralizarea dispozitivelor explozive amplasate în scopul tulburării ordinii publice, vătămării integrității corporale, sănătății persoanelor sau provocării de daune proprietății publice ori private;
5. avizează și controlează, în condițiile legii, înființarea societăților private de detectivi, paza, supraveghere și garda de corp;
6. culege informații în vederea cunoașterii, prevenirii și combaterii infracțiunilor, precum și a altor fapte ilicite;
7. realizează activități de prevenire și combatere a corupției, a criminalității economico-financiare, a celei transfrontaliere, a infracțiunii în domeniul informaticii și a crimei organizate;
8. desfășoară, potrivit competenței, activități pentru constatarea faptelor penale și efectuează cercetări în legătură cu acestea;
9. asigura paza și funcționarea, în condițiile legii, a locurilor de reținere și de arest preventiv organizate în cadrul unităților de poliție;

[...]

7. carries out activities to prevent and combat corruption, economic and financial crime, cross-border crime, computer crime and organised crime;
 8. carries out, according to its competence, activities for the detection of criminal offences and conducts related investigations;
 9. *ensure the security and operation, in accordance with the law, of places of detention and pre-trial detention organised within police units;*
- [...]

Chapter 5 Rights and obligations

Article 31³¹⁴

(1) In the performance of his duties under the law, a police officer shall be vested with the exercise of public authority and shall have the following principal rights and duties:

- (a) to legitimize and establish the identity of persons who violate legal provisions or there are indications that they are preparing or have committed an illegal act;
- (b) to bring to the police station those who, by their actions, endanger the life of persons, public order or other social values, as well as persons suspected of committing illegal acts, whose identity could not be established in accordance with the law; in cases of non-compliance with the instructions given by the police officer, he is entitled to use force; the verification of the situation of these categories of persons and the taking of legal measures, if necessary, shall be carried out within 24 hours, as an administrative measure;

³¹⁴ **Capitolul 5 Drepturi și obligații**

Articolul 31 Lege nr. 2189

(1) În realizarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, polițistul este investit cu exercițiul autorității publice și are următoarele drepturi și obligații principale:

- a) sa legitimizeze și sa stabilească identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii ca acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală;
- b) sa conducă la sediul poliției pe cei care, prin acțiunile lor, periclitizează viața persoanelor, ordinea publică sau alte valori sociale, precum și persoanele suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale, a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii; în cazurile nerespectării dispozițiilor date de polițist, acesta este îndreptățit să folosească forța; verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 24 de ore, ca măsura administrativă;
- c) sa invite la sediul poliției persoanele a căror prezență este necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor poliției, prin aducerea la cunoștință, în scris, a scopului și motivului invitației;
- d) sa pună în executare mandatele de aducere, mandatele de arestare și pe cele de executare a pedepselor, în condițiile prevăzute de lege;

[...] Dreptul la libertate și siguranță

(1) În cursul procesului penal este garantat dreptul oricărei persoane la libertate și siguranță.

(2) Orice măsură privativă sau restrictivă de libertate se dispune în mod excepțional și doar în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

(3) Orice persoană arestată are dreptul de a fi informată în cel mai scurt timp și într-o limbă pe care o înțelege asupra motivelor arestării sale și are dreptul de a formula contestație împotriva dispunerii măsurii.

(4) Atunci când se constată că o măsură privativă sau restrictivă de libertate a fost dispusă în mod nelegal, organele judiciare competente au obligația de a dispune revocarea măsurii și, după caz, punerea în libertate a celui reținut sau arestat.

(5) Orice persoană față de care s-a dispus în mod nelegal, în cursul procesului penal, o măsură privativă de libertate are dreptul la repararea pagubei suferite, în condițiile prevăzute de lege.

(c) to invite to police premises persons whose presence is necessary for the performance of police duties, by informing them in writing of the purpose and reason for the invitation;

(d) to execute warrants of arrest, arrest warrants and warrants for the execution of sentences, under the conditions provided for by law;

[...]

Cf. as well Art. 131 et seq. (Confrontation and identifying a person).

Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters³¹⁵

Article 45³¹⁶ Provisional arrest and referral to the court

(1) The competent public prosecutor or the public prosecutor designated by him shall, within 48 hours of receipt of the extradition request and the documents attached thereto, identify the person to be extradited and hand him the arrest warrant and the other documents transmitted by the authorities of the requesting State.

(2) Once the extraditable person has been identified, the competent public prosecutor shall immediately refer the matter to the competent court of appeal for a decision on whether the extraditable person should be placed under provisional arrest with a view to extradition and whether the judicial proceedings for extradition should continue.

³¹⁵ Lege nr. 302 din 28 iunie 2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală.

³¹⁶ **Articolul 45 Lege nr. 302/2004 Arestarea provizorie și sesizarea instanței**

(1) Procurorul general competent sau procurorul desemnat de acesta procedează, în 48 de ore de la primirea cererii de extrădare și a actelor anexe, la identificarea persoanei extrădabile, căreia îi înmânează mandatul de arestare, precum și celelalte acte transmise de autoritățile statului solicitant.

(2) După identificare, procurorul general competent sesizează de îndată curtea de apel competentă, pentru a aprecia asupra luării măsurii arestării provizorii în vederea extrădării a persoanei extrădabile și continuarea procedurii judiciare de soluționare a cererii de extrădare.

(3) Arestarea provizorie în vederea extrădării se dispune și este prelungită de același complet investit cu soluționarea cererii de extrădare, printr-o încheiere dată în camera de consiliu și care nu poate fi atacată cu recurs decât împreună cu hotărârea pronunțată asupra cererii de extrădare.

(4) Persoana extrădabilă cu privire la care s-a luat măsura arestării provizorii va fi depusă în arestul poliției.

(5) În cursul soluționării cauzei, instanța, din oficiu, va reexamina la fiecare 30 de zile necesitatea menținerii măsurii arestării provizorii, putând dispune, după caz, prelungirea acesteia ori înlocuirea cu măsura obligării de a nu părăsi țara sau localitatea.

(6) Fiecare prelungire acordată potrivit alin. (5) nu va putea depăși 30 de zile. Durata totală a măsurii arestării provizorii nu va putea depăși 180 de zile.

(7) În caz de admitere a cererii de extrădare, arestarea provizorie în vederea extrădării se prelungește, la fiecare 30 de zile, până la predarea extrădatului, sub rezerva respectării termenelor prevăzute la alin. (5) și (6). Arestarea provizorie încetează de drept dacă persoana extrădată nu este preluată de autoritățile competente ale statului solicitant, în termen de 30 de zile de la data convenită pentru predare, potrivit dispozițiilor art. 59 alin. (6).

(8) Cu excepția cazului prevăzut la art. 59 alin. (6), instanța, din oficiu, la sesizarea procurorului competent sau la cererea persoanei extrădabile, poate dispune încetarea stării de arest în vederea extrădării dacă persoana extrădată nu va fi preluată de autoritățile competente ale statului solicitant, în termen de 15 zile de la data convenită pentru predare.

(9) În cazul în care împotriva persoanei extrădabile autoritățile judiciare române competente au emis un mandat de arestare preventivă sau un mandat de executare a pedepsei închisorii, pentru fapte săvârșite pe teritoriul României, mandatul de arestare provizorie în vederea extrădării devine efectiv de la data la care persoana în cauză nu se mai află sub puterea mandatului de arestare preventivă sau de executare a pedepsei închisorii.

(3) Provisional arrest with a view to extradition shall be ordered and shall be extended by the same court in which the extradition request is pending, by means of a decision given in chambers and which may be appealed against only together with the decision on the extradition request.

(4) The extraditable person in respect of whom provisional arrest has been ordered shall be placed in police custody.

(5) In the course of the proceedings, the court, of its own motion, shall review every 30 days the necessity of maintaining the provisional arrest measure and may, if necessary, order its extension or its replacement by a measure ordering the person not to leave the country or locality.

(6) Each extension granted pursuant to paragraph (5) may not exceed 30 days. The total duration of the provisional detention may not exceed 180 days.

(7) If the extradition request is granted, the provisional arrest with a view to extradition shall be extended every 30 days until the surrender of the extradited person, subject to compliance with the time limits laid down in paragraph (5) and (6). The provisional arrest shall automatically terminate if the extradited person is not taken over by the competent authorities of the requesting State within 30 days of the agreed surrender date, as provided for in Article 59 (6).

(8) With the exception of the case referred to in Article 59 (6), the court may, of its own motion, on application by the competent public prosecutor or at the request of the person to be extradited, order the extraditable person to be released if the person to be extradited is not taken over by the competent authorities of the requesting State within 15 days of the agreed surrender date.

(9) If the competent Romanian judicial authorities have issued an arrest warrant or a warrant for the execution of a prison sentence against the extraditable person for acts committed on the territory of Romania, the provisional arrest warrant for extradition shall become effective from the date on which the person concerned is no longer under the authority of the arrest warrant or the warrant for the execution of a prison sentence.

Article 46 Law 302/2004³¹⁷ Provisional arrest in urgent cases

- (1) In case of urgency, the competent authorities of the requesting State may request the provisional arrest of the requested person even before the formal extradition request is made and transmitted.
- (2) The request for provisional arrest with a view to extradition shall indicate the existence of a provisional arrest warrant or a warrant for the execution of a sentence imposed by a final judicial decision against the requested person, a summary statement of the facts, which shall specify the date and place where they were committed and mention the applicable legal provisions, as well as available data on the identity, nationality and whereabouts of that person.
- (3) For the transmission of the request for provisional arrest with a view to extradition, the provisions of Articles 38(1), 14(4) and 15 may apply.
- (4) A request for provisional arrest with a view to extradition may be executed only if there is no doubt as to the competence of the requesting authority and the request contains the elements referred to in paragraph (2).
- (5) The provisions of Article 45 shall apply accordingly.
- (6) The court, ex officio, upon referral by the competent prosecutor or upon request of the extraditable person, may order the termination of the provisional arrest if, within 18 days from the taking of the measure, the Romanian State has not been notified by the extradition request, accompanied by the documents referred to in Article 38. The provisional arrest shall automatically cease after a period of 40 days has elapsed, if the extradition request and the necessary documents have not been received within this period.
- (7) Provisional release shall not preclude provisional re-arrest with a view to extradition or extradition if the extradition request is received subsequently.

³¹⁷ **Articolul 46 Lege nr. 302/2004 Arestarea provizorie în caz de urgență**

- (1) În caz de urgență, autoritățile competente ale statului solicitant pot cere arestarea provizorie a persoanei urmărite, chiar înainte de formularea și transmiterea cererii formale de extrădare.
- (2) Cererea de arestare provizorie în vederea extrădării trebuie să indice existența unui mandat de arestare preventivă sau a unui mandat de executare a unei pedepse aplicate printr-o hotărâre judecătorească definitivă împotriva persoanei urmărite, o expunere sumară a faptelor, care trebuie să precizeze data și locul unde au fost comise și să menționeze dispozițiile legale aplicabile, precum și datele disponibile asupra identității, cetățeniei și localizării acestei persoane.
- (3) Pentru transmiterea cererii de arestare provizorie în vederea extrădării se pot aplica atât dispozițiile art. 38 alin. (1), cât și dispozițiile art. 14 alin. (4) și art. 15.
- (4) Nu se poate da curs unei cereri de arestare provizorie în vederea extrădării decât atunci când nu există nici o îndoială asupra competenței autorității solicitante și cererea conține elementele prevăzute la alin. (2).
- (5) Dispozițiile art. 45 se aplică în mod corespunzător.
- (6) Instanța, din oficiu, la sesizarea procurorului competent sau la cererea persoanei extrădabile, poate dispune încetarea stării de arest provizoriu dacă, în termen de 18 zile de la luarea măsurii, statul român nu a fost sesizat prin cererea de extrădare, însoțită de documentele prevăzute la art. 38. Arestarea provizorie încetează de drept după trecerea unui termen de 40 de zile, dacă în acest interval de timp nu se primesc cererea de extrădare și înscririle necesare.
- (7) Punerea în libertate provizorie nu exclude o nouă arestare provizorie în vederea extrădării și nici extrădarea, dacă cererea de extrădare este primită ulterior.

bb. Pre-trial detention

11

Section 6 Preventive custody

Article 223 CPC³¹⁸ Conditions and cases of application of pre-trial detention

(1) The measure of pre-trial detention may be taken by the judge of rights and freedoms in the course of criminal proceedings, by the preliminary chamber judge in the preliminary chamber proceedings or by the court before which the case is pending in the course of the trial only if the evidence shows reasonable suspicion that the accused has committed a criminal offence and one of the following situations exists:

- (a) the accused has absconded or hidden in order to evade prosecution or trial, or has made preparations of any kind for such acts;
- (b) the accused attempts to influence another participant in the commission of the offence, a witness or an expert, or to destroy, alter, conceal or misappropriate material evidence, or to induce another person to engage in such conduct;
- (c) the defendant pressures the injured person or attempts to make a fraudulent agreement with the injured person;
- (d) there is a reasonable suspicion that, after the criminal proceedings against him have been instituted, the defendant has intentionally committed a new offence or is preparing to commit a new offence.

(2) The measure of pre-trial detention of the accused may also be taken if the evidence shows reasonable suspicion that he has committed an intentional crime against life, a

³¹⁸ **Secțiunea a 6-a Arestarea preventivă**

Articolul 223 Condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive

(1) Măsura arestării preventive poate fi luată de către judecătorul de drepturi și libertăți, în cursul urmăririi penale, de către judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, sau de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, în cursul judecății, numai dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpatul a săvârșit o infracțiune și există una dintre următoarele situații:

- a) inculpatul a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, ori a făcut pregătiri de orice natură pentru astfel de acte;
- b) inculpatul încearcă să influențeze un alt participant la comiterea infracțiunii, un martor ori un expert sau să distrugă, să altereze, să ascundă ori să sustragă mijloace materiale de probă sau să determine o altă persoană să aibă un astfel de comportament;
- c) inculpatul exercită presiuni asupra persoanei vătămate sau încearcă să realizeze o înțelegere frauduloasă cu aceasta;
- d) există suspiciunea rezonabilă că, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, inculpatul a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune sau pregătește săvârșirea unei noi infracțiuni.

(2) Măsura arestării preventive a inculpatului poate fi luată și dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că acesta a săvârșit o infracțiune intenționată contra vieții, o infracțiune prin care s-a cauzat vătămarea corporală sau moartea unei persoane, o infracțiune contra securității naționale prevăzută de Codul penal și alte legi speciale, o infracțiune de trafic de stupefianțe, trafic de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede ori alte valori, șantaj, viol, lipsire de libertate, evaziune fiscală, ultraj, ultraj judiciar, o infracțiune de corupție, o infracțiune săvârșită prin mijloace de comunicare electronică sau o altă infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani ori mai mare și, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, a antecedentelor penale și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, se constată că privarea sa de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică.

crime causing bodily injury or death of a person, a crime against national security provided for by the Criminal Code and other special laws, a crime of drug trafficking, arms trafficking, trafficking in persons, acts of terrorism, money laundering, counterfeiting of money or other valuables, extortion, rape, deprivation of liberty, tax evasion, an outrage, a judicial offence, a corruption offence, an offence committed by electronic means of communication or another offence for which the law provides for a prison sentence of 5 years or more and, on the basis of an assessment of the seriousness of the offence, the manner and circumstances of its commission, the person's entourage and background, criminal record and other circumstances relating to his person, it is established that depriving him of his liberty is necessary to remove a state of danger to public order.

Article 227³¹⁹ Rejection of a proposal for provisional arrest in the course of criminal proceedings

(1) If the judge of rights and freedoms considers that the conditions laid down by law for remanding the defendant in custody are not met, he shall reject the prosecutor's proposal by a reasoned decision and shall order the release of the detained defendant.

(2) If the conditions laid down by law are met, the judge of rights and freedoms may order the application of one of the preventive measures referred to in Article 202 (4) (b) to (d).

Article 223 sets the conditions under which pre-trial detention can be ordered. This measure can only be taken by a judge—either the judge of rights and freedoms, the preliminary chamber judge, or the trial court—if there is reasonable suspicion that the accused committed a crime and certain risks are present. These risks include:

- accused hiding or fleeing to avoid prosecution,
- attempts to influence witnesses, experts, or co-offenders, or to tamper with evidence.
- pressuring or making fraudulent agreements with the victim.
- committing or preparing to commit a new offence after proceedings have begun.

³¹⁹ **Articolul 227**

Respingerea propunerii de arestare preventivă în cursul urmăririi penale

(1) Judecătorul de drepturi și libertăți, dacă apreciază că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru arestarea preventivă a inculpatului, respinge, prin încheiere motivată, propunerea procurorului, dispunând punerea în libertate a inculpatului reținut.

(2) Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, judecătorul de drepturi și libertăți poate dispune aplicarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b)–d).

Article 230 CPC³²⁰ The preventive arrest warrant

(1) On the basis of the decision ordering the pre-trial detention of the accused, the judge of rights and freedoms of the first instance or, where applicable, of the superior court shall immediately issue the pre-trial detention order.

(2) If more than one defendant has been remanded in custody by the same decision, a warrant shall be issued for each of them.

(3) The remand warrant shall state:

(a) the court to which the judge of rights and freedoms who ordered the preventive custody measure belongs;

(b) the date of issue of the warrant;

(c) the surname, forename and capacity of the judge of rights and freedoms who issued the warrant;

(d) the identity data of the accused;

(e) the period for which the defendant has been remanded in custody, stating the date on which it ends;

³²⁰ **Art. 230 CPP**

Mandatul de arestare preventivă

(1) În baza încheierii prin care s-a dispus arestarea preventivă a inculpatului, judecătorul de drepturi și libertăți de la prima instanță sau, după caz, de la instanța ierarhic superioară emite de îndată mandatul de arestare preventivă.

(2) Dacă, prin aceeași încheiere, s-a dispus arestarea preventivă a mai multor inculpați, se emite câte un mandat pentru fiecare dintre ei.

(3) În mandatul de arestare preventivă se arată:

a) instanța din care face parte judecătorul de drepturi și libertăți care a dispus luarea măsurii arestării preventive;

b) data emiterii mandatului;

c) numele, prenumele și calitatea judecătorului de drepturi și libertăți care a emis mandatul;

d) datele de identitate ale inculpatului;

e) durata pentru care s-a dispus arestarea preventivă a inculpatului, cu menționarea datei la care încetează;

f) arătarea faptei de care este acuzat inculpatul, cu indicarea datei și locului comiterii acesteia, încadrarea juridică, infracțiunea și pedeapsa prevăzută de lege;

g) temeiurile concrete care au determinat arestarea preventivă;

h) ordinul de a fi arestat inculpatul;

i) indicarea locului unde va fi deținut inculpatul arestat preventiv;

j) semnătura judecătorului de drepturi și libertăți;

k) semnătura inculpatului prezent. În cazul în care acesta refuză să semneze, se va face mențiune corespunzătoare în mandat.

(4) Când mandatul de arestare a fost emis după ascultarea inculpatului, judecătorul care a emis mandatul înmânează un exemplar al mandatului persoanei arestate și organului de poliție.

(4¹) Mandatul de arestare poate fi transmis organelor de poliție și prin fax, poștă electronică sau prin orice mijloc în măsură să producă un document scris în condiții care să permită autorităților destinate să îi stabilească autenticitatea.

(la 01-02-2014, Alin. (4¹) al art. 230 a fost introdus de pct. 156 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

(5) Dacă persoana vătămată a solicitat înștiințarea sa cu privire la eliberarea în orice mod sau evadarea persoanei arestate, judecătorul care a emis mandatul consemnează aceasta într-un proces-verbal, pe care îl predă organului de poliție.

(la 23-05-2016, Alin. (5) al art. 230 a fost modificat de pct. 52 al art. II din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 389 din 23 mai 2016.)

(6) Organul de poliție predă exemplarul original al mandatului de arestare preventivă și procesul-verbal prevăzut la alin. (5) administrației locului de deținere.

- (f) the offence with which the accused is charged, indicating the date and place of its commission, the legal classification, the offence and the penalty prescribed by law;
- (g) the specific grounds for the pre-trial detention;
- (h) the order for the defendant's arrest;
- (i) the place where the remand prisoner will be held;
- (j) the signature of the judge of rights and freedoms;
- (k) signature of the defendant present. If the accused refuses to sign, the warrant shall be marked accordingly.

(4) When the arrest warrant has been issued after hearing the accused, the judge who issued the warrant shall hand a copy of the warrant to the arrested person and to the police body.

(4¹) The arrest warrant may also be transmitted to the police by fax, electronic mail or by any means capable of producing a written document under conditions allowing the receiving authorities to establish its authenticity.

(5) If the injured person has requested his or her notification of the release in any way or escape of the arrested person, the judge who issued the warrant shall record this in a report, which he or she shall hand over to the police body.

(6) The police body shall hand over the original copy of the preventive arrest warrant and the minutes referred to in para. (5) to the administration of the place of detention.

Article 238 CPC³²¹ Pre-trial detention of the accused in preliminary proceedings and during the trial

(1) The pre-trial detention of the accused may be ordered in the preliminary chamber procedure and during the trial, by the preliminary chamber judge or by the court before which the case is pending, ex officio or on a reasoned proposal of the prosecutor, for a period not exceeding 30 days, on the same grounds and under the same conditions as the pre-trial detention ordered by the judge of rights and freedoms during the criminal proceedings. Articles 225, 226 and 228–232 shall apply accordingly.

(2) In the course of the trial, the measure provided for in paragraph (1) may be ordered by the court in the composition provided by law.

³²¹ **Articolul 238 Arestarea preventivă a inculpatului în procedura de cameră preliminară și în cursul judecății**

(1) Arestarea preventivă a inculpatului poate fi dispusă în procedura de cameră preliminară și în cursul judecății, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, din oficiu ori la propunerea motivată a procurorului, pentru o perioadă de cel mult 30 de zile, pentru aceleași temeiuri și în aceleași condiții ca și arestarea preventivă dispusă de către judecătorul de drepturi și libertăți în cursul urmăririi penale. Dispozițiile art. 225, 226 și 228–232 se aplică în mod corespunzător.

(2) În cursul judecății, măsura prevăzută la alin. (1) se poate dispune de către instanța de judecată, în compunerea prevăzută de lege.

(3) Față de inculpatul care a mai fost anterior arestat preventiv în aceeași cauză, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară sau al judecății, se poate dispune din nou această măsură numai dacă au intervenit temeiuri noi care fac necesară privarea sa de libertate.

(3) In the case of an accused who has previously been remanded in custody in the same case, during the criminal proceedings, preliminary chamber proceedings or trial, this measure may be ordered again only if new grounds have arisen which make it necessary to deprive him of his liberty.

Article 239 CPC Maximum duration of pre-trial detention of the accused during the trial at first instance

(1)³²² During the trial at first instance, the total duration of the pre-trial detention of the accused may not exceed a reasonable period and may not be longer than half of the special maximum prescribed by law for the offence which is the subject of the referral to the court. In all cases, the duration of pre-trial detention at first instance may not exceed 5 years.

(2) The periods referred to in paragraph (1) shall run from the date of the referral of the case to the court, if the accused is remanded in custody, or from the date of the execution of the measure after the referral of the case to the court, if remand in custody has been ordered against the accused in the preliminary chamber procedure, during the trial or in absentia.

(3) On expiry of the time limits provided for in paragraph (1), the court may order another preventive measure to be taken, in accordance with the law.

Article 240 CPC³²³ Medical treatment under permanent guard

(1) If, on the basis of medical documents, it is found that the remand prisoner suffers from a disease that cannot be treated in the medical network of the National Administration of Penitentiaries, the administration of the place of detention shall order treatment under permanent guard in the medical network of the Ministry of Health. The reasons for this measure shall be communicated immediately to the prosecutor during the criminal proceedings or to the court during the trial.

³²² **Articolul 239 Durata maximă a arestării preventive a inculpatului în cursul judecății în primă instanță**

(1) În cursul judecății în primă instanță, durata totală a arestării preventive a inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil și nu poate fi mai mare de jumătatea maximului special prevăzut de lege pentru infracțiunea care face obiectul sesizării instanței de judecată. În toate cazurile, durata arestării preventive în primă instanță nu poate depăși 5 ani.

(2) Termenele prevăzute la alin. (1) curg de la data sesizării instanței de judecată, în cazul când inculpatul se află în stare de arest preventiv, sau de la data punerii în executare a măsurii după sesizarea instanței de judecată, când față de acesta s-a dispus arestarea preventivă în procedura de cameră preliminară, în cursul judecății sau în lipsă.

(3) La expirarea termenelor prevăzute la alin. (1), instanța de judecată poate dispune luarea unei alte măsuri preventive, în condițiile legii.

³²³ **Articolul 240 Tratatamentul medical sub pază permanentă**

(1) În cazul în care, pe baza actelor medicale, se constată că cel arestat preventiv suferă de o boală care nu poate fi tratată în rețeaua medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor, administrația locului de deținere dispune efectuarea tratamentului sub pază permanentă în rețeaua medicală a Ministerului Sănătății. Motivele care au determinat luarea acestei măsuri sunt comunicate de îndată procurorului, în cursul urmăririi penale, sau instanței de judecată, în cursul judecății.

(2) Timpul în care inculpatul este internat sub pază permanentă, conform alin. (1), intră în durata arestării preventive.

(2) The time during which the defendant is placed under permanent guard, as referred to in paragraph (1) shall be included in the period of pre-trial detention.

Article 355 CPC³²⁴ Emergency trial in cases involving persons remanded in custody or under house arrest

(1) If the accused are remanded in custody or placed under house arrest, the trial shall be held urgently and with priority, the time limits for trial being, as a rule, 7 days.

(2) For duly justified reasons, the court may grant shorter or longer time limits.

Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters³²⁵ Art. 47 Lege no. 302/2004³²⁶ Detention with a view to extradition

The competent public prosecutor or the public prosecutor designated by him or her may, by means of a reasoned order, detain for up to 24 hours, under the conditions laid down in the Code of Criminal Procedure, a person wanted by the International Criminal Police Organisation (Interpol) whose provisional arrest with a view to extradition is requested by the competent authorities of the requesting State.

c) Para 2: Cross-border surrender

In EPPO proceedings suspects are frequently part of cross-border requests under the EAW procedure. Romanian courts decide on the extradition on the applicable national law.³²⁷

13

Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters³²⁸

Article 1 Scope of application

Law shall apply to the following forms of international judicial cooperation in criminal matters³²⁹:

14

³²⁴ **Articolul 355 Judecata de urgență în cauzele cu arestați preventiv sau aflați în arest la domiciliu**

(1) Dacă în cauză sunt inculpați arestați preventiv sau aflați în arest la domiciliu, judecata se face de urgență și cu precădere, termenele de judecată fiind, de regulă, de 7 zile.

(2) Pentru motive temeinic justificate, instanța poate acorda termene mai scurte sau mai lungi.

³²⁵ Lege nr. 302 din 28 iunie 2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală

³²⁶ **Articolul 47 Reținerea în vederea extrădării**

Procurorul general competent sau procurorul desemnat de acesta poate dispune, prin ordonanță motivată, reținerea pentru cel mult 24 de ore, în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală, a unei persoane urmărite prin Organizația Internațională a Poliției Criminale (Interpol), a cărei arestare provizorie în vederea extrădării este cerută de autoritățile competente ale statului solicitant.

³²⁷ See BRAȘOV Court of Appeal - Criminal Section (F7-2018), Decision no. 53/2024 of 23/09/2024 - Criminal - appeal against execution (art.598 NCPP); High Court of Cassation and Justice - Criminal Section, Decision no. 414/2024 of 29/05/2024 - Criminal - European arrest warrant request by Vienna Court for person, who allegedly committed computer fraud;

³²⁸ Lege nr. 302 din 28 iunie 2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală

³²⁹ **Titlul I Dispoziții generale**

Capitolul I Domeniul de aplicare și principii generale ale cooperării judiciare internaționale în materie penală

Articolul 1 Lege no. 302/2004 Domeniul de aplicare

- (a) extradition;
- (b) surrender on the basis of a European Arrest Warrant;
- (c) transfer of proceedings in criminal matters;
- (d) recognition and enforcement of judgments in criminal matters;
- (e) transfer of sentenced persons;
- (f) letters rogatory;
- (g) appearance of witnesses, experts and persons sought;
- (h) service of procedural documents which are drawn up or lodged in criminal proceedings;
- (i) criminal records.

Article 22³³⁰ Persons subject to extradition

Persons may be extradited from Romania, under the conditions of this law, at the request of a foreign State, if they are being prosecuted or tried for the commission of a criminal offence or are wanted for the execution of a sentence or detention order in that State.

Section 2 Extradition procedure from Romania

Article 38 Extradition request and accompanying documents

(1)³³¹ The request for extradition, made in writing by the competent authority of the requesting State, shall be addressed to the Ministry of Justice. If the request is made

Prezenta lege se aplică următoarelor forme de cooperare judiciară internațională în materie penală:

- a) extrădarea;
- b) predarea în baza unui mandat european de arestare;
- c) transferul de proceduri în materie penală;
- d) recunoașterea și executarea hotărârilor în materie penală;
- e) transferarea persoanelor condamnate;
- f) comisiile rogatorii;
- g) înfățișarea martorilor, experților și a persoanelor urmărite;
- h) notificarea actelor de procedură care se întocmesc ori se depun într-un proces penal;
- i) cazierul judiciar.

³³⁰ **Titlul II Extrădarea**

Capitolul I Extrădarea din România

Secțiunea 1 Condiții pentru extrădare

Articolul 22 Lege no. 302/2004 Persoane supuse extrădării

Pot fi extrădate din România, în condițiile prezentei legi, la cererea unui stat străin, persoanele care sunt urmărite penal sau sunt trimise în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni, ori sunt căutate în vederea executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță în statul respectiv.

³³¹ **Secțiunea a 2-a Procedura extrădării din România**

Articolul 38 Lege no. 302/2004 Cererea de extrădare și actele anexe

(1) Cererea de extrădare, formulată în scris de autoritatea competentă a statului solicitant, se adresează Ministerului Justiției. Dacă cererea se adresează pe cale diplomatică, ea se transmite neîntârziat Ministerului Justiției. O altă cale va putea fi convenită prin înțelegere directă între statul solicitant și statul român solicitat.

(2) În sprijinul cererii se vor prezenta:

- a) în funcție de faza procesului penal, originalele sau copiile autentice ale hotărârii de condamnare definitive, cu mențiunea rămânerei definitive, deciziilor pronunțate ca urmare a exercitării căilor legale de atac, mandatului de executare a pedepsei închisorii, respectiv originalele sau copiile autentice ale mandatului de arestare preventivă,

through diplomatic channels, it shall be forwarded without delay to the Ministry of Justice. Another route may be agreed by direct agreement between the requesting State and the requested Romanian State.

(2) In support of the request the following shall be submitted:

(a) depending on the stage of the criminal proceedings, the originals or authentic copies of the final judgment of conviction, with the indication that it has become final, decisions rendered following the exercise of legal remedies, the warrant for the execution of a prison sentence, or the originals or authentic copies of the warrant for provisional arrest, the indictment or other documents having the same force. Copies of these documents shall be authenticated free of charge by the competent court or public prosecutor's office, as appropriate;

(b) a statement of the facts for which extradition is requested. The date and place of their commission, their legal classification and references to the legal provisions applicable to them shall be indicated as precisely as possible;

(c) a copy of the applicable legal provisions or, if this is not possible, a statement of the applicable law, together with the most precise particulars of the person to be extradited and any other information establishing his identity and nationality;

(d) details of the duration of the unexpired sentence, in the case of a request for extradition of a sentenced person who has served only part of the sentence.

Article 41 Extradition procedure from Romania

(1)³³² Extradition from Romania shall be decided by the courts.

rechizitorului sau ale altor acte având putere egală. Autentificarea copiilor acestor acte se face gratuit de instanța sau parchetul competent, după caz;

b) o expunere a faptelor pentru care se cere extrădarea. Data și locul săvârșirii lor, calificarea lor juridică și referirile la dispozițiile legale care le sunt aplicabile se vor indica în modul cel mai exact posibil;

c) o copie a dispozițiilor legale aplicabile sau, dacă aceasta nu este cu putință, o declarație asupra dreptului aplicabil, precum și semnalamentele cele mai precise ale persoanei extrădabile și orice alte informații de natură să determine identitatea și naționalitatea acesteia;

d) date privind durata pedepsei neexecutate, în cazul cererii de extrădare a unei persoane condamnate care a executat numai o parte din pedeapsă.

³³² **Articolul 41 Lege no. 302/2004 Procedura de extrădare din România**

(1) Extrădarea din România se hotărăște de justiție.

(2) Procedura de extrădare pasivă are un caracter urgent și se desfășoară și în timpul vacanței judecătorești.

(3) Procedura de extrădare pasivă cuprinde o etapă administrativă și una judiciară.

(4) Etapa administrativă se referă, în esență, la îndeplinirea de către Ministerul Justiției, prin compartimentul de specialitate, a următoarelor activități:

a) primirea cererii de extrădare;

b) examinarea cererii de extrădare și a actelor anexate acesteia din punctul de vedere al regularității internaționale, în condițiile prevăzute la art. 39;

c) transmiterea cererii de extrădare și a actelor anexate acesteia procurorului general competent, în condițiile prevăzute la art. 42;

d) restituirea motivată a cererii de extrădare și a actelor anexate acesteia, în cazurile prevăzute la art. 39 alin. (1) lit. a) și b);

e) punerea în executare, în colaborare cu Ministerul Administrației și Internelor, a hotărârii definitive prin care s-a dispus extrădarea;

(2) Passive extradition proceedings shall be of an urgent nature and shall also take place during the judicial vacations.

(3) The passive extradition procedure shall comprise an administrative and a judicial stage.

(4) The administrative stage essentially refers to the performance of the following activities by the Ministry of Justice, through its specialised department:

(a) receipt of the extradition request;

(b) examination of the extradition request and the documents attached to it from the point of view of international regularity, under the conditions laid down in Article 39;

(c) forwarding the extradition request and the documents annexed thereto to the competent public prosecutor under the conditions laid down in Article 42;

(d) return the extradition request and the documents annexed thereto, giving reasons, in the cases referred to in Article 39(2). (1)(a) and (b);

(e) the execution, in cooperation with the Ministry of Administration and Interior, of the final decision ordering extradition;

(f) communicating to the central authority of the requesting State the decision of the competent judicial authority rejecting the extradition request or the request for provisional arrest with a view to extradition.

(5) The judicial stage shall run from the time when the request for extradition or the request for provisional arrest with a view to extradition is received by the competent public prosecutor until the final judgment on the extradition request has become final.

Article 47³³³ Detention with a view to extradition

The competent public prosecutor or the public prosecutor designated by him or her may, by means of a reasoned order, detain for up to 24 hours, under the conditions laid down in the Code of Criminal Procedure, a person wanted by the International Criminal Police Organisation (Interpol) whose provisional arrest with a view to extradition is requested by the competent authorities of the requesting State.

f) comunicarea către autoritatea centrală a statului solicitant a soluției de respingere a cererii de extrădare sau a cererii de arestare preventivă în vederea extrădării, pronunțată de autoritatea judiciară competentă.

(5) Etapa judiciară este cuprinsă între momentul primirii cererii de extrădare sau a cererii de arestare provizorie în vederea extrădării de către procurorul general competent și momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești asupra cererii de extrădare.

³³³ **Articolul 47 Lege no. 302/2004 Reținerea în vederea extrădării**

Procurorul general competent sau procurorul desemnat de acesta poate dispune, prin ordonanță motivată, reținerea pentru cel mult 24 de ore, în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală, a unei persoane urmărite prin Organizația Internațională a Poliției Criminale (Interpol), a cărei arestare provizorie în vederea extrădării este cerută de autoritățile competente ale statului solicitant.

Article 50³³⁴ Simplified extradition

In the case referred to in Article 49, the submission of a formal request for extradition and the documents referred to in Article 38(1) and (2) shall be subject to a simplified extradition procedure. (2) shall no longer be required if so provided by the international convention applicable in relation to the requesting State or if the law of that State allows such a simplified extradition procedure and it has been applied to extradition requests made by Romania.

Section 3 Effects of extradition from Romania**Article 58³³⁵ Surrender of the extradited person**

- (1) An extract from a final court decision ordering extradition shall be considered a necessary and sufficient legal basis for surrender of the extradited person.
- (2) The Ministry of Justice shall immediately inform the Ministry of Administration and Interior, which shall determine the place and date of the surrender and ensure the escorted surrender of the extradited person.
- (3) The surrender date shall be fixed within 15 days from the date on which the extradition decision has become final.

Extradition request by Romania**Section 1 Conditions for requesting extradition****Article 64³³⁶ Obligation to request extradition**

The extradition of a person against whom the competent Romanian judicial authorities have issued a preventive arrest warrant or a warrant for the execution of a prison sentence or to whom a security measure has been applied shall be requested from the foreign

³³⁴ **Articolul 50 Lege no. 302/2004 Extrădarea simplificată**

În cazul prevăzut la art. 49, prezentarea unei cereri formale de extrădare și a actelor prevăzute la art. 38 alin. (2) nu mai este necesară dacă se prevede astfel prin convenția internațională aplicabilă în relația cu statul solicitant sau în cazul în care legislația aceluia stat permite o asemenea procedură simplificată de extrădare și aceasta a fost aplicată unor cereri de extrădare formulate de România.

³³⁵ **Secțiunea a 3-a Efectele extrădării din România**

Articolul 58 Lege no. 302/2004 Predarea extrădatului

- (1) Este considerat bază legală necesară și suficientă pentru predarea extrădatului un extras al hotărârii judecătorești rămase definitive, prin care se dispune extrădarea.
- (2) Ministerul Justiției informează de îndată Ministerul Administrației și Internelor, care stabilește locul și data predării și asigură predarea sub escortă a persoanei extrădate.
- (3) Data predării este fixată în termen de 15 zile începând de la data la care hotărârea de extrădare a devenit definitivă.

³³⁶ **Capitolul II Solicitarea extrădării de către România**

Secțiunea 1 Condiții pentru solicitarea extrădării Articolul 64 Lege no. 302/2004 Obligația de a solicita extrădarea

Extrădarea unei persoane împotriva căreia autoritățile judiciare române competente au emis un mandat de arestare preventivă sau un mandat de executare a pedepsei închisorii ori căreia i s-a aplicat o măsură de siguranță va fi solicitată statului străin pe teritoriul căreia aceasta a fost localizată în toate cazurile în care sunt întrunite condițiile prevăzute de prezenta lege.

State on whose territory the person has been located in all cases where the conditions provided for by this Law are met.

Title III Cooperation with the Member States of the European Union on the basis of a European arrest and surrender warrant

Chapter I General provisions

Article 77 et seq.³³⁷ Definition of the European Arrest Warrant

The European Arrest Warrant is a judicial decision issued by the competent court of a Member State of the European Union with a view to the arrest and surrender by another Member State of the requested person for the purpose of prosecution or for the execution of a custodial sentence or detention order.

Chapter II Issuing a European Arrest Warrant

Article 81³³⁸ et seq. Purpose of the European arrest warrant

(1) The Romanian judicial authorities may issue a European Arrest Warrant under the following conditions:

- (a) for the purpose of criminal prosecution or trial, if the offence is punishable under Romanian criminal law by a custodial sentence of more than 1 year;
- (b) for the execution of the sentence, if the sentence imposed is more than 4 months, or for the execution of a security measure;
- (c) for the purpose of execution of a detention order for more than 4 months.

(2) The issuing Romanian judicial authorities may request the executing judicial authorities to hand over property constituting material evidence.

³³⁷ **Titlul III Cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în baza unui mandat european de arestare și predare Capitolul I Dispoziții generale**

Articolul 77 Lege no. 302/2004

Definiția mandatului european de arestare Mandatul european de arestare este o hotărâre judecătorească emisă de instanța competentă a unui stat membru al Uniunii Europene în vederea arestării și predării de către un alt stat membru a persoanei solicitate, în vederea efectuării urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

³³⁸ **Capitolul II Emiterea unui mandat european de arestare**

Articolul 81 Lege no. 302/2004 Obiectul mandatului european de arestare

(1) Autoritățile judiciare române pot emite un mandat european de arestare în următoarele condiții:

- a) în vederea efectuării urmăririi penale sau a judecății, dacă fapta este pedepsită de legea penală română cu o pedeapsă privativă de libertate mai mare de 1 an;
- b) în vederea executării pedepsei, dacă pedeapsa aplicată este mai mare de 4 luni, ori în vederea executării unei măsuri de siguranță;
- c) în vederea executării unei măsuri de siguranță privative de libertate mai mare de 4 luni.

(2) Autoritățile judiciare române emitente pot solicita autorităților judiciare de executare să remită bunurile care constituie mijloace materiale de probă.

Article 94³³⁹ Decision on surrender

(1) If the requested person has consented to be surrendered to the issuing State and the public prosecutor does not establish grounds for conditional surrender, the executing judicial authority shall order his or her surrender to the issuing State.

(2) As long as the executing judicial authority has not issued a final decision on the European arrest warrant, it shall ensure the material conditions necessary for the effective surrender of the person after such a decision has been taken.

(3) The executing judicial authority shall immediately communicate the final decision on the European arrest warrant to the issuing judicial authority.

(4) Reasons shall be given for any refusal to execute a European arrest warrant.

Article 96³⁴⁰ Surrender of the requested person

(1) Surrender shall be effected by the police, after prior notification to the authority designated for this purpose by the issuing judicial authority of the place and date fixed, within 10 days of the delivery of the surrender order.

(2) If, for reasons beyond the control of one of the issuing or executing States, surrender cannot take place within this time limit, the judicial authorities concerned shall immediately contact each other in order to fix a new surrender date. In this case, the surrender will take place within 10 days of the new agreed date.

(3)³⁴¹ Exceptionally, surrender may be temporarily postponed for serious humanitarian reasons, such as the existence of sufficient grounds for believing that surrender would

³³⁹ Articolul 94 Lege no. 302/2004 Hotărârea asupra predării

(1) Dacă persoana urmărită a consimțit să fie predată statului emitent și Ministerul Public nu învederează existența unor motive de condiționare a predării, autoritatea judiciară de executare va dispune predarea acesteia către statul emitent.

(2) Cât timp autoritatea judiciară de executare nu a pronunțat o hotărâre definitivă cu privire la mandatul european de arestare, aceasta va asigura condițiile materiale necesare pentru ca predarea efectivă a persoanei să fie posibilă după luarea acestei hotărâri.

(3) Autoritatea judiciară de executare va comunica de îndată autorității judiciare emitente decizia definitivă referitoare la mandatul european de arestare.

(4) Orice refuz al executării unui mandat european de arestare va fi motivat.

³⁴⁰ Articolul 96 Lege no. 302/2004 Predarea persoanei urmărite

(1) Predarea se realizează de către poliție, după o informare prealabilă a autorității desemnate în acest scop de către autoritatea judiciară emitentă asupra locului și datei fixate, în termen de 10 zile de la pronunțarea hotărârii judecătorești de predare.

(2) Dacă, din motive independente de voința unuia dintre statele emitente sau de executare, predarea nu se poate efectua în acest termen, autoritățile judiciare implicate vor intra imediat în contact pentru a fixa o nouă dată de predare. În acest caz, predarea va avea loc în termen de 10 zile de la noua dată convenită.

³⁴¹ (3) În mod excepțional, predarea poate fi amânată temporar, pentru motive umanitare serioase, cum ar fi existența unor temeiuri suficiente pentru a se crede că predarea va periclita, în mod evident, viața sau sănătatea persoanei solicitate. Executarea mandatului european de arestare va avea loc imediat ce aceste motive încetează să existe. În acest sens, autoritatea judiciară executoare va informa de îndată autoritatea judiciară emitentă și împreună vor conveni o nouă dată de predare. În acest caz, predarea va avea loc în termen de 10 zile de la noua dată astfel convenită.

manifestly endanger the life or health of the requested person. The execution of the European Arrest Warrant will take place as soon as these grounds cease to exist. To this end, the executing judicial authority will immediately inform the issuing judicial authority and together they will agree on a new surrender date. In this case, the surrender will take place within 10 days of the new date thus agreed.

(4) If the maximum time limits for surrender are exceeded without the person concerned being received by the issuing State, the requested person shall be released without this constituting a ground for refusing to execute a future European arrest warrant based on the same acts.

(5) In all cases, at the time of surrender, the Romanian executing judicial authority shall inform the issuing judicial authority of the duration of the deprivation of liberty suffered by the person to whom the European arrest warrant refers, in order to be deducted from the sentence or detention order to be applied.

Article 102³⁴² et seq. Subsequent surrender

(1) Consent to the surrender by the Romanian State of a person to another Member State on the basis of a European arrest warrant issued for an offence committed prior to his or her surrender shall be presumed to have been given by all those executing States which have informed the General Secretariat of their favourable disposition in this respect, except in the particular case where the executing judicial authority declares otherwise in the surrender order.

(2) The consent of the executing judicial authority of another State shall not be required for the surrender by the Romanian State of a person surrendered to it in execution of a European warrant for an offence committed prior to his or her surrender in the following cases:

(4) În cazul în care sunt depășite termenele maxime pentru predare, fără ca persoana în cauză să fie primită de către statul emitent, se va proceda la punerea în libertate a persoanei urmărite, fără ca acest fapt să constituie un motiv de refuz al executării unui viitor mandat european de arestare, bazat pe aceleași fapte.

(5) În toate cazurile, în momentul predării, autoritatea judiciară de executare română va aduce la cunoștința autorității judiciare emitente durata privării de libertate pe care a suferit-o persoana la care se referă mandatul european de arestare, cu scopul de a fi dedusă din pedeapsa sau din măsura de siguranță care se va aplica.

³⁴² **Articolul 102 Lege no. 302/2004 Predarea ulterioară**

(1) Consimțământul la predarea de către statul român a unei persoane către alt stat membru, în baza unui mandat european de arestare emis pentru o infracțiune comisă înaintea predării sale, se presupune că a fost dat de toate acele state de executare care au informat Secretariatul General asupra dispoziției favorabile în această privință, mai puțin în cazul special în care autoritatea judiciară de executare declară contrariul în hotărârea de predare.

(2) Consimțământul autorității judiciare de executare din alt stat nu este necesar la predarea de către statul român a unei persoane care i-a fost predată în executarea unui mandat european pentru o infracțiune comisă înaintea predării sale, în următoarele cazuri:

a) dacă persoana urmărită, având ocazia să părăsească teritoriul statului căruia i-a fost predată, nu a făcut acest lucru în termen de 45 de zile de la punerea sa definitivă în libertate sau s-a întors pe acest teritoriu după ce l-a părăsit;

- (a) if the requested person, having had the opportunity to leave the territory of the State to which he or she has been surrendered, has not done so within 45 days of his or her final release or has returned to that territory after leaving it;
- (b)³⁴³ if the requested person has consented to be surrendered to a Member State other than the executing State on the basis of a European arrest warrant. Consent shall be given before the competent judicial authority of the issuing Member State and shall be recorded in a written record drawn up in accordance with its national law. The requested person shall have the right to be assisted by a lawyer. Consent must be given freely and in full knowledge of the consequences;
- (c) if the requested person waives the rule of speciality, in accordance with Article 100(1)(b) of the Convention. (4) (a)–(c).
- (3) In situations not covered by paragraph 1, the following shall apply (2), the approval of the executing judicial authority shall be required, which shall be requested in accordance with the provisions of Article 77, attaching to the request the information referred to in Article 79 (2). (1) and accompanied by a translation.
- (4) Where Romania has not made the declaration referred to in paragraph 1, the declaration shall be accompanied by a translation. (1), the consent of the Romanian State to the surrender of a person by the issuing State to a third State, on the basis of a European Arrest Warrant issued for an offence prior to his or her surrender by the Romanian State, shall be expressed on the basis of the request for authorisation made by the issuing State. The request shall be approved by the Romanian executing authority no later than 30 days after its receipt, if the offence on which the request is based constitutes grounds for surrender in accordance with the provisions of this Law, and without prejudice to the safeguards referred to in Article 89.

³⁴³ b) dacă persoana urmărită a consimțit să fie predată unui stat membru, altul decât statul de executare, în baza unui mandat de arestare european. Consimțământul se exprimă în fața autorității judiciare competente a statului membru emitent și se consemnează într-un proces-verbal întocmit conform dreptului intern al acestuia. Persoana urmărită are dreptul de a fi asistată de un avocat. Consimțământul trebuie exprimat în mod liber și în deplină cunoștință de cauză asupra consecințelor sale;

c) dacă persoana urmărită renunță la regula specialității, în conformitate cu dispozițiile art. 100 alin. (4) lit. a)–c).

(3) În situațiile nereglementate în alin. (2), este necesară aprobarea autorității judiciare de executare, care se va solicita în conformitate cu dispozițiile art. 77, anexând cererile informațiile prevăzute la art. 79 alin. (1) și însoțite de o traducere.

(4) Când România nu a formulat declarația la care se referă alin. (1), consimțământul statului român la predarea unei persoane de către statul emitent unui stat terț, în baza unui mandat european de arestare emis pentru o infracțiune anterioară predării sale de către statul român, se exprimă pe baza cererii de autorizare formulate de către statul emitent. Cererea se aprobă de către autoritatea română de executare în termen de cel mult 30 de zile de la primirea acesteia, dacă infracțiunea care motivează cererea constituie motiv de predare în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, și fără a aduce atingere garanțiilor la care se referă art. 89.

Law No 6 of 18 February 2021 (EPPO)³⁴⁴

Article 14³⁴⁵

(1) In application of Article 33 (2) of the EPPO Regulation, the European Public Prosecutor's Office may propose to the competent judge in accordance with Article 89 (3) of Law 302/2004, republished, to issue a European Arrest Warrant.

(2) In application of Article 104 (7) of the EPPO Regulation, the European Public Prosecutor's Office may refer the matter to the competent Romanian court under Chapter II, Section 2 of Title II of Law No 302/2004, republished, in order to order an international arrest warrant or to propose to the Ministry of Justice to request the extradition of a person who is evading prosecution in a case of the European Public Prosecutor's Office or who is evading trial in a case brought before the European Public Prosecutor's Office.

d) Fraud-related peculiarities

15

Law no. 302 of June 28, 2004 on international judicial cooperation in criminal matters

Article 27 Law no. 302/2004³⁴⁶ Tax offences

(1) In matters of taxes and duties, customs and foreign exchange, extradition shall be granted in accordance with the provisions of the applicable international agreement, for offences corresponding, under the law of the Romanian State, to offences of the same nature.

(2) Extradition may not be refused on the ground that Romanian law does not impose the same type of duties or taxes or does not contain the same type of regulations on duties and taxes, customs or foreign exchange as the law of the requesting State.

³⁴⁴ Lege nr. 6 din 18 februarie 2021 privind stabilirea unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2017/1.939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO)

³⁴⁵ **Articolul 14**

(1) În aplicarea prevederilor art. 33 alin. (2) din Regulamentul EPPO, Parchetul European poate propune judecătorului competent potrivit dispozițiilor art. 89 alin. (3) din Legea nr. 302/2004, republicată, să emită un mandat european de arestare.

(2) În aplicarea dispozițiilor art. 104 alin. (7) din Regulamentul EPPO, Parchetul European poate sesiza instanța română competentă potrivit capitolului II secțiunea a 2-a din titlul II al Legii nr. 302/2004, republicată, pentru a dispune darea în urmărire internațională, respectiv să propună Ministerului Justiției să solicite extrădarea unei persoane care se sustrage de la urmărire penală într-o cauză a Parchetului European sau care se sustrage de la judecată într-o cauză deferită judecătii de Parchetul European.

³⁴⁶ **Articolul 27 lege nr. 302/2004 Infrațiuni fiscale**

(1) În materie de taxe și impozite, de vamă și de schimb valutar, extrădarea va fi acordată potrivit dispozițiilor înțelegerii internaționale aplicabile, pentru fapte cărora le corespund, conform legii statului român, infracțiuni de aceeași natură.

(2) Extrădarea nu poate fi refuzată pentru motivul că legea română nu impune același tip de taxe sau de impozite ori nu cuprinde același tip de reglementare în materie de taxe și impozite, de vamă sau de schimb valutar ca legislația statului solicitant.

IV. Main Provisions on Defence relating to EPPO actions concerning PIF Crime offences in Romania

Defence in the EPPO investigation and trial phase can be a “wild western territory” – especially if it comes to **transnational cases**, which are surrounded by problems like language barriers, a non-existent European defence chamber or organization requested by lawyers across the EU in order to create real **equality of arms** (*Egalitatea de arme*)³⁴⁷. The defence in normal investigations, i.e. non-primarily PIF cases is well researched and can be deduced from standard analyses and Romanian books in this area.³⁴⁸ In general the Romanian CPC contains rights to challenge the legality of evidence (Art. 106–107 CPP), the protection of privileged communications (e.g., legal professional secrecy) and the need for judicial authorization for certain coercive acts (Art. 140–146 CPP, for searches and interceptions) protects the suspect as well in EPPO proceedings.

The right to an effective defence is particularly important as an expression of **the right to a fair trial** (Article 10 in conjunction with Article 21 and 24 of the Romanian Constitution):

Article 10³⁴⁹ The right to defence CPC

- (1) The parties and main procedural subjects have the right to defend themselves or to be assisted by a lawyer.
- (2) The parties, the main procedural subjects and the lawyer have the right to benefit from the time and facilities necessary to prepare the defence.
- (3) The suspect has the right to be informed immediately and before being heard about the deed for which the criminal investigation is carried out and its legal framework. The defendant has the right to be informed immediately about the act for which the criminal action against him was initiated and its legal framework.

³⁴⁷ Article 5 Finding the truth CPC

- (1) Judicial bodies have the obligation to ensure, on the basis of evidence, the discovery of the truth regarding the facts and circumstances of the case, as well as regarding the person of the suspect or defendant.
- (2) The criminal investigation bodies have the obligation to collect and administer evidence both in favor and against the suspect or defendant. The rejection or non-recording in bad faith of the evidence proposed in favor of the suspect or the defendant is sanctioned according to the provisions of this code.

³⁴⁸ See Bosbach et al. 2022; Bicker et al. 2021, pp. 234–254.

³⁴⁹ Articolul 10 Dreptul la apărare Codul de procedură penală

- (1) Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul de a se apăra ei înșiși sau de a fi asistați de avocat.
- (2) Părțile, subiecții procesuali principali și avocatul au dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pregătirii apărării.
- (3) Suspectul are dreptul de a fi informat de îndată și înainte de a fi ascultat despre fapta pentru care se efectuează urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia. Inculpatul are dreptul de a fi informat de îndată despre fapta pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală împotriva lui și încadrarea juridică a acesteia.
- (4) Înainte de a fi ascultat, suspectului și inculpatului trebuie să li se pună în vedere că au dreptul de a nu face nicio declarație.
- (5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.
- (6) Dreptul la apărare trebuie exercitat cu bună-credință, potrivit scopului pentru care a fost recunoscut de lege.

- (4) Before being heard, the suspect and the defendant must be reminded that they have the right not to make any statement.
- (5) The judicial bodies have the obligation to ensure the full and effective exercise of the right to defence by the parties and main procedural subjects throughout the criminal process.
- (6) The right to defence must be exercised in good faith, according to the purpose for which it was recognized by law.

Romanian Constitution

Article 21³⁵⁰

- (1) Any person can turn to justice for the defence of his rights, freedoms and legitimate interests.
- (2) No law can limit the exercise of this right.
- (3) The parties have the right to a fair trial and to the resolution of the cases within a reasonable time.
- (4) Special administrative jurisdictions are optional and free of charge.

Article 24³⁵¹

- (1) The right to defence is guaranteed.
- (2) Throughout the process, the parties have the right to be assisted by a lawyer, elected or appointed ex officio.

- 4 The suspect or accused may as well contact the Romanian Commissioner for Data Protection and Freedom of Information³⁵² if the national authorities (e.g. the Romanian police) working on behalf of the EPPO infringe the data protection rights of the individual.³⁵³ In case that the EPPO infringes certain rights of the suspect a complaint to the superiors of the EDPs is possible (*Dienstaufsicht*). The following pages focus on the defence instead of the general perspective of violations of the basic rights of the individual.

³⁵⁰ **Articolul 21 Accesul liber la justiție**

- (1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept.
- (3) Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.
- (4) Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite.

³⁵¹ **Ticolul 24 Dreptul la apărare**

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

³⁵² National Authority for the Supervision of Personal Data Processing are: Headquarters in Bdul Gral Gheorghe Magheru 28–30, sector 1, postal code 010336, Bucharest Telephone: 031.805.92.11, 031.805.92.12 Fax: 031.805.96.02; Internet: www.dataprotection.ro. Accessed 31 December 2024; Email: anspdc@dataprotection.ro.

³⁵³ See <https://www.politiaromana.ro/ro/informatii-publice/protectia-datelor-cu-caracter-personal>. Accessed 31 December 2024.

1. Access to lawyers

The first analysis of PIF defence area in e.g. Germany was presented in a special handbook by *Oehmichen*.³⁵⁴ In Romania the book on the EPPO (*Parchetul European. Reglementare. Controverse. Explicații*) focuses on the national point-of-view.³⁵⁵

An online search for particular law firms (co-)specialised in PIF offences in Romania proves to be of little success. This may be due to the fact the EPPO is still a newly operating authority. At the moment defence in Crime offences seems to be a “second leg” for economic lawyers and smaller, specialized law(yer) boutiques. Main cities of bigger law firms are *Bucharest, Iasi* and other countries that have more than 100.000 inhabitants.

At this time, therefore, it is up-to-the suspect to **find a defence lawyer** experienced in the area of PIF offences at the first attempt. The lawyers itself – especially in the area of tax fraud and evasion cases might take a look into advice books for lawyers for special mandates and if he/she is not to experienced will explain the client whom to consult or eventually ask his/her Bar institution. If a situation requires **mandatory defence**, the court itself will assess the matter and decide on the requirement.

2. Defence in the investigation phase

a) Art. 26, 27 EPPO Regulation

At this point interesting aspects relating to the defence may be provisions that regulate legal assistance.

In an EU funds fraud case³⁵⁶, the Romanian court decided to reject appeals made by the defendant and the civilly liable party, affirming the legality of the indictment and the procedures leading up to the trial.³⁵⁷ The charges were based on fraudulently obtaining EU funds by submitting false documents. The court found that the procedural safeguards outlined in the CPC were followed appropriately, and no critical violations were identified that would warrant returning the case to the prosecution. The decision offers a good option to study typical defence arguments:

The defence argued that Article 102, para. 2 and 3 CPC would lead to an exclusion of illegally obtained evidence: It had therefore to be assessed, whether evidence obtained

³⁵⁴ Oehmichen 2022, § 14.

³⁵⁵ Șandru et al. 2021.

³⁵⁶ Bucharest Court of Appeal, code RJ 6243d2585: The primary offence under review was fraud involving European Union (EU) funds, which is classified under Article 18/1 of Law No. 78/2000, specifically concerning 11 material acts of fraud involving falsified documents in connection with reimbursement requests and false notifications to a contracting authority. These acts were related to a project managed by Asociația Manufuture, and the accused was charged with submitting false information to obtain funding.

³⁵⁷ Bucharest Court of Appeal, code RJ 6243d2585.

through improper means during the investigation should be excluded. The court reaffirmed the importance of excluding evidence if it was gathered unlawfully, ensuring the rights of the accused were not violated. As second argument, the lawyer confronted the court with arguments about the **regularity of the indictment**, asserting that the description of facts was insufficient, and that the legal verification by the prosecutor was inadequate. However, the court found no significant irregularities that would affect the indictment's validity. Any EDP should pay attention to the thresholds established by Art. 328 and 286 CPC.³⁵⁸

11 Art. 344 para 2 and 3 CPC offered the defence the option to check the **procedural legality** during preliminary chamber. All procedural actions during the preliminary chamber had to be studied whether the evidence had been legally administered and whether the indictment met the legal requirements. Thus, it is typical that the defence questions the legality of the prosecution. In fact the arguments of the defence were unfounded according to Art. 345 CPC.³⁵⁹

12 In the following the relevant provisions of the Romanian Criminal Procedure Code (*Codul de procedură penală*) on the defence are presented:

b) Input from Regulation 2017/1939

13 Access to the EPPO case file for suspects, accused persons, and their lawyers is governed by (EU) 2017/1939. It provides in general that access is granted by the handling Romanian EDP in accordance with the Romanian law where the prosecutor operates. Thus, there is no uniform EU-wide right to access under the Regulation itself; instead, national procedural law governs the scope and timing of access.

aa. Access to national case file

14 The access to the national case file can be requested by the defence counsel.

bb. Access to EPPO case file

15 As outlined, the access to the EPPO case file is predominantly regulated by the EPPO Regulation itself but it is although influenced by national law because the EDPs need to transfer their national case file to the electronic (version of the) EPPO case file (in some cases manually).

16 Art. 45 EPPO Regulation regulates case files and the handling of them by the EPPO. Here, Art. 45 para 2 subpara 2 sentence 2 grants suspects and accused person as well as other persons involved in the proceedings access to the case file of the EPPO by the

³⁵⁸ Ibid.

³⁵⁹ Ibid.

handling EDP in accordance with the applicable national law (of the Member State where the handling EDP is competent). Therefore, the provisions listed above are considered applicable to EPPO case files as well.

The ECtHR decided once a case, which involved Romanian authorities: “69. The Court points out that Article 6 § 3 (b) of the Convention secures to everyone charged with a criminal offence the right **to have adequate time and facilities for the preparation of his defence**. Moreover, the “facilities” to be provided to everyone charged with an offence include the possibility of being informed, for the purposes of preparing his defence, of the result of the investigations carried out throughout the proceedings. The Court reiterates that it has already found that unrestricted access to the case file and unrestricted use of any notes, including, if necessary, the possibility of obtaining copies of relevant documents, are important guarantees of a fair trial. The failure to afford such access has weighed, in the Court’s assessment, in favour of the finding that the principle of equality of arms had been breached (see *Matyjek v. Poland*, no. 38184/03, §§ 59 nd 63, ECHR 2007-V, and *Luboch v. Poland*, no. 37469/05, §§ 64 and 68, 15 January 2008). 71. In the present case the Court notes that the applicant’s lawyers were unable **to gain direct access to the case file** until a late stage; they were not initially provided with a copy of the indictment (see paragraphs 24 and 40 above). Moreover, they could not obtain either a copy of the transcripts of the recordings of the tapped phone calls or a taped copy of the tapped phone calls used as evidence in the file. In this respect, the applicant’s lawyers submitted numerous requests to the domestic courts for access to the file. The Court also notes that the lack of access to the file, which caused difficulties in the preparation of the defence, was exactly the reason advanced by the applicant’s lawyers for seeking to withdraw their representation of the applicant.”³⁶⁰

17

3. Defence while investigation is under-way, Art. 28–33 EPPO Regulation

Art. 30 EPPO Regulation cases are the most intrusive ones and therefore require a strict control from the perspective of the defence.

18

a) In cases involving investigative measures of Art. 30 EPPO-Regulation

Measures based on Art. 30 para 1 (a) may potentially infringe the right to the inviolability of premises of the owner. Thus the EDP must respect the national procedural rules for gaining access to premises etc. under the Romanian CPC, which governs the access (see above → Art. 30). Moreover the Romanian Constitution contains general rights of people, who live in a domicile, which need to be respected as basic rights.

19

³⁶⁰ ECtHR, Case of *Beraru v Romania*, Application no. 40107/04, mn. 69–71.

Article 27 Romanian Constitution The inviolability of the domicile

(1)³⁶¹ Domicile and residence are inviolable. No one can enter or stay in a person's home or residence without their consent.

(2) The provisions of paragraph (1) may be derogated by law for the following situations:

- a) the execution of an arrest warrant or a court decision;
- b) removing a danger regarding a person's life, physical integrity or assets;
- c) defence of national security or public order;
- d) preventing the spread of an epidemic.

(3) The search is ordered by the judge and is carried out under the conditions and in the forms provided by law.

(4) Searches during the night are prohibited, except in the case of flagrant crimes.

20 Measures based on Art. 30 para 1 (b), (c) and (d) may infringe the basic right of the suspect in connection to private property:

21 Article 44 The right to private property

(1)³⁶² Property rights, as well as claims on the state, are guaranteed. The content and limits of these rights are established by law.

³⁶¹ **Articolul 27 Inviolabilitatea domiciliului**

(1) Domiciliul și reședința sunt inviolabile. Nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul ori în reședința unei persoane fără învoirea acesteia.

(2) De la prevederile alineatului (1) se poate deroga prin lege pentru următoarele situații:

- a) executarea unui mandat de arestare sau a unei hotărâri judecătorești;
- b) înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane;
- c) apărarea securității naționale sau a ordinii publice;
- d) prevenirea răspândirii unei epidemii.

(3) Percheziția se dispune de judecător și se efectuează în condițiile și în formele prevăzute de lege.

(4) Perchezițiile în timpul nopții sunt interzise, în afară de cazul infracțiunilor flagrante.

³⁶² **Articolul 44 Dreptul de proprietate privată**

(1) Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.

(2) Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii pot dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor numai în condițiile rezultate din aderarea României la Uniunea Europeană și din alte tratate internaționale la care România este parte, pe bază de reciprocitate, în condițiile prevăzute prin lege organică, precum și prin moștenire legală.

(3) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(4) Sunt interzise naționalizarea sau orice alte măsuri de trecere silită în proprietate publică a unor bunuri pe baza apartenenței sociale, etnice, religioase, politice sau de altă natură discriminatorie a titularilor.

(5) Pentru lucrări de interes general, autoritatea publică poate folosi subsolul oricărei proprietăți imobiliare, cu obligația de a despăgubi proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru alte daune imputabile autorității.

(6) Despăgubirile prevăzute în alineatele (3) și (5) se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin justiție.

(7) Dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii sau obiceiului, revin proprietarului.

(8) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

- (2) Private property is guaranteed and equally protected by the law, regardless of the owner. Foreign citizens and stateless persons can acquire the right of private ownership of land only under the conditions resulting from Romania's accession to the European Union and from other international treaties to which Romania is a party, on the basis of reciprocity, under the conditions provided for by organic law, as well as by legal inheritance.
- (3) No one can be expropriated except for a cause of public utility, established according to the law, with fair and prior compensation.
- (4) Nationalization or any other measures of forced transfer into public ownership of assets based on the social, ethnic, religious, political or other discriminatory nature of the owners are prohibited.
- (5) For works of general interest, the public authority may use the basement of any immovable property, with the obligation to compensate the owner for damages to the soil, plantations or constructions, as well as for other damages attributable to the authority.
- (6) The compensations provided for in paragraphs (3) and (5) are established by common agreement with the owner or, in case of divergence, by the courts.
- (7) The property right obliges to comply with the tasks regarding environmental protection and ensuring good neighbourliness, as well as to comply with the other tasks that, according to the law or custom, belong to the owner.
- (8) Lawfully acquired property cannot be confiscated. The lawful character of the acquisition is presumed.
- (9) Goods intended for, used or resulting from crimes or misdemeanours can be confiscated only under the law.

Measures based on Art. 30 para 1 (e) e.g. infringe the fundamental right of a suspect to the secret of correspondence, which is stipulated by the Romanian Constitution:

Article 28 The secret of correspondence

The secrecy of letters, telegrams, other postal items, telephone conversations and other legal means of communication is inviolable.

b) Defence in Cross-Border Cases if the suspect is not from Romania or does not speak the Language

The EPPO Adoption Act refers to the defence in cross-border cases in an indirect way. A main problem might be the language of the suspect or later the accused. The CPC foresees the following:

(9) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

25

Article 12³⁶³ The official language and the right to an interpreter

- (1) The official language in criminal proceedings is Romanian.
- (2) Romanian citizens belonging to national minorities have the right to express themselves in their native language before the courts, procedural documents being drawn up in Romanian.
- (3) The parties and procedural subjects who do not speak or understand the Romanian language or cannot express themselves are guaranteed, free of charge, the opportunity to learn about the parts of the file, to speak, as well as to present conclusions in court, through an interpreter. In cases where legal assistance is mandatory, the suspect or defendant is provided free of charge with the opportunity to communicate, through an interpreter, with the lawyer in order to prepare the hearing, to introduce an appeal or any other request related to the resolution of the case.
- (4) Authorized interpreters are used in judicial proceedings, according to the law. They are included in the category of interpreters and authorized translators, according to the law.

c) Defence in case of arrest and pre-trial detention, Art. 33 EPPO Regulation

26

Romanian Constitution

Article 23 Individual freedom

- (1) Individual freedom and the safety of the person are inviolable.
- (2) The search, detention or arrest of a person is allowed only in the cases and with the procedure provided by law.
- (3) Detention **cannot exceed 24 hours**.
- (4) Preventive arrest is **ordered by the judge** and only during the criminal trial.
- (5) During the criminal investigation, **preventive arrest** can be ordered for a maximum of **30 days** and can be **extended by a maximum of 30 days**, without the total duration exceeding a reasonable term, and no more than 180 days.
- (6) During the trial phase, the court is obliged, according to the law, to **verify periodically**, and no later than 60 days, the legality and validity of the preventive arrest and order, immediately, the release of the defendant, if the grounds that have determined the

³⁶³ **Articolul 12 Limba oficială și dreptul la interpret**

- (1) Limba oficială în procesul penal este limba română.
- (2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, actele procedurale întocmindu-se în limba română.
- (3) Părților și subiecților procesuali care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, de a vorbi, precum și de a pune concluzii în instanță, prin interpret. În cazurile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se asigură în mod gratuit posibilitatea de a comunica, prin interpret, cu avocatul în vederea pregătirii audierii, a introducerii unei căi de atac sau a oricărei altei cereri ce ține de soluționarea cauzei.
- (4) În cadrul procedurilor judiciare se folosesc interpreți autorizați, potrivit legii. Sunt incluși în categoria interpreților și traducătorii autorizați, potrivit legii.

preventive arrest have ceased or if the court finds that there are no new grounds justifying the maintenance of the deprivation of liberty.

(7) The decisions of the court regarding the measure of preventive arrest are **subject to the appeals provided by law**.

(8) The detained or arrested person is immediately informed, **in the language he understands**, of the reasons for the detention or arrest, and the charge, in the shortest possible time; the accusation is made known only in the presence of a lawyer, elected or appointed *ex officio*.

(9) The release of the detained or arrested person is mandatory, if the reasons for these measures have disappeared, as well as in other situations provided by law.

(10) The person under preventive arrest has the right to **request his provisional release, under judicial control or on bail**.

(11) Until the conviction is final, the person is **considered innocent**.

(12) No punishment can be established or applied except under the conditions and on the basis of the law.

(13) The custodial sanction can only be of a criminal nature.

d) Defence in Indictment phase and the trial phase

There are no specific provisions regarding the defence rights except Art. 41 referring to national procedural rules during the prosecution phase. The general provisions apply accordingly to the phase where the case finds itself. During the prosecution phase the defence can propose evidence, challenge acts, access the case file based on the general provisions abovementioned.

With regard to the **territory of Romania**, we refer to the provisions on the application of Romanian criminal law in space, mainly Art. 8 of the Criminal Code, suggestively entitled territoriality of criminal law. According to Art. 8 para 2, the territory of Romania shall be understood to **mean the area of land, territorial sea and waters with the soil, subsoil and airspace between the state borders**. The offence shall also be deemed to have been committed on the territory of Romania if it is committed on a vessel flying the Romanian flag or on an aircraft registered in Romania.

27

Finally, Art. 8 para 4 of the Criminal Code provides that the offence is also deemed to have been committed on the territory of Romania when an act of execution, instigation or complicity was carried out on that territory or on a vessel flying a Romanian flag or on an aircraft registered in Romania, or when the result of the offence was produced, even in part. In concrete terms, even the action of a participant, whether instigator or accomplice, carried out on the territory of a Member State, in a criminal activity carried out almost entirely on the territory of third countries, may give rise to **EPPO competence**.

28

- 29 In our view, there is no reason why **EPPO's territorial competence** should not be exercised in full accordance with the territorial competence of the Member States and the concrete modalities of its existence under national law as Art. 11 PIF Directive requests. Thus, the EPPO will also have competence, at least for the situation of Romania, for those facts whose consequences are produced, in whole or in part, on the territory of the state.
- 30 The concrete situation of territorial competence is adaptable for each Member State according to its own legislation. In this respect, we consider that no general reasoning can be expressed as to the existence (or absence) of EPPO competence if only the action occurs, partially or totally, on the territory of a MS. The attribute conferring competence on a body will be entirely dependent on the national law of each State, i.e. whether or not national jurisdiction is recognised in this respect. National jurisdiction will also entail the jurisdiction of the EPPO. As stated above, the lack of such competence cannot be remedied by the provisions of the Regulation.
- 31 It is therefore noted that, although the **material jurisdiction of the EPPO** (Art. 22, 25) is subject to significant limitations, as regards territorial jurisdiction, its definition under Art. 23 of the Regulation requires the EPPO to have the widest possible reach to effectively fight EU frauds.
- 32 Regarding the territorial competence of the EPPO between different parts of Romania, according to the Annex of the Law no. 6 from 2021 for every district from Romania is mentioned the **competent Tribunal**: Bucharest, Cluj, Iasi and Timis. The superior Courts of these instances are Court of Appeal of Bucharest, Cluj, Iasi and Timisoara.

4. Determining the jurisdiction via the gravity of the PIF offence

a) Specialized Economic Chambers of a *instanta penala/ Curtea de Apel*

- 33 **Article 38 The competence of the court of appeal**
 (1) The Court of Appeal judges in the first instance:
 (a) the crimes provided for by the Criminal Code in art. 394–397, 399–412 and 438–445;
 (b) offenses regarding the national security of Romania, provided for in special laws;
 (c) crimes committed by judges from the courts, tribunals and prosecutors from the prosecutor's offices that operate alongside these courts;
 (d) crimes committed by lawyers, public notaries, bailiffs, financial controllers of the Court of Accounts, as well as external public auditors;
 (e) crimes committed by the heads of religious cults organized under the law and by other members of the high clergy, who have at least the rank of hierarch or its equivalent;

- (f) crimes committed by assistant magistrates from the High Court of Cassation and Justice, by judges from the courts of appeal and the Military Court of Appeal, as well as by prosecutors from the prosecutor's offices attached to these courts;
- (g) crimes committed by the members of the Court of Accounts, the president of the Legislative Council, the People's Advocate, the deputies of the People's Advocate and the quaestors;
- (h) relocation requests, in the cases provided by law.
- (2) The Court of Appeal hears appeals against criminal judgments pronounced in the first instance by judges and tribunals.
- (3) The Court of Appeal resolves conflicts of jurisdiction arising between the courts in its constituency, other than those provided for in art. 36 para. (2), as well as the appeals filed against the decisions issued by the courts in the cases provided by law.
- (4) The Court of Appeal also resolves other specific cases provided for by law.

Article 40 The jurisdiction of the High Court of Cassation and Justice

- (1) The High Court of Cassation and Justice judges in the first instance the crimes of high treason, crimes committed by senators, deputies and members from Romania in the European Parliament, by members of the Government, by judges of the Constitutional Court, by members of the Superior Council of Magistracy, by judges The High Court of Cassation and Justice and the prosecutors from the Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice.
- (2) The High Court of Cassation and Justice hears appeals against the criminal judgments pronounced in the first instance by the courts of appeal, the military courts of appeal and the criminal section of the High Court of Cassation and Justice.
- (3) The High Court of Cassation and Justice hears cassation appeals against final criminal decisions, as well as appeals in the interest of the law.
- (4) The High Court of Cassation and Justice resolves conflicts of jurisdiction in cases in which it is the superior court common to the courts in conflict, cases in which the course of justice is interrupted, requests for relocation in cases provided for by law, as well as appeals against the decisions issued by the courts of appeal in the cases provided by law.
- (5) The High Court of Cassation and Justice also resolves other specific cases provided for by law.

Section 2 Territorial jurisdiction of the courts

Article 41 Jurisdiction for crimes committed on the territory of Romania

- (1) Jurisdiction by territory is determined, in order, by:
 - (a) place of commission of the crime;
 - (b) the place where the suspect or defendant was caught;
 - (c) the residence of the suspect or the accused natural person or, as the case may be, the headquarters of the accused legal person, at the time when he committed the act;

- (d) the home or, as the case may be, the headquarters of the injured person.
- (2) The place where the crime was committed means the place where the criminal activity took place, in whole or in part, or the place where its aftermath occurred.
- (3) If, according to para. (2), a crime was committed in the jurisdiction of several courts, any of which is competent to judge it.
- (4) When none of the places provided for in para. (1) is not known or when two or more courts are successively notified of those provided for in para. (1), the competence rests with the first notified court.
- (5) The order of priority provided for in para. (1) applies in the event that two or more courts are notified simultaneously or the criminal investigation was carried out in violation of this order.
- (6) The offense committed on a ship under the Romanian flag is under the jurisdiction of the court in whose jurisdiction is the first Romanian port where the ship docks, unless otherwise provided by law.
- (7) The offense committed on an aircraft registered in Romania is under the jurisdiction of the court in whose jurisdiction is the first place of landing on Romanian territory.
- (8) If the ship does not anchor in a Romanian port or if the aircraft does not land on Romanian territory, and the competence cannot be determined according to par. (1), the competence is that provided for in para. (4).

Article 42 Jurisdiction for crimes committed outside the territory of Romania

- (1) Offenses committed outside the territory of Romania are judged by the courts in whose jurisdiction is the residence of the suspect or the accused natural person or, as the case may be, the registered office of the accused legal person.
- (2) If the defendant does not live or, as the case may be, does not have its seat in Romania, and the crime is under the jurisdiction of the court, it is tried by the District Court of Bucharest 2, and in other cases, by the competent court according to the matter or according to the quality of the person in the municipality Bucharest, except when the law provides otherwise.
- (3) The crime committed on a ship is under the jurisdiction of the court in whose jurisdiction is the first Romanian port where the ship anchors, unless otherwise provided by law.
- (4) The crime committed on an aircraft is under the jurisdiction of the court in whose jurisdiction is the first place of landing on Romanian territory.
- (5) If the ship does not anchor in a Romanian port or if the aircraft does not land on Romanian territory, the jurisdiction is that provided for in paragraph (1) and (2), unless the law provides otherwise.

b) Challenging the Competence of the Court

Challenging the competence of the court might be needed as it ensures that the competent court decides. Like in Germany (s. 338 no 1 CPC) **an appeal under Romanian law** is possible if the judge deciding is not competent to judge the accused's case.

The question of the **validity of the prosecution** acts carried out by a non-competent prosecutors (bodies), as a result of the application of the provisions of the EPPO Regulation is an extremely broad one. As a matter of principle, Art. 13 of the Romanian Criminal Procedure Code stipulates that the criminal procedure law applies in criminal proceedings to acts performed and measures ordered, from the time of its entry into force until the time it expires, except for the situations provided for in the transitional provisions.

34

Thus, in the absence of provisions to the contrary, the previously competent prosecution authorities have the ability to lose their material jurisdiction over the offences referred to in Art. 22 of the Regulation. However, the procedural acts carried out and the measures ordered up to that point retain their validity under the general rules of the Romanian Criminal Procedure Code. Most likely, the operationalisation of the EPPO should also bring with it a number of transitional rules, including jurisdiction/competence, which will anchor these disputes, which is why we will not insist on this analysis now.

35

Given the situation of a functioning EPPO, the question arises as to the validity of the acts of prosecution carried out by the competent national bodies under the old rules of the Romanian Criminal Procedure Code.

36

Romanian legislators have not sanctioned with **absolute nullity** the situations concerning the material jurisdiction and personal jurisdiction of the prosecution bodies, pointing with such a sanction exclusively with regard to the activity of the courts, and only under certain conditions, respectively when the trial is conducted by a court inferior to the legally competent one.

37

However, the **Constitutional Court** held that the legislative solution contained in the provisions of **Art. 281 para 1 let. b)** of the Romanian Criminal Procedure Code, which does not regulate in the category of absolute nullity the violation of the provisions relating to the material and personal competence of the prosecution body, is **unconstitutional**. (See → C.C.R., Decision no. 302/2017 on the exception of unconstitutionality of the provisions of Art. 281 para. (1) letter b) of the Code of Criminal Procedure, published in M. Of. no. 566 of 17 July 2017.)

38

- 39 At the same time, the **sanction of absolute nullity** will also apply in those cases where the EPPO would carry out criminal prosecutions in relation to offences falling within the competence of the national specialised structures, without a lawful exercise of the competence by the EPPO.
- 40 For all these reasons, procedural acts and measures ordered by non-competent national prosecution authorities, in the conditions mentioned above, will be absolutely null and void, at least in regard to the Romanian legislation.
- 41 When the EPPO Regulation speaks of the possibility for the European Prosecutor to **invoke its competence**, the prosecution acts and measures ordered, prior to the exercise of the competence by the competent national prosecution authorities, must remain valid. In this situation, as a rule, only acts and measures ordered by national prosecution authorities after EPPO has invoked its competence will be absolutely null and void.
- 42 In practice, any party involved in the criminal proceeding may invoke the exception of lack of competence of the investigation body in any stage of the proceeding. During the investigation phase if the problem of lack of competence is raised, the prosecutor could or must (see Art. 22–27) send the investigation case file to the competent authority.
- 43 If the exception of lack of competence of the investigation body is raised after the indictment is issued and the case is sent for prosecution, according to the above-mentioned Constitutional Court’ jurisprudence the judge is obliged to sanction the lack of competence with absolute nullity and to annul all the acts issued by an not competent authority.
- 44 Taking into consideration that the matter of competence is considered by Romanian legislator of public interest, the exception of lack of competence could be raised in any stage of the proceeding until the judge issues his final decision. Also territorial competence can be challenged in the same manner. Any party that considers that in the case file exists a violation of competence (territorial/material or personal) shall raise the **exception of lack of competence** by filling a request.

5. Other defence strategies and relevant provisions

- 45 **Article 205 The appeal against the rulings by which preventive measures are ordered in the preliminary chamber procedure CPC**
(1)³⁶⁴ Against the rulings by which the judge of the preliminary chamber of the court seized with the indictment orders preventive measures, the defendant and the prosecutor

³⁶⁴ **Articolul 205**Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în procedura camerei preliminare Codul Procedura Penale

can file an appeal, within 48 of hours from the pronouncement or, as the case may be, from the communication. The appeal is submitted to the judge of the preliminary chamber who issued the contested decision and is submitted, together with the case file, to the judge of the preliminary chamber of the hierarchically higher court, within 48 hours of registration. (on 02–05–2016, Paragraph (1) of art. 205 was amended by point 4 of the single article of LAW no. 75 of April 28, 2016, published in the Official Gazette no. 334 of April 29, 2016, which amends Article I of Emergency Ordinance No. 82 of December 10, 2014, published in the Official Gazette No. 911 of December 15, 2014.)

(2) Appeals against the decisions by which the judge of the preliminary chamber of the High Court of Cassation and Justice orders in the procedure of the preliminary chamber on preventive measures are resolved by another panel of the same court, in accordance with the law. (on 01–02–2014, Paragraph (2) of art. 205 was amended by point 135 of art. 102, Title III of Law no. 255 of July 19, 2013, published in the Official Gazette no. 515 of 14 August 2013.)

(3) The appeal filed against the conclusion by which the taking or maintenance of a preventive measure was ordered or by which it was ascertained its legal termination is not suspensive of execution.

(4) The appeal filed by the defendant shall be resolved within 5 days after the registration.

(5)³⁶⁵ The appeal filed by the prosecutor against the conclusion ordering the revocation of a preventive measure or the replacement of a preventive measure with another preventive measure shall be resolved before the expiration of the duration of the previously ordered preventive measure.

(1) Împotriva încheierilor prin care judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată cu rechizitoriu dispune asupra măsurilor preventive, inculpatul și procurorul pot formula contestație, în termen de 48 de ore de la pronunțare sau, după caz, de la comunicare. Contestația se depune la judecătorul de cameră preliminară care a pronunțat încheierea atacată și se înaintează, împreună cu dosarul cauzei, judecătorului de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară, în termen de 48 de ore de la înregistrare. (la 02–05–2016, Alin. (1) al art. 205 a fost modificat de pct. 4 al art. unic din LEGEA nr. 75 din 28 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 334 din 29 aprilie 2016, care modifică art. I din Ordonanța de Urgență nr. 82 din 10 decembrie 2014, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 911 din 15 decembrie 2014.

(2) Contestațiile împotriva încheierilor prin care judecătorul de cameră preliminară de la Înalta Curte de Casație și Justiție dispune în procedura camerei preliminare asupra măsurilor preventive se soluționează de un alt complet al aceleiași instanțe, în condițiile legii. (la 01–02–2014, Alin. (2) al art. 205 a fost modificat de pct. 135 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013.)

(3) Contestația formulată împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea sau menținerea unei măsuri preventive ori prin care s-a constatat încetarea de drept a acesteia nu este suspensivă de executare.

(4) Contestația formulată de inculpat se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare.

³⁶⁵ (5) Contestația formulată de procuror împotriva încheierii prin care s-a dispus revocarea unei măsuri preventive sau înlocuirea unei măsuri preventive cu o altă măsură preventivă se soluționează înainte de expirarea duratei măsurii preventive dispuse anterior.

(6) În vederea soluționării contestației, inculpatul se citează. (la 01–02–2014, Alin. (6) al art. 205 a fost modificat de pct. 135 al art. 102, Titlul III din Legea nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013.)

- (6) In order to resolve the appeal, the defendant is cited. (on 01–02–2014, Paragraph (6) of art. 205 was amended by point 135 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of July 19, 2013, published in the Official Gazette no. 515 of 14 August 2013.)
- (7) The provisions of art. 204 para. (7) shall apply accordingly. (on 05–23–2016, Paragraph (7) of art. 205 was amended by point 40 of art. II of Emergency Ordinance no. 18 of May 18, 2016, published in the Official Gazette no. 389 of May 23 2016.)
- (8) In all cases, it is mandatory to provide legal assistance for the defendant by a lawyer, elected or appointed ex officio.
- (9) The participation of the prosecutor is mandatory.
- (10) If the conditions provided for by law are met, with the settlement the appeal can be ordered to take one of the preventive measures provided for in art. 202 para. (4) lit. b)–d) or increasing the amount of the bail. (on 01–02–2014, Paragraph (10) of art. 205 was amended by point 135 of art. 102, Title III of LAW no. 255 of July 19, 2013, published in the Official Gazette no. 515 of 14 August 2013.)

- 46 In sum, EPPO proceedings, the right to defence is shaped by both Romanian procedural safeguards and the EPPO Regulation. Defence rights such as access to legal counsel, the right to silence, and adequate time and facilities to prepare the defence are guaranteed by the Romanian CPC. These rights apply fully in EPPO proceedings, where the EDP must act within the cited Romanian laws. Access to the EPPO case file is governed by Article 45 EPPO Regulation, which refers back to the **applicable procedural rules**; thus, Romanian CPC provisions on file access apply. Defence rights include challenging investigative measures, exclusion of unlawfully obtained evidence, and review mechanisms in the preliminary chamber. Coercive measures like searches or surveillance require compliance with Romanian constitutional protections for private life and property. In cross-border cases, the right to interpretation ensures procedural fairness. For arrest and detention, strict safeguards apply, including judicial oversight and rights of appeal. Jurisdiction follows national rules on territoriality and court competence. Any defence strategies in e.g. a VAT fraud case may **challenge procedural irregularities**, particularly concerning competence and unlawful measures.

(7) Dispozițiile art. 204 alin. (7) se aplică în mod corespunzător. (la 23–05–2016, Alin. (7) al art. 205 a fost modificat de pct. 40 al art. II din Ordonanța De Urgență nr. 18 din 18 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 389 din 23 mai 2016.)

(8) În toate cazurile, este obligatorie acordarea asistenței juridice pentru inculpat de către un avocat, ales sau numit din oficiu.

(9) Participarea procurorului este obligatorie.

(10) Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, odată cu soluționarea contestației se poate dispune luarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b)–d) sau majorarea cuantumului cauțiunii. (la 01–02–2014, Alin. (10) al art. 205 a fost modificat de pct. 135 al art. 102, Titlul III din LEGEA nr. 255 din 19 iulie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 515 din 14 august 2013.)

C. OLAF-Regulation

I. General Introduction: Investigation Powers and National Law Related to OLAF in Romania (Art. 3–8 OLAF Regulation)

OLAF's task and role as well as its actions are determined primarily by Union law but OLAF acts in mixed situation with national (procedural) law while **enforcing EU law**.¹ The history of OLAF is connected to this situation and it can be traced back to the early 2000s and OLAF's predecessor **UCLAF** and the situation during the drafts of a **Corpus Juris**.²

OLAF has a **renewed role** within the changed anti-fraud architecture of the Union in the 2020s and is an important actor against fraud within the Multi-annual framework legislation and the Union's policies, which depend on the action of the Member States and the agreements concluded on the political levels. The task of OLAF is it, e.g. in complementary investigations with the EPPO to "to facilitate the adoption of precautionary administrative measures or to take administrative action"³.

Under **Romanian Government Ordinance No. 66/2011** on the Prevention, Detection, and Sanctioning of Fraud and Corruption in the use of European Funds, OLAF is informed of **potential fraud or irregularities** through various information mechanisms by national authorities and individuals. The ordinance outlines several procedures and responsibilities that facilitate the **reporting and communication** of irregularities to OLAF:

Chapter VII Activity of reporting irregularities

Article 58

(1) In application of the provisions of the European regulations, Romania is obliged to report to the European Commission – OLAF all cases of irregularities which have been the subject of a primary administrative finding, within the time limits and respecting the thresholds and exceptions provided for in the European regulations, respectively in the financing memoranda and agreements.

(2) For the purposes of this Emergency Ordinance, the following shall be considered as primary administrative finding acts: a) the report of the competent authorities referred

¹ See Bovend'Eerd 2024, p. 13 et seq. on enforcement of EU law and his explanation of "composite enforcement procedures". See Ntziouni-Doumas 2024 (pre-print). If in some cases below the Union legal text is not presented in full length, it can be obtained via Eur-lex. We concentrate on the most relevant paragraphs in connection to national law, thus where EU law takes into account applicable national law.

² See Hofmann and Stoykov 2020, pp. 268–271 and the Preamble as well as Art. 1 OLAF Regulation; On the role of the Corpus Juris see Manacorda 2003; Vervaele 2003, pp. 113–139; Bovend'Eerd 2024, p. 80.

³ See Wahl, eucrim, Complementary Investigation: OLAF and EPPO Successfully Cooperated, <https://eucrim.eu/news/complementary-investigation-olaf-and-eppo-successfully-cooperated/>. Accessed 31 May 2025.

to in Article 20 establishing irregularities and establishing budgetary claims and the finding document issued by the Audit Authority in application of the provisions of Article 24, which are also administrative acts within the meaning of Law no. 554/2004, with subsequent amendments and additions; b) the control act issued by DLAF and the inspection report issued by OLAF.

(3) In applying the provisions of the agreements signed with other international public donors, Romania is obliged to report all cases of irregularities according to the specific rules established with them.

Article 59

(1) At national level, the reporting of irregularities to the European Commission provided for in European legislation is coordinated by DLAF.

(2) The format, deadlines and procedure applicable at national level for reporting shall be laid down for each financial instrument in a manual drawn up by DLAF on the basis of European regulations and OLAF's instructions and procedures.

(3) In the case of other international public donors, the reporting of irregularities at national level is governed by the implementation agreements for the funds they provide.

- 5 If this information is received from the **competent Unit**, according to OLAF's programme, it will follow a certain procedure: There should be ongoing communication between DALF, the national authorities, e.g. the National Trade Register Office⁴ and OLAF to ensure that all relevant information is shared and that OLAF can act upon it as necessary. If OLAF decides to open an investigation based on information received from various sources, including Romanian authorities, whistleblowers, EU institutions, or its own analysis, it will follow its pre-established internal structure. From what is known from Supervisory Committee analysis, is that OLAF conducts a **preliminary assessment** to determine whether there are sufficient grounds to proceed with a full investigation. This involves evaluating the information and assessing the potential impact of the case on the EU budget and policies. OLAF as a *de facto* **administrative investigation body**, acts similar to national administrative authorities as it was originally "designed" from UCLAF, which was organized like a typical anti-fraud bureau.⁵
- 6 The **decision to open a case** will usually be made if there is a reasonable suspicion of an irregularity, such as fraud, corruption, or serious misconduct affecting the EU budget.

⁴ See OLAF, Press Release, 22 May 2025, OLAF and the Romanian National Trade Register Office (ONRC) signed a bilateral agreement to facilitate access to national company data for the purpose of anti-fraud investigations. For OLAF it is highly important to have access to national databases for their final reports. A Technical Workshop on Digital Anti-Fraud Tools took place.

⁵ Hofmann and Stoykov 2020, pp. 268–271; Bartsiotas and Achamkulangare 2016; Bovend'Eerd 2024, p. 21 et seq, 25: "The notion of 'compositeness' or 'composite procedures' has its footing in EU administrative law in which it is used to interlink decision-making (and enforcement) by EU and national administrative authorities."

OLAF can obtain more information by requesting document. The Internal Unit and competent investigator may request relevant documents from involved parties, including EU institutions, Member States, or other organizations. This can include financial records, project documents, correspondence, and other pertinent information.⁶ It can conduct interviews and collect statements. OLAF may conduct interviews with individuals involved in the case, including witnesses, suspects, and experts, which involves **national law and national procedures**.⁷ In the end this might help gather testimonies and statements that are crucial for the investigation. According to the organigramme and known from conferences OLAF typically forms dedicated **case teams** comprising investigators, legal experts, and analysts. These teams work together to conduct the investigation, analyse evidence, and prepare reports.⁸

7

A fundamental possibility of OLAF is it, finally to conduct **on-site inspections**. OLAF can carry out on-site inspections or visits to verify the information and gather evidence directly from the field.⁹ This may involve visiting project sites, offices, or other relevant locations.

8

The main focus within this volume is that OLAF works closely with national authorities. This includes police, judiciary, and specialized anti-corruption agencies, such as **DALF** in Romania. This collaboration is essential for gathering evidence, conducting joint investigations, and ensuring that legal procedures are followed. How can OLAF achieve this and what are the relevant national authorities, the applicable law and the national procedures?

9

OLAF may use **country mini-profiles to ensure coherence**, which are summarized profiles of Member States that provide context on the national legal and administrative frameworks.¹⁰ These profiles help OLAF understand the specific environment in which the alleged fraud or irregularity occurred.

10

⁶ CROAfcos 2018, p. 18. online: https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/zastita/WEB_HERCULE_III_Prezentacije_A4_2307_FINAL.pdf. Accessed 31 December 2024.

⁷ How important this is, was once expressed by the Supervisory Committee, Opinion 1/2016, p. 5: “(8) In this context, the Committee recalls that OLAF shall at multiple stages of its activities comply with national legal orders, not only at the early stage of the case selection process, but also during the investigations themselves, the review process and within the framework of the follow-up on the recommendations made by OLAF to national judicial authorities. Therefore, national legal experts from various Member States are particularly important for the performance of OLAF’s missions in conformity with the Rule of law.”

⁸ Deduction from Notice of Open Competition Epsa/Ad/395/21 – Administrators (Ad 7) in the following fields: Field 1: Digital forensics Field 2: Operational and strategic analysis. (2021/C 405 A/02).

⁹ See below → Art. 3 OLAF Regulation.

¹⁰ See Supervisory Committee, Opinion 1/2016, p. 2: “In-house legal experts contribute to strengthening OLAF’s capacity for the correct application of national law and the development of EU-wide capacities in the fight against fraud. OLAF should therefore continue recruiting EU staff with certified legal qualifications in the related language. The Committee considers that it is not possible to compensate for the lack of internal national legal

- 11 In addition to that OLAF and its investigators shall follow internal guidelines¹¹, manuals on procedures¹² reports and working arrangements with union partners¹³ as well as Administrative Cooperation Agreements (ACAs) with national partners, EU external actors¹⁴. OLAF issues compendia, researches itself, organizes meetings and conferences and workshops for its national partners. All of these non-binding guides and handbooks might be useful in the course of investigations.¹⁵ The statistics on latest actions and the past year can be deduced from the OLAF Reports, equal to the new EPPO's annual report and the PIF Report, which is issued by the EU Commission in close cooperation with OLAF, IBOAs and the EPPO as well as the input from ECA and national AFCOS, governments and researchers.
- 12 OLAF is well accommodated in the Union anti-fraud architecture these days and the academic research is extensive and long lasting since the 2000s.¹⁶
- 13 Last decade's landmark judgement "*Sigma Orionis SA vs European Commission*", decided by the European General Court¹⁷, clarified the application of national law and Union law¹⁸ in relation to external investigations of OLAF.¹⁹ In the light of this jurisprudence the resistance to the actions of OLAF, in order to awaken national law, might be a defence strategy that Economic operators use. If this is the case, OLAF has to rely on national homologue investigators and thus as well limitations, thresholds and conditions of national law i.e., investigative powers in various areas of budget spending and structural funds (direct management) and revenue-related obligations (indirect manage-

experts through internal training for non-lawyers or limited supporting documentation, such as the "Country mini-profiles" available on OLAF's intranet and reviewed by the Committee. In this regard, the Committee welcomes the EPSO on-going specialized competitions."

¹¹ See EU Commission 2021; EU Commission 2016.

¹² Brünér 2009, whereby it is unclear if certain Manuals are really still used by investigators and the Office staff.

¹³ OLAF, Working Arrangement between EPPO & OLAF, Point 4: "Exchange of information", 4.5 and 4.6 (cross double check between the databases for a PIF offence action), 5 ("Mutual Reporting and transmission of potential cases"), 5.1, 5.1.1. European Commission – "Agreement establishing the modalities of cooperation between the European Commission and the European Public Prosecutor's Office" 18 June 2021, Art 5 para 1, 4, 5 ("Reporting by the Commission") in combination with Annex I Contact points: "information will be transmitted via the head of OLAF to the head of operation at EPPO/central office", Annex III.A ("Information on the Initiation of an Investigation – template")

¹⁴ Prosecution Office of Hungary and OLAF. See State of Play – July 2022 Administrative Cooperation Arrangements (ACAs) with partner authorities in non-EU countries and territories and counterpart administrative investigative services of International Organisations. online: https://anti-fraud.ec.europa.eu/system/files/2022-07/list_signed_acas_en.pdf. Accessed 31 December 2024.

¹⁵ See EU Commission 2011; EU Commission 2017; EU Commission 2013; EU Commission 2009; EU Commission 2014.

¹⁶ Brünér 2001, pp. 17–26; Brünér 2009; Brünér 2008, pp. 859–872; Gellert 2009, p. 85–88.

¹⁷ GC (aka CFI), Case T-48/16, 3.5.2018, *Sigma Orionis SA v. Commission*, paras. 70 et seq., pp. 80–81 published in the electronic Reports of Cases (Court Reports – general) and in the OJ, 01/06/2018.

¹⁸ See de Bellis 2021, p. 431 et seq.; Herrnfeld et al. 2021, p. 426 et seq.; recently Wouters 2020, p. 132 et seq.

¹⁹ De Bellis 2021, p. 431 et seq.; see OLAF Website 2022.

ment). Current debates evolve around the effectiveness of investigations regarding digital evidence by virtue of the **Regulation 2185/96**, which stems in parts from a more analogue society.²⁰

More and more it becomes clear the analogue society, which is still present in law enforcement and the area of criminal justice is a major concern and a real problem if the digital age enables offenders to new crimes and the still existing analogue investigative structures cannot keep up as old investigative structures remain obstacles to effective investigations. The access to bank accounts and registers e.g. is incredibly important for OLAF investigators as well as their national homologue inspectors.

Next, the **relationship to the EPPO**, especially the regional centres of the EDPs in Romania should or according to Art. 12e must be close. In addition to that, external investigations require a good coordination, which shall be governed by the relevant AFCOS (see → below Art. 12a OLAF Regulation), which has been part of the current study and answered a questionnaire. Another question has ever since the enactment of the Regulation existed concerning the reports of OLAF (see → Art. 11 OLAF Regulation), which can and shall constitute evidence – even – in national criminal trials. They concern EPPO cases (see above → Art. 23–28 EPPO Regulation) or cases below the thresholds for which the EDPs could exercise their competence and jurisdiction on behalf of the EPPO. This area has been professionally researched by *Luchtman/Vervaele* in OLAF studies from the last decade, which we will refer to.²¹

Part C, alike to Part B on the EPPO and its investigative powers, presents a collection of the relevant laws in relation to **investigative powers of OLAF in Romania**. In addition to the analysis parts of this chapter the national authorities are enumerated. To start, the wording of Art. 1 OLAF Regulation, which names the *telos* of OLAF, is as follows:

Article 1 Objectives and tasks

1. In order to step up the fight against fraud, corruption and any other illegal activity affecting the financial interests of the European Union and of the European Atomic Energy Community (hereinafter referred to collectively, when the context so requires, as ‘the Union’), the European Anti-Fraud Office established by Decision 1999/352/EC, ECSC, Euratom (‘the Office’) shall exercise the powers of investigation conferred on the Commission by:

- (a) The relevant Union acts; and
- (b) The relevant cooperation and mutual assistance agreements concluded by the Union with third countries and international organisations.

²⁰ See Carrera and Mitsilegas 2021 analysing the potential impact of digital technologies.

²¹ See Luchtman and Vervaele 2017.

2. The Office shall provide the Member States with assistance from the Commission in organising close and regular cooperation between their competent authorities in order to coordinate their action aimed at protecting the financial interests of the Union against fraud. The Office shall contribute to the design and development of methods of preventing and combating fraud, corruption and any other illegal activity affecting the financial interests of the Union. The Office shall promote and coordinate, with and among the Member States, the sharing of operational experience and best procedural practices in the field of the protection of the financial interests of the Union, and shall support joint anti-fraud actions undertaken by Member States on a voluntary basis.

3. This Regulation shall apply without prejudice to:

(a) Protocol No 7 on the privileges and immunities of the European Union attached to the Treaty on European Union and to the Treaty on the Functioning of the European Union;

(b) the Statute for Members of the European Parliament;

(c) the Staff Regulations;

(d) Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council;

(e) Regulation (EU) 2018/1725 of the European Parliament and of the Council

4. Within the institutions, bodies, offices and agencies established by, or on the basis of, the Treaties ('institutions, bodies, offices and agencies'), the Office shall conduct administrative investigations for the purpose of fighting fraud, corruption and any other illegal activity affecting the financial interests of the Union. To that end, it shall investigate serious matters relating to the discharge of professional duties constituting a dereliction of the obligations of officials and other servants of the Union liable to result in disciplinary or, as the case may be, criminal proceedings, or an equivalent failure to discharge obligations on the part of members of institutions and bodies, heads of offices and agencies or staff members of institutions, bodies, offices or agencies not subject to the Staff Regulations (hereinafter collectively referred to as 'officials, other servants, members of institutions or bodies, heads of offices or agencies, or staff members').

4a. The Office shall establish and maintain a close relationship with the European Public Prosecutor's Office (EPPO) established in enhanced cooperation by Council Regulation (EU) 2017/1939 (3). That relationship shall be based on mutual cooperation, information exchange, complementarity and the avoidance of duplication. It shall aim in particular to ensure that all available means are used to protect the financial interests of the Union through the complementarity of their respective mandates and the support provided by the Office to the EPPO.

5. For the application of this Regulation, competent authorities of the Member States and institutions, bodies, offices and agencies may establish administrative arrangements with the Office. Those administrative arrangements may concern, in particular, the transmission of information, the conduct of investigations and any follow-up action.

Art. 2 of the OLAF Regulation contains definitions, which apply for all assessments of Seconded National Experts, Investigators, AFCOS staff or national authorities managing structural funds or other EU programmes. It might be cited e.g. for an OLAF Report (see below → Art. 11) in order to subsume or assess a conduct, which was investigated.

Article 2 Definitions

The definitions have legal value and force. They stem from the original legislator of the Regulation. They are open to interpretation by parties and courts:

For the purposes of this Regulation:

- (1) ‘financial interests of the Union’ shall include revenues, expenditures and assets covered by the budget of the European Union and those covered by the budgets of the institutions, bodies, offices and agencies and the budgets managed and monitored by them;
- (2) ‘irregularity’ shall mean ‘irregularity’ as defined in Article 1(2) of Regulation (EC, Euratom) No 2988/95;
- (3) ‘fraud, corruption and any other illegal activity affecting the financial interests of the Union’ shall have the meaning applied to those words in the relevant Union acts and the notion of ‘any other illegal activity’ shall include irregularity as defined in Article 1(2) of Regulation (EC, Euratom) No 2988/95;
- (4) ‘administrative investigations’ (‘investigations’) shall mean any inspection, check or other measure undertaken by the Office in accordance with Articles 3 and 4, with a view to achieving the objectives set out in Article 1 and to establishing, where necessary, the irregular nature of the activities under investigation; those investigations shall not affect the powers of the EPPO or of the competent authorities of Member States to initiate and conduct criminal proceedings;
- (5) ‘person concerned’ shall mean any person or economic operator suspected of having committed fraud, corruption or any other illegal activity affecting the financial interests of the Union and who is therefore subject to investigation by the Office;
- (6) ‘economic operator’ shall have the meaning applied to that term by Regulation (EC, Euratom) No 2988/95 and Regulation (Euratom, EC) No 2185/96;
- (7) ‘administrative arrangements’ shall mean arrangements of a technical and/or operational nature concluded by the Office, which may in particular aim at facilitating the cooperation and the exchange of information between the parties thereto, and which do not create additional legal obligations;
- (8) ‘member of an institution’ means a member of the European Parliament, a member of the European Council, a representative of a Member State at ministerial level in the Council, a member of the Commission, a member of the Court of Justice of the European Union (CJEU), a member of the Governing Council of the European Central Bank or a member of the Court of Auditors, with respect to the obligations imposed by Union law in the context of the duties they perform in that capacity

1. Article 3 External investigations

a) On the spot-checks and inspections – Renouncing the applicable national law – paras 2, 4	334	(2) Legal Area: Structure of the Romanian Fiscal Procedures Code.....	341
b) Assistance needed, competent authorities and access to information in the Member States, para 5	334	cc. The competent bodies & authorities.....	341
c) Resistance by the economic operator vs. law enforcement and effective investigations, para 6 or the new model and the relevance of resistance or conformity of the Economic Operator	335	(1) Determining the administrative powers in certain areas of revenue and expenditure	344
d) The Basic Principle of Conformity to Regulations 2185/96 and 883/2013.....	335	(2) Administrative provisions	346
aa. Submission: Compliance with Union Law	335	(a) Administrative provisions in the area of customs duties and value added tax (VAT) = revenue	346
bb. Resistance: Assistance in conformity with national procedural rules applicable.....	335	(aa) Principle of investigation (General Tax Procedures Code, Customs Code)...	347
e) Competent authorities	336	(bb) External audit (General Tax Procedures Code)	347
f) National law and “checks and inspections” of OLAF	336	(cc) Tax and customs investigation (Customs Code/General Tax Procedures Code)	349
aa. Administrative procedure in general	336	(dd) Fiscal supervision	351
bb. Special administrative powers and provisions in certain areas of revenue and expenditure	339	(b) Administrative provisions in the area of structural funds and internal policies (<i>interne</i>) = expenditure	352
(1) Legal Area: Structure of the Romanian Fiscal Code (Codul Fiscal)...	339		

(aa) Structural funds	353	aa. Protection of information.....	364
(bb) Internal policies	355	(1) Tax secrecy (General Tax Procedures Code)	364
(c) Administrative provisions in the area of the common organization of the markets= expenditure	356	(2) Data secrecy (Data protection laws, Customs Code, General Tax Code...)	369
(d) Administrative provisions in the area of direct expenditure	357	(3) Official secrecy ..	370
(e) Administrative provisions in the area of external aid = expenditure.....	357	bb. Investigation reports (Customs Code, General Tax Procedures Code)...	370
g) Investigative powers ..	358	cc. Support to the inspectors in all areas (Customs Code, General Tax Procedures Code)...	371
aa. Investigative powers in the area of customs duties (Non-VAT-revenue fraud) and VAT (VAT Revenue fraud) in the General Tax Code & Customs Code (<i>Codul Vamal</i>)).....	358	dd. Preservation of Evidence (Customs Code, General Tax Code).....	373
bb. Investigative powers in the area of structural funds and internal policies	360	i) Interviewing/Questioning of “persons concerned” (in relation to suspects/ defendants).....	373
cc. Investigative powers in the area of common market organisations.....	361	aa. The taking of statements from Economic Operators	374
dd. Investigative powers in the area of direct expenditure	362	bb. Interviewing/Questioning of witnesses	375
h) Investigative powers in the area of external aid = expenditure	363	j) Inspections.....	376
		k) Searches.....	378
		l) Seizure of other evidence	381
		aa. The seizure of digital forensic evidence including bank account information	385
		bb. Acquisition of digital evidence	391

cc. Digital forensic operations within inspections or on-the-spot checks	391	n) National procedural rules for “checks and inspections” by the assisting national authority	393
m) Investigative missions in third countries.....	392	o) Cooperation and mutual assistance agreements	394

[...] 2. The Office shall **carry out on-the-spot checks and inspections** in accordance with this Regulation and, to the extent not covered by this Regulation, in accordance with **Regulation (Euratom, EC) No 2185/96**.

4. Where, in accordance with paragraph 3 of this Article, **the economic operator concerned submits** to an on-the-spot check and inspection authorised pursuant to this Regulation, Article 2(4) of Regulation (EC, Euratom) No 2988/95, the third subparagraph of Article 6(1) of Regulation (Euratom, EC) No 2185/96 and Article 7(1) of Regulation (Euratom, EC) No 2185/96 **shall not apply insofar as those provisions require compliance with national law** and are capable of restricting access to information and documentation by the Office to the same conditions as those that apply to national administrative inspectors.

5. At the request of the Office, the **competent authority of the Member State** concerned shall, without undue delay, provide the staff of the Office with the assistance needed in order to carry out their tasks effectively, as specified in the written authorisation referred to in Article 7(2).

The **Member State concerned shall ensure**, in accordance with Regulation (Euratom, EC) No 2185/96, that the staff of the Office are allowed access to all information, documents and data relating to the matter under investigation which prove necessary in order for the on-the-spot checks and inspections to be carried out effectively and efficiently, and that the staff are able to assume custody of documents or data to ensure that there is no danger of their disappearance. Where **privately owned devices** are used for work purposes, those devices may be subject to inspection by the Office. The Office shall subject such devices to inspection only under the same conditions and to the same extent that **national control authorities** are allowed to investigate privately owned devices and where the Office has reasonable grounds for suspecting that their content may be relevant for the investigation.

6. Where the staff of the Office find that an **economic operator resists** an on-the-spot check and inspection authorised pursuant to this Regulation, namely where the economic operator refuses to grant the Office the necessary access to its premises or any other areas used for business purposes, conceals information or prevents the conduct of any of the activities that the Office needs to perform in the course of an on-the-spot

check and inspection, the **competent authorities**, including, where appropriate, **law enforcement authorities of the Member State** concerned shall afford the staff of the Office the necessary assistance so as to enable the Office to conduct its on-the-spot check and inspection effectively and without undue delay.

Article 2(4) of Regulation (EC, Euratom) No 2988/95

Subject to the Community law applicable, the procedures for the application of Community checks, measures and penalties shall be governed by the laws of the Member States.

the third subparagraph of Article 6(1) of Regulation (Euratom, EC) No 2185/96

~~On the spot checks and inspections shall be carried out on the Commission's authority and responsibility by its officials or other servants, duly empowered, hereinafter called 'Commission inspectors'. Persons placed at the disposal of the Commission by the Member States as national experts on secondment may assist in such checks and inspections.~~

~~Commission inspectors shall exercise their powers on production of a written authorization showing their identity and position, together with a document indicating the subject matter and purpose of the on the spot check or inspection.~~

Subject to the Community law applicable, they shall be required to comply, with the rules of procedure laid down by the law of the Member State concerned.

Article 7(1) of Regulation (Euratom, EC) No 2185/96

Commission inspectors shall have access, under the same conditions as national administrative inspectors and in compliance with national legislation, to all the information and documentation on the operations concerned which are required for the proper conduct of the on-the-spot checks and inspections. They may avail themselves of the same inspection facilities as national administrative inspectors and in particular copy relevant documents.

On-the-spot checks and inspections may concern, in particular:

- professional books and documents such as invoices, lists of terms and conditions, pay slips, statements of materials used and work done, and bank statements held by economic operators,
- computer data,
- production, packaging and dispatching systems and methods,
- physical checks as to the nature and quantity of goods or completed operations,
- the taking and checking of samples,
- the progress of works and investments for which financing has been provided, and the use made of completed investments,
- budgetary and accounting documents,
- the financial and technical implementation of subsidized projects.]

When providing assistance in accordance with this paragraph or with paragraph 5, the competent authorities of Member States shall act **in accordance with national procedural rules** applicable to the competent authority concerned. If such assistance requires authorisation from a judicial authority in **accordance with national law**, such authorisation shall be applied for.

10. As part of its investigative function, the Office shall carry out the checks and inspections provided for in Article 9(1) of Regulation (EC, Euratom) No 2988/95 and in the sectoral rules referred to in Article 9(2) of that Regulation in Member States and, in accordance with **cooperation and mutual assistance agreements** and any other legal instrument in force, in third countries and on the premises of international organisations.

12. Without prejudice to Article 12c(1), where, before a decision has been taken whether or not to open an external investigation, the Office handles information which suggests that there has been fraud, corruption or any other illegal activity affecting the financial interests of the Union, it may inform the **competent authorities of the Member States concerned** and, where necessary, the institutions, bodies, offices and agencies concerned.

Without prejudice to the sectoral rules referred to in Article 9(2) of Regulation (EC, Euratom) No 2988/95, the **competent authorities of the Member States** concerned shall ensure that appropriate action is taken, in which the **Office may take part, in accordance with national law**. Upon request, the **competent authorities of the Member States concerned** shall inform the Office of the action taken and of their findings on the basis of information referred to in the first subparagraph of this paragraph.

- 1 On-the-spot checks have been discussed in the last decade quite thoroughly³⁸⁷, but not enough for all countries. For Romania, it is worth to take a closer look at the applicable provisions in the following sections.
 - a) **On the spot-checks and inspections – Renouncing the applicable national law – paras 2, 4**
- 2 The national law is renounced if the economic operator, the beneficiary, the grant recipient etc. submits to the investigation of the Office. In this case Union law applies.
 - b) **Assistance needed, competent authorities and access to information in the Member States, para 5**
- 3 Even in the case that Union law applies, OLAF may need the help and information from national authorities in the Member states (managing authorities, control bodies, customs, and tax offices, etc.). If para 5 applies, Romanian authorities facilitate e.g. OLAF's request to review financial records of an economic operator suspected of misusing EU

³⁸⁷ See Bovend'Eerd 2018. online: <https://europeanlawblog.eu/2018/06/28/the-applicable-law-in-olafs-on-the-spot-inspections/>. Accessed 31 December 2024.

funds for a road construction project. The operator complies and submits the records and work-related emails stored on a private laptop. Thus OLAF is allowed to access the information. In complicated cases the competent authorities of the Member State (e.g., in Romania, the National Anticorruption Directorate or other relevant bodies) must assist OLAF proactively e.g. providing language translation, IT experts etc.

c) Resistance by the economic operator vs. law enforcement and effective investigations, para 6 or the new model and the relevance of resistance or conformity of the Economic Operator

If the economic operator, the beneficiary, the grant recipient etc. resists this conduct influences the applicability of law. The ECJ rules in *Sigma Orionis* (see GC, T-48/16) that national law applies in the case of resistance, which means that the investigations need to be in conformity with the national law applicable in similar national investigations.

4

d) The Basic Principle of Conformity to Regulations 2185/96 and 883/2013

aa. Submission: Compliance with Union Law

In the case of compliance of an Estonian Economic Operator Union law applies, thus the Regulation allows OLAF officials to conduct on-the-spot checks without prior information of national authorities.

5

bb. Resistance: Assistance in conformity with national procedural rules applicable

Does the participant, the personal or Economic operator concerned resist, the Regulation indicates that OLAF must follow national law and inform national authorities that can aid in conformity with national procedural rules applicable.³⁸⁸ An example could be that

6

³⁸⁸ ECJ, General Court, Case T-48/16 *Sigma Orionis v the Commission*, mn 112: “Finally, it should be noted that, according to the rules applicable to the actions carried out by OLAF, the requirement to obtain a judicial authorisation, if provided for by national law, only applies in the case of an objection raised by the economic operator and that OLAF must then have recourse to national police forces which, according to the rules applicable to them, must comply with national law.” See as well Wahl, eucrim-Online, https://eucrim.eu/news/gc-clarifies-relationship-between-union-and-national-law-olaf-external-investigations/?utm_source. Accessed 31 May 2025. The EU Commission can found decisions on limiting funding on administrative decisions and is not bound by decisions of national courts finding that the evidence of OLAF gathered in its report is unfounded or unapplicable because it infringed fundamental rights. The reason is that only EU courts can rule inadmissible OLAF findings. In this case a warrant had been missing under national law, but the court declared that national law is only relevant if it is needed to impose a check by OLAF inspectors. In this case the operator of the company Sigma Orionis did not oppose the on-the-spot checks were carried out by OLAF officials based on a written authorisation of the Director General. He could therefore not argue that positive effects must be drawn from national law requesting a warrant in his favour and making the evidence found during the check inadmissible in court. As Union law does not have a “right to oppose”, the operator does not need to be informed by OLAF officials, as the company argued. In fact, this case is an example of the superior effect of Union law vis-à-vis national law – even if national law has a better protection of fundamental rights as foreseen in Union law (this case offers parallels to the *Melloni* case). From the perspective of a defence lawyer upholding the high values of fundamental rights in the EU it can only be considered to oppose and “reject” Union law so that national laws in favour of the operators apply possibly.

a Romanian company, AgroInvest SRL, received €2 million in EU funding for an irrigation system under the Agricultural Fund (EAFRD). OLAF suspects that the company submitted falsified invoices to claim funds for non-existent equipment. If during an on-the-spot check, OLAF's investigators find that AgroInvest refuses to grant access to their warehouse, where incriminating documents may be stored. Despite multiple requests, the company conceals records and denies entry. OLAF could rely on para 6, and Romanian law enforcement is called to intervene, enabling OLAF to access the premises and seize relevant evidence.

e) Competent authorities

- 7 The table below shows non-extensively the most important competent authorities, which need to be contacted if the economic operator *resists* and thus national law applies if OLAF wants to conduct investigations into irregularities:

Table 6 Competent authorities Art. 3 OLAF Regulation

Authority	Area
National Agency for Fiscal Administration (ANAF) ANAF Directorate	Tax and customs
Ministry of European Investments and Projects (MIPE) (Irregularities Unit), ANAF (DGAF), DNA, Court of Accounts	Structural funds irregularities
APIA ANAF (DGAF), DNA, ANI	Agricultural subsidies fraud
ANAF Directorate, Border Police, DNA	Customs evasion
Police and Prosecutors	In all areas
DNA	Corruption related to any area

- 8 Who is responsible depends on which area is affected (direct or shared management) and which type of irregularity or fraud is suspected, as well as in which payment (expenditure) or payment (revenue) area.

f) National law and “checks and inspections” of OLAF

aa. Administrative procedure in general

- 9 In the past decade the Romanian public discussed a legislative draft for a **harmonized Administrative code**. In 2018, 2019 and 2020 concerns were raised concerning the draft of a formerly splintered area of more than 15 administrative acts that were called the “administrative laws”.

The concerns about the draft, which was enacted as an emergency ordinance were declared not well founded as the law enacted from the previous drafts is constitutional as the Romanian Constitutional Court held in the first term of 2020.³⁸⁹ The enactment of the Emergency Ordinance, i.e. the administrative law and regulations, is very important for the European programs, especially the funds.

Already in the preamble of the law, the government of the time comments on its legislative project and the motivation and intention. Due to Romania's history in the EU and the commitments made in the former Partnership Programme, which provided for the implementation of the Union *acquis*, the government was forced to act, as the fragmented legal situation with regard to administrative legislation was unsatisfactory and ineffective in combating misuse of the funds:

Synopsis 2: Romanian Administrative Code: Preamble

“Given the constant commitments and deadlines assumed by Romania in relation to the European Union institutions, as well as the *risks of suspending funds related to operational programs due to non-implementation* within the deadlines assumed in the strategic documents, including the Partnership Agreement with the European Commission, public administration reform measures, the regulation of which can no longer be postponed, taking into account the *dysfunctions and problems constantly reported by local public administration authorities*, as a result of the non-adaptation of the current legal framework governing the organization and functioning of these authorities to socio-economic realities and the complexity and dynamics of activities related to providing essential public services. application of the principle of subsidiarity enshrined in the Treaty on European Union and the Charter of Local Self -Government, having regard to the urgency of mitigating disparities between

Având în vedere angajamentele constante și termenele asumate de România în raport cu instituțiile Uniunii Europene, precum și riscurile de suspendare a fondurilor aferente unor programe operaționale ca urmare a neimplementării în termenele asumate în documentele strategice, inclusiv Acordul de Parteneriat încheiat cu Comisia Europeană, a unor măsuri de reformă a administrației publice, a căror reglementare nu mai poate fi amânată, ținând cont de disfuncționalitățile și problemele semnalate în mod constant de către autoritățile administrației publice locale, ca urmare a neadaptării cadrului legal actual care reglementează organizarea și funcționarea acestor autorități la realitățile socioeconomice și la complexitatea și dinamica activităților aferente furnizării serviciilor publice esențiale pentru cetățeni, în vederea aplicării principiului subsidiarității

³⁸⁹ Cf. <https://www.agerpres.ro/justitie/2020/02/12/ccr-a-respins-sesizarea-avocatului-poporului-pe-tema-modificarilor-aduse-codului-administrativ--447865>. Accessed 31 December 2024.

administrative and territorial units by increasing administrative capacity and development opportunities, as well as the *urgency of improving the absorption rate of European funds in the current 2014–2020 programming period*, including the acute need for of legislative measures to eliminate delays or bottlenecks in the conduct of grants or investment projects, issues also reported by the European Commission in the *2019 Country Report on Romania*, in view of the occurrence of exceptional situations, numerous dysfunctions and even blockages at the level of administrative-territorial units in contracting and implementing projects with non-reimbursable financing, for carrying out investment objectives, caused by the lack of measures to simplify and streamline the decision-making process; internal procedures for the organization and functioning of local government authorities,... The Government of Romania adopts this Emergency Ordinance.”³⁹⁰

consacrat de Tratatul Uniunii Europene și de Carta Autonomiei Locale, luând în considerare urgența atenuării disparităților înregistrate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, prin creșterea capacității administrative și a oportunităților de dezvoltare, precum și urgența îmbunătățirii ratei de absorbție a fondurilor europene, din cadrul actualei perioade de programare 2014–2020, inclusiv nevoia acută de luare a unor măsuri legislative în vederea eliminării întârzierilor sau blocajelor înregistrate în derularea unor proiecte cu finanțare neramursabilă sau a unor proiecte de investiții, aspecte semnalate inclusiv de către Comisia Europeană în cuprinsul Raportului de țară din anul 2019 privind România, având în vedere apariția unor situații excepționale, a numeroase disfuncționalități și chiar blocaje la nivelul unor unități administrativ-teritoriale în contractarea și implementarea unor proiecte cu finanțare nerambursabilă, pentru derularea unor obiective investiționale, cauzate de lipsa unor măsuri de simplificare și eficientizare a procesului decizional și a procedurilor interne aferente organizării și funcționării autorităților administrației publice locale,

13 The administrative code (*Ordonanță de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019*) is structured in 10 parts:

14 Romanian Administrative Emergency Ordinance

1. Part I – General provisions;

³⁹⁰ See <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/215925>. Accessed 31 December 2024.

2. Part II – Central Public Administration;
3. Part III – Local public administration;
4. Part IV – The prefect, the institution of the prefect and the decentralized public services;
5. Part V – Exercise of the right of public and private property of the state or of the administrative-territorial units;
6. Part VI – The status of civil servants and the legal status applicable to contract staff in the public administration;
7. Part VII – Administrative liability;
8. Part VIII – Public services;
9. Part IX – Transitional and final provisions;
10. Part X – Amendments and completions brought to other normative acts in force in correlation with the provisions of the Administrative Code.

bb. Special administrative powers and provisions in certain areas of revenue and expenditure

(1) Legal Area: Structure of the Romanian Fiscal Code (Codul Fiscal)

Romania has enacted various special laws with regard to the tax sector but the main specialized code in the area of special administrative powers and provisions in certain areas of revenue and expenditure is the Romanian Fiscal Code also known as Tax Code (*Cod(ul) Fiscal*)³⁹¹. **15**

The *Codul Fiscal* has 11 titles and contains rules on VAT (cf. Art. 2 para 1 f)). Title VII focuses mainly on the area of VAT. **16**

The table of contents of the *Codul Fiscal* can be reproduced here for a search for articles that are available online³⁹² or, if important, are presented later in the manual below. **17**

Figure 4 Structure of the Romanian Fiscal Code **18**

Romanian Tax/Fiscal Code/Codul fiscal

TITLE I – General provisions(arts. 1–12)

TITLE II – Profit tax (arts. 13–46)

TITLE III – Income tax on micro-enterprises (arts. 47–57)

TITLE IV – Income tax (arts. 58–134)

TITLE V – Compulsory social security contributions (art. 135–220⁷)

TITLE VI – Tax on income obtained from Romania by non-residents and tax on representations of foreign companies established in Romania (Articles 221 to 264)

³⁹¹ Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, ultima actualizare: Legea nr. 112/2022.

³⁹² See on the Webpage of the ANAF: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_2023.htm. Accessed 30 December 2024.

TITLE VII – Value added tax (art. 265–334)
CHAPTER I – Definitions (Articles 265 to 267)
CHAPTER II – Taxable transactions (art. 268)
CHAPTER III – Taxable persons (art. 269)
CHAPTER IV – Tax operations (art. 270–274 ¹)
CHAPTER V – Place of operations falling within the scope of the tax (Articles 275 to 279)
CHAPTER VI – The chargeable event and the chargeability of the value added tax (Articles 280 to 285)
CHAPTER VII – The tax base (Articles 286 to 290)
CHAPTER VIII – Tax rates (art. 291)
CHAPTER IX – Duty-free operations (Articles 292 to 296)
CHAPTER X – Deduction system (Articles 297 to 306)
CHAPTER XI – Persons obliged to pay the tax (art.307–309)
CHAPTER XII – Special regimes (art. 310–315 ⁴)
CHAPTER XIII – Obligations (Articles 316 to 329)
CHAPTER XIV – COMMON PROVISIONS (arts. 330, 331)
CHAPTER XV – Transitional provisions (arts. 332–334)
TITLE VIII – Excise duties and other special charges (arts. 335–452)
TITLE IX – Local taxes and fees(arts. 453–495 ¹)
TITLE X – Construction tax (arts. 496–500)
TITLE XI – Final provisions (Articles 501 to 503)
TITLE I – General provisions

- 19** The Minister of the National Agency for Fiscal Administration has issued in 2016 an order for VAT refunds and the system on how to apply and administer the refunds.
- 20** See ORDER No. 2810/2016 of 29 September 2016 approving the procedure for the receipt of applications for VAT refunds on imports and acquisitions of goods/services made in another Member State of the European Union by taxable persons established in Romania ISSUER: MINISTRY OF PUBLIC FINANCE NATIONAL TAX ADMINISTRATION AGENCY PUBLISHED IN: OFFICIAL MONITORUL No. 844 of 25 October 2016/ORDIN Nr. 2810/2016 din 29 septembrie 2016 pentru aprobarea Procedurii de primire a cererilor de rambursare a TVA aferentă importurilor și achizițiilor de bunuri/servicii, efectuate în alt stat membru al Uniunii Europene de către persoanele impozabile stabilite în România EMITENT: MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 844 din 25 octombrie 2016

(2) Legal Area: Structure of the Romanian Fiscal Procedures Code

The Romanian Fiscal Procedures Code (*Codul de Procedura fiscală*) contains rules on the enforcement of taxes and the processes related to administrative reactions and the coordination and communication with other authorities in the justice enforcement sector. **21**

The structure of the *Codul de Procedura fiscală* as depicted from the table of contents of the legislator is as follows: **22**

Figure 5 Structure of the Romanian Fiscal Procedures Code **23**

Romanian Fiscal Procedures Code/Codul de Procedura fiscală

TITLE I – General provisions (arts. 1 –15)

TITLE II – Fiscal legal report (arts. 16 –28)

TITLE III – General procedural provisions (arts. 29 –80)

TITLE IV – Fiscal registration (arts. 81 –92)

TITLE V – Establishment of tax claims(arts. 93 –112)

TITLE VI – Fiscal control (arts. 113 –151)

TITLE VII – Collection of tax receivables(Articles 152 to 267)

TITLE VIII –Settlement of appeals against tax administrative acts (Articles 268 to 281)

TITLE IX – Settlement of tax disputes arising from the interpretation and application of agreements and conventions providing for the avoidance/elimination of double taxation(arts. 282 –283^19)

TITLE X – International issues(Articles 284 to 335)

TITLE XI – Sanctions(arts. 336 –339)

TITLE XII – Transitional and final provisions(Articles 340 to 354)

ANNEX 1 – Reporting and precautionary rules for the exchange of information on financial accounts

ANNEX 2 – ADDITIONAL REPORTING RULES AND PRECAUTIONS FOR EXCHANGING INFORMATION ON FINANCIAL ACCOUNTS

ANNEX 3 – Reporting guidelines for multinational enterprise groups

ANNEX 4 – Distinctive signs.

cc. The competent bodies & authorities

The main authority in the area of fiscal matters in Romania is the National Agency for Fiscal Administration (ANAF)³⁹³. A secret document called “*Common Methodology for*” **24**

³⁹³ Decision no. 520 of July 24, 2013 on the organization and functioning of the National Agency for Fiscal Administration/*Hotărârea nr. 520 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală.*

investigating tax evasion, fraud for the joint investigation of tax and customs fraud”³⁹⁴ has created some struggle in Romania in 2019.

- 25 It was published by a journalist and can still be found online.³⁹⁵ The structure depends on orders of its presidents and therefore the organigram changes from time to time. The last changes to the organization were made in April 2022 (at the time of writing).³⁹⁶
- 26 In customs matters a special ANAF Directorate is competent. It is like the ANAF in general subordinate to the Romanian Ministry of Finance (cf. Art. 1 Decision n° 237/2022) and was finalized just recently. The “DECISION no. 237 of February 16, 2022/HOTĂRÂRE nr. 237 din 16 februarie 2022³⁹⁷” changed the structure of the ANAF Customs Directorate and renamed it to Romanian Customs Authority.³⁹⁸
- 27 New is that Romania now offers a special office called “Cooperation and Mutual Assistance Service (Naples II Central Coordination Unit), and Customs Investigation Service/*Serviciul cooperare și asistență reciprocă (Unitatea centrală de coordonare Napoli II), și Serviciul Investigații Vamale*”.
- 28 Fiscal and customs authorities must provide OLAF with all information, documents, and data needed for investigations, including customs declarations, trade records, and evidence of compliance with tax laws. They assist in securing custody of documents or data to prevent their loss, alteration, or destruction.
- 29 Where national law permits, they allow OLAF to inspect private devices used for business purposes if relevant to the investigation. Examples, which are reported in OLAF’s Annual Reports are undervaluation or under-declaration of imports to reduce customs duties, smuggling goods to avoid EU tariffs or VAT payments and falsifying customs declarations to bypass EU rules of origin for preferential treatment. Customs authorities verify the authenticity of customs documents and declarations, such as checking for fictitious operations under Article 2(g) of the Law to Combat Tax Evasion. The fiscal authorities conduct tax audits to uncover irregularities in financial records, especially those

³⁹⁴ Metodologia comună de investigare a evaziunii fiscale, a fraudelor de investigare comună a fraudelor fiscale și vamale.

³⁹⁵ See https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/PROTOCOALE/1684_c_2013_protocol_piccj_ahaf.pdf. Accessed 31 December 2024.

³⁹⁶ Order no. 532/2022 of the president of ANAF regarding the approval of the organizational structure of the own apparatus of the National Agency for Fiscal Administration – published on 01.04.2022/ *Ordinul nr 532/2022 al președintelui ANAF cu privire la aprobarea structurii organizatorice a aparatului propriu al Agenției Naționale de Administrare Fiscală – publicat în data de 01.04.2022*.

³⁹⁷ Hotărâre nr. 237 din 16 februarie 2022 privind organizarea și funcționarea Autorității Vamale Române și pentru modificarea pct. 1 de la lit. C din cadrul anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 791/2009 privind condițiile pentru certificarea aeroporturilor civile internaționale sau deschise traficului aerian internațional.

³⁹⁸ We note that there is major critique for these reforms, see eg Dorel Fronea, Autoritatea Vamală Română, o instituție creată parcă după bunul plac, <https://www.profit.ro/opinii/autoritatea-vamala-romana-o-institutie-creata-parca-dupa-bunul-plac-20605020>. Accessed 31 December 2024.

related to EU funds or tax evasion. Following provisions, which relate to the establishment of the competent authorities from the Customs Code/*Codul Vamal* can be displayed here:

Chapter II The institutional system of the customs authority

Article 5

(1) The activity of the customs authority is exercised by:

- (a) The National Customs Authority;
- (b) the regional customs directorates;
- (c) customs offices.

(2) Customs offices may be set up within the customs offices.

Article 6

(1) The National Customs Authority is a specialized body of the central public administration, with legal personality, financed from the state budget, which is organized and operates under the Ministry of Public Finance, within the National Agency for Fiscal Administration. Its organization and operation shall be approved by a decision of the Government.

(2) The customs authority has a logo whose characteristics are established by a decision of the Government.

(3) The remuneration, as well as the rights and duties of the customs personnel are those provided by the law for the civil servants and by the Statute of the customs personnel.

(4) The general and specific functions used in the National Customs Authority, in the regional customs directorates, in the offices and in the customs points shall be established by law.

Article 7

(1) The regional customs directorates and the customs offices are units subordinated to the National Customs Authority.

(2) The opening of new border customs offices or the closing of the existing ones shall be done by a decision of the Government.

(3) The regional customs directorates, the inland customs offices and the customs points shall be established by decision of the National Customs Authority.

The Law n° 241 of July 2005 to prevent and combat tax evasion holds equally:

Article 2

For the purposes of this law, the terms and expressions below are defined as follows:³⁹⁹

³⁹⁹ **Articolul 2**

30

31

32

- (a) general consolidated budget –the set of all public budgets, components of the budgetary system, aggregated and consolidated to form a whole;
- (b) taxpayer –any natural or legal person or any other entity without legal personality that owes taxes, fees, contributions and other amounts to the general consolidated budget;
- (c) legal documents –the documents provided by the Fiscal Code, the Fiscal Procedure Code, the Customs Code, the Accounting Law no. 82/1991, republished, and the regulations developed for their implementation;
- (d) standardized forms with special regime used in the fiscal field – legal documents whose printing, insertion and numbering are carried out under the conditions of the normative acts in force;
- (e) fiscal obligations –the obligations provided by the Fiscal Code and the Fiscal Procedure Code;
- (f) fictitious operation –the concealment of reality by creating the appearance of the existence of an operation that does not actually exist;
- (g) competent bodies –the bodies that have the attributions to carry out the financial, fiscal or customs verifications, according to the law, as well as the criminal investigation bodies of the judicial police.

(1) Determining the administrative powers in certain areas of revenue and expenditure

- 33** The main source to determine the administrative powers in certain areas of revenue and expenditure are the Code of Fiscal Procedures/*Codul de Procedura fiscala* and the Customs Code/*Codul vamal*. Title 6 of the Code of Fiscal Procedures/*Codul de Procedura fiscala* relates to the process of Fiscal control, thus as well to special anti-fraud controls (chapter III).
- 34** For the **presentation of the investigative powers in this area**, see below → A.IV.1.ff(6)(a)Investigative powers in the area of customs duties (Non-VAT-revenue

În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:

- a) buget general consolidat – ansamblul tuturor bugetelor publice, componente ale sistemului bugetar, agregate și consolidate pentru a forma un întreg;
- b) contribuabil – orice persoana fizică ori juridică sau orice alta entitate fără personalitate juridică care datorează impozite, taxe, contribuții și alte sume bugetului general consolidat;
- c) documente legale – documentele prevăzute de Codul fiscal, Codul de procedura fiscală, Codul vamal, Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, și de reglementările elaborate pentru punerea în aplicare a acestora;
- d) formulare tipizate cu regim special utilizate în domeniul fiscal – documente legale ale căror tipărire, înseriere și numerotare se realizează în condițiile actelor normative în vigoare;
- e) obligații fiscale – obligațiile prevăzute de Codul fiscal și de Codul de procedură fiscală;
- f) operațiune fictivă – disimularea realității prin crearea aparenței existenței unei operațiuni care în fapt nu există;
- g) organe competente – organele care au atribuții de efectuare a verificărilor financiare, fiscale sau vamale, potrivit legii, precum și organele de cercetare penală ale poliției judiciare.

fraud) and VAT (VAT Revenue fraud) in the General Tax Code & Customs Code (Codul Vamal)).

By reading provisions that were established for the old funding periods one may get a glimpse at the Romanian structure and system on how to deal with issues in combating illegal conduct by administrative powers:

35

“Former Rules for the actions of DGV agents/inspectors/investigators:

- 1. Decision no. 1,066, of September 10, 2008, for the approval of the norms regarding the professional training of civil servants, published in the Official Gazette, Part I, no. 665 of September 24, 2008
- 2. Decision no. 611, of June 4, 2008 (*updated*) for the approval of the norms regarding the organization and development of the civil servants’ career, published in the Official Gazette no. 530 of 14 July 2008⁴⁰⁰
- Former Rules for the ANAF (financial matters)
- Former Rules of the APIA (agricultural matters)
- ANV Order no. 6415/2007 on the approval of the use and completion of some form templates in case of export of goods falling under the measures of the Common Agricultural Policy and Non-Annex I products, published in the Official Gazette, Part I, no. 421/25.06.2007.
- Order approving the use and completion of model forms for the export of goods covered by the measures of the Common Agricultural Policy and non-Annex I products
- Annex no. 1 to order – Model of the non-Annex I product composition declaration
- Annex no. 2 to order – Model manufacturer’s declaration
- Annex no. 3 to order – Model of the primary application for refund payment
- Annex no. 4 to order – Complementary request form for refund payment.”⁴⁰¹

⁴⁰⁰ 1. Hotărâre nr. 1.066, din 10 septembrie 2008, pentru aprobarea normelor privind formarea profesională a funcționarilor publici, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 665 din 24 septembrie 2008.

2. Hotărâre nr. 611, din 4 iunie 2008 (*actualizată*) pentru aprobarea normelor privind organizarea și dezvoltarea carierei funcționarilor publici, publicat în Monitorul Oficial nr. 530 din 14 iulie 2008.

⁴⁰¹ Ordin ANV nr. 6415/2007 privind aprobarea utilizării și completării unor modele de formulare în cazul exportului de mărfuri care intră sub incidența măsurilor de Politică Agricolă Comună și a produselor Non-Anexa I, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr.421/25.06.2007.

Ordin privind aprobarea utilizării și completării unor modele de formulare în cazul exportului de mărfuri care intră sub incidența măsurilor de Politică Agricolă Comună și a produselor Non-Anexa I

Anexa nr. 1 la ordin – Modelul declarației de compoziție produse Non-Anexa I

Anexa nr. 2 la ordin – Modelul declarației producătorului

Anexa nr. 3 la ordin – Modelul cererii primare de plată restituire

Anexa nr. 4 la ordin – Modelul cererii complementare de plată restituire

(2) Administrative provisions

(a) Administrative provisions in the area of customs duties and value added tax (VAT) = revenue

36 The VAT regulatory landscape in Romania is dictated, like in all other Member States as well, by Union law.

37 For each law we can hint at the most important provisions (articles) in this area:

- Art. 308 and Art. 309 Codul Fiscal relate to the persons obliged to pay the tax for intra-community acquisitions and persons obliged to pay the tax for the import of goods.
- Title 2 of the establishes rules for elements on the basis of which import or export duties or other measures provided for in the international exchange of goods apply.
- Art. 223 et seq. Customs Code relate to the creation of a customs debt
- Art. 240 et seq. Customs Code relate to the recovery of the amount of the customs debt

38 Chapter III Recovery of the amount of the customs debt

Recovery of the amount of the customs debt

Entry in the accounting records and communication to the debtor of the amount of the rights

Article 240⁴⁰²

(1) The amount of import or export duty resulting from a customs debt, hereinafter referred to as the amount of duty, shall be calculated by the customs authority when it is in possession of the necessary data and recorded in the accounts or on other media equivalent.

(2) The provisions of par. (1) does not apply:

a) when a provisional anti-dumping or countervailing duty was imposed;

⁴⁰² **Capitolul III Recuperarea cuantumului datoriei vamale Recuperarea cuantumului datoriei vamale**

Secțiunea 1 Înscrierea în evidența contabilă și comunicarea către debitor a cuantumului drepturilor Înscrierea în evidența contabilă și comunicarea către debitor a cuantumului drepturilor

Articolul 240

(1) Cuantumul drepturilor de import sau export care rezultă dintr-o datorie vamală, denumit în continuare cuantumul drepturilor, se calculează de autoritatea vamală în momentul în care se află în posesia datelor necesare și este înregistrat de aceasta în evidențele contabile sau pe alt suport echivalent.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică a) când a fost introdusă o taxă antidumping sau compensatorie provizorie; b) când cuantumul drepturilor legal datorate îl depășește pe cel stabilit pe baza unei informații obligatorii; c) în cazul în care prin regulamentul vamal se prevede neînscrierea în evidența contabilă a cuantumului drepturilor aflat sub un anumit plafon.

(3) Autoritatea vamală poate să nu înregistreze în evidențele contabile cuantumul drepturilor care nu a putut fi comunicat debitorului din cauza expirării termenului prevăzut la art. 244 alin. (3).

- b) when the amount of legally due rights exceeds the one established on the basis of a mandatory information;
 - c) in case the customs regulation provides for the non-registration in the accounting records of the amount of duties under a certain ceiling.
- (3) The customs authority may not record in the accounting records the amount of duties that could not be communicated to the debtor due to the expiration of the term provided in art. 244 para. (3).

(aa) Principle of investigation (General Tax Procedures Code, Customs Code)

Art. 9 et seq., Art. 14 para 2 c) Customs Code/*Codul Vamal* (customs control)

39

(bb) External audit (General Tax Procedures Code)

The fiscal secrecy (*secretul fiscal*), which is anchored in Art. 11 Romanian Codul Fiscal must be observed in all controls and audits the provision is printed below → Tax secrecy (General Tax Procedures Code), p. 364). See mainly the articles on fiscal control in the Tax Procedure Code, which are printed below under the heading of inspections → j) Inspections p. 376.

40

Nota bene: Art. 55 relates to the establishment of a tax debt/fact and not primarily to the investigations into suspicious tax activities or tax offences e.g. PIF offences. It is limited to discovering irregularities and first of all the general obligation to pay taxes.

41

General Tax Procedures Code

Chapter V Administration and assessment of evidence

Section 1 General provisions

Article 55 Evidence

(1) Any factual element serving to establish a tax fact, audio-visual recordings, data and information in any storage medium, standard tax control file stored in a medium ensuring its uniqueness, completeness and integrity, and other material means of evidence, which are not prohibited by law, shall constitute evidence.

(2) In order to determine the tax situation, the tax authority shall, in accordance with the law, administer means of evidence and may proceed to:

- (a) requesting information of any kind from the taxpayer/payer and other persons;
- (b) request expert opinions;
- (c) the use of documents;
- (d) making on-the-spot findings;
- (e) carrying out, under the conditions laid down by law, routine, operational and unannounced checks or thematic checks, as appropriate.

(2¹) within the framework of administrative and judicial appeals, the tax authority shall be obliged to provide a copy or a link ensuring access to the electronic version of the standard tax control file, in compliance with the provisions of Article 11 para. (3).

(3) The evidence submitted shall be corroborated and assessed taking into account its probative value recognised by law.

Article 59¹ The obligation to submit the standard fiscal control file

(1) The taxpayer/payer has the obligation to submit to the central fiscal body a statement containing information from the accounting and fiscal records, hereinafter referred to as the standard fiscal control file.

(2) The standard fiscal control file shall be submitted in electronic format, within the term established by order of the president of ANAF

(3) if the submission of the standard tax control file has not been validated due to the detection of errors in its completion, the date of registration of the valid file is the date of the message originally sent provided the taxpayer/payer submits a valid file in within 5 working days after the term provided in par. (2).

(4) The nature of the information that the taxpayer/payer must declare through the standard tax control file, the reporting model, as well as the date/dates from which the categories of taxpayers/payers are obliged to submit the standard tax control file is approved by order of the president of ANAF

(5) The procedure for transmitting the standard fiscal control file, as well as the conditions under which the transmission is carried out shall be approved by order of the President of ANAF.

Article 60 Declaratory obligations regarding residents of other Member States of the European Union

(1) The payers of incomes of the nature of those provided in art. 291 para. (1) lit. a) –d) have the obligation to submit to the central fiscal body a declaration on the income paid to each beneficiary who is a resident of other Member States of the European Union, until the last day of February of the current year, for the expired year.

(2) Taxpayers resident in other Member States of the European Union who obtain income from real estate located in Romania have the obligation to submit to the central fiscal body a declaration on the income realized until May 25 of the current year, for the expired year.

(3) The model and the content of the declarations provided in par. (1) and (2) shall be approved by order of the president of ANAF.

(4) in order to achieve the mandatory automatic exchange of information provided in art. 291, the local fiscal body has the obligation to transmit to the central fiscal body information regarding the real estate owned by residents of other Member States of the European Union on the territory of the respective administrative-territorial unit. The

transmission and content of the information, as well as the deadlines and the procedure for their realization shall be approved by joint order of the Minister of Public Finance and the Minister of Regional Development and Public Administration. The local tax authority shall transmit to the central tax authority, at its request, other information of tax relevance available in electronic format.

(5) for the purpose of transmitting by the local fiscal body the information provided in par. (4), residents of other Member States of the European Union who acquire ownership of real estate in Romania have the obligation to submit the tax return under the conditions and within the terms provided by the Fiscal Code. The model and content of the declaration shall be approved by joint order of the Minister of Public Finance and the Minister of Regional Development and Public Administration.

(6) The central fiscal body has the obligation to communicate to the local fiscal bodies, by automatic exchange, available information of fiscal relevance, established on the basis of a protocol.

(7) The central fiscal body has the obligation to communicate to the local fiscal bodies, at their request, other information of fiscal relevance available, in electronic format.

(8) in case of operationalization of the exchange of information, based on the protocols concluded between the central fiscal body and the local fiscal bodies, the information provided in par. (4) are automatically taken over by the central fiscal body, and the local fiscal body is exempted from transmitting the respective information.

(cc) Tax and customs investigation (Customs Code/General Tax Procedures Code)

- Fiscal Control – Fiscal inspection, Art. 114 et seq. Fiscal Procedure Code⁴⁰³
- Customs Code/*Codul Vamal*: Section 2 Duties of the customs authority
- Art. 9 (customs control),
- Art. 10 para 1 (customs control of means of transport and goods), para 3 (summary physical check)
- Art. 11 (medical examination),
- Art. 12 (bringing suspect to headquarters),
- Art. 13 (boarding any ship for customs control measures),
- Art. 14 para 1 (customs control in the entire territory of the country), para 2 (investigation measures),
- Art. 15 (providing of data),
- Art. 16 (obligations of postal bodies),
- Art. 17 (competence and obligations to notify customs authority),

42

⁴⁰³ Codul de procedură fiscală din 20 iulie 2015

- 43 Customs Code/*Codul Vamal*: The articles on tax and customs investigation are enshrined in the Romanian General Tax Procedures Code/*Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*.
- 44 The original Decision n°34 of January 22, 2009 on the organization and functioning of the Ministry of Finance⁴⁰⁴ was changed in January 2022. In order to accommodate the new funding schemes of the EU Art. 2 para 2 k) was changed:
- 45 **“Art. 2 DECISION no. 34 of January 22, 2009 as amended 2022**
 (1) The Ministry of Public Finance implements the Government Program and contributes to the elaboration and implementation of the strategy in the field of public finances, in the exercise of general administration of public finances, ensuring the use of financial levers, in accordance with market economy requirements and stimulating economic operators.
 (2) The Ministry of Public Finance performs the following functions:
 [...]
 k) financial management of PHARE, ISPA and SAPARD funds, the Transition Facility, structural instruments and the instrument for pre-accession assistance for the period 2007–2013 for the European Regional Development Fund, the Social Fund Cohesion Fund, the European Aid Fund for the Most Deprived persons, for the 2014–2020 programming period, of the European Development Fund the European Social Fund plus the Cohesion Fund and the Transition Fund fair, *for the programming period 2021–2027, of the funds related to the National Plan of Recovery and Resilience*, granted by the European Union, including financial assistance granted by the Member States of the European Free Trade Association through the Mechanism European Economic Area and the Norwegian Financial Mechanism; [...]”⁴⁰⁵
- 46 Section 3 Rights and obligations of the customs authority

⁴⁰⁴ Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr.52 din 28 ianuarie 2009.

⁴⁰⁵ **Articolul 2**

(1) Ministerul Finanțelor Publice aplică Programul de guvernare și contribuie la elaborarea și implementarea strategiei în domeniul finanțelor publice, în exercitarea administrării generale a finanțelor publice, asigurând utilizarea pârghiilor financiare, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici.

(2) Ministerul Finanțelor Publice îndeplinește următoarele funcții: [...].

k) de administrare financiară a fondurilor PHARE, ISPA și SAPARD, Facilitatea de tranziție, a instrumentelor structurale și a instrumentului de asistență pentru preaderare, pentru perioada de programare 2007–2013, a fondului european de dezvoltare regională, fondului social european, fondului de coeziune, fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane, pentru perioada de programare 2014–2020, a fondului european de dezvoltare regională, fondului social european plus, fondului de coeziune și fondului pentru tranziție justă, pentru perioada de programare 2021–2027, a fondurilor aferente Planului național de redresare și reziliență, acordate de Uniunea Europeană, inclusiv a asistenței financiare acordate de statele membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb prin Mecanismul financiar al Spațiului Economic European și Mecanismul financiar norvegian; [...].

- Art. 20 (obligation)
- Chapter VI Subsequent control of declarations, Art. 100

(dd) Fiscal supervision

The Fiscal Supervision is centralized in the Romanian Ministry of Finance in Bucharest.

47

As it is managed by the Ministry of Finance this effects the state's constitutional framework outlined in Articles 131 and 132 of the Romanian Constitution. These articles clarify the respective roles and coordination of financial oversight bodies, particularly emphasizing the central role of the executive in fiscal control and customs matters.

In this framework, the Romanian Customs Authority operates as a specialized central public administration body under the direct authority of the Ministry of Finance. Its responsibilities and organizational structure were reaffirmed and updated by Government Decision No. 237/2022 of 16 February 2022, which also amended related airport certification provisions under Government Decision No. 791/2009.

48

The Romanian Constitution expresses the task and relationship of the organs in Art. 131–132. This relationship has recently been underlined in the reform of the Romanian Customs Authority:

49

Article 1⁴⁰⁶ DECISION No. 237/2022 of 16 February 2022 on the organization and functioning of the Romanian Customs Authority and of the modification of point 1 from letter C of the annex no. 1 to the Government Decision no 791/2009 on the conditions for the certification of civil airports or open to international air traffic

50

The Romanian Customs Authority, hereinafter referred to as the Authority, is also organized with its functions *under the Ministry of Finance*, as a specialized body of central public administration in the customs field and postulated as a public institution with legal personality.

⁴⁰⁶ Art. 1 Hotărâre Nr. 237/2022 din 16 februarie 2022 privind organizarea și funcționarea Autorității Vamale Române și pentru modificarea pct. 1 de la lit. C din cadrul anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 791/2009 privind condițiile pentru certificarea aeroporturilor civile internaționale sau deschise traficului aerian internațional Autoritatea Vamală Română, denumită în continuare Autoritatea, se organizează și funcționează în subordinea Ministerului Finanțelor, ca organ de specialitate al administrației publice centrale în domeniul vamal, instituție publică cu personalitate juridică.

(b) Administrative provisions in the area of structural funds and internal policies (*interne*) = expenditure

- 51 The area of shared management contains structural funds, where every irregularity must be investigated by OLAF.⁴⁰⁷ The latest developments in this area show that the protection of the implementation of the post-pandemic-recovery is quite essential.
- 52 Under this framework, any irregularity must be reported and investigated by OLAF. This requirement ensures accountability in the management of EU resources and the protection of the Union's financial interests.
- 53 Romania's national resilience plan is abbreviated with PNNR i.e. "*PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ*". The plan provides for:

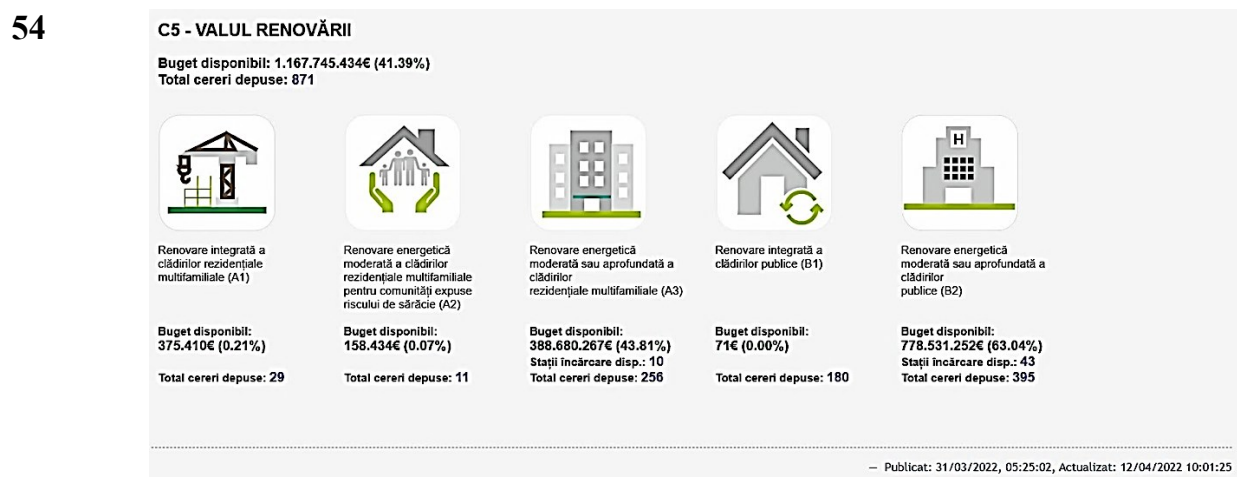

Figure 6 Romanian National Resilience Plan (2021–2027): Concrete spending

- 55 In Romania, this oversight is structured around the National Recovery and Resilience Plan, abbreviated PNNR. The PNNR outlines Romania's strategy for absorbing and utilizing EU recovery funds under the NextGenerationEU program. It sets priorities in areas such as: Digital transformation, Green energy and infrastructure, Public administration reform, Education and healthcare. Given the scale and relevance of these investments, PNNR-related expenditure falls under strict compliance and verification rules, both at the national and EU levels. Administrative provisions governing this area seek to ensure that public funds are used effectively, efficiently, and lawfully with OLAF investigations acting as an enforcement mechanism in cases of suspected fraud or mismanagement.

⁴⁰⁷ See European Commission 2017.

(aa) Structural funds

The Romanian Ministry of Development, Public Works and Administration (*Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice Și Administrației*)⁴⁰⁸ is competent for the administrative management of the European funds. The new administrative code defines the competent bodies:

56

Article 2 Central public administration authorities

(1) The central public administration authorities are: the Government, the ministries, other specialized central bodies subordinated to the Government or the ministries, the autonomous administrative authorities.

(2) The organization and functioning of the specialized structures established for the exercise by the President of Romania of the prerogatives established for him by the Romanian Constitution, republished, are regulated by special law.

57

Article 3**Local government authorities**

The local public administration authorities are: local councils, mayors and county councils.

In December 2021 the Government of Romania issued an Emergency Ordinance for the funding period 2021–2027 according to the provisions of Regulation 2021/1061 (EU).⁴⁰⁹ Romania hosts a special website, which is dedicated to the presentation of the funding management.⁴¹⁰ For the PNNR it publishes special “guides” that contain the conditions for the beneficiaries. An example of the wording of such a guide can be presented here:

58

“Specific guide – Conditions for accessing European funds related to the National Recovery and Resilience Plan under the call for projects PNRR/2022/C5/1/A.2/1, Component 5 –Renewal Wave, Axis 1 –Energy efficiency grant scheme and Resilience in Mul-

59

⁴⁰⁸ See <https://www.mdlpa.ro/>. For the period from 2014–2020 see <https://www.mdlpa.ro/pages/programeeuropene20142020>. The new platform from the PNNR can be consulted under www.mdlpa.ro/investitii/PNRR – Manual platformă. Accessed 31 December 2024.

⁴⁰⁹ Emergency Ordinance no. 133 of December 17, 2021 on the financial management of the European funds for the 2021–2027 programming period allocated to Romania from the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund, the European Social Fund Plus, the Fair Transition Fund/ Ordonanță De Urgență nr. 133 din 17 decembrie 2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021–2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă. Further information: Government of Romania 2021.

⁴¹⁰ See <https://www.fonduri-ue.ro/>. Accessed 31 December 2024.

multifamily Residential Buildings, Operation A.2 –Moderate Energy Renovation of Multifamily Residential Buildings for Communities at Risk of Poverty and Social Exclusion.”⁴¹¹

60 This contains on p. 40 a Declaration of eligibility, which mentions fraud in s. D. d):

61 “*Planul Național de Redresare și Reziliență*
Componenta C5 – VALUL RENOVĂRII
AXA 1 – Schema de granturi pentru eficiență energetică și reziliență în clădiri rezidențiale multifamiliale
Operațiunea A.2 – RENOVAREA ENERGETICĂ MODERATĂ A CLĂDIRILOR REZIDENȚIALE MULTIFAMILIALE PENTRU
COMUNITĂȚI EXPUSE RISCULUI DE SĂRĂCIE ȘI EXCLUZIUNE SOCIALĂ
Anexă la Ghidul specific
*Model B1*⁴¹²

62 *Declaration of eligibility*
This form will be completed by the legal representative of the applicant.
The undersigned....., CNP..... holder of CI series... no. ..., Issued by....., in
as legal representative (function) of... (fill in the name of the requesting organization),
knowing that false statements are punishable by the Criminal Code, I declare on my own
responsibility that:
A.
B.
C.
D. d): (complete with the name of the requesting organization) [the applicant/the beneficiary] is not in the following situations starting with the date of submission of the
funding application, during the evaluation, selection and contracting period:

d) *to be found guilty, by a final court decision, of committing fraud/crime related to*
obtaining and using European funds and/or their national public funds, in accordance

⁴¹¹ Ghidul specific – Condiții de accesare a fondurilor europene aferente Planului Național de Redresare și Reziliență în cadrul apelului de proiecte PNRR/2022/C5/1/A.2/1, Componenta 5 – Valul Renovării, Axa 1 – Schema de granturi pentru eficiență energetică și reziliență în clădiri rezidențiale multifamiliale, Operațiunea A.2 – Renovarea energetică moderată a clădirilor rezidențiale multifamiliale pentru comunități expuse riscului de sărăcie și excluziune socială, signed by Cseke Attila-Zoltán, done at București, 24 martie 2022.

⁴¹² National Recovery and Resilience Plan Component C5 – Renovation Wave Axis 1 – Grant scheme for energy efficiency and resilience in multi-family residential buildings Operation A.2 – Moderate Energy Renovation Of Multifamily Residential Buildings For Communities Exposed To The Risk Of Poverty And Social Exclusion Annex to the Specific Guide Model B1.

with the provisions of the Criminal Code approved by Law no. 286/2009, with the amendments and subsequent additions.[...]”⁴¹³

Thus the administrative guide by the Ministry clearly states for the administrative civil servants, who grant the decision or award the eligibility status to an applicant, that persons, who have been found guilty cannot obtain European funds.

Example: European Agricultural Guarantee Fund: Agency for Payments and Intervention for Agriculture (APIA).⁴¹⁴ Competent authority to investigate fraud concerning EU subsidies: National Anticorruption Directorate (*Directia Nationala Anticoruptie*)⁴¹⁵

(bb) Internal policies

The original Decision n°34 of January 22, 2009 on the organization and functioning of the Ministry of Finance was changed in January 2022 (see already above → Art. 3, p. 349).

Sources and national sections 3 Overview for Romania Art. 3 OLAF Regulation

Funding areas explored by national policies and laws	Provisions and authorities
Agricultural policy	Competent authority: National Authority for Agricultural and Food Markets (<i>Autoritatea Națională a Piețelor Produselor Agricole și Alimentare</i>)
	Provisions: Art. 5 Law on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania ⁴¹⁶

⁴¹³ *Declarația de eligibilitate*

Acest model se va completa de către reprezentantul legal al solicitantului.

Subsemnatul, CNP.....posesor al CI seria ... nr. ..., eliberată de....., în calitate de reprezentant legal (funcție) al ... (completați cu denumirea organizației solicitante), cunoscând că falsul în declarații este pedepsit de Codul Penal, declar pe propria răspundere că: [...].

D. (completați cu denumirea organizației solicitante) nu se află în următoarele situații începând cu data depunerii cererii de finanțare, pe perioada de evaluare, selecție și contractare: d) să fie găsit vinovat, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pentru comiterea unei fraude/ infracțiuni referitoare la obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, în conformitate cu prevederile Codului Penal aprobat prin Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare. [...].

⁴¹⁴ See <https://apia.org.ro/>. Accessed 31 December 2024.

⁴¹⁵ The DNA mainly deals with “the investigation of medium- and high-level corruption crimes, including all crimes *involving the embezzlement or misuse of European Union subsidies*.” See <https://www.globalgalinsights.com/practice-areas/bribery-and-corruption-laws-and-regulations/romania>. Accessed 31 December 2024. Global Legal Insights has published a book concerning the “Bribery & Corruption Laws and Regulations 2022” with the authors of the Romanian Chapter: Simona Pirtea and Madalin Enache.

⁴¹⁶ Lege nr. 73 din 16 ianuarie 2002 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare în România.

Food safety	Competent authorities: e.g. National Agency for Fisheries and Aquaculture
	Provisions: Art. 8 lit. e Emergency Ordinance no 23 of March 5, 2008 on fisheries and aquaculture ⁴¹⁷
Environment standards	Competent authorities: National Agency for Environmental Protection National Environmental Guard (inspection and control in the field of environmental protection)
	Provision: Art. 75 lit. v Emergency Ordinance no. 195 of December 22, 2005 on environmental protection ⁴¹⁸

Source: The authors.

(c) Administrative provisions in the area of the common organization of the markets = expenditure

66 The Law No 73 of 16 January 2002 on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania will apply (*Lege nr. 73 din 16 ianuarie 2002 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare în România*).

67 **Article 4**⁴¹⁹
The activity of the markets of agricultural and food products is carried out by the following bodies, depending on the attributions and responsibilities of each one, contained in this law: the Ministry of Agriculture, Food and Forests, the Interministerial Committee, the National Authority of the Markets of Agricultural and Food Products and the Product Council.

- 68**
- Chapter 3 Technical and economic tools for market regulation, Art. 8 et seq. Agricultural and Food Markets Law
 - Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments/*Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare*

⁴¹⁷ Ordonanța de urgență nr. 23 din 5 martie 2008 privind pescuitul și acvacultura.

⁴¹⁸ Ordonanță De Urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului.

⁴¹⁹ Capitolul 2 Organisme instituționale de funcționare a piețelor produselor agricole și alimentare
Articolul 4

Activitatea piețelor produselor agricole și alimentare se realizează de către următoarele organisme, în funcție de atribuțiile și responsabilitățile fiecăruia, cuprinse în prezenta lege: Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, Comitetul Interministerial, Autoritatea Națională a Piețelor Produselor Agricole și Alimentare și Consiliul pe produs.

- Competence for investigations, Art. 2 para 7 lit. b, 236 para 2, 3 lit. c Law on Markets in financial instruments
- On-the-spot check or investigation, Art. 238 Law on Markets in financial instruments

(d) Administrative provisions in the area of direct expenditure

The Public Ministry of Finance is competent to control certain activities while working closely together with the EU Commission.

69

- Law no 98 of May 19, 2016, on public procurement
- Emergency Ordinance no 66/2011 of June 29, 2011, on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European funds and/or national public funds related to them
- Chapter II Irregularity prevention activity, Section 1 General rules and principles, Art. 3 et seq.

(e) Administrative provisions in the area of external aid = expenditure

- Humanitarian Aid: Law no. 213/2016 on the international cooperation for development and humanitarian aid⁴²⁰
- Methodical Rules of September 21, 2017 on the implementation of international development cooperation and humanitarian assistance activities: Scope (*“These methodological rules govern specific procedures for financing and implementing development cooperation and humanitarian assistance, hereinafter referred to as development cooperation.”*), Art. 1
- Direct budget support, Art. 31
- Conditions for granting direct budget support, Art. 32
- Humanitarian assistance, Art. 35
- Principles and procedures for monitoring, evaluating and auditing development cooperation projects and programs, Art. 36
- Audit, Art. 37
- Competent authority to implement, monitor and evaluate programs and projects for development cooperation and humanitarian aid financed by Romania: *Romanian Agency for International Development (RoAid)*,⁴²¹ Art. 3 Methodical Rules of September 21, 2017 on the implementation of international development cooperation and humanitarian assistance activities.

70

⁴²⁰ Multiannual Strategic Program On The International Development Cooperation And Humanitarian Assistance For The Period 2020–2023 by the Ministry of Foreign Affairs of Romania. see: <http://roaid.ro/wp-content/uploads/2021/01/MULTIANNUAL-STRATEGIC-PROGRAM-2020-2023-ENG-1.pdf>. Accessed 31 December 2024.

⁴²¹ Multiannual Strategic Program On The International Development Cooperation And Humanitarian Assistance For The Period 2020–2023 by the Ministry of Foreign Affairs of Romania, p. 5. see: <http://roaid.ro/wp-content/uploads/2021/01/MULTIANNUAL-STRATEGIC-PROGRAM-2020-2023-ENG-1.pdf>. Accessed 31 December 2024.

g) Investigative powers

71 The investigative powers are very important as they stipulate the main venues of enforcement of OLAF and national authorities on Romanian territory:

aa. Investigative powers in the area of customs duties (Non-VAT-revenue fraud) and VAT (VAT Revenue fraud) in the General Tax Code & Customs Code (Codul Vamal))

72 Non-VAT-revenue fraud (customs fraud)

Art. 10 Customs Code [carry out the customs control], Art. 26 [customs personnel profits from police powers and special protection],

Art. 50–55 Chapter II Origin of goods important rules as the EPPO Annual Crime Report 2021 stated that declaring the wrong country of origin seems to be a well-known *modus operandi* of fraudsters⁴²²]

73 VAT-revenue fraud

Art. 14 para 2 c), 17 Customs Code

Article 14 Customs Code

(1) The customs authority may control the goods subject to customs regulations in any place within the territory of the country. During the control and verifications performed by the customs personnel with attributions in this field, documents of any nature and on any kind of support may be retained, according to the law, from the natural and legal persons, which may facilitate the fulfilment of the control mission. The retention of documents is based on a report.

(2) To this end, the customs authority may:

(a) *check*, in accordance with the law, *buildings, warehouses, land, means of transport likely to transport goods subject to a customs procedure or which should be subject to a customs procedure, as well as any other objectives*;

(b) *takes*, in accordance with the law, *samples which it analyses in its own or approved laboratories, in order to identify and examine the goods*;

(c) carry out investigations, supervisions and verifications in cases where situations of violation of customs regulations are reported;

(d) carry out the necessary activities for risk management;

(e) exercises the subsequent control at the headquarters of the economic agents over the exchange of goods between Romania and other countries, in order to verify the observance of the customs regulations;

⁴²² Cf. EPPO 2021, p. 60.

- (f) identify, on the basis of documents, the persons who are within the scope of activity of the customs office, as well as the persons who are related to the goods and are in the places verified according to letter a);
- (g) participates, in accordance with the law, in carrying out supervised deliveries;
- h) cooperates directly with other Romanian central institutions or with foreign customs administrations, in accordance with the law and in compliance with the obligations deriving from the conventions and agreements to which Romania is a party;
- (i) collect, process and use specific information necessary to prevent and combat infringements of customs regulations, including by managing, in accordance with the law, databases on the exchange of goods.

Article 17⁴²³

- (1) The customs authority exercises its attributions on the entire customs territory of Romania, under the conditions established by this code.
- (2) The police bodies and other public authorities that have, according to the law, competences in the field of fiscal control, movement and use of goods on the Romanian customs territory are obliged to immediately notify the nearest customs authority when they find violations of customs regulations and to submit to it the goods which were the subject of those infringements, as well as the supporting documents.

According to articles 10, 26, 50–55 Customs Code Customs authorities are empowered to carry out customs controls and customs personnel have police powers and benefit from special protection. The rules on the origin of goods are particularly important, as misdeclaring a product's country of origin is a known fraud method, especially in EU cross-border trade.

74

⁴²³**Articolul 17 Codul Vamal**

- (1) Autoritatea vamală își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul vamal al României, în condițiile stabilite prin prezentul cod.
- (2) Organele de poliție și alte autorități publice ce au, potrivit legii, competențe în domeniul controlului fiscal, al circulației și utilizării mărfurilor pe teritoriul vamal al României sunt obligate să anunțe de îndată autoritatea vamală cea mai apropiată când constată încălcări ale reglementărilor vamale și să depună la aceasta mărfurile care au făcut obiectul acelor încălcări, precum și documentele doveditoare.

Title II Elements on the basis of which import or export duties are applied or other measures provided for in the international exchange of goods, Art. 46 et seq.

Chapter II, Origin of goods, Art. 50 et seq.

Article 70⁴²⁴

(1) The customs authority may at any time inspect the goods and the means of transport, requiring the goods to be unloaded and unpacked.

(2) Goods which have been the subject of a summary declaration may be transferred only in cases and places determined by the customs authority.

bb. Investigative powers in the area of structural funds and internal policies

- 75** A special ordinance regulates the administrative powers, including investigative and sanctioning powers with regard to the obtainment of funds: “EMERGENCY ORDINANCE no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European funds and/or related national public funds”⁴²⁵.
- 76** Environmental standards: Emergency Ordinance no. 195 of December 22, 2005 on environmental protection/*Ordonanța de urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului*
Section 3 Obligations of natural and legal persons, Art. 94 et seq., e.g.
- Providing of evidence and other relevant documents Art. 94 para 1 lit. e
 - Ensuring of access to the technological installations generating environmental impact, equipment and installations for depollution of the environment, as well as the spaces related to them, Art. 94 para 1 lit. f
- 77** Food safety: Emergency Ordinance no 23 of March 5, 2008 on fisheries and aquaculture/*Ordonanța de urgență nr. 23 din 5 martie 2008 privind pescuitul și acvacultura*
- 78** Obligations of persons subject to control, Art. 56
- Allow access to establishments and all fishing vessels, gear and facilities, farms and aquaculture facilities etc., Art. 56 para 2
 - Providing documents and means necessary for the performance of the inspection function, Art. 56 para 2

⁴²⁴ **Articolul 70 Codul Vamal**

(1) Autoritatea vamală poate oricând să efectueze controlul mărfurilor și al mijloacelor de transport, impunând să se procedeze la descărcarea și dezambalarea mărfurilor.

(2) Mărfurile care au făcut obiectul declarației sumare pot fi transferate numai în cazurile și în locurile stabilite de autoritatea vamală.

⁴²⁵ Ordonanță De Urgență nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.

cc. Investigative powers in the area of common market organisations

Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments/*Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare* **79**

Powers, Art. 236 para. 3 Law on Markets in financial instruments:

- Access to any documents or other information, Art. 236 para 3 lit. a
- Hear any person in order to obtain information, Art. 236 para 3 lit. a
- Carry out inspections or investigations at the headquarters of legal entities, Art. 236 para 3 lit. b
- Request existing records of telephone conversations or electronic communications, Art. 236 para 3 lit. d
- Notifying judicial authorities in order-to-order precautionary measures such as seizures, Art. 236 para 3 lit. e
- Temporary prohibiting exercise of the professional activity, Art. 236 para 3 lit. f
- Requesting of records of data exchanges held by telecommunications operator (judicial authorization needed), Art. 236 lit. r

A very important provision is quite hidden in the Law on Markets in financial instruments: On-the-spot check or investigation, Art. 238 Law on Markets in financial instruments LAW no. 73 of January 16, 2002 regarding the organization and operation of agricultural and food markets in Romania/*LEGE nr. 73 din 16 ianuarie 2002 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare în România*. **80**

Article 3⁴²⁶

(1) The markets of agricultural and food products are monitored by the institutionalized bodies in order to develop, consolidate and their functionality through the application of this law, in order to achieve the balance between demand and supply.

(2) Products of national importance are established and approved, whenever necessary, by Government decision and they must have guaranteed prices for the approved period.

⁴²⁶ **Articolul 3**

(1) Piețele produselor agricole și alimentare sunt monitorizate de către organismele instituționalizate în vederea dezvoltării, consolidării și funcționalității acestora prin aplicarea prezentei legi, în vederea realizării echilibrului dintre cerere și oferta.

(2) Produsele de importanță națională se stabilesc și se aproba, ori de câte ori este necesar, prin hotărâre a Guvernului și acestea au în mod obligatoriu prețuri garantate pe durata aprobată.

dd. Investigative powers in the area of direct expenditure

81 In the area of direct expenditure Romania has ensured a close communication with the European Commission. The General Tax Procedures Code holds in section 5 rules on the relations with the European Commission, which are regulated *expressis verbis*:

82 Article 306 Evaluation⁴²⁷

(1) The competent authority of Romania shall examine and evaluate the operation of the system of administrative cooperation provided for in this Chapter.

(2) The competent authority of Romania **shall transmit to the European Commission any relevant information necessary for the evaluation of the effectiveness** of the administrative cooperation provided for in this Chapter with regard to the fight against fraud and tax evasion.

(3) The competent authority of Romania shall send to the European Commission an annual assessment of the effectiveness of the automatic exchange of information provided in art. 291, 291 ^ 1, 291 ^ 3 and 291 ^ 4, as well as the practical results obtained, using the form and conditions of transmission adopted by the European Commission, according to art. 23 of Council Directive 2011/16/EU of 15 February 2011.

Article 306¹ Confidentiality of information⁴²⁸

(1) The information communicated to the European Commission by the competent authority in Romania pursuant to art. 306, as well as any report or document prepared by the European Commission on the basis of this information may be transmitted to other Member States. The information transmitted shall be covered by the obligation of professional secrecy and shall enjoy the protection afforded by such information in accordance with the national law of the Member State which received it.

⁴²⁷ *Secțiunea a 5-a Relațiile cu Comisia Europeană*

ART. 306 Evaluare

(1) Autoritatea competentă din România examinează și evaluează funcționarea sistemului de cooperare administrativă prevăzut de prezentul capitol.

(2) Autoritatea competentă din România transmite Comisiei Europene orice informații pertinente necesare pentru evaluarea eficacității cooperării administrative prevăzute de prezentul capitol în ceea ce privește combaterea fraudei și a evaziunii fiscale.

(3) Autoritatea competentă din România transmite Comisiei Europene o evaluare anuală a eficacității schimbului de informații automat prevăzut la art. 291, 291¹, 291³ și 291⁴, precum și rezultatele practice obținute, utilizând formularul și condițiile de transmitere adoptate de către Comisia Europeană, conform art. 23 din Directiva 2011/16/UE a Consiliului din 15 februarie 2011.

(4) *** ABROGAT

⁴²⁸ **Art. 306¹ Confidențialitatea informațiilor**

(1) Informațiile comunicate Comisiei Europene de către autoritatea competentă din România în temeiul art. 306, precum și orice raport sau document elaborat de Comisia Europeană pe baza acestor informații pot fi transmise altor state membre. Informațiile transmise intră sub incidența secretului de serviciu și beneficiază de protecția acordată informațiilor asemănătoare conform legislației interne a statului membru care le-a primit.

(2) Rapoartele și documentele întocmite de Comisia Europeană, prevăzute la alin. (1), pot fi utilizate de România doar în scopuri analitice, nu se publică și nici nu se pun la dispoziția unei alte persoane sau a unui alt organism fără acordul expres al Comisiei Europene.

(2) The reports and documents prepared by the European Commission, provided in par. (1), may be used by Romania only for analytical purposes, shall not be published or made available to another person or body without the express consent of the European Commission.

A common example for direct expenditure is that the Commission makes direct financial contributions in the form of grants, to support projects or organisations which further EU interests or help implement an EU programme or policy.⁴²⁹ The current situation of procurement is transformed by the Regulation (EU) 2019/1780.

Nota bene: The Anti-Fraud Knowledge Centre hosted by the EU Commission provides information on fraud patterns, prevention tools and case studies.

Emergency Ordinance no 66/2011 of June 29, 2011, on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European funds and/or national public funds related to them

- Chapter II Irregularity prevention activity, Section 1 General rules and principles, Art. 3 et seq.
- Exclusion of beneficiaries from the reimbursement/payment of expenses, Art. 6
- Chapter III Finding irregularities and establishing budgetary receivables resulting from irregularities, Art. 17 et seq.
- Control, Art. 20 (et seq.)
- In case of finding irregularities → obligation of the authorities to notify *DLAF* and continue the control, Art. 23 et seq.

h) Investigative powers in the area of external aid = expenditure

See Law no. 213/2016 on the international cooperation for development and humanitarian aid⁴³⁰: Methodical Rules of September 21, 2017 on the implementation of international development cooperation and humanitarian assistance activities:

⁴²⁹ See https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle/implementation/grants-and-procurement_en. Accessed 31 December 2024.; further EU commission 2017 with further references.

⁴³⁰ Norme Metodologice din 21 septembrie 2017 cu privire la realizarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, Emitent: Guvernul, Publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 808 din 12 octombrie 2017.

Article 36⁴³¹ Principles and procedures

The principles and procedures for the monitoring, evaluation and audit of development cooperation projects and programmes are set out in the Results-Based Management Handbook in Annex 7.

Article 37⁴³² Audit

(1) The beneficiary shall keep at its premises and make available to the Agency supporting documents relating to expenditure incurred under the programme or project for a period of 5 years from the date of completion of the grant.

(2) The Agency shall require the beneficiary to contract an external audit, accredited according to the applicable legislation, at the end of the project, for grants exceeding 4 million lei.

(3) Audit costs are eligible costs and are explicitly mentioned in the project or programme budget.

(4) If the beneficiary of the grant is an international organisation or another state, the audit shall be carried out in accordance with the rules of that beneficiary.

aa. Protection of information

(1) Tax secrecy (General Tax Procedures Code)

87

Article 11 Tax secrecy

(1)⁴³³ The personnel within the staff of the fiscal body is obliged to keep secret and observe secrecy with regard to information they became aware of as a result of the exercise which has come to their knowledge in the course of their duties.

⁴³¹ **Articolul 36 Principii și procedure**

Principiile și procedurile pentru monitorizarea, evaluarea și auditul proiectelor și programelor de cooperare pentru dezvoltare sunt stabilite în Manualul de management bazat pe rezultate prevăzut în anexa nr. 7.

⁴³² **Articolul 37 Audit**

(1) Beneficiarul are obligația de a păstra la sediul său și de a pune la dispoziția Agenției documentele justificative ale cheltuielilor efectuate în cadrul programului sau proiectului pentru o perioadă de 5 ani de la data finalizării grantului.

(2) Agenția solicită beneficiarului să realizeze contractarea unui audit extern, acreditat potrivit legislației aplicabile, la finalul proiectului, pentru granturile care depășesc 4 milioane lei.

(3) Cheltuielile de audit sunt cheltuieli eligibile și sunt menționate explicit în bugetul proiectului sau al programului.

(4) În cazul în care beneficiarul grantului este o organizație internațională sau alt stat, auditul se realizează conform regulilor respectivului beneficiar.

⁴³³ **Art. 11 Secretul fiscal**

(1) Personalul din cadrul organului fiscal este obligat să păstreze secretul asupra informațiilor de care a luat cunoștință ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu.

(2) în categoria informațiilor de natura celor considerate a fi secret fiscal intră datele referitoare la contribuabil/plătitor, cum ar fi: datele de identificare, natura și cuantumul obligațiilor fiscale, natura, sursa și cuantumul veniturilor, natura, sursa și valoarea bunurilor, plăți, conturi, rulaje, transferuri de numerar, solduri, încasări, duceri, credite, datorii, valoarea patrimoniului net sau orice fel de informații obținute din declarații ori documente prezentate de către contribuabil/plătitor sau terți.

(3) Organul fiscal poate transmite informațiile pe care le deține:

- (2) The category of information of the nature of those considered to be tax secrets includes tax secrecy shall include data relating to the taxpayer, such as: identification data, nature and amount of tax obligations liabilities, nature, source and amount of income, nature, source and value of goods assets, payments, accounts, turnovers, cash transfers, balances, receipts, deductions, credits, debts, value of net worth assets or any information obtained from statements or documents submitted by the taxpayer or third parties.
- (3) The tax authority may transmit or forward the information in its possession it holds:
- (a) public authorities and institutions for the purpose of fulfilling the obligations provided for by law;
 - (a¹) institutions of public interest defined according to the normative acts of organisation and functioning, which are entrusted to fulfil and perform a service of public interest, in order to fulfil the obligations provided for by law;
 - (b) to the tax authorities of other countries, under conditions of reciprocity, based on the basis of international legal instruments signed by Romania and which include containing provisions on administrative cooperation in the field of taxation matters or recovery of tax claims;
 - (c) the competent judicial authorities, according to in accordance with the law;
 - (d) to any applicant, with the express and unequivocal consent of the taxpayer for about whom information has been requested. The responsibility for the use of manner in which the information thus obtained rests is used shall lie with the applicant;
 - (e) in other cases expressly provided for by law.
- (4) The authority receiving the tax information is obliged to keep the information received secret.
- (5) It is allowed to transmit the information of the nature of those provided to in prepare including for the period during which heat was a taxpayer:
- (a) to the taxpayer himself;

a) autorităților și instituțiilor publice în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege;

a¹) instituțiilor de interes public definite potrivit actelor normative de organizare și funcționare, care sunt investite să îndeplinească un serviciu de interes public, în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege;

b) autorităților fiscale ale altor țări, în condiții de reciprocitate, în baza unor instrumente juridice internaționale semnate de România și care cuprind prevederi privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal și/sau recuperarea creanțelor fiscale;

c) autorităților judiciare competente, potrivit legii;

d) oricărui solicitant, cu consimțământul expres și neechivoc al contribuabilului/plătitorului despre care au fost solicitate informații. Responsabilitatea privind modalitatea de utilizare a informațiilor astfel obținute revine solicitantului;

e) în alte cazuri prevăzute expres de lege.

(4) Autoritatea care primește informații fiscale este obligată să păstreze secretul asupra informațiilor primite.

(5) Este permisă transmiterea informațiilor de natura celor prevăzute la alin. (1), inclusiv pentru perioada în care a avut calitatea de contribuabil/plătitor:

- a) contribuabilului/plătitorului însuși;

- b) succesorilor acestuia, precum și persoanelor cu vocație succesorală, calitate dovedită potrivit legii.

(b) to his successors, as well as in title and to persons with a vocation of succession, a quality entitled to inherit, such status being proven according to in accordance with the law.

(6)⁴³⁴ For the purpose purposes of applying the provisions of par. 1, the following shall apply (3) lit. a), a[^]1) and c), public authorities, public institutions, institutions of public interest and judicial authorities may conclude a protocol on the exchange of information with the fiscal tax body holding the information, which is transmitted through the Ministry of Finance/A.N.A.F.'s own computer system called Patri Ven.

(6[^]1) in order to apply the provisions of parpara. (3) lit. d), the applicant who by, due to the nature of his activity, frequently requests information of the tax secrecy nature of fiscal secrecy about his partners may conclude a protocol regarding on the exchange of information with the fiscal tax body holding the information that is to be transmitted, using the computer system according to art.in accordance with Article 70 [^]1.

(7) It is allowed to transmit information of a fiscal nature in other situations other than those provided for in par paragraph. (3), provided that it is ensured that they do not show the identity of any natural or legal person or entity without legal personality.

(8) The tax authority may disclose to the public the information in its possession:

(a) whenever the information is classified by law as public;

(b) whenever, by administrative acts or by final court decisions, infringements of the obligations provided for by the tax legislation are found or established.

(9) The procedure for making public the disclosure of information held by the central tax body shall be approved by order of the President of ANAF, and the procedure for

⁴³⁴ (6) în scopul aplicării prevederilor alin. (3) lit. a), a[^]1) și c), autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile de interes public și autoritățile judiciare pot încheia protocol privind schimbul de informații cu organul fiscal deținător al informației, ce se transmite prin sistemul informatic propriu al Ministerului Finanțelor/A.N.A.F., denumit PatrimVen.

(6[^]1) în scopul aplicării prevederilor alin. (3) lit. d), solicitantul care prin natura activității solicită frecvent informații de natura secretului fiscal despre clienții/partenerii săi poate încheia un protocol privind schimbul de informații cu organul fiscal deținător al informației ce se transmite, utilizând sistemul informatic în conformitate cu art. 70[^]1.

(7) Este permisă transmiterea de informații cu caracter fiscal în alte situații decât cele prevăzute la alin. (3), în condițiile în care se asigură că din acestea nu reiese identitatea vreunei persoane fizice, juridice ori unei entități fără personalitate juridică.

(8) Organul fiscal poate aduce la cunoștință publică informațiile pe care le deține:

a) ori de câte ori informațiile sunt calificate de lege ca fiind publice;

b) ori de câte ori, prin acte administrative sau prin hotărâri judecătorești, definitive, se constată încălcări ale obligațiilor prevăzute de legislația fiscală.

(9) Procedura de aducere la cunoștință publică a informațiilor deținute de organul fiscal central se aprobă prin ordin al președintelui A.N.A.F., iar procedura de aducere la cunoștință publică a informațiilor deținute de organul fiscal local se aprobă prin ordin al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice, cu avizul Ministerului Finanțelor Publice.

(10) Prelucrarea datelor cu caracter personal de către organele fiscale centrale și locale se realizează cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), cu modificările ulterioare, în scopul exercitării atribuțiilor de administrare a creanțelor fiscale.

making public the disclosure of information held by the local tax body shall be approved by order of the Minister of Regional Development and Public Administration., with the approval opinion of the Ministry of Public Finance.

(10) The processing of personal data by central and local tax authorities is bodies shall be carried out in compliance with the provisions of Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data. and on the free movement of such data and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation), as subsequently amended, for the purpose of exercising carrying out the powers to administer tasks of administering tax claims.

The next provision relates to the **transmission of information** during the administrative cooperation process:

88

Section 4 Conditions applicable to administrative cooperation

Article 299⁴³⁵ Transmission of information and documents

(1) Information communicated to Romania by Member States in any form whatsoever pursuant to this Chapter shall be covered by professional secrecy and shall enjoy the protection extended to such information under Romanian law. Such information may be used for the administration and enforcement of the legislation of Romania relating to taxes and duties referred to in Article 285. Such information may also be used for the assessment and recovery of other taxes and duties referred to in Article 311 or for the assessment and recovery of compulsory social security contributions. It may also be used in connection with judicial and administrative proceedings which may involve

89

⁴³⁵ **Secțiunea a 4-a Condiții aplicabile cooperării administrative mArticolul 299 Codul de procedură fiscală Transmiterea de informații și documente**

(1) Informațiile comunicate României de către statele membre sub orice formă potrivit prezentului capitol intră sub incidența secretului profesional și se bucură de protecția conferită informațiilor de acest tip în temeiul legislației din România. Astfel de informații pot fi utilizate pentru administrarea și aplicarea legislației din România referitoare la taxele și impozitele prevăzute la art. 285. Aceste informații pot fi utilizate, de asemenea, pentru stabilirea și recuperarea altor taxe și impozite prevăzute la art. 311 sau pentru stabilirea și recuperarea contribuțiilor obligatorii la sistemul de securitate socială. De asemenea, acestea pot fi folosite în legătură cu procedurile judiciare și administrative care pot implica sancțiuni, inițiate ca urmare a încălcării legislației fiscale, fără a aduce atingere normelor și dispozițiilor generale care reglementează drepturile făptuitorului, suspectului sau inculpatului ori contravenientului, precum și ale martorilor în cadrul acestor proceduri.

(2) Informațiile și documentele primite de România potrivit prezentului capitol pot fi utilizate în alte scopuri decât cele prevăzute la alin. (1), cu permisiunea autorității competente a statului membru care comunică informații potrivit prezentului capitol și numai în măsura în care acest lucru este permis în temeiul legislației din România. O astfel de permisiune se acordă de România dacă informațiile pot fi utilizate în scopuri asemănătoare în România.

(3) Dacă autoritatea competentă din România consideră că informațiile primite de la autoritatea competentă a unui alt stat membru pot fi utile, în scopurile prevăzute la alin. (1), autorității competente a unui al treilea stat membru, le poate transmite acestea din urmă, cu condiția ca această transmitere să respecte normele și procedurile prevăzute de prezentul capitol. Autoritatea competentă din România informează autoritatea competentă a statului membru din care provin informațiile cu privire la intenția sa de a transmite informațiile respective unui stat membru terț. În situația în care România este stat membru din care provin informațiile, aceasta se poate opune transmiterii informațiilor respective în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii comunicării din partea statului membru care dorește să transmită informațiile.

penalties, initiated as a result of infringements of tax legislation, without prejudice to the general rules and provisions governing the rights of the offender, suspect or accused person or of witnesses in such proceedings.

(2) Information and documents received by Romania under this Chapter may be used for purposes other than those provided for in paragraph 1. (1), with the permission of the competent authority of the Member State communicating information under this Chapter and only to the extent permitted under Romanian law. Such permission shall be granted by Romania if the information can be used for similar purposes in Romania.

(3) If the competent authority of Romania considers that the information received from the competent authority of another Member State may be useful for the purposes referred to in paragraph 1, it may, in accordance with the provisions of this Article, be used for the purposes referred to in paragraph 2. (1), to the competent authority of a third Member State, it may transmit it to the latter, provided that such transmission complies with the rules and procedures laid down in this Chapter. The competent authority of Romania shall inform the competent authority of the Member State from which the information originates of its intention to transmit the information to a third Member State. Where Romania is the Member State from which the information originates, it may object to the transmission of the information within 10 working days of receipt of the communication from the Member State which wishes to transmit the information.

(4)⁴³⁶ Permission to use under paragraph 2 the information transmitted under paragraph 3 may be granted only by the competent authority of Romania.

(5) Information, reports, statements and any other documents, as well as certified copies or extracts thereof, obtained by the requested authority in another Member State and communicated to the requesting authority in Romania pursuant to this Chapter may be

⁴³⁶ (4) Permissiunea de a utiliza potrivit alin (2) informațiile transmise în temeiul alin (3) poate fi acordată numai de către autoritatea competentă din România.

(5) Informațiile, rapoartele, declarațiile și orice alte documente, precum și copiile certificate sau extrasele din aceste documente, obținute de autoritatea solicitată din alt stat membru și comunicate autorității solicitante din România în temeiul prezentului capitol, pot fi invocate ca dovezi de către organismele competente din România, în același mod ca informațiile, rapoartele, declarațiile și orice alte documente similare furnizate de o autoritate din România.

(6) Prin excepție de la prevederile alin (1)–(4), informațiile comunicate de statele membre între ele în temeiul art 291[^]3 sunt utilizate în scopul evaluării riscurilor de nivel înalt aferente prețurilor de transfer și a riscurilor aferente erodării bazei impozabile și transferului profiturilor, inclusiv al evaluării riscului de neconformare de către membrii grupului de întreprinderi multinaționale la normele aplicabile în materie de prețuri de transfer și, după caz, în scopul analizelor economice și statistice.

(7) Ajustarea prețurilor de transfer de către autoritățile fiscale din statul membru destinat nu se bazează pe informațiile care fac obiectul schimbului în temeiul art 291[^]3.

(8) Autoritatea competentă din România poate utiliza informațiile primite, în temeiul art 291[^]3, de la celelalte autorități competente din statele membre, ca bază pentru efectuarea de cercetări suplimentare ale acordurilor prealabile privind prețul de transfer prevăzute la art 52, ale grupului de întreprinderi multinaționale sau ale altor aspecte de natură fiscală în cursul unui control fiscal și pot fi făcute ajustări corespunzătoare ale venitului impozabil al entității constitutive.

invoked as evidence by the competent bodies in Romania in the same way as information, reports, statements and any other similar documents provided by an authority in Romania.

(6) By way of exception to paragraphs (1) to (4), the information communicated by Member States to each other under Article 291³ shall be used for the purpose of assessing high-level transfer pricing risks and risks related to base erosion and profit shifting, including the assessment of the risk of non-compliance by members of the MNE group with the applicable transfer pricing rules and, where appropriate, for economic and statistical analysis purposes.

(7) The adjustment of transfer prices by the tax authorities of the receiving Member State shall not be based on information exchanged under Article 291³.

(8) The competent authority of Romania may use the information received under Article 291³ from the other competent authorities of the Member States as a basis for further investigation of the Advance Pricing Agreements under Article 52, the MNE group or other tax matters in the course of a tax audit and appropriate adjustments may be made to the taxable income of the constituent entity.

(2) Data secrecy (Data protection laws, Customs Code, General Tax Code...)

Data secrecy is very important for the Union and even if there is supranational law with the GDPR, the national rules are relevant for national administrative proceedings.

90

Article 28 Customs Code⁴³⁷

Customs personnel, regardless of their position, are obliged to maintain the confidentiality of data and operations performed, as well as any documents, data and information about which they become aware in the exercise of their duties and which are not, according to law, information of public interest.

Import duties (revenue-related):

91

Decision of the Director General of DGV no. 187 of 13.10.2017 on specific instructions on the processing in the customs integrated computer system of data from authorizations for deferment of payment of import duties, how to process the customs declaration used to defer payment of import duties, and how to manage data related postponement of payment of import duties from the central system of customs decisions.⁴³⁸

- Special authority: ANSPDCP.

⁴³⁷ **Articolul 28 Codul Vamal**

Personalul vamal, indiferent de funcția deținută, este obligat să păstreze confidențialitatea datelor și a operațiunilor efectuate, precum și a oricăror documente, date și informații despre care ia cunoștință în exercitarea atribuțiilor de serviciu și care nu sunt, potrivit legii, informații de interes public.

⁴³⁸ Decizia directorului general al DGV nr. 187 din 13.10.2017 privind instrucțiuni specifice privind prelucrarea în sistemul informatic integrat vamal a datelor din autorizațiile pentru amânarea plății taxelor la import, modul de procesare a declarației vamale care se utilizează amânarea plății taxelor la import, precum și modul în care sunt gestionate datele referitoare la amânarea plății taxelor la import din sistemul central de decizii vamale.

(3) Official secrecy

- 92 Official secrecy and confidentiality provisions exist in various other Romanian laws and are important thresholds that must be followed in order to make the use of investigative powers lawful.

bb. Investigation reports (Customs Code, General Tax Procedures Code)

- 93 Art. 113 para 2 i), j), k) and l) General Tax Procedures Code indicate that a fiscal control might be intrusive. Reports document every action taken for an ex-post control of the fiscal control in the future:

94 **Art. 131 The result of the fiscal inspection**⁴³⁹

(1) The result of the fiscal inspection shall be recorded, in writing, in a fiscal inspection report, which presents the findings of the fiscal inspection body from the factual and legal point of view and their fiscal consequences, except in cases where findings are made in connection with the commission of certain deeds provided by the criminal law in connection with the means of proof regarding the establishment of the tax base that are the object of the fiscal inspection, for which the provisions of art. 132. The application procedure is approved by order of the president of ANAF.

(2) The fiscal inspection report is drawn up at the end of the fiscal inspection and includes the findings in relation to all periods and all fiscal obligations inscribed in the Tax Inspection Notice, as well as in relation to other obligations provided by the fiscal

⁴³⁹ **Art. 131 Rezultatul inspecției fiscale Codul de procedura fiscală**

(1) Rezultatul inspecției fiscale se consemnează, în scris, într-un raport de inspecție fiscală, în care se prezintă constatările organului de inspecție fiscală din punctul de vedere faptic și legal și consecințele lor fiscale, cu excepția cazurilor în care se fac constatări în legătură cu săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală în legătură cu mijloacele de probă privind stabilirea bazei de impozitare care fac obiectul inspecției fiscale, pentru care sunt aplicabile prevederile art. 132. Procedura de aplicare se aprobă prin ordin al președintelui A.N.A.F.

(2) Raportul de inspecție fiscală se întocmește la finalizarea inspecției fiscale și cuprinde constatările în legătură cu toate perioadele și toate obligațiile fiscale înscrise în Avizul de inspecție fiscală, precum și în legătură cu alte obligații prevăzute de legislația fiscală și contabilă ce au făcut obiectul verificării. În cazul în care contribuabilul/plătitorul și-a exercitat dreptul prevăzut la art. 130 alin. (5), raportul de inspecție fiscală cuprinde și opinia organului de inspecție fiscală, motivată în drept și în fapt, cu privire la punctul de vedere exprimat de contribuabil/plătitor.

(3) La raportul de inspecție fiscală se anexează, ori de câte ori este cazul, acte privind constatări efectuate la sediul contribuabilului/plătitorului sau la sediile secundare ale acestuia, cum ar fi procese-verbale încheiate cu ocazia controalelor inopinate sau de constatare la fața locului și alte asemenea acte.

(4) Pentru fiecare perioadă și obligație fiscală ce au făcut obiectul constatărilor, raportul de inspecție fiscală stă la baza emiterii:

- a) deciziei de impunere, pentru diferențe în plus sau în minus de obligații fiscale principale aferente diferențelor de baze de impozitare;
- b) deciziei de nemodificare a bazelor de impozitare, dacă nu se constată diferențe ale bazelor de impozitare și respectiv de obligații fiscale principale;
- c) deciziei de modificare a bazelor de impozitare dacă se constată diferențe ale bazelor de impozitare, dar fără stabilirea de diferențe de obligații fiscale principale.

(5) Deciziile prevăzute la alin. (4) se emit în termen de cel mult 25 de zile lucrătoare de la data încheierii inspecției fiscale.

(6) Deciziile prevăzute la alin. (4) se comunică contribuabilului/plătitorului în condițiile art. 47.

and accounting legislation that were subject to verification.. If the taxpayer/payer has exercised his right provided in art. 130 para. (5), the fiscal inspection report also includes the opinion of the fiscal inspection body, motivated in law and in fact, regarding the point of view expressed by the taxpayer.

(3) The tax inspection report shall be accompanied, where appropriate, by documents relating to findings made at the taxpayer's premises or at its secondary offices, such as reports concluded during unannounced or face-to-face inspections. place and other such acts.

(4) For each fiscal period and obligation that have been the object of the findings, the fiscal inspection report is the basis for issuing:

a) the tax decision, for differences plus or minus of main tax obligations related to differences in tax bases;

b) the decision not to modify the tax bases, if there are no differences between the tax bases and the main tax obligations, respectively;

c) the decision to modify the tax bases if there are differences in the tax bases, but without establishing differences in the main tax obligations.

(5) The decisions provided in par. (4) shall be issued within a maximum of 25 working days from the date of conclusion of the fiscal inspection.

(6) The decisions provided in par. (4) shall be communicated to the taxpayer under the conditions of art. 47.

cc. Support to the inspectors in all areas (Customs Code, General Tax Procedures Code)

The obligation to support the inspectors can be deduced from Art. 10 of the Tax Procedures Code and various other articles, which may be used in different stages of the tax procedure or in a tax investigation into irregularities or suspicious conduct:

95

General Tax Procedures Code

Art. 10 Obligation to cooperate⁴⁴⁰

(1) The taxpayer is obliged to cooperate with the tax authority in order to determine the tax situation, by presenting the facts known by him, in full, according to reality, and by indicating the evidence known to him, in compliance with the relevant provisions. criminal proceedings and criminal proceedings.

(2) The taxpayer is obliged to take the measures in order to procure the necessary means of proof, using all the possibilities available to him.

96

⁴⁴⁰ **Art. 10 Obligația de cooperare Codul de Procedura fiscală**

(1) Contribuabilul/Plătitorul este obligat să coopereze cu organul fiscal în vederea determinării stării de fapt fiscale, prin prezentarea faptelor cunoscute de către acesta, în întregime, conform realității, și prin indicarea mijloacelor doveditoare care îi sunt cunoscute, cu respectarea prevederilor în materie penală și procesual penală.

(2) Contribuabilul/Plătitorul este obligat să întreprindă măsurile în vederea procurării mijloacelor doveditoare necesare, prin utilizarea tuturor posibilităților ce îi stau la dispoziție.

Art. 56

The right of the fiscal body to request the presence of the taxpayer at its headquarters.

Section 2 Information and expertise

Art. 58 Obligation to provide information⁴⁴¹

(1) The taxpayer or another person authorized by him has the obligation to provide the tax authority with the information necessary to determine the tax situation. For the same purpose, the tax authority has the right to request information from other persons with whom the taxpayer has or has had economic or legal relations, and they have the obligation to provide the requested information. Information provided by other persons shall be considered only to the extent that it is confirmed by other means of proof.

(2) The request for information shall be made in writing. In the application, the tax authority must specify the nature of the information required to determine the tax situation and the documents supporting the information provided.

(3) The declaration of the obliged persons according to par. (1) to provide information shall, as appropriate, be presented or recorded in writing.

(4) if the person obliged to provide the information in writing is, for reasons beyond his control, unable to write, the tax authority shall draw up a report.

⁴⁴¹ *Secțiunea a 2-a Informații și expertize*

Art. 58 Obligația de a furniza informații

(1) Contribuabilul/Plătitorul sau altă persoană împuternicită de acesta are obligația de a furniza organului fiscal informațiile necesare pentru determinarea stării de fapt fiscale. În același scop, organul fiscal are dreptul să solicite informații și altor persoane cu care contribuabilul/plătitorul are sau a avut raporturi economice sau juridice, iar acestea au obligația de a furniza informațiile solicitate. Informațiile furnizate de alte persoane se iau în considerare numai în măsura în care sunt confirmate și de alte mijloace de probă.

(2) Cererea de furnizare a informațiilor se formulează în scris. În cerere organul fiscal trebuie să specifice natura informațiilor solicitate pentru determinarea stării de fapt fiscale și documentele care susțin informațiile furnizate.

(3) Declarația persoanelor obligate potrivit alin. (1) să furnizeze informații va fi, după caz, prezentată sau consemnată în scris.

(4) în situația în care persoana obligată să furnizeze informația în scris este, din motive independente de voința sa, în imposibilitate de a scrie, organul fiscal întocmește un proces-verbal.

Chapter V Fiscal and accounting records**Article 108 Obligation to keep the tax records⁴⁴²**

(1) In order to establish the tax situation and the tax liabilities due, the taxpayer/payer shall be obliged to keep tax records in accordance with the regulations in force.

(2) for the purpose of documenting compliance with the market value principle, the taxpayer/payer who carries out transactions with related persons shall be obliged to keep transfer pricing records. At the request of the competent central tax authority, the taxpayer/payer shall submit the transfer pricing file. The amount of transactions for which the taxpayer/payer is obliged to prepare the transfer pricing file, the deadlines for its preparation, the content of the transfer pricing file, as well as the conditions under which it is requested shall be approved by order of the President of the A.N.A.F.

dd. Preservation of Evidence (Customs Code, General Tax Code)

Pls. see above for investigation powers in the different areas.

97

i) Interviewing/Questioning of “persons concerned” (in relation to suspects/defendants)

The Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments contains a specific information to this requisite in Art. 236:

98

Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments⁴⁴³**Article 236⁴⁴⁴ [...]**

(3) In fulfilling the provisions of paragraph (2), the A.S.F. has the following powers:

(a) to have access to any document or other information held by persons which it considers may be necessary for the performance of its duties and to receive or make a copy thereof;

⁴⁴² **Capitolul V Despre evidențele fiscale și contabile**

Art. 108 Obligația de a conduce evidența fiscală

(1) în vederea stabilirii stării de fapt fiscale și a obligațiilor fiscale datorate, contribuabilul/plătitorul are obligația să conducă evidențe fiscale, potrivit actelor normative în vigoare.

(2) în vederea documentării respectării principiului valorii de piață contribuabilul/plătitorul care desfășoară tranzacții cu persoane afiliate are obligația să întocmească dosarul prețurilor de transfer. La solicitarea organului fiscal central competent contribuabilul/plătitorul are obligația de a prezenta dosarul prețurilor de transfer. Cuantumul tranzacțiilor pentru care contribuabilul/plătitorul are obligația întocmirii dosarului prețurilor de transfer, termenele pentru întocmirea acestuia, conținutul dosarului prețurilor de transfer, precum și condițiile în care se solicită acesta se aprobă prin ordin al președintelui A.N.A.F.

⁴⁴³ Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare

⁴⁴⁴ **Articolul 236 Lege nr. 126 din 11 iunie 2018**

[...]

(3) În îndeplinirea prevederilor prevăzute la alin (2), A.S.F. are următoarele competențe:

a) de a avea acces la orice document sau la alte informații deținute de persoane despre care consideră că ar putea fi necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale și de a primi sau de a face o copie a acestora;

b) de a impune sau de a solicita oricărei persoane să furnizeze informații și, în cazul în care este necesar, de a convoca și de a audia orice persoană pentru a obține informații;

[...]

(b) to require or request any person to supply information and, if necessary, to summon and hear any person in order to obtain information; [...].

aa. The taking of statements from Economic Operators

99 In the area of common market organizations the Law no 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments may be consulted:

100 **Article 236⁴⁴⁵ [...]**

(2) ASF (Financial Supervisory Authority) holds all supervisory powers, including administrative investigative powers and powers to impose corrective measures, necessary to fulfil its duties under this law and the European regulations incidental to the provisions of this law.

(3) In fulfilment of the provisions set forth in para. (2), ASF has the following powers:

(a) to have access to any document or other information held by persons that it considers may be necessary for the performance of its duties and to receive or make a copy of them;

(b) to compel or require any person to provide information and, where necessary, to summon and hear any person to obtain information;

(c) to conduct inspections or investigations at the headquarters of legal entities, and in the case of natural persons with the support of competent institutions/authorities/bodies for the exercise of this right;

⁴⁴⁵ **Articolul 236 Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 [...]**

(2) A.S.F. deține toate competențele de supraveghere, inclusiv competențe de investigare administrative și competențe de a impune măsuri corective, necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile în temeiul prezentei legi și al reglementărilor europene incidente prevederilor prezentei legi.

(3) În îndeplinirea prevederilor prevăzute la alin. (2), A.S.F. are următoarele competențe:

a) de a avea acces la orice document sau la alte informații deținute de persoane despre care consideră că ar putea fi necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale și de a primi sau de a face o copie a acestora;

b) de a impune sau de a solicita oricărei persoane să furnizeze informații și, în cazul în care este necesar, de a convoca și de a audia orice persoană pentru a obține informații;

c) de a desfășura inspecții sau investigații la sediul entităților legale, iar în cazul persoanelor fizice cu sprijinul instituțiilor/autorităților/organelor competente pentru exercitarea acestui drept;

d) de a solicita înregistrările existente ale convorbirilor telefonice sau ale comunicațiilor electronice sau ale altor schimburi de date deținute de orice entitate legală care intră sub incidența prezentei legi;

e) de a sesiza autoritățile judiciare competente în vederea dispunerii unor măsuri asigurătorii, precum indisponibilizarea sau punerea sub sechestru a activelor entităților subiect al prezentei legi sau ambele;

f) de a dispune interzicerea temporară a exercitării activității profesionale de către persoanele subiecți ai prezentei legi;

g) de a solicita furnizarea de informații auditorilor entităților care desfășoară activități aflate sub incidența prezentei legi și furnizorilor de servicii de raportare a datelor;

h) de a sesiza organele abilitate în domeniul urmăririi penale;

i) de a solicita auditorilor sau experților să efectueze verificări sau investigații cu privire la activitățile desfășurate pe piața de capital, incidente prevederilor prezentei legi;

j) de a impune sau de a solicita oricărei persoane de a furniza informații, inclusiv toată documentația relevantă, privind dimensiunea și scopul unei poziții sau ale unei expuneri generate prin intermediul unui instrument financiar derivat pe mărfuri și orice active sau datorii de pe piața activului-suport; [...].

- (d) to request existing records of telephone conversations or electronic communications or other data exchanges held by any legal entity that falls under the scope of this law;
- (e) to notify the competent judicial authorities in order to order some precautionary measures, such as the unavailability or sequestration of the assets of the entities subject to this law or both;
- (f) to order the temporary prohibition of the exercise of professional activity by the persons subject to this law;
- (g) to request the provision of information to auditors of entities carrying out activities under the scope of this law and data reporting service providers;
- (h) to notify the competent bodies in the field of criminal investigation;
- (i) to request auditors or experts to carry out checks or investigations regarding the activities carried out on the capital market, incidental to the provisions of this law;
- (j) to impose or require any person to provide information, including all relevant documentation, regarding the size and purpose of a position or exposure generated by means of a derivative financial instrument on commodities and any assets or liabilities on the asset market- support;
- [...]

bb. Interviewing/Questioning of witnesses

In the area of common market organizations the Law no 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments may be consulted:

101

Article 236⁴⁴⁶

- (2) ASF holds all supervisory powers, including administrative investigative powers and powers to impose corrective measures, necessary to fulfil its duties under this law and the European regulations incidental to the provisions of this law.
- (3) In fulfilment of the provisions set forth in para. (2), ASF has the following powers:
 - (a) to have access to any document or other information held by persons that it considers may be necessary for the performance of its duties and to receive or make a copy of them;
 - (b) to compel or require any person to provide information and, where necessary, to summon and hear any person to obtain information;

102

⁴⁴⁶ **Articolul 236 Lege nr. 126 din 11 iunie 2018**

(2) A.S.F. deține toate competențele de supraveghere, inclusiv competențe de investigare administrative și competențe de a impune măsuri corective, necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile în temeiul prezentei legi și al reglementărilor europene incidente prevederilor prezentei legi.

(3) În îndeplinirea prevederilor prevăzute la alin. (2), A.S.F. are următoarele competențe:

a) de a avea acces la orice document sau la alte informații deținute de persoane despre care consideră că ar putea fi necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale și de a primi sau de a face o copie a acestora;

b) de a impune sau de a solicita oricărei persoane să furnizeze informații și, în cazul în care este necesar, de a convoca și de a audia orice persoană pentru a obține informații;

[...]

j) Inspections

103

General Tax Procedures Code TITLE VI Fiscal control

Article 113 Object of the fiscal inspection⁴⁴⁷

(1) The tax inspection is the activity aimed at verifying the legality and compliance of tax returns, the correctness and accuracy of the fulfilment of obligations in relation to the establishment of tax obligations by the taxpayer / payer, compliance with tax and accounting legislation, verification or establishing, as appropriate, tax bases and related facts, establishing differences in principal tax liabilities.

(2) For the purpose of carrying out the tax inspection, the tax inspection body shall:

- (a) examination of the documents in the tax file of the taxpayer / payer;
- (b) verification of the concordance between the data from the fiscal declarations with those from the accounting and fiscal records of the taxpayer / payer, including from the standard fiscal control file;
- (c) the analysis and evaluation of the fiscal information, in order to confront the fiscal declarations with the own information or from other sources and, as the case may be, to discover new elements relevant for the application of the fiscal legislation;

⁴⁴⁷ **Titlul VI Controlul fiscal Capitolul I Inspecția fiscală**

Art. 113 Obiectul inspecției fiscale

(1) Inspecția fiscală reprezintă activitatea ce are ca obiect verificarea legalității și conformității declarațiilor fiscale, corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor în legătură cu stabilirea obligațiilor fiscale de către contribuabil/plătitor, respectării prevederilor legislației fiscale și contabile, verificarea sau stabilirea, după caz, a bazelor de impozitare și a situațiilor de fapt aferente, stabilirea diferențelor de obligații fiscale principale.

(2) în scopul efectuării inspecției fiscale, organul de inspecție fiscală procedează la:

- a) examinarea documentelor aflate în dosarul fiscal al contribuabilului/plătitorului;
- b) verificarea concordanței dintre datele din declarațiile fiscale cu cele din evidența contabilă și fiscală a contribuabilului/plătitorului, inclusiv din fișierul standard de control fiscal;
- c) analiza și evaluarea informațiilor fiscale, în vederea confruntării declarațiilor fiscale cu informațiile proprii sau din alte surse și, după caz, a descoperirii de elemente noi relevante pentru aplicarea legislației fiscale;
- d) verificarea, constatarea și investigarea fiscală a actelor și faptelor rezultând din activitatea contribuabilului/plătitorului supus inspecției sau altor persoane privind legalitatea și conformitatea declarațiilor fiscale, corectitudinea și exactitatea îndeplinirii obligațiilor prevăzute de legislația fiscală și contabilă;
- e) solicitarea de informații de la terți;
- f) verificarea locurilor unde se realizează activități generatoare de venituri impozabile ori unde se află bunurile impozabile;
- g) solicitarea de explicații scrise de la reprezentantul legal al contribuabilului/plătitorului sau împuternicitul acestuia ori de la persoanele prevăzute la art. 124 alin. (1), după caz, ori de câte ori acestea sunt necesare în timpul inspecției fiscale, pentru clarificarea și definitivarea constatărilor;
- h) informarea reprezentantului legal al contribuabilului/plătitorului sau a împuternicitului acestuia, după caz, cu privire la constatările inspecției fiscale, precum și discutarea acestora;
- i) stabilirea corectă a bazei de impunere, a diferențelor datorate în plus sau în minus, după caz, față de obligația fiscală principală declarată de către contribuabil/plătitor și/sau stabilită, după caz, de organul fiscal;
- j) sancționarea potrivit legii a faptelor reprezentând încălcări ale legislației fiscale și contabile constatate și dispunerea de măsuri pentru prevenirea și combaterea abaterilor de la prevederile legislației fiscale și contabile;
- k) dispunerea măsurilor asigurătorii în condițiile legii;
- l) aplicarea de sigilii asupra bunurilor, întocmind în acest sens proces-verbal.

(3) Nu intră în atribuțiile inspecției fiscale efectuarea de constatări tehnico-științifice sau orice alte verificări solicitate de organele de urmărire penală în vederea lămuririi unor fapte ori împrejurări ale cauzelor aflate în lucru la aceste instituții.

- (d) the verification, ascertainment and fiscal investigation of the acts and facts resulting from the activity of the taxpayer subject to inspection or other persons regarding the legality and conformity of the fiscal declarations, the correctness and accuracy of fulfilling the obligations provided by the fiscal and accounting legislation;
- (e) requesting information from third parties;
- (f) checking the places where taxable income generating activities are carried out or where the taxable goods are located;
- (g) the request for written explanations from the legal representative of the taxpayer / payer or his proxy or from the persons provided in art. 124 para. (1), as appropriate, whenever necessary during the tax inspection, to clarify and finalize the findings;
- (h) informing the legal representative of the taxpayer or his proxy, as the case may be, regarding the findings of the fiscal inspection, as well as their discussion;
- (i) the correct establishment of the tax base, of the differences due more or less, as the case may be, compared to the main fiscal obligation declared by the taxpayer and / or established, as the case may be, by the fiscal body;
- (j) sanctioning according to the law the facts representing violations of the fiscal and accounting legislation found and ordering measures to prevent and combat deviations from the provisions of the fiscal and accounting legislation;
- (k) ordering the precautionary measures in accordance with the law;
- (l) the application of seals on the goods, drawing up in this sense the minutes. Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments⁴⁴⁸

Article 236⁴⁴⁹ [...]

- (3) In fulfilling the provisions of paragraph (2), the A.S.F. has the following powers:
 - (a) to have access to any document or other information held by persons which it considers may be necessary for the performance of its duties and to receive or make a copy thereof;
 - (b) to require or request any person to supply information and, if necessary, to summon and hear any person in order to obtain information;

⁴⁴⁸ Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare

⁴⁴⁹ **Articolul 236 Lege nr. 126 din 11 iunie 2018**

[...]

(3) În îndeplinirea prevederilor prevăzute la alin (2), A.S.F. are următoarele competențe:

- a) de a avea acces la orice document sau la alte informații deținute de persoane despre care consideră că ar putea fi necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale și de a primi sau de a face o copie a acestora;
- b) de a impune sau de a solicita oricărei persoane să furnizeze informații și, în cazul în care este necesar, de a convoca și de a audia orice persoană pentru a obține informații;
- c) de a desfășura inspecții sau investigații la sediul entităților legale, iar în cazul persoanelor fizice cu sprijinul instituțiilor/autorităților/organelor competente pentru exercitarea acestui drept;

[...]

(c) to carry out inspections or investigations at the premises of legal entities, and in the case of natural persons with the assistance of institutions/authorities/bodies competent to exercise this right; [...]

(3) It is not within the attributions of the fiscal inspection to carry out technical-scientific findings or any other verifications requested by the criminal investigation bodies in order to clarify some facts or circumstances of the cases pending at these institutions.

Article 116 Methods of control⁴⁵⁰

(1) The following methods may be used to carry out the fiscal inspection:

a) the inspection by sampling which consists in the activity of selective verification of the taxable periods, of the significant documents and operations, which are the basis of the method of calculation, highlighting and payment of the fiscal obligations;

b) the exhaustive inspection which consists in the activity of verification of all the taxable periods, as well as of the significant documents and operations, which are the basis of the calculation, highlighting and payment of the fiscal obligations;

c) electronic inspection, which consists in the activity of verifying the accounting and its sources, processed in electronic environment, using methods of analysis, evaluation and testing assisted by specialized computer tools.

(2) The selection of significant documents and operations shall be assessed by the inspector.

(3) in case of carrying out the fiscal inspection by the central fiscal body, by order of the president of ANAF, survey methods and procedures may be approved.

k) Searches

- 105** Searches are an effective tools for discovering potential evidence for administrative as well as (see → Art. 12 et seq OLAF Regulation) an EPPO investigation. The relevant Codes in the Romanian legal system contain provisions that allow competent bodies to carry out searches: Art. 113 et seq. General Tax Procedures Code and Art. 10 et seq. Customs Code:

⁴⁵⁰ **Art. 116 Metode de control**

(1) Pentru efectuarea inspecției fiscale se pot folosi următoarele metode:

a) inspecția prin sondaj care constă în activitatea de verificare selectivă a perioadelor impozabile, documentelor și operațiunilor semnificative, care stau la baza modului de calcul, de evidențiere și de plată a obligațiilor fiscale;

b) inspecția exhaustivă care constă în activitatea de verificare a tuturor perioadelor impozabile, precum și a documentelor și operațiunilor semnificative, care stau la baza modului de calcul, de evidențiere și de plată a obligațiilor fiscale;

c) inspecția electronică, care constă în activitatea de verificare a contabilității și a surselor acesteia, prelucrate în mediu electronic, utilizând metode de analiză, evaluare și testare asistate de instrumente informatice specializate.

(2) Selectarea documentelor și a operațiunilor semnificative se apreciază de inspector.

(3) în cazul efectuării inspecției fiscale de către organul fiscal central, prin ordin al președintelui A.N.A.F. se pot aproba metode și proceduri de sondaj.

Article 10⁴⁵¹ Customs Code

(1) The customs authority has the right to carry out the customs control of the means of transport and of the goods, as well as of the goods and values belonging to the natural persons, presented at their introduction or removal from the country.

(2) If the presentation is refused, the customs authority has the right to carry out the customs control on its own initiative, without the consent of the holder.

(3) When there are solid indications of fraud, it may be carried out, with the approval of the head of the customs office, the summary body customs control, in compliance with the hygiene norms and in separate rooms, by persons of the same sex as the controlled person. It is considered that there are solid indications of fraud in situations where the customs officer:

(a) discovers during the control the indications regarding the existence of undeclared or hidden goods;

(b) has information about the intention of the controlled person to commit customs contraventions or crimes;

(c) possesses data that the controlled person has committed customs contraventions or crimes;

(d) finds unusual behaviours on the part of the controlled person.

(4) The summary body customs control does not have the character of the body search provided in the Code of Criminal Procedure.

⁴⁵¹ **Articolul 10 Codul Vamal**

(1) Autoritatea vamală are dreptul să efectueze controlul vamal al mijloacelor de transport și al mărfurilor, precum și al bunurilor și valorilor aparținând persoanelor fizice, prezentate la introducerea sau la scoaterea lor din țară.

(2) În cazul în care se refuză prezentarea, autoritatea vamală are dreptul să efectueze controlul vamal din proprie inițiativă, fără acordul titularului.

(3) Când există indicii temeinice de fraudă, se poate efectua, cu aprobarea șefului biroului vamal, controlul vamal corporal sumar, cu respectarea normelor de igienă și în încăperi separate, de către persoane de același sex cu persoana controlată. Se consideră că există indicii temeinice de fraudă în situațiile când agentul vamal:

a) descoperă în timpul controlului indicii cu privire la existența unor mărfuri nedecarate sau ascunse;

b) deține informații despre intenția persoanei controlate de a săvârși contravenții sau infracțiuni vamale;

c) posedă date că persoana controlată a săvârșit contravenții sau infracțiuni vamale;

d) constată comportamente neobișnuite din partea persoanei controlate.

(4) Controlul vamal corporal sumar nu are caracterul percheziției corporale prevăzute în Codul de procedură penală.

Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments⁴⁵²

Article 236⁴⁵³ [...]

- (3) In fulfilling the provisions of paragraph (2), the A.S.F. has the following powers:
- (a) to have access to any document or other information held by persons which he considers may be necessary for the performance of his duties and to receive or make a copy thereof;
 - (b) to require or request any person to supply information and, if necessary, to summon and hear any person in order to obtain information;
 - (c) to carry out inspections or investigations at the premises of legal entities, and in the case of natural persons with the assistance of institutions/authorities/bodies competent to exercise this right; [...]

Emergency Ordinance no 23 of March 5, 2008 on fisheries and aquaculture⁴⁵⁴

Article 56⁴⁵⁵

- (1) In order to ensure compliance with the legislation on fishing, aquaculture, processing, transport, marketing of fishery products and other related activities, the National Agency for Fisheries and Aquaculture shall organise permanent control actions through fishery inspectors.
- (2) The persons subject to control shall be obliged to allow access to the establishments and to all fishing vessels/vessels, fishing gear and facilities, aquaculture farms and facilities, constructions-anchors, means of transport, processing and/or marketing establishments and to make available to the personnel with the right of control all documents and means necessary for the performance of the inspection function.

⁴⁵² Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare

⁴⁵³ **Articolul 236 Lege nr. 126 din 11 iunie 2018** (3) În îndeplinirea prevederilor prevăzute la alin (2), A.S.F. are următoarele competențe:

- a) de a avea acces la orice document sau la alte informații deținute de persoane despre care consideră că ar putea fi necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale și de a primi sau de a face o copie a acestora;
- b) de a impune sau de a solicita oricărei persoane să furnizeze informații și, în cazul în care este necesar, de a convoca și de a audia orice persoană pentru a obține informații;
- c) de a desfășura inspecții sau investigații la sediul entităților legale, iar în cazul persoanelor fizice cu sprijinul instituțiilor/autorităților/organelor competente pentru exercitarea acestui drept;

⁴⁵⁴ Ordonanța de urgență nr. 23 din 5 martie 2008 privind pescuitul și acvacultura

⁴⁵⁵ **Articolul 56**

- (1) Pentru a se asigura de respectarea legislației în domeniul pescuitului, acvaculturii, procesării, transportului, comercializării produselor pescărești și al altor activități conexe, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură organizează acțiuni permanente de control prin inspectorii piscicoli.
- (2) Persoanele supuse controlului au obligația să permită accesul la unitățile și la toate navele/ambarcațiunile de pescuit, uneltele și instalațiile de pescuit, fermele și instalațiile de acvacultură, construcțiile-anexe, mijloacele de transport, unitățile de procesare și/sau comercializare și să pună la dispoziția personalului cu drept de control toate documentele și mijloacele necesare îndeplinirii funcției de inspecție.
- (3) Competențele personalului cu drept de control și procedura de control se stabilesc prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, la propunerea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură.

(3) The powers of the staff entitled to inspection and the inspection procedure shall be laid down by order of the Minister of Agriculture and Rural Development on the proposal of the National Agency for Fisheries and Aquaculture.

Emergency Ordinance no. 195 of December 22, 2005 on environmental protection⁴⁵⁶ Section 3 Obligations of natural and legal persons

Article 94⁴⁵⁷

(1) The protection of the environment shall be an obligation of all natural and legal persons for which purpose:

- (a) apply for and obtain regulatory acts in accordance with the provisions of this Emergency Ordinance and subsequent legislation;
- (b) comply with the conditions of the obtained regulatory acts;
- (c) do not put into operation installations whose emissions exceed the limit values established by the regulatory acts;
- (d) legal persons carrying out activities with significant impact on the environment shall organise their own specialised environmental protection structures;
- (e) assist the persons responsible for verification, inspection and control activities by providing them with their own measurement records and all other relevant documents and facilitate the control of activities for which they are responsible and the taking of samples;
- (f) ensure access by authorised inspectors and controllers to technological installations which have an impact on the environment, to environmental abatement equipment and installations and to the premises or areas associated with them; [...].

l) Seizure of other evidence

Relevant Articles are: Art. 53 para 3 Customs Code and Art. 80 Customs Code.

107

⁴⁵⁶ Ordonanța de urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului

⁴⁵⁷ Secțiunea a 3-a Obligațiile persoanelor fizice și juridice

Articolul 94

(1) Protecția mediului constituie o obligație a tuturor persoanelor fizice și juridice, în care scop:

- a) solicită și obține actele de reglementare, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și a legislației subsecvente;
- b) respectă condițiile din actele de reglementare obținute;
- c) nu pun în exploatare instalații ale căror emisii depășesc valorile limită stabilite prin actele de reglementare;
- d) persoanele juridice care desfășoară activități cu impact semnificativ asupra mediului organizează structuri proprii specializate pentru protecția mediului;
- e) asistă persoanele împuternicite cu activități de verificare, inspecție și control, punându-le la dispoziție evidența măsurătorilor proprii și toate celelalte documente relevante și le facilitează controlul activităților ai căror titulari sunt, precum și prelevarea de probe;
- f) asigură accesul persoanelor împuternicite pentru verificare, inspecție și control la instalațiile tehnologice generatoare de impact asupra mediului, la echipamentele și instalațiile de depoluare a mediului, precum și în spațiile sau în zonele aferente acestora;

108 Article 80 Customs Code⁴⁵⁸

If it is found that the goods were brought to the customs territory of Romania in violation of legal norms or that they were stolen under customs supervision, the customs authority shall take the measures provided by law to regulate the situation, including their recovery according to law.

109 See → Art. 213 General Tax Procedures Code

CHAPTER VI Precautionary measures Art. 213 Seizure and distraint⁴⁵⁹

(1) The precautionary measures provided for in this Chapter shall be ordered and carried out by administrative procedure by the competent tax authority.

(2) Precautionary measures in the form of attachment and seizure of movable and/or immovable property belonging to the debtor and of his income shall be ordered in exceptional cases, i.e. where there is a danger that the debtor may evade, conceal or waste his assets, thereby jeopardising or considerably hindering collection. The provisions of Article 231 remain applicable. The precautionary measures shall become enforceable

⁴⁵⁸ **Articolul 80 Codul Vamal** În cazul în care se constată că mărfurile au fost aduse pe teritoriul vamal al României cu nerespectarea normelor legale sau că au fost sustrase de sub supravegherea vamală, autoritatea vamală ia măsurile prevăzute de lege pentru reglementarea situației, inclusiv pentru valorificarea acestora potrivit legii.

⁴⁵⁹ **Capitolul VI Măsuri asigurătorii Art. 213 Poprirea și sechestrul asigurător**

(1) Măsurile asigurătorii prevăzute în prezentul capitol se dispun și se duc la îndeplinire, prin procedura administrativă, de organul fiscal competent.

(2) Se dispun măsuri asigurătorii sub forma popririi asigurătorii și sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și/sau imobile proprietate a debitorului, precum și asupra veniturilor acestuia, în cazuri excepționale, respectiv în situația în care există pericolul ca acesta să se sustragă, să își ascundă ori să își risipească patrimoniul, periclitând sau îngreunând în mod considerabil colectarea. Dispozițiile art. 231 rămân aplicabile. Măsurile asigurătorii devin măsuri executorii la împlinirea termenului prevăzut la art. 230 alin. (1) sau art. 236 alin. (12), după caz, ori la expirarea perioadei de suspendare a executării silit.

(2¹) Prin excepție de la prevederile alin. (2), nu se dispun măsuri asigurătorii pentru debitorul aflat sub incidența legislației privind insolvența sau când acesta nu deține active patrimoniale urmăribile.

(3) Aceste măsuri pot fi luate și înainte de emiterea titlului de creanță, inclusiv în cazul efectuării de controale sau al antrenării răspunderii solidare. Măsurile asigurătorii dispuse atât de organele fiscale competente, cât și de instanțele judecătorești ori de alte organe competente, dacă nu au fost desființate în condițiile legii, rămân valabile pe toată perioada executării silit, fără îndeplinirea altor formalități. Odată cu individualizarea creanței și ajungerea acesteia la scadență, în cazul neplății, măsurile asigurătorii se transformă în măsuri executorii.

(4) Măsurile asigurătorii se dispun prin decizie emisă de organul fiscal competent. În decizie organul fiscal precizează debitorului că prin constituirea unei garanții la nivelul creanței stabilite sau estimate, după caz, măsurile asigurătorii vor fi ridicate.

(5) Decizia de instituire a măsurilor asigurătorii trebuie motivată și semnată de către conducătorul organului fiscal competent.

(6) Măsurile asigurătorii dispuse potrivit alin. (2), precum și cele dispuse de instanțele judecătorești sau de alte organe competente se duc la îndeplinire în conformitate cu dispozițiile referitoare la executarea silită, care se aplică în mod corespunzător.

(7) În situația în care măsurile asigurătorii au fost luate înainte de emiterea titlului de creanță acestea încetează dacă titlul de creanță nu a fost emis și comunicat în termen de cel mult 6 luni de la data la care au fost dispuse măsurile asigurătorii. În cazuri excepționale, acest termen poate fi prelungit până la un an, de organul fiscal competent, prin decizie. Organul fiscal are obligația să emită decizia de ridicare a măsurilor asigurătorii în termen de cel mult două zile de la împlinirea termenului de 6 luni sau un an, după caz, iar în cazul popririi asigurătorii să elibereze garanția.

on expiry of the time limit laid down in Article 230 (2). (1) or Article 236 (1). (12), as the case may be, or on expiry of the period of suspension of enforcement.

(2¹) By exception to the provisions of para. (2), no precautionary measures shall be ordered for a debtor subject to insolvency law or when he has no traceable assets.

(3) Such measures may also be taken prior to the issuance of the instrument of claim, including in the case of controls or joint and several liability. The precautionary measures ordered both by the competent tax authorities and by the courts or other competent bodies, if they have not been abolished in accordance with the law, shall remain in force throughout the period of enforcement without further formalities. Once the claim has been identified and has fallen due, in the event of non-payment, the precautionary measures shall become enforceable measures.

(4) In the decision the tax authority shall specify to the debtor that by providing a security to the level of the established or estimated claim, as the case may be, the precautionary measures shall be lifted.

(5) The decision to impose precautionary measures must be reasoned and signed by the head of the competent tax authority.

(6) The precautionary measures ordered under paragraph 1 shall be taken in accordance with the provisions of this Article. (2), as well as those ordered by the courts or other competent bodies, shall be carried out in accordance with the provisions on enforcement, which shall apply accordingly.

(7) Where precautionary measures have been taken before the issue of the instrument permitting enforcement, they shall cease if the instrument permitting enforcement has not been issued and communicated within a period not exceeding six months from the date on which the precautionary measures were ordered. The tax authority is obliged to issue the decision to lift the precautionary measures no later than two days after the expiry of the six-month or one-year period, as the case may be, and in the case of a distraint to release the security.

(8)⁴⁶⁰ By way of exception to paragraph. (7), in cases where precautionary measures have been instituted and the criminal prosecution authorities have been notified in accordance with the law, the precautionary measures shall remain valid for 3 months from

⁴⁶⁰ (8) Prin excepție de la prevederile alin. (7), în situația în care au fost instituite măsuri asigurătorii și au fost sesizate organele de urmărire penală potrivit legii, măsurile asigurătorii rămân valabile 3 luni de la data sesizării penale. La împlinirea acestui termen sau după instituirea măsurilor asigurătorii de către organele de urmărire penală potrivit Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, dar nu mai târziu de 3 luni, măsurile asigurătorii instituite de organul fiscal se ridică.

(8¹) În situația în care au fost constituite garanții în vederea ridicării măsurilor asigurătorii, acestea trebuie menținute pentru toată perioada de valabilitate în care ar fi fost menținute măsurile asigurătorii potrivit alin. (7) sau (8), după caz. Organul fiscal execută garanțiile constituite potrivit art. 211 lit. b) în ultima zi de valabilitate a acestora în cazul în care debitorul nu prelungește valabilitatea garanției. În acest caz, suma de bani va fi virată în contul de garanții menționat de organul de executare silită și reprezintă o garanție potrivit art. 211 lit. a).

(9) Bunurile perisabile și/sau degradabile sechestrate asigurător pot fi valorificate:

the date of the criminal referral. After the expiry of this period or after the institution of the precautionary measures by the prosecution bodies according to the Law no. 135/2010 on the Code of Criminal Procedure, but not later than 3 months, the precautionary measures instituted by the prosecution body shall be lifted.

(8¹) In the event that securities have been provided for the purpose of lifting the precautionary measures, they shall be maintained for the whole period of validity during which the precautionary measures would have been maintained according to paragraph (8²).

(7) or (8), as the case may be. The tax authority shall enforce the securities lodged under Article 211(b) on the last day of their validity if the debtor does not extend the validity of the security. In this case, the amount of money shall be transferred to the security account specified by the enforcement authority and shall constitute a security under Article 211(a).

(9) The perishable and/or degradable goods seized by the insurer may be recovered:

(a) by the debtor with the consent of the enforcement authority, the proceeds being placed at the disposal of the enforcement authority;

(b) by means of an emergency sale in accordance with Article 247(2). (4).

(10) In the event of the establishment of a distraint on immovable property, a copy of the report drawn up by the enforcement body shall be sent to the Land Registry Office for registration.

(11) The registration under para. (10) shall make the attachment enforceable against all those who, after the registration, acquire any right to the immovable property concerned. The acts of disposition which would intervene after the noting referred to in paragraph 10 shall be deemed to be a deed of disposition. (10) shall be absolutely void.

a) de către debitor cu acordul organului de executare silită, sumele obținute consemnându-se la dispoziția organului de executare silită;

b) prin vânzare în regim de urgență în condițiile art. 247 alin. (4).

(10) în cazul înființării sechestrului asigurător asupra bunurilor imobile, un exemplar al procesului-verbal întocmit de organul de executare silită se comunică pentru notare Biroului de carte funciară.

(11) Notarea potrivit alin. (10) face opozabil sechestrul tuturor acelor care, după notare, vor dobândi vreun drept asupra imobilului respectiv. Actele de dispoziție ce ar interveni ulterior notării prevăzute la alin. (10) sunt lovite de nulitate absolută.

(12) Dacă valoarea bunurilor proprii ale debitorului nu acoperă integral creanța fiscală a bugetului general consolidat, măsurile asigurătorii pot fi înființate și asupra bunurilor deținute de către debitor în proprietate comună cu terțe persoane, pentru cota-parte deținută de acesta.

(13) Prin derogare de la prevederile art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 268 ale prezentului cod, împotriva deciziei prin care se dispune instituirea măsurilor asigurătorii, prevăzute la alin. (4), cel interesat poate formula acțiune în anulare, în termen de 30 de zile de la comunicare, la instanța de contencios administrativ competentă, conform cuantumului creanțelor fiscale în privința cărora aceste măsuri asigurătorii au fost instituite, fără a fi necesară parcurgerea procedurii prealabile. Cererea se judecă de urgență și cu precădere. Procedura prevăzută de art. 200 din Codul de procedură civilă nu este aplicabilă, iar întâmpinarea nu este obligatorie. Hotărârea prin care se pronunță anularea deciziei este executorie de drept. Ea poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare. Recursul nu este suspensiv de executare.

(14) Împotriva actelor prin care se duc la îndeplinire măsurile asigurătorii cel interesat poate face contestație la executare în conformitate cu prevederile art. 260 și 261.

(12) If the value of the debtor's own assets does not fully cover the tax claim of the general consolidated budget, precautionary measures may also be established on the assets held by the debtor in joint ownership with third parties, for the share held by the debtor.

(13) By way of derogation from the provisions of Article 7 of the Administrative Litigation Law no. 554/2004, as amended and supplemented, and Article 268 of this Code, against the decision ordering the institution of precautionary measures, provided for in para. (4), the interested party may file an action for annulment, within 30 days from the date of notification, with the competent administrative court, according to the amount of the tax claims for which these precautionary measures have been instituted, without having to go through the prior procedure. The application shall be heard urgently and with priority. The procedure provided for in Article 200 of the Code of Civil Procedure is not applicable and the statement of defence is not mandatory. The judgment annulling the decision is enforceable in law. It may be appealed against within 15 days of notification. The appeal does not suspend enforcement.

(14) The interested party may lodge an appeal for enforcement against the acts implementing the precautionary measures in accordance with Articles 260 and 261.

aa. The seizure of digital forensic evidence including bank account information

The Romanian Tax Procedures Code (*Codul de Procedura fiscală*) presents at least an article, which offers investigators in the tax procedure the possibility to obtain information from banks and other credit institutions:

110

Article 61 Obligation of credit institutions, payment institutions and electronic money institutions to provide information

111

(1)⁴⁶¹ Credit institutions, payment institutions and electronic money institutions have the obligation to communicate, at the request of the central fiscal body, for each holder that

⁴⁶¹ **Art. 61 Obligația instituțiilor de credit, instituțiilor de plată și instituțiilor emitente de monedă electronică de a furniza informații Codul de Procedura fiscală**

(1) Instituțiile de credit, instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică au obligația ca, la solicitarea organului fiscal central, să comunice, pentru fiecare titular care face subiectul solicitării, toate rulajele și/sau soldurile conturilor deschise la acestea, precum și informațiile și documentele privind operațiunile derulate prin respectivele conturi.

(2) Instituțiile de credit, instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică sunt obligate să comunice organului fiscal central, zilnic, următoarele informații:

a) lista titularilor persoane fizice, juridice sau altor entități fără personalitate juridică ce deschid ori închid conturi bancare sau de plăți, persoanelor care dețin dreptul de semnătură pentru conturile deschise la acestea, persoanelor care pretind că acționează în numele clientului, beneficiarilor reali ai titularilor de cont, împreună cu datele de identificare prevăzute la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, sau cu numerele unice de identificare atribuite fiecărei persoane/entități, după caz, precum și cu informațiile privind numărul IBAN și data deschiderii și închiderii pentru fiecare cont în parte;

is the subject of the request, all turnovers and / or balances of accounts opened with them, as well as information and documents regarding the operations carried out through the respective accounts.

(2) Credit institutions, payment institutions and electronic money institutions are obliged to communicate to the central fiscal body, on a daily basis, the following information:

a) the list of holders of natural or legal persons or other entities without legal personality who open or close bank or payment accounts, persons holding the right to sign accounts for them, persons claiming to act on behalf of the client, real beneficiaries of holders of account, together with the identification data provided in art. 15 para. (1) of Law no. 129/2019 for preventing and combating money laundering and terrorist financing, as well as for amending and supplementing normative acts, with subsequent amendments and completions, or with unique identification numbers assigned to each person / entity, as appropriate, as well as with information on the number IBAN and the date of opening and closing for each account;

b) the list of persons who rented securities, accompanied by the identification data provided in art. 15 para. (1) of Law no. 129/2019, with the subsequent amendments and completions, or by the unique identification numbers assigned to each person / entity, as the case may be, together with the data regarding the termination of the lease contracts

(3) The National Office for the Prevention and Combating of Money Laundering sends monthly to ANAF the reports for transactions with cash amounts, the reports on external transfers to and from accounts and the reports on remittance activities received from reporting entities that have the obligation to transmit information. respectively to the National Office for the Prevention and Combating of Money Laundering.

- 112** The Romanian Government has taken new steps in 2021 to allow access to bank accounts in order to simplify the detection and gathering of information for investigations: ORDINANCE no. 9 of August 30, 2021 on the establishment of measures to facilitate the use of financial information and financial analysis for the purpose of the prevention, detection, investigation or prosecution of certain criminal offenses⁴⁶²:

b) lista persoanelor care au închiriat casete de valori, însoțite de datele de identificare prevăzute la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, sau de numerele unice de identificare atribuite fiecărei persoane/entități, după caz, împreună cu datele referitoare la încetarea contractelor de închiriere.

(3) Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor transmite lunar către A.N.A.F. rapoartele pentru tranzacții cu sume în numerar, rapoartele privind transferurile externe în și din conturi și rapoartele privind activitățile de remitere de bani primite de la entitățile raportoare care au obligația transmiterii informațiilor respective către Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor.

⁴⁶² Ordonanță nr. 9 din 30 august 2021 privind stabilirea unor măsuri de facilitare a utilizării informațiilor financiare și a analizelor financiare în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni.

Article 1

This Ordinance establishes certain measures for the use of financial information and financial analysis for the purpose of the prevention, detection, investigation or prosecution of certain offenses, as follows:

- a) facilitating the access of the competent authorities provided in art. 3 para. (1) to the financial information, financial analysis and information on bank accounts and access of the competent authority provided in art. 3 para. (3) to the information regarding the bank accounts, as well as their use in order to prevent, detect, investigate or prosecute the serious crimes provided in art. 2 lit. f) ;
- b) facilitating the access of the National Office for the Prevention and Combating of Money Laundering under the Ministry of Finance, hereinafter referred to as the Office, to information in the field of law enforcement to prevent and combat money laundering and terrorist financing;
- c) facilitating the cooperation between the Office and the financial intelligence units of the other Member States of the European Union, as they are established according to art. 32 of Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) no. 648/2012 of the European Parliament and of the Council and repealing Directive 2005/60 / EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70 / EC;
- d) the exchange of financial information and financial analysis between the competent authorities provided in art. 3 para. (1) and the competent authorities of the other Member States of the European Union;
- e) the conditions of access of the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation, hereinafter referred to as Europol, to information on bank accounts and to financial information or financial analysis.

Chapter II Competent authorities**Article 3**

(1) The competent authorities to access and consult the centralized register of bank accounts under the conditions of art. 5, respectively to request and receive financial information or financial analysis according to art. 7 are the following:

- a) The Romanian Police, the Romanian Border Police and the General Anticorruption Directorate subordinated to the Ministry of Internal Affairs;
- b) The Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice – Criminal Investigation and Forensic Section and Military Prosecutor's Office Section, National Anticorruption Directorate, Directorate for the Investigation of Organized Crime and Terrorism, as well as the Section for Investigation of Criminal Crimes;
- c) Anti-Fraud Department.

(2) The access of the other prosecutor's offices to the centralized register of bank accounts, respectively to financial information and financial analysis provided by the Office is made through the Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice – Criminal Investigation and Forensic Section.

(3) The National Agency for the Administration of Unavailable Assets subordinated to the Ministry of Justice is the competent authority to access and consult the centralized register of bank accounts under the conditions of art. 5.

(4) By order or dispositions of the heads of the competent authorities provided in par. (1) and (3), it is established:

a) the departments / structures within each competent authority empowered to access, consult and process information on bank accounts;

b) the persons within the departments / structures authorized according to letter a) ;

c) the concrete limits in the exercise of the attributions of processing the information regarding the bank accounts by the persons provided at let. b).

(5) The persons provided in par. (4) lit. b) must have a high degree of integrity and be instructed in the rules on the protection of personal data prior to the validation of access to bank account information and, subsequently, at least every two years.

(6) In the application of par. (4) lit. c), the heads of the competent authorities provided in par. (1) and (3) consider the following:

a) the processing of the information regarding the bank accounts to be necessary for the fulfilment of the service attributions of the persons provided in par. (4) lit. b) ;

b) the information on the bank accounts to be processed according to the procedures and by the means provided by the legal provisions applicable to the activities in which the respective data are used;

c) the processing of information on bank accounts to comply with the legal provisions on the protection of personal data applicable to the activities in which those data are used.

(7) At the request of an office or competent authority for the recovery of assets set up or designated by the other Member States of the European Union pursuant to Council Decision 2007/845/JHA of 6 December 2007 on cooperation between debt collection offices in Member States in the field of tracing and identification of proceeds of crime or other criminal-related assets, the National Agency for the Administration of Unavailable Assets shall access and consult the centralized register of bank accounts and make available to the requesting authorities the information thus obtained.

(8) The provisions of Law no. 318/2015 for the establishment, organization and operation of the National Agency for the Administration of Unavailable Assets and for the amendment and completion of some normative acts, with subsequent amendments, shall apply accordingly in terms of facilitating the identification and pursuit of assets that may be subject to in the course of criminal proceedings, special confiscation or extended confiscation.

Article 6

(1) The National Agency for Fiscal Administration keeps records of the accesses and consultations carried out by the competent authorities provided in art. 3 para. (1) and (3).

(2) The records provided in par. (1) include at least the following:

- a) file number;
- b) the date and time of access or consultation;
- c) the type of data used for accessing or consulting;
- d) unique identification data of the results;
- e) the name of the competent authority that consulted the centralized register of bank accounts;
- f) the unique user identifier of the representative of the competent authority that performed the access or consultation.

(3) The data protection officers of the centralized bank account register shall check the access records on a quarterly basis. The National Agency for Fiscal Administration makes available to the National Authority for the Supervision of Personal Data Processing the records of accesses, upon request.

(4) The evidence provided in par. (1) is protected by appropriate measures against unauthorized access and may only be used for the purpose of monitoring data protection, including to verify the admissibility of a request for information and the lawfulness of data processing, and to ensure the security of data.

(5) The information contained in the evidence provided in par. 1. shall be deleted after a period of five years from their introduction, unless they are necessary for the conduct of ongoing monitoring proceedings or the situations in which they are used in a judicial proceeding, in which case they shall be followed. the regime of evidence.

(6) The National Agency for Fiscal Administration organizes or ensures the participation of its own staff managing the centralized register of bank accounts in specialized training programs regarding the provisions of this ordinance and in the field of personal data protection

Chapter V Processing of personal data**Article 13**

(1) The processing of personal data revealing a person's racial or ethnic origin, political views, religious or philosophical beliefs or membership in a trade union, or data relating to a person's health, sexual life or sexual orientation shall be permitted. only on condition that adequate safeguards concerning the rights and freedoms of the data subject are complied with, in accordance with the applicable rules on the protection of personal data.

(2) The categories of data mentioned in par. (1) may be accessed and processed by the staff of the competent authorities provided in art. 3 para. (1) and (3) and by the staff of the Office, only under the following conditions:

- a) has received training in the field of personal data processing;
- b) has been authorized by the personal data controller in order to access and process the data provided in par. (1) ;
- c) accessing and processing is carried out under the guidance of the person responsible for personal data.

Chapter VI Final provisions

Article 18

(1) The National Agency for Fiscal Administration exercises the following attributions:

- a) *sends to the European Commission notifications* regarding the initiation of negotiations for the conclusion of agreements with Member States of the European Economic Area, based on the requests of the institutions provided in art. 3 para. (1) initiating such negotiations on access to information in the centralized register of bank accounts and on the conclusion of such agreements;
- b) *periodically informs the European Commission* about the negotiations provided for in letter a) and, where appropriate, invite her to participate as an observer.

(2) The agreements provided in par. (1) lit. a) may be applied on a provisional basis or concluded if the European Commission has adopted an authorization decision to that effect.

Article 19

1. Within 30 days of the date of entry into force of this Ordinance, the Office shall send a *written notification to the European Commission concerning the designation of the competent authorities* provided for in Art. 3 para. (1) and (3).

2. Any change in the designation of competent authorities shall be notified to the European Commission by the Office no later than 30 days after its entry into force.

Article 20

This ordinance does not affect the right of judicial bodies to request and obtain data from the centralized register of bank accounts, under the conditions of Law no. 135/2010 on the Code of Criminal Procedure, as subsequently amended and supplemented.

bb. Acquisition of digital evidence**Law No 126 of 11 June 2018 on markets in financial instruments⁴⁶³****Art. 236⁴⁶⁴**

(3) In fulfilling the provisions of paragraph (2), the A.S.F. has the following powers:
[...]

d) to request existing records of telephone calls or electronic communications or other exchanges of data held by any legal entity covered by this Act;

g) to request the provision of information to auditors of entities carrying out activities subject to this Law and to data reporting service providers;

h) to refer the matter to the competent prosecution bodies;

[...]

r)⁴⁶⁵ to request through the competent bodies the records of data exchanges held by a telecommunications operator, with the appropriate judicial authorisation, when there is a well-founded presumption of a violation of the provisions of this Act, and such records may be necessary for an investigation of violations of the provisions of this Act, of regulations issued in application thereof or of the relevant European regulations;

[...]

v) to request and be entitled to receive from credit institutions authorised by the B.N.R. the information necessary for the investigations of the A.S.F., as well as to respond to requests for assistance received by the A.S.F. on the basis of international agreements to which the A.S.F. is a party.

[...]

114

cc. Digital forensic operations within inspections or on-the-spot checks

The Romanian Government has proposed various changes to its current system of digitalization in the national recovery plan “*Planul National de Redresare si Rezilienta*” “*Componenta C7. Transformare digitala*”.⁴⁶⁶

115

⁴⁶³ Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare.

⁴⁶⁴ **Articolul 236 Lege nr. 126 din 11 iunie 2018**

(3) În îndeplinirea prevederilor prevăzute la alin (2), A.S.F. are următoarele competențe:

d) de a solicita înregistrările existente ale convorbirilor telefonice sau ale comunicațiilor electronice sau ale altor schimburi de date deținute de orice entitate legală care intră sub incidența prezentei legi;

g) de a solicita furnizarea de informații auditorilor entităților care desfășoară activități aflate sub incidența prezentei legi și furnizorilor de servicii de raportare a datelor;

⁴⁶⁵ r) de a solicita prin intermediul organelor competente înregistrările schimburilor de date deținute de un operator de telecomunicații, cu autorizarea judiciară corespunzătoare, când există o prezumție întemeiată privind o încălcare a prevederilor prezentei legi, iar aceste înregistrări pot fi necesare pentru o anchetă privind încălcările prevederilor prezentei legi, ale reglementărilor emise în aplicarea acesteia sau ale reglementărilor europene incidente;

v) de a solicita și de a fi în drept să primească de la instituțiile de credit autorizate de către B.N.R. informații necesare investigațiilor A.S.F., precum și pentru a răspunde solicitărilor de asistență primite de A.S.F. în baza acordurilor internaționale la care A.S.F. este parte.

⁴⁶⁶ See https://media.hotnews.ro/media_server1/document-2022-03-23-25452027-0-c7-transformare-digitala-versiunea-extinsa.pdf. Accessed 31 December 2024.: “Objective: A coherent and integrated digital infrastructure at

m) Investigative missions in third countries

116 There seem to be no special rules for investigative missions in third countries but the General Tax Procedures Code contains articles that relate at least to the communication:

117 SECTION 6 Relations with third countries

Art. 307 Exchange of information with third countries⁴⁶⁷

(1) in case the competent authority in Romania receives from a third country information that is predictably relevant for the administration and application of the Romanian legislation regarding the taxes and duties provided in art. 285, the competent authority of Romania may, in so far as this is permitted under an agreement with the third country concerned, communicate this information to the competent authorities of the Member States for which it may be useful and to any requesting authority of another Member State.

(2) The competent authority of Romania may transmit to a third country, in accordance with the internal rules on the communication of personal data to third countries, information obtained pursuant to this Chapter, if all of the following conditions are met:

a) the competent authority of the Member State from which the information originates has given its consent to its communication;

b) the third country concerned has undertaken to cooperate in gathering evidence of the irregularity or illegality of transactions which are likely to be contrary to the tax legislation or constitute an infringement thereof.

the level of the Romanian public administration that would offer high quality digital services to both citizens and companies. By achieving this goal, the conditions are created for the adoption of digital technologies in all sectors and fields of activity of state institutions and for increasing the number of citizens and companies that will be able to benefit and take advantage of the opportunities offered by digitalization. The widespread implementation of digital solutions will contribute to increasing the transparency of the work of state authorities and reducing bureaucratic barriers, while also contributing to the achievement of sustainable development goals.”.

⁴⁶⁷ **Ectiunea a 6-a Relațiile cu țările terțe Art. 307 Schimbul de informații cu țările terțe**

(1) în cazul în care autoritatea competentă din România primește de la o țară terță informații care sunt în mod previzibil relevante pentru administrarea și aplicarea legislației române în privința taxelor și impozitelor prevăzute la art. 285, autoritatea competentă din România poate, în măsura în care acest lucru este permis în temeiul unui acord cu țara terță respectivă, să comunice aceste informații autorităților competente ale statelor membre pentru care ar putea fi utile și oricărei autorități solicitante din alt stat membru.

(2) Autoritatea competentă din România poate transmite unei țări terțe, potrivit normelor interne privind comunicarea datelor cu caracter personal către țările terțe, informații obținute în temeiul prezentului capitol, dacă toate condițiile de mai jos sunt îndeplinite:

a) autoritatea competentă a statului membru din care provin informațiile și-a dat acordul cu privire la comunicarea acestora;

b) țara terță în cauză s-a angajat să coopereze pentru strângerea dovezilor care să ateste caracterul neregular sau ilegal al tranzacțiilor care sunt susceptibile să contravină legislației fiscale ori să constituie o încălcare a acesteia.

CHAPTER II Mutual assistance for the recovery of claims**Article 316 Presence in administrative offices and participation in administrative investigations⁴⁶⁸**

(1) By agreement between the requesting authority and the requested authority and in accordance with the procedures laid down by the requested authority, officials authorized by the requesting authority may, in order to promote the mutual assistance provided for in this Chapter:

(a) be present in the offices where the administrative authorities of the requested Member State operate;

(b) be present at administrative inquiries carried out in the territory of the requested Member State;

(c) to accompany the competent officials of the requested Member State in the course of legal proceedings in that Member State.

(2) The agreement provided in par. (1) lit. (b) may provide that officials of the requesting Member State may interview persons and examine records, if the legislation in force in the requested Member State so permits.

(3) The officials authorized by the requesting authority who use the possibilities offered by par. (1) and (2) are able to present at any time a written power of attorney indicating their official identity and capacity.

n) National procedural rules for “checks and inspections” by the assisting national authority

The rules are determined by the *Codul de Procedura fiscal* and the Customs Code (*Codul vamal*).

118⁴⁶⁸ **Art. 316 Prezența în birourile administrative și participarea la anchetele administrative**

(1) Prin acord între autoritatea solicitantă și autoritatea solicitată și în concordanță cu procedurile stabilite de autoritatea solicitată, funcționarii autorizați de autoritatea solicitantă pot, în vederea promovării asistenței reciproce prevăzute de prezentul capitol:

a) să fie prezenți în birourile în care autoritățile administrative ale statului membru solicitat își desfășoară activitatea;

b) să fie prezenți la anchetele administrative efectuate pe teritoriul statului membru solicitat;

c) să însoțească funcționarii competenți din statul membru solicitat în cursul procedurilor judiciare din respectivul stat membru.

(2) Acordul prevăzut la alin. (1) lit. b) poate prevedea ca funcționarii din statul membru solicitant să poată intervieva persoane și examina registre, în cazul în care legislația în vigoare în statul membru solicitat permite acest lucru.

(3) Funcționarii autorizați de autoritatea solicitantă care utilizează posibilitățile oferite prin alin. (1) și (2) sunt în măsură să prezinte în orice moment o împuternicire scrisă în care le sunt indicate identitatea și calitatea oficială.

o) Cooperation and mutual assistance agreements

119

Article 17 Customs Code⁴⁶⁹

(1) The customs authority exercises its attributions on the entire customs territory of Romania, under the conditions established by this code.

(2) The police bodies and other public authorities that have, according to the law, competences in the field of fiscal control, movement and use of goods on the Romanian customs territory are obliged to immediately notify the nearest customs authority when they find violations of customs regulations and to submit to it the goods which were the subject of those infringements, as well as the supporting documents.

Article 21 Customs Code⁴⁷⁰

The customs authority communicates, in accordance with the law, at the request of the ministries and other central institutions, as well as of the National Bank of Romania, data regarding the customs operations that are necessary for them to fulfil their attributions provided by law.

 Nota bene: For the tax procedure one can refer to Title X, Administrative cooperation in *fiscal matters* in Romania.

⁴⁶⁹ **Articolul 17 Codul Vamal**

(1) Autoritatea vamală își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul vamal al României, în condițiile stabilite prin prezentul cod.

(2) Organele de poliție și alte autorități publice ce au, potrivit legii, competențe în domeniul controlului fiscal, al circulației și utilizării mărfurilor pe teritoriul vamal al României sunt obligate să anunțe de îndată autoritatea vamală cea mai apropiată când constată încălcări ale reglementărilor vamale și să depună la aceasta mărfurile care au făcut obiectul acelor încălcări, precum și documentele doveditoare.

⁴⁷⁰ **Articolul 21 Codul Vamal**

Autoritatea vamală comunică, în condițiile legii, la cererea ministerelor și a altor instituții centrale, precum și a Băncii Naționale a României, date privind operațiunile vamale care le sunt necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor lor prevăzute de lege.

2. Article 4 Internal investigations

1. Investigations within the institutions, bodies, offices and agencies in the areas referred to in Article 1 shall be conducted *in accordance with this Regulation and with the decisions adopted by the relevant institution, body, office or agency* ('internal investigations').

8. Without prejudice to Article 12c(1), where, before a decision has been taken whether or not to open an internal investigation, the Office handles information which suggests that there has been fraud, corruption or any other illegal activity affecting the financial interests of the Union, it may inform the institution, body, office or agency concerned. Upon request, the institution, body, office or agency concerned shall inform the Office of any action taken and of its findings on the basis of such information.

Where necessary, the Office shall also inform the **competent authorities of the Member State concerned**. In this case, the procedural requirements laid down in the second and

third subparagraphs of Article 9(4) shall apply. If the competent authorities decide to **take any action on the basis of the information transmitted to them, in accordance with national law**, they shall, upon request, inform the Office thereof.

A relevant example is OLAF's 2024 report on Romania, which found that the country had the highest number of OLAF investigations (16 cases) (see Romania Insider, 2024). In one case, an internal OLAF investigation uncovered misuse of European Social Fund (ESF) grants, revealing that an EU agency had approved fraudulent claims for social entrepreneurship funding. Following OLAF's referral, Romanian prosecutors initiated criminal proceedings against several officials. According to Article 4, the Romanian authorities would be required to update OLAF on the progress of their investigation if requested.

The wording "**shall be conducted in accordance with this Regulation**" affirms, if interpreted from a strict reading that OLAF must follow its legal mandate closely, meaning it cannot deviate from procedural safeguards or extend its powers beyond those explicitly granted. Similarly, the wording "**where necessary**" in relation to informing national authorities implies that OLAF has discretion but must justify such a decision based on the case's relevance for national law enforcement.

Article 4 must be read in conjunction with Article 9 para 4 which ensures procedural safeguards when notifying national authorities; and Article 12 O, which regulates OLAF's cooperation with the EPPO, reinforcing the procedural obligations for information-sharing. Practical steps for OLAF investigators will include to ensure follow-up and request information if deemed necessary.

- 4 If this is the case, the **national authorities** should be notified. Hereby OLAF enables national action in cases where an OLAF investigation reveals potential criminal, administrative punitive or financial conduct that falls under national jurisdiction. National actions are regulated by the following exemplary provisions:

a) References to national law, para 8

- 5 Actions may depend on the nature of the irregularity, but the same laws that apply for external investigations will play a role here as well (see above → Art. 3). The General Tax Procedures Code is referenced in many national laws. A typical action following the discovering of an irregularity or an administrative offence committed by the bodies mentioned in Art. 4 OLAF Regulation might be the consolidation of the budget by closing the tax debts.

E.g. in the *area of structural funds (expenditure)*: Chapter IV stipulates ways to settle claims arising from irregularities, Article 38 et seq. of the EMERGENCY ORDINANCE no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relates thereto, too. The Romanian name is: *ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.*

- 6 **Article 38⁴⁷¹**
The settlement of budgetary claims resulting from irregularities is achieved through:
(a) collection;
(b) deduction of back payments/refunds;
(c) Enforcement of the bank guarantees provided by the debtor in application of the provisions of the agreement/financing agreement under which the debt instrument was issued;

⁴⁷¹ **Articolul 38 ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011**

Stingerea creanțelor bugetare rezultate din nereguli se realizează prin:

a) încasare;
b) deducere din plățile/rambursările următoare;
c) executarea garanțiilor bancare depuse de debitor în aplicarea prevederilor contractului/acordului de finanțare în cadrul căruia a fost emis titlul de creanță;
d) compensare, conform Ordonanței Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
e) executare silită, conform Ordonanței Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
f) anulare;
g) prescripție;
h) alte modalități prevăzute de lege.

- (d) Compensation according to Government Decree No. 92/2003, republished, with subsequent amendments and additions;
- (e) Execution pursuant to Government Decree No. 92/2003, re-issued, with subsequent amendments and additions;
- (f) cancellation;
- (g) prescription;
- (h) other modalities provided for by law.

Article 39⁴⁷²

The authorities responsible for managing European funds are responsible for following up on the settlement of irregular budgetary claims.

“**Any action**” might be a suspension or the order to stop working for an institution, see e.g. Art. 60¹ in the area of structural funds (expenditure): Emergency Ordinance no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relating thereto /*ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fonduri-lor publice naționale aferente acestora.*

Article 60¹ ⁴⁷³

During the period of their activity, persons who occupy or have occupied positions of public dignity, senior civil servants in charge of departments responsible for the management, control and/or audit of European Funds and/or national public funds related to them, civil servants with special status, civil servants and contract staff of the authorities with competence for the management of European Funds, intermediate bodies, control structures, where these are organized outside the authorities competent for the manage-

⁴⁷² **Articolul 39 Ordonanță De Urgență nr. 66 din 29 iunie 2011**

Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene sunt responsabile pentru urmărirea stingerii creanțelor bugetare rezultate din nereguli.

⁴⁷³ Articolul 60¹

Pe perioada cât își desfășoară activitatea, persoanele care ocupă sau au ocupat funcții de demnitate publică, înalții funcționari publici care coordonează departamente, care au atribuții în domeniul managementului, controlului și/sau auditului fondurilor europene și/sau al fondurilor publice naționale aferente acestora, funcționari publici cu regim special, funcționarii publici și personalul contractual din cadrul autorităților cu competențe în gestionarea fondurilor europene, organismelor intermediare, structurilor de control, în situația în care acestea sunt organizate în afara autorităților cu competențe în gestionarea fondurilor europene și, respectiv, în cadrul autorităților de certificare, Autorității de audit și DLAF, atât la nivel central, cât și la nivel teritorial, răspund civil sau penal, după caz, numai dacă instanțele judecătorești constată îndeplinirea ori omisiunea îndeplinirii de către acestea, cu vinovăție, constând în culpă gravă sau gravă neglijență, a oricărui act ori fapt în legătură cu exercitarea, în condițiile legii, a atribuțiilor ce le revin.

(la 23-07-2012, Art. 60¹ a fost introdus de pct. 21 al art. unic din LEGEA nr. 142 din 18 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial nr. 501 din 20 iulie 2012.).

ment of the European Funds and, respectively, within the certifying authorities, the Audit Authority and DLAF, at both central and territorial level, shall be liable to civil or criminal proceedings, as appropriate, only if the courts establish that they have been guilty of grave negligence or grossly negligent failure to perform or omit to perform any act or omission in the performance of their duties or the failure to perform any act or omission to perform any act in connection with the exercise of their duties in accordance with the law.

9 Article 14⁴⁷⁴ of July 15, 2005 on preventing and combating tax evasion

If, as a result of committing an offense, the amounts due to the general consolidated budget cannot be determined based on the taxpayer's records, they will be determined by the competent body according to the law, by estimation, *under the conditions of the Fiscal Procedure Code (aka General Tax Procedures Code)*.

b) Competent authorities

- 10** E.g. in the **area of structural funds (expenditure)**: Chapter IV Ways to settle claims arising from irregularities, Article 2 et seq. of the EMERGENCY ORDINANCE no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relating thereto /*ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fonduri-lor publice naționale aferente acestora*.

⁴⁷⁴ **Articolul 14**

În cazul în care, ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni, nu se pot stabili, pe baza evidențelor contribuabilului, sumele datorate bugetului general consolidat, acestea vor fi determinate de organul competent potrivit legii, prin estimare, în condițiile Codului de procedură fiscală.

3. Article 5 Opening of investigations

[...] 5. If the Director-General decides not to open an investigation, he or she may without delay send any relevant information, as appropriate, to ***the competent authorities of the Member State concerned*** for appropriate *action to be taken in accordance with Union and national law* or to the institution, body, office or agency concerned for appropriate action to be taken in accordance with the rules applicable to that institution, body, office or agency. The Office shall agree with that institution, body, office or agency, if appropriate, on suitable measures to protect the confidentiality of the source of that information and shall, if necessary, ask to be informed of the action taken.

When the Director-General of OLAF decides **not to open an investigation**, the office can **refer relevant information** to the competent national authorities of the Member State concerned or to the relevant EU institution, body, office, or agency for further action. This referral is intended to ensure that any issues identified are addressed appropriately according to Union and Romanian laws or the internal rules of the relevant institution.

a) Competent authorities

- Romanian Government, ministries, autonomous administrative authorities, Art. 2 Administrative Code (Emergency Ordinance no. 57 of 3 July 2019 on the Administrative Code). 1
- Local government authorities = local councils, mayors and country councils, Art. 3 (Emergency Ordinance no. 57 of 3 July 2019 on the Administrative Code).
- E.g. in the area of structural funds (expenditure): Chapter IV Ways to settle claims arising from irregularities, Article 2 et seq. of the EMERGENCY ORDINANCE no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relating thereto */ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.*
- Ministry of Agriculture, Food and Forests (*Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor*), Art. 5 Law on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania⁴⁷⁵.
- Interministerial Committee (*Comitetul Interministerial*), Art. 5 Law on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania.
- National Authority for Agricultural and Food Markets (*Autoritatea Națională a Piețelor Produselor Agricole și Alimentare*), Art. 5 Law on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania.

⁴⁷⁵ Lege nr. 73 din 16 ianuarie 2002 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare în România.

- Financial Supervision Authority, Art. 2 Law on Markets in financial instruments⁴⁷⁶
- National Agency for Fiscal Administration (*Agenția Națională de Administrare Fiscală*)⁴⁷⁷.
- Directorate general of Customs (part of ANAF) (*Direcția Generală a Vămiror DGV*)
- Romanian Customs Authority (*Autoritatea Vamală Română*).
- Regional Customs Directorates (*direcțiile regionale vamale*).
- Ministry of the Interior.
- Tax inspection bodies, Art. 119 Fiscal Procedure Code.
- Central tax authority, Art. 120 Fiscal Procedure Code.

b) National rules

- 2 In an exemplary case OLAF could investigate an irregularity in relation to e.g. the European Social Fund (ESF) and after having reviewed issues related to the misuse of funds allocated under the European Social Fund, decides not to open a case. Thus OLAF found irregularities but determined that an investigation was not warranted at the European level. In the meantime it would need to ensure the referral to the correct Romanian authority. If OLAF decides to send the case to Romania, it needs to identify, by using its established OAFCN network system and internal database, the Romanian national authorities, specifically the National Anticorruption Directorate (DNA) and other relevant bodies.
- 3 In our exemplary case primarily the Ministry of European Investments and Projects (MIIP – *Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene*) would be competent. It has designated the managing authority for this operational program⁴⁷⁸, called Programul Operațional Capital Uman (POCU). Secondly the relevant audit authority is responsible for auditing the management and use of ESF funds to ensure compliance with EU regulations and prevent fraud or misuse. It reports its findings to both national and European authorities. The managing and audit authorities should therefore be addressed by OLAF as they are directly involved in overseeing the implementation of ESF-funded projects, including compliance with funding rules. The audit authority, can while it does not handle disciplinary actions directly, issue reports, which may lead to recommendations for disciplinary measures by other competent authorities.
- 4 The following table lists some examples of the applicable national law and the measures, which may lead to national reactions if OLAF has not opened a case.

⁴⁷⁶ Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare.

⁴⁷⁷ Starting December 10, 2021 the customs activity of the A.N.A.F. has been taken over by the Romanian Customs Authority through Law no 268/2021.

⁴⁷⁸ See <https://oportunitati-ue.gov.ro/en/program/fondul-social-european-plus/>. Accessed 31 December 2024.

Sources and national sections 4 Art. 5 OLAF Regulation Referral of a case and Opening of investigations

Fiscal Procedure Code/Codul de procedură fiscală	Title 1, Chapter II General principles of conduct in the administration of tax claims Art. 4 Principle of legality Art. 5 unitary application of legislation Art. 6 Exercise of the right of assessment Et seq. Further relevant are: Title VI Fiscal Control, Chapter I Fiscal inspection Art. 113 et seq., Art. 123 Beginning of the tax inspection Chapter III Anti-fraud control Article 136⁴⁷⁹ The competence to carry out operative and unexpected control Operative and unannounced control is carried out by anti-fraud inspectors, with the exception of those from the Anti-Fraud Directorate, under the law. Art. 137 is relevant, too as any appropriate action after OLAF has closed the case for themselves can lead to an inspection by a national authority, which wants to issue a measure against the natural person or legal entity or issue budgetary claims:

⁴⁷⁹ **Capitolul III Controlul antifraudă**

Articolul 136

Competența de efectuare a controlului operativ și inopinat

Controlul operativ și inopinat se efectuează de către inspectorii antifraudă, cu excepția celor din cadrul Direcției de combatere a fraudelor, în condițiile legii.

Article 137⁴⁸⁰ Rules regarding operational and surprise control

(1) The operative and unexpected control can also be carried out for the purpose of carrying out thematic control operations which represent the verification activity through which the detection, analysis and evaluation of a fiscal risk specific to one or more determined economic activities is sought.

(2) At the start of the operative and unexpected control, the anti-fraud inspector is obliged to identify himself according to the law.

(3) Whenever the operative and unannounced control is carried out at the corporate headquarters or secondary offices of the taxpayer/payer, it is recorded in the unique control register, according to the law.

(4) Upon completion of the operative and unexpected control, control minutes/control documents are concluded, under the law.

Art. 213 precautionary measures (e.g. seizure)

Title X International issues

Chapter I Administrative cooperation in the field of taxation

Section 1 general provisions

Art. 284 et seq.

⁴⁸⁰ **Articolul 137**

Reguli privind controlul operativ și inopinat

(1) Controlul operativ și inopinat se poate efectua și în scopul realizării de operațiuni de control tematic care reprezintă activitatea de verificare prin care se urmărește constatarea, analizarea și evaluarea unui risc fiscal specific uneia sau mai multor activități economice determinate.

(2) La începerea controlului operativ și inopinat, inspectorul antifraudă este obligat să se legitimeze în condițiile legii.

(3) Ori de câte ori controlul operativ și inopinat se efectuează la sediul social sau la sediile secundare ale contribuabilului/plătitorului, acesta se consemnează în registrul unic de control, potrivit legii.

(4) La finalizarea controlului operativ și inopinat se încheie procese-verbale de control/acte de control, în condițiile legii.

	Also applies to VAT, customs duties and excise duties which are subject to other EU legislation on administrative cooperation between Member States (Art. 285) On Customs: Art. 340.
Customs Code/Codul Vamal	Section 2 Duties of the customs authority Art. 9 (customs control), Art. 10 para 1 (customs control of means of transport and goods), para 3 (summary physical check) Section 3 Rights and obligations of the customs authority Art. 20 (obligation) Chapter VI Subsequent control of declarations, Art. 100.
Law no. 554 of 2 December 2004 on administrative disputes/Lege nr. 554 din 2 decembrie 2004 contenciosului administrativ	Art. 1 (subjects of the court) Art. 4 (investigation of the legality of an individual administrative act), Art. 5 (acts not subject to control and limits of control) Chapter II Procedure for resolving claims in administrative litigation Art. 7 Preliminary procedure et seq.
Emergency Ordinance No 57 of 3 July 2019 on the Administrative Code/Ordonanță de urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ Emergency Ordinance no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities occurring in the obtaining and use of European funds and/or national public funds related to them	Art. 492 (Administrative-disciplinary liability) Art. 7 (1) Where, following administrative and on-the-spot checks, the authority responsible for managing the European Funds considers that further enquiries are necessary in order to establish the eligibility of expenditure for which it has been requested to reimburse/pay by a

beneficiary, it shall have the right, before reimbursing/paying the amounts to the beneficiary, to apply to the control structures referred to in Article 20(1) for the purposes of carrying out such enquiries. (1), para. (2) letters a) and b) and para. (4). (2) The checks carried out by the inspection bodies referred to in Art. 20 para. (1), para. (2) letters a) and b) and para. (4) with a view to establishing the eligibility of expenditure claimed by a beneficiary prior to its reimbursement/payment by the authorities responsible for managing the European Funds shall be organized and carried out in accordance with their own procedures and shall be an activity distinct from the activity organized and carried out in application of the provisions of Article 21 par. (1)–(16).

Art. 8

The authorities responsible for managing European Funds shall immediately notify the Anti-Fraud Department (DLAF) if they discover evidence of fraud or attempted fraud.

Article 9 For expenditure included in applications/requests for payment of beneficiaries which does not comply with the conditions of legality, regularity or compliance laid down by national and Community legislation, identified by the authorities responsible for managing European Funds before payment is made, the following shall not apply:

- a) the procedure for the detection of irregularities provided for in Art. 21;
- b) the procedure for reporting irregularities provided for in Articles 58 and 59, except in the cases referred to in Article 8, for which DLAF informs the authority responsible for

managing the European Funds that it has referred the matter to the public prosecutor's office competent to conduct the criminal investigation.

Art. 20

(1) The activity of detecting irregularities and establishing budgetary claims/financial corrections is carried out by the authorities with competences in the management of European funds, through control structures organized for this purpose within them.

Art. 21

describes precisely how such a budget claim verification process functions in terms of administrative matters.

Art. 22

In case of detection of irregularities that present indications of possible fraud, the control structures provided for in art. 20 have the obligation to notify the DLAF immediately and to continue the activity of verification and preparation of the minutes of ascertaining the irregularities and establishing the budget claims, as well as the recovery of the budget claims according to the provisions of this Emergency Ordinance, independently of the conduct of the criminal investigation.

Art. 27

If irregularities are found in the beneficiaries' application of the provisions regarding public procurement procedures, either in relation to the national regulations in force in the field of public procurement, or to the specific procurement procedures applicable to private beneficiaries,

	notices of irregularities are issued and establishing financial corrections, with the appropriate application of the provisions of art. 20 and 21. Art. 35 et seq. contain information on financial corrections, the methods used to verify the paying of a debt, the execution of the measure, the cases of insolvency etc.

Source: The authors.

[**Article 6 Access to information in databases prior to the opening of an investigation**] Not analysed here.

4. Article 7 Investigations procedure

[...] 3. The competent authorities of Member States shall give the necessary assistance to enable the staff of the Office to fulfil their tasks in accordance with this Regulation effectively and without undue delay. When providing such assistance, the competent authorities of Member States **shall act in accordance with any national procedural rules applicable to them.**

3a. At the request of the Office, which shall be explained in writing, in relation to matters under investigation, the relevant competent authorities of the Member States shall, *under the same conditions as those that apply to the national competent authorities*, provide the Office with the following:

- (a) information available in the centralised automated mechanisms referred to in Article 32a(3) of Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council (4);
- (b) where strictly necessary for the purposes of the investigation, the record of transactions.

The request of the Office shall include a justification of the appropriateness and proportionality of the measure with regard to the nature and gravity of the matters under investigation. Such request shall refer only to information referred to in points (a) and (b) of the first subparagraph.

Member States shall notify to the Commission the relevant competent authorities for the purposes of points (a) and (b) of the first subparagraph.

6. Where investigations show that it might be appropriate to take precautionary administrative measures to protect the financial interests of the Union, the Office shall without delay inform the institution, body, office or agency concerned of the investigation in progress. The information supplied shall include the following:

- (a) the identity of the official, other servant, member of an institution or body, head of office or agency, or staff member concerned and a summary of the facts in question;
- (b) any information that could assist the institution, body, office or agency concerned in deciding on the appropriate precautionary administrative measures to be taken in order to protect the financial interests of the Union;
- (c) any special measures of confidentiality recommended, in particular in cases entailing the use of investigative measures falling within the competence of a national judicial authority or, in the case of an external investigation, within the competence of a national authority, **in accordance with the national rules applicable to investigations.**

The institution, body, office or agency concerned may at any time consult the Office with a view to taking, in close cooperation with the Office, any appropriate precautionary measures, including measures for the safeguarding of evidence. The institution, body, office or agency concerned shall inform the Office without delay about any precautionary measures taken.

7. Where necessary, it shall be for the competent authorities of the Member States, at the Office's request, to take the *appropriate precautionary measures under their national law*, in particular measures for the safeguarding of evidence.

a) References to national law

Sources and national sections 5 Art. 7 OLAF Regulation: Investigations procedure

1

Para 3	Fiscal Procedure Code/<i>Codul de procedură fiscală</i>: · Central tax authorities' access to information on combating money laundering, Art. 62¹ · Fiscal inspection, Art. 113 et seq. · Evidence of tax claims, Art. 153 · Fiscal secrecy, Art. 11 · Administration and assessment of evidence, Art. 55 et seq. · Obligation to provide information, Art. 58 et seq. · Chapter II General principles of conduct in the administration of tax claims Art. 4 Principle of legality Art. 5 unitary application of legislation Art. 6 Exercise of the right of assessment et seq. · Title x International issues Chapter I Administrative cooperation in the field of taxation Section 1 general provisions Art. 284 et seq.

	Also applies to VAT, customs duties and excise duties which are subject to other EU legislation on administrative cooperation between Member States (Art. 285) · On Customs: Art. 340 Customs Code/<i>Codul Vamal</i> Section 2 Duties of the customs authority Art. 9 (customs control), Art. 10 para 1 (customs control of means of transport and goods), para 3 (summary physical check) Art. 11 (medical examination), Art. 12 (bringing suspect to headquarters), Art. 13 (boarding any ship for customs control measures), Art. 14 para 1 (customs control in the entire territory of the country), para 2 (investigation measures), Art. 15 (providing of data), Art. 16 (obligations of postal bodies), Art. 17 (competence and obligations to notify customs authority), Section 3 Rights and obligations of the customs authority Art. 20 (obligation) Chapter VI Subsequent control of declarations, Art. 100
Para 3a (a) (b)	Fiscal Procedure Code/ <i>Codul de procedură fiscală</i>: · Section 2 Information and expertise, Art. 58 et seq.: · Obligation of credit institutions, payment institutions and electronic money issuers to provide information, Art. 61 · Electronic central register for payment accounts and bank accounts, Art. 61¹ · Obligation of financial institutions to provide information on non-resident taxpayers, Art. 62 · Central tax authorities' access to information on combating money laundering, Art. 62¹ Law no. 554 of 2 December 2004 on administrative disputes/<i>Lege nr. 554 din 2 decembrie 2004 contenciosului administrativ</i> · Art. 1 (subjects of the court) · Art. 4 (investigation of the legality of an individual administrative act),

	· Art. 5 (acts not subject to control and limits of control) · Chapter II Procedure for resolving claims in administrative litigation · Art. 7 Preliminary procedure et seq.
Para 6 (c)	Fiscal Procedure Code/<i>Codul de procedură fiscală</i>: · Evidence of tax claims, Art. 153 · Fiscal secrecy, Art. 11 Customs Code/<i>Codul Vamal</i> E.g. in the <i>area of structural funds (expenditure)</i>: EMERGENCY ORDINANCE no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relating thereto /<i>ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora. In connection with the METHODOLOGICAL RULES of August 31, 2011 for the application of the provisions of the Government Emergency Ordinance no. 66/2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European funds and/or national public funds related to them</i>⁴⁸¹ · Art. 16 para 2 (secrecy of correspondence and postal items) · Art. 28 (obligation to confidentiality)
Para 7	Fiscal Procedure Code/<i>Codul de procedură fiscală</i>: · Rights and obligations of the central tax authority, Art. 139 lit. g · Chapter VI Precautions Art. 213 precautionary measures (e.g. seizure), 214 Lifting precautionary measures Customs Code/<i>Codul Vamal</i> · Art. 11 para. 3 (in case of flagrant offences) · Art. 12 para 3 (forwarding of perpetrator and evidence to prosecutor in case of flagrant offences)

Source: The authors.

⁴⁸¹ Norme Metodologice din 31 august 2011 de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.

b) References to national authorities

2 Main body: Anti-Fraud Department – DLAF/*Departamentul pentru Lupta Antifrauda – DLAF*

3 Which are these national authorities?

- General Prosecutor's Office
- Government, ministries, autonomous administrative authorities, Art. 2 Administrative Code (Emergency Ordinance no. 57 of 3 July 2019 on the Administrative Code)
- Local government authorities = local councils, mayors and country councils, Art. 3 (Emergency Ordinance no. 57 of 3 July 2019 on the Administrative Code)
- Ministry of Agriculture, Food and Forests (*Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor*), Art. 5 Law on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania⁴⁸²
- Interministerial Committee (*Comitetul Interministerial*), Art. 5 Law on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania
- National Authority for Agricultural and Food Markets (*Autoritatea Națională a Piețelor Produselor Agricole și Alimentare*), Art. 5 Law on the organisation and functioning of agricultural and food markets in Romania
- Financial Supervision Authority, Art. 2 Law on Markets in financial instruments⁴⁸³
- National Agency for Fiscal Administration (*Agenția Națională de Administrare Fiscală*)
- Directorate general of Customs (part of ANAF) (*Direcția Generală a Vămirilor DGV*)
- Romanian Customs Authority (*Autoritatea Vamală Română*)
- Regional Customs Directorates (*direcțiile regionale vamale*)
- Ministry of the Interior
- Tax inspection bodies, Art. 119 Fiscal Procedure Code
- Central tax authority, Art. 120 Fiscal Procedure Code

⁴⁸² Lege nr. 73 din 16 ianuarie 2002 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare în România.

⁴⁸³ Lege nr. 126 din 11 iunie 2018 privind piețele de instrumente financiare.

5. Article 8 Duty to inform the Office

[...] 2. The institutions, bodies, offices and agencies and, unless **prevented by national law**, the **competent authorities of the Member States** shall, at the request of the Office or on their own initiative, *transmit* without delay to the Office *any document or information* they hold *which relates to an ongoing investigation* by the Office. [...]

3. The institutions, bodies, offices and agencies and, unless *prevented by national law*, the **competent authorities of Member States** *shall transmit* without delay to the Office, at the request of the Office or on their own initiative, any other information, *documents or data considered pertinent* which they hold, *relating to the fight against fraud, corruption and any other illegal activity* affecting the financial interests of the Union.

Reading the explicit wording of the excerpt of Article 8, it shows that it mandates immediate and proactive sharing of information relevant to OLAF's investigations, which is highly important for Romania according to recent statistics.⁴⁸⁴ It highlights an unequivocal (loyal) duty of cooperation. **"Unless prevented by national law"** is a **broad term**. This clause indicates that while there is a strong obligation to cooperate, such cooperation must not contravene existing national legal provisions. It should serve as a safeguard, ensuring that the enforcement of EU regulations respects the legal boundaries established within Member States.

Romanian authorities must act **"without undue delay"**. In the context of legal obligations, this implies action should be taken as swiftly as possible, considering the circumstances, to avoid any unnecessary hindrance to OLAF's investigative processes. That the national authority can consider what **"is pertinent"** offers a discretion. However, this discretion must be exercised reasonably, with a bias towards facilitating comprehensive investigations according to **OLAF's internal guidelines**.

It is important to note **"own initiative"** means that Romanian institutions and authorities shall not wait for a formal request from OLAF but instead voluntarily provide information that could assist in investigative efforts, which is an effect of Art. 325 TFEU. What preventing rules exist under national law and what exactly do they prevent? Mostly these rules will stem from secrecy rules, data-protection provisions and individual rights of the persons concerned (see → Art. 9 e.g. right to privacy, right to remain silent, Art. 3 administrative procedure rights).

See → Decision no. 520 on the organization and functioning of the National Agency for Fiscal Administration./*Hotărârea nr. 520 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală*.

⁴⁸⁴ See Dumitrescu 2024. online: <https://www.romania-insider.com/romania-ranks-first-investigations-olaf-jun-2024>. Accessed 31 December 2024.

E.g. in the *area of structural funds (expenditure)*: Art. 2 para 1 l) of the Emergency Ordinance (EO) no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relating thereto /*ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011*.

5

Section 2 Definition of Terms

Article 2⁴⁸⁵

1. For the purposes of this Emergency Ordinance, the following terms and expressions have the following meanings: [...]

l) Reporting of irregularities – any activity leading to the information of the European Commission – the European Anti-Fraud Office (OLAF) or international public donors, according to the obligations taken by Romania as a member of the European Union or part of a signed agreement/memorandum Romania with an international public donor on the finding of an irregularity based on the act of first administrative finding; [...]

6 **Competent authorities:** Anti-Fraud Department – DLAF/*Departamentul pentru Lupta Antifrauda* – DLAF⁴⁸⁶

7 In a former example, an old OLAF case concerning “Social Entrepreneurship: A Chance for the Roma Communities” project⁴⁸⁷, which was partially implemented and involved the misappropriation of staff salaries, resulted in the fraudulent loss of approximately €4.6 million from the European Social Fund (ESF). The case was investigated by OLAF, leading to criminal charges against twelve individuals, including two Romanian MPs.

8 Applying Article 8, the Romanian national authorities had the following obligations, which can be useful to re-think if working on a similar case: first of all, the immediate reporting: Under Article 2 para 1, 1 of the Romanian Emergency Ordinance, once the first administrative finding indicated fraud, Romanian authorities were required to notify OLAF without delay. Next, the transmission of documents needed to take place. The competent DNA, had e.g. to provide OLAF with all relevant contracts, payment records, and audit reports either upon request or on their own initiative. Even after OLAF’s involvement, the authority had to continue sharing any new information relating to the fraud.

⁴⁸⁵ Art. 2 1 l) “raportarea neregulilor – toate activitățile care conduc la informarea Comisiei Europene – Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) sau a donatorilor publici internaționali, conform obligațiilor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene ori de parte a unui acord/memorandum semnat de România cu un donator public internațional, cu privire la constatarea unei nereguli, care are la bază actul de constatare primară administrativă; [...]”

⁴⁸⁶ See [https://antifrauda.gov.ro/w/](https://antifrauda.gov.ro/w/;); Address: B-dul Regina Elisabeta, no. 3, sector 3, Bucharest, CP 030015 Telephone : +40 21 318 11 85, Fax : +40 21 312 10 05, Email: contact.dlaf@antifrauda.gov.ro. Accessed 31 December 2024.

⁴⁸⁷ See Nicholson 2016. online: <https://www.researchprofessionalnews.com/rr-news-europe-regulation-2016-2-romanian-mps-charged-in-fraud-case/>. Accessed 31 December 2024.

This included findings from investigations, such as asset tracing data. The example shows that adherence to s. 2 EO was critical in enabling OLAF to detect and act against the misappropriation of ESF funds. Art. 8 leaves little room for non-compliance and should be obeyed.

9

II. References to National law in the OLAF Regulation (Art. 9–17 OLAF Regulation)

As OLAF investigations can have elements of both national administrative and EU administrative law, and their findings may lead to criminal proceedings at the national level.⁴⁸⁸ Hereby it is ensured that the acceptance of OLAF **final reports as evidence** in national courts is made stronger. Without adequate safeguards, courts may refuse to admit these reports, leading to inefficiencies and requiring national authorities to repeat investigative steps.

1. Article 9 Procedural guarantees

[...] 3. As soon as an investigation reveals that an official, other servant, member of an institution or body, head of office or agency, or staff member may be a person concerned, that official, other servant, member of an institution or body, head of office or agency, or staff member shall be informed to that effect, provided that this does not prejudice the conduct of the investigation or of any investigative proceedings *falling within the remit of a national judicial authority*.

4. [...] In duly justified cases where necessary to preserve the confidentiality of the investigation or an ongoing or future criminal investigation by the EPPO or a national judicial authority, the Director-General may, where appropriate after consulting the EPPO or **the national judicial authority concerned**, decide to defer the fulfilment of the obligation to invite the person concerned to comment. [...]

A general remark of this provision shall be made with regard to the **requested confidentiality**. *Caianiello* said once that: “[Art. 9 provides for a] set of safeguards in favour of a person interviewed during the administrative investigation conducted by OLAF, that under many aspects can be assimilated to the traditional guarantees afforded to the defendant in the course of criminal proceedings.” [and:] Whatever the correct interpretation of the (above) mentioned provisions may be, the treatment of the person’s choice not to answer before the investigating authority provided in the OLAF Regulation is of a high value, both at symbolic and at legal level.⁴⁸⁹ Confidentiality is important because it is widely known that in fraud cases, premature disclosure could lead to evidence tampering, witness intimidation, or money laundering efforts to conceal illicit financial flows.⁴⁹⁰ The CJEU has recognized confidentiality and national security as a legitimate ground for restricting procedural rights, provided such restrictions are proportionate and

⁴⁸⁸ See in-depth with further references only precisely Ligeti 2017, p. 27 et seq.

⁴⁸⁹ *Caianiello* 2020, pp. 6-7.

⁴⁹⁰ *Bovend'Eerdt* 2024, pp. 112, 162 on OLAF’s confidentiality obligation.

justified by investigative needs.⁴⁹¹ *Ligeti* once enumerated the applicable **fundamental rights** in OLAF investigations, which can be drawn from the reading of Art. 9: the privilege against self-incrimination, right to be informed, the right to be assisted, the right to be heard before adverse measures are taken, the right of access to the file, The procedural safeguards in the context of inspections and on-the-spot checks.⁴⁹² But the main question here is: Which national judicial authorities concerned could be meant here?

a) Art. 9 para 3 – remit of a national judicial authority

The **term** has been examined by the curia e.g. in the context of the European Arrest Warrant (EAW) framework, notably in Article 6 para 1 of Framework Decision 2002/584/JHA (FD EAW). The CJEU has therefore clarified that a national **judicial authority** refers to an **independent body** exercising judicial functions, as opposed to an administrative or law enforcement body.⁴⁹³ Similarly, in C-216/18 PPU the Court ruled that the term “judicial authority” under EU law excludes executive bodies that lack judicial independence.⁴⁹⁴

A national judicial authority may thus e.g. be an administrative Court of the Romanian Court System (see above → Institutions).

b) Art. 9 para 4 – national judicial authorities

Using this interpretation, the institutions that qualify as further national judicial authorities for the purposes of Article 9 para 4 **include probably** the Public Ministry (Ministerul Public), which includes the Prosecutor’s Office attached to the High Court of Cassation and Justice (PÎCCJ) and specialized bodies like the (DNA), DALF and the Directorate for Investigating Organized Crime and Terrorism (DIICOT). Lats but not least, it will include judges and courts, particularly when issuing procedural rulings related to fraud cases. It remains questionable if it includes the EDPs in Romania – probably it does, as they operate under EPPO, when handling fraud investigations involving EU funds. See above → Institutions.

⁴⁹¹ See e.g. ECJ, C-311/18, *Facebook Ireland v Schrems*, ECLI:EU:C:2020:559; Bovend'Eerd 2024, p. 140 on the applicable defence rights and procedural safeguards under the OLAF Regulation; see as well *Ligeti* 2017, p. 10 et seq. referring to the fact that even if these rights are part of the general EU law, they are enshrined in secondary law as well. She sees in it an “important legitimating function” and a codification. Next the rights have to be interpreted in the light of the fundamental rights of the CFR.

⁴⁹² *Ligeti* 2017, pp. 10–18.

⁴⁹³ ECJ, C-354/20 PPU and C-412/20 PPU, *Openbaar Ministerie* (2020) EU:C:2020:1033, paragraphs 57–58, the CJEU held that an issuing authority must have sufficient institutional and operational independence to qualify as a judicial authority.

⁴⁹⁴ See ECJ, C-216/18 PPU, *Minister for Justice and Equality* (2018) EU:C:2018:586, paragraphs 71–72.

2. Article 10 Confidentiality and data protection

[...] 3. The institutions, bodies, offices or agencies concerned shall ensure that the confidentiality of the investigations conducted by the Office is respected, together with the legitimate rights of the persons concerned, and, where judicial proceedings have been initiated, that **all national rules applicable to such proceedings** have been adhered to. [...]

The national rules on secrets, confidentiality and data protection (during external investigations) have been dealt with above within the chapter on → Art. 3 OLAF Regulation.

3. Article 11 Investigation report and action to be taken following investigations

[...] 2. In drawing up the reports and recommendations referred to in paragraph 1, account shall be taken of the relevant provisions of Union law and, in so far as it is applicable, **of the national law of the Member State concerned**.

Reports drawn up on the basis of the first subparagraph, together with all evidence in support and annexed thereto, shall constitute admissible evidence:

(a) *in judicial proceedings of a non-criminal nature before national courts and in administrative proceedings in the Member States;*

(b) *in criminal proceedings of the Member State in which their use proves necessary in the same way and under the same conditions as administrative reports drawn up by national administrative inspectors and shall be subject to the same evaluation rules as those applicable to administrative reports* **drawn up by national administrative inspectors** and shall have the same evidentiary value as such reports;

(c) in judicial proceedings before the CJEU and in administrative proceedings in the institutions, bodies, offices and agencies.

Member States shall notify to the Office *any rules of national law relevant* for the purposes of point (b) of the second subparagraph.

With regard to point (b) of the second subparagraph, Member States shall, upon request of the Office, send to the Office the *final decision of the national courts* once the *relevant judicial proceedings* have been finally *determined* and the final court decision has become *public*.

The power of the CJEU and national courts and competent bodies *in administrative and criminal proceedings to freely assess the evidential value* of the reports drawn up by the Office shall not be affected by this Regulation. [...]

3. Reports and recommendations drawn up following an external investigation and any relevant related documents shall be sent to the **competent authorities of the Member States** concerned in accordance with the rules relating to external investigations and, if

necessary, to the institution, body, office or agency concerned. The competent authorities of the Member State concerned and, if applicable, the institution, body, office or agency shall take such action as the results of the external investigation warrant and shall report thereon to the Office within a time limit laid down in the recommendations accompanying the report and, in addition, at the request of the Office. Member States may notify to the Office the relevant national authorities competent to deal with such reports, recommendations and documents.

a) References to national law

Sources and national sections 6 Overview for Romania Art. 11 OLAF Regulation

1

Para 2 (Which are these competent authorities of the Member States?, What is the relevant national law?)	E.g. in the <i>area of structural funds (expenditure)</i> : Chapter IV Ways to settle claims arising from irregularities, Article 38 et seq., 60 et seq. of the Emergency Ordinance no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relating thereto / <i>ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.</i>
Para 2 (a)	For the administrative proceedings see the general codes that apply for the administrative procedure (Emergency Ordinance 2019).
Para 2 (b)	The rules on national administrative reports have been explored with examples above, see → Art. 3 OLAF Regulation.
Para 2 (c)	The competent authorities in this area are the National Revenue Authority, the National Anticorruption Directorate, the National Tax Administration (especially the national VAT offices), the Structural Funds Authorities cooperating with the Ministries, which supervise the spending of EU funds and the Court of Auditors. The national police might be concerned in the area of spending in this area.

Source: The authors.

b) National authority, para 3

In the case of tax evasion or other tax offences the National Office of the Trade Register may be contacted like in similar national cases.

2

3 **In cases of funds:**

Anti-Fraud Department – DLAF/*Departamentul pentru Lupta Antifrauda – DLAF*

4 **Art. 13 LAW no. 241 of July 15, 2005 to prevent and combat tax evasion**⁴⁹⁵

(1) On the date of finality of the judgment of conviction for any of the offenses provided by this law, the court shall communicate to the National Office of the Trade Register a copy of the operative part of the final judgment.

(2) Upon receipt of the operative part of the final judgment of conviction, the National Office of the Trade Register shall make the corresponding entries in the trade register.

4. **Article 12 Exchange of information between the Office and the competent authorities of the Member States**

1. Without prejudice to Articles 10 and 11 of this Regulation and to the provisions of Regulation (Euratom, EC) No 2185/96, the Office may transmit to the competent authorities of the Member States concerned information obtained in the course of external investigations in due time to enable them to take appropriate action **in accordance with their national law**. It may also transmit such information to the institution, body, office or agency concerned.

2. Without prejudice to Articles 10 and 11, the Director-General shall transmit to the **judicial authorities of the Member State concerned** information obtained by the Office, in the course of internal investigations, concerning facts which fall within the **jurisdiction of a national judicial authority**. [...]

3. The **competent authorities of the Member State concerned** shall, unless *prevented by national law*, inform the Office without delay, and in any event within 12 months of receipt of the information transmitted to them in accordance with this Article, of the action taken on the basis of that information.

4. The Office may *provide evidence* in proceedings before national courts and tribunals **in conformity with national law** and the Staff Regulations. [...]

a) **Art. 12 para 1 OLAF Regulation (competent authorities & appropriate action in accordance with their national law)**

1 **Competent authorities**

- Public prosecution offices at the courts (of appeal) (*Parchetul de pe langa*)
- Court of Appeal e.g. in Alba Iulia (*Curtea de Apel din Alba Iulia, de exemplu*)

⁴⁹⁵ **Articolul 13 Lege nr. 241 din 15 iulie 2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale Capitolul IV Dispoziții finale**

(1) La data rămânării definitive a hotărârii judecătorești de condamnare pentru vreuna dintre infracțiunile prevăzute de prezenta lege, instanța va comunica Oficiului Național al Registrului Comerțului o copie a dispozitivului hotărârii judecătorești definitive.

(2) La primirea dispozitivului hotărârii judecătorești definitive de condamnare, Oficiul Național al Registrului Comerțului va face mențiunile corespunzătoare în registrul comerțului.

- Tribunals, e.g. Tribunal Valcea (*Tribunalele, de exemplu, Tribunalul Vâlcea*)
- Judicial Police (*Poliția Română*)
- National Anticorruption Directorate (*Directia Nationala Anticoruptie*)
- Directorate for Investigating Organized Crime and Terrorism (*Directia de Investigare a Infractiunilor de Criminalitate Organizata si Terorism*)
- Prosecutor's Office of the High Court of Cassation and Justice (*Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie*)
- Ministry of Justice (*Ministerul Justitiei*)
- Romanian Customs Authority (*Autoritatea Vamală Română*)
- Regional Customs Directorates (*direcțiile regionale vamale*)
- Tax authorities
- National Authority for Agricultural and Food Markets (*Autoritatea Naționala a Piețelor Produselor Agricole și Alimentare*)
- General Prosecutor's Office
- National Agency of Fiscal Administration (*Agenției Naționale de Administrare Fiscală ANAF*)
- Directorate general of Customs (part of ANAF) (*Direcția Generală a Vămilelor DGV*)
- National anti-fraud coordination service: Prime Minister's Office – Fight Against Fraud Department – (*Departamentul pentru Lupta Antifrauda DLAF*)

Appropriate action according to national law

2

- National follow-up acc. to the Fiscal Procedure Code
- National follow-up acc. to the special Administrative laws e.g. Customs Code and Law on Administrative Disputes

b) Art. 12 para 2 OLAF Regulation (judicial authorities of the Member State concerned)

Which are these national authorities?

3

For all offences:

- Public prosecution offices at the courts (of appeal) (*Parchetul de pe langa*)
- Court of Appeal e.g. in Alba Iulia (*Curtea de Apel din Alba Iulia, de exemplu*)
- Tribunals, e.g. Tribunal Valcea (*Tribunalele, de exemplu, Tribunalul Vâlcea*)
- Judicial Police (*Poliția Română*)
- National Anticorruption Directorate (*Directia Nationala Anticoruptie*)
- Directorate for Investigating Organized Crime and Terrorism (*Directia de Investigare a Infractiunilor de Criminalitate Organizata si Terorism*)

- Prosecutor's Office of the High Court of Cassation and Justice (*Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie*)
- Ministry of Justice (*Ministerul Justitiei*)
- General Prosecutor's Office
- Tax authorities
- Romanian Customs Authority (*Autoritatea Vamală Română*)
- Regional Customs Directorates (*Direcțiile regionale vamale*)
- National Agency of Fiscal Administration (*Agenției Naționale de Administrare Fiscală ANAF*)
- Directorate general of Customs (part of ANAF) (*Direcția Generală a Vănilor DGV*)
- National anti-fraud coordination service: Prime Minister's Office – Fight Against Fraud Department – (*Departamentul pentru Lupta Antifrauda DLAF*)

For corruption offences:

- High Court of Cassation and Justice (ICCJ) – with specialized panel of judges⁴⁹⁶
- National Anticorruption Directorate (*Directia Nationala Anticoruptie*)⁴⁹⁷
- General Anti-corruption Directorate (Ministry of Internal Affairs) (*DGA*)
- National anti-fraud coordination service: Prime Minister's Office – Fight Against Fraud Department – (*DLAF*)
- National Integrity Agency (administrative body) (*ANI*)

c) Art. 12 para 3 OLAF Regulation (Information to the Office by competent authorities of the Member State concerned)

- 4 These are the authorities, which were presented under a) and b) above. They are obliged to fulfil the time-limit by virtue of Art. 12 para 3 OLAF Regulation.
Prevention by national law. The right to withhold information (for a certain time) may result from provisions, which ensure the secrecy of an action under national law.

⁴⁹⁶ See <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/bribery-and-corruption-laws-and-regulations/romania>. Accessed 31 December 2024. Global Legal Insights has published a book concerning the “Bribery & Corruption Laws and Regulations 2022” with the authors of the Romanian Chapter: Simona Pirtea and Madalin Enache.

⁴⁹⁷ The DNA mainly deals with “the investigation of medium- and high-level corruption crimes, including all crimes *involving the embezzlement or misuse of European Union subsidies*.” See <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/bribery-and-corruption-laws-and-regulations/romania>. Accessed 31 December 2024. Global Legal Insights has published a book concerning the “Bribery & Corruption Laws and Regulations 2022” with the authors of the Romanian Chapter: Simona Pirtea and Madalin Enache.

d) Art. 12 para 4 OLAF Regulation (Providing evidence in court proceedings before national courts and tribunals in conformity with national law)

5

Chapter V Administration and assessment of evidence

Section 1 General Provisions

Article 55⁴⁹⁸ Evidence

(1) Any factual evidence which serves to establish a tax situation, audio-visual recordings, data and information in any storage medium, the standard tax control file stored in a medium which ensures its uniqueness, completeness and integrity, and other material means of evidence which are not prohibited by law shall constitute evidence.

(2) Within the framework of administrative and judicial appeals, the tax authority is obliged to make available a copy or a link ensuring access to the electronic version of the standard tax control file, in compliance with the provisions of Article 11 (3).

Article 56⁴⁹⁹ Right of the tax authority to request the presence of the taxpayer/payer at its premises

(1) The tax authority may request the presence of the taxpayer/payer at its premises in order to provide the information and clarifications necessary to establish his actual tax situation. Together with this request, where appropriate, the tax authority shall also indicate the documents which the taxpayer/payer is obliged to submit.

⁴⁹⁸ **Capitolul V Administrarea și aprecierea probelor**

Secțiunea 1 Dispoziții generale

Articolul 55

Mijloace de probă

(1) Constituie probă orice element de fapt care servește la constatarea unei stări de fapt fiscale, înregistrări audio-video, date și informații aflate în orice mediu de stocare, fișierul standard de control fiscal stocat într-un mediu care asigură unicitatea, integralitatea și integritatea acestuia, precum și alte mijloace materiale de probă, care nu sunt interzise de lege.

(2) Pentru determinarea stării de fapt fiscale, organul fiscal, în condițiile legii, administrează mijloace de probă, putând proceda la:

a) solicitarea informațiilor, de orice fel, din partea contribuabilului/plătitorului și a altor persoane;

b) solicitarea de expertize;

c) folosirea înscrisurilor;

d) efectuarea de constatări la fața locului;

e) efectuarea, în condițiile legii, de controale curente, operative și inopinate sau controale tematice, după caz.

(2[^]1) În cadrul căilor administrative și judiciare de atac, organul fiscal are obligația punerii la dispoziție a unei copii sau a unui link care să asigure accesul la varianta electronică a fișierului standard de control fiscal, cu respectarea prevederilor art 11 alin (3).

(3) Probele administrate vor fi coroborate și apreciate ținându-se seama de forța lor doveditoare recunoscută de lege.

⁴⁹⁹ **Articolul 56**

Dreptul organului fiscal de a solicita prezența contribuabilului/plătitorului la sediul său

(1) Organul fiscal poate solicita prezența contribuabilului/plătitorului la sediul său pentru a da informații și lămuriri necesare stabilirii situației sale fiscale reale. Odată cu această solicitare, când este cazul, organul fiscal indică și documentele pe care contribuabilul/plătitorul este obligat să le prezinte.

(2) Solicitarea se face în scris și cuprinde în mod obligatoriu:

a) data, ora și locul la care contribuabilul/plătitorul este obligat să se prezinte;

b) baza legală a solicitării;

- (2) The request shall be made in writing and must include:
- (a) the date, time and place at which the taxpayer/payer is required to appear;
 - (b) the legal basis for the request;
 - (c)⁵⁰⁰ the purpose of the request;
 - (d) the documents which the taxpayer/payer is required to produce.
- (3) In determining the date on which the taxpayer/payer must present himself at the tax office, the tax office shall have regard to a reasonable period of time within which the taxpayer/payer may fulfil his obligation.
- (4) The taxpayer/payer may request a postponement of the date set by the tax authority under this Article for justified reasons

Article 57⁵⁰¹ Communication of information between tax bodies

- (1) If facts of importance for other tax legal relations are established in an administration procedure, the tax bodies shall communicate the information held to each other.
- (2) Failure to promptly comply with or obstruction of the exchange of information shall constitute disciplinary misconduct, and the head of the tax body shall be obliged to take measures to punish the guilty persons and provide the requested information.

5. Article 12a (Anti-fraud coordination services)

1. Each Member State shall, for the purposes of this Regulation, designate a service (the ‘anti-fraud coordination service’) to facilitate effective cooperation and exchange of information, including information of an operational nature, with the Office. Where appropriate, **in accordance with national law**, the anti-fraud coordination service may be regarded as a competent authority for the purposes of this Regulation. [...]

- 1 Since 2011 Romania has a strong internal fraud coordination and detection service:

National anti-fraud coordination service:

Organization level: attached to Prime Minister’s Office

Concrete Name: Department for the Fight against fraud [of Romania]

⁵⁰⁰ c) scopul solicitării;

d) documentele pe care contribuabilul/plătitorul este obligat să le prezinte.

(3) La stabilirea datei la care contribuabilul/plătitorul trebuie să se prezinte la sediul organului fiscal, acesta va avea în vedere un termen rezonabil, care să dea posibilitatea contribuabilului/plătitorului să își îndeplinească obligația.

(4) Contribuabilul/Plătitorul poate solicita amânarea datei stabilite de către organul fiscal potrivit prezentului articol, pentru motive justificate.

⁵⁰¹ **Articolul 57 Comunicarea informațiilor între organele fiscale**

(1) Dacă într-o procedură de administrare se constată fapte care prezintă importanță pentru alte raporturi juridice fiscale, organele fiscale își vor comunica reciproc informațiile deținute.

(2) Neîndeplinirea cu celeritate sau obstrucționarea schimbului de informații reprezintă abatere disciplinară, iar conducătorul organului fiscal are obligația să ia măsuri de sancționare a persoanelor vinovate și de furnizare a informațiilor solicitate.

Romanian language: *Departamentul pentru Lupta Antifrauda* – short: *DLAF*⁵⁰²

The Annual Report 2021 of DLAF gives a broad overview of the activities, national strategies, competences, criminal and preventive solutions to protect the Union’s budget.⁵⁰³

2

Moreover, with its fraud service, Romania is also a model for the Republic of Moldova, with which it has very close relations and which also aspires to join the EU and is even already a candidate country. Therefore, the accepted and functioning practice of the contact point in Romania is of great value for OLAF and analysed by many other countries. It functions more or less as a “pointsman”.

The cooperation with DLAF in Romania works well from the perspective of both offices. The cooperation is already more than 10 years old and was also explicitly emphasised in an OLAF press release in 2022.⁵⁰⁴

3

The self-presentation of the relations can be reproduced here by presenting the 10-year balance sheet that is praised and described in the press release:

4

“PRESS RELEASE 31 March 2022 European Anti-Fraud Office

5

Romania: the 2021 Activity Report marks 10 years since DLAF oversaw the correctness of spending European funds in Romania

Partner’s press release

The year 2021 marked the 10th anniversary of the establishment of the Fight Against Fraud Department – DLAF as a structure with legal personality, within the Government’s working apparatus and under the coordination of the Prime Minister. During this period, the Department permanently reconfirmed its position as national coordinator of the fight against fraud and as a reliable partner of the European institutional actors involved in combating fraud, corruption and other illegal activities affecting the financial interests of the EU.

In 2021, the Fight Against Fraud Department – DLAF carried out a number of 294 control actions, of which 200 were finalized. In 82 cases, there were indications of fraud affecting the European Union financial interests and the criminal investigation bodies were notified.

⁵⁰² See the open-data-platform DATA.GOV.RO: <https://data.gov.ro/dataset?q=departamentul+pentru+lupta&organization=departamentul-pentru-lupta-antifrauda>. Accessed 31 December 2024.

DALF has created its own Wikipedia Webpage [https://ro.wikipedia.org/wiki/Departamentul_pentru_lupta_antifraudă_-_DLAF] to inform more people about its work, cf. DLAF 2021. Accessed 31 December 2024.

⁵⁰³ DLAF 2021. online: https://ec.europa.eu/anti-fraud/system/files/2022-04/raport_de_activitate_dlaf_2021_en.pdf. Accessed 31 December 2024.

⁵⁰⁴ See OLAF 2022. Press release. online: <https://bit.ly/3y2ObjK>. Accessed 31 December 2024.

During the reporting period, DLAF received 59 requests for technical assistance from the European Anti-Fraud Office – OLAF.

The operationalization of the EPPO on 1 June 2021, created challenges to address the procedures for investigating crimes within DLAF’s competence, in order to achieve its obligations as the competent national administrative authority. In this context, starting with 30 June 2021, DLAF has put in place the appropriate administrative instruments and has submitted a number of 18 crime reports to the European Public Prosecutor’s Office (EPPO). On the other hand, in the last 6 months of 2021, the Fight Against Fraud Department - DLAF has initiated preliminary investigations based on 9 EPPO complaints.

- 6 This case shows that European instruments, which entered into force in 2021, have provided an additional level of European Union budget protection through the **recovery and resilience mechanism** and the conditionality mechanism based on the rule of law, but also the **joint responsibility** of the EU and its Member States to protect the Union’s financial interests and to combat fraud. In order to fulfil the general objective of protecting the European Union financial interests, the Fight Against Fraud Department – **DLAF** has taken steps to ensure the cooperation with the national institutions involved in the coordination, management and control of the European funds.
- 7 In the new **EU anti-fraud architecture**, DLAF acts to strengthen its role, so as to provide effective guarantees for compliance with Romania’s obligations under art. 325 of the Treaty on the Functioning of the European Union.

More details on the activity carried out in 2021 by the Fight Against Fraud Department – DLAF can be found in the Annual Activity Report.

- 8 Background:
The Fight Against Fraud Department (DLAF) is the national contact institution with the OLAF within the European Commission and Anti-Fraud Co-ordination Service (AFCOS) in Romania. In the exercise of its powers, the Fight Against Fraud Department – DLAF performs or coordinates control actions, in order to identify irregularities, fraud and other illicit activities, in connection with the management, obtaining and use of European funds and related co-financing, as well as any other funds falling within the financial interests of the European Union.⁵⁰⁵
- 9 The cooperation with OLAF is intensively analysed by the DALF Annual Report 2021, which can be partly reproduced here:

⁵⁰⁵ See OLAF 2022. Press release. online: <https://bit.ly/3y2ObjK>. Accessed 31 December 2024.

“The cooperation [Agreement of DLAF] with the European Anti-Fraud Office”

Romania has set up, at legislative level, the modality of working with the European institution, thus giving greater effectiveness to the provisions of Regulation (EU, Euratom) No. 883/2013 of the European Parliament and of the Council from 11 September 2013 concerning the investigations conducted by the European Anti-Fraud Office (OLAF) and regarding the abrogation of the Regulation (EC) No 1073/1999 of the European Parliament and of the Council and of Regulation (Euratom) No. 1074/1999 of the Council.

In accordance with the provisions of Article 23 – 31 of the Regulation of organization and functioning of the Fight Against Fraud Department, approved by Government Decision no. 738/2011, DLAF co-operates with OLAF as a National Contact institution and National Anti-fraud coordinator (AFCOS ROMANIA).

1. Cooperation through administrative actions

1.1. DLAF participates in meetings organised by OLAF: Annual reunion of the heads of Anti-Fraud Coordination Services of the Member States of the European Union, OLAF Anti-Fraud Communicators Network, Consultative Committee for the Coordination of Anti-Fraud – COCOLAF and sub-working groups or other such working meetings.

1.2. The DLAF shall carry out, in cooperation with OLAF, training programmes and specific modules on the protection of the financial interests of the European Union.

2. Cooperation through operational measures

2.1. On the territory of Romania, the representatives of DLAF and OLAF shall carry out joint control actions or are providing one to the other, operational support/technical assistance in investigations.

2.2. Outside Romania, DLAF may assist at OLAF investigations.

2.3. If OLAF submits to DLAF the information obtained during external investigations which have not been completed by the final control report, the Department shall, where appropriate, initiate its own control action.

2.4. If OLAF submits to the DLAF the final control report, which contains indications of fraud, the Department shall refer the matter to the competent prosecutor's office on the basis of the OLAF report.

3. Cooperation through technical assistance

3.1. OLAF notifies DLAF regarding any possible irregularities, frauds or other activities affecting the financial interests of the European Union.

3.2. DLAF shall make available to OLAF all relevant information and documents relating to: the existence of suspicions of irregularities, fraud and other illicit activities affecting the financial interests of the European Union, the economic operators or natural persons connected with the obtaining, conducting and using of European funds, the financing projects or programmes, the

development of cases controlled by the Department or any other information requested, according to the law.

3.3. DLAF shall transmit information, at OLAF's request, regarding the status of the investigations in criminal cases in which have been identified suspicions of offences against the financial interests of the European Union and shall provide copies of the indictments of the Public Prosecutor's Offices and of the judgments of the courts in those cases.

3.4. DLAF shall facilitate the requests for technical assistance addressed to OLAF by national institutions or authorities.

3.5. DLAF provides OLAF with the necessary information and clarifications on the applicable national legislation in the field of the protection of the European Union's financial interests in Romania.

4. Cooperation in reporting irregularities

DLAF ensures, coordinates and monitors the reporting of irregularities between national institutions and OLAF, providing the necessary information and clarifications in this regard and ensuring that information received from OLAF is transmitted to the entities involved in reporting irregularities.

All these provisions are the Member State's legislative response to OLAF's quality of ensuring the co-operation between the Member States and the European Commission in order to protect the EU's financial interests, as provided for in Article 325 TFEU, and to conduct external administrative investigations in order to combat fraud, corruption and other illegal activities that harms the European budget. Romania also has considered how to make use of the information or control reports submitted by OLAF in accordance with Regulation (EU, Euratom) No 883/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 September 2013 regarding the investigations carried out by the European Anti-Fraud Office (OLAF) and repealing the Regulation (EC) No 1073/1999 of the European Parliament and of the Regulation 1074/1994 of the Council, in order to ensure that the final control documents of the European institution are to be taken advantage of the same regime and legal value as those drawn up by the national institution.

In the majority of the cases, the operational cooperation between DLAF – OLAF concerned the provision of mutual technical assistance, which consisted in the exchange of information and data on suspicions of irregularities or fraud affecting the EU's financial interests in Romania, as well as on the evolution of cases controlled by DLAF or the state of criminal investigations, in compliance with the law.

Reporting irregularities to the European Commission – OLAF

In 2021, as a Contact institution in Romania, DLAF has centralised and transmitted to OLAF a number of 2890 reports related to irregularities (683 initial reports and 1733 updating reports, 388 cases closed and 7 cases reopened), as follows:

✓ 1915 reports for irregularities identified in the financing instruments of the Common Agricultural Policy, in accordance with the provisions of Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1971 from 8 July 2015 completing the Regulation (EU) No 1306/2003 of the European Parliament and of the Council with specific provisions on the reporting of irregularities related to the European Agricultural Guarantee Fund, and the European Agricultural Fund for Rural Development and the abrogation of the Regulation (EC) No 1848/2006 of the Commission and of

the Regulation (EC) No 1848/2006 of the Commission regarding the irregularities and the recovery of amounts wrongly granted under the financing of the common agricultural policy and the organisation of an information system in this domain and for the abrogation of the Regulation (EEC) No. 595/91 of the Council, of which:

- 438 initial reports,
- 1329 updating reports,
- 29 cancelling reports of the irregularities cases submitted in previous years;
- 122 closing cases reports.

✓ 846 reports set up for irregularities detected within Structural instruments of Cohesion Policy, in compliance with the provisions laid down by Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1970 of 8 July 2015 supplementing Regulation (EU) No 1303/2013 of the European Parliament and of the Council with specific provisions on the reporting of irregularities

concerning the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, and the European Maritime and Fisheries Fund and by Commission Regulation (EC) No 1828/2006 of 8 December 2006 setting out rules for the implementation of Council Regulation (EC) No 1083/2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and of Regulation (EC) No 1080/2006 of the

European Parliament and of the Council on the European Regional Development Fund, of which:

- 237 initial reports,
- 370 updating reports,
- 38 cancelling reports of the irregularities cases submitted in previous years,
- 194 closing cases reports,
- 7 reopening cases reports of the irregularities cases submitted in previous years.

✓ 70 reports for irregularities identified under the Common Fisheries Policy financing instrument, in accordance with the provisions of Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1970 from 8 July 2015 for completing the Regulation (EU) No 1303/2013 of the European Parliament and of the Council with specific provisions on the reporting of irregularities related to the

European Regional Development Fund, the European Social Fund, Cohesion Fund and the European Fund for Fisheries and Maritime Affairs and of the Regulation (CE) no. 498/2007 of the Commission for establishing some detailed norms regarding the implementation of the Regulation (EC) no. 1198/2006 of the Council regarding the European Fishing Fund, as it was modified by the Regulation (EU) No. 1249/2010 of the Commission, with the ulterior modification and completion, of which:

- 2 initial reports,
 - 20 updating reports,
 - 10 cancelling reports of the irregularities cases submitted in previous years,
 - 38 closing cases reports.
- ✓ 42 reports for irregularities identified in the PHARE pre-accession programme, in accordance with the provisions of the PHARE Financing Memoranda, of which:
- 9 updating reports,
 - 33 closing cases reports.
- ✓ 1 update report for irregularities identified in ISPA pre-accession programme, in accordance with the provisions of the ISPA Financing Memorandums.
- ✓ 12 report for irregularities identified in IPA, according with the provisions of the Regulation No. 718/2007 of the Council from 12 June 2007 for implementing the Regulation no. 1085/2006 of the Council for training for a pre-accession assistance instrument (IPA), with the ulterior modifications and completions, of which:
- 5 initial reports,
 - 2 updating reports,
 - 5 cancelling reports of the irregularities cases submitted in previous years.
- ✓ 3 reports for irregularities identified within CBC-ENI “European Neighbourhood Instrument”, of which:
- 1 initial report,
 - 2 updating reports.
- ✓ 1 closing case report for irregularities identified in Asylum, Migration and Integration Fund.

Also in its double quality, that of AFCOS and of national administrator of the Irregularities Management System – IMS, in order to ensure the optimum operational framework for developing the reporting activity, DLAF has solved a number of 200 requests of the national authorities and OLAF, regarding the transmission of information and necessary clarifications for the cases of irregularities reported in IMS, granting assistance for the

correct and complying recording of data, as well as for granting and revoking the access rights in IMS.”⁵⁰⁶

[Article 12b–12d omitted]

6. Article 12e The Office’s support to the EPPO

1. In the course of an investigation by the EPPO, and at the request of the EPPO in accordance with Article 101(3) of Regulation (EU) 2017/1939, the Office shall, in accordance with its mandate, support or complement the EPPO’s activity, in particular by:

- (a) providing information, analyses (including forensic analyses), expertise and operational support;
- (b) facilitating coordination of specific actions of **the competent national administrative authorities** and bodies of the Union; [...]

Which are these national authorities?

- National Customs Authority (*Autoritatea Națională a Vămilelor*)
- General Prosecutor’s Office
- National Agency of Fiscal Administration (*Agenției Naționale de Administrare Fiscală ANAF*)
- Romanian Customs Authority (*Autoritatea Vamală Română*)
- Regional Customs Directorates (*direcțiile regionale vamale*)
- Directorate general of Customs (part of ANAF) (*Direcția Generală a Vămilelor DGV*)
- Judicial Police (*Poliția Română*)
- Tax authorities
- National Integrity Agency (administrative body) (*ANI*)

[Article 12f–g omitted]

⁵⁰⁶ DLAF 2021, pp. 59–62. online: https://ec.europa.eu/anti-fraud/system/files/2022-04/raport_de_activitate_dlaf_2021_en.pdf. Accessed 31 December 2024.

7. Article 13 Cooperation of the Office with Eurojust and Europol

1. [...] Where this may support and strengthen coordination and cooperation between **national investigating and prosecuting authorities**, or where the Office has forwarded to the competent authorities of the Member States information giving grounds for suspecting the existence of fraud, corruption or any other illegal activity affecting the financial interests of the Union in the form of serious crime, it shall transmit relevant information to Eurojust, within the mandate of Eurojust. [...]

- Public prosecution offices at the courts (of appeal) (*Parchetul de pe langa*)
- Court of Appeal e.g. in Alba Iulia (*Curtea de Apel din Alba Iulia, de exemplu*)
- Tribunals, e.g. Tribunal Valcea (*Tribunalele, de exemplu, Tribunalul Vâlcea*)
- Judicial Police (*Poliția Română*)
- National Anticorruption Directorate (*Directia Nationala Anticoruptie*)
- Directorate for Investigating Organized Crime and Terrorism (*Directia de Investigare a Infractiunilor de Criminalitate Organizata si Terorism*)
- Prosecutor's Office of the High Court of Cassation and Justice (*Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie*)
- Ministry of Justice (*Ministerul Justitiei*)
- Romanian Customs Authority (*Autoritatea Vamală Română*)
- Regional Customs Directorates (*direcțiile regionale vamale*)
- Tax authorities

[Article 14–16 omitted]

8. Article 17 Director-General

[...] 4. The Director-General shall report regularly, and at least annually, to the European Parliament, to the Council, to the Commission and to the Court of Auditors on the findings of investigations carried out by the Office, the action taken and the problems encountered, whilst respecting the confidentiality of the investigations, the legitimate rights of the persons concerned and of informants, and, where appropriate, **national law applicable to judicial proceedings**. Those reports shall also include an assessment of the actions taken by **the competent authorities of Member States and** the institutions, bodies, offices and agencies, following reports and recommendations drawn up by the Office.

7. The Director-General shall put in place an internal advisory and control procedure, **including a legality check**, relating, inter alia, to the **respect of procedural guarantees and fundamental rights of the persons concerned and of the national law of the Member States concerned**, with particular reference to Article 11(2). The legality ch-

eck shall be carried out by Office staff who are experts in law and investigative procedures. Their opinion shall be annexed to the final investigation report.

As a general remark it can be said that Article 17 of the OLAF Regulation outlines OLAF powers to obtain information and conduct investigations. It operates within the complex legal framework that includes both EU and national laws as explained within this volume on the Romanian national procedures (see above → Art. 3 OLAF). The rights of persons investigated must be respected in order not to create unjustified infringements of their rights (see above → Art. 9 OLAF)..

The key aspects of national law in Article 17 are **data protection and privacy**: OLAF must ensure its activities comply with the GDPR and any relevant national data protection laws. This involves obtaining appropriate consent, ensuring data security, and respecting individuals' privacy rights. If any international data transfers are necessary OLAF needs to transfer personal data to a third country, it must comply with the EU's adequacy decisions or implement appropriate safeguards. OLAF has concluded **arrangements with third countries** and the UN. The list of partners in third countries is frequently updated and published on OLAF's Website. The national laws may provide additional requirements or restrictions for such transfers.

The main Romanian laws are the law no. 677/2001 on the protection of personal data as it regulates the processing of personal data in Romania, ensuring compliance with EU data protection standards.

Next the law no. 544/2001 on the Organization of the Romanian Intelligence Service should be consulted as it governs the cooperation between OLAF and Romanian intelligence agencies.

And last but not least the law no. 23/2008 on the Prevention and Combating of Money Laundering and Terrorist Financing is mentioned within OLAF's mini country profiles as this law provides the legal framework for OLAF's investigations into financial crimes related to EU funds.

Regarding investigative powers Art. 17 stipulates the cooperation with national authorities. OLAF often relies on national law enforcement agencies for assistance in investigations. National laws dictate the extent of their cooperation, including the sharing of information and the execution of administrative search warrants. The scope of OLAF's investigations is generally limited to (administrative relevant fraud, corruption conduct and irregularities), thus mainly EU-funded activities. However, national laws may provide additional grounds for OLAF to investigate matters that have a significant impact on EU interests.

- 7 In all investigations the **confidentiality and privileges** must be observed. Any legal check must involve the relevance of these aspects. A key issue is any **professional secrecy**. Romanian laws may protect certain types of information from disclosure, such as **attorney-client privilege** or **trade secrets**. OLAF must respect these privileges, even when conducting investigations.
- 8 Any witness who cooperate with investigations may need OLAF's attention in order to coordinate with national authorities to ensure the **safety of witnesses**. While OLAF can impose administrative sanctions, it may also need to rely on national courts to enforce its decisions or seek criminal prosecutions. National laws determine the procedures and penalties applicable in such cases.
- 9 The Romanian Anti-Fraud Office (DNA as the national anti-corruption agency, plays the most important role in investigating and prosecuting cases of fraud involving EU funds if a case is not handled by the EPPO itself.⁵⁰⁷ It works closely with OLAF to share information and coordinate administrative investigations.
- 10 The **relevant national authorities** involve e.g. the Romanian Police, which provides operational support to OLAF investigations, including conducting searches, collecting evidence, and interviewing witnesses and the Romanian Financial Intelligence Unit, which is responsible for identifying and investigating financial crimes related to EU funds. It works closely with OLAF to share information and coordinate investigations. Last but not least the Romanian Prosecutor General's Office oversees the work of the DNA and other prosecuting authorities, ensuring that investigations are conducted in accordance with Romanian law.
- 11 Article 17 requires OLAF to strike a **delicate balance** between its mandate to combat fraud and its obligations to respect fundamental rights and national laws. In summary **any legal check** must provide a crucial context for OLAF's activities, ensuring that its investigations are carried out in a manner that is both effective and respects the rights of individuals and businesses.
- a) **National law applicable to judicial proceedings**
- 12 Applicable national law:
- Procedural provisions, Art. 275 et seq. Fiscal Procedure Code
 - Settlement, Art. 275, 276
 - Suspension, Art. 277, 278
 - Solutions to the appeal, Art. 279 et seq. Fiscal Procedure Code
 - Fiscal secrecy, Art. 11 Fiscal Procedure Code

⁵⁰⁷ See Hach 2024, passim.

- Chapter II Mutual agreement procedure for the avoidance/elimination of double taxation under Council Directive (EU) 2017/1852 on mechanisms for the settlement of tax disputes in the European Union, Art. 283¹ et seq. Fiscal Procedure Code
- Decision of the competent authority on the complaint, Art. 283⁴ et seq. Fiscal Procedure Code
- Mutual agreement procedure, Art. 283⁵ et seq. Fiscal Procedure Code
- Information, evidence and hearings, Art. 283¹³ et seq. Fiscal Procedure Code
- Section 5 Relations with the European Commission, Art. 306 et seq. Fiscal Procedure Code
- Confidentiality of information, Art. 306¹
- Section 2 Exchange of information, Art. 288 et seq. Fiscal Procedure Code

b) Internal advisory and control procedure: Legality check involving national law

Sources and national sections 7: Overview for Romania Art. 17 OLAF Regulation

13

Fiscal Procedure Code/Codul de procedură fiscală	Chapter II General principles of conduct in the administration of tax claims Art. 4 Principle of legality Art. 5 unitary application of legislation Art. 6 Exercise of the right of assessment Et seq. Title VI Fiscal Control Chapter I Fiscal inspection Art. 113 et seq., e.g. Art. 118 para 2 (tax inspection based on principles of independence, uniqueness, autonomy, hierarchy, territoriality, decentralization) Art. 123 Beginning of the tax inspection Art. 213 precautionary measures (e.g. seizure) Title x International issues Chapter I Administrative cooperation in the field of taxation Section 1 general provisions Art. 284 et seq.

	Also applies to VAT, customs duties and excise duties which are subject to other EU legislation on administrative cooperation between Member States (Art. 285) On Customs: Art. 340
Customs Code/Codul Vamal	Section 2 Duties of the customs authority Art. 9 (customs control), Art. 10 para 1 (customs control of means of transport and goods), para 3 (summary physical check) Section 3 Rights and obligations of the customs authority Art. 20 (obligation) Chapter VI Subsequent control of declarations, Art. 100
Law no. 554 of 2 December 2004 on administrative disputes/Lege nr. 554 din 2 decembrie 2004 contenciosului administrativ	Art. 1 (subjects of the court) Art. 4 (investigation of the legality of an individual administrative act), Art. 5 (acts not subject to control and limits of control) Chapter II Procedure for resolving claims in administrative litigation Art. 7 Preliminary procedure et seq.
Fiscal Code/Codul Fiscal⁵⁰⁸	Chapter II Interpretation and amendment of the Fiscal Code Principles of taxation, Art. 3
Emergency Ordinance No 57 of 3 July 2019 on the Administrative Code/Ordonanță de urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ	Title III General principles applicable to public administration Principle of legality, Art. 6 Principle of equality, Art. 7 Principle of transparency, Art. 8 Principle of proportionality, Art. 9 Et seq.

⁵⁰⁸ Codul Fiscal din 22 decembrie 2003 (Legea nr. 571/2003).

Bibliography

- Aldea A P (2022) Efectuarea urmăririi penale de către Parchetul European. [The criminal investigation conducted by the European Public Prosecutor's Office]. online: <https://bit.ly/4ltUOkO>. Accessed 31 December 2024.
- APADOR-CH, Fair Trials (2015) Este arestul preventiv folosit doar ca măsură excepțională în România? Raport de cercetare. <https://www.fairtrials.org/wp-content/uploads/Raport-arestare-preventiva-final.pdf>. Accessed 31 December 2024.
- Autoritatea de Management pentru (2015) Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, Manual De Implementare A Proiectelor Finanțate Din, Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, versiunea revizuită Februarie. online: https://www.fonduri-ue.ro/files/programe/CAPACITATE_ADMIN/PODCA/Manual-implementare.pdf. Accessed 31 December 2024.
- Bartsiotas G A, Achamkulangare G (2016) Fraud Prevention, Detection and Response in United Nations System Organisations. UN Publications Office, New York.
- de Bellis M (2021) Multi-level Administration, Inspections and Fundamental Rights: Is Judicial Protection Full and Effective? *German Law Journal* 2021;22(3):416-440. doi:10.1017/glj.2021.14.
- Bicker E, Steinle C, Skoupil C, Reischl M (2021) Germany. In: Seddon J, Davidson E, Morvillo C J, Bowes M, Tolaini L, Adams A, McGrath T (eds) *The Practitioner's Guide to Global Investigations. Volume II: Global Investigations around the world*. 5th ed. GIR. Law Business Research, London/Derbyshire, pp. 234–254.
- Bogdan C R (2022) Contradictorialitatea în faza de urmărire penală. Asistarea avocatului la efectuarea actelor de urmărire penală. online: <https://bit.ly/45cOdGy>. Accessed 31 December 2024.
- Bohlander M (2009) *Principles of German Criminal Law*. Hart Publishing, Oxford.
- Boroi A, Rusu I, Rusu M-I (2016) (eds) *Tratat de Cooperare judiciară internațională în materie penală*. C. H. Beck, Bucharest.
- Bosbach J, Ackermann J, Caba J (2022) *Verteidigung im Ermittlungsverfahren*. C.F. Müller, Heidelberg.

- Böse M, Schneider A (2019) Germany, Country part. In: Giuffrida F, Ligeti K (eds) *Admissibility of OLAF Final Reports as Evidence in Criminal Proceedings*. University of Luxembourg, pp. 132–156.
- Bovend'Eerdt K (2018) The Applicable Law in OLAF's On-The-Spot Inspections. *European Law Blog*. online: <https://bit.ly/4fv4hqg>. Accessed 31 December 2024.
- Bovend'Eerdt K (2024) *The Protection of Fundamental Rights in OLAF Composite Enforcement Procedures*. Springer, Cham.
- Brüner F H (2001) Das Europäische Amt für Betrugsbekämpfung (OLAF) und seine Aufgaben bei der Erweiterung der Europäischen Union [The European Anti-Fraud Office (OLAF) and its role in the enlargement of the European Union]. In: Henke R (ed) *Erweiterung der europäischen Union: Zusammenarbeit von Wirtschaft und Verwaltung*. Bundesanzeiger Verlag, Köln, pp. 17–26.
- Brüner F H (2008) OLAF-Reform II – Kosmetischer Eingriff oder Großer Wurf? [OLAF Reform II – Cosmetic intervention or a big hit?]. *EuR* 43:859–872.
- Brüner F H (2009) *OLAF Manual*. Brussels.
- Burchard C (2021) Art. 30 EPPO Regulation. In: Herrnfeld H H, Burchard C, Brodowski D (eds) *European Public Prosecutor's Office: Regulation (EU) 2017/1939 implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor's Office ('the EPPO')*. Nomos, Baden-Baden.
- Caianiello M (2020) Right To Remain Silent and Not to Incriminate Oneself in the European Union System. online: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3743329>. Accessed 31 December 2024.
- Caianiello M, Lasagni G (2019) Italy, Country part. In: Giuffrida F, Ligeti K (eds) *Admissibility of OLAF Final Reports as Evidence in Criminal Proceedings*. University of Luxembourg, pp. 17–183.
- Cârlescu N (2018) *Drept penal al afacerilor. Infrațiuni prevăzute în Codul penal și în Legea societăților*. C.H. Beck, Bucharest.
- Carrera S, Mitsilegas V, Stefan M (2021) *Criminal Justice, Fundamental Rights and the Rule of Law in the Digital Age*. Report of a Centre for European Policy Studies (CEPS) and Queen Mary University of London (QMUL) Task Force. online: <https://bit.ly/4myeq8a>. Accessed 31 December 2024.
- Cioclei V (2020) *Drept penal. Partea specială I. Ediția 5*. C.H. Beck, Bucharest.

- Cioclei V, Rotaru C, Trandafir A-R (2022), *Drept penal. Partea specială II. Curs tematic. Ediția 6.* C.H. Beck.
- Claes A L, Franssen V (2022) When EPPO meets customs: A clash of enforcement strategies and procedural safeguards? Jean Monnet Network on EU Law Enforcement Working Paper Series, No. 09/22. <https://bit.ly/4mLpWNP>. Accessed: 31 March 2025.
- Claes A L, Horseele M (2022) The privilege against self-incrimination in Customs Proceedings. In: Harding C, Franssen V (eds) *Criminal and Quasi-criminal Enforcement Mechanisms in Europe Origins, Concepts, Future.* Bloomsburg Publishing, Oxford. pp. 301–343.
- Constantinescu A, Jurma A (2021) Typologies of EU fraud. *Eurcrim*, pp. 191–196.
- Dalu R-G (2021) *Universul Juridic Premium* nr. 2/2021 Momentul dispunerii efectuării în continuare a urmăririi penale. online: <https://lege5.ro/grtuit/gqytembzhezq/momentul-dispunerii-efectuării-in-continuare-a-urmaririi-penale>. Accessed 31 December 2024.
- Direcția Națională Anticorupție (DNA) (2017) Report on Activities. https://www.pna.ro/bilant_activitate.xhtml?id=40#cap1. Accessed 31 December 2024.
- Direcția Națională Anticorupție (DNA) (2021) Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Circuitul Folosului Material, Obținut Din Corupție. Burcharest. online: <http://www.pna.ro/obiect2.jsp?id=504>. Accessed 31 December 2024.
- DLAF (2021) Fight against Fraud Department – DLAFA Annual Activity Report. online: <https://bit.ly/4mxErEK>. Accessed 31 December 2024.
- Dudescu D (2022) Parchetul European, percheziții de amploare în România și Austria. Fraudă cu bani europeni. online: <https://bit.ly/41GdmXM>. Accessed 31 December 2024.
- Dumitrescu R (2024) Romania ranks first for investigations launched by the European Anti-Fraud Office. online: <https://bit.ly/3JfT3dn>. Accessed 31 December 2024.
- Dungan P, Medeanu T, Pască V (2010) *Manual de drept penal. Partea specială. In conformitate cu noul Cod penal – Vol. I.* Universul Juridic.
- EPPO (2021) *Annual Crime Report.* EU Publications Office, Luxembourg.
- Eurojust (2021) *Joint Investigation Teams. Practical Guide.* EU Publications Office, Luxembourg, pp. 16–17.

- European Commission, DG Policy D.2 (2014) Handbook. The role of Member States' auditors in fraud prevention and detection for EU Structural and Investment Funds Experience and practice in the Member States.
- European Commission, DG Policy D.2 (2017) Handbook on "Reporting of irregularities in shared management". EU Publication Office, Brussel. online: <https://bit.ly/3JdL5l5>. Accessed 31 December 2024.
- European Commission, DG regional Policy (2009) Information Note on Fraud Indicators for ERDF, ESF and CF. online: <https://bit.ly/4fzdXQJ>. Accessed 31 December 2024.
- European Commission, OLAF (2011) Compendium of anonymised Cases Structural Actions. EU Publication Office, Brussels. online: <https://sfc.ec.europa.eu/system/files/documents/sfc-files/olaf-intern-2011.pdf>. Accessed 31 December 2024.
- European Commission, OLAF (2013) Detection of forged documents in the field of structural actions. A practical guide for managing authorities elaborated by a group of Member States' experts coordinated by OLAF's unit D2- Fraud Prevention. online: <https://bit.ly/40m5lFZ>. Accessed 31 December 2024.
- European Commission, OLAF (2016) Guidelines on Digital Forensic Procedures for OLAF Staff. online: <https://bit.ly/4fyRH9C>. Accessed 31 December 2024.
- European Commission, OLAF (2017) Fraud in Public Procurement. A collection of Red Flags and Best Practices. Ref. Ares(2017)6254403 – 20/12/2017.
- European Commission, OLAF (2021) Guidelines on Investigation Procedures for OLAF Staff. online: <https://bit.ly/4otQo05>. Accessed 31 December 2024.
- Gellert L (2009) Gerichtliche Verwertbarkeit von Protokollen und Missionsberichten des OLAF. In: Europäisches Forum für Außenwirtschaft, Verbrauchsteuern und Zoll e.V. (EFA) (eds). AW-Prax, pp. 85–88.
- Genç D (2012) Addressing Organised Crime in Fraud Cases – Developing a More Efficient Legal Framework, pp. 154–158. online: <https://bit.ly/3HtVPLE>. Accessed 31 December 2024.
- Giuffrida F, Ligeti K (2019) Admissibility of OLAF Final Reports as Evidence in Criminal Proceedings. online: <https://bit.ly/47q4NE7>. Accessed 31 December 2024.
- Hach E (2024) Competența specială a DNA în raport cu cea a Parchetului European. Universul Juridic Premium nr. 3/2024.

- Herrnfeld H H (2024) Yes Indeed, Efficiency Prevails. A Commentary on the Remarkable Judgment of the European Court of Justice in Case C-281/22 G.K. and Others (Parquet européen). *Eucrim* 2024, pp. 370–380.
- Herrnfeld H H, Burchard C, Brodowski D (2021) European Public Prosecutor’s Office, Regulation (EU) 2017/1939 implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor’s Office (‘the EPPO’), Article-by-Article Commentary. Nomos/Hart/Beck, Baden-Baden.
- Hofmann M, Stoykov S (2020) OLAF – 20 Years of Protecting the Financial Interests of the EU, pp. 268–271. online: <https://eucrim.eu/articles/olaf-20-years-of-protecting-the-eu-financial-interests/>. Accessed 31 December 2024.
- Jitaru D (2018) Sintagma “suspiciune rezonabilă” contravene dispozițiilor constituționale?. online: <https://lexcafe.ro/2018/04/02/sintagma-suspiciune-rezonabila-contravine-dispozitiilor-constitutionale/>. Accessed 31 December 2024.
- Jurma A, Bocșan G, Dumitrescu C C (2005) cu privire la analiza Regulamentului (UE) 2017/1939 în perspectiva operaționalizării în România a Parchetului European. online: <http://www.pna.ro/obiect2.jsp?id=398>. Accessed 31 December 2024.
- Knapen M, Durnescu I, Barbu A, Ion A Durnescu (2009) Romania. In: Kalmthout A M van, Knapen M, Morgenstern C (eds) *Pre-Trial Detention in the European Union*. Wolf Legal Publishers, Tilburg, pp. 763–790.
- Levai E-G (2024) Un plan măreț pe un ton prudent – Directiva (UE) 2024/1260 privind recuperarea și confiscarea activelor. *Caiet de drept penal (Universul Juridic)* nr. 2/2024 28 august 2024.
- Liebl K (2020) *Wirtschafts- und Organisierte Kriminalität. Essentials*. Springer, Wiesbaden.
- Ligeti K (2017) The protection of the procedural rights of persons concerned by OLAF administrative investigations and the admissibility of OLAF Final Reports as criminal evidence. In-Depth Analysis for the CONT committee. European Parliament. EU Publications Office, Luxembourg. online: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603790/IPOL_IDA\(2017\)603790_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603790/IPOL_IDA(2017)603790_EN.pdf). Accessed 31 December 2024.
- Lobina B, Meera Maharaj C (2025) The Dismissal of the Romanian Prosecutors Annulment Action: A Critical Take, *VerfBlog*, 2025/2/27, DOI: 10.59704/e5d58a40fb563fef. Accessed 31 May 2025.

- Luchtman M, Vervaele J (2017) Investigatory powers and procedural safeguards: Improving OLAF's legislative framework through a comparison with other EU law enforcement authorities (ECN/ESMA/ECB). Utrecht University/RENFORCE, <https://bit.ly/46OTHbG>. Accessed 31 December 2024.
- Malan J, Bosch C I (2021) Impact of Organised Crime on the EU's Financial Interests. EU Publications Office, Brussels. online: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/697019/IPOL_STU\(2021\)697019_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/697019/IPOL_STU(2021)697019_EN.pdf). Accessed 31 December 2024.
- Malan J, Bosch C I, Guasp Teschendorff M, Nacer E, Centre for Strategy & Evaluation Services (CSES) (2022) Identifying Patterns of Fraud with EU Funds under Shared Management - Similarities and Differences between Member States. EU Publications Office, Brussels. online: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/702671/IPOL_STU\(2022\)702671_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/702671/IPOL_STU(2022)702671_EN.pdf). Accessed 31 December 2024.
- Manacorda S (2004) Investigation and Prosecution: Prosecution Authorities. In: Cullen P, Academy of European Law Trier (ERA) (eds) Enlarging the Fight against Fraud in the European Union: Penal and Administrative Sanctions, Settlement, Whistle-blowing and Corpus Juris in the Candidate Countries. Bundesanzeiger Verlag, Köln.
- Marcel H G (2019) Relația dintre Parchetul European (EPPO) și parchetul national. Caiete de Drept Penal nr. 2.
- Ministerul dezvoltării regionale (2017) Administrației și fondurilor europene. Manualul Beneficiarului Programul Operațional Capital Uman 2014-2020. Axele Prioritare 1–6. Versiunea august 2017. Bucharest.
- Ministerul Finanțelor (2022) Strategie privind reforma autorității vamale din România 2022–2024. online: https://www.customs.ro/assets/pdf/comunicate/delia/Strategie_AVR_2022-2024.pdf. Accessed 31 December 2024.
- Ministerul Justiției (2024) Codex Penal. Codurile penale ale statelor membre ale Uniunii Europene. online: <https://codexpenal.just.ro/codex.html>. Accessed 31 December 2024.
- Ministry of Justice (2022) Judicial System Development Strategy/ STRATEGIA de dezvoltare a sistemului judiciar 2022–2025. Hotărârea Guvernului nr. 436/2022.

- Muraru I, Tănăsescu E S (eds) (2022) *Constituția României. Comentariu pe articole*. Ediția 3. C.H. Beck, Bucharest.
- Neagu I, Damaschin M (2009) Audio and Video Interceptions and Recordings in Criminal Law in Romania. *Lesij Nr. XVI. Vol. 1/2009*, pp. 202–206.
- Nicholson C (2016) Romanian MPs charged in fraud case. online: <https://bit.ly/3UqpmZC>. Accessed 31 December 2024.
- Nițu D, Ionescu D (2022) Romanian criminal procedure at a crossroads: Legacies of the past and current challenges. In: Sellier É, Weyembergh A (eds) *Criminal procedures and cross-border cooperation in the EU area of criminal justice*. Éditions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, pp. 205–250.
- Ntziouni-Doumas M (2024) 25 Years of OLAF: Looking Back and Ahead. online: <https://eucrim.eu/articles/25-years-of-olaf-looking-back-and-ahead/>. Accessed 31 December 2024.
- Oehmichen A (2022) § 14 Verteidigung in EUStA-Verfahren. In: Esser R, Herrnfeld H (eds) *Handbuch Europäische Staatsanwaltschaft*. Nomos/Manz, Baden-Baden.
- Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (O.N.P.C.S.B.) (2021) *Strategia nationala anticoruptie 2021–2025*. online: <https://mfe.gov.ro/strategia-nationala-anticoruptie-2021-2025/>. Accessed 31 December 2024.
- Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (O.N.P.C.S.B.) (2010) *Manual privind abordarea pe bază de risc și indicatori de tranzacții suspecte*. online: https://www.onpcsb.ro/pdf/manual_privind_abordarea_pe_baza_de_risc.pdf. Accessed 31 December 2024.
- OLAF Website (2022) List of rulings of the Court of Justice of the EU concerning OLAF. online: https://anti-fraud.ec.europa.eu/about-us/legal-background/list-rulings-court-justice-eu-concerning-olaf_en. Accessed 31 December 2024.
- Polcák R (2021) A comparative analysis of European legal orders. In: Sieber U, von zur Mühlen N, Tapin T (eds) *Access to Telecommunication Data in Criminal Justice*. 2nd Edition. Duncker & Humblot, Berlin.
- Rank H, Bronnaschk F (2019) *Strafrechtsreform Rumänien – Momentaufnahme kurz vor Ende der EU-Ratspräsidentschaft*. online: <https://shorturl.at/qt1fl>. Accessed 31 December 2024.

- Rank H, Brannaschk F, Konrad Adenauer Stiftung (2019) Länderbericht, Juni 2019, Rechtsstaatsprogramm Südosteuropa. online: <https://www.kas.de/de/web/rlpsee/laenderberichte>. Accessed 31 December 2024.
- Sandru S, Morar M, Predescu O, Herinean D (2021) Parchetul European Reglementare. Controverse. Explicatii. UNIVERSUL JURIDIC, Bucharest.
- Supervisory Committee (2016) Opinion No 1 /2016. OLAF's Preliminary Draft Budget for 2017. EU Publication Office, Brussels.
- Udroiu M (2022) Sinteze de Procedură penală. Partea generală (vol. I + vol. II). Ediția 3. C.H. Beck, Bucharest.
- Udroiu M, Andone-Bontaș A, Dimitrie Constantinescu V H, Șinc A M, Postelnicu L A et al. (eds) (2020) Codul de procedură penală. Comentariu pe articole. Ediția 3, C.H. Beck, Bucharest.
- Vervaele J A E (2003) Investigation and Proscution: Framework of Investigations. In: Cullen P, Academy of European Law Trier (ERA) (eds) Enlarging the Fight against Fraud in the European Union: Penal and Administrative Sanctions, Settlement, Whistleblowing and Corpus Juris in the Candidate Countries. Vol 36. Bundesanzeiger Verlag, Köln. pp. 113–139.
- Virjan B (2020) Infrațiunile de evaziune fiscală. Ediția 3. C. H. Beck, Bucharest.
- Vlad-Andrei B (2018) Frauda “Tip carusel” în Uniunea Europeană. O problemă eternă. Caiete de Drept Penal nr. 3/2018.
- Voicu C, Militaru G C, Aedeleanu I (2015) Investlgarea Infrațlunllor de evanzlune fiscal. Patru Ace, București.
- Weber F (2022) Die Identität des Unionsrechts im Vorrang: C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19, C-840/19. Juristenzeitung, pp. 292–301.
- Wirth F (2022) Die Europäische Staatsanwaltschaft. Nomos, Baden-Baden.

* For reasons of abbreviation the European Public Prosecutor's Office is abbreviated to EPPO, the Anti-fraud Office to OLAF and the European Commission to EU Commission. The bibliography includes further reading suggestions from the manuscript of the volume.

Index

- A.N.A.B.I (National Agency for the Administration of Unavailable Assets 218
- A.S.F. See ASF
- access
 - to any customs document 379
- access to the EPPO case file 309
- act itself 93
- administrative investigative powers 374
- amnesty 116
- Annual Report 2021 of DLAF 422
- ANSPDCP 368
- anti-fraud inspector 401
- Anti-Fraud Knowledge Centre 100
- applicable national law 310
- area of structural funds 395
- Art. 328. Resolution of cases and referral to the court - Contents of the indictment - 126
- ASF 373
 - powers in an inspection 373
- bank accounts 386
- bank secrecy 125
- Bucharest 43
- burden of proof 181
- carousel fraud 101
- case
 - assigned randomly 72
- case teams 324
- cases
 - media-related EPPO 98
- caught red-handed 90
- centralized register of bank accounts 386
- checks and balances 72
- Cluj-Napoca 43
- completed
 - investigation 76
- confidentiality 169, 171, 172, 217, 368, 398, 406, 413, 415, 431, 432
- conservation measure 201
- contact between a lawyer and his client 174
- copy of the closure 120
- core activity 100
- Corpus Juris 440, 442
- corruption 72
- courts
 - Romanian 70
- criminal action 91
 - conditions 91
- criminal investigation 54, 72, 76, 109
 - becoming a suspect 91
 - beginning of the 89
 - bodies 47, 130
 - competence of prosecutor 87
 - competence to conduct 404
 - customs area 137
 - flagrant crime 92
 - subject of, Art. 285 CPC 87
- criminal investigation bodies 130
 - competence of 132
- criminal investigations 90
- criminal liability
 - limitation of 112
- criminal offence
 - elements of a 93
- criminal proceedings
 - initiation of 94
- criminal prosecution 91
 - termination 91
- custody 269
- customs control 378

- customs duties fraud 100
- customs fraud 93
- customs personnel 137
- customs territory 393
- data protection 216
- data secrecy 368
- decision-making process 169
- defence 79
- defendant
 - definition 91
- degree of clarity 126
- delegation 74
- delegation of jurisdiction 74
- Denunțul (denouncement/report) 86
- direct expenditure 362
- direct remedies 71
- dismissing the case (clasare) 92
- domestic law See national law
- duration of pre-trial detention 295
 - first instance 295
- economic crime area 265
- efficiency 70
- embezzlement 72
- Emergency Ordinance no. 43 of April 4, 2002 on the National Anticorruption Directorate 78
- Emergency Ordinance no. 66 of June 29, 2011 on the prevention, detection and sanctioning of irregularities in the obtaining and use of European and/or national public funds relating thereto 396
- EPPO crime report
 - promptly notify 86
- EPPO template 43
- equality of arms 306
 - defence 306
- European Arrest Warrant 301
- European Chief Prosecutor
 - task of 168
- European Commission 322
- European Delegated Prosecutor 72
- European Prosecutor
 - supervising 73
- evidence 73, 125, 377
 - both for and against the suspect or accused person 161
 - exclusion - of illegally obtained 73
 - exclusion of important 192
 - gather 70
 - giving rise to a reasonable suspicion of offence 90
 - methods of obtaining 73
 - potential 377
 - preserve in an urgent situation 75
- evocation 77
- exception of lack of competence 319
- exception of lawyer's professional secrecy 125
- eyewitnesses 92
- fight
 - institutional approach 70
- financial analysis 106
- financial situation 213
- Financial Supervisory Authority 373
- financial transactions 211
- first appearance of the crime 265
- fiscal control 93
- fiscal inspection 206, 369, 377
- flagrant crime 92
- forgery 106
- fraud 76, 80, 100, 102, 158, 203, 322, 323, 344, 357, 362, 399
 - Anti-Fraud Departement (DALF) 403
 - carousel 99
 - competence of DALF 424
 - EU-fraud 108
 - indications of 378
 - procurement 102

- revenue 99
- solid indications for customs 378
- subsidy 102
- term 108
- unexpected control of inspectors (fiscal procedure) 400
- vs. irregularity 335
- fundamental freedoms 71
- fundamental rights 74
- gathering evidence
 - legal steps of 73
- General Inspectorate of the Romanian Police 146
- Government Ordinance No. 66/2011 on the Prevention, Detection, and Sanctioning of Fraud and Corruption in the Use of European Funds 322
- house search warrant 254
- human rights 71
- Iasi 44
- identification of the person 137
- immediately after the commission 92
- immunity 176, 182
- impartiality of prosecutors 71
- independently 70
- indictment 92
 - content of the 126
- individual
 - suspected 90
- inextricably linked offences 96
- inform the public prosecutor 133
- inspection report 369
- inspections
 - at the premises of legal entities 379
- Internal Guidelines
 - of the EPPO 84
- Internal Unit 324
- investigation
 - completion of the 76
 - in rem 90
 - result in an indictment 126
- investigative powers 70
- inviolability of the domicile 311
- irregularity
 - detection of fraud 404
- judge of rights and freedoms 202
- judicial authority 183
- jurisprudence 76
- justice
 - negotiated 76
- keep secret 363
- keep tax records 372
- Law 6/18.2/2021 78
- leadership position 86
- legal certainty 112
- legal classification 78
- legal representation 169
- legality of the evidence 36
- level of sufficiency 105
- liberty 267
- lifting immunity 169
- management of European Funds 396
- mandatory defence, 308
- mandatory orders 75
 - issue 75
 - to national authorities 75
- material evidence 199
- maximum of 24 hours 269
- means of proof 200
- Ministry of Finance 350
- money laundering
 - preventing and combating 150
- mutual legal assistance 264
- National Agency for Fiscal Administration 388
- National Agency for Tax Administration 106
- National Agency for the Administration of Unavailable Assets 387

- national law 71
- national privileges 169
- national resilience plan 351
- national suspicion level (rezulte
bănuiala rezonabilă) 95
- Ne bis in idem 118
- new CPC 90
 - the Romanian system 90
- notita criminis 95
- obtaining data on a person's financial
transactions 211
- office
 - single 70
- official language 313
- OLAF 323
 - decision to open a case 323
 - preliminary assesment 323
- on-site inspections 324
- Orders issued by the prosecutor 134
- Parchetul European România 43
- pardon 116
- Permanent Chamber 72
- perpetrator/offender (făptuitor) 91
- Plângerea (complaint) 86
- Plângerea prealabilă (prior/preliminary
complaint) 86
- precautionary measures 36, 219, 381
- precluding effect 110
- preliminary complaint 86
- Prescription 115
- presumption of innocence 95, 169
- pre-trial detention 265, 291
- preventive arrest warrant 293
- primary purpose of the EPPO 71
- principle of celerity 71
- principle of finding the truth 71
- principle of legality 74
- principle of loyal cooperation 72, 74
- principle of proportionality 71
- privilege against self-incrimination 437
- privilege of immunity 176
- procedural legality 309
- procedural measure
 - controlled delivery 241
 - freezing (precautionary) 218
 - interception of telecommunications
227
 - of national authorities for OLAF
362
 - seizure 199
- procedure for hearing the witness 180
- professional secrecy 125
- proof 73
 - key concepts of 73
- prosecutor's authorization 73
- public prosecutor 131
- reasonable suspicion 95, 200
- recovery of other taxes and duties 366
- relationship to the EPPO
 - OLAF's 326
- reporting irregularities 322
- request 390
 - electronic communications 390
 - existing records 390
- right of evocation 111
- right to an interpreter 313
- right to appeal 265
- right to defense 307
- right to request information 371
- rights
 - of the suspect and the accused 79
- Romanian Administrative Emergency
Ordinance 337
- Romanian Commissioner for Data
Protection and Freedom of
Information 307
- Romanian Criminal Code of Procedure
74
- Romanian Fiscal Code 338

- Romanian Intelligence Service (SRI) 227
- Romanian national liaison officers 130
- Romanian Police 146
- rule of law 72
- rule of priority application 71
- Rules of Procedure 73
- secretul fiscal See tax secrecy
- security measures 207
- settlement of irregular budgetary claims 396
- simple complaint 86
- simplified prosecution procedure 76
- solid indications 95
- special surveillance or research
 - methods 210
- status of civil servants 338
- support the inspectors 370
- surveillance 73
 - methods 73
- surveillance methods 73
- surveillance warrants
 - issuance of 73
- suspect
 - definition 91
- tax evasion 106
- tax inspection body 152
- Tax Procedures Code (Codul de Procedura fiscal) 384
- tax secrecy 363
- taxpayer 364, 376
 - subject to inspection 376
- territory
 - of Romania 73
- The cooperation of DLAF with the European Anti-Fraud Office 424
- the judge of rights and freedoms 37
- the right to a fair trial 306
- time-limit 73
- Timișoara 44
- Timișoara Organized Crime Brigade 105
- traffic data 214
- trial
 - length of the 71
- Unit 323
- urgent action 75
- Value added tax 339
- violations of customs regulations 93, 393
- waive this privilege 175
- waiver of immunity 182
- waiver of the criminal prosecution (renunțarea la urmărirea penală) 92

This **Romanian EPPO/OLAF volume** comprises a collection of EU and Romanian legislation relating to EU fraud investigations. It deals with EU fraud typologies, possible EPPO/OLAF measures in Romania, and relevant Romanian precedents. The first part of this volume covers the national legal situation with regard to EPPO investigations according to Art. 26–33 of the EPPO-Regulation. The second part of the volume deals with OLAF investigations in Romania including relevant national law and co-operation with national partners. Attorney Adrian Șandru and Mag. Alexandra Aldea have acted as the publication's national experts.

While written in English, the volume includes footnotes that reproduce the original Romanian legislation in the local language. Easily navigable with the help of visual symbols, it is designed as a quick reference tool for academics, students, practitioners and other interested readers.

Logos Verlag Berlin

978-3-8325-5973-1

